

Πολιτική

01

ΤΥΠΟΣ

-εφ.μ.

1961-1965

ΑΤΤΑ 20701474
ΑΚΟΝΕ

LION'S DOSSIER

Αποκόμματα

1962.

[4.1]

ΕΚ κύκλων προσκει-
μένων εις τὸν κ. Κ. Τσάτσον ἔλεγε-
το ὅτι οὗτος ἀπεδέχθη τὸ ὑπουργεῖον
Προνοίας ἀκριβῶς διὰ τοὺς λόγους,
εἰὰ τοὺς ὁποίους παρητήθη ὁ κ.
Στράτος.

— Δηλαδή;

— Τὸ ὅτι ὁ κ. Καραμανλῆς δὲν θὰ
τὸν δέχεται εἰς συνεργασίαν!

Η ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ
τοῦ κ. Στράτου καὶ ἡ ἀντικατάστα-
σίς του διὰ τοῦ κ. Τσάτσου δὲν ἦτο
δυνατὸν ν' ἀφήσουν ἀδιάφορον τὸν
ποιητὴν τῆς στήλης:

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ

Διαφωνίαι σοβαραὶ
μέσα στοὺς κόλπους τῆς Ε.Ρ.Ε.
Ἀνάφλεξις πυρίτιδος
καὶ πάει κατὰ κράτος
Σὲ ὥρα διφθερίτιδος
Χάθηκε καὶ ὁ Στράτος.
Καὶ ὅπως ἀνασύρεται ὁ Τσάτσος ἀπ' τὸ
(ράφι
Ἀγállονται οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ γελοιο-
(γράφοι.

Ν. ΕΠΙΤΡΟΠΑΚΗΣ

Υπ. Προνοίας

1962-63

Ο κ. Καραμανλής ενώπιον δυσχερειών Η ΚΡΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Ε.Ρ.Ε. ΕΠΙΒΕΒΑΙΟΥΤΑΙ ΗΔΗ

Διά του διορισμού του κ. Τσάτσου

ΩΡΚΙΣΘΗ ΕΣΠΕΥΣΜΕΝΩΣ ΙΝΑ ΑΝΑΧΑΙΤΙΣΘΟΥΝ ΑΙ ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΗΣΙΜΩΝ

Μέτρον προεκλογικής έτοιμασίας

Ός ύπουργός Κοινωνικής Προνοίας ώρίσθη χθές την μεσημέριαν ό κ. Κ. Τσάτσος, εις αντί- κατάστασιν του παραιτηθέντος κ. Άνδρ. Στράτου.

Ό διορισμός του κ. Κ. Τσάτσου κρίνεται ως χαρακτηριστικός και των ένδοκομματικών δυσχε- ρειών, τας όποιās αντιμετώπιζει ό κ. Καραμανλής, αλλά και της έπικρατούσης μεταξύ των κυβερ- νητικών στελεχών πεποιθήσεως ότι ή πολιτική κρίσις εισέρχεται πλέον ασφαλώς εις τό στάδιον της έκκαθαρίσεως, δι' έκλογών.

Πράγματι, ή έπιλογή του κ. Τσάτσου υπό του κ. Καραμανλή έγένετο διά νά προληφθῇ ό σά-

λος, ό όποιος άλλως θα έπήρχε- το λόγω του ανταγωνισμού με- ταξύ των ύπουργησίων, εάν ή έπιλογή έστρέφετο προς άλλο, δευτέρας σειράς, στέλεχος.

Ό κ. Καραμανλής ήτο έν γνώσει, έν πρώτοις, ότι τό ύπουργείον διε- ξεδίκει ό ύφυπουργός κ. Ψαρρέας, ό όποιος έφέρετο αποφασισμένος νά φθάσῃ και μέχρι αποχωρήσεως έκ της κυβερνήσεως, εάν αντί αυ- του έπελέγετο άλλο στέλεχος έκ του πλήθους των ύποψηφίων. Μετα- ζύ, έξ άλλου, των ύποψηφίων του- των έξεδηλώθη από της πρώτης στιγμής ζωηρός ανταγωνισμός, ή- το δε προφανές ότι ή έπιλογή οί- ουδήποτε έξ αυτών θα προέκλειε την δυσαρέσκειαν των λοιπών. Έν όψει αυτης της καταστάσεως ό κ. Καραμανλής κατέληξεν εις τό συμ- πέρασμα ότι αφ' ενός μὲν τό ύπουρ- γείον έπρεπε νά δοθῇ εις στέλεχος αναμφισβητήτου προβαδίσματος έ- ναντι των λοιπών, αφ' ετέρου δε ό- τι ή λύσις του δημιουργηθέντος ζη- τήματος έπρεπε νά είναι ταχεία. Ούτω έπελέγη ό κ. Κ. Τσάτσος, ά- ποκλεισθέντος του κ. Εύταξία, προς τόν όποιον έστρέφετο επίσης ή προτίμηση του κ. Καραμανλή και λόγω της άπουσίας του εις τό έξω- τερικόν, αλλά και των αντιρρήσε- ων που θα προεβάλλοντο έκ μέρους ανταγωνιστών του εις την έκλογι- κήν του περιφέρειαν.

Ό κ. Κ. Τσάτσος, έξ άλλου άπε- δέχθη τό ύπουργείον ύπολογίζων εις την έκλογικήν απόδοσιν τούτου. Ό κ. Τσάτσος δεν είχεν, ως γνω- στόν, μετάσχει της κυβερνήσεως μετά τας έκλογάς κατόπιν ιδιικής του έπιθυμίας, χωρίς όμως νά παύ- σῃ ποτέ νά άναμιγνύεται έκ των παρασκηνίων ένεργώς εις τας κυβερ- νητικά πράγματα και νά μετέχη εις τας κοινοβουλευτικές συζητή- σεις ως εκπρόσωπος της πλειοψη- φίας. Κατά τό τελευταίον διάστημα, έξ άλλου, είχεν αναλάβει την σύν- ταξιν των προτάσεων περί αναθεω- ρήσεως του Συντάγματος, τας όποι- ας έχει προαναγγείλει ό κ. Καρα- μανλής και θα ήτο ό εισηγητής του- των εις την Βουλήν, εάν πράγματι ή κυβέρνησις είναι αποφασισμένη νά φέρῃ τοιοῦτον ζήτημα μετά τας έορτάς. Η άνάληψις συνεπώς υπ' αυτού του ύπουργείου Προνοίας, τό όποιον μάλιστα εις την κυβερνητι- κήν ιεραρχίαν θεωρείται κατωτέρου βαθμού, από τας ύπουργεία τά όποια μέχρι τούδε διύθυθεν ό κ. Τσάτσος, θεωρείται εις τούς πολιτικούς κύ- κλους ως ένδειξις ότι ούτος έκρινε σκόπιμον νά ένισχύσῃ διά ύπουρ- γείου την έκλογικήν του θέσιν, δο-θέντος ότι τό ύπουργείον Προνοίας έχει ευρύν τομέα δραστηριότητος εις την δευτέραν έκλογικήν περιφέ- ρειαν των Άθηνών, όπου πολιτεύε- ται ό κ. Τσάτσος.

Ο Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΟΥ

Ό κ. Τσάτσος άναλαμβάνων μετά την όρκωσίαν του την διεύθυνσιν του ύπουργείου του και άπαντών εις τας γενομένας προσφωνήσεις, είπε μεταξύ άλλων, ότι θα καταβάλῃ πά- σαν προσπάθειαν διά την συνέχισιν του έργου του ύπουργείου, έν τώ πλα- σίω της γενικωτέρας κυβερνητικής πολιτικής. Ό κ. ύπουργός ετόνισεν ότι «παρελθούσης της πρώτης πεν- ταετίας, καθ' ήν αι κυβερνητικά έπι- διώξεις καθυβυθύνθησαν κυρίως εις την ίδρυάσιν των άπαραιτήτων οίκο- νομικών προϋποθέσεων, ήδη τό βάρος της κυβερνητικής πολιτικής στρέφε- ται προς τούς τομείς της Παιδείας και της Προνοίας».

Ό κ. Τσάτσος προσέθεσεν ότι προς τόν κ. Ψαρρέαν αισθάνεται βαθείαν εκτίμησιν και ότι ύπολογίζει διά την εκπλήρωσιν του έργου του εις την έπι- κούριαν του γενικού γραμματέως του ύπουργείου κ. Άθ. Τσαλδάρη (μετά

του όποιου ως γνωστόν πολιτεύεται εις την δευτέραν περιφέρειαν Άθη- νών).

ΕΠΙ ΟΚΤΑΜΗΝΟΝ!

Έν τώ μεταξύ εις τούς πολιτικούς κύκλους έπρόκαλεσε κατάπληξιν ή γνωσθείσα πληροφορία, ότι ό παραι- τηθείς ύπουργός κ. Στράτος δεν εί- χε γίνῃ δεκτός εις συνεργασίαν υπό του κ. Καραμανλή επί όκτάμηνον. Τό γεγονός τούτο εκρίνετο χαρακτηρι- στικόν του τρόπου διεύθυνσεως της κυβερνήσεως και της κυβερνητικής έ- νότητος, περί της όποιας έκάστοτε όμιλεί ό κ. Καραμανλής.

Διεθνής οργάνωσις στιγματίζει την δίκωξι έκδότου

ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ
ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ ΣΑΡΤΡ

ΠΑΡΙΣΙ, 20. (18. Οπρ.). — 'Η εθνοσ της καταδίκης των κ.κ. 'Αργυρίου και αδελφών Δημητράκου για την μετάφραση και έκδοσι του 'Τοίχου' του Ζάν - Πωλ Σάρτρ, προεκάλεσε άμεση αντίδρασι των διεθνών μορφωτικών οργανώσεων. 'Οπως γράφτηκε πρό ημερών τα ελληνικά δικαστήρια καταδίκασαν τον μεταφραστή και τους εκδότες του 'Τοίχου' σε φυλάκιαι και πρόστιμο και διέταξαν την καταστροφή όλων των αντίτυπων του. Αιτία, γράφει ειρωνικά η 'Ελπίς Ζούρ': το βιβλίο θεωρήθηκε άσεμνο και 'απορροποίο' για τους νέους του τόπου.

'Η πρώτη γνωστή αντίδρασι που σημειώθηκε ήταν της 'Διεθνούς 'Οργάνωσης για την 'Ελευθερία της Μορφώσεως'. 'Ο πρόεδρος της κ. ντε Πουζέ-άν, απήντησε τηλεγράφημα προς τον πουργό της Δικαιοσύνης. 'Αλλοίμονο, μωρε! γράφει η εφημερίδα, το διάσημό σου δεν έφερε, ως τώρα, κανένα αποτέλεσμα.

Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι η καταδίκη του 'Τοίχου' ήλθε σε κάπως άκαιρη στιγμή. Τις τελευταίες εβδομάδες ο Σάρτρ, που είχε λησμονηθεί κάπως από το γαλλικό κοινό, έχει ξαναβρεί πάσι στην επιφάνεια. 'Η πώλησι των έργων του έχει σημειώσει απότομη αύξηση.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ

Το βραβείο ζωγραφικής των Χριστουγέννων που προκηρύσσει κάθε χρόνο η Αμερικανική εφημερίδα 'Ουάσιγκτον Πόστ', απενεμήθη έφέτος στην 'Ελληνίδα Σοφία Ζαχαρούκα, φοιτήτρια του Πανεπιστημίου του Χόγουςαντ. 'Ο πίνακας που βραβεύθηκε παριστάνει μία χριστουγεννιάτικη σκηνή με τους τρεις Μάγους και μία σειρά παιδικών μορφών. Το έργο εκτίθεται ήδη στις προθήκες των γραφείων της εφημερίδας.

Ελευθεροστομίες

ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1962

Ο ΚΤΩ μήνας (άρ. 8) είχε να δεχθή εις συνεργασίαν ο κ. Καραμανλής τον επί της Προνοίας ύπουργόν του κ. 'Ανδρ. Στράτον!... 'Η πληροφορία έθεωρήθη άπίστευτος, άλλ' επεδεικνύθη.

Κυβερνητικός βουλευτής είπε σχετικώς:

— Δέν αντιλαμβάνομαι τον λόγον διά τον όποιον έθιγη ο κ. Στράτος. 'Υπάρχει ύπουργός ο όποιος ούδέποτε έχει συνεργασθή μετά του πρωθυπουργού του και θεωρεί έαυτον εύτυχη!...

Είναι και αυτό μία άποψις...

Ο ΤΑΝ έμαθε τους λόγους της παραιτήσεως του ύπουργού της Προνοίας έδήλωσεν ύπερφάνως:

— 'Εγώ συνεργάζομαι μαζί του κάθε μέρα!...

'Ελθσμένησα να σάς πώ ποίος είναι ο συνεργαζόμενος καθημερινώς μετά του κ. Καραμανλή: Είναι ο καφετζής του Πολιτικού Γραφείου...

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ άρχηγός, σχολιάζων την πληροφορίαν, καθ' ήν ο κ. Καραμανλής είχε να δεχθή τον κ. Στράτον εις συνεργασίαν επί 8 μήνας, είπεν έκπληκτος:

— 'Απεδείχθη ούτω, ότι ή ύπαρξις πρωθυπουργού άπετέλει... διάδοσιν!

ΔΕΝ ήρκεσθη εις τό να ύποβάλη την παραιτήσιν του ο ύπουργός της Προνοίας κ. Στράτος, άλλ' άνεχώρησε και εις τό έξωτερικόν.

— 'Επ'ηλε των όμματιών του! είπεν ο 'Παλαιός Κοινοβουλευτικός' συνεργάτης της στήλης.

Και προσέθεσεν:

— 'Η μετανάστευσις ήρχισε να μάς παίρνη και τους ύπουργούς...

Κάτι έγνώριζεν ο άντιπρόεδρος της κυβερνήσεως κ. Κανελλόπουλος, όταν είπεν, ότι ή μετανάστευσις είναι εύλογία Θεού!

διος διά τον διορισμόν των νέων άρχηγών του στρατού.

— Λέτε να φύγη;

— Δέν λέγω τίποτε. 'Υποφιάζομαι όμως πολλά...

ΔΕΝ έχουν τον Θεόν τους αυτοί οι άντιπολιτευόμενοι.

— 'Ο,τι και να κάμη ο κ. Καραμανλής, τον μπλεά του θα εύρη.

Μετά την παραιτήσιν του κ. Καραμαάκη ο κ. Καραμανλής διά λόγους φιλοφροσύνης τον έδέχθη εις τό Πολιτικόν Γραφείον και του εξέφρασεν — όπως επιβάλλει ή έθιμοτυπία των περιστάσεων — τάς εύχαριστίας του «διά την γόνιμον συνεργασίαν του με την κυβέρνησιν».

Τί την ήθελεν εκείνην την «γόνιμον συνεργασίαν»; Για γ' άνοιξη τό στόμα του βουλευτού Εύβοίας κ. 'Αρδανιάκη;

— 'Υπό την ιδιότητα του μαιευτήρος βεβαίω ότι όντως ήτο γόνιμος ή συνεργασία, εις... στρατιωτικώς ψήφους!

Τί να του έλεγα;

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ συντακτών της στήλης είχε την πρωταβουλίαν να συγκεντρώση όσα ήκουσεν άνά την πόλιν, διά την παραιτήσιν του άρχηγού του ΓΕΣ κ. Καραμαάκη.

— 'Αχαριστία!

— 'Ο Καραμαάκης παρέτεινε την θητείαν του Καραμανλή, άλλ' αυτός δέν παρέτεινε την θητείαν του εύεργέτου του!

— 'Ο Καραμαάκης ως άρχηγός του ΓΕΣ επέτυχε τό μεγαλύτερον ποσοστόν. 'Ενενηντα κόμμα τρία τοίς εκατόν!

Και τον κατωτέρω διάλογον:

— Τι θα κάνη τώρα ο στρατηγός;

— Μην τον κλέις αυτόν. Είναι ταλέντο εργολάβου!

ΑΥΤΕΣ τίς μέρες όλοι «τά λένε».

Τά λέγει και ο έν όπισθοστατία πτέρarquος κ. Ποταμιάνος. Τά κάλουμε, όμως, «επιδόσεις».

ΦΩΛΗΑ ΤΗΣ ΑΛΕΠΟΥΣ

Κυδαθηναίων 15, Τηλ. 233.881

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

σάς ύπενθυμίζει να κλείσετε τραπέζακι για τη βραδυά της Ρεβεγιόν, σάς προσφέρει ένα ΤΑΜΠΛ - ΝΤ' ΟΤ όνειρώδες από την

DEGUSTATION

Ένα Διεθνές Πρόγραμμα και τό

ΧΡΥΣΟ ΨΑΛΙΔΙ

που είναι ο κέρθερος της τσέπης σας.

Κέφι, πολιτισμός, ζεστασιά, τραγούδι, χορός στη

ΦΩΛΗΑ ΤΗΣ ΑΛΕΠΟΥΣ

Κυδαθηναίων 15

Την Τετάρτη άπογευματινό 6 — 9 με όλο τό πρόγραμμα και τό ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

Και μη ξεχάσετε να κλείσετε τραπέζακι για τη Ρεβεγιόν στο τηλέφωνον 233.881.

ΤΙΤΑΝΙΑ ΑΝΤΖΕΛΑ

Μετά τό άριστούργημα του 'Ακούστε τό τραγούδι μου', τό

Παιδί - Θαύμα

ΧΟΞΕΛΙΤΟ

θά σάς ένθουσιάση με τήν τελευταία του δημιουργία

ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΙΑΙ
ΚΑΙ ΝΕΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ

Χθές την μεσημέριαν συνήλθε τό Συμβούλιον 'Εθνικής 'Αμύνης εις Τρίτην σύσκαφιν και προέβη εις την κατά τον Νόμον περί Ιεραρχίας και προαγωγών άποστράτευσιν του ένός πέμπτου των άνωτάτων στελεχών των 'Ενόπλιων Δυνάμεων. Ούτω, άποστρατεύθησαν έκ του Στρατού

ΠΕΜΠΤΗ, 20 Δεκεμβρίου 1962

Β' ΕΚΔΟΣΙΣ**Ο Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ****ΣΗΜΕΡΟΝ Η ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ ΤΟΥ
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΕΓΕΝΕΤΟ ΔΕΚΤΗ Η ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΤΟΥ Κ. ΣΤΡΑΤΟΥ**

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆς, ἀπεδέχθη τὴν ὑποβληθεῖσαν εἰς αὐτὸν παραίτησιν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας κ. Στράτου. Σχετικῶς, τὴν ἐσπέραν χθὲς ἐξεδόθη ἡ ἀκόλουθος κυβερνητικὴ ἀνακοίνωσις:

«Ὁ ὑπουργὸς Κοινωνικῆς Προνοίας κ. Α. Στράτος, ἀναχωρῶν εἰς Παρίσιους, ἀπέστειλε πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τὴν παραίτησίν του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐβράδυνε νὰ τὸν δεχθῇ εἰς συνεργασίαν καὶ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ προγράμματος τοῦ ὑπουργείου του. Ὁ κ. Καραμανλῆς ἀπεδέχθη τὴν παραίτησιν τοῦ κ. Α. Στράτου».

σεν ὅπως ἀναθέσῃ τὸ ὑπουργεῖον Προνοίας εἰς τὴν βουλευτὴν Ἀθηνῶν κ. Κ. Τσάτσον. Ἡ ἔρ-

Ὁ νέος ὑπουργὸς Προνοίας
κ. Κ. Τσάτσος

**Ο Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ ΝΕΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

Κατ' ἐγκύρους πληροφορίας,
κ. Κ. Καραμανλῆς ἀπεφάσι-

κωμοσίᾳ τοῦ νέου ὑπουργοῦ θὰ
γίνη ἐντὸς τῆς ἡμέρας.

ΠΕΜΠΤΗ, 20 Δεκεμβρίου 1962

ΤΟ ΔΥΡΙΔΑΝΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

21

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1962

*Ανατολή 'Ηλίου 7.41'. Δύσις 5.07'
Σελήνη 25 ημερών

*Ιουλιανής Θεμιστοκλέους
των μαρτύρων

ΗΒΡΑΔΩΝΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

*Ετησία ..... Δραχ. 480
*Εξάμηνος ..... » 250

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ετησία δι' απλού ταχυδρ. δολλ. 30
*Αεροπορικά: *Επί πλέον τέλη.

*Διοικησία:

«ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ Α. Ε.»

Διευθυντής:

ΛΕΩΝ. ΜΠΟΡΤΟΛΗΣ

δδός Σωκράτους 38 Κηφισιά

Προϊστάμενος Τυπογραφείου:

Νικ. Βουρλής

δδός Φρίξου 36. Νίκαια

Συγκοινωνία

*Ατμοπλοϊκά

ΠΕΜΠΤΗ, 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Κανάρης» 6.30 μ.μ. δι' 'Ηράκλειον, Ρέθυμνον, Χανιά (τηλέφ. 470.500, 475.033).

«Ελλη» 11 π.μ. διὰ Σύρον, Πάρον, Νάξον, Ίον, Θήραν καὶ Ἄγρον Γραμμὴν (τηλέφ. 473.001).

«Ἥπειρος» 6 μ.μ. διὰ Χίον, Μυτιλήνην (τηλέφ. 474.495 470.064).

«Μισαούλης» 5 μ.μ. διὰ Πάτρας, Σάμην, Ἰθάκην, Κέρκυραν, Βρινδῆσιον (τηλ. 470.500, 475.033).

«Καραϊσκάκης» 1 μ.μ. διὰ Πάτμον, Λέρον, Κάλυμνον, Κώ, Ρόδον (τηλ. 470.500, 475.033).

«Μαριλένα» 6 μ.μ. διὰ Σύρον, Τήνον Μύκονον, Ἀγ. Κήρυκον, Καρλόδασιν, Σάμον (τηλ. 473.493, 40.822).

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

«Κρήτη» 6 μ.μ. διὰ Χίον, Μυτιλήνην (τηλέφ. 473.001 — 41.030).

«Αἰκατερίνη» 1 μ.μ., δι' Ἀστυπάλαιαν, ἔρον, Κάλυμνον, Κώ, Νίσυρον, Σύμνην, Ρόδον (τηλέφ. 474.141, 474.142).

«Μυρτιδιώτισσα» 1. μ.μ., διὰ Σύρον, Τήνον, Μύκονον, Ἀρμενιστήν, Εὐδηλον, Καρλόδασιν, Σάμον, Καρλόδασιν, Ἀγ. Κήρυκον (τηλ. 43.866, 40.822).

ΘΕΑΤΡΑ

ΑΘΗΝΩΝ (Βουκουρεστίου 10, τηλ. 235.524): «Ἡ πικραγαπημένη».

ΑΚΡΟΠΟΛ ('Ιπποκράτους 9, τηλ. 614.481): «Κολασμένος παράδεισος».

ΑΛΦΑ (28 Ὀκτωβρίου - Στουρνάρα τηλέφ. 526.888): «Μιά ἱστορία τοῦ Ἰρκοῦτσκι».

ΑΜΙΡΑΛ: Ἀργεῖ.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ('Αγ. Κωνσταντίνου, τηλέφ. 523.242): «Τὸ σπῖτι τῆς Μπερνάρντα Ἀλμπας».

ΒΕΑΚΗ (Στουρνάρα 32, τηλέφ. 523.522, Φωτόπουλος - Ἡλιοπούλος - Φόνσου): «Ὁ Ἐμίρης καὶ ὁ μοῖρης».

ΒΕΡΓΗ (Βουκουρεστίου 1, τηλέφ. 235.235): «Ἡ δεντάλια τῆς λαίδης Γουϊντερμπερ».

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Βασιλ. Κωνσταντίνου, τηλέφ. 41.351): «Αὐτοκρατορικές διολέττες».

ΔΙΑΝΑ: Ἀργεῖ.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ ('Αμερικῆς 10, τηλέφ. 624.021): «Κρατικές ὑποθέσεις».

ΚΑΛΟΥΤΑ (28ης Ὀκτωβρίου 240, τηλέφ. 875.410): Ἀργεῖ.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ (πλατεία Κολοκοτρώνη, τηλέφ. 221.559): «Κορίτσια... στὸν ἀέρα!».

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ ('Ελ. Βενιζέλου 48, τηλέφ. 614.592): «Χτυποκάρδια στὸ θρανίον».

ΛΑΜΠΕΤΗ: Ἀργεῖ.

ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ (Θ. Ὀλύμπια): Ὅρα 8.30 μ.μ. «Ἡ μάρτυς».

ΜΟΥΣΟΥΡΗ (πλατεία Ἀγ. Γεωργίου Καρύτση, τηλ. 227.248): «Τὸ θέμα τῆς ἡμέρας».

ΜΠΟΥΡΝΕΛ (28ης Ὀκτωβρίου καὶ Καποδιστρίου, τηλέφ. 525.262): «Ἐμπρὸς τὰ γυδοῦμε».

ΝΕΟ (Στουρνάρα 53, τηλέφ. 527.497): «Ὅλα σὲ καλὸς».

ΠΑΠΑ (Σίνα 4, τηλέφ. 628.719): «Ὅτὼ γυναῖκες κατηγοροῦνται».

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ('Ακαδημίας — Κανάρη): Ρωμαῖος καὶ Ἰουλιέττα.

ΠΟΡΕΙΑ (Τρικώρφων 3, τηλέφ. 819.982): «Κόκκινα φανάρια».

ΤΕΧΝΗΣ (Σταδίου 52' τηλέφ. 228.706): «Ὁ θάνατος τοῦ ἐμποράκου».

ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ: Κάτω οἱ γυναῖκες.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ Α' ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΑΒΕΡΩΦ (ὁδ. Λυκαύργου 6): «Ἐν κλημα στὴν Ὀμόνοια» (ἀστυνομ. Γκέλυ Μαυρ. Κάλου Μπαρδουλῆ).

Ο κ. ΤΣΑΤΣΟΣ ΤΟΝΙΖΕΙ ΟΤΙ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΑΠΟΒΛΕΠΕΙ ΕΙΣ ΚΑΛΥΤΕΡΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝ ΧΡΗΣΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ, ΛΕΓΕΙ Ο κ. ΡΑΛΛΗΣ

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ Η ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ

“Ηρχισε χθές εις την ‘Επιτροπήν ‘Εξουσιοδοτήσεως ή κατ’ αρχήν συζητήσις επί του σχεδίου ν.δ. περί γενικής διευθύνσεως του υπουργείου ‘Εσωτερικών. Ο εισηγητής πλειοψηφίας κ. Κ. Τσατσός ανέλυσε τας διατάξεις του σχεδίου ν.δ. τονίσας ότι δι’ αυτού επιδιώκονται ή βελτίωσις της λειτουργίας της κρατικής μηχανής και ή ενίσχυσις των θεσμών της τοπικής αυτοδιοικήσεως και της διοικητικής αποκεντρώσεως. Ο εισηγητής μειοψηφίας κ. Π. Λυκουρέζος, ενώ ανεγνώρισεν ότι διά των διατάξεων του σχεδίου ν.δ. θα επέλθῃ βελτίωσις εις την διοίκησιν, προέτεινεν ώρισμένας βελτιώσεις και ή χαρακτήρισε τὸ νομοθέτημα ἑγωιστικὸν καὶ συγκεντρωτικὸν μὴ διευκολύνον την διοικητικὴν ἀποκεντρώσιν καὶ κατηγόρησε τὴν Κυβέρνησιν ὅτι κατήργησε τοὺς ὑπηρεσιακοὺς νομάρχας. Ο ὑπουργὸς ‘Εσωτερικῶν κ. Γ. Ράλλης ἀπαντῶν ἐδήλωσεν ὅτι οὐδεμία μετὰθεσις νομάρχου ἢ διοικητικοῦ ὑπαλλήλου ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του με κομματικὰ κριτήρια. Ἀποδείξας τὴν χρηστὴς διοικήσεως, τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζει, προσέθεσεν, εἶναι ὁ τρόπος κατανομῆς τῆς κρατικῆς χορηγίας, βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων τῶν παροχῶν πρὸς τοὺς δήμους καὶ τὰς κοινότητας, ὁ ὁποῖος καθιεροῦται διὰ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλωστε αἱ χορηγαὶ πρὸς τοὺς ὁργανισμοὺς αὐτοδιοικήσεως αὐξάνονται κατὰ 135 ἑκατ. δρχ. καὶ ὑποδοιμούνται ἡ ἀνάπτυξις τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως διὰ τὰν λαμβανόμενων ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων τῆς μέτρων.

Η ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΟΥ Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΥ

Ο εισηγητής της πλειοψηφίας κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ, αναλύων τὰς διατάξεις τοῦ σχεδίου ν.δ., εἶπεν ὅτι αἱ ἀρμοδιότητες τοῦ ὑπουργείου ‘Εσωτερικῶν ἤρχισαν νὰ περιορίζωνται ἀπὸ πενήντα κοινότητες, ἀλλὰ ἡ ἀκτινοβολία του εἶναι ἀκόμη τόσο μεγάλη, ὥστε ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως. Ἀλλωστε, ἀφ’ οὗτου ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζεται ἡ ἀποκεντρώσις, πολλὰ ἐξουσίου ἐπιστρέφονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον ‘Εσωτερικῶν, διότι ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ νομάρχου.

Οὐσιώδεις βελτιώσεις

Τὸ σῆμα ν.δ. τείνει γενικῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ὅλης διοικητικῆς μηχανῆς. Δὲν δημιουργεῖ νέους θεσμοὺς, ἀλλ’ ἀποβλέπει εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὑφισταμένων. Εἰς ὥρισμένα σημεῖα ἐπιφέρει οὐσιώδεις βελτιώσεις, εἰς ἄλλα δὲ λεπτομερειᾶς αἱ ὁποῖαι εἶναι καὶ τὸ ἀπόσταγμα τῆς πείρας τῶν ὑπηρεσιῶν. Τὸ νομοθέτημα χαρακτηρίζεται ὑπηρεσιακὸν πνεῦμα καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς λειτουργίας τῶν θεσμῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ τῆς διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως. Κατατείνει εἰς τὴν ρύθμισιν ὅλων τῶν ἀδυναμιῶν τῶν θεσμῶν, τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Παρὰ τὰς πολλὰς λεπτομερείας, τὸ νομοθέτημα διακρίνει ἐνιασίον πνεῦμα, τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὴν ὅλην πολιτικὴν τῆς Ἐθνικῆς Ριζοσπαστικῆς Ἐνώσεως, ἀσκουμένην ἐπὶ 7ετίαν καὶ τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς τοπικῆς ἀποκεντρώσεως.

Ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἀπὸ 7ετίας ληφθέντα μέτρα ὑπὲρ τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ὁ κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ εἶπεν ὅτι ἡ πρώτη Κυβέρνησις Καραμανλῆ διὰ τοῦ νόμου 3200 ἐφήρμοσε μεταρρυθμίσεις, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ σημερινὸν σταθμὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν καὶ πρόοδον τῆς λειτουργίας τῆς διοικήσεως τῆς χώρας. Διὰ τοῦ συζητουμένου σχεδίου ν.δ. ἐπεκτείνονται αἱ ἀρμοδιότητες τοῦ νομάρχου εἰς ὥρισμένα θέματα, θίγεται τὸ ζήτημα τῶν ἐπαρχειῶν καὶ καθιεροῦται ὁ θεσμὸς τῶν τοπικῶν διαγωνισμῶν διὰ τὴν πρόσληψιν ὥρισμένων ὑπαλλήλων. Κυρίως ὁμῶς αὐξάνονται αἱ θέσεις τῶν νομαρχιακῶν ὑπαλλήλων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπέβαλεν ἡ τεραστίαι αὐξήσις τῆς ἐργασίας τῶν νομαρχιῶν. Δημιουργοῦνται 24 νέαι θέσεις, 6 θέσεις διευθυντῶν διὰ τὰς μεγάλας νομαρχίας τῆς χώρας καὶ 41 τμηματάρχων, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 6 προορίζονται διὰ τὰς μεγάλας νομαρχίας καὶ αἱ 35 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ οὐσιαστικοποιεῖται ἡ ἀποκεντρώσις, διότι μέχρι τοῦδε αἱ ἐλλείψεις εἰς προσωπικὸν δὲν καθίστανον δυνατὴν τὴν ταχείαν διεκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεων τῆς νομαρχίας.

Πέραν αὐτοῦ, ρυθμίζονται λεπτομέρειαι, ἀφορῶσαι τὰ νομαρχιακὰ ταμεία, ἐπιδιώκεται ἡ βελτίωσις τῆς λειτουργίας τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν συμβουλίων, εἰσάγονται διατάξεις διὰ τὴν προστασίαν τῶν κοινοτικῶν καὶ δημοτικῶν περιουσιῶν καὶ γίνεται διαρρυθμῖσις ὥρισμένων πόρων καὶ εἰδικῶς τοῦ τέλους ἐκ 5% ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν παρεπιδημούντων εἰς ξενοδοχεῖα, ἐστιατόρια καὶ κυλικεῖα, τὸ ὁποῖον ἐπεκτείνεται εἰς τοὺς δήμους τῆς τέως διοικήσεως πρωτεύουσας, τοὺς τουριστικοὺς τόπους καὶ τοὺς τόπους θερινῆς διαμονῆς.

Ἐπὶ πλέον τὸ νομοθέτημα μεριμνᾷ διὰ τὴν οικονομικὴν διαχείρισιν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων διὰ τῆς καθιέρωσως τῶν υποχρεωτικῶν ἀνταποδοτικῶν τελῶν, ἐπιλύσεως τοῦ προβλήματος εἰσπράξεως τοῦ τέλους φωτισμοῦ ὁμοῦ μετὰ τῆς καθαριότητος καὶ τῆς διευκολύνσεως τῶν φορολογουμένων εἰς τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου.

Αὐξήσις τῆς κρατικῆς χορηγίας

Λαμβάνονται ἐν συνεχείᾳ μέτρα διὰ τὴν μὴ ἐξεδίδευσιν ὥρισμένων ἐκ τῶν εἰσπραττομένων φόρων καὶ τέλος αὐξάνεται ἡ κρατικὴ χορηγία διὰ τοὺς δήμους καὶ κοινότητας ἀπὸ 240 ἑκατ. εἰς 440 ἑκατ. δρχ., δηλαδὴ κατὰ 200 ἑκατ. δρχ. Ἐκείνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἔχει σημασίαν εἶναι ὅτι διὰ πρώτην φορὰν διὰ τὴν κατανομὴν αὐτῶν τῶν χορηγιῶν καθιεροῦνται ἀντικειμενικὰ κριτήρια. Δηλαδὴ ὁ ὑπουργὸς ‘Εσωτερικῶν δὲν θὰ ἔχῃ τὴν ἐλευθερίαν νὰ χορηγῇ ὅπως θέλει αὐτὸς τὰ χρημᾶτα αὐτά, καὶ ὅπου θέλει. Δὲν θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ χορηγῇ ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς δήμου σημαντικὰ ποσὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους νὰ μὴ χορηγῇ τίποτε.

Τὸ 1951 καθιερώθη ὅτι ὁ φόρος ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ καπνοῦ κατὰ 50% θὰ περιήρχετο εἰς τοὺς δήμους καὶ τὰς κοινότητας. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων διετύπωσαν κατ’ ἐπανάληψιν τὸ παράπονον ὅτι δὲλαι αἱ Κυβερνήσεις τοὺς ἀφῆρσαν τοὺς πόρους, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐξέτελλον πολλὰ κοινωφελῆ ἔργα. Ὁ ἱσχυρισμὸς αὐτὸς δὲν εὐσταθεῖ. Διότι, ἂν ἀνυπομείνωμεν ὅσα ἐδόθησαν ἀπὸ τοῦ 1951 εἰς τοὺς ἑσῶς καὶ κατὰ τὰς κοινότητας, θὰ ἴδωμεν ὅτι διετέθησαν μεγαλύτερα ἀπὸ τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ 50% τοῦ φόρου καταναλώσεως καπνοῦ ποσόν.

Τὰ ποσὰ αὐτὰ ἀνέρχονται εἰς 944 ἑκατ. δρχ., ποσὰ τὰ ὁποῖα εἰσπράττον οἱ δήμοι καὶ αἱ κοινότητες ἀπὸ τὸ 50% τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ καπνοῦ. Διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ποσὸν μεγαλύτερον τοῦ ἀνωτέρω, ἐπιβάλλεται φορολογία ἐπὶ τοῦ ζυθοῦ, ἡ ὁποία θὰ

εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς λειτουργίας τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν μονίμων θέσεων εἰς 475, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 210 θὰ πληρωθοῦν δι’ ἐκτάκτων. Περαιτέρω τὸ σῆμα ν.δ. βελτιώνει τὴν κατάστασιν τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων, διότι ἐνοποιεῖ τὰς θέσεις ἀπὸ γραφείας α’ μέχρις εισηγητοῦ, ὅπως διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, διασφαλίζει τὴν μονιμοποίησιν τῶν καὶ τὸ μεταθετὸν, λύει τὸ θέμα τῆς ἀμοιβῆς τῶν εἰσπρακτῶν καὶ ἀπαλλάσσει τοὺς δημοτικούς καὶ κοινοτικούς ὑπαλλήλους ἐκ τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, καθιερουμένου δι’ αὐτοὺς τοῦ στεγαστικοῦ δανείου.

Ἐπίσης, καθιεροῦται ὁ θεσμὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ προβλέπεται ἡ δημιουργία διοικητηρίων. Ἐπ’ αὐτοῦ ὑπάρχει σκέψις νὰ παραχωρήσῃ τὸ κράτος τὴν ἀκίνητον περιουσίαν του, ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῆς ὁποίας θὰ εἰσπραχθοῦν 213 ἑκατ. δρχ. καὶ νὰ συναφθῇ δάνειον 87 ἑκατ. δρχ., ὥστε νὰ συγκεντρωθοῦν 310 ἑκατ. δρχ., τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς μελέτας ἐπαρκοῦν διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν 50 διοικητηρίων. Τὸ δάνειον θὰ ἐξυπηρετῆται μετὰ τοκοχρεωλώσιον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ υπερβαίνει τὰ καταβαλλόμενα σήμερον ἐνοίκια. Οὕτω θὰ ἀλοκληρωθῇ ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ βελτιώσῃ τὴν ὅλην λειτουργίαν τῆς διοικήσεως.

ἀποδῶσῃ 22 ἑκατ. δρχ., ἡ μὴ 10 ἑκατ. ἐπὶ τῶν εἰσληρίων τῶν ἀστικῶν, θὰ ἀποδῶσῃ 7 ἑκατ. δρχ. καὶ τὰ τέλη τῶν ξενοδοχείων 15 ἑκατ. δρχ.

Ἐπίσης εἰσάγεται τροποποίησις ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἐνάρξεως δημιουργίας νέων δήμων καὶ ὁρίζεται, ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ νέου δήμου πρέπει ν’ ἀρχίσῃ μετὰ τὰς γενικὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς, ἐφ’ ὅσον συνεστήθῃ κατὰ τὸ 3ον ἔτος τῆς περιόδου.

Τέλος, τὸ σῆμα ν.δ. ἀποβλέπει

την έχουν. Αὐτὰ πού εἶπεν ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἐκθέσεων, ὅτι δηλαδὴ ἀπὸ τῶν νέων πού τελειώνουν τὸ Γυμνάσιον λείπουν ἡ ὀρθοέπεια, τὸ ὕψος, καὶ ἡ ὁμοιομορφία τῆς γλώσσης καὶ ὅτι πλεονάζει ὁ στόμαφος, εἶναι ἀκρῶς ἐπικεινῇ. Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ἦτο μέσα εἰς τὰ πράγματα, ἐάν ἔλεγεν ὅτι πολλοὶ τελειοφοῖτοι Γυμνασίου γράφουν μὲ τὴν ἑλλειψὶν λογικῶν εἰρημῶν, ὥστε νὰ πρέπει νὰ περιέλθουν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν νηπιαγωγῶν, τῶν ψυχναλυτῶν ἢ τῶν ψυχιάτρων. Τὸ νὰ γράφουν ἀνοησίας εἶναι εἰς μερικὰς περιπτώσεις μικρὸν νὰ τὸ παραδεχθῇ κανεὶς· ἔχουν πάθει κατὰ χειρότερον; δὲν ξεύρουν τί λέγουν. Ὅσον ὀλίγοι καὶ ἂν εἶναι αἱ νέοι πού παρουσιάζουν τὸ θλιβερόν αὐτὸ φαινόμενον, ἡ μικρότης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δὲν ἔχει σημασίαν. Σημασίαν ἔχει ὅτι ὑπάρχουν καθηγηταὶ πού τοὺς ἔχρουν ἀξίους νὰ περάσουν ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν καὶ νὰ πᾶρουν τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Γυμνασίου. Τοῦτο σημαίνει σχεδὸν ὅτι, ἂν μετὰ τῶν τελειοφοιτῶν τοῦ Γυμνασίου ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ὑποφερότοι καὶ μερικοὶ καλοὶ, ὅλοι εἶναι αὐτοδίδακτοι. Ἀφροῦ ὁ καθηγητὴς τῶν ἡνέχθη νὰ φύγουν ἀπὸ τὰ χέρια του τάσα κούτσουρα, ὅσοι εἶναι καλοὶ ἢ μέτριοι τὸ ἀρεῖναι ὄχι τὸσον εἰς τοὺς διδασκάλους τῶν, ὅσον εἰς τὴν προσωπικὴν τῶν ἱκανότητά.

Τὸ νόσημα τῆς ἑλληνικῆς παιδείας δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀβελτηρία μερικῶν καθηγητῶν. Δι' αὐτοὺς θὰ ἡμπορούσε κανεὶς νὰ μιμηθῇ ἕνα περίφημον ρητορικὸν σχῆμα τοῦ Τσῶρτσιλ, ισχυρίζομενος ὅτι οὐδέποτε τόσον ὀλίγοι ἄνθρωποι ἐξημίωσαν τόσους πολλοὺς. Ἀλλὰ τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν βασανίζει καὶ μία ἄλλη ὁργανικὴ πάθησις: ἡ ὑποτροπία τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς ἀρχαίας γλώσσης καὶ ἡ ἀτροφία τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ τῆς νέας γλώσσης. Δὲν εὐρέθη ἀκόμη ἕνας ἀπλοῦς καὶ πρακτικὸς τρόπος ἐκμαθήσεώς τῶν. Σκοτώνομεν τὸν νοῦν τῶν παιδιῶν μὲ τὸ νὰ ἐπιμένωμεν νὰ μάθουν διατὶ θέλει ὁ μῦθος περιπωμένῃ καὶ ὁ τύπος ὁ ξέαν. Δὲν ἔχομεν κάμει καμμίαν προσπάθειαν διὰ τὴν στοιχειώδη ἀπολύστευσιν τῆς ὀρθογραφίας μας, ἐνῶ τὴν ἔχουν κάμει ἄλλοι λαοὶ πού διηλοῦν γλώσσας ἀσυγκρίτως ἀπλοῦς στέρας εἰς τὴν γραφὴν ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας. Δὲν λέγω βέβαια νὰ σφάσωμεν εἰς τὰ ἄκρα, ἀλλὰ νὰ μὴ ταλαιπωροῦμεν τὰ παιδιά καὶ καὶ μὴ τὰ

σχωρ) ἡχηρὰ ὀνόματα νοσημάτων, μὲ τὴν γνῶσιν τῶν ὁποίων καὶ μόνῃ εἶναι δυνατόν νὰ χειροτερεύσῃ ἡ κατάστασις τοῦ ἀρρώστον.

Δυστυχῶς εἶναι ὀλίγοι, τουλάχιστον εἰς τὰς Ἀθήνας, αἱ κλινικαὶ καὶ τὰ νοσοκομεία, ὅπου λαμβάνεται ἐπιμελῶς ὑπ' ὄψιν τὸ ἡθικόν τοῦ ἀσθενοῦς. Βλέπει κανεὶς θαλάμους νοσηλευομένων καὶ νομίζει ὅτι εὐρίσκεται εἰς ὑπνωτήρια ἀπόρων, εἰς κοιτῶνα παλαιᾶς φυλακῆς ἢ εἰς παράταξιν μελλοθανάτων. Ὑπάρχουν κλινικαὶ ὅπου τὰ σεντόνια ἡμπορεῖ μὲν νὰ εἶναι ἀπολυμασμένα εἰς τὸν κλίδανον, ἀλλὰ ἔχουν χάσει τὴν λευκότητά των ἀπὸ τὴν ἀτελὴ πλύσιν. Τὸ φαγητὸν ἐνθυμίζει μᾶλλον συσσίτια τῆς Κατοχῆς. Καὶ τὸ προσωπικὸν εἶναι τῶσον ἀνεπαρκές, διὰ νὰ φέρῃ ἡ νοσοκόμος εἰς τὸν ἀρρώστον ἕνα ποτήρι νερὸ πρέπει νὰ τοῦ βγῇ ἡ ψυχὴ. Ὑπάρχουν βεβαίως νοσηλευτικὰ ἱδρύματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχει καταβληθῇ μεγίστη φροντίς ν' ἀπαλλαγῇ τελείως ἀπὸ τὴν ἀτιμώσφιαν τῆς νόσου. Εἰς τὸ ἐδῶ Ναυτικὸν Νοσοκομεῖον π.χ. νομίζει κανεὶς ὅτι εὐρίσκεται εἰς ξενοδογεῖον πολυτελείας μᾶλλον, παρὰ ἢν μὲσω ἀρρώστων, οἱ δὲ ἴδιοι οἱ ἀρρώστοι καταβάλλεται φροντίς ἀπὸ ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν νὰ λησμονήσουν διατὶ εὐρίσκονται ἐκεῖ. Τὸ κακὸν ὅμως εἶναι ὅτι τὰ νοσοκομεία αὐτοῦ τοῦ τύπου εἶναι ἐξαίρεσις. Εἰς τὰ πολλὰ ἐπικρατεῖ ἡ ἀτιμώσφαιρα πού περιγράφει ὁ κ. Κουρέτας εἰς τὴν διὰλέξιν του.

Ο ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ Σύλλογος Σεπλίων «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» μὲ ἀπευθύνει ἕνα ἔγγραφον διαμαρτυρίας διότι εἰς τὴν συνοικίαν του λειτουργοῦν περὶ τὰ 15 βουστάσια καὶ χοιροστάσια, τῶρα δὲ πρόκειται νὰ ἐγκατασταθῇ καὶ μία ἀσβεστοκάνινος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἐντὸς τῶν οἰκισμῶν, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶναι ἀκόμη πυκνοκατοικημένοι, δὲν πρέπει νὰ λειτουργοῦν, οὔτε σταῦλοι, οὔτε καμίνια. Ὑπάρχει ἀκόμη ἀρκετὸς γῶρος ἔξω τῶν Ἀθηνῶν διὰ παντὸς εἰδους ἐγκαταστάσεις, πού εἶναι ἀνθυγιεινὰ ἢ ὀχληρὰ διὰ τοὺς κατοικοῦς ἢ παρεμποδίζουν καθ' ὅσονδήποτε τρόπον τὴν ὁργάνωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἀκρῶν συνοικιῶν τῆς πόλεως.

Ο Ἀθηναῖος

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀν. ἡλίου 6.22. Δύσ. 6.06. Σελ. 3 ἡμ. Ὁ Διωνυσίου Ἀρεοπαγίτου, Θεογένους

Πρό Τριακονταετίας

—Ο πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Ζαΐμης θὰ καλῇ σημερὸν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κ. Π. Τσαλδάρη διὰ νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποῖους κατὰ τὴν προχθεσινὴν μετὰ τὸ κ. Βενιζέλου συνουσίαν ἐκρίθη ὡς μὴ ἐπαρκὴς ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Τσαλδάρη διὰ τὸν τελετισμὸν τοῦ καθεστώτος. Ἐκ τῆς συνουσίας τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας μετὰ τοῦ κ. Τσαλδάρη θὰ προκύβῃ, λίαν ἐνδεχομένως, ἡ περίπτωσις τῆς συγκλήσεως συσκεύης τῶν ἀρχηγῶν ὅλων τῶν κοινοβουλευτικῶν κομμάτων, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Ζαΐμη, διὰ νὰ συζητηθῇ τὸ ὅλον ἐσωτερικὸν πρόβλημα.

—Τὸ βρετανικὸν τμήμα τοῦ συνδέσμου κατὰ τοῦ ἡμεριολογίου καὶ τῆς προστασίας τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας προτείνει ὅπως τὸ κυπριακὸν ζήτημα λυθῇ ὑπὸ διεθνoῦς ἀμερολήπτου ἐπιτροπῆς διὰ τῆς διεξαγωγῆς δημοψηφίσματος πρὸς ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν τῶν κατοίκων τῆς νήσου.

—Ἀπόψε εἰς τὸ θέατρον «Κεντρικόν» ἡ τιμητικὴ τῆς Μαρίας Κοτσπολν, ἡ ὁποία θὰ ἐρμηνεύσῃ τὸν ρόλον τῆς Σέντυ Τόμφον εἰς τὸ ἔργον «Βροχή».

Ο Παλαῖς

Ἀνακτορικὴ Κίνησις

Μετὰ μεσημβρίαν ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος κατήλθεν εἰς τὸ ἀερολιμένα Ἑλληνικὸν καὶ ἀπεχειρήθη τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα τὸν πρόεδρον τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

—Ο ἀποχωρῶν σύμβουλος τῆς ἰταλικῆς πρεσβείας καὶ ἡ κ. Τζούλιο Τερρὺ τοῖς ἔδωσαν προχθὲς μεγάλην δεξίωσιν εἰς τὴν ἐν Κηφισίᾳ οἰκίαν των.

Παρευρέθησαν: Ὁ ναύαρχος Π. Ἰωαννίδης ὁ Τελευταρχὸς τοῦ Βασιλείου καὶ ἡ κ. Α. Σταβάτου, ὁ στρατηγὸς Δ. Παπαδιαμαντόπουλος, ἡ κ. Σοφ. Βενιζέλου, ἡ κ. Γ. Ράλλη, ἡ κ. Γ. Κοσιμάτη, οἱ πρέσβεις κ.κ. Δ. Σισιλιάνος, Π. Σκέφερης καὶ Α. Τζιράς, ὁ πρεσβευτὴς κ. Α. Κατωμπέλης, οἱ πρεσβευταὶ καὶ αἱ κυραὶ: Α. Καυτανζόγλου καὶ Κ. Χειμασιού, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῶν Καθολικῶν Σεβασμιωτάτος κ. Πρίντζης, ὁ καθολικὸς Ἐπίσκοπος κ. Μπαῦρον, ἡ κ. Ἄγγ. Τσουκαλά, ἡ κ. Ι. Χαρομή, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Α. Τσαλδάρη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Στ. Κωστοπούλου, ὁ πρίγκιψ Σαπίεχα, ἡ κόμισσα Ζερεμπίερ, ἡ κ. Χ. Ποταμιάνου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κούριατ, ἡ κ. Σ. Μπουφίδη, ἡ κ. Ἐλεῖθ. Βενιζέλου, ὁ κ. Β. Καλεურας, ὁ συναγματοφύλαξ καὶ ἡ κ. Μπαρτίτς, ὁ καθηγητὴς καὶ ἡ κ. Γ. Δασκαλάκη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἀν. Ποταμιάνου, αἱ δύνες Τερέζα καὶ Ἐλένη Εὐκλείδη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Α. Λάσκαρη, ἡ κ. Μάρθα Σκελλάρου-πούλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ρ. Ντουάντ, ὁ κ. Γ. Καβουνίδης, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ι. Φωτοπούλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Σπανοπούλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Χαρ. Ἐπεριρίου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ι. Τσαούση, ὁ κ. Γ. Γκράβας, ὁ κ. Δ. Ἀγγελόπουλος, ὁ κ. Γ. Ψημένος, ὁ κ. Κορμάνταρος, πολλοὶ ξένοι πρέσβεις, σύμβουλοι καὶ γραμματεῖς πρεσβειῶν, τὰ μέλη τῆς ἰταλικῆς πρεσβείας καὶ τῆς ἰταλικῆς πρεσβείας κ.κ.

ΑΦΙΞΕΙΣ

Ἀφίκοντο χθές: —Ο κ. Γκράβς Βίντις, ἱατρός, ἐκ Βιέννης, ὁ κ. Νικόλας Φαίρμπερν, δικηγόρος, ἐκ Λονδίνου, ὁ κ. Φελὺ Βερνέν, διομήχανος, ἐκ Παρισίων. (ἘΒασιλεῖς Γεώργιος) —Ο κ. Ἄλφρεντ Ρίητ, νομικός, ἐκ Νέας Ὑόρκης, ὁ κ. Χαν Μπέρλιν, διομήχανος, ἐκ Στοκχόλμης. (ἘἈθηναῖον Μέλαθρον) —Ο κ. Δ. Ἀμπρασας, ἱατρός, ἐκ Νέας Ὑόρκης, ὁ κ. Χ. Μπέντφορντ, δημοσιογράφος, ἐκ Λονδίνου. (ἘἈκροπόλ Παλάς) —Ἡ δύν Ζιγιέ Λιζέτ, καθηγήτρια Πανεπιστημίου, ἐκ Παρισίων, ὁ ἀρχιτεκτὼν καὶ ἡ κ. Βίλχελμ Φόρτμαν, ἐκ Βόννης. (ἘἈμψασσαπτε) —Ο κ. Φράνσις Λάγγκλον, δικηγόρος, ἐκ Βερολίνου, ὁ κ. Λόθερ Ράσελ, μηχανικός, ἐκ Γιοχάνεσμπουργκ. (ἘἘλ Γκρέκος) —Ο κ. Πῶλ Μπισκαρά, νομικός, ἐκ Παρισίων, ὁ καθηγητὴς καὶ ἡ κ. Τζῶν Μπάσνετ, ἐκ Λονδίνου. (ἘἈμαλία) —Ο καθηγητὴς Πανεπιστημίου καὶ ἡ κ. Περνὼ, ἐκ Παρισίων, ὁ κ. Χόρν, κυβερνητικὸς ὑπάλληλος, ἐκ Λονδίνου. (ἘΜινέρβας) —Ο κ. Κ. Ἀρονσον, χειρουργός, ἐκ Γιοχάνεσμπουργκ, ὁ κ. Ρ. Γκράντ, διομήχανος, ἐκ Λονδίνου. (ἘὈλυμπικ Παλάς)

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

—Εἰς τὴν Σχολὴν Εὐελπίδων θὰ διηλθῇ σημερὸν τὴν μεσημβρίαν ὁ γυναικιστὴς κ. Ι. Φραγκιδάκης μὲ θέμα: «Τὰ προαγωγικά στίγα καὶ αἱ προσηματικαὶ ἀφορμαὶ τοῦ ἐπιθετικοῦ πολέμου ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος». —Ἀπόψε ὥραν 8.30 εἰς τὴν Σοσιαλιστικὴν Λέσχην (Ἀκαδημίας 63, δρομ. ὁδός) ὁ καταναλωτικὸς συνεταιρισμὸς «ΣΥΝ—ΚΑ Ἀθηνῶν ὁργανώνει διὰλεξιν μὲ θέμα: «Ἡ προστασία τοῦ καταναλωτοῦ καὶ οἱ καταναλωτικὸι συνεταιρισμοί». Ομιλήτης ὁ κ. Ἀτ. Βογιατζῆς. Θὰ ἐπακολουθήσῃ προβολὴ ταινίας τῆς Διεθνoῦς Συνεταιριστικῆς Ἐνώσεως μὲ τίτλον «Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ρορντέιλ». Εἰσὸδος ἐλευθέρα. —Ἀύριον 7 μ.μ. θὰ δοθῇ εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τοῦ Πολυτεχνείου διὰλέξις ὑπὸ τοῦ δρος Μαρ. Χ. Σάλλμπροχ, καθηγητοῦ τοῦ Τεχνικοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου, μὲ θέμα: «Αἱ μεταβολαὶ τοῦ τρόπου χειρισμοῦ τῶν ἐργαλειομηχανῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1900». Θὰ προβληθῶν καὶ φωτοεινὰ εἰκόνες. Ἡ διὰλέξις θὰ μεταφράζεται. Εἰσὸδος ἐκ τῆς ὁδοῦ Τσιττάς. —Τὴν Παρασκευὴν 12.30 μεσημβρίαν θὰ διηλθῇ εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῆς Παιδιστρικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου (Γουδὶ) ὁ Ἑλληνοαμερικανὸς παιδίατρος κ. Κ. Φαλιέρος, διευθυντὴς τῶν ἱατρειῶν τοῦ Κέντρου Ἑρεῖνης καὶ Νοσηλείας τοῦ παιδικοῦ ὁσφάτος, Ντένβερ ΗΠΑ, μὲ θέμα: «Σύγχρονοι ἀντιλήψεις ἐπὶ τῆς θεραπείας τοῦ παιδικοῦ ὁσφάτος καὶ ἐπὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἀσθματικοῦ παιδιοῦ». —Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρανασσοῦ» θὰ δοθῇ τὴν μετὰπροεχῇ Πέμπτην 7.30 μ.μ. διὰλέξις τοῦ κ. Χρ. Σολομωνίδη, γενικοῦ γραμματέως τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, μὲ θέμα: «Μνήμη Σμύρνης».

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 § 1 τοῦ Α.Ν. 1092/1938
Ἐκδότης: ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ
Κατοικία: Μουρούζη 1
Δι' ἡνὲς Τυπογρ.: ΑΝΤ. Ν. ΜΠΟΥΛΟΥΚΟΣ
Κατοικία: Κ. Κρυστάλλη 51

ΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

ΕΣ

ΛΙΝΤΑ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

ΕΕΝ

Τῆς κόττας τὰ κακαρίσματα

Δέν εἶναι ὁ κ. Κ. Τσάτσος μὲ τὸν δημοκρατικὸν σκοῦφον (ἐκδόσεις 1935), ἀλλ' ὁ «βασιλικὸς ἀνὴρ» τοῦ 1962.

VERBA VOLANT, SCRIPTA MANENT
(Τὰ λόγια πετοῦν, τὰ γραπτὰ μένουν)

ΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ

«Εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας, πρῶτοι σεῖς, οἱ νέοι!».— Ἡ ἔνδεια τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς βασιλείας.— Ἡ παλινόρθωσις ἀντεθνικῇ πρᾶξις.— Διατὶ οἱ βασιλόφρονες πιθηκίζουν.— Καὶ περὶ χρυσοποικίλων στολῶν αὐλικῶν καὶ λακέδων.— «Οἱ Ἕλληνες οὐδέποτε ἐθαμβώθησαν ἀπὸ τὸν δι-
άκοσμον τῶν θυρεῶν, οὐδέποτε ἐλιποψύχησαν πρὸ τῆς αὐλικῆς εὐτελείας».

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ, ΨΥΧΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΝΑΡΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

[illegible]

Φωτοτυπία του πρώτου μέρους του άρθρου του κ. Κ. Τσάτσου (σημειογίου Ἑρακλέους του Στέμματος) ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐναντίον τῆς Βασιλείας. (Ἐφημερίς «Ἀκρόπολις» 28 Ἰουλίου 1935)

Εἰς τὰς ἐφημερίδας εἶδε
τὰς τελευταίας ἡμέρας τὸ
φῶς μίᾳ ἀνακοίνωσις ὑπου-
ργῶν τῆς σημερινῆς κυβερνή-
σεως, αὐτοτιτλοφορούμενων
ὡς «παλαίων φιλελευθέρων»

καὶ διεκδικούντων ὑπὲρ αὐ-
τῶν τίτλους φυσικῶν κληρο-
νομίαν τοῦ μεγάλου Ἐλευ-
θερίου Βενιζέλου. Ἐκεῖνοι
ποῦ ἀνέγνωσαν τὸν κατάλο-
γον τῶν ἀνασφατῶν εὖρος με-

ταῦτο αὐτῶν δύο ἢ τρεῖς
τεταρτοαγουστιανούς, μερι-
κοὺς ἀσήμους καὶ τινὰς ἀ-
γνώστους, ἀλλὰ μόνον πα-
λαιούς φιλελευθέρους δὲν
κατῳρίσθαι, ὡς ἀνακαλύπτει

"Αν ο τίτλος του εξωμό-
του πάλι τιμητικά, ούτε αὐ-
τὸν δικαιούνται οἱ ὑπογρά-
φοντες τὸν ἀνακοινωσιον. Δι-
ότι δὲν εἶχαν ποτὲ πολιτικὰς
πεποιθήσεις, διὰ τὰ νῦν
ἐξωμόται. Ἦσαν μόνον (τῆς
προσκόλλησης). Ὅταν τὸ
1950 — 52 εὐρίσκειτο εἰς τὴν
ἀρχὴν τοῦ Κέντρου, παρίστα-
νον τὸν φιλελευθέρου-
τον. Ἄλλ' ἀπὸ τὴν στιγμήν που
ἀντέλθουσιν ὅτι οἱ ἀνεμοὶ
τῆς εὐνοικρατίας φυσοῦσε
πρὸς ἄλλην κατεύθυνσιν. Ἐ-
τρέψαν πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἔμπνε-
μενοι ἀπὸ «νέας» φιλοδο-
ξίας... Ἄλλα θὰ ομιλήσωμεν
δὲ αὐτοῖς. Θὰ ομιλήσωμεν
δὲ ἕνα ἑκάστον ἐξ αὐτῶν.
Καὶ θὰ παρουσιάσωμεν εἰς
τὸν ἑλληνικὸν λαόν τὰς ἐκ-
κατόστη ἰδεολογικὰς καὶ πο-
λιτικὰς μεταπτώσεις τῶν δι-
ὰ μᾶλλον οἱ ἐν λόγῳ κύρι-
οι ὅτι τὸ παρελθὸν δὲν ὀφεί-
λει μὴ μίαν κομματικὴν ἐν-
ταξίν, οὔτε μὴ μίαν ἱλιγγίω-
σιν καὶ ὀρίαν ἀναρχίαν, οὔτε
ἀκόμην μὲ ὑστερήσεις καὶ
κραυγαλέας ἀφορισμοὺς, ἀλ-
λὰ συνοδεῖται παντὸς καὶ πάν-
τε τοὺς δημοσίου ἀνδρὰς
αὐτοῦ δ' αὖτις τῶν.

Και μαζί με αυτούς θα δ. μιλησωμεν διά μερικους άλλους, που, ενώ δεν έθεσαν την υπογραφήν των κάτω άπό την έν λόγω ανακοίνωσιν έχουν, όμως, τας ίδιās με ταπτήσεις με τους υπογράφαντας. Διότι και αυτοί έρ. ρύμισαν τας πολιτικας πεποιθήσεις των με μοναδικόν και αποκλειστικόν γνώμονα τήν πολιτική συμφέροντά των.

ΒΛΕΠΕ ΣΥΝΕΧΕΙΑΝ :
ΕΙΣ ΤΗΝ 3^{ην} ΣΕΛΙΔΑ

ΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ

ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ

Και οι πρώτοι και οι δεύτεροι εμφανίζονται σήμερα ως 'Ηρακλείς του Στεμματος και ως πρόμαχοι των πολιτικών μας. 'Αλλ' οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι υπάρχουν εκείνοι που άνθρωποι υπάρχουν άλλοτε τας πλέον δριμύεις εκφράσεις έναντιον του θρόνου.

Αν τα λόγια λαμβανόμενα, εντυχώς, τα κείμενα παραινούν. Και αυτά τα κείμενα παραδίδονται σήμερα εις τόν ελληνικόν λαόν.

Δεν μιάς ενδιαφέρουν τα ερωτήματα τα οποία οι εν λόγω κύριοι κατέχουν σήμερα. Α κατέχουν χθές ή θα καταλάβουν αύριο. Αλλά μόνον ή διότι των ως δημοσίων ανδρών. Αυτήν και μόνον αυτής εκάστοτε εκδηλώσεως της εξέτασής. Καθένας απ' αυτούς είναι μία εκτετασμένη πολιτική οντότητα και ενδιαφέρει τόν ελληνικόν λαόν να παρακολουθήσει αυτήν την εξέλιξιν της. Διά να θυνηθεί να την κρίναι και να την αξιολογήσει.

Δεν μιάς ενδιαφέρει ακόμη το περιεχόμενον και ή ουσία των εκάστοτε πεποιθήσεων των. Είς το πολύμορφον και το άλλοσπασλλον αυτών των πεποιθήσεων θα σταματήσω μόνον.

Ο ανανήνοτος πού θα διαβάσει τα κείμενα πού παραθέτουμεν θα διερωτηθί ίσως πότε αυτοί οι άνθρωποι έλεγον την αλήθειαν, άλλοτε ή σήμερον. Δέν θα τού το πούμε μεις. Ας τού απαντήσουν μόνον των, αν αυτό τους είναι δυνατόν και άς διαφωτισουν τόν κερσινόν ή τόν σπμερινόν έστυόν των.

Ο Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΛΛΗΚΑΡΟΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Τήν προπαραπομπήν πού παρουσιάζομεν εις τόν ελληνικόν λαόν διεκδικεί αναμφισβήτητα ο Κ. Κωνσταντίνος Τσάτσος, ο πουνός της Προεδρίας της Κυβερνήσεως ως χθές και ή δι μέλος της 'Ακαδημίας 'Αθηνών και έπιφανής (θεωρητικός) τού καταναλισμένου. Είς τα όσα τού Πανελληνίου άντιπαιδευτικού άκούει τήν ό νεός (άθανάτος) ελάνηλην προσφάτως περί 'βασιλικού άνδρός', ύπονοει προσφάντως τόν πάτριον και άρχοντά του, και τού δικαιώματος του να καταπατή τόν νόμον του έστυόν των ανθρώπων και της ήθικής τάξεως. Πώς, όμως, συμβιβάζονται τα όσα περί 'τυράννου' άνέφερε σήμερον ά Κ. Κ. Τσάτσος με όσα έλεγε άλλοτε περί δημοκρατίας.

'Αλλ' άκούσατέ τον.

'Ητο τήν έτος 1935. Τό άποτυχόν κίνημα της 1ης Δεκεμβρίου είχε κλονίσει τήν Δημοκρατίαν και είχε θέσει άφορμήν εις συζητήσεις και κινήσεις διά τήν επανάφοράν της βασιλείας. 'Αλλ' ή δημοκρατική συνέλευσις τού Κ. Κ. Τσάτσου εκπνεύσει άμέσως και έπείσθη τότε να γράφει εις προκήρυξιν έφεμερίδα σειράν άρθρων, πού έχουν ως έξής:

Α.

Είς τόν άγώνα ύπέρ της Δημοκρατίας πρώτοι, σείς, οι νέοι! Χαρά και τιμή δι' ύμεις, χάρα και τιμή δι' όμους συνέδελφον ήσως κατά τι εις τήν ήθικήν και πολιτικήν άρτίωσιν της ψυχής σας! Χαρά δι' αυτούς ή άδμονία σας, ή ακράτητος ζωτικότης σας και αυτό άκόμη τό άδικον παράπονον, τό όποιον διετυπώσατε έναντίον των, τό παράπονον, όι σας έγκατέλειπον τήν στιγμήν, κατά τήν όποιαν οι λόγοι των έπρεπε να γίνον προέξοι. Είδατε εύτυχώς, ότι ή άνήσυχος φωνή σας εφάνη άπύχνησιν. Είς τό προσκλητήριόν σας άντεπεκρίθησαν ή ή πολλοι, άντεπεκρίθη δέ κυρίως, από των σπληνών τούτων, ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, με τόν όποιον με συνδέουν κοινά καθ' όλα ιδέαι, κοινή πνευματική όδός. 'Όσα έκείνος σας έλεγε, είναι και ιδικά μου. 'Όσα θα σας είπω κι' έγώ σήμερα, είναι κατά τόν αυτόν λόγον και ιδικά του.

Τό ότι σείς πρώτοι — οι ύπεράνους τών άνταγωνισμών τού παρόντος προέβλεπον με τήν έλπίδα μιάς ίσχυράς εθνικής ένότητος — διεδάτε τήν διαδραματίζεται αυτήν τήν στιγμήν κατί, τό όποιον θέτει εις άμεσον κίνδυνον τό ιδανικά σας, τό ότι είδατε τήν βαθείαν συνάφειαν της ιδεοκρατικής θεμελιωμένης εθνικής πίστωσης, τήν όποιαν από τούσιν έτών έδιδάχθητε, προς τό συγκεντρωμένον πρόβλημα της επαναφοράς της εκπεσούσης δυναστείας, άποτελεί ένδειξιν τού ότι κατέστητε φορείς άξιοι των ήθικων έπιταγών, τας όποιας ή ελληνική σκέψις έθεμελιώσατο και ή ελληνική ιστορία έπραγματοποίησε. Τό συνειδητόν της τάς σεώς σας άποτελεί έγγύησιν διά τήν γονιμότητα τού άγώνος σας άλλά και διά τήν άδιοπρέπειαν, μεθ' ής θα διεξαγάγητε αυτόν. Δέν θα επιδιώξετε να παρασύ-

ρете, αλλά θα επιδιώξετε να διαφωτίσετε τούς στερουμένους της άμορφότητος παιδείας, δέν θα καταναλώθητε εις φωνασίας, αλλά θα διηγήσεται τήν λιτήν και νηφάλιον γλώσσαν τού πνευματικού άνθρώπου. Θα άμνησθήτε τήν Δημοκρατίαν με τήν άρωαότητα τού άγώνος σας.

Και ό άγών αυτός είναι εύτυχώς εύκολος. Είναι τόση ή εις έπιχειρήματα ένδειξη των άκολουθών της δυναστείας, όστε κυρίως λαχάς και χειρονομίας θα άντακούσεται! Είναι τόση ή σαθρότης των εκ τού προχείρου περισυλλεγμένων ισχυών, έπ' άπειρον επαναλαμβανόμενων έπιχειρημάτων, όστε είναι αυτόγραμμά ένα ελογικό παχνίδι ή άνταρροπή των. 'Αλλά και πολλά θα διαγυθίτε εκ της έργασίας αυτής. Θα ιδίτε εις κλασσικά παραδείγματα ένσπασόμενον τόν στόμνον της άνομιίας και της ήμιμαθείας. Θα ιδίτε τήν ελληνικήν ίσχυρογνωμοσύνην, ή όποια πηγάζει όχι από αλήθην τίνα πίστιν, άλλ' από κακώς κοινωμένην μοχθηρίαν και κατωτερότητα. Θα ιδίτε τούς άνδρες, όι όποιοι, όταν μάλιστα είναι νέοι, έντροπίζονται να εμφανισθύν ή ποστηρίζονται μιάς άντιπαρκτού ιδεολογίας και δειλά - δειλά με τήν προσοπίδα της άπαθείας και της θετικότητας, άφού άνομολογήσιν με γαυρήν προήν τήν κατ' άρχήν ύπεροχήν της Δημοκρατίας, εύρίσκουν, είδικούς πινας και προσωρινούς λόγους συντόμευσης ύπέρ της επαναφοράς της δυναστείας σήμερα εν 'Ελλάδι.

Ο ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Θα σας είπουν με ύφος έν άρχή προστατευτικόν, όδι έλθετε νέοι και άπειροι, να άφήσετε τάς θεωρίας και να έλθετε εις τά πράγματα. Αυτό να τό πράξε εύθως, χωρίς θυμω να άφήσετε τάς θεωρίας, όδι σείς γνωρίζετε πόσον αί έλθείας θεωρίαι είναι πλησίον εις τά πράγματα, πόλιν πλησιέστερον από τά ποικίλα συμπερόντα των μη νέων, των πεπεισμένων.

Δέν θα σας διηγήσιν έναντίον της άβασίλειον Δημοκρατίας, άλλ' έναντίον της Δημοκρατίας, ως αυτή διεμορφώθη κατά τά τελευταία δέκα έτη παρ' ήμιν. Νά παραδεχθήτε προς στιγμήν, ότι ό απολογισμός της τελευταίας δεκαετίας είναι κακός. Νά παραδεχθήτε, προς στιγμήν, ότι όλα τα κακά της δεκαετίας δέν όφείλονται εις τόν παγκόσμιον πόλεμον, ό όποιος έκληροδότησεν εις όλας τάς χώρας βαρυντάς άνωμαλίας ούτε εις τήν Μικρασιατικήν καταστροφήν, τήν μεγαλύτεραν τήν όποιαν έγνωρίσεν τό 'Εθνος, ούτε εις τόν εθνικόν διχασμόν τόν άρξάμενον επί βασιλείας, όκτώ έτη προ της εγκαθιδρύσεως της Δημοκρατίας, ούτε εις τόν ολονομικόν άπολισμόν, δν προσελάσαν ή άφίεις δύο εκατομμυρίων προσφύγων, ους έν τούτοις κατόρθωσεν ή νεορά Δημοκρατία υπό τάς δεινότητες των περιστάσεων να άποκαταστήσει, ποικιλάσας τόν θάνασμόν της Ευρώπης, ούτε τέλος εις τήν έλπειν έπαρκούς πολιτικής διαπαιδαγωγήσεως ή και γρόνον έπαρκούς. Ινα στερεωθί τό νέον καθεστώς. Παραδεχθήτε, αν θέλων, ότι έν τό 1924 προέμεναν επί θρόνον ο Γεώργιος τά πάντα θα ήσαν καλύτερα εις τόν τόπον αυτόν. Παραδεχθήτε όλα αυτά και άπαντήσατέ τους: 'Εμείς δέν είμεθα ύποστηρικταί της Δημοκρατίας τού παρελθόντος ούτε και των ένδεχομένων σφαλμάτων αυτής. 'Ο λόγος κατά τήν στιγμήν αυτήν δέν είναι περί τού παρελθόντος. 'Εμείς ύπεραμνύνομεθα της Δημοκρατίας τού μέλλοντος, της δημοκρατίας, όπως εύχερός δύναται και πρέπει να γίνη αν όλοι έργασθύν ειλικρινώς ύπέρ αυτής.

ΟΙ ΠΙΘΗΚΙΖΟΝΤΕΣ

Και έρωτήσατέ τους, άμέσως, διά να καταστήσετε τήν συζήτησιν σαφέστεραν: Τι άντιμάχεσθε, τήν Δημοκρατίαν ή τήν κακήν μεταχείρισιν αυτής; 'Εάν τό πρώτον, τότε τά εκ της τελευταίας δεκαετίας έπιχειρήματα δέν έχουν τήν θέσιν των. Πρόκειται να προσφύγετε εις άλλα γενικότερα, θετικότερα, και να άποδείξετε, ή ότι ή δαφλεία είναι δι' όλους τούς λαούς τό ίδεώδες πολιτεύμα ή ότι είναι τό ιδεώδες πολιτεύμα διά τό ελληνικόν ειδικώς. 'Εθνος ή ότι τέλος είναι διά τό 'Εθνος μας προσφωινώς άναγκαίον, όδι ή 'Ελλήν δέν είναι άφωμος διά Δημοκρατίαν. Αί δύο πρώται εκδοχαί δέν ύποστηρίζονται σοβαρώς παρ' άπό μόνο άπό μερικούς, ειλικρινείς όμολογούμενους, πθημαστας, οι όποιοι, άγνωστώς τήν ιστορικήν δικαιολογίαν τού ρωμαντισμού των έν Γαλλία άνωμαλίων, άντιγράφουν — και μάλιστα με κακήν γραφήν — ότι έκείνοι διδάσκουν. 'Η τρίτη ένέχει έν έαυτή τόν θανάτον της, τήν όμολογίαν της προσωρινότητας της βασιλείας, όμολογίαν, ή όποια ύπονοεί πάντως, ότι σκοπός εθνικός είναι ή ώρίμανσις τού λαού διά της καταλλήλου παιδείας, ή ώρίμανσις, ή όποια θα συνεπιφέρει μοιραίως τήν άναγκαίαν έν καιρώ πτώσιν της δυναστείας.

'Εάν κακίσετε — και πρέπει να τούς διατυπώσετε τό έρώτημα αυτό, όδι δέν γνωρίζουν οι περισσότεροι τί κακίσετε — όχι τήν δημοκρατίαν αυτήν καθ' αυτήν, αλλά τήν κακήν μεταχείρισιν αυτής, τότε πρέπει κατά τήν στοιχειώδη λογικήν όχι να τήν καταστρέψετε, αλλά να τήν βελτιώσετε. 'Όσα δέν έκαναν επί έτη οι ήγηθέντες της νεοράς δημοκρατίας, κάνετε τό τώρα σείς οι άξιώτεροι. Και αν δέν είσθε άξιώτεροι και καταφεύγετε εις τήν βασιλείαν διά να σωθήτε; 'Αλλά τότε δέν πταίει ή δημοκρατία, τότε πταίετε σείς και δέν πρέπει να καταργηθί ή

Δημοκρατία, πρέπει να καταργηθήτε σείς, πρέπει δηλαδή να φύγετε, όδι ή φυλή ή κακίσει εύτυχώς άστερευτούς πηγάς νέων δυνάμεων, όστε να μη είναι άνάγκη να άπισθοδρομήσει διά να σωθή.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΝΩΜΑΛΟΙ ΑΤΣΕΙΣ

Και ό Κ. Κ. Τσάτσος έγραφε εις τό δεύτερον άρθρον του:

—Θα είπουν, ότι ή δημοκρατία έξέκολαψε κινήματα και ότι άπεδείχθη άνίσχυρος να κατατείλ ην τή γενέσει των τά έκκολαπτόμενα και θα σας παρατάξουν άριθμητικήν σειράν κινήματων διά να σας πείσουν. Θα τούς άπαντήσετε, ότι ουδείς ύπάρχει ατιμώδης σύνδεσμος μεταξύ δημοκρατίας και άνωμαλίων λύσεων. 'Η δημοκρατία είναι τό πλαίσιον έν ά κατ' έξοχήν όμαλώς έναλλάσσονται και αί πλέον αντίθετοι πολιτικά δυνάμεις, είναι τό πλαίσιον, έν τή όποιον και ή κοινωνική άκόμη εξέλιξις πολύ βαθύτερα των κομματικών έναλλαγών, γίνεται να πραγματοποιηθί χωρίς διαόττητας και άναρροπίας. Και δι' αυτό άκριβώς άρμόζει εις έποχάς μεταβατικής, άσταθείς, ότε ή αύριον είναι κατ' άνάγκην διάφορος της σήμερον.

Αιτιώδης σύνδεσμος ύπάρχει μεταξύ των κινήματων και ώρισμένων προσώπων. Προσώπων, τά όποια προύπηξαν της δημοκρατίας, ήντλησαν τάς δυνάμεις των εκ των άποτυχιών (ή έστω άτυχιών) τού βασιλικού θεσμού, και ένώ σήμερον, λόγω της φύσεως της δημοκρατίας, έχουν καταστή άνίσχυρα, θα καταςτούν αύριον σύμβολα ενός μεγάλου μέρους τού ελληνικού λαού, θα άναγκασούν εις τήν συνειδησίον του ως δικαιωθέντες ήρωες και τοιουτοτρόπως, διά να έχωμεν τήν εύχαρίστησιν να εκδικηθώμεν προσωρινώς τούς άνθρώπους οι όποιοι έφεραν παρ' ότην θέλησιν μας τήν δημοκρατίαν και εκ των όποιων πολιτικά συνέπεσε να είναι κινήματα, θα δώσωμεν όπλα εις αυτούς τούς ίδίους και, όπερ έκπληκτικότερον, θα τούς δώσωμεν νέον πολιτικόν κύρος.

ΤΑ ΗΤΗΜΕΝΑ ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Και θα σας είπουν άκόμη οι ύποστηρικταί της βασιλείας: Κι' αν άκόμη δέν πταίει ή δημοκρατία και πταίουν οι άνθρωποι των κινήματων διά τήν κακοδαμονίαν τού παρελθόντος, πάλιν πρέπει να επανέλθ η κληρονομικός βασιλεύς, όδι αυτός μέν έχει τήν δύναμιν να παρεμποδίσει εγκαίρως τά κινήματα, ένώ ή δημοκρατία άπεδείχθη άνίσχυρος προς τούτο.

Θα σας διηγήσιν γενικώς περί μείζονος κύρους τού βασιλέως, δυνάμενον να συγκρατή τάς κομματικές έκτροπάς. Και αν έννοούν τά περισσώτερα δικαιώματα, άτινα τό νέον Σύνταγμα θα χορηγήσει εις τόν βασιλέα, ταύτα ουδαμώς άποκλείει τά να χορηγηθύν εις τόν πρόεδρον της Δημοκρατίας ή και εις δεύτερον νομοθετικόν σώμα. Αν πάλιν έννοούν ότι ό βασιλεύς άσκει μείζονα έπικροχήν επί τού λαού, τότε πρέπει έν πρώτώς να προσέτετε μήπως ή τωούτη γνώμη άποτελεί κεκαλυμμένη όμολογίαν, ότι ή 'Ελλην θαιμίνεταί από χρυσολοικιλτους στολάς αυλικών και λακέδων, από τήν αυλικήν λαμπρότητα των πριγκιπικών εμφανίσεων, συνυπονομένη από καταδεκτικά μειδιάματα προς τό χαϊνόν πλήθος. 'Ο λαός μας έχει πολλά θεβαίως έλαττώματα, αλλά ποτέ δέν είχε τήν μικροψυχίαν αυτήν. Και όσοι άκόμη ήγάτησαν προσωπικώς τόν βασιλέα Κωνσταντίνον, τό έπραξαν είτε διότι τόν έξέτιμησαν ως στρατηγόν και ως πολιτικόν, είτε όδι ένεσάρκωνε τήν αντίθεση έτέρου άνδρος, τού όποιον έθεώρουν έσφαλμένως τάς στρατιωτικές και διπλωματικές προσδέψεις. Ουδέποτε έθαμνώθησαν από τόν διάκωσμον των θυρεών, ουδέποτε έλιποψύχησαν πρό της αυλικής εύτελείας.

'Αλλ' έκτός από αυτόν τόν έξωτερικόν διάκωσμον, τί άλλο μας φέρει από τάς άνά τόν κόσμον περιουσίας του τό πρόσωπον έκείνου, τό όποιον, διά να περισώσει τόν θρόνον του, άφησε να τυφλωθύν εις άπόστασιν όλίγων μέτρων από τόν άνακτόρων του, οι έκπρόσωποι των πολιτικών άρχών, δι' άς ό πατήρ του, αυτό ό ίδιος και ή οικογένεια τού ήττώσαν;

ΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ΤΟΤ ΒΑΣΙΛΕΥΣ

'Αλλά και αν ύποθέσωμεν, δι' άκαλώς έννοούμενα συμπερόντα καλώς έννοούμενα τής μήνης των βασιλοφρόνων τό όλισθημα τούτο, και ότι τούτον τόν χρειάζονται, όστε τόν άναστήτουν παρά ταύτα τήν μείζον κύρος θα έχη ό Γεώργιος επί των ύπολοίπων 'Ελλήνων, οι όποιοι δέν είναι όλιγώτεροι;

Αν πταίουν διά τήν καθωομαινόν τού τόπου οι άνθρωποι των κινήματων και οι συμπαθούντες προς αυτούς, πόθεν θα

άντλήσει ό βασιλεύς τήν μαγικήν δύναμιν Ινα αλλάξει τούς άγνώπους αυτούς, διά τούς όποιους ή παλινόρθωσις έχοται ως από μηχανής Θεός διά να δικαιώση εκ των ύστέρων τό τελευταίον κίνημα;

Ποίον θα είναι τό κύρος τού βασιλέως εις τήν συνειδησίον όλου έκείνου τού πολιτικού κόσμου, ό όποιος από τούς κινήματα, παλαιούς όμοφρονάς του, έχωρίσθη άφού έπίστρεψεν εις τάς κυβερνητικές δηλώσεις και έθεώρησεν ως άπλην πρόφασιν τόν υπό των κινήματιών έξαγγελθέντα κίνδυνον τού Πολιτεύματος; Ποίον θα είναι τό κύρος τού Βασιλέως, τού όποιον τό δνομα συνδέεται, έστω και άδίκως, διά τούς πλείστους των μη βασιλοφρόνων προς τήν εθνικήν καταστροφήν τού 1922; Με τούτοις τούτοις τού κύρος, θα είναι εις θέσιν να καταστείλ η τά κινήματα ό βασιλεύς, να γίνη πηγή γαλήνης εθνικής, ή μήπως ή άφίεις του, κι' αν άκόμη στηρίζεται εις μίαν πρόσκαιρον μισκράν — (όδιτι μεγάλην θεβαίως άποκλείεται όπωσδήποτε να είναι) πλειοψηφίαν, θα άποτελέσει τήν άφρητηρίαν νέας επαναστάσεως, ή όποια, έχουσα πλέον τό σαφές και βάσιμον ιδανικόν της δημοκρατίας, θα σαρώσει όχι μόνον τόν βασιλέα, αλλά και όλον τόν πολιτικόν κόσμον, όστις τόν επανέφεραν, διά να έπιστρέψωμεν ούτω πάλιν εις τήν μακροία τή λήξει άλληλου χίαν των διαίων άνατροπών;

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΘΑ ΕΝΤΕΙΝΗ ΤΟ ΔΙΧΑΣΜΟΝ

'Αλλ' ύπόκει — και τούτο ίσως είναι τό κεφαλαιώδεςτερον — και έτερον γεγονός, όπερ κα θιστά τήν παλινόρθωσιν όχι μόνον έπισημαλή αλλά και άντεθνικήν προέξιν. Πρόκειται να όμολογή η από όσους δέν θέλουν να ήπατούν επί των αυτών τους ή τούς άλλους, ότι αί εθνικώς επαθεσμεραι έπαρχίαι της 'Ελλάδος, αί περιφερειακάι αυτής χείρας 'Ηπειρος, Μακεδονία (άνατολική και δυτική), Θράκη, Μυτιλήνη, Χίος και Κόθη, συγκεντρούν μίαν όγκώδη δημοκρατικήν πλειοψηφίαν. Είμαι έπίσης γνωστόν, ότι οι κάτοικοι τής γήρας τούτων, τιμωρηθέντες αίσθητότερον διά τό τελευταίον κίνημα, κατέγονται από τό πεπλανημένον συνείδημα, ότι οι λοιποί 'Ελληνες και Ιδίως τό κέντρον της παλαιάς 'Ελλάδος, αί 'Αθήναι τούς θέτουν εις ήσσονα μοίραν πολιτικής. 'Η σκέψις, ότι με τήν επαναφοράν της βασιλείας, ή όποια άν επανέλθ η, θα βασιλεύσει επί των φρον τής παλαιάς 'Ελλάδος, ποικίλται να ένταθί ή το παλιός της 'Ελλάδος δικαιοσύνη, ή σκέψις αυτή ποτεται Ιδιαιτέρως να βασίη εις τήν συνειδησίον όλων μας.

ΚΩΝ. ΤΣΑΤΣΟΣ

ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ: Τό τελευταίον μέρος τών άρθρων τού Κ. Κ. Τσάτσου. — Περί ξυλίων βασιλέως και περί βασιλοφρόνων.

(1)

Ακροπολις

5/Μαΐου/1962

Ευρέχεια

Η ΛΑΜΠΡΑ ΤΕΛΕΤΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΘΟΥΣΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΘΕΣΙΝΗΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΕΝΑΡΞΙΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

«ΕΙΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΜΕΤΩΠΟΝ ΔΙΔΕΙ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ»

ΣΤΙΚΚΕΡ: «ΑΣ ΜΗ ΕΠΑΝΑΠΑΥΩΜΕΘΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΚΑΙΡΟΝ ΥΦΕΣΙΝ»

ΕΡΚΙΝ: «ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΠΡΟΟΔΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΕΙΡΗΝΗΝ ΤΟ 1961»

Συνεχίσθη και λήγει σήμερα η διάσκεψις του ΝΑΤΟ εις τας 'Αθήνας

ΑΠΟ ΤΗΝ 1ην ΣΕΛΙΔΑ

σεων και λαών εις την Βορειο-ατλαντικήν 'Οργάνωσιν. 'Οφείλονται δ' αμέσως και εις την συνεχιζομένην εργασίαν του Συμβουλίου των Μονίμων 'Αντιπροσώπων, του Γενικού Γραμματέως και των συνεργατών του, της Στρατιωτικής 'Επιτροπής και της Μονίμου 'Επιτελικής 'Ομάδος. 'Αποτόμιμον έφορον τιμήν εις την άφοσίωσιν και τον μοχθον δλων εκείνων οι όποιοι ειργάσθησαν δια την επίτευξιν των άσπελεσμάτων αυτών. Και δέν λησμονούμεν και τον άνωθυμον πολίτην του έλευθέρου κόσμου, ό όποιος διά να σώση την έλευθερίαν και την άνθρωπίνην του άξιόπρεπτος, προσφέρει ως πολολογούμενος την συμβολήν του εις τό έργο της 'Ατλαντικής 'Αμύνης. Αυτός είναι ό άγνωστος στρατιώτης της ειρήνης.

Πέραν όμως των μέτρων έπιτελεσθέντων ή προσπαθεία εις τον στρατιωτικόν τομέα πρέπει να συνεχισθί και να ενταθί προς διατήρησιν του συμμαχικού πολέμικου δυναμικού εις τών επιβαλλόμενων θαλάσσιων έπαιρησών και έτοιμότητος. Διότι, έως ότου δημιουργηθούν ασφαλείς προϋποθέσεις δια γενικών και πλήρη άσφαλίσεων των όποιων όλοι επιθυμούν και όλοι επιδιώκουμεν, δέν δύναμεθα να ύπολογίζομεν παρά εις την άπορρητικήν δύναμιν της Συμμαχίας μας.

6) Είς τό σημείο όμως αυτό θεωρώ επάναγκες να ύπομνήσω ότι ή άμυντική άποστολή του Ν. Α.Τ.Ο. δέν εξαντλείται μόνον εις τών στρατιωτικών τομέα. 'Ως γνωστόν, ό άγών κατά της κομμουνιστικής έπιβουλής, είναι δι-μέτωπος.

Τό έξωτερικόν μέτωπον καλύπτεται διά της άμυντικής στρατιωτικής προπαρασκευής. 'Απομένει όμως τό έσωτερικόν μέτωπον τό όποιον είναι έξ έσου, άν μη και περισσώτερον, επικίνδυνον, διότι είναι μέτωπον πάντοτε άνοικτόν. Καί εις τό μέτωπον αυτό κατά προτίμησιν δίδει την μάχην του ό διεθνής κομμουνισμός.

Είναι άλλθες ότι τό έσωτερικόν μέτωπον άποτελεί έσωτερικήν ύπόθεσιν ενός εκάστου έξ ήμών. Είς τό πλαίσιον όμως της Συμμαχίας ή αντίστασις του έσωτερικού μετώπου εις την κομμουνιστικήν έπιβουλήν ενδιαφέρει άμεσώτατα όλόκληρον την 'Ατλαντικήν Κοινότητα. 'Η πτώσις μιάς επάλξεως δέν είναι άπώλυτος ό-δυνή, διότι έπήλθεν έξ έσωτερικών και όχι έξ έξωτερικών αιτίων. Μία τοιαύτη πτώσις ήμπορεί να άνατρέψη την άμυντικήν διάρ-θωσιν όλόκληρου της Συμμαχίας και να την θέσθ εις σοβαρά κίν-δυνον. 'Εκ τού γεγονότος αυτού ή άτλαντική άλληλεγγύη προσλαμβάνει εύρύτερον σημασίαν και ύ-σιαστικώτερον άποστολήν. Δέν σημαίνει άλληλεγγύην μόνον έν πολέμω, αλλά και έν ειρήνι.

Όλοι άναγκάζομεν προθύμως και άνεπιφυλάκτως την άνάγκην της θετικής αυτής άλληλεγγύης, ως στοιχείου ένότητος και ισχύος της Συμμαχίας. Πρέπει όμως να προσέχωμεν ώστε τά όσα πράττο-μεν να μην είναι ούτε αντίθετα ούτε όλιγώτερα από όσα λέγομεν. Καί τούτο διότι τελούμεν όλοι ύ-πό τόν διαρκή και άγρυπνον έλεγ-χον των λαών μας, ή έμπιστοσύ-νη των όποιων άποτελεί τό θεμέ-λιον της Συμμαχίας.

7) Είς τό έσωτερικόν μέτωπον, τρεις νομίζω είναι οι τομείς οι όποιοι πρέπει να συγκρατήσουν την προσοχήν μας: 'Ο οικονομικός, ό κοινωνικός και ή ανάγκη ισότητος και δικαιοσύνης.

Είς τόν οικονομικόν και κοινωνικόν τομέα, ή 'Ατλαντική Κοινότης ως σύνολον είναι φυσικόν να εκδηλώνη τό έμπρακτον ενδια-φέρον της δια την εφόδωσιν των προπαραβίων των άσθενεστέρων μελών της όπως άντιμετωπίσουν επιτυχώς τό αίτημα δελτιώσεως της διεθνούς στάθμης των λαών.

9) Πολλάκις δίδεται ή έντύπω-σις ότι ό έλευθέρος κόσμος έχει έσωτερικά προβλήματα, άνώ ό κομμουνιστικός δέν έχει. Πρόκει-ται περί ψευδαισθήσεως, την ό-ποιαν δημιουργεί κάθε σύστημα όλοκληρωτικής διακυβερνήσεως. 'Ημείς συζητούμεν έλευθέρας τά προβλήματα μας. Οι άλλοι δέν τά συζητούν. Τό ότι όμως δέν τά συζητούν δέν σημαίνει ότι δέν ύ-πάρχουν. 'Όποιος θραύει τό περ-μόμετρον δέν εξαφανίζει και τόν πυρετόν.

Τάς ιδιόκας μας σκέψεις και ά-ποφάσεις φωτίζει ή συζήτησις και ή έκτίμησις κάθε έλευθέρου έκ-φερομένης γνώμης. 'Η δημοκρα-τία είναι διάλογος. Μονόλογος είναι ό όλοκληρωτισμός. Είναι και αυτό ένα από τά μεγάλα δι-δάγματα της αρχαίας 'Ελλάδος.

10) 'Εάν όλοι πιστεύουν εις την έπικράτησιν του κομμουνι-σμού, ήμείς πιστεύομεν εις την

τελικήν έπικράτησιν της έλευθε-ρίας. 'Η 'Ιστορία μας δικαιώνει, διότι δέν ύπάρχει σύστημα δίαις τό όποιον να μη καταλήθι, άργά ή γρήγορα, από την έμφυτον έ-γώνην του ανθρώπου προς την έ-λευθερίαν. Την άγάπην αυτήν ά-κόμη και ή σκληρότερα ύποδού-λωσις δέν την εξαφανίζει. 'Αντι-θέτως, την ένισχυει. Αυτό δέ ά-κριβώς είναι και τό μέγα πρό-βλημα τό όποιον άντιμετωπίζει ό κομμουνισμός και τό όποιον όση-

μέραι θα καθίσταται όδύτερον. Τά σύνορα του έλευθέρου κό-σμου περνούν από την συνείδησιν κάθε έλευθέρου ανθρώπου όπου ό-ποτε της γής και άν ούτος εύρί-σκειται.

Την στιγμήν αυτήν εκατοντά-δες εκατομμυρίων ανθρώπων έχουν έστραμμένα τά βλέμματα των προς τας 'Αθήνας. 'Υπολογίζουν εις την ένότητά μας, την δύνα-μιν και την σωφροσύνην μας. Βλέπουν εις αυτά τά μόνα σο-

δαρά έχέγγα της έλευθερίας και της ειρηνικής συνπαράφσεως. Εί-μαι πεπεισμένος ότι αι έργασίαι-σας θα δικαιώσουν την έμπιστο-σύνην και τας έλπίδας των.

Μετά τόν Πρωθυπουργόν κ. Καραμανλήν, τόν λόγον έλα-βεν ό Πρόεδρος του Συμβου-λίου του ΝΑΤΟ Τούρκος ύ-πουργός των 'Εξωτερικών κ. 'Ερκιν, και άκολούθως ό Γεν. Γραμματέυς της Συμμαχίας κ. Στίκκερ.

μόνον έσημειώθη εις όρισμένα θέ-ματα, ενώ τά προβλήματα του Βε-ρολίνου, του άποφλισμού και της διεθνούς έντάσεως παραμείνουν ά-λυτα. 'Αλλά τά κράτη της 'Ατλαν-τικής Συμμαχίας δύναται να έ-χουν ήσυχον την συνείδησιν των ό-τι έπραξαν ό,τι έζητήσατο από αυ-τά δια την άμειλυνσιν της διεθνούς έντάσεως. 'Αλλά όφείλομεν να σύ-νοδομεν όστι θα έπαιυχθί ή έ-πίλυσις των διεθνών προβλημάτων, άποφασιστικόν ρόλον δέ εις τούτο, πρηνόμνησιν σύνοδον τών ύπούρ-γων εις τό 'Όσλο. Μικρά πρόδοσις

θέμα της παγιώσεως της παγκο-σμίου ειρήνης παρά τας πολλας και παύλας διεθνείς έπα-φάς. Ούδύλλως έπαιτεύθη ή δημι-ουργία μιάς ειρηνικής άποφασί-ρας άσπληγμένης από τό φάσμα ένός ύβριστικού καταλυσμού. Είνε δέ χαρακτηριστικόν ότι ό κα-τάλογος των προβλημάτων τά ό-ποία άντιμετωπίζομεν σήμεραν έλα-χίστα διαφέρουν από τά προβλήμα-τα που άντιμετωπίσαμεν κατά την προηγούμενην σύνοδον τών ύπούρ-γων εις τό 'Όσλο. Μικρά πρόδοσις

νία ή όποια χαρακτηρίζει τας σχέ-σεις μεταξύ των κρατών της 'Α-τλαντικής Συμμαχίας, άρμονία ή όποια καταφαίνεται και κατά την διάρκειαν των έργασιών του πα-ρόντος Συμβουλίου. Τούτο δέ όχι μόνον εις ό,τι άφορά την γενικήν άμυντικήν προσπάθειαν της 'Α-τλαντικής Συμμαχίας, αλλά και την προσπάθειαν των επί μέρους κυβερνήσεων των μελών του ΝΑΤΟ όπως άνυμώσουν τό έισοτικόν έπίπε-δον των λαών των και οδηγήσουν τούτους εις την εύτυχίαν.

Τερματίζων, κατέληξεν ό Τούρ-κος ύπουργός, έπιθυμών να τονίω-σιν ότι άπό αι δυνατόεις μας έφοδια-σθούν με όλα όσα όρίζουν οι στρα-τιωτικοί μας σύμβουλοι, θα πρέπει όλοι οι λαοί της Συμμαχίας ν' ά-πολαύσουν έν ισότητι τά αγαθά τά όποια δύναται να προσφέρουν σή-μερον ή γή και αι άνακαλύψεις του άνθρώπου γένους και να προσφέρουν έν παράδειγμα και μίαν έλπίδα εις την ανθρωπότητα και εις τά τέκνα μας.

Από την χθεσινήν συνεδρίασιν των άντιπροσώπων του ΝΑΤΟ εις τό Ζάππειον. Είς τό δεξιόν διακρίνεται ό 'Ελλην ύπουργός 'Εξωτερικών κ. 'Αδέρωφ.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΟΥ Ν.Α.Τ.Ο. Κ. ΣΤΙΚΚΕΡ

Ό γενικός γραμματέυς του ΝΑ-ΤΟ και πρόεδρος του Συμβουλίου της 'Ατλαντικής Συμμαχίας κ. Στίκκερ όμιλών χθές, κατά την έναρκτηριον συνεδρίασιν της δια-σκέψεως, εξέφρασε κατ' αρχήν τας εύχαριστίας του δια την πρόσκλη-σιν της έλληνικής κυβέρνησεως ό-πως τό συμβούλιον των ύπουργών του ΝΑΤΟ συνέλθη έφέτος εις 'Α-θήνας και προς τόν πρωθυπουργόν κ. Καραμανλήν προσωπικώς, διότι ήμεις έόδοθ ή εύκαιρία εις όλους ήμείς όπως συνέλθωμεν ύπό τήν σκιά της Ακροπόλεως. 'Η έπί-σκεψίς μας, προσέθεσεν ό κ. Στίκ-κερ, εις τας 'Αθήνας, δέν είναι μόνον μια χαρά δι' ήμεις. Είναι ταυ-τόχρονα μία έκδήλωσις και μία προσφορά. Μία έκδήλωσις διότι πρέπει όλοι οι εκπαιδώς εις και-ρίαν να παρατηρούμεν και να έμ-πνευμέθα από τό παρελθόν, τό ό-ποιον άντιπροσωπεύει ή 'Ελλάς. Καί μία προσφορά σεβασμού και άγάπης προς την κοιτίδα του Δυ-τικού πολιτισμού, άλλα και προς ό,τι άντιπροσωπεύει σήμεραν ή 'Ελλάς, ή όποια αυτή την στιγμήν διαδραματίζει ένα ουσιαστικόν ρό-λον εις την 'Ατλαντικήν Συμμα-χίαν εις την άμυναν της Δυτικής Κοινότητος έναντίον του σοβιετι-κού ήμπερολισμού.

Ό κ. Στίκκερ άνεφέρθη έν συ-ντομία δια μακρών εις την διεθνή κατάστασην ως αυτή διεμορφώθη κατά τό παρελθόν δώδεκάμηνον ύ-πό της προηγούμενης διασκέψεως τών ύπουργών του ΝΑΤΟ εις τό 'Όσλο. Καί έτόνισεν κατά τρόπον σπληνιόττος και τών πραγματικών προθέσεων της Σοβιετικής 'Ενώ-σεως, ως είνε ή άνέγερσις τού τεί-χους του Βερολίνου και αι παρε-νοητικαί πτήσεις των σοβιετικών άεροπλάνων εις τούς γερμανικούς πόλινον ότι δέν πρέπει να εξαφα-νίζομεν τούς έπενδραυνάστας κινδύ-νους ούτε να επαναπαυώμεθα επί της προσκαιρού ύφέσεως. Τούτο ά-ποτελεί την πρώτην ύποθήκην μας. Δευτέρα είναι ότι ή 'Ατλαντική Συμμαχία εύρίσκειται εις την ύπερ-ρήσιν της παγκοσμίου ειρήνης. 'Η κομμουνιστική προπαγάνδα έ-γυνίζετα να πείσθι τον κόσμον ό-τι τό ΝΑΤΟ άποτελεί ένα έπιθετι-κόν συνασπισμόν κρατών. 'Εν τού-τοις, πάντες γνωρίζουν ότι οι Ιαχυ-ρισμοί αυτοί είναι άπολύτως αβά-σιμοι. 'Ο άμυντικός χαρακτήρ του Συμφώνου, τό όποιον έδημιουργή-θη τό 1949 έχει καταδειχθί έ-παρκώς έκτοτε.

Ό κίνδυνος, συνέχισεν ό γενι-κός γραμματέυς του ΝΑΤΟ, κατά την παρούσαν στιγμήν έχει άπο-σοσθί, άλλα δέν έχει όλοκληρω-τικός εξαφανισθί. Τούτο άποτελεί την τρίτην ύποθήκην της συμμα-χίας. 'Ο έλευθέρος κόσμος δέν άν-τιμετωπίζει μόνον τό πρόβλημα του Βερολίνου ούτε μόνον τό γεω-μικρόν πρόβλημα. 'Η πίστις είνε παγκόσμιος και πρέπει να είμεθα έτοιμοι άνά πᾶσαν στιγμήν και δια πᾶν ένδοχόμενον εις ολονόη-πο σημείον ήτο άναγκαία ή παρου-σία μας, δεδομένου μάλιστα ότι αυτή είνε δυνατόν να προσάδθι οικονομικήν ή πολιτικήν μορφήν. Τούτο όμως είνε εκείνο τό όποιον δημιουργεί εις ήμας τό καθήκον ό-πως χαράζομεν σταθεράν γραμ-μήν, την όποιαν θ' ακολουθήσομεν. Κατ' αρχήν πρέπει να καθορίσω-μεν ότι όφείλομεν να καθορίσω-μεν εις τρόπον ώστε, όταν ό γε-νικός άποφλισμός όλοκληρωθί και τεθί υπό έλεγχον, πράγμα τό ό-ποιον άποτελεί την επιθυμίαν όλων εις τό ΝΑΤΟ, αι άμυντικάί μας δύναμεις δέν εύρίσκονται εις έπί-πεδον τέλειον και άπολύτως συγ-χρονισμένον προς την στρατιωτικήν τών άντιπάλων.

Εξ άλλων πρέπει να έγγραφη εις τό ένεργητικόν της 'Ατλαντι-κής Συμμαχίας και των μελών της τό γεγονός ότι αυτήν την στι-γμήν αι άνταλλαγαι άπόψεων με-ταξύ των κρατών, τά όποια την ά-ποτελούν εύρίσκονται εις έπίπεδον, τό όποιον ούτε να φαντασθώμεν ή δύναμεθα πρό μερικών μόνον έ-τών, μολονότι δέ τούτο συντελέ-σε σημαντικώς εις την άνάπτυξιν της συνεργασίας και της άρμονί-ας μεταξύ των κρατών - μελών, έν τούτοις μένουσιν ακόμη πολλά που πρέπει να γίνονιν. Πρέπει πρωτί-τως να αναπτύξωμεν τας πηγας μας και να καταστρώσωμεν τά υ-κονομικά μας σχέδια, κατά τρό-πον ώστε και την στρατιωτικήν μας ισχύν να δελτιώσωμεν άλλα ταυτοχρόνως να διατηρώμεν τό κοινωνικόν και πολιτικόν άποδό-θω εις τό έσωτερικόν των χω-ρών μας και ν' άνυμώσωμεν τό έισοτικόν έπίπεδον των λαών. Πα-ραλλήλως δέ να βοηθήσωμεν εις την οικονομικήν ανάπτυξιν των ύ-ποαναπτύκτων και ύπανεξαρτήτων κρατών.

Η 'Ατλαντική Συμμαχία, κα-τέληξεν ό κ. Στίκκερ, δέν άποτε-λεί έν άπλόην άμυντικόν στρατιω-τικόν Σύμφωνον, άντιπροσωπεύει κάτι σοβαρώτερον και σημαντικώ-τερον: Τόν θεματοφύλακα των πα-ραδόσεων και τόν τρόπον της ζωής μας. Καί άποτελεί τόν φρουρό της παγκοσμίου ειρήνης.

ΒΟΝΝΗ, Μάιος

Η ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΙΣ εργατικών χειρών εξ 'Ελλάδος εις Γερμανίαν κατά τὰ τέσσαρα ἰδία τελευταία ἔτη ἀποτελεῖ κοινωνικὸν φαινόμενον μεγίστης σπουδαιότητος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν ὅχι μόνον τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν σκεπτομένων 'Ελλήνων.

Ὡφελεί ἢ δὲν ὠφελεί τὸν τόπον αὐτὴ ἡ ραγδαία διαρροὴ εργατικῶν χειρῶν πρὸς Γερμανίαν; Ὑπάρχουν ὅροι ὑπὸ τοὺς ὁποῖους δύναται νὰ ἀποδῇ ἐπωφελῆς ἢ ἐπωφελεστέρα διὰ τὸν τόπον; Ὑπάρχουν μέτρα διὰ τῶν ὁποίων αἱ τυχόν ζημίαι ἐξ αὐτῆς δύναται νὰ ἀποτραποῦν ἢ νὰ περιορισθοῦν;

Εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν σήμερον ἐργάζονται περὶ τοὺς 65.000 'Ελληνες, ἡλικίας κατὰ κανόνα κάτω τῶν 40 ἐτῶν. Οἱ ἐργάται αὐτοὶ κατὰ τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τῶν, μετὰ μίαν περίοδον ἐξ - ὀκτῶ μηνῶν, ἀπαραίτητου διὰ τὴν προσαρμογὴν εἰς τὸ περιβάλλον καὶ τὴν τεχνικὴν τῶν ἐκπαίδευσιν, θεωροῦνται οἱ ἄρρενες μὲν κατὰ κανόνα καλῆς, ἐνίοτε δὲ ἀρίστης ἀποδόσεως, αἱ ἐργάτριαι δὲ κατὰ κανόνα ἀμέσως ἀρίστης ἀποδόσεως. Κατὰ τὸ 75% περίπου κατὰγονται ἀπὸ ἀγροτικὰς περιφερείας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν Βόρειον 'Ελλάδα. Εἶναι δὲ ὅλοι ἀνεξαιρέτως, ἀκραϊφνῶς ἐθνικοφρονες.

Ἐὰν ἐπρόκειτο τὸ ἄριστον αὐτὸ ὕλικόν νὰ χαθῇ ὀριστικῶς διὰ τὴν 'Ελλάδα, αὐτὴ ἡ μετακίνησις θὰ ἀπετέλει ἀναμφισβήτητως μίαν αἰμορραγίαν, ἀναγκαστικὴν μὲν, διότι ἡ ἐλληνικὴ γῆ οὐδέποτε μέχρι σήμερον κατόρθωσε νὰ θρέψῃ τὰ τέκνα τῆς, ἀλλὰ πάντως ἐπώδυνον.

Προσωρινὴ μετακίνησις

Η ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΙΣ ὅμως αὐτὴ κατὰ μίαν ἀναλογίαν 90% δὲν ἔχει προσλάβει καὶ ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους δὲν πρόκειται νὰ προσλάβῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς ὀριστικῆς μεταναστεύσεως. Δύναται ἐπομένως νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὡς προσωρινὴ μετακίνησις εργατικῶν χειρῶν καὶ ὡς τοιαύτη δύναται οὐσιαστικῶς νὰ ὠφελήσῃ, ἐφ' ὅσον συντρέξουν ὠρισμένοι ὅροι.

Θὰ ἐπισημάνω τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς θὰ ἐξασφαλισθῇ ἔτι πληρέστερον ἡ προσωρινότης τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἐργατῶν μας εἰς Γερμανίαν, κατὰ τὴν μεγίστην δυνατὴν ἀναλογίαν καὶ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ἡ προσωρινὴ αὐτὴ ἐγκατάστασις θὰ καταστῇ ἐπωφελεστέρα διὰ τὸν τόπον μας.

Ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι ἡ πολιτικὴ ἢ διώκουσα τελικῶς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν εργατικῶν αὐτῶν δυνάμεων εἰς 'Ελλάδα δὲν πηγάζει ἀπὸ στενὴν ἐθνικιστικὴν ἀντίληψιν, οὔτε ἐπομένως ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μετὰ τὴν ἀρχὴν, ἥτις πρέπει νὰ ἀποτελῇ τοῦ λοιποῦ γνώμονα πάσης σκέψεώς μας, τὴν ἀρχὴν, καθ' ἣν ἀποτελούμεν τοῦ λοιποῦ ἀπλῶς στοιχεῖα μίας ἐνιαίας εὐρυτέρας οικονομικῆς καὶ πολιτικῆς κοινότητος. Καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν εὐρυτέρων πολιτικῶν καὶ οικονομικῶν ἐνοτήτων, θὰ διατηρηθοῦν αἱ χωρισταὶ δυνατότητες πολιτιστικῆς δημιουργικότητος, αἱ ὑπαγορευόμεναι ἀπὸ τὴν γεωγραφικὴν καὶ ἰδίᾳ τὴν βιολογικὴν ἰδιότητα τῶν λαῶν καὶ χάριν αὐτῶν θὰ εἶναι διὰ πολλὸν χρόνον ἀκόμη χρήσιμος ἡ διαφύλαξις τῶν ἐθνικῶν μονάδων. Τουλάχιστον ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν εἰς τὸ πολιτιστικὸν πεδῖον νὰ προσφέρουν εἰς τὴν ὁλότητα τῶν πεπολιτισμένων λαῶν ἀξίας καὶ μορφὰς τέχνης, σκέψεως καὶ ζωῆς, τὰς ὁποίας κανεὶς ἄλλος λαὸς δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ. Ἐφ' ὅσον

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ 8.5.62

Οἱ ἐργάται μας εἰς Γερμανίαν

Αἱ ΠΡΟ-ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ
ΕΠΩΦΕΛΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΜΑΣ
Η ΔΙΑΡΡΟΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΩΝ

ΤΟΥ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΑΤΣΟΥ

τὰς δυνατότητας αὐτὰς τὰς ἔχει ἡ ἐλληνικὴ φυλὴ, ὀφείλει καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν εὐρυτέρων πολιτικῶν καὶ οικονομικῶν ἐνοτήτων, εἰς ἃς ἔχει χρέος νὰ ἐνταχθῇ, νὰ ἐπιδώκῃ τὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν ἠθικῶν καὶ βιολογικῶν τῆς δυνάμεων. Ἡ πολιτικὴ κατὰ ταῦτα ἡ διώκουσα τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀποδημούντων 'Ελλήνων εἶναι πολιτικὴ ἐπιβεβλημένη.

Πῶς θὰ ἐπιστρέψουν

ΟΙ ΟΡΟΙ ὑφ' οὓς τοῦτο θὰ κατορθωθῇ εἶναι καθ' ἡμᾶς οἱ ἑξῆς:

Ἐν πρώτοις, εἶναι ἀνάγκη νὰ συνεχισθῇ ἀπροσκόπτως ἡ οικονομικὴ ἀνοδος τῆς χώρας, ὥστε οἱ ἐν Γερμανίᾳ ἤδη τεχνικῶς ἐξειδικευμένοι ἐργάται νὰ εὐροῦν ἐπιστρέφοντες ἐργασίαν. Ὅταν προοιούσης τῆς συγχωνεύσεώς μας εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγορὰν ἰδρυθοῦν περισσότεραι βιομηχαναίαι ἐν 'Ελλάδι διὰ ξένων κεφαλαίων, ἢ ἀπορρόφησις τῶν ἐργατῶν αὐτῶν θὰ συντελεσθῇ ταχύτερον. Εἰς ἐκ τῶν ἐδῶ 'Ελλήνων ἐργατῶν ἔλεγε πρό τινας: «Τώρα ποῦ θὰ μπούμε στὴν Κοινὴ Ἀγορὰ θὰ ἔλθῃ ὁ Γερμανὸς ἐργοδότης μου νὰ κἀν ἐργοστάσιον στὴν 'Ελλάδα καὶ ἐγὼ τότε θὰ ἔλθω μαζί του». Ἐτσι σκέπτονται καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἡ οικονομικὴ αὕτη πρόδοσις, τὸσον συνδεδεμένη μετὰ τὴν ἐνωσμάτωσιν μας εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, εἶναι ἀχώριστη ἀπὸ τὴν πολιτικὴν σταθερότητα, τῆς ὁποίας τὰ ἀνεκτίμητα ἀγαθὰ ἀπῆλθον ὁ ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ τὰ τελευταία ἔτη.

Ὁ 'Ελλην ἐργάτης, ὁ ὁποῖος, ἐνῶ ἔχει ἐστραμμένην ὅλην τὴν προσοχὴν του πρὸς τὴν 'Ελλάδα, δὲν μετέχει ὅμως εἰς τὰ πάθη τῆς ἐσωτερικῆς μας πολιτικῆς ζωῆς, γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ πολὺ περισσότερον τὰ πλεονεκτήματα τῆς πολιτικῆς σταθερότητος ἀπὸ τοὺς ἐν 'Ελλάδι διαβιούντας, τῶν ὁποίων ἡ κρίσις ἐπηρεάζεται μοιραίως ἀπὸ ἀσήμενα καὶ ἐφήμερα γεγονότα.

Ὅσον ὁ 'Ελλην ἐργάτης πιστεύῃ ὅτι θὰ εὕρῃ εἰς τὸ μέλλον ἐργασίαν ἐν 'Ελλάδι ἀνάλογον μετὰ τὴν ἐδῶ ἀπα-

σχόλησιν του, θὰ κατέχεται ἀπὸ τὴν ψυχολογίαν τῆς ἐπιστροφῆς καὶ θὰ διατηρῇ ἀναλλοιώτους τοὺς ἠθικοὺς δεσμούς του μετὰ τὴν 'Ελλάδα. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὁμως ἐπιβάλλεται νὰ παρασχεθοῦν ἀπὸ ἐλληνικῆς πλευρᾶς εἰς τὸν ἐδῶ 'Ελληνα ἐργάτην τὰ μέσα νὰ διατηρήσῃ ζωντανὸν αὐτὸν τὸν δεσμόν.

Ἡ γνῶσις

ΤΑ ΜΕΣΑ αὐτὰ εἶναι τὰ ἴδια μετὰ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσουν τὴν ἐδῶ προσωρινὴν ἐγκατάστασιν του πλέον ἐπωφελῆ διὰ τὸν τόπον.

Ἰδοὺ ποῖα εἶναι τὰ μέσα αὐτά:

1) Εὐρυτέρα διάθεσις τοῦ ἐλληνικοῦ τύπου καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ βιβλίου μεταξὺ τῶν 'Ελλήνων ἐργατῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των. Δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν νὰ αγοράζουν ἐλληνικὰς ἐφημερίδας οἱ ἐργάται μας. Πρέπει νὰ τοὺς προσφέρωμεν ὠρισμένον ἀριθμὸν ἐφημερίδων καὶ βιβλίων δωρεάν, μέσῳ τῶν κατὰ τόπους ἐλληνικῶν λεσχῶν.

2) Ὁργάνωσις τοῦ κοινοτικοῦ των βίου καὶ τῆς ἐλληνοπρεποῦς ψυχαγωγίας των. Ἰδρυσις ἐκεῖ ὅπου εἶναι συγκεντρωμένοι οἱ πλείστοι τῶν ἐργατῶν μας λεσχῶν — κέντρων ἀναψυχῆς — ἀναγκαστηρίων — δανειστικῶν βιβλιοθηκῶν.

3) Μέριμνα διὰ τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν τῶν 'Ελλήνων ἐργατῶν. Χρειάζονται περισσότεροι ἱερεῖς εἰς τοὺς ὁποῖους πρὸ παντὸς νὰ δίδονται ἐξόδα κινήσεως. Εἰς ἱερεῖς περιοδεύων ἀντικαθιστᾷ τρεῖς ἱερεῖς μὴ περιοδεύοντες, διότι στεροῦνται ἐξόδων κινήσεως. Ἀλλὰ χρειάζεται ἰδίᾳ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι ἱερεῖς ποὺ ὑπάρχουν νὰ πληρώνωνται τακτικῶς τὸν πενιχρὸν μισθὸν των.

4) Ἀνάπτυξις τῆς σχέσεως τῶν 'Ελλήνων σπουδαστῶν μετὰ τοὺς 'Ελληνας ἐργάτας. Οἱ 'Ελληνες σπουδασταί, ἔχοντες ἀνώτερον ἐπίπεδον μορφώσεως καὶ εὐρισκόμενοι ἐπὶ τόπου, χάρις εἰς τὸ ἐλληνικὸν κράτος τὸ ὁποῖον καὶ ἀναβολὰς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοὺς παρέχει καὶ δαπάνᾳ δι' αὐτοὺς συνάλλαγμα ἀνερχόμε-

νον εἰς ἄρκετὰ ἑκατομμύρια μάρκα, ὀφείλουν καὶ θὰ εἶναι ἀσφαλῶς πρόθυμοι νὰ ἀναπτύξουν μέσῳ τῶν ἀνωτέρω λεσχῶν φιλικὰς γονίμους σχέσεις μετὰ τοὺς 'Ελληνας ἐργάτας.

5) Διευκολύνσις τῶν ταξιδίων τῶν ἐργατῶν μας πρὸς 'Ελλάδα κατὰ τὰς τρεῖς ἐβδομάδας τῶν πληρωμένων ἀδειῶν των.

Ὑπὸ αὐτοὺς τοὺς ὁρους τὰ πλεονεκτήματα ἐκ τῆς προσωρινῆς μεταναστεύσεως τῶν 'Ελλήνων ἐργατῶν ἐν Γερμανίᾳ εἶναι δέδαιον ὅτι θὰ εἶναι πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ μειονεκτήματα. Ἀξίζει δὲν τὸν κόπον διὰ τὴν καλὴν ἐκβασιν αὐτῆς τῆς μεταναστεύσεως νὰ γίνουν καὶ ὠρισμένα δαπάναι καὶ ὠρισμένα θυσίαι.

Πλεονεκτήματα

ΤΑ πλεονεκτήματα εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

α) Τὸ εἰσαγόμενον συνάλλαγμα ἐκ τῶν ἐμβασμάτων τῶν 'Ελλήνων ἐν Γερμανίᾳ ἐργατῶν ὑπολογίζεται ὅτι ἀνέρχεται μηνιαίως ἤδη εἰς ὀκτὼ ἕως ἐννέα ἑκατομμύρια μάρκα. Ἐναντι αὐτοῦ ἐξάγεται ἐν ἀνθρώπινον δυναμικόν, τὸ ὁποῖον ἐν 'Ελλάδι ἦτο ἀχρησιμοποίητον. Ἀπετέλει ἐπομένως παθητικὸν διὰ τὴν οἰκονομίαν μας. Πρόκειται περὶ ὑπάσπασχολουμένων ἀγροτῶν ἢ ἀνέργων ἐργατῶν.

β) Ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις τοῦ 'Ελλήνου ἐργάτου. Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἡ 'Ελλάς θὰ ἔχῃ ἀδαπάνως ἀποκτήσει τὸ μέσον ἐν μέρει καὶ τὸ κατώτερον τεχνικὸν προσωπικὸν τὸ ἀπαραίτητον διὰ μίαν ἀναπτυσσομένην βιομηχανίαν. Ἐχομεν οὕτω χάρις εἰς τοὺς ἐν Γερμανίᾳ ἐργάτας προωθήσει εἰς μέγα σημεῖον τὴν τεχνικὴν μας ἐκπαίδευσιν.

γ) Κατὰ τὸ ἐνδιάμεσον διάστημα ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὸ βάρος πολλῶν ἀνέργων καὶ περισσοτέρων ὑποασχολουμένων τῆς ὑπαίθρου ἢ οἰκονομίας μας.

Ἡ συνδρομὴ τῶν ὄρων ποὺ θὰ μειώσουν τοὺς κινδύνους καὶ θὰ αὐξήσουν τὰ ὠφελήματα, θὰ καταστήσουν μάλιστα θετικῶς εὐεργετικὴν τὴν ἐδῶ ἐγκατάστασιν 'Ελλήνων ἐργατῶν ἐξαρτάται κατὰ πολὺ καὶ ἀπὸ τὴν ἔγκαιρον λήψιν τῶν μέτρων ποὺ ὑπεδείξαμεν. Ἡ δαπάνη διὰ τὸ σύνολον τῶν μέτρων αὐτῶν δὲν χρειάζεται νὰ ὑπερβῇ τὰς ἐξακοσίας χιλιάδας μάρκων ἐτησίως, ἦτοι τὰ 4.300.000 δραχμῶν.

Διὰ τὴν ἐπαύξεισιν τῶν ὄρων ἤδη ἀποκομίζομεν χάριν εἰς τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἐδῶ ἐργατῶν μας καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν διατήρησιν τῶν δεσμῶν των πρὸς τὴν μητέρα πατρίδα δὲν ἀξίζει ἄραγε ἡ σχετικῶς μικρὰ αὕτη θυσία, θυσία ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύει ἐν πολλοστημόριον μόνον τῶν μνισίων ἐμβασμάτων των;

Ἄς τὸ σκεφθοῦν αὐτὸ ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι. Ἀλλὰ ἄς τὸ σκεφθοῦν καὶ ὅλοι αἱ μὴ κρατικαὶ ὁργανώσεις αἱ ἀσχολούμεναι μετὰ τὸν ἐθνικὸν φρονιματισμὸν καὶ τὸν ἀπόδημον ἐλληνισμόν.

Δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν τὰ πάντα ἀπὸ τὸ Κράτος, ὅλοι αἱ δυνάμεις τοῦ ἔθνους ἔχουν καθήκοντα εἰς αὐτὸν τὸν τομέα.

Ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Γερμανίαν πολλοὶ εἶναι οἱ ἐπιτηδεῖες πλησιάζοντες τοὺς ἐδῶ 'Ελληνας ἐργαζομένους. Δὲν εἶναι ἄραγε ἐπιτακτικὸν χρέος μας νὰ τοὺς προφυλάξωμεν ἀπὸ τὰς ἐπιρροὰς αὐτὰς τώρα ποὺ ἀκόμη δὲν ἔχουν παρουσιάσῃ ἀνυσυνηθικὰ φαινόμενα;

ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΤΣΟΣ

ΟΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ ΤΗΣ «ΑΥΓΗΣ» 9/3/62

Οί «βασιλικοί» κ' οί γλάστρες...

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΙΩ. ΔΡΟΜΑΖΟΥ

ΜΕ ΤΟΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ που λόγο δ. κ. Τσάτσος θέλησε να παρουσιάσει τον εαυτό του (και στο πρόσωπό του μιά ν έ α 'Ελλάδα) τὰ πρώτα μὲν φέροντα στήν πολιτεία (τί βουλευτής!... τί υπουργός!... όπως θάλεγε και ο Καβάφης) και τὰ ἄριστα σπουδάζοντα τὸ πνεῦμα. "Όταν στήν κυρίαρχη τάξη δὲν μένουν περιθώρια νὰ ἀναζητεῖ τοὺς ἰδεολόγους της ἀπὸ καλοπροαίρετες ἢ ἀποτυχημένες θεωρίες «ἀνεξάρτητων» πνευμάτων, καταφεύγει στοὺς ἴδιους της τοὺς κόλπους,

κι ἀκόμα στὸ πιὸ στενὸ διευθυντικὸ της ἐπιτελεῖο. Ἡ ὀλιγαρχία σήμερα ἔχει διορίσει μ ο ν ι μ ο υ ς ἰδεολογικοὺς της ἐκπροσώπους, μέλη τῆς κυβερνήσεως. Εἰς μάτην προσπαθοῦν δυὸ ἀνθρογράφοι πρωινῆς (κεντρώας) και ἀπογευματινῆς (κυβερνητικῆς) ἐφημερίδων νὰ διεκδικήσουν, ὀλίγα δικαιώματα ὑπερασπίσεως τῆς... μεγάλῃς ἰδέας τῆς ἀστικῆς πολιτικῆς κυριαρχίας. Σ' αὐτοὺς ἐπιτρέπεται μόνον τῖς ἀντικομμουνιστικὰς ὕλακές. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει πὼς ἡ τύχη τῶν ἐπισήμων ἰδεο-

λόγων εἶναι καλύτερη. "Όταν ἡ κριτικὴ ἀπέδειξε πὼς ἡ ἔσχατη συνέπεια τοῦ λόγου περὶ «βασιλικῶν» ἀνδρῶν εἶναι ἀπολογητικὴ τοῦ... Καρμανλῆ, ὁ κ. Τσάτσος μὲ ἐπιφυλλίδα του («Καθημερινή» 25.2) τᾶβαλε μὲ ὁσους συσχέτισαν τὴ φιλοσοφία του μὲ τὴ σημερινὴ ἐπικαιρότητα. Θὰ παρακολουθήσουμε τὸν κ. ἀκαδημαϊκὸ στήν προσπάθειά του αὐτῇ, ποὺ εἶναι μάταια. Καὶ ἰδοὺ!

*

Οἱ «βασιλικοί» ἄνδρες τοῦ Πλάτωνα και ὁ «πρακτικὸς λόγος» τοῦ Κάντ εἶναι οἱ πηγές τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας τοῦ κ. Τσάτσου. Ὁ Πλάτων φιλοσοφοῦσε ὅταν γιὰ τὴν ἀρχαία δουλοκτησία δὲν ὑπῆρχαν πλέον περιθώρια νὰ ζήσει. Ὁ Κάντ φιλοσοφοῦσε ὅταν οἱ Γερμανοὶ νοικοκύρηδες πηγαίνοντας νὰ πιάσουν τὸ δαυλὸ τῶν γαλλικῶν προοδευτικῶν ἰδεῶν ἀντελήφθησαν ὅτι... ἔκαιγε. Ὁ ψυχραιμὸς ὑπολογισμὸς και τῶν δύο νὰ κρατηθοῦν ἐκεῖ ποὺ θεώθηκαν, εἶ-

ναι ὁ πυρήνας τῆς φιλοσοφίας τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ. Ὁ Πλάτων, ὅμως, π ο τ ἔ δὲν ἰσχυρίστηκε ὅτι φιλοσοφοῦσε ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπικαιρότητα. Ποτὲ δὲν φανταζότανε ὅτι ἡ πολιτεία του ἦταν ἱστορικὴ ἀξία ἢ μελλοντικὴ ἐπιδίωξη. Τόσο ἐπικαιρὴ μάλιστα ἦταν, ὥστε ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος ἔσπευσε στὴ Σικελία νὰ τὴν ἐφαρμόσει, ἀφ' ἑτέρου δὲ βρίσκονταν μέσα σὲ κάθε ὀλιγαρχικὴ πολιτικὴ κίνηση τῶν Ἀθηνῶν.

Ὁ πρακτικὸς λόγος τοῦ Κάντ ἦταν, ἐπίσης, ἡ ἀντιμετώπιση τῶν ἀμέσων σχέσεων τῶν ἀνθρώπων στήν κοινωνία, ποὺ κατέληγε μάλιστα στήν τόσο πρακτικὴ προταγὴ νὰ κάνεισ ὅ,τι μπορεῖ ν' ἀποτελέσει βάση νομοθεσίας γιὰ ὅλους. Στὴν περίοδο τῆς ἀστικῆς κυριαρχίας ὅμως, παρουσιάστηκε τὸ φαινόμενο: "Όταν ἡ ἀστικὴ πολιτικὴ κυριαρχία εἶχε περιθῶρα νὰ ἐπιδιώκει, οἱ ἰδεολόγοι της ἦταν δυνατό νὰ μὴ ἀντισταθῶνται ὅτι ἡ φιλοσοφία τοὺς ἐξέφραζε α ὁ τ ἂ τὰ περιθῶ-

ρια. Καὶ τοῦτο κόμα μιά ζ ὠ νωνικὴ και πολιτικὴ ἐκτίθονταν στὸ μυαλὸ τοῦ ἔννοια τῆς ἀ π ὀ λ υ τῆς τῶν ἰδεῶν. Σήμερα οἱ ἰδεολόγοι τῆς ὀλιγαρχίας συνειδητοποιήσκει, ὅτι τὸ πολιτικὸ της ἀδ δ η γ ε ῖ σ τ ῖ ν ἀ π ρ ο σ τ ι σ τ ῖ η ἐπιβολὴ τῆς σίας της. Γι' αὐτὸ και σοφία τῶν ἰδεολόγων τῆς παθεῖ νὰ ἀντικαταστήσει πλάσματα ἰδεῶν τῖς ἀνύπαρκτες δυνατότητες τῆς ἐπίδωσος τῆς ὀλιγαρχικῆς ἐξουσίας. Κι αὐτὸ κάνει και ὁ κ. Τσάτσος ἀκροβατώντας μεταξύ ἀπολύτων ἀξιῶν, και νεοκαντιανικῶν ἀντινομίων. Ἡ ἀπολυτότητα τῶν ἀξιῶν ἐπιτρέπεται στὸν φιλόσοφό μας νὰ προσαρμόζεται σ' ὅποιον δῆποτε πραγματικότητα, ν' ἀποκλείει ὅμως τὴν ἐπικαιρότητα. Μὲ ποιά ὅμως λογικὴ, ἔστω και «βασιλική», μπορεῖ ἡ φιλο-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΣΤΗΝ 5η ΣΕΛΙΔΑ

* — ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛΙΔΑ

σοφία του κ. Τσάτσου να αξιολογεί τον Γκάντι και όχι τον Κένεντυ; "Η με ποιά λογική μπορεί να αξιολογεί τον Βενιζέλο και όχι τον Καραμανλή;

✱

Ο Κάντ πιστεύει πως οι αντινομίες του πρακτικού λόγου δεν ξεπερνιούνται γιατί η προέλευσή τους βρίσκεται στον καθαρό λόγο. Ο κ. Τσάτσος πιστεύει ότι ξεπερνιούνται και ότι ο δεικνύει στην άρση αυτή είναι η πολιτεία. Φυσικά, αναφερόμαστε στην κύρια αντινομία που υπάρχει ανάμεσα στο άτομο και την πολιτεία. Ποιά όμως είναι η περιήγος ο λόγος ά ν τ ι ν ο μ ί α και π ο ι ά πολιτεία θα την άρει; Είναι προφανές ότι άγγίξαμε τὸ πρόβλημα τῆς ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α ς, πού ο κ. Τσάτσος άρνείται φιλοσοφικώτατα να διαγράψει τὸ περιεχόμενό της. «Έλευθερία ὑπὸ μίαν έννοια» γράφει πολύ πλατύταρ και πολύ θαυτοτερη από την έννοια τῆς έξωτερικῆς, τῆς κοινωνικῆς ἢ πολιτικῆς έλευθερίας. Καί γιά να μην προκληθοῦν επικίνδυνες παρανοήσεις τὴν κορυφαία αὐτῇ ιδέα τῆς όνόμασας «τελικό σκοπό» τῆς ιστορίας. Μήπως, όμως, ὁ τελικός σκοπός είναι ἡ κοινωνική δικαιοσύνη; Όχι άπαντᾷ, ἡ κοινωνική δικαιοσύνη είναι μιά μορφή τοῦ «τελικού σκοποῦ». Όλες οἱ μορφές τῆς έλευθερίας είναι μορφές τοῦ τελικού σκοποῦ. Ποιά, όμως, είναι στή δοσμένη στιγμή «ἡ σημαντικώτερη» πού πρέπει, να επικρατήσει; αὐτό θά κριθεῖ από τὸν ἴδιο τὸν «τελικό σκοπό». "Ως ἐδῶ ὁ πρακτικός λόγος τοῦ κ. Τσάτσου δέχεται ὅτι ἡ έλευθερία μπορεί να παρυσιαστεί με τὴ μορφή τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης ἢ τῆς εθνικῆς ανεξαρτησίας, ἢ τῆς δημοκρατίας, ἀποφευγεί όμως, να μᾶς πεί π ο ι ᾶ είναι σήμερα ἡ σημαντικώτερη μορφή. "Ετσι τοῦ δίνεται ἡ δυνατότητα να βρίσκεται «πάνω από καιρούς» καί να βάζει ὅλες τῆς αντινομίες ανάμεσα στοῦ άτομο καί στήν πολιτεία — από καταβολῆς πολιτείας βέβαια — σ' ἕνα σκοπὸ τελικό πού θά είναι πάντα θεμιτός. Καί είναι θεμιτός ὁ τελικός σκοπός, πῶτον, γιά τὶ πάντα τὸν καθορίζει ἡ πολιτεία καί δεύτερον, διότι πάντα ἡ πολιτεία αἱρεῖ τὴν αντινομία τοῦ. Ο κ. Τσάτσος, δηλαδή, δὲν προχώρησε οὔτε χιλιστό πέρα από τῆς α ν γ ι ο γ ι ἀναλυτικές κρίσεις τοῦ Κάντ, ὁ ὅποιος θά μπορούσε να μᾶς δώσει τὸν έξῆς καντιανικότατο δόρισμό τοῦ τελικού σκοποῦ: «Τελικός σκοπός μίᾶς πολιτείας είναι ὁ τελικός σκοπός τῆς πολιτείας αὐτῆς».

✱

Καί ὁ π ο λ ῖ τ η ς ; Δὲν ὑπάρχει πολίτης. Ὑπάρχουν άνθρωποι πού «δὲν είναι ἴσοι μετὰξύ των ἀλλὰ οὔτε καί άνισοι κατὰ ὀρισμένες κατηγορίας». Δηλ. δὲν ὑπάρχει, κατὰ τὸν κ. Τσάτσο φτωχὸς ἢ πλούσιος, εργάτης ἢ εργοδότης, έκμεταλλεὺς ἢ έκμεταλλεούμενος. Ἡ άξία τοῦ ἀνθρώπου κρίνεται «κατὰ τὸ μέτρον πού είναι πρόσφορο ὄργανο τῆς πραγματοποίησιν τῶς τελικοῦ σκοποῦ». Όλες οἱ άλλες κοινωνικές ιδιότητες σβήνουν μπροστά σ' αὐτή. Τί λένε ὅλα αὐτὰ μεταφραζόμενα στήν πραγματικότητα; γιά τὴν ἀπορία καί μόνον ἰσχύει ἡ φιλοσοφία τοῦ πρακτικοῦ λόγου. "Επειτα τοῦ «τελικού σκοποῦ» τῆς κυρίαρχης ελπίας — σήμερα είναι ἡ διατήρηση τῆς κυριαρχίας της. τὰ άτομα πού είναι πρόσφορα στήν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ είναι άξια τῆς ιδιότητος τοῦ πολίτη. "Επειδὴ δὲ τόσο ὁ Νιάρχος ὅσο καί ὁ δυστυχῆς πολίτης τοῦ Καρτερολίου πού ψήφισε με χειρόγραφο ψηφοδέλτιο τὴν ΕΡΕ, συνετέλεσαν στήν επιτυχία τοῦ τελικοῦ σκοποῦ, αὐτοὶ είναι πού ἔχουν ἄ ξ ί α. Αὐτοὺς τίποτα δὲν τοὺς χωρίζει, ἢ μᾶλλον ὅλες οἱ διαφορές τοὺς σβήνουν μπροστά στήν κοινὴ τους ἄ ξ ί α, ὅτι στηρίξαν τὸν τελικό σκοπὸ τῆς... ΕΡΕ!

Ἰσως βιαστήκαμε στήν προσαρμογὴ τῶν θεωριῶν τοῦ κ. Τσάτσου στὰ καθ' ἡμᾶς, γιάτὶ ὁ ἴδιος είναι πρόθυμος να μᾶς άνοίξει αὐτὸ τὸ δρόμο. Γράφει λοιπὸν ὅτι ἐκεῖνος πού θά κρίνει ὅν ὀρθῶς ἐνήργησαν οἱ άνθρωποι ἀπέναντι στοῦν τελικό σκοπό, δὲν μπορεί να είναι άλλος ἀπὸ τὴν Πολιτεία. "Ετσι ἡ Πολιτεία πού συμμετέχει στήν αντινομία (έκτομο — Πολιτεία) γίνεται δικαιοτήτης! Ἡ αντινομία δηλαδή, ὅσε πάμε, ὑπάρχει ανάμεσα στοῦ άτομο καί στήν... αντινομία. Ἄλλὰ ποιά Πολιτεία θά είναι αὐτή; Ἀπλούστατα ἡ πολιτεία τῶν «βασιλικῶν ἀνδρῶν». «Όλες οἱ μορφές πολιτευμάτων, γράφει ἀναλόγως τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν, μπορεί να είναι καλές, πρόσφορες δηλαδή μέσα πραγματοποίησιν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητο πάντα ὅρο να έξουσιάζονται ἀπὸ βασιλικούς ἄνδρας, ὅπως ὅλα τὰ πολιτεύματα είναι κατ' ἀνάγκην κακά ὅταν αὐτοὶ λείπουν».

Ο κ. Τσάτσος ἔχει όμως ἀπ ο κ λ ε ῖ σ ε ι ἀπόλυτα — θεωρητικά καί πρακτικά — ἀπὸ τὸν τύπο τῶν καλῶν πολιτευμάτων, τὰ σ ο σ ι α λ ι σ τ ι κ ᾶ κράτη. Ἄρα είναι ψεῦδος ὅτι ἡ φιλοσοφία του είναι μακρὰν τῆς ἐπικρατοῦς ἐφαρμογῆς. Κατὰ τὸν πρακτικό λόγο τοῦ κ. ἀκαδημαϊκοῦ, καλὰ είναι ὅ λ α τὰ καθεστῶτα τὰ πρὶν τοῦ σοσιαλιστικοῦ. Είναι λοιπὸν πενταφάνερο ὅτι οἱ «βασίλικοι» ἄνδρες ἀνήκουν μόνο στὰ ταξικά — έκμεταλλευτικά καθεστῶτα. Ο φιλοσοφικός δὲ έξωραϊσμός τοῦ «βασιλικοῦ» κατὰ Πλάτωνα ἀνδρός, δὲν νομίζουμε ὅτι έξυπνετεῖ τὸν κ. Τσάτσο. Είναι φανερό πῶς τὸ ἐπίθετο «βασίλικός» τὸ συναντᾷμε στήν περίοδο τῆς ιστορίας τῆς ἀνθρωπότητος πού τὴν α ῖ ρ ε τ ὲ ἢ πρωτόγερο ἄρχοντα τὸν ἀντικαθιστᾷ ὁ σφετεριστῆς βασιλεὺς. Πολὺ φυσικό

λοιπὸν, ὁ Πλάτων ἀπὸ κεῖ να δα νειστεῖ τὰ ἐννοιολογικά του ὅπλα γιά τὴ συγκρότηση τῆς ὀλιγαρχικῆς ἰδεολογίας του. Στὸ «βασίλικό» λοιπὸν ἄνδρα ὁ κ. Τσάτσος κωράει ὅλα τὰ πολιτεύματα ἀκόμα καί τὴ δημοκρατία! Αὐτὸ τὸ πέτυχε... νοθεύοντας καί τὸ κείμενο τοῦ Θουκυδίδη, ὁ ὅποιος ἐνῶ μιλάει ὅτι ἡ δημοκρατία τοῦ Π ε ρ ι κ λ ῆ ἦταν δημοκρατία ἐ ν ὅ ς ἄ ν δ ρ ὅ ς, ὁ κ. Τσάτσος τὸν κάνει να λέει ὅτι κ ᾶ θ ε δημοκρατία είναι δικτατορία τοῦ ἐνός. Φυσικά ἀποτελεῖ καινὸ — καί διόλου φιλοσοφικό — τόπο ὅτι «καί στή δημοκρατία οἱ ἄρχοντες πρέπει να εἶναι ἄνδρες βασιλικοί» καί τοῦτο διότι στήν Ἑλλάδα εἶναι ὅχι μόνο βασιλικοί, ἀλλὰ καί... αὐλικοί.

✱

Καί ὁ λαός; Μὰ εἶναι ἀπλό. Οἱ βασιλικοὶ ἄνδρες ἀναδεικνύονται με ἐκλογές. Καί ὅσοι ἀναδεικνύουν «βασίλικούς» εἶναι βέβαιοι κι' αὐτοί... βασιλικοί! «Ἀκριβῶς αὐτοὶ εἶναι βασιλικοὶ ἄνδρες πού καί σ' αὐτὴ τὴν πράξη τῆς ἐκλογῆς καθοδηγοῦν τὸ λαὸ πρὸς τὴν ὀρθὴ κρίση». Καί ὀρθότερη κρίση στή νεοελληνική ἱστορία ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῆς 29ης Ὀκτωβρίου δὲν ὑπάρχει, γιά δυὸ λόγους. Πρῶτο, γιάτὶ ἀνέδειξε «βασίλικούς» ἄνδρες καί δεύτερο γιάτὶ «βασίλικοι» ἄνδρες ὀδήγησαν τὸ λαὸ σ' αὐτὴ τὴν κρίση. Ἄλλὰ πρὸς τί ὅλη αὐτὴ ἡ φιλοσοφία; Ὅλος ὁ κόσμος ξέρει πῶς καί ὁ κ. Καραμανλῆς εἶναι «βασίλικός» καί ὅτι οἱ ἀστυνομικοὶ σταθμάρχες «πού καί σ' αὐτὴ τὴν πράξη τῆς ἐκλογῆς κ ᾶ θ ο δ ἡ ν η σ α ν τὸ λαό», εἶναι ἐπίσης «βασίλικοι». Μόνον πού ὁ κ. Τσάτσος θάπορευε να εἶχε ὀρισμένους δισταγμούς ὡς πρὸς τὴ «βασιλικότητα» τῆς Β' ἐκλογικῆς περιφέρειας Ἀθηνῶν. "Ετσι, λοιπὸν, μέσα στήν ἑλληνική κοινωνία, συγκροτήσαμε ἕνα

σῶμα «βασιλικῶν» ἀνδρῶν, πού μαζί με τοὺς πολῖτες πού τοὺς ἀναδεικνύουν ἀποτελοῦν μιά πολιτεία πού εἶναι αὐτοσκοπός καί αἱρεῖ τῆς αντινομίας. Τώρα, τὸ ὅτι τῆς κοινωνικῆς αντινομίας ἡ ἱστορία τῆς Ἑλυσε με τῆς κ ο ι ν ω ν ι κ ῆ ς ἄ λ λ α γ ῆ ς, ὁ πρακτικὸς λόγος τοῦ κ. Τσάτσου τὸ ἀγνοεῖ. Καί τὸ ἀγνοεῖ γιάτὶ πιστεύει πῶς ἔτσι θά τῆς συγκρατήσει. Ἡ φιλοσοφία τοῦ κ. Τσάτσου δὲν ἀπαντᾷ σήμερα σὲ καμμιὰ ἀπὸ τῆς μορφῆς τῆς έλευθερίας. Τὸ δικαίωμα στή δουλειά, τὸ δικαίωμα στή διαχείριση τῶν κοινῶν τὸ δικαίωμα στήν ἐ θ ν ι κ ῆ ανεξαρτησία, εἶναι μορφές τῆς έλευθερίας πού οἱ «βασίλικοι» ἄνδρες προσπαθοῦν να τῆς πνίξουν ὅχι μόνο πραγματικά, ἀλλὰ καί πνευματικά. Στὴ μάταια, όμως, αὐτὴ προσπάθειά τους πνίγονται οἱ ἴδιοι. «Βασίλικοι ἄνδρες εἶναι ὅσοι — γράφει ὁ κ. Τσάτσος — ἄσκουν π ρ α ν υ μ α τ ι κ ῆ έξουσία σὲ μιά πολιτεία καί συγκεκριμένα ἐκεῖνοι πού ἀ π ο φ α σ ῖ ζ ο υ ν τ ε λ ι κ ᾶ γιά τὴν πορεία της». Ἄλλὰ πραγματικὴ έξουσία στήν πολιτεία τοῦ κ. Τσάτσου καί κείνοι πού ἀποφασίζουν τελικά εἶναι μόνο οἱ Ἀμερικανοί, ἐπομένως αὐτοὶ εἶναι καί οἱ μόνοι «βασίλικοι».

"Ετσι ὁ κ. Τσάτσος καί οἱ ἐντολοδόχοι του ἀπόμειναν να εἶναι μόνο οἱ... γλάστρες, οἱ ὁποῖες π ο τ ῖ ζ ο υ ν τ α ι χ ᾶ ρ ι ν τοῦ βασιλικοῦ.

Δημοσιεύματα (και πληροφορίες)
σχετικά με τον Κ.Τ. και την
πολιτική του

(διαφορετικές εφημερίδες)

1961-1962

Ο Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, ὁ ὁποῖος μετέχει, ὡς γνωστόν, τῆς διασκέψεως τῶν ἀδεσμεύτων χωρῶν, διήλθε χθὲς ἐξ Ἀθηνῶν κατευθυνόμενος εἰς Βελιγράδιον. Εἰς τὴν φωτογραφίαν, ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ κ. Τσάτσου, ὁ ὁποῖος τὸν ὑπεδέχθη, κατὰ τὴν σύντομον παραμονὴν του εἰς τὸν ἀερολιμένα τοῦ Ἑλληνικοῦ.

Ἡ διέλευσις τοῦ Μακαρίου

Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν χθεσινὴν διέλευσιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου ἐξ Ἀθηνῶν. Ὁ Ἐθνάρχης τῆς Κύπρου ἀνταλλάσσει θερμὴν χειραψίαν μὲ τὸν ὑπουργὸν Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Τσάτσον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΛΕΥΣΙΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

Ὁ Πρόεδρος Κύπρου Ἀρχιεπίσκοπος ΜΑΚΑΡΙΟΣ κατὰ τὴν χθεσινὴν διέλευσίν του ἀπὸ τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ, ὅπου τὸν ἐχαιρέτησεν ὁ ἀναπληρὼν τὸν Ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος μεταβαίνει εἰς Βελιγράδιον διὰ νὰ μετάρχη εἰς τὴν διάσκεψιν τῶν ἀδεσμεύτων χωρῶν.

1961

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος διήλθε χθὲς ἐκ τοῦ ἀερολιμένος τοῦ Ἑλληνικοῦ μεταβαίνων εἰς Λονδίνον διὰ τὰς μετὰσχῃ τῆς πενταμεροῦς διασκέψεως. Παρὰ τὸν Ἐθνάρχην διακρίνεται ὁ ὑπουργὸς Προεδρίας κ. Κ. Τσάτσος, καὶ εἰς τὸ βάθος μετὰ γυαλιὰ ὁ κ. Θεμ. Τσάτσος, ἀντιπρόσωπος τῶν Κυπρίων εἰς τὴν Ἑπιτροπὴν τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Συντάγματος τῆς Κύπρου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος κατὰ τὴν χθεσινὴν διέλευσίν του ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου Ἑλληνικοῦ, μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Τσάτσου, ὁ ὁποῖος τὸν ὑπεδέχθη. Ὁ Μακάριος συνεχίσας τὸ ταξιδίον του μετὰ ἀεροπλάνου τῆς «Ὀλυμπιακῆς Ἀεροπορίας», ἀφίχθη τὰς ἑσπερινὰς ὥρας εἰς Λονδίνον, ὅπου ὡς γνωστὸν, θὰ μετὰσχῃ τῆς Πενταμεροῦς Διασκέψεως διὰ τὸ Κυπριακόν.

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

Τό πένθος ταιριάζει... στους ύπουργήσι-
μους. — Τό... αὐγάτισμα τῶν ἐδρῶν τῆς
ΕΡΕ. — Οἱ κ.κ. Τσάτσος καί Εὐταξίας
εἰς τὰς... Εὐρώπας. — «Ἀπό τό ὀλότε-
λα καλή εἶν' κι' ἡ Παναγιώταινά».

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΒΑΣ. ΚΟΡΑΧΑΝ

Ἡμέραν μέ τήν ἡμέραν αἱ ἔδραι τῆς ΕΡΕ... ἀ-
γατίζονται. Ἀπό 170 πού εἶχον ὑπολογισθῇ ἐξ ἀρ-
χῆς ἔφθασαν ἤδη τὰς 174, μετά τήν ἀνακοίνωσιν
τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ψηφοφορίας τῶν στρατιωτι-
κῶν καί δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἐν τῷ μεταξύ ὑπο-
λείπονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ψηφοφορίας τῶν
στρατιωτικῶν εἰς δέκα ἀκόμη ἐκλογικὰς περιφε-
ρείας, ὁπότε δέν εἶναι ἀπίθανον νά... προσκυρωθῶν
δύο ἀκόμη ἔδραι ὑπέρ τῆς ΕΡΕ. Κατά τὰ ἄλλα αἱ
ἐκλογαί διεξήχθησαν ὁμαλῶς... Καί ἐάν ρωτᾶτε διά
τήν ὑγείαν μας, καλῶς ὑγιαίνομεν...

***

Θρήνος, κλαυθμός, ὀδυρμός καί κοπετός, μετά
τήν ἀνακοίνωσιν τῶν ὀνομάτων τῶν ὑπουργῶν καί
ὑφυπουργῶν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Καραμανλῆ.
Πεντηκοντάς τουλάχιστον βουλευτῶν τῆς ΕΡΕ, οἱ
ὅποιοι ἐθεώρουν ὡς... βεβαίαν τήν ὑπουργοποίησιν
των, ἐλοφύρεται ἀπό
τῆς πρῶτης τοῦ παρελ-
θόντος Σαββάτου... ἅμα
τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι.

Ἐκτός αὐτῶν ὅμως,
εἶναι βέβαιον ὅτι μετά
τόν σχηματισμόν τῆς
νέας Κυβερνήσεως ἐδη-
μιουργήθησαν βαθεύταται
δυσανεπίσταντοι μεταξύ 15
— 20 σοβαρῶν στελεχῶν
τῆς ΕΡΕ. Ἰδίως δέ με-
ταξύ ἐκείνων οἱ ὅποιοι
ἀνεδείχθησαν βουλευταί
μέ συντριπτικήν πλειο-
ψηφίαν σταυρῶν ἔναντι
τῶν ὑπουργοποιηθέντων
συναδέλφων των. Ἐξ αὐ-
τῶν πολλοί δέν ἀποκρύ-
πτουν τήν ἀπογοήτευσίν
των, δηλοῦντες ὅτι ὁ ἀρ-
χηγός των πᾶν ἕλλο ἢ
ἐξεπλήρωσε τήν ὑπό-
σχασίν του πρός τόν
λαόν διὰ τήν ἀνανέωσιν
καί τήν χρησιμοποίησιν
ἀφθάρτων καί ἱκανῶν στοιχείων εἰς τήν νέαν του
Κυβέρνησιν. Ἄλλοι, ἐξωργισμένοι καί ὑπό τό κρά-
τος ἀγανακτῆσεως, διατυπώνουν ἀπειλὰς περί ἀπο-
σκιρτήσεως. Ἡμποροῦν νά τὰς πραγματοποιήσουν;
Φοβούμεθα ὅτι ὅχι. Πάντως εἶναι βέβαιον ὅτι εἰς
τούς κόλπους τῆς ΕΡΕ ὑποφώσκει ἀπό τῆς προχθε-
σινῆς πρῶτης ἀγανακτήσεως, ἔξαψις καί ἀναδρα-
σμός...

Κλαίει τήν τύχη του
τῆ δόλια...

***

Δύο ἀπό τούς θεωρουμένους ὡς βεβαίους ὑπουρ-
γούς τῆς ΕΡΕ, ἀνεχώρησαν ἤδη διά τό ἐξωτερικόν.
Ὁ κ. Κ. Τσάτσος καί ὁ κ. Λάμπρος Εὐταξίας. Καί
διά μέν τόν πρῶτον εἶναι σχεδόν ἐξηκριδωμένον ὅτι
ἀπεποιήθη τήν προσφοράν χαρτοφυλακίου μέ τόν Ι-
σχυρισμόν ὅτι ἐπιθυμεῖ πρός τό παρόν νά ἀναπαυ-
θῇ. Διά δέ τόν δεύτερον μέχρι πρό τινας ἤκούετο
ὅτι θά χρησιμοποιηθῇ καί μάλιστα εἰς ἓνα ἐκ τῶν
παραγωγικῶν ὑπουργείων. Τί ἐμεσολάβησεν καί ἀ-
πεκλείσθη τῆς Κυβερνήσεως; Ἄγνωστον. Πάντως,
εὐθύς ὡς ἀνηγγέλλετο τό νέον ὑπουργεῖον Καρα-
μανλῆ, ὁ κ. Λ. Εὐταξίας εὐρίσκετο κατὰ σύνορα
πέρα, ψηλά στόν ἀέρα, κατευθυνόμενος εἰς τὰς
Εὐρώπας. Σύμπτωσις τό ταξίδιον; Ἀπογοήτευσις;
Ἀποδοκιμασία; Ἴσως τό πρῶτον, πιθανόν τό δεύ-
τερον, ἐνδεχομένως τό τρίτον...

***

Εἰς ἀθλητικῇν ἑφημερίδα διαβάζομεν:

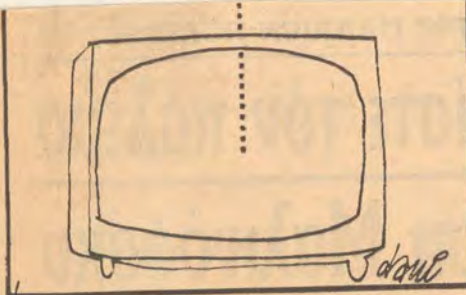
«Ὁ ὑποψήφιος τῆς ΕΡΕ
στῆς τελευταῖες ἐκλογάς κ.
«Ὄσον ἄεφας - Τετὲνές,
ὡς ἐδήλωσε σέ φιλικό του
κύκλο, εἶναι ἐνθουσιασμέ-
νος ἀπό τοὺς φιλάθλους
τῆς περιοχῆς Νέας Σμύρ-
νης. Πῆρε 2.500 σταυροὺς
ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Πα-
νινίου καί τώρα βλοῖ πι-
στεύουν ὅτι θά ἀναλάβῃ
σύνομα ὁλό στήν διοίκη-
ση τοῦ σωματείου».

Ἐάν τὰ πράγματα ἔ-
χουν ἔτσι, ὡς τὰ περι-
γράφει ἡ ἑφημερίς, ση-
μαίνει ὅτι ὁ κ. τῶς ὁ-
ποψήφιος ἔχει μεγάλην
καρδίαν. Ἄλλως δέν ἐ-
ξηγεῖται πῶς μετά τήν
ἐκλογικὴν ἦτταν ἐσκέφθη
ὅτι ἡμπορεῖ νά εὕρῃ πα-
ρηγορίαν εἰς τόν... Πα-
νινίον. Ἐκτός ἐάν εἶ-
ναι τῆς ἀρχῆς ὅτι ἐκπὸ
τό ὀλότελα καλή εἶν' κι'
ἡ Παναγιώταινά...». Ὁ-
πότε εἴμεθα ἐν τάξει καί
παρατάζει!

Θά ἀναλάβῃ ἡγετικὴν θέ-
σιν εἰς ποδοσφαιρικόν
σωματεῖον...

ΒΑΣ. ΚΟΡΑΧΑΝΣ
(Σκίτσα τοῦ Κ. Μητρόπουλου)

μένα μάτια, κι' αναφωνήσαμε : Μητρόπου-
λος! Κι' όμως, το σκίτσο δεν είναι του λαμπρού
συνεργάτη μας ΚΩΣΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ, που εί-
χε βραβευθεί πέρυσι στην Α' Έκθεση Γελοι-
ογραφίας της δελτικής λουτρόπολης, αλλά κάποιου
κ. ΝΤΑΟΥΛ, όπως η υπογραφή του δείχνει...

● Τουρισμός! Μπροστά στον σιδηρο-
δρομικό σταθμό της Πάτρας, φωτεινές πινακί-
δες, που υποτίθεται πως καθοδηγούν τους ξέ-
νους, γράφουν: «FERRY .OAT» και... «ΟΙΥΜ.ΙΑ».
'Ασφαλώς, θέλουν να πουν «Φέρρυ - Μπόουτ»
και «Όλυμπια», μά έχουν ξεκολλήσει τα ένδι-
άμεσα γράμματα. "Ας προστάξει κάποιον
ό Ε.Ο.Τ. να επιδιορθώσει τους γρίφους!...

ΕΘΝΟΣ 7-2-67

Εχω την εντύπωση ότι ο κ. Κων-
σταντίνος Τσάτσος διέρχεται
τὰς εὐτυχέστερας ἡμέρας τῆς ζωῆς
του. Ἀπολαμβάνει τὴν ἐλευθερίαν
του καί, διὰ τῆς μεθόδου τῆς Ἀκα-
δημίας, ἔλυσε πολλὰ ζητήματα. Πρῶ-
τον τὸ οἰκονομικόν, δεύτερον τὸ θέ-
μα τῆς ἐπισήμου ἀναγνώρισεως τῆς
σοφίας του καὶ τρίτον τὸ θέμα τῆς
ἐξευρέσεως χρόνου πρὸς ἀνάπτυξιν
κομματικῆς δραστηριότητος. "Ετσι,
προχθὲς ἐπῆγεν εἰς τὸ Καλαμάκι,
ἐδέχθη ἐπιτροπὰς, ἡσχολήθη με το-
πικὰ ζητήματα καὶ ἤκουσε διαφό-
ρους προσφωνήσεις. Μεταξὺ ἄλλων,
κάποιος τοπικὸς παράγων τοῦ εἶπεν
ὅτι, ὅταν κατὰ τὸ παρελθόν, ὁπότε
ἦτο ὑπουργός, δὲν τοὺς ἐπισκέπτε-
το, ἐνόμιζον ὅτι τοῦτο συνάδειναι
διότι δὲν τοὺς κατεδέχετο. Τώρα, ὁ-
μως, πού, ἂν καὶ «μέγας ἀκαδημαί-
κός», πηγαίνει καὶ τοὺς βλέπει, ἀν-
τιλαμβάνονται ὅτι τότε, ἀπλούστα-
τα, δὲν τοὺς ἐπισκέπτετο, διότι δὲν

εἶχε διαθέσιμον χρόνον ! Εὐτυχὲς ἡ-
μέραι, εὐτυχούς βουλευτοῦ...

Η ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙ-
ΣΑ χθὲς εἰς τὰς στήλας πρωϊνῆς κα-
ραμανλικῆς ἡμερηίδος ἐπιστολὴ τοῦ
κ. Κ. Τσάτσου ἐκ Λονδίνου ὑπεστη-
ρίθη παρὰ συναδέλφου ὅτι εἶναι...
πλαστή!

— Πλαστή;
— Εἶναι προφανὲς ὅτι δὲν ἐγρά-
φη εἰς τὸ Λονδίον ἀπὸ τὸν κ. Κ.
Τσάτσον, ἀλλὰ ἐνταῦθα ἀπὸ τὴν κότα
του. 'Εφ' ὃ καὶ εἶναι γεμάτη ἀπὸ
ὀρνιθοσκαλίσματα...

ΣΧΟΛΙΑΣΜΩΝ τὴν ἐκ
Λονδίνου ἐπιστολὴν τοῦ κ. Κ. Τσά-
τσου πολιτικὸς ἀρχηγὸς εἶπε:
— 'Επαυσε νὰ εἶναι ὑπουργὸς ὁ
Κωστάκης, ἀλλὰ δὲν ξεσυνήθισεν ἀ-
κόμη τὰ... ψέματα.

ἌΛΛΟΣ πολιτικὸς
ἀρχηγός, ἀναγνώσας τὴν ἐπιστολὴν
τοῦ κ. Τσάτσου παρετήρησεν:
— 'Ο φίλτατός μου Τσάτσος ἀνέ-
λαβε ἕνα εἰδικὸ πολὺ λεπτὸ πόστο.
Εἶναι ὁ περιφερόμενος πλασιὲ τῆς
ΕΡΕ καὶ ὁ ἀπολογητὴς τῶν νόθων
ἐκλογῶν.

Καὶ προσέθεσε:
— Πολὺ ἀξιοπρεπέστερα ἦτο ἡ
θέσις του εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖ-
ον... συμπεριλαμβανομένων τῶν σταυ-
ρῶν!

ΠΑΡΑΠΟΝΟΥΝΤΑΙ
πολλοὶ βουλευτὰ τῆς ΕΡΕ ὅτι τὰ ὑ-
πουργικὰ χαρτοφυλάκια ἀπενεμήθη-
σαν εἰς τοὺς λαβόντας τοὺς ὀλιγω-
τέρους σταυροὺς ἐκ τῶν ἐπιτυχόν-
των— εἰς δύο δὲ περιπτώσεις καὶ
τῶν— εἰς δύο δὲ περιπτώσεις καὶ
ἀποτυχόντων— ὑποψηφίων βουλευτῶν.
Καὶ εἶπε θυμώσας συναδέλφος:
— 'Ακριβῶς διότι ὑπελείποντο
εἰς σταυροὺς ἀνέλαβε νὰ τοὺς...
σταυρώσῃ συμπληρωματικῶς ὁ κ.
Καραμανλῆς...

Τὸ... τοῦ

ΔΙΑ ΚΟΥΤΟΡΝΙΘΙΑ !

Οὔτε ὀλίγον οὔτε πολὺ, ἐμφανί-
ζεται ὁ ἐπὶ τῶν Ὀρνίθων ὑπουργός
κ. Τσάτσος, μὲ τὴν σημερινὴν ἐκ Λον-
δίνου ἐπιστολὴν του, ἰσχυρίζομενος
εἰς τοὺς ἐκεῖ χαζοὺς «συνομιλητάς»
του, ὅτι ἡ ἐνισχυμένη Ἀναλογικὴ ἔ-
γινε χάριν τοῦ Κέντρου — τὸ ὁποῖον
ἄλλως δὲν θὰ συνησπίζετο — ἐνῶ ἡ
'Ελλάς ὁλόκληρος γνωρίζει, ὅτι ὅλα
ἀνεξαιρέτως τὰ κόμματα τῆς Ἀντι-
πολιτεύσεως ἐζητοῦν ἐπιμόνως τὴν
ἀπλὴν Ἀναλογικὴν.

Ἀλλὰ τί νὰ εἰπῇ κανεὶς δι' ἕνα ἄν-
θρωπον, ὁ ὁποῖος, ἀφ' οὗ ἐξακριβή-
σῃ πρὸ μηνῶν διὰ τοῦ χρονογράφου
μίας φιλῆς του, ὡς ὁ πλέον
ἀποτυχημένος τῶν ὑπουργῶν, τῆς
γράφει τώρα γλοιώδως, ὅτι ἐπεκαλέ-
σθη ἕνα ἄλλο, πρόσφατον, χρονογρά-
φημά της ὑπὲρ τῶν «ἐθνικῶν» του
ἀπόψεων;... Θερμὰ συγχαρητήρια εἰς
τὴν Ἀκαδημίαν ποῦ ἐτίμησεν ἐαυτήν,
διὰ τοιοῦτου χαρακτήρος!...

ΤΣΑΤΣΕΙΟΣ ΛΟΓΙΚΗ

Καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀνεκδιήγη-
τον ἐπιστολὴν Τσάτσου:

«Ἀκόμη καὶ ἂν δὲν ἔχῃ ὁ Καραμανλῆς
τὸ 51% καὶ ἂν διαγράψωμεν τὸ ἡμῖς τῶν
στρατιωτικῶν ψήφων καὶ ἂν χαρίσωμεν εἰς
τὸ Κέντρον τὰς ψήφους τῶν τμημάτων
τῆς ὑπαίθρου, ὅπου ὑποστηρίζεται, ὅτι
παρετηρήθησαν ἀνωμαλίες, καὶ πάλιν δὲν
θὰ κατέλθῃ τὸ ποσοστὸν τῆς ΕΡΕ κάτω
τοῦ 48%».

Ἄλλ' ὦ ἀγαθέ, ἡ εἶναι τίμαι
αἱ διεσχαθῆσαι ἐκλογαί, ἡ δὲν εἶ-
ναι. Καί, τότε, δεδαιώς, δὲν γίνον-
ται τίμια, μὲ τὸ νὰ χαρίξῃς εἰς
τὸν ἀντίπαλον ἕνα μέρος τῶν ἀτι-
μιῶν σου!...

ΜΕΙΟΥ Ἀθηνῶν!
Τί συμπρωσις!... 29-3-62

ΟΜΙΛΩΝ προχθὲς
εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ Τουρισμοῦ,
ὁ κ. Κ. Τσάτσος ἐβροντοφώνησεν:
— Οὔτε θεοὶ εἴμεθα, οὔτε ἀλά-
θητοί!...
Ἡ... μετριοφροσύνη τοῦ ὀμιλητοῦ
ἐκοιμῆεν ἐντύπωσιν!
Συναδέλφους προέβη σχετικῶς εἰς
τὸ ἐξῆς σχόλιον:
— Μέχρι τοῦδε ὁ Τουρισμὸς διέ-
πραττεν ὑπερβάσεις, τώρα ἐμφανίζει
ὑπερβολὰς... μετριοφροσύνης!...

ἈΛΛΑ ἡ μετριοφρο-
σύνη τοῦ κ. Κ. Τσάτσου εὔρε τὸν
σχολιαστὴν της καὶ εἰς τὸ καφενεῖον
τῆς Βουλῆς:
— Τὰ ἐμάθατε; Ὁ κ. Τσάτσος δὲν
εἶναι θεός!... Μόλις πρὸ δύο λεπτῶν
τὸ... ὠμολόγησε!
— Τί εἶναι;
— Προφήτης Ἡλίας. Γι' αὐτὸ
χτίζει τοὺς τουριστικoὺς ναοὺς του
στὶς κορυφὰς τῶν βουνῶν.

Αἰλουροειδῆς ἡ-
το ὁ κ. Τσάτσος κατὰ τὴν περὶ του-
ρισμοῦ ὁμολογουμένως ἐμπεριστατω-
μένην ὁμιλίαν του.

Ὅταν ἐπιέζετο ἀπὸ διακοπὰς, ἐ-
πετύγχανε νὰ γλιστρήσῃ ὅπως-ὅπως.
'Εξακριβήσῃ τὸ ξενοδοχεῖον τῆς
Πάρνηθος ἔργον... ποιότητος καὶ συ-
νεπῶς δικαιολογοῦν καὶ μερικὰς ὑ-
περβάσεις.

Ὅσον διὰ τὰ ἔργα τοῦ Λυκαβητ-
τοῦ, μετὰ χαρὰς τοῦ διεπίστανεν ὅτι
τελευταίως ὑπάρχει μία ἔφεσις ἐκ
μέρους τοῦ Ε.Ο.Τ. νὰ ἐξετάξῃ μετὰ
προσοχῆς τὰς παρατηρήσεις τῶν τε-
χνικῶν.

Μετὰ τὴν ὁμιλίαν του ἐλέγχθη:
— Αὐτὰ ἦσαν τὰ δύο πολὺ ἀδύνα-
τα σημεῖα τοῦ λόγου του.

ΟΜΙΛΩΝ ὁ τῶς ὑ-
πουργὸς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσε-
ως ἐπὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Τουρι-
σμοῦ, ἀνέφερε καὶ τὴν ὁδοποιίαν.
— Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ὁδο-
ποιία ἔλαβε μίαν τεραστίαν ἐκ-
τασιν.

Καὶ προσέθεσε χαριτολογῶν:
— Μὰς κατηγορήσαν σχεδὸν ὅτι
εἴμεθα ὁδοποιοί!

Κάποιος διέκοψε:
— Σὰς κατηγορήσαν ὅτι ἐχαράξα-
τε τὴν ὁδὸν τῆς Βίας καὶ τὴν λεωφό-
ρον τῆς Νοθείας!

Ματαίως ἀνεζήτησα τὴν διακοπὴν
εἰς τὰ πρακτικά.

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗ τρο-
μοκρατίαν ἔχει ἐξαπολύσει ἡ κυβέρνη-

1962

17/8/62

ΟΙ Έλληνες

Τα έπαρχιακά ταξί

του έξωτερικού

Αγαπητή «Μεσημβρινή»,

Έλαβα το ακόλουθο γράμμα, που πιστεύω ότι ευχαρίστως θα δημοσιεύσεις :

CERCLE DES ETUDIANTS
HELLENES DE BRUXELLES
92, RUE DE STASSART
BRUXELLES 5

Έν Βουξέλλαις τη 17-6-62
Αριθ. Πρωτ. 24

Κύριε καθηγητά,

Αντιλούμε το άρθρο να σας ενόχλησμε από το άρθρο σας, που έδημοσιεύθη εις την εφημερίδα «Μεσημβρινή» και το όποιον μάς διεδίδασε ο σύμβουλος Τύπου της Προεδρίας κ. Α. Πουλάκας. Το άρθρο αυτό, που αναφέρεται εις τα προβλήματα διατηρήσεως του φρονήματος του ελληνικού εργατικού στοιχείου της Δυτικής Εξώσης και μαρτυρεί την εμπιστοσύνη σας στον λόγο που μπορούν να παίξουν στον τομέα αυτόν οι Έλληνες φοιτητάι του έξωτερικού έγινε δεκτό από τους Έλληνας του Βελγίου, που ανέρχονται, όπως ξέρετε, σε 12-15.000, με μεγάλο ενδιαφέρον και χαρά. Είδαμε ότι υπάρχουν στην Ελλάδα άνθρωποι που ενδιαφέρονται και παρακολουθούν τα προβλήματα της μεταναστεύσεώς μας και με τον τρόπο που μέχρι σήμερα προσπαθήσαμε να τα αντιμετωπίσωμε κι εμείς.

Μέσα στους 8 μήνες από της ίδρύσεως της Ένωσώς μας συστήσαμε ένα δμλο ελληνικών χορών και μία χορωδία που μετέσχε σε διάφορες εθνικές εκδηλώσεις και που τώρα μάς δίνετε έσεις την ιδέα να χρησιμοποιηθή και να δράση ανάμεσα στους εργαζομένους Έλληνες. Δύο από τους φοιτητάς του συνόλου μας διδάσκουν σε ένα σχολείο που διατηρούμε εδώ για τα παιδιά των ανθρωποκινήτων και σκεπτόμαστε τώρα, με την βοήθεια του γραφείου Τύπου της Προεδρίας και της κοινής αγοράς, καθώς και του ένταθα Γραφείου του Ε.Ο.Τ. να οργανώσωμε κινηματογραφικές προβολές στα διάφορα εργατικά κέντρα για τους Έλληνας που εδρεύονται εδώ. Σκοπός μας είναι, όπως κάνουν και οι Ιταλοί, να βοηθήσωμε ώστε αυτή η εργατική μετανάστευση να προσλάβη χαρακτήρα εποχιακό και όχι μόνιμο.

Μήπως μπορεί να μάς βοηθήσετε, με την έπισηση που θα έχετε εκεί στον Έλληνικό τύπον, να δημοσιευθή το γράμμα μας σαν μία έκκλησις για την άποστολή προς το Γραφείο Τύπου της Προεδρίας μας διδίων μεταχειρισμένων από τας Αθήνας, τα όποια να αναλάβουμε εμείς να μοιράσωμε στους εργαζομένους στα ανθρωποκινήματα και τα παιδιά τους;

Αν η Έκκλησις εβρη Ικανοποιητική άπληρη στην κοινή γνώμη (θα μπορούσαν οι ιδιώτες να στείλουν τα διδλία μέσω της Γενικής Διευθύνσεως Τύπου του Τπουργείου Προεδρίας) ίσως αποκτήσωμε το ύλικο για την ίδρυση μιάς κινητής διδλιοθήκης. Με την βοήθεια που μάς παρέχει εδώ το Γραφείο Τύπου της Προεδρίας θα μπορούσαμε να αναλάβουμε την κυκλοφορία της.

Δεχθήτε, παρακαλώ, κύριε Καθηγητά, την έκφραση του βαθύτερου σεβασμού μας.

Μετά τιμής

Ο Πρόεδρος

κ.δ.α. Α. ΒΗΚΑΣ

Η Γενική Γραμματεΐς

Ε. ΔΟΥΒΑΛΕΤΑ

Θέλω να πιστεύω ότι τα ύπουργεία Προεδρίας και Παιδείας θα πράξουν το καθήκον των. Αλλά θα είχε ιδιαίτερα σημασία, αν συνέβαλλον εις τον σκοπόν αυτόν και οι ιδιώται, άτομα και σωματεία. Ό,τι αρχίζει να γίνεται διά τους 70.000 εργάτας της Γερμανίας, πρέπει να γίνει και διά τους 12.000 εργάτας του Βελγίου.

Είμαι βέβαιος ότι, αν η «Μεσημβρινή» υψώση την φωνή της, θα εβρη ανταπόκριση ή συγκινητική αυτή Έκκλησις των Έλλήνων φοιτητών του Βελγίου.

Μετά τιμής

ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΠΑΤΣΟΣ

Κύριε Διευθυντά,

Επιθυμώ να απευθύνω προς το ύπουργείον των Συγκοινωνιών ένα ερώτημα : Οι ταξιτζήδες των κοινοπόλεων είναι άσύδοτοι ; Δέν διέπονται από κανονισμούς και τιμολόγια ;

Ίδου ποία καταλήκτικα πράγματα συμβαίνουν : Την 11ην τρέχοντος ευρέθη εις Δημητσάναν. Διά να μεταβώ μένοι την Παλούμπαν (15 - 20 χιλιόμετρα) μου έζητησαν 500 δραχ. ! Ήναγκάσθη να ταξιδεύσω με άλογο το 1962.

Ο Τουρισμός τα βλέπει αυτά :

Μετά τιμής

Α. Π.

Καλαμάτα

Διακρίσεις

Η έξαιρετική ένημερότης σας με υποχρεώνει να σας γράψω κ' εγώ κάτι από τον Πειραιά.

Εις το φύλλον σας της 27.6.62 και εις την στήλην «Η Θέμις και η ζωή», υπό τον τίτλον «Τπόδειγμα οδηγού ο μαύρος ταξιτζής της πλατείας Κλαυθμώνος» και εις την σελίδα 2, μεταξύ άλλων γράφετε εις το σχόλιόν σας, ότι διά τον δικαζόμενον την προηγουμένη ήμεραν μοναδικόν μαύρον ταξιτζήν της Αθήνας ο συνήγορός του ύπεστήριξεν ότι στά 30 χρόνια της καρριέρας του ουδέποτε έπεσεν έστω και στην παραμικρή τροχαία παράβαση (πλην βέβαια της δικαζομένης) και ότι τέτοιοι οδηγοί στήν Εύρώπη δραβεύονται.

Έγαν τέτοιον σωφρό γνωρίζω και εγώ. Άνω των 30 έτών εργάζεται εις την πόλιν του Πειραιώς με το ύπ' αριθ. 5174 άγοραίον αυτοκίνητόν του. Όνομάζεται Χαράλ. Σεμνόπουλος και ουδέποτε μέχρι σήμερα ύπέπεσεν έστω και στην παραμικράν παρατήρησιν της τροχαίας.

Δέν θα έπρεπε διά τους ανθρώπους αυτούς να ύπάρχη κάποια τιμητική διάκρισις διά να γίνονται το παράδειγμα προς μίμηση ;

Με ευχαριστίας

ΔΗΜ. ΑΝΤ. ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Πρόεδρος

Τουριστικού Έξωραϊστικού

Συλλόγου Φορεαττός

«Ξένιος Ζεύς»

ΜΕΣΗΜΕΡΙΝΗ

10.1.62.

Ἀπὸ τὴν χθεσινὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.
 πρὸς τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ κ. Κ. Τσάτσου. Εἰς τὴν δευτέραν ἐκ-
 τὴν δευτέραν ἐκ-
 τὴν δευτέραν ἐκ-

Ξαναγίνεται ὅτι ἔκαμε καὶ παλαιότερα ἡ Δεξιὰ

ΕΝΑ ΕΘΝΙΚΟ ΟΝΕΙΔΟΣ

Οἱ Καραμανλῆδες ἐζήτησαν νὰ δοθῇ τὸ βραβεῖον Νόμπελ εἰς ἓνα εὐνοούμενον καὶ συνένοχόν τοὺς ποιητὴν καὶ διηλωμάτων

ΑΜΟΙΒΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΝΙΞΙΜΟ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ!...

Ἀποκλείσανε κάθε ἄλλον Ἕλληνα λογοτέχνη

Κ. ΚΑΒΑΦΗΣ, Ο ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Τοῦ συνεργάτου μας κ. Π. ΧΑΛΚΕΝΤΕΡΟΥ

Τὸ ὅτι ὁ Γιώργος Σεφέρης, ὁ ἀδερφὸς τῆς Ἰωάννας Κ. Τάσσου, ἐμπιστοῦν πρὸς τὴν Καραμανλίστα πρὸ Λουνδίνου καὶ ἀπὸ τοῦς 5—6 πρώτους ὑπεύθυνους γιὰ τὸ χαντάκιμα τοῦ Κυπριακοῦ, προσπαθεῖ νὰ γίνῃ γνωστὸς καὶ στὴν Ἑλλάδα σὰν ποιητὴς, δὲν τὸ μαθαίνουμε τώρα μόλις. Ὅλοι ἐγὼ ἔλαυσα ἀπὸ κοινὸν γι' αὐτὴν τὴν... ἐκστρατεία! Μιὰ καὶ ὁ φίλος καὶ πρῶτατος τῶν οἱ Ἄγγλοι τὸν ἀνακηρύτταν τὸν... μεγαλύτερο Ἑλληνα ποιητὴ, «ἀνὴρ ἐν ἔργῳ» ὑπὲρ τῆς Ἀγγλίας, κόνευσεν δὲν παρανενοῦσαν γιὰ τὸ φαινόμενο. Τὸ ἔγραψε. Ἐνῶς μάλιστα κριτικὰ ποῦ ἔχει ἀναγνώσει ἐτὸ... διπορτὸ» σὲ ἀξίωμα λογοτεχνικὸ, κάνοντας τὸ βεν.ζελικό μὲ τοὺς βενζελικούς, τὸν καραμανλικο μὲ τοὺς καραμανλικούς καὶ τὸν μαρκεζινικό μὲ τοὺς μαρκεζινικούς, τὸν ἀριστερὸ μὲ τοὺς ἀριστερούς, τὸν... φασι-στα μὲ τοὺς φασιστες κ.ο.κ., ὁ Ἄ. Καρανιώτης, ἐγράφε «εκατὰ παραγγέλων» καὶ κείνος μὲ ἐξόδα τοῦ Κωστάκη Τάσσου, ὅταν ἦσαν ἐν ὑπουργοῖς στὴν Προεδρία Κυβερνήσεως, ἔνα ὀλόκληρο βιβλίο γιὰ νὰ ἐκβεάθῃ τὸ διπλωμάτῃ — ποιητὴ ποῦ εἶχε, τὴν δρᾶσιν γιὰ... χάσσουμε τὴν Κύπρον. Στὴν Ἀμερικὴ ἐπίσης ποῦ πῆγε τελευ-ταῖα τὸ ἴδιο ἔκανε γιὰ χάριν τοῦ ἐννοουμένου διπλωμάτῃ καὶ κοι-νιδόου. Τὸ νὰ τὸν ἐξυμνοῦν λοιπὸν αἰ... ὁμοειδῆτες τοῦ ἡ διαφορο-λόγιοι τοῦ γαλκοῦ νερού καὶ ἄν-θρωποι τῶν Ἀγγλῶν κλπ., κλί-κα εἶναι ὄλοι τους, μὲ ἐθελῶνα ἐτὸ... διπορτὸ» ὄλοι τους καὶ ἀν-έναν δὲν θὰ ἐνδιαιρέσονται γιὰ τὴν τρελλὴ αὐτοδιαφίμισή του. Ὅταν ὅμως ἕνα σκαποτὸ λο-γοτέχνη σὰν τὸν Μ. Αὐγέρη τὸν παρασύρουν γιὰ νὰ ἐξυμνήσῃ ἐναντὶ τοῦς νεκροθάβτες τοῦ Κυπρια-κοῦ, τὸ πρῶμα καταντάει ἀκα-τανόητο. Καὶ ὅταν ὁ Νίκ. Βρετ-τῶκος μὲ ἀσυγχώρητῃ ποιητικῇ... ἀλληλεγγύῃ κάνει τὰ ἴδια καὶ χει-ρότερα, γίνεται σκάνδαλο ποῦ δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε μ.ε... «ποιητικὴ ἀδεία!» Φοβόμαστε πὺς ἔπαισαν καὶ ὁ διὸ θύματα κούριαι παρέ-ας ἀπὸ σφογκοκαλλήριους καὶ ἀπὸ τροκτικά τὸν μυστικὸν κονδυλίου. Αὐτὴ ἡ παρὰ θὰ τοὺς τὸ ζήτησε καὶ τὸ πέτυχε, μῶντας γιὰ τὸν ποιητὴ Σεφέρη καὶ παρασιωτών-τας πὺς εἶναι ὁ ἴδιος μὲ τὸν πρ-οσεβητὴ Γ. Σεφεριάδη. Μὴν χιρ-οτρεῖται!...

«Αλλά το ^εεγναμιαστικό βιβλίο που έτοιμάσαν οι φίλοι και διούτα δέαντες του γιά τον παππη - ποιεσθεντ των Καραμανλιδων - κα^ν έμψυχο έπαισαν πώς θα έκδοθ^η έσποιο συγκεκριμενο, κρυφο δωαι προπαγανδιστικό σκοπό. Εχει έπισημένως γενικώτερη σημασία και σοβαρότερη. Τόσο γιά τη λογοτεχνία μας στο σύνολό της, όσο και γιά την Ελλάδα σάν κράτος. Πολλά λένε γι' αυτό το ζήτημα τόσο παρακολουθούν τη σχετική κίνηση.

Δέ διαστρώμε λοιπόν να φέρουμε με στη δημοσιότητα κάτι που τ' έχουμε μάθει από καιρό και δεσείναι πιά μυστικό γιά τους βρετανικούς λογοτεχνικούς κύκλους και γιά το διπλωματικό κόσμο στο Λονδίνο, όπου υπηρξε από μερικά χρόνια ο Σεσέρης, αφ' ουτου τον προβόλασε με σκανδαλώδη τράτα η τράικα Καραμανλή - Αβέρωφ - Τσάτσου και τον τοποθέτησε στο υπουργείο Εξωτερικών, εδώ στην Αθήνα στην αρχή, κι έπειτα στην αγγλική πρωτεύουσα, ώστε να βοηθήσει από τελεωματικά μαζί με την αδερφή του Ιωάννα στο πνίσιμο του Κυπριακού.

Είναι αλήθεια — όπως πιστεύουν στην Αγγλία — πως από καιρό η κυβέρνηση που έγκαστο στάθηκε στην εξουσία με το προδοτικό «μνημόνιο» του 1955 έχασε διαδραμάτιση στην κυβέρνηση της Στοκχόλμης και στη Σουηδική Ακαδημία για να πάρη τη βραβείο Νόμπελ της Λογοτεχνίας ο Γ. Σεφέρης; Είναι αλήθεια πως έγινε διαδραμάτιση από μακρόχρονο γέννη γραμματέας του Ο.Η.Ε. και έπαισαν Σουηδό πολιτικό Χάμερ σκελδ, που τον διαδρόνουνε περί λίγο καιρό στο Κογκρέσο και κορυφώσε της Κατάγκας, ο διαδοχικός Τσομπέ; Είναι αλήθεια πως άλλα μέλη της κυβερνήσεως που έμαθαν και διαταραχθήσαν στον Καραμαούνι, μερικοί δε λογοτέχνες μα γνωστοί και φίλοι του σημερινού κυβερνητικού συγκροτήματος έβρισαν στο σημείο να αξιώσαν την κατηγορηματικά, έπιμονα, να σταματήσουν τα διαδράμας και οι νέργονες για να δοθί το βραβείο Νόμπελ — αν φυσικά δοθί σε Έλληνα ... — στον ποιητή και διπλωμάτη της Ε.Ρ.Ε. και του Κ. Παλαμά;

Δὲν ξέρουμε τί στάσι υιοθε-
σαν τελικά οἱ κκ. Στ. Μελάς, Δις
Κόκκινος, Στρ. Μυριόβλης, Ἡ
Βενεζέζης καὶ ἄλλοι λογοτέχνες ὁ
λοκυβερνητικοὶ ποὺ θίγονται ἀπὸ
τὴν καραμανλίκη εὐνοία πρὸς
Σαφέρη. Ἄν κρίνουμε διὰς αὐ-
τὴ διαγωγή τῶν κυβερνησέντων
Δεξιὰς ἀπέναντι στὸν Κωστή Π
λαμᾶ, στὸν Ἀγγ. Σκελιανό
στὸ Νίκο Καζαντζάκη, ἀπὸ εἰς
σιπέντε — τριάντα χρόνια τ
ρα, πολὺ φοδωμένο πῶς ἔνασαι
μειώθηκε τὸ ἐθνικὸν ἐνδεὸς π
στέρησε τὴν Ἑλλάδα τὸ βραδ
Νόμπελ τῆς λογοτεχνίας ἀπὸ
1937 ὥς τὰ σήμερα, ἐπεὶ οἱ ὁ Γ
λαμᾶς, ὁ Καζαντζάκης ἡ ὁ Σ
λιανὸς ἦσαν ἀνεπιβήτωποι στ
ἐλληνικὴ Δεξιᾷ. Ἄν ἐξακριβ
πῶς ἔγινε κι' αὐτὸ τὸ καινουργ
ἀντιεθνικὸ σκάνδαλο μὲ διεθνή
λιστα ἀντίκτυπο τότε θέλουν ἄλ
τὸ κρέμασμα καὶ γι' αὐτὸ τὸ
ἐνδεὶς οἱ ὑπεύθυνοι. Ὅσα σχετ
ἀποκαλύπτει στὸν «Ταχυδρόμ
1'ανουαρίου» ἀπ' τὸ βιβλίου του
τὸν Γιάννη Σφακιανόπουλο ὁ Σ
Πατατζής μὲ ἀφορμὴ ὅσα ἔγρα
στὸν «Ἐλεύθερος» (τὴν Κυρ
31 Δεκεμβρίου) σχετικὰ μὲ

Νόμπελ καὶ τοῦτε "Ἕλληνας λογο-
τέχνες, ἐπιβεδαιώνουν δυστυχῶς
τοὺς φόβους μου. Κι' αὐτὸ εἶναι,
ἀληθινὰ ἀχαρρακτῆριστο. Συχαιε-
ρὰ. Ὁλὴ ἡ πνευματικὴ Ἑλλάδα
τὰ θωροῖται κοιμητικὴ βρωμιά.

*
 "Αλλά και αν ακόμα οι πύο γνω-
 στοί και καλύτεροι "Έλληνες λο-
 γοτέχνες από δουλικότητα διε-
 χθούν το σκάνδαλο να ενδιαφέρε-
 ιται τόσο ξεσπώντας η κυβέρνηση
 Καραμανλή για να πάρη το βρο-
 δείο Νόμπελ το «έφιλος» της κοι-
 νιάδος του Κ. Τσάτσου, ο Σεφέ-
 ρης, για να τον ανταμείψη για ό-
 σα έκανε μαζί της στο Κυπριακό,
 είναι ζήτημα εθνικής τιμής να μη
 συμβεί αυτό το νειδερός. "Όσο κι
 αν ενδιαφερθή και η ίδια η κυβέ-
 ρνηση Μακρυγιάννη γι' αυτό τό σκο-
 πό. Βέβαια ο Κ. Τσάτσος και η
 γυναίκα του "Ιωάννα, με τις σχέ-
 σεις που έχουν με την "Αγγλία
 πού τον καιρό ακόμα του δεσποτάρ-
 ια Δυσμασκήν, θα έγκαιρα όγτι πο-
 ρούσαν τάρτα τελευταία που πη-
 γαν στο Λονδίνο κι έμειναν εκεί
 δύο μήνες. Όα έπικλοσεθάρκανε τις
 υπηρεσίας που προσέφεραν στην
 "Αγγλία. Καί τούτα τά τελευταία
 χρόνια. Καί παλαιότερα, με τον
 αρχιεπίσκοπο Δυσμασκήν. "Όσο
 όμως κι αν ενδιαφερθή η αγγλι-
 κή κυβέρνηση να πάρη τό "Βραβεί-
 ο Νόμπελ το ευνουμένους της διπλο-
 μάτης που τον λανσάρη απ' τό
 Μπί - Μπί - ΣΙ και με διαφημι-
 στικά βιβλία πώς είναι όδην ό...
 μεγαλόστομη ποιητής μας, δε φαν-
 τάζόμαστε πώς θα μείνη άδίστα-
 ρος ο έλληνικός πνευματικός κό-
 σμος, γι' αυτή την εύνοια.

Μάλιστα. Ναί, να τὸ πάρῃ ἕνας πραγματικὰ μεγάλος "Ἕλληνας λογοτέχνης τὸ βραβεῖο τῆς Σαγκῆλου! Μὲ γεια τὸν καὶ μὲ χαρὰ τὸν. Εἶτε εἶναι δεξιός. Εἶτε εἶναι ἀριστέρας. Ὁ Μελάς ἢ ὁ Βαρναλῆς. Ὁ Μυριόβιλος ἢ ὁ Ρίσκος. Ὁ Κόκκινος ἢ ὁ Φτέρης. Ὁ Νόβας ἢ ὁ Βενέζης. Ὁ Θεατοκάς ἢ ὁ Πατσάλης. Ὁ Αὐγύρης ἢ ὁ Θέμελης. Ὁ Τερεζάκης ἢ ὁ Καστανάκης. Ὁ Παναγιωτόπουλος ἢ ὁ Ἐλύτης. Ὁ Φωτιάδης ἢ ὁ Περσένης. Ὁ Χάρης ἢ ὁ Λειβαδίτης κλπ. "Οχι δὲ μὲν να τὸ πάρῃ μὲ ὑποπτες κτλ. ἀνάμνηστες παρασκηνιακάς ἐνὲς γαῖας ἕνας στιχολόγος τοῦ κανὲν ῥαβδὸν γύρω ἀπ' τ' ἐνοιαία τὸν. "Ενας ἐπιτήδειος, ποὺ διαβέβη πεντε χρόνια τώρα ἀπὸ ἐλληνικὰ μουσικὰ κοινὺλῖα μὲ τὸν κοινὺλῖα δο τοῦ κ' ἔχει παντοῦ πρᾶκτορες ἢ ἐξαγοράζει κόσμῳ καὶ κοσμᾷ κτλ.

στην Έλλάδα και στο εξωτερικό, βγαίνοντας και βιβλία που τον εκθειάζουν σε... κάθε γλώσσα! Και μάλιστα να το εξασφαλίσει σαν ανταλλάγμα («... ανθ' ὧν ἐπαίρεται» στο Κυπριακό με τὴν γνωστή συμφωνία του Λαοδίου καὶ τῆς Ζυρίχης. Μόνο καὶ μόνο γιὰ να πετύχει τὸ βραβεῖο καὶ νὰ μᾶς τὸ δειξῇ γιὰ νὰ ἐξυμνεῖται στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ γίνῃ γνωστός καὶ δῶ, ὥστε νὰ χρησιμοποιῇ κάποτε ἡ διπλωματικὴ του δόξα!...

Νά τι πάρη απασχόλητος ένας
 "Ελληνας λογοτέχνης το βραβείο
 Νόμπελ. Μάλιστα. Συμφωνοταίσι.
 "Οχι όμως ο χειρότερος! (Του-
 λάχιστο μέσα στην πρώτη... ει-
 σαόσα). Ούτε μόνο και μόνο επει-
 είναι συνένοχος τών Καραϊμαλή-
 δων! Τά σκουπίδια τους αὐτοί οί
 κύριοι ἄς τὰ ρίξουν, τουλάχιστο,
 στην... "Ακομῆθια 'Αθηνών, μιά
 καί τήν ἔκομαν σκουπιδοπόλες μέ-
 τ' ἀντιβολιζέθ' ἐκλόντ' τῶν ἀνέ-
 ρων.

18

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ
Ὁ ἀποθανὼν κριτικὸς ὁ Καθηγη-
τὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσ-
σαλονίκης.

ων κυμβάλων τους, τοῦ Παναγιώ-
τάκη Κανελλόπουλου καὶ τοῦ Κω-
στάκη Τσάτσου... Τό πνευματικό
μας ρεζίλεμα ἄς μὴ βγῇ ἔξω ἀπὸ
τοῦν τόπο μας! Πάει πολὺ τὸ
σκόνηδα!

«Υστερόγραφο: "Ο
 σον για την άδεια... και ποιος
 «έργου» του Σπύριδου, κρίμα που
 δε χύει σήμερα ο Γιάννης Αποστο-
 λάκης, ο αλληθωμένος κριτικός
 και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο
 της Θεσσαλονίκης. Παρ' όλες τις
 στριμωχίες και τις υπερβολές του,
 χρειάζομαι τώρα το νυστέρι του!
 Πάντα τον θυμόμαστε, μερικές στιγ-
 γές!...»

πλούσια χώρα του Νείλου με τον πάμπαντο λαό της. Σπουδασιμένους με ιδιαιτέρους δασκάλους στην Αλεξάνδρεια και στην Αγγλία, όπου έμεινε τρία χρόνια μετά τον θάνατο του πατέρα του στα 1876, πήρε μία μόρφωση κάθε άλλο παρά ελληνική. Άλλα 0 παππούς του στην Πόλη του ενστάλαξε την αγάπη προς τους Έλληνες προγόνους του, το Βυζάντιο κλπ.

«Όσο ζή στην Πόλη και μεγαλώνει, ο νεαρός Κασάφης είναι άλλος άνθρωπος. Όπως γράφει ο βιογράφος του: «Τη νύχτα θα είναι ο άσωτος που αυτοβαυμάζεται κι' ενδιέει στο πάθος του. Και τη μέρα ο ντροπισαμένος που αυτοπεριφρονείται και άφοσιώνεται στη μελέτη... Γίνεται ένας περήφανος Βυζαντινός απόγονος, όπου έρχεται το σκοτάδι να οδηγήσει στην καταπτώση την δίκαιη του προσωπικότητα, χωρίς να μπορεί την άλλη μέρα να τον ωφελήσει καμμία τύχη και κανένα σίστημα αυτοκαταδίκης. Δασπάται να δού εαυτούς, που ό ένας μισεί τον άλλο. Ή ψυχής του συνθλίβεται άναμέσά τους κι' ή ελαστικότητα του πληγώνεται όπως το περιστέρι στις συμπληγάδες. Δεν έχει άλλο τρόπο να προφυλάσσεται παρά νάναι κρυφίνους. Και δε βρίσκει άλλη διέξοδο να ήρμει, παρά γράφοντας στίχους.»

Πραγματικά, από τη διαμονή του στην Γόλδη δύο πάθη έχουν καταλάβει το Καθάρι: «Η σεξουαλική διαστροφή που τόσο επίδραση είχε στη ζωή του, γενικότερα. Και η πόληση, που είναι μία απόσπαστα μέρος του αμαρτωλού βίου του. Παρά λίγο να μείνη όριστικά στην Κωνσταντινούπολη, όπου: «... Κρυφά και χωρίς κανείς να το υποψιάζεται δεχεται μία ήδηση που στην «Αλέξανδρεια του είναι απαγορευμένη». Γυρίζει όμως στην Αίγυπτο, γιατί «ο κύκλος της Πόλης έχει γίνει πολύ στενός...» Φοβάται την απόκλιψη των σχέσεων του, το σκάνδαλο.

Ἄπο τὴν ἐπιστροφή του στὴν γενετήρα του, τὴν ἄλσπε πρωτεύουσα τῆς Κλεοπάτρας, συνεχίζει τὴ ζωὴ ποὺ ἀρχίσε στὴν Πόλη, ὅστερ' ἀπὸ σκληρὸ ἐσωτερικὸ πόλεμον. Ἐχεῖ ὀππλὴ προσωπικοποιὰ. Τὴν ἡμερήσια καὶ τὴν νυχτερινή. Ὁ παλιὸς πλούσιος Ἰαλεσστρινὸς νέος δὲν εἶναι πιά σχετικὰ μόνο εὐπορος, σχεδὸν ἀναγκασμένος νὰ ἐργαστῇ γιὰ νὰ υποβίβει τὴν ζωὴν, ἐνῶ ἄλλὰ ἦταν τὰ δεισιτά του. Γίνεται ὑπάλληλος τῶν Ἀγγλων, ἐνῶ ἐξακολουθεῖ νὰ γράφει στίχοι.

καὶ 14 ποιήματα (Φεβρουάριος τοῦ 1904). Ἀθηναϊκὰ περιοδικὰ τοῦ δημοσιεύουν στίχους, μερικὸν τὸν λοιδωρὸν γιὰ τὴν παραξενὴ τεχνιστοπία του, ὁ Στύριος Μελάς, ὁ Δημ. Ταγκτούλος τὰ «Νουμά» καὶ ἄλλοι. Σὲ λίγα χρόνια ὁ ἴδιος ὁ Κωστής Παλαμάς, ὁ Ψυχάρης, ὁ Φ. Πολίτης, παρὰ-υπερῶν καὶ τὸν εἰρωνεύθησαν, τοὺ χτύπησαν. Αὐτὸ ἴπτανε καὶ μιὰ μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ Καβάφ. Εἶχε πρὶν καθιερωθῇ ποιητὴς, ἀφοῦ τὸ ἀναγγαζοῦν ἐπικίνδυνον ὁμότεχνον, ἀπὸ τὸν... φοβόταν καὶ τὸν υπολογίζου! Οἱ φίλοι του, ποὺ γίνονταν αὐτομάτα ἐχθροὶ τοῦ μεγάλου Παλαμά, θεωροῦν τὸν Ἀλέξανδρον ποιητὴν. Ἀντι-Παλαμά! Ὅσοι δὲ συμπαθοῦν τὸ Μεσολογγίτην προσχωροῦν...στὸν Αἰγυπτιστὴν. Ἐνὰς πόλεμος φιλολογικῆς ἀρχίζει πρὶν ἀπὸ πενήντα χρόνια, ποὺ συνεχίζεται ἴσαμε σήμερα. Καὶ μάλιστα μετ' ὀξυτή, στὴν Αἴγυπτον, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ κ. Χατζίνης μετ' ὁ διβλίσάκι του. Μὲ φανασισμό, κί' ἀπὸ τίς δύο πλευρῆς, ὅπως μαθαίνουμε καὶ βλέπουμε σὲ ἐφημερίδες, περιοδικὰ καὶ βιβλία. Ἀλλὰ στὸ θέμα αὐτὸ δὲν θὰ ἐπεκταθούμε. Τὸ πραγματευθήκαμε καὶ σὲ προηγουμένα φύλλα (Βλέπε τὸν «Ἐλευθερο» 11 καὶ 18 Ἰουλίου 1961, 12 Μαρτίου, 19 καὶ 5 Φεβρουαρίου, 8 Ἰα-

«**Άλλα ο Καβάφης δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἀπασχολῇ πολλὰ χρόνια ζωὴν τὴν τοῦ λογοτεχνικοῦ κόσμου ἐν διαμάχῃ τοῦ δημοιουργοῦσαν ἡ πόσις τοῦ τοῦ κ' θρύλου του. Τὴν ἀνοιχθεῖ τοῦ 1932 κινδυνεύει, νὰ χάσῃ τὴ φωνὴν του. Ἐχει σοβαρὰ πάθησιν τοῦ λάρυγγα. Ἐρχεται στὴν Ἀθῆνα νὰ κἀν ἐγγχειρῆσιν γιὰ κακοί. Γυρίζει αὐτοδόξος στὴν Ἀλεξάντρια. Ἀλλὰ ἡ κατάστασις τοῦ χειροτερεῖται καὶ στὶς 29 Ἀπριλίου 1933 πεθαίνει ὁ ποιητὴς τοῦ τὸν ἐλάτρευαν ἀλλὰ καὶ ἀμφισβητήσανε τόσο πολλοὶ τὴν ἀξία του...**

Μετά τὸν «Τσελίκας- Κώστα Κρυσταλλὴν τὸν τὸν «Κοσμοκαλόγερο» - Ἀλ. Παπαδιάντη, ὁ Μ. Περσάνης ἔγραψε καὶ γιὰ τὸν «Ἀμάρταλο». Κωντίνου Καβάφης μὴ θανούσας μυθιστορηματικὴ βιογραφία, ὅπου ἐμβαίνει στὴν ὑπάρχησιν τοῦ σὰν ἀληθινὸς ἀνάτομος! Τὸν ψυχολογὸν μὲ ἐπιτυχία καὶ διαφωτιστὴ πολλὰς πλευρὰς τῆς ζωῆς του

Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' τὰ δυὸ πρὸ πᾶν βιβλία του, ὁ Μιχ. Περσάνης κυκλοφόρησε στὸ τέλος τοῦ 1961 κι' ἕνα τρίτο: τίς «Ἀπόψεις» του, μὲ κείμενα διαλεγμένα τοῦ γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη, τὸν Μαβίλη, τὸν Χρηστομάνο, τὸν Μητσάκη, τὸν Τέλλο Ἀγρά, τὸν Ν. Σκουφά κλπ., μελέτες τοῦ γιὰ τὸν Ψυχάρη καὶ τὸν ψυχισμό, τὴν ποίηση, τὸ νεοελληνικὸ λυρισμὸ, τὸ λαϊκὸ μυθιστόρημα, τὸν ἔρωτα, τὸ ρωμαντικὸν ἰδεώδες, τὴν ἐθνικὴ πεσογραφία καὶ ἠθογραφία, γιὰ τὸν Παλαμά, τὸν Δροσίνι, τὸν Καμπούρογλου, τὸν Τ. Μωραΐτινι, τὸν Ἀρ. Προβόλε-γι, τὸν Οὐράνη, τὸν Ἀγγ. Σημριώτη, τὸν Ν. Χατζάρα, τὸν Ἀνδρονόου, τὸν Μακσυνιάνη, τὸν Σάμπερτ Μάμ κλπ., ἕνα σφαιρὸ ἐνδιαφέροντα πρᾶγμα, λόγος-χνικὰ καὶ κριτικὰ γενικότερα.

Οἱ «Ἀπόψεις» ἀξίζει νὰ δια-βασθῶν ὅπως καὶ τ' ἄλλα δυὸ τε-λευταία ἔργα τοῦ Περσάνη. Βλέ-πει κανένας πῶς κρίνει τοὺς πρε-σβύτερους τοῦ ἑνὸς νεώτερος λογο-τέχνης μας, ἀπ' τοὺς καλύτερους.

Π. ΧΑΚΗΝΤΕΡΟΣ

_____

Απουσία των ετών 1962

Ο κατήφορος...

Μετά τας δειλάς με φυλάκισιν τῆς ἡγεσίας τοῦ Κέντρου,

ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ : — Μιά καί δέν ἔπιασε σάν ξενοδοχείο
κάντε το φυλακή.

(Τοῦ κ. Φωκ. Δημητριάδη)

ΝΑ πῶς εἶδε ὁ ἐκλε-
κτὸς σκιτσογράφος τῆς στήλης καὶ
συνεργάτης τῆς «Ἐλευθερίας» κ. Μ.
Νικολινάκος τὰ ἑκτακτα μέτρα:

[20]

'Ολα - ρία... 'Ολα - ράα!
(Τοῦ Μ. Νικολινάκου)

ΜΕΡΙΚΑ ἀπὸ τὰ θε-
άματα τῆς ἐβδομάδος:

ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ ΔΕΗ: «Καίει ὅταν
τὸ πιάνης».

ΕΡΓΟΣ ΤΑΞΙΟΝ ΖΑΧΑΡΕΩΣ:
«Πολὺ γλυκὸ γιὰ δάγκωμα».

ΧΙΤΛΕΡΙΚΟΝ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ:
«Δρόμος ἐλεφάντων».

ΣΠΕΤΣΟΠΟΥΛΑ: «Μυστηριώδης
νύκτα».

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:
«Ζητεῖται ψεύτης».

ΔΕΡΔΕΜΕΖΗΣ: «Ἐξω οἱ κλέ-
φτες».

ΤΣΑΤΣΟΣ: «Παλληκαῖας».

ΑΡΘΡΟΝ 7: «Ψηλὰ τὰ χέρια Χί-
τλερ».

ΠΑΙΔΕΙΑ — ΠΡΟΝΟΙΑ: «Αἱ δύο
ὀρφαναί».

ΚΥΠΡΟΣ: «Ἀντίο γιὰ πάντα».

Ὁ Ἐλευθερόστομος

15/7/62

20/7/62

[24]
ΕΨΗΦΙΣΘΗ κατ' ἄρ-
θρον κατ' ἄρθρον καὶ ἐμ-
πληροῦν ποιητὴν τῆς στήλης κα-

1, 2, 3...

Βαρείας φράσεις ὁ Δαδάκης.
'Αγάλλεται ὁ Μανιαδάκης...
'Ο Τσάτσος, δόστου καθαρίζει
καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ψηφίζει
τὰ ἄρθρα, ἓνα, δύο, τρία
κι' οὐαὶ εἰς τὴν Δημοκρατίαν.

Ν. ΕΠΙΤΡΟΠΑΚΗΣ

ΤΟ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ ΙΑΠΩΝΙΚΟΝ ΜΠΑΛΛΕΤΟΝ

δυμελοχῆ χορευτριῶν καὶ βασιλικῶν ἀνδρῶν, ἐυδεγῶν διάφορα νούμερα.
(Ἡ δραματικὴ εὐνή, ὅπου ἡ Γυεΐδα Κιούη-Κιόϋ (Ἄνθος τῆς Βίας), ὑπογράφει μόνη τὴν μαλαδίαν τῆς.)

Εὐζαφῆς χορέφτρια, μικρομένη
τὴν βασιλέα Ροδοπουλῖνον.
(τῆς Μιυράς Βουλῆς)

Αἱ περὶ τὴν γυεΐδα κα-νε-λί
καὶ τῶν-τῶν, ποὺ τὰς εἶχαν ἐξορίσει
διότι ἐβρομάχουν ζρητημείας εἰς τὰς
θευχὰς τῶν νέων τῆς παυονεΐας.

ΝΟΥΜΕΡΟΝ 7: ΤΟ ΧΑΡΑΚΙΡΙ

ΟΙ «ΥΠΟΥΡΓΗΣΙΜΟΙ» ΤΗΣ Ε.Ρ.Ε.

23

22/12/62

Χωρίς λόγια.

(Τού κ. Α. Θεοφιλοπούλου)

Ο ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀποκαλυφθεὶς, ὡς γνωστόν, ἀπο τὸ ἀνακοινωθὲν τῆς Αὐλῆς, ὅτι ἔλεγεν ἀνακριθείας, ἐδικαιολογήθη μὲ περισσὴν ἀφέλειαν καὶ εἰλικρίνειαν:

— Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ εἰπῶ κ' ἐγὼ ἓνα ψεματάκι;

Βεβαίως ἔχει. Ὁ κ. Τσάτσος ἔλεγε καθημερινῶς, ὅχι μόνον φέματα, ἀλλὰ καὶ ψεματάρες, καὶ ἔγινε καὶ ἀκαδημαϊκὸς καὶ «βασιλικὸς ἀνὴρ» καὶ ὑπουργὸς Προνοίας. Ἐπὶ πλέον, ὁ κ. Ἀβέρωφ προΐσταται τῆς διπλωματίας καὶ αὕτη, ὡς γνωστόν, στηρίζεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ ψεῦδος.

31/12/62.

ΝΑ ΤΑ ΠΟΥΜΕ!

Κυβέρνησις καί 'Αντιπολίτευσις διερευνούν τὰς σκέψεις τοῦ Βασιλέως διά τὸ ἐνδεχόμενον ἐκλογῶν.

Βηφμε [25]
30/12/62

Κόσμος πάει κι' ἔρχεται...

Τοῦ κ. Φωκ. Δημητριάδης

ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ: — 'Ακόμα μυρίζεις νοιφθαλίνη, ρέ Τσάτσο!...
(Τοῦ κ. Φωκ. Δημητριάδη)

Λόγοι μεγάλων ανδρῶν (10)

‘Ο κ. Τσάτσος διά λόγους... Προνοίας σιωπά...

(Τού κ. Φωκ. Δημητριάδη)

Τιμωροί

8/6/62

ΓΕΥΜΑ ΠΡΟΣ ΑΓΓΛΟΥΣ ΒΟΥΛΕΥΤΑΣ

Χθές την μεσημβρίαν ο πρόεδρος της Βουλής κ. Κ. Ροδόπουλος παρέθεσε γεύμα εις τὸ ξενοδοχεῖον τῆς «Μεγάλης Βρεταννίας» πρὸς τὰ μέλη τῆς ἀφικθείσης βρεταννικῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος. Οἱ Ἕλληνες βουλευταὶ τὴν πρωΐαν ἐπεσκέφθησαν τὰ διυλιστήρια καὶ τὰ ναυπηγεία τοῦ Σκαρμαγκᾶ. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Ροδόπουλος μετὰ τῶν κ.κ. Γ. Βογιατζῆ καὶ Τσάτσου κατὰ τὸ γεύμα. Ἐναντὶ τοῦ κ. Ροδοπούλου διακρίνεται ὁ φιλέλλην Ἕλληνας βουλευτὴς κ. Φράνσις Νέλ Μπαίκερ.

ΗΡΧΙΣΕ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ Η ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΔΙΟΥ ΠΕΡΙ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ Ο Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ ΑΝΕΛΥΣΕ ΤΑΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ, ΕΙΠΕΝ, Η ΑΠΕΙΛΗ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

4/7/62 Εθν. Κυρ.
ΑΥΡΙΟΝ ΘΑ ΟΜΙΛΗΣΟΥΝ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΕΝΤΡΟΥ

Είς την 'Επιτροπήν Νομοθετικής 'Εξουσιοδοτήσεως ήρχισε χθές η συζήτησις επί του σχεδίου Νομοθετικού διατάγματος περί ρυθμίσεως θεμάτων αφορώντων την ασφάλειαν της χώρας (κατάργησις εκτάκτων μέτρων κλπ.). 'Ανέμιλλαν οι εισηγηταί της πλειοψηφίας κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ και της μειοψηφίας κ. Π. ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ και ακολουθῶν, η συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοθετήματος διεκόπη διὰ τὴν Πέμπτην, κατόπιν σχετικῆς συνεννοήσεως μετὰ τῆς 'Ενώσεως Κέντρου, οἱ βουλευταὶ τῆς ὁποίας ἤθελαν νὰ μελετήσουν τοῦτο ἐν τῷ μεταξύ καὶ ἐφ' ὅσον οὐτε οἱ βουλευταὶ τῆς Ε.Δ.Α. ἐζήτησαν νὰ ὁμιλήσουν χθές.

Ἐν συνεχείᾳ, ἡ 'Επιτροπὴ συνέχισε τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου Ν.Δ. περὶ ἀνώνυμων ἐταιριῶν.

Ο Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ (εἰσηγητὴς τῆς πλειοψηφίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου Ν.Δ. περὶ θεμάτων αφορώντων τὴν ασφάλειαν τῆς χώρας). Ἐν ἀρχῇ ἀνεφέρθη εἰς τὰς προσπάθειάς τοῦ διεθνoῦς κομμουνισμοῦ νὰ συμπεριλάβῃ διαιῶς τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ Σιδηροῦν Παραπέτασμα, διὰ τῶν Δεκεμβριανῶν καὶ τοῦ Συμμοριτοπολέμου καὶ εἶπε ὅτι, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ὁ κομμουνισμὸς δὲν ἤλλαξε σκοπούς, ἀλλ' ἤλλαξε μερικῶς τὰ μέσα. Οὕτω εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἀσκήσεται διαβρωτικὴ πολιτικὴ, οἱ καταφυγόντες εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ 1949 κάνουν πολιτικὴν ἀδιάλλακτον, ὑπάρχει ἐπαφὴ μεταξύ τῶν καὶ ἐπομένως ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενη ἡ ἀπειλὴ καταλύσεως τῆς δημοκρατίας καὶ συνεχίζεται ὁ ὁγὼν τῆς ἀνταρσίας. Ἐναντὶ αὐτῆς τῆς συνεχoῦς ἀπειλῆς τὸ κράτος ἠκολούθησε συνετὴ πολιτικὴν, μὲ τὰ κατὰ καιροὺς μέτρα προστασίας τῆς ἐθνικῆς ἀσφαλείας, τηρουμένης τῆς ἀρχῆς διαφυλάξεως πάσης ἐλευθερίας μέχρι τοῦ ὁρίου ἀπὸ τοῦ ὁποῖου κινδυνεύει ἡ ἐθνικὴ ἀσφάλεια.

Προϊόντος τοῦ χρόνου — συνέχισεν ὁ κ. Τσάτσος — ὅλαι αἱ κυβερνήσεις ἐχαλάρωσαν τὰ ἐκτάκτα μέτρα. Οὕτω, ἐνὸς τοῦ 1952 ἔχομεν φυλακισμένους δι' ἀνατρεπτικὴν δρᾶσιν 6613, τὸ 1955 ἔχομεν 4'500 καὶ τὴν 1ην Ἰουλίου 1962 1.265. Ἐκτοπισμένους ἐκτίοντες τὴν ἐκτόπισιν τῶν εἰς τὸν Ἅγιον Εὐστράτιον τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1952 ἔχομεν 1.342. Τὸν Οκτώβριον 1955 ἔχομεν 855 καὶ τὸν Ἰούνιον 1962 158. Ὑπάρχουν δὲ μετεκτοπίσεις εἰς ἄλλον τόπον 153. Ἐκ τῶν μετεκτοπισμένων ὅμως 138 διανύουν τὴν ἐκτόπισιν τῶν εἰς Ἀθήνας καὶ 15 εἰς ἄλλας πόλεις. Τὸν Νοέμβριον 1961 ὑπάρχουν 1332 κομμουνισταὶ τελoῦντες ἐν ἀορίστῳ διακοπῇ ἐκτοπίσεως, ἐξ ὧν 836 διαμένουν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ 446 εἰς ὅλα τὰ ἄλλα διαμερίσματα τῆς χώρας. Ἡδὴ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 4984)1962 διαταγῆς τοῦ ὑπουργείου ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐμειώθη κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου καὶ μέχρι τέλους τοῦ 1962 θέλει τελείως ἐκλείπει ἡ κατηγορία αὕτη.

Συνεχίζουσα ἡ κυβέρνησις τὴν πολιτικὴν χαλάρωσιν τῶν ἐκτάκτων μέτρων ἔκρινε ὅτι δύναται νὰ κάμῃ ὠρισμένα θέματα πρὸς τὰ πρόσω συνδυάζουσα ὁμως τὰ θέματα ταῦτα μὲ ὠρισμένα μέτρα τὰ ὁποῖα συμπληροῦν ἄλλα δὲν διευρύνουν τὰ ἐκτάκτα μέτρα.

Περαιτέρω ὁ κ. Τσάτσος ἀνεφέρθη εἰς τὰς κυριώτερας διατάξεις τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοθετήματος. Ἀντικρούων τοὺς ἰσχυρισμοὺς ὅτι μὲ τὴν παρεμπόδισιν τῆς λειτουργίας τοῦ ΚΚΕ παρεμποδίζεται ἡ ἐλευθερία τῆς σκέ-

ψεως, ἐτόνισεν ὅτι οἱ κομμουνισταὶ διεκδικοῦν ὅχι τὴν ἐλευθερίαν τῆς καθαρᾶς σκέψεως, ἀλλὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως. Θέλουν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως εὐθέως ἄγουσιν πρὸς τὴν ἐπαναστατικὴν δρᾶσιν. Ἐπομένως, δὲν δεχόμεθα ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς ἐλευθερίας σκέψεως τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πολιτικῆς πράξεως. Ὑπάρχουν πράξεις πολιτικαὶ αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ περιορισθοῦν εἰς μίαν δημοκρατικὴν. Εἰς κάθε δημοκρατίᾳ, οἱ

ἀπειλοῦντες αὐτὴν συμφωνοῦν ἐπὶ ὠρισμένων γενικῶν ἀρχῶν, πᾶσα δρᾶσις τεῖνουςα νὰ θραύσῃ αὐτὸ τὸ πλαίσιον δὲν εἶναι νοπή.

Ὁ πράττων ἐναντίον αὐτῶν τῶν βασικῶν ἀρχῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὅλοι συνομολογοῦμεν ὅτι εἰμεθα σύμφωνοι τίθεται αὐτομάτως ἐκτὸς τῆς Πολιτείας, ἐκτὸς τοῦ νόμου τῆς Πολιτείας, ἐκτὸς τοῦ νόμου τῆς δημοκρατίας, καὶ ἡ Πολιτεία ἔχει, ὅχι δικαίωμα, ὑποχρέωσιν νὰ τὸν ἀπο-

βάλῃ ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς. Ὁ κομμουνισμὸς ἔχει ἄλλη τοποθέτησιν, ἄλλην κοσμοθεωρίαν καὶ αὐτὴ θέτει ἑαυτὸν κατ' ἀνάγκην ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς Πολιτείας καὶ ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς δημοκρατίας. Ἐνῶ ἄλλοι, ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας, ζητοῦν τὴν νομιμοποίησιν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡμεῖς, ἀντιθέτως, ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας, ζητοῦμεν νὰ τεθῇ ἐκτὸς νόμου.

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Κ. Τσάτσου ἔλαβε χώραν ζωρὰ συ-

ζήτησις μεταξύ βουλευτῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ προεδρεύου ἀφορμῆς τῆς διαρκείας τῶν ἀγορεύσεων. Συγκεκριμένως οἱ βουλευταὶ τοῦ Κέντρου κ.κ. Γ. ΜΑΥΡΟΣ, Ν. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗΣ, Μ. ΓΑΛΗΝΟΣ, τῆς Ε.Δ.Α. Β. ΕΦΡΑΙΜΙΔΗΣ, Σ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κ.ἀ. ἐζήτησαν νὰ ἀφαιρῶν οἱ ρήτορες νὰ ὁμιλοῦν καὶ πέραν τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ χρονικοῦ ὁρίου. Ὁ Πρόεδρος κ. Κ. ΧΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ ἀντέτεινεν, ὅτι ἡ συζήτησις εἶναι ματαία καὶ ὅτι θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ κανονισμὸς, ὁ δὲ ὑπουργὸς Δικαιοσύνης κ. Κ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ἐτόνισεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κατηγορηθῇ ὁ Πρόεδρος, ἐπειδὴ ἐννοεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν κανονισμόν.

Ο Κ. Π. ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ

Π. ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ (Προδ. — Εἰσηγητὴς τῆς μειοψηφίας): Μὲ πολλὴν ἱκανοποίησιν ἀνέγνωσα πρὸ ἡμερῶν εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν κατάργησιν τῶν ἐκτάκτων μέτρων. Τὸ κόμμα τῶν Προδευτικῶν ἀπὸ ἐτῶν ἔχει διακηρύξει ὅτι ἔχει ἐπιστὴν ἡ στιγμή νὰ καταργηθοῦν τὰ ἐκτάκτα μέτρα. Δὲν σὰς ἀποκρύπτω, ὅμως, ὅτι τὸ περιεχόμενον τοῦ νομοσχεδίου μάλλον μὲ ἀπεγοήτευσεν.

Συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ καθιερούμεναι νέαι διατάξεις ἔπρεπε νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς καὶ ὅτι ὠρισμέναι διατάξεις τὸν εὐρίσκουν ἀπορρίπτειν τὸν ἀριθμὸν 1 — 20 τοῦ Γ' ψηφίσματος, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ διατήρησις τῆς ἐκτοπίσεως ὡς διοικητικοῦ μέτρου καὶ ἀντετάχθη εἰς τὴν παράσασιν τῆς ἐκτοπίσεως. Ἐπίσης, εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ δύναται ὁ νομάρχης νὰ προβαίνει εἰς στερήσιν τῆς ἰθαγενείας, προσθέσας ὅτι εἶναι καὶ καθ' ἑαυτὴν ἡ διάταξις περὶ στερήσεως ἰθαγενείας πολὺ εὐρεία. Αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου 7, συνέχισε, καθ' ὅς ἀπαγορεύεται ἡ ὑποστήριξις νομιμοποιήσεως ἀπηγορευμένου κόμματος κλπ., εἶναι ἀπαράδεκτοι. Διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ἀναγραφῆς εἰδησεων περὶ κομμάτων τεθέντων ἐκτὸς νόμου δὲν προστατεύομεν τὴν δημοκρατίαν.

Περαιτέρω ὁ κ. Λυκουρέζος ὑπεστήριξεν ὅτι πρέπει νὰ καταργηθοῦν τὰ πιστοποιητικὰ κοινωνικῶν ὁρονημάτων διὰ τὰς περὶ πτώσεις ἐκτὸς τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατοῦ, τῶν σωμάτων ἀσφαλείας, τῶν ὁργανισμῶν οἱ ὁποῖοι ἀπτοῦνται τῆς ἀμύνης τῆς χώρας καὶ ρητῶς καθοριζομένων ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὁφελείας. Διὰ τὸ ἄρθρον 9 (περὶ καταστάσεως πολιορκίας) εἶπεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐπικρίσις, διότι τοῦτο ἐπαναλαμβάνει τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ Συντάγματος.

Καταλήγων, εἶπεν, ὅτι τὸ θέμα τῆς νομιμοποιήσεως τοῦ ΚΚΕ εἶναι καθαρῶς κυβερνητικόν. Καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις νομίζει ὅτι δὲν εἶναι σήμερον ἡ κατάλληλος στιγμή ἡ δὲν νομίζει γενικῶς ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν νομιμότητα τὸ ΚΚΕ, τότε ὀρθῶς διατηρεῖ τὸν νόμον 509. ἄλλὰ κακῶς ἐπεκτείνει ὠρισμένας διατάξεις.

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Λυκουρέζου καὶ ἐπειδὴ, ὡς ἀνεφέρθη, συνφωνήθη νὰ ὁμιλήσουν τὴν Πέμπτην οἱ βουλευταὶ τοῦ Κέντρου καὶ δὲν ἐζήτησαν ἄλλοι βουλευταὶ τὸν λόγον ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω νομοθετήματος διεκόπη δι' αὐριον Πέμπτην.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ 'Επιτροπὴ συνέχισε τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου Ν.Δ. περὶ ἀνώνυμων ἐταιριῶν, ψηφίσασα ἐξ αὐτῶν τὰ ὑπ' ἀριθ. 5, 6 καὶ 7, μὲ διαφορὰν τροπολογίας.

Μετὰ ταῦτα ἡ συνεδρίασις ἐλύθη διὰ τὴν 11ην π.μ. σήμερον, ὅτε θὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου Ν.Δ. περὶ ἀνώνυμων ἐταιριῶν.

Ο Κ. ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΤΣΟΣ

Πρωτίστως εἶναι πνευματική καὶ ψυχική λειτουργία ἡ κοινωνική πολιτική μιᾶς Κυβερνήσεως. Διότι μὲ αὐτὴν δοκιμάζεται κατὰ πολὺ πέραν ἀπὸ τὸν προγραμματισμόν, ἀπὸ τὴν σύνεσιν, ἀπὸ τὴν λογικὴν τῆς. Δοκιμάζεται ὁ ἀνθρωπισμός τῆς. Ἐλέγχεται ἡ ἠθική ποιότης τῆς. Κρίνεται ἡ εὐαισθησία τῆς, ἡ ἱκανότης τῆς νὰ συλλαμβάνῃ τὰ προβλήματα τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς αὐτά. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ ἀνάθεσις τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ τοῦ τομέως, μετὰ τὴν παρὰίτησιν τοῦ ἀξίου προκατόχου τοῦ κ. Α. Στράτου, εἰς τὸν κ. Κων. Τσάτσον ἀποτελεῖ ἐπιτυχίαν, ἡ ὁποία καταγράφεται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Κυβερνήσεως. Πράγματι, καὶ ἂν δὲν διέθετεν, ἔπρεπε νὰ ἀναζητήσῃ Κωνστ. Τσάτσον, διὰ νὰ ἐπωμισθῇ τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας. Διότι ὁ φίλος Ὑπουργὸς ἀποτελεῖ τὸν κατ' ἐξοχὴν ἀντιπροσωπευτικὸν τύπον τοῦ πνευματικοῦ παράγοντος τῆς δημοσίας ζωῆς. Παρὰ τὴν μακρὰν θητείαν τοῦ εἰς αὐτήν, ὁ κ. Τσάτσος διετήρησεν ἀκμαῖον τὸν στοχαστὴν, μὲ τὴν δονουμένην ἐσωτερικότητα, μὲ τοὺς κραδασμοὺς τοῦ συναισθηματισμοῦ, μὲ τὴν παρόρμησιν εἰς διαρκὴ ἔξαρσιν, μὲ τὴν ἱκανότητα τῆς θεωρήσεως καταστάσεων καὶ γεγονότων ἀπὸ ἀνωτέρας καὶ εὐρυτέρας σκοπιᾶς. Ἡ ὀπτική του γωνία ἀνοίγεται συνεχῶς, διὰ νὰ περιλάβῃ διαμορφώσεις, αἱ ὁποῖαι πλησιάζουν συνεχῶς τὸν διανοητὴν μὲ τὸν ρεαλισμόν, διὰ νὰ δοθῇ τὸ σχῆμα μιᾶς πληρότητος ἰδεῶν καὶ πράξεως εἰς εὐτυχὴ ἑναρμόνισιν. Σπανίως ἐν τῷ προσώπῳ πολιτικοῦ ὑπάρχει ὁμοία σύμπτωσις σκέψεως καὶ δυναμισμού. Καὶ σπανίως ἐξ ἀμφοτέρων ἐκπηγάζει μὲ συνέπειαν καὶ δημιουργικότητα ἔργον θετικὸν καὶ πλούσιον, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς κοινωνικῆς ἀντιλήψεως, ὅπως τὴν καθορίζει ἡ Ἑλληνικὴ πραγματικότητα. Συλλαμβάνει τὰ προβλήματα, χαράσσει γραμμὴν ἀντιμετωπίσεως, προχωρεῖ εἰς ταχείας ἀποφάσεις καὶ δὲν ἀφήνει τὸ θέμα, ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ ὀλοκλήρως ἀποδόσεως. Αἱ ἀποδείξεις δύνανται νὰ ἀναφερθῶν σωρευτικῶς ἀπὸ τὴν διέλευσιν τοῦ ἐκ πολλῶν Ὑπουργείων. Ἀποδείξεις, εἰς τὰς ὁποίας ἀσφαλῶς θὰ προστεθῇ καὶ ὁ τίτλος τῆς σημερινῆς παρουσίας τοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας. Τὰ

προβλήματα εἶναι βαρείας, ἀποφασιστικῆς σημασίας. Καὶ πλήρη δυσχερειῶν. Δὲν τὸ ἀγνοοῦμεν. Γνωρίζομεν, ὅμως, ὅτι ὁ Κωνστ. Τσάτσος θὰ τὰ διαχειρισθῇ. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ «Πελοπόννησος» διερμηνεύει τὴν γενικὴν ἐλπίδα καὶ τὴν γενικὴν ἱκανοποίησιν.

ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1962

να τὰ λύση στήν Γερμανία...
Ὁ Ἐλευθερόστομος

ΠΡΟΣΧΑΛΑΡΩΣΙΝ ΤΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ ΜΕΤΡΩΝ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΟΣΩ ΣΤΑΘΕΡΑ Η ΕΠΙΔΙΩΞΙΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ ΝΑ ΣΥΡΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΙΣ ΤΟ ΣΙΔΗΡΟΥΝ ΠΑΡΑΠΕΤΑΣΜΑ

ΟΙ ΠΡΟΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Είς τήν 'Επιτροπήν 'Εξουσιοδοτήσεως ήρχισε χθές η συζήτης επί του σχεδίου ν.δ. περί καταργήσεως τών έκτακτων μέτρων, η οποία, μετά τας άγορεύσεις τών εισηγητών πλειοψηφίας και μειοψηφίας κ.κ. Κ. Τσάτσου και Π. Λυκουρέζου, διεκόπη κατόπιν παρακλήσεως της 'Ενώσεως Κέντρου δι' αύριον, προκειμένου η κοινοβουλευτική της όμας να συζητήσει προηγουμένως το θέμα. 'Ο κ. Τσάτσος, είς τήν εισηγήσιν του, ετόνισεν ότι η πολιτική του διεθνούς κομμουνισμού έναντι της 'Ελλάδος και ή επιδίωξις του να τήν συμπεριλάβη είς το Σιδηρούν Παραπέτασμα, υπήρξεν από του 1943 μέχρι σήμερον συνεχής, συνετής και σταθερά Μόνον τά μέσα διά τήν πραγματοποίησιν της επιδίωξεως αύτης μετεβάλλοντο κατά καιρούς. Παρά ταύτα, ή Κυβέρνησις συνέχισε τήν πολιτικήν της χαλαρώσεως τών έναντιών τών κομμουνιστών μέτρων. Το συζητούμενον νομοθέτημα αποτελεί όημα προς τά πρόσω, δεδομένου άλλωστε ότι οί όπαδοί της άριστερας δεν διεκδικούν έλευθερίαν σκέψεως, άλλα δολιχέως προς έπανάστατικόν δράσιν. 'Ο κ. Λυκουρέζος ύπεστήριξε τήν κατάργησιν και τών έν άναστολή άρθρων 1—20 του Γ' ψηφίσματος και τών πιστοποιητικών κοινωνικών φρονημάτων, έκτός ώρισμένων περιπτώσεων και έχαρακτήρισεν ώς καθαρώς κυβερνητικόν το θέμα της νομιμοποίησεως του Κ.Κ.Ε.

Η ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΟΥ Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΥ

Κατά τήν χθεσινήν συνεδρίασιν της 'Επιτροπής 'Εξουσιοδοτήσεως ήρχισεν ή συζήτης επί του σχεδίου ν.δ. περί ρυθμίσεως θεμάτων άφορώντων τήν άσφάλειαν της χώρας.

'Ο κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ, εισηγητής της πλειοψηφίας αναλύων τούς σκοπούς και τάς διατάξεις του σχεδίου ν.δ. είπεν ότι δι' αύτου καλύπτονται πολλά θέματα, τά όποία έχουν το κοινόν ότι αναφέρονται είς τήν ένδικήν άσφάλειαν και τά μέτρα, τά όποία κατά καιρούς έλαβεν ή πολιτεία προς κατοχύρωσιν της. 'Η πολιτική, προσέθεσε, τήν όποιαν ήκολούθησεν ό διεθνής κομμουνισμός από του 1943 ύπηρξε συνεπής, συνεχής και σταθερά. 'Απέβλεπε κάποτε να συμπεριλάβη τήν 'Ελλάδα είς το πλαίσιον του «Σιδηρού Παραπέτασματος». 'Ενόμισεν ό κομμουνισμός, με το πέρας του β' παγκοσμίου πολέμου και κατά τήν στιγμήν της άπελευθερώσεως, ότι θα ήδύνατο να τό επιτύχη διά της βίας. Δι' αύτό ένήργησε κατά το 1944 τήν πρώτην επίθεσιν του με τά Δεκεμβριανά και μετά τήν άποτυχίαν, άφού συνεκέντρωσε τάς άναγκαίας δυνάμεις, ήρχισεν τήν δευτέραν επίθεσιν του δια του γνωστού συμμοριτοπολέμου.

Μόνον τά μέσα μεταβάλλονται

'Αλλά και μετά τήν άποτυχίαν του συμμοριτοπολέμου ό διεθνής κομμουνισμός δεν ήλλαξε πολιτικήν. ούτε στοχον και σκοπούς. 'Ηλλάξεν όμως μερικώς τά έκástοτε τεθέντα μέσα δια τόν αυτόν πάντοτε σκοπόν. Τά μέσα αυτά είναι κλασσικά. Είς τήν θεωρίαν και τήν πράξιν του κομμουνισμού, είναι τά μέσα, τά όποία διδάσκονται από τά κλασσικά κείμενα του κομμουνισμού και μόνον ή άφέλεια τών αστών είναι εκείνη ή όποία δεν ένδιαιτριβεί είς τά κείμενα αυτά, εκ τών όποίων θα ήδύνατο να άντλήσει όλες τάς πληροφορίες, τάς όποιās χρειάζεται. Διότι οί κομμουνιστάί είναι πάντοτε σφαιρείς είς τήν πολιτικήν των, διότι είναι δογματικοί είς τήν πολιτικήν των. 'Ο κομμουνισμός είναι το πρώτον παγκόσμιον κίνημα, το όποιον εξέκίνησε διά να κατακτήσθ τόν κόσμον όχι βάσει μιάς καιροσκοπικής πολιτικής, όπως το Έκκαμιν ή Ρωμική Σύγκλητος, το Βατικανόν και έχάστους ή άγγλική αυτοκρατορία, άλλα βάσει οικονομικής πολιτικής.

'Εν όνόματι της έλευθερίας...

Αύτή είναι ή διαλεκτική του κομμουνιστικού άγώνος, ό όποιος γίνεται πάντοτε έν όνόματι της έλευθερίας. 'Ενώ είς το έσωτερικόν ασκούν πατριωτικήν πολιτικήν, είς το έξωτερικόν ασκούν αδιάλλακτον. Είς το Παραπέτασμα ύπάρχουν 70.000 άνθρωποι οί όποιοί έφυγαν μαζί με τούς συμμορίτας το 1949 πέραν τών ελληνικών συνόρων. Αύτοί διετήρησαν ίδιαν τών όργάνωσιν, έχουν ίδιόν των ραδιόφωνον, το όποιον οίσοσδήποτε δύναται να άκούσθ. Πολλοί εξ αύτών εκπαίδευόνται είς σχολάς είτε στρατιωτικάς είτε προπαγανδιστικάς είτε τεχνικάς. Είς όλες τάς σκέψεις, τάς όποιās διατυπώνουν είναι πραγματίσται είς τήν κομμουνιστικήν όρθοδοξίαν. Καί τούτο καθ' όν χρόνον είς το έσωτερικόν οί όμοιοιότατοι κρίνουν ότι είναι ένδεδειγμένον να άφήσουν

τήν έντύπωσιν ότι δεν είναι πλέον όρθόδοξοι κομμουνιστάί. Μεταξύ του έξωτερικού μετάπτου, το όποιον έχει στενωπτόν δεσμόν με τόν διεθνή κομμουνισμόν και τών έσωτερικών δυνάμεων ύπάρχει μία ζώνη έπαφής δια του ραδιόφωνου.

Αύτή ή έπαφή προκύπτει και από τήν υιοθετήσιν τών απόψεων, τάς ό-

ποίας έκástοτε διά του ραδιόφωνου ή δι' άλλων αποφάσεων της Κ.Ε. του Κ.Κ.Ε. εξαγγέλλουν οί είς το έξωτερικόν εύρισκόμενοι όπαδοί του Κ.Κ.

'Η κατασκοπεύει

'Επί πλέον ύπάρχουν και συνεχείς προσωπικάί έπαφαί. 'Από τά ύπάρχοντα στοιχεία προκύπτει ότι από του 1950 εισηλθον λάβρα διά τών συνόρων προς διενέργειαν κατασκοπεύει περί τά 108 πρόσωπα. 'Εξ αύτών τά 70 συνελήφθησαν, τά 10 διέφυγον τήν σύλληψιν και τά 28 έξαντώθησαν έν τή προσπάθειά της διαφυγής των.

Είς το έσωτερικόν συνελήφθησαν περί τούς 148, οί όποιοί είχαν έπαφάς, συναντήσεις και συνεννοήσεις με τούς εκ του έξωτερικού εισελθόντας.

Με τάς μεθόδους αύτάς συνεχίζεται ή επιδίωξις, ή όποία ήρχισεν το 1944, με άπόλυτον συνέπειαν. Συνεχίζεται έπομένως και ή ύπάρχουσα εκ της πολιτικής ταύτης άπειλή διά τήν χώραν, ή άπειλή της καταλύσεως της δημοκρατίας ως ήμείς τήν αντίλομβάζομεθα, δημοκρατίας δυτικού τύπου, δια παντός δυνατόν μέσου είτε διά δόλου είτε διά βίας. 'Αλλοτε αύθάνει ή δόσις του δόλου και μειώνεται ή δόσις της βίας και άλλοτε αύθάνει ή δόσις της βίας και μειώνεται ή δόσις του δόλου. 'Ο σκοπός μένει πάντοτε ό ίδιος.

Η ΑΝΤΑΡΣΙΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ

'Ο άγών έπομένως τών Δεκεμβριανών, ό άγών της άνταρσίας συνεχίζεται και θα άπετέλει πλέον και σφάλμα, έν ένθεωρούσαμεν ότι ή σήμερον υιοθετημένη κατάστασις άποδεικνύει καθ' οίονδήποτε τρόπον ότι όλα αύτά έπαυσαν να ύπάρχουν. 'Εναντι αύτης της συνυποψίας και συνεχούς πολιτικής τής όποιαν ακολουθεί ή άκρα άριστερά, το κράτος από του 1945 ήκολούθησεν έπίσης μίαν συνεπή πολιτικήν και έλαβε κατά καιρούς πολλά μέτρα προς προστασίαν της ένδικής άσφαλείας. Τά μέτρα ταύτα έλήφθησαν από όλες σχεδόν τάς Κυβερνήσεις, αί όποιαι έκυβέρνησαν τήν χώραν, αδικρίτως πολιτικής τοποθετήσεως. 'Ορισμένα εξ αύτών ήσαν άναγκαία, και τα ήρχοντο είς άντίθεσιν με το ίσχύον τότε Σύνταγμα του 1911, δι' αύτό έλήφθησαν είτε υπό μορφήν ψηφισμάτων είτε συντακτικών πράξεων. 'Αναλόγως τών έκástοτε Κυβερνήσεων ύπήρξαν διαφοραί άποχωρήσεων, έντός του πλαισίου κοινής πολιτικής του κράτους έναντι του διεθνούς κομμουνισμού.

'Εχαλαρώθησαν από καιρού

'Ακολούθως ό κ. ΤΣΑΤΣΟΣ άνεφέρθη είς τά κατά καιρούς ληφθέντα μέτρα με κοινόν των χαρακτηριστικόν, ότι όλαί αί Κυβερνήσεις επέμειναν είς τήν διατήρησιν του ά.ν. 509 και του θεσμού τών διοικητικών έκτοπίσεων. Προϊόντος του χρόνου έχαλαρώθησαν τά έκτακτα μέτρα με αποτέλεσμα, ένώ το 1952 υπήρχον 6.613 φυλακισμένοι δι' άνανηπτικήν δράσιν, το 1955 έμειώθησαν είς 4.500 και τήν 1ην 'Ιουλίου 1962 είς 1.265. Τόν Δεκέμβριον του 1952 υπήρχον 1.342 έκτοπισμένοι είς 'Αγιον Ευστράτιον, το 1955 έμειώθησαν είς 855 και τόν 'Ιούνιον του 1962 είς 158. 'Υπάρχουν δε μετεκτοπίσεις είς άλλον τόπον 153, εκ τών όποίων οί 138 διανύσων τήν έκτοπίσιν των είς 'Αθήνας και οί υπόλοιποι 15 είς διαφόρους πόλεις. Τόν Νοέμβριον του 1961 υπήρχον 1.332 κομμουνιστάί, τελούντες έπ' άορίστω διακοπή της έκτοπίσεως των. Διά της 4.984 διαταγής, ό άριθμός των έμειώθη είς το ήμισυ και μέχρι τούτου του 1962 θα έκλείψη τελείως.

Βήματα προς τά πρόσω

'Η Κυβέρνησις συνεχίζουσα τήν πολιτικήν της χαλαρώσεως τών μέτρων προς προσπάσιν της 49νικής άσφαλείας, καθ' ό μέτρον επιτρέπεται, έκρινεν ότι πρέπει να κάμη ώρισμένα

βήματα προς τά πρόσω, έν συνδυασμώ με ώρισμένα μέτρα, τά όποία συμπληρούν άλλα δεν διευρύνουν τά έκτακτα μέτρα.

'Αναλύων τάς διατάξεις του σχεδίου ν.δ. ό κ. ΤΣΑΤΣΟΣ είπεν ότι δι' αύτών λύεται το θέμα της προηγουμένης άδείας προς έκδοσιν έφημερίδος ή περιοδικού και παρέχεται άναστολή ποινικής διαδικασίας και άποφάσεων με αποτέλεσμα να έξέρχονται τών φυλακών ήδη καταδικασθέντες ή υπό δίωξιν τελούντες και μόνον είς περίπτωση ύποτροπής δημιουργείται ύποχρέωσις έκτίσεως της ποινής. Περιορίζεται ό χρόνος έκτοπίσεως και επέρχονται ώρισμένοι τροποποιήσεις είς τήν διαδικασίαν.

'Η νομιμοποίησις του ΚΚΕ

'Όσον άφορά τήν νομιμοποίησιν του ΚΚΕ, συνέχισεν ό κ. Τσάτσος, ύπήρξαν δύο κατηγορίαι έπιχειρημάτων. 'Η μία συζητείται είς τήν άρχήν της έλευθερίας και ή άλλη είς λόγους σκοπιμότητος. 'Η κατάργησις και ό περιορισμός της δραστηριότητος ενός κόμματος δεν σημαίνουν περιορισμόν της έλευθερίας της σκέψεως. Είς τήν συγκεκριμένην περίπτωσιν οί όπαδοί της άκρας άριστερας διεκδικούν τήν έλευθερίαν όχι της σκέψεως, άλλα της βουλήσεως, ή όποία άγει προς τήν πολιτικήν, τήν επανάστατικήν δράσιν, διότι αύτή είναι ή βασική κοσμοθεωρία των.

Κάθε πολιτεία, κάθε δημοκρατία στηρίζεται είς τόν βασικόν όρον ότι το σύνολον αύτών πού τήν άποτελούν συμφωνούν έπ' ώρισμένων γενικών άρχών, επί μιάς κλίμακος αξιών. Πάσα δράσις, ή όποία τείνει να θραύσθ το πλαίσιον αύτό δεν είναι νοητή και ό ένεργών έναντιόν τών βασικών αύτών άρχών τίθεται αυτόμάτως έκτός της πολιτείας, έκτός του νόμου, της δημοκρατίας. Καί ή πολιτεία έχει όχι το δικαίωμα, άλλα τήν ύποχρέωσιν να τόν άποβάλλη από τούς κόλπους της. 'Ο κομμουνισμός επιδιώκει άλλας, όλοκληρωτικάς, αξίας και ένεκα τούτου θέτει έαυτόν κατ' άνάγκην έκτός του κύκλου της δημοκρατίας. 'Ενώ άλλοι, έν όνόματι της δημοκρατίας, ζητούν τήν νομιμοποίησιν του ΚΚΕ, ή Κυβέρνησις άντιθέτως, έν όνόματι της δημοκρατίας, ζητεί να τεθή έκτός νόμου.

Διαφωνία επί του κανονισμού

'Εν συνεχείαι διεξήχθη μακρά διαλογική συζήτης επί του άν θα έπρε-

(Συνέχεια είς τήν 6ην Σελίδα)

47/62 Koutak

ΔΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ ΒΗΜΑ ΧΑΛΑΡΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

[32.2]

(εκ τής 1ης Σελίδος)

...μοσθη αύστηρώς τὸ ἐκ τοῦ
... τοῦ ἡμῶρον ἀγορεύσεως, προ-
... τοῦ κ. Τσάτσου, τοῦ ὁ-
... διεκότη ἡ εἰσηγισις μετὰ τὴν
... ὁδὸν τοῦ ἡμῶρου. Οἱ βουλευταὶ
... ἀντιπολιτεύσεως ἀνέφερον ὅτι θά
... δεῖ νὰ διαφωτισθῇ πλήρως ἡ ἐπιτρο-
... πῇ ἐπὶ τοῦ συζητουμένου σχεδίου ν.δ.
... καὶ ἰδιαιτέρως οἱ βουλευταὶ τῆς Ε.Κ.,
... οἱ ὅποιοι θὰ καθορίσουν τὰς ἀπόψεις
... των κατὰ τὴν αὐριάνην σύσκεψιν τῆς
... κοινοβουλευτικῆς διάδοξ τοῦ κόμματος
... των. Εὖρον δὲ τὴν εὐκαιρίαν οἱ βου-
... λευταὶ κ.κ. Ν. Μπακόπουλος, Χ. Παπα-
... σταύρου, Β. Ἐφραιμίδης, Π. Βαρδι-
... νογιάννης, Ν. Γαλήνης, Σ. Ἡλιόπου-
... λος κ.ἄ. νὰ ἐπικρίνουν τὸ προεδρεῖν
... ὅτι ἐφαρμόζει αὐστηρῶς τὸν κανονι-
... σμὸν καὶ εἰς τοὺς ρήτορας τῆς πλειο-
... ψηφίας, ὥστε νὰ μὴ καταστῇ δυνατόν
... εἰς τοὺς ρήτορας τῆς ἀντιπολιτεύσεως
... ν' ἀναπτύξουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τό-
... σον σπουδαίου θέματος, τὸ ὁποῖον ἀφο-
... ρᾷ ὁλόκληρον τὸν δημόσιον βίον τῆς
... χώρας.

... Ο κ. Γ. ΜΑΥΡΟΣ ὑπεστήριξεν ὅτι
... τὸ συζητούμενον νομοθέτημα θὰ ἐδι-
... καιολόγηι καὶ τὴν ἐκτακτὸν σύγκλησιν
... τῆς Βουλῆς.

... Ο κ. Κ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
(ὕπ. Δικ.) ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶναι δυ-
... ρατὸν νὰ ἀποδοθῇ κατηγορία κατὰ τοῦ
... προέδρου τοῦ σώματος, διότι ἐννοεῖ νὰ
... ἐφαρμόσῃ τὸν κανονισμὸν ὅταν ἀποδει-

κνύη τὴν διάθεσίν του περὶ Ἰσῆς ἀπο-
λύτως μεταχειρίσεως, ἔναντι ὧν τῶν
μερίδων τῆς Βουλῆς καὶ ὧν τῶν ἀ-
νορητῶν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἀνεκοινώθη ὅτι εἰδι-
κοὶ ἀγορηταὶ ἐπὶ τοῦ σχεδίου ν.δ. θὰ
εἶναι τῆς ΕΡΕ πάλιν ὁ κ. Κ. Τσάτσος
τῆς Ε.Κ. οἱ κ.κ. Ν. Μπακόπουλος καὶ
Γ. Μαῦρος, τῶν προοδευτικῶν ὁ κ. Π.
Λυκουρέζος καὶ τῆς ΕΔΑ ὁ κ. Β. Ἐ-
φραιμίδης.

Ὁ κ. Π. Λυκουρέζος

Ὁ εισηγητὴς μειοψηφίας κ. Π. ΛΥ-
ΚΟΥΡΕΖΟΣ ἐξέφρασε τὴν ἀποψιν ὅτι
ἡ κατάργησις τῶν ἐκτάκτων μέτρων
καλῶς συζητεῖται ὑπὸ τῆς Ἐπιτρο-
πῆς Ἐξουσιοδοτήσεως, ὅχι ὅμως καὶ
αἱ διατάξεις τοῦ σχεδίου ν.δ., αἱ ὁ-
ποῖαι ἄπτονται τῶν θάσεων τοῦ δημο-
κρατικοῦ πολιτεύματος καὶ αἱ ὁποῖαι
θὰ ἔπρεπε νὰ εἰσαχθοῦν πρὸς συζήτη-
σιν εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς.

Ὑπεστήριξεν ἐπίσης ὅτι ἔπρεπε νὰ κα-
ταργηθοῦν τὰ άρθρα 1—20 τοῦ Γ' ψη-
φίσματος, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἐν ἀ-
ναστολῇ ἀπὸ τοῦ 1951 καὶ τὰ 9)10 τῶν
ὁποίων καλύπτονται ὑπὸ τῆς ἰσχυρῆς
νομοθεσίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκτοπίσεις εἶπεν
ὅτι πρέπει νὰ καταργηθοῦν ὡς μέτρον
διοικητικὸν καὶ νὰ ἐπιβάλλωνται μόνον
κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως. Ἐ-
τάχθη ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς δυνα-
τότητος παρατάσεως τοῦ χρόνου ἐκτο-

πίσεως καὶ παρεδέχθη τὴν ἐπανεκτόπι-
σιν, ἐφ' ὅσον δοθοῦν νέαι ἀφορμαί.

Ἡ στέρησις τῆς ἰθαγενείας

Ἐχαρακτήρισεν ἐπίσης ἐξόχως εὐ-
ρεῖαν τὴν διάταξιν περὶ ἀποστερήσεως
τῆς ἰθαγενείας ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ἐφ'
ὅσον ὁ ὑπουργὸς ἔχει ἀνάγκην συμφω-
νου γνώμης τοῦ συμβουλίου ἰθαγενείας
διότι ἡ εὐρύτης αὐτῇ περιέχει κινδύ-
νους νὰ δημιουργηθοῦν ἄτοπα. Διότι,
ἂν Ἕλλην ὑπήκοος ταξιδεύσῃ εἰς τὸ
Παραπέτασμα καὶ κριθῇ ὅτι ἤλθεν εἰς
ἐπαφὴν μὲ οἰονδήποτε δρώντα ἢ δρα-
σαντα ἀντεθνικῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀ-
ποστερηθῇ τῆς ἰθαγενείας του.

Αἱ διατάξεις τοῦ άρθρου 7 εἶναι ἀ-
παράδεκτοι διότι ἂν κάποιος ὑποστηρί-
ξῃ ὅτι πρέπει νὰ νομιμοποιηθῇ τὸ ΚΚΕ
ἢ μία ἐφημερὶς δημοσιεύσῃ ἀποφάσεις
ἢ διακηρύξεις ἢ κινήσεις τῶν μελῶν
τῆς ἡγεσίας τοῦ ΚΚΕ, ὑπόκειται εἰς
δίωξιν.

Ἀκολουθῶς προέτεινε τὴν κατάργη-
σιν τῶν πιστοποιητικῶν κοινωνικῶν φρο-
νημάτων καὶ τὴν διατήρησιν τῶν μόνων
προκειμένων περὶ προσλήψεων εἰς δημο-
σίας ἢ στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας, σώμα-
τα ἀσφαλείας καὶ ὠρισμένους ὁργανι-
σμοὺς κοινῆς ὠφελείας.

Δὲν ἐπιδέχεται ἀντιπολίτευσιν

Τὸ σχέδιον ν.δ., προσέθεσε, δὲν εἶ-
ναι νομοθέτημα, τὸ ὁποῖον ἐπιδέχεται
ἀντιπολίτευσιν, διότι προώρισται νὰ θε-
τηθῇ εἰς τὴν θεμελίωσιν καὶ ἐξασφά-

λισιν τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν καὶ
τὴν ἀποτροπὴν οἰσθήποτε ἐπιβουλῆς καὶ
οἰωνδήποτε κινδύνων κατὰ τοῦ δημο-
κρατικοῦ καθεστώτος. Τὸ ἄρθρον 9 ἀ-
μὰς αὐτοῦ εἶναι περιττόν, διότι ἐπα-
ναλαμβάνει τὸ ἄρθρον 91 τοῦ Συντά-
γματος.

Ὁ κ. Λυκουρέζος κατέληξεν ὅτι ἐάν
ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσιζε, καὶ τὸ θέμα
εἶναι καθαρῶς κυβερνητικόν, ὅτι ἔπρε-
πε νὰ νομιμοποιηθῇ καὶ πάλιν τὸ Κ.
Κ.Ε., θὰ ἔπρεπε νὰ καταργηθῇ τὸν νό-
μον 509. Ἐάν ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἐν
τῇ εὐθύνῃ τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐξου-
σίας, νομίζῃ ὅτι δὲν εἶναι σήμερον ἡ
κατάλληλος στιγμή ἢ δὲν νομίζῃ γενι-
κῶς ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν νο-
μιμότητα τοῦ Κ.Κ.Ε., τότε ὁρθῶς δια-
τηρεῖ τὸν νόμον 509, ἀλλὰ κακῶς ἐπε-
κτείνει ὠρισμένας διατάξεις.

Διεκότη ἡ συζήτησις

Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου ν.δ.
περὶ ἐκτάκτων μέτρων διεκότη δι' αὐ-
ριον προκειμένου κατόπιν συμφωνίας με-
τὰ τοῦ ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης κ. Κ.
Παπακωνσταντίνου, νὰ εὖρον τὸν χρό-
νον νὰ ἐνημερωθοῦν ἐπ' αὐτοῦ οἱ βου-
λευταὶ τῆς Ε.Κ.

Κατόπιν τούτου συνεχίσθη ἡ συνε-
δρίασις με θέμα τὴν κατ' ἄρθρον συ-
ζήτησιν τοῦ σχεδίου ν.δ. περὶ ἀνανύ-
μων ἐταιριῶν. Κατόπιν μακρᾶς συζη-
τήσεως ἐψηφίσθησαν τὰ ἄρθρα 5—7
τοῦ σχεδίου ν.δ. περὶ ἀνανύμων ἐται-
ριῶν με ἐπουσιώδεις τροπολογίας καὶ
ἡ συνεδρίασις ἐλύθη διὰ σήμερον.

Αἱ κυβερνήσεις τῆς ΕΡΕ ἐπετέλεσαν τεράστιον ἔργον διὰ τὸν τουρισμόν

ΕΧΟΥΝ ΕΙΣΠΡΑΧΘΗ ΤΑ ΔΑΠΑΝΗΘΕΝΤΑ

Αἰσιόδοξοι προοπτι- καὶ διὰ τὸ μέλλον

Η ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ Κ. ΚΩΝ. ΤΣΑΤΣΟΥ

Ἡ Βουλὴ, ἐπαλαβοῦσα χθὲς τὰς ἐργασίας τῆς, μετὰ τὴν ὁλοήμερον διακοπὴν τῶν λόγων τῆς Ἑθνικῆς Ἑορτῆς, συνέχισε τὴν συζητήσιν ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τουρισμοῦ.

Ἀφοῦ συνεζητήθησαν αἱ ἐρωτήσεις τῶν βουλευτῶν κ.κ. Γ. ΛΟΥΛΗ (περὶ ἀνάγκης ἐνισχύσεως τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν Πηλίου), Κ. ΧΙΩΤΑΚΗ (ἐπὶ ζητημάτων τοῦ νομοῦ Λασηθίου), Δ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (περὶ χρηρηγέσεως λιπασμάτων εἰς τοὺς ἀγρότας τοῦ νομοῦ Λαρίσης), Γ. ΤΣΑΡΟΥΧΑ (περὶ ἔργων ὑδρεύσεως εἰς Χαλκιδικὴν) καὶ Μ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ (διὰ τὰ ἐκλογικὰ τοῦ νομοῦ Εὐβοίας), ἐδόθη ὁ λόγος εἰς τὸν βουλευτὴν κ. Κ. ΒΟΒΟΛΙΝΗΝ.

Κ. ΒΟΒΟΛΙΝΗΣ: Ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὰς τουριστικὰς δυνατότητας τῆς Λευκάδος (ὑπὲρ τῆς ὁποίας παρενέβη καὶ ὁ κ. Ι. ΤΟΥΜΠΑΣ), τῶν Κυθήρων, Σπετσῶν, Ὑδρας, Πόρου, Μεθάνων καὶ Αἰγίνης, ὁμιλεῖ περὶ τουριστικῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ Πειραιῶς, ἀναφέρεται εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Πάρνης καὶ ἐξαίρει τὴν ἀναπροσαρμογὴν τοῦ 1953, ὡς συντελέσασαν πολὺ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ.

Ν. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Τὴν πρῶτην ὁμιλίαν ὑπὲρ τοῦ τουρισμοῦ τὴν ἔδωκεν ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος.

Κ. ΒΟΒΟΛΙΝΗΣ: Καὶ ἡ τουριστικὴ προσπάθεια τῆς χώρας ἔλαβεν ἰδιαιτέραν ἐξαρσιν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1936, ἐπὶ κυβερνήσεως Ἰωάννου Μεταξᾶ, ὅτε ἰδρύθη τὸ ὑφυπουργεῖον Τύπου καὶ Τουρισμοῦ. Ταῦτα διὰ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν.

Δ. ΜΑΚΡΗΣ (ὑπ. Προεδρ. Κυβερν.): Προσπάθεια ἀξία λόγου καὶ σοβαρὰ μὲ ἀξιώσεις διεθνούς τουριστικῆς προβολῆς, ἤρχισε νὰ ἐκδηλοῦται πράγματι μετὰ τὸ 1956. Νομίζω ὅτι οἰσοδιήποτε ἀμερόληπτος παρατηρητὴς καὶ συζητητὴς πρέπει νὰ τὸ ἀναγνωρίσῃ ἀνεπιφυλάκτως, ἀσκέτως τῶν παρατηρήσεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατόν νὰ γίνουσι ἐπὶ συγκεκριμένων ἔργων ἢ ἐπὶ συγκεκριμένης κατασκευῆς.

Θ. ΚΑΨΑΛΗΣ: Λέγει ὅτι πέραν τῶν ὧν ἐπράξαν αἱ κυβερνήσεις τῆς ΕΡΕ ὑπὲρ τοῦ τουρισμοῦ, ὑπῆρξαν καὶ αἱ προγενέστεραι κυβερνήσεως αἱ ὁποῖαι

μεγάλως συνέβαλον εἰς τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς χώρας.

Δ. ΜΑΚΡΗΣ: Ἀποδεικνύει τὸ μετὰ ἐνδιαφέρον τῶν Κυβερνήσεων Καραμανλῆ ὑπὲρ τοῦ τουρισμοῦ, ἀναφέροντας τὰ πᾶσα τῶν ἐπενδύσεων, τὰ ὁποῖα διετεθήσαν ἀπὸ τοῦ 1951 καὶ ἐντεῦθεν καὶ τὰ ὁποῖα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἔτος	1951	23	ἑκατ. δραχ.
»	1952	14	»
»	1953	6	»
»	1954	13	»
»	1955	24	»
»	1957	45	»
»	1958	192	»
»	1959	215	»
»	1960	233	»
»	1961	270	»
»	1962	232	»

Συνεπῶς, ὅταν ἔχωμεν δεκάπλασιαν ἐκδήλωσιν οἰκονομικοῦ ἐνδιαφέροντος εἰς τὸν τουριστικὸν τομέα, οἰσοδιήποτε ἄλλη τοποθέτησις νομίζω ὅτι παρέλκει.

Ὁ κ. Κ. Τσάτσος

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ: Ἐν ἀρχῇ λέγει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἰθάκῆς. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἀπὸ τὸν τουρισμὸν προσδοκῶμεν αὐξήσιν τοῦ τουριστικοῦ συναλλάγματος, τῶν δημοσίων ἐσόδων, τῆς ἀπασχολήσεως καὶ πολιτιστικῆς προβολῆς καὶ ἐπιδιώκομεν προσέλκυσιν πολλῶν ξένων, εἰ δυνατόν εὐπρόρων. Εἶπεν ἐπίσης ὅτι ἔχομεν τετραπλασίαν διανυκτερεύσεις ἀπὸ ὅσας ἔχει ἡ Ἰταλία καὶ οὕτω εἰν ἔχωμεν ἐφέτος 500 χιλιάδας τουρίστας ἐν Ἑλλάδι, αὐτοὶ ἰσοδυναμοῦν οἰκονομικῶς μὲ 2 ἑκατ. τουρίστας ἐν Ἰταλίᾳ. Θὰ ἐπιδιώξωμεν ἐπίσης νὰ προσελκύσωμεν τουρίστας ἐκ Μ. Ἀνατολῆς. Πρέπει νὰ καταρτίσωμεν ταχέως πρόγραμμα μὲ πολλὰς θυσίας διὰ τὴν προσέλκυσιν τῶν ξένων. Ἐπείγει ἡ ὑπόθεσις τοῦ ξενοδοχείου μας ἐξοπλισμοῦ.

Συνεχίζων εἶπεν ὅτι ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. Μαρκεζίνης, ἀπετέλεσεν ἐδραίαν βάσιν διὰ τὴν εὐρύτεραν προσέλκυσιν ξένων καὶ προσέθεσεν ὅτι τὰ μέσα διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς τουριστικῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ βελτίωσις καὶ ἡ διευκόλυνσις τῶν συγκοινωνιῶν, αἱ τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις, ἡ ψυχαγωγία καὶ ἡ διαφήμισις.

Ἀναλύων τὰ τέσσαρα αὐτὰ μέσα ἀνεφέρθη εἰς τὰ ὁδικὰ ἔργα, εἰς τὴν παραγγελίαν τριῶν ἀκτοπλοικῶν σκαφῶν καὶ εἰς τὸ εὐθηνὸν εἰσιτήριο τοῦ φέρρου μὲντ ἐλλάδος — Ἰταλίας, εἶπεν ὅτι αἱ τουριστικαὶ ἐγκαταστάσεις (ξενοδοχεῖα, περίπτερα κλπ.) πρέπει νὰ εἶναι μικτῆς ποιότητος καὶ ἐξήγησε πῶς πρέπει νὰ γίνεταί ἡ ἐπιλογή τῶν χώρων, τῶν νῆσων τῆς ἐπαρχιακῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως.

Ὁ τουρισμὸς — συνέχισε — δὲν ἔχει κερδοσκοπικὰ κριτήρια. Καὶ ὅταν χθὲς ὁ κ. Φωκάς κατὰ

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕ ΕΠΕΤΕΛΕΣΑΝ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΕΡΓΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΝ

— ΣΥΝΕΧΕΙΑ —
ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ

την συζήτηση περί Λυκαβηττού είπε: «Δεν μας ενδιαφέρει το κέρδος αλλά το έργο», δεν έννοουσε αυτό το όποιο κυβερνητική έφημερις του απέδωσαν. Έννοουσε απλούστατα τούτο, το όποιο λέγω και εγώ ότι όταν το κέρδος είναι εύκολον όχι μόνον δεν πρέπει, αλλά δεν δικαιούμεθα να κάμωμεν το τουριστικόν έργον, διότι τούτο θα το δώσωμεν εις την ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν. Δεν μας ενδιαφέρουν τα καθ' έκαστα τουριστικά έργα να έχουν κέρδος. Από το σύνολον της τουριστικής πολιτικής θα πρέπει να έχουμε κέρδος.

ΤΟ ΠΕΛΩΡΙΟΝ ΕΡΓΟΝ

Ποία είναι αι τουριστικά έργα καταστάσεις αι οποία έγιναν από το 1956—1962; Κατά την διάρκεια αυτών των έτών εκάμεμεν 62 ξενοδοχεία, με κλίνας 3.846 από τας δημοσίας επενδύσεις, εις τας οποίας προστίθενται 1011 κλίνας αι οποία έγιναν διά δανείων εξ επενδύσεων εκ του προγράμματος επενδύσεων. Όλα μαζί δηλαδή αι κλίνας τας οποίας εκάμεμεν κατά το διάστημα 1956—1962, είναι 4.857. Εκάμεμε 32 περίπτερα και οδικούς σταθμούς. Εκάμεμεν 22 έργα ψυχαγωγίας. Εκάμεμεν 100 έργα υποδομής. Εκάμεμεν ώρισμένα έργα μικράς όδοποιίας και εκάμεμεν ένα έργον ειδικόν όχι σημαντικόν, αλλά πάρα πολύ αξιόλογον από άποψιν αρχής μίας προσπάθειας, εκάμεμε 82 σταθμούς εξυπηρετήσεως θαλαμηγών. Και τολμώ να επανέλθω πάλιν εις την σκέψιν μου περί πολυτελούς τουρισμού. Όσονδήποτε και αν μας γλυκαίνει η σκέψις του να περιφρονούμε τον πλούτον των άλλων, όταν κάμωμεν τουρισμόν, δεν ήμπορούμεν να περιφρονούμε τον πλούτον που μας έρχεται με θαλαμηγούς. Και δεν μπορούμεν να άγνοώσωμεν και τους ανθρώπους αυτούς. Εκάμαμεν λοιπόν ένα δίκτυον εις όλως τας νήσους και εις τας παραλίας της Ελλάδος 82 σταθμούς εξυπηρετήσεως θαλαμηγών. Αυτοί θα λειτουργήσουν και εκάμεμεν, καθώς γνωρίζετε και εις το Μικρό Καβούρι και μελλοντικώς εις το Πασαλιμάνι δύο μεγάλους λιμένες προσωρισμένους ειδικώς διά την διαχείμανσιν των θαλαμηγών.

Από αυτά τα 62 ξενοδοχεία, δύο έγιναν εις την περιφέρειαν πρωτευούσης και 60 εις τας επαρχίας. Εκ των 32 περιπτέρων ένα έγινεν εις την πρωτεύουσαν και τα 31 εις τας επαρχίας. Εκ των έργων ψυχαγωγίας 3 εκάμεμεν εις την περιφέρειαν Αθηνών και 19 εις επαρχίας. Εκ των 100 περίπου έργων υποδομής, 4 ή 5 έγιναν εις την περιφέρειαν της πρωτεύουσας.

ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΙΣ

Τί εκόστισαν τα έργα αυτά; Πολλοί κ. συνάδελφοι είπον εκάματε μὲν έργα, τί εκόστισαν όμως και τί απέδωσαν αυτά αι δαπάναι; Θά το ίδωμεν. Τα έργα τα οποία σὰς ανέφερον κ. συνάδελφοι, όχι τα έργα οδοποιίας, πλην της μικράς τουριστικής οδοποιίας, τα έργα αυτά εκόστισαν 946 εκατομμ., εις τα οποία περιλαμβάνονται και τα 100 εκατ. του φέρρου-μπότ. Δεν περιλαμβάνονται εις τα 946 εκατομμ. γενικά δαπάναι αι οποία είναι περίπου 221 εκατομμ. Ένωσθ τας διαφημήσεις, το φεστιβάλ και την τουριστικήν εκπαίδευσιν. Και δεν περιλαμβάνονται και 58 εκατομμ. τα οποία εδόθησαν ως δάνεια εκ του προγράμματος επενδύσεων.

Αυτά αποτελούν τας δαπάνας. Τί απέδωσαν; Απέδωσαν πρώτον εις τουριστικόν συνάλλαγμα: Είχομεν λοιπόν, εάν θέλετε να πάρωμεν από το 1951, 6.000.000 τουριστικόν συνάλλαγμα και το 1961, μετά μίαν 10ετίαν, είχομεν 68.500.000 τουριστικόν συνάλλαγμα.

Να σὰς είπω όλα της 10ετίας. Είχομε 9 εκατομμύρια το 52, 22 εκ. το 53, κατόπι είχομεν 25 — 29 — 31 — 41 και, μετά

των διάφορον υπολογισμών από την Τράπεζαν της Ελλάδος, ξαναπαγαίνωμεν πάλι εις τα 36 εκ., το 1959 είχομεν 41.600 εκ., το 60 είχομεν 51.400 εκ., και το 61 είχομεν 68.500 εκ. Η πρόβλεψις διά το 62 είναι άνω των 80 εκ. δολλαρίων.

Από άποψιν άριθμού τουριστών. Το 52 68.000, το 53 94.000, το 54 157.000, το 55 108.000, το 56 λόγω του Κυπριακού 218.000, το 57 261.000, το 58 276.000, το 59 339.000, το 60 395.000 και το 61 495.000 ίσως και 500.000.

Διά τα σταθμίσωμεν αυτούς τους άριθμούς, θα πρέπει να ίδουμε από που άρχισαμε και να υπολογίσωμε την άχίλλειον πτέρυναν του έλληνικού τουρισμού, που είναι η απόστασις.

ΤΑ ΕΙΣΕΠΡΑΞΑΜΕΝ ΗΔΗ

Προχωρώ εις την απόδοσιν εις το δημόσιον ταμείον. Το κράτος εξέδωκεν 950 εκατ. Κατά τους υπολογισμούς των υπηρεσιών, εάν ληφθ όπ' όψιν ότι κατά το διάστημα αυτό εισεπράξαμεν 8 δισεκ. δραχμάς, τουριστικού συναλλάγματος και είχομεν αυτών τον άριθμον των τουριστών, πρέπει το 20 — 18% του ποσού αυτού να θεωρηθ ότι εισήλθεν εις το δημόσιον ταμείον είτε υπό μορφήν φόρου, είτε υπό μορφήν δικαιωμάτων, είτε υπό μορφήν προσόδων, όπως είναι και τα έννοια των ξενοδοχείων. Όπότος, εξεδεύσαμεν 950 εκ. και άσφαλώς, άσφαλέστατα όχι τα 1.500 τα οποία θιάζωμεν αι υπηρεσίαι αλλά 700 άσφαλώς άνω των 950 εκ. εισέπραξε το κράτος. Δηλαδή, ότι εξεδεύσαμεν δι' όλας αυτάς τας επενδύσεις, το εισεπράξαμεν ήδη. Και άπομένει δι' ήμας καθάρον το κέρδος του συναλλάγματος, το επενδεδυμένον κεφάλαιον, η αύξησις της απασχολήσεως, καθώς και η ήθική προβολή εις το εξωτερικόν.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

Συνεχίζω ο κ. Τσάτσος, εξήγησε τον τρόπον διαχειρίσεως και ελέγχου των χρημάτων αυτών και είπεν ότι όλα τα έργα γίνονται διά δημοπρασίας, πλην εξαίςτων εξαίρέσεων, κάτω του 3%. Αναφερέθηκε εις τας κατηγορίας περί υπερβάσεων, έτόνισεν ότι εάν έκτελεσται ένα έργον ποιότητος αισθητικής, λεπτόν, πρωτοτυπικόν και δυσχερές, τότε αι υπερβάσεις έχουν κάποια δικαιολογία. Επίσης, είπεν ότι η «Μεγάλη Βρετανία» έπληρώσε δι' όσα εκάμε περισσότερα από όσα πρόβλεψεν.

Διά τον Λυκαβηττόν, είπεν ότι το έργον κατ' άρχην πρέπει να γίνη και ότι πρέπει να καταλήξη η συζήτησις των τεχνικών. «Ό,τι εξετελέσθη μέχρι τώρα άφορῶ θεμέλια.

Αναφερθείς ακολουθῶς εις την ψυχαγωγίαν, είπεν ότι πρέπει να δοθῇ μεγαλύτερα ευρύτης εις τας Φεστιβάλ. Διά την διαφήμισιν του τουρισμού μας υπέμνησε τας συμβάσεις τας οποίας συνήψε με ένα άγγλικόν και ένα άμερικανικόν διαφημιστικόν οίκον.

Ός προς το τί πρέπει να κάμωμεν, είπεν ότι πρέπει να μειωθῇ το άεροπορικόν εισιτήριον Αθηνών — Ρώμης και να γίνη ξενοδοχείον εις τον Όλυμπον.

Κατ' αυτήν την δέτιαν — συνεχίσεν — δημιουργήθη ένα εύρ- δίκτυον τουριστικῶν ξενοδοχείων. Πρέπει να συμπληρωθῇ με

3 — 4 ξενοδοχεία εις Ίθιάκην, Σκόπελον, Σίφονον κ.λπ.

Έκφράζω την εύχην προς την κυβέρνησιν να αντιμετώπιση το θέμα μίας δανειακής πολιτικής η οποία να άνεβόσθη το επίπεδον των παλαιών ξενοδοχείων κατόπιν ώρισμένων έπισκευών ώστε το τεράστιον αυτό κεφάλαιον να μή καταστραφῇ.

Αι ίαματικά πηγάι πρέπει να αναπτυχθῶν εν συνδυασμῷ με τον τουρισμόν της Μέσης Ανατολής διότι από εκεί μας έρχονται οι πελάται διά τας ίαματικάς πηγάς, από εκεί μας έρχονται και διά τα όρεινά συγκροτήματα.

Πρέπει να άγωνισθῶμεν διά την επέκτασιν της τουριστικής περιόδου.

Δεν θα κατωρθώμετο — κατέληξεν ο κ. Τσάτσος — το τεράστιον αυτό έργον εάν εξ όσων προηγήθησαν εις τον πολιτικόν στίβον και όσον εκάμεν οι δημόσιοι υπάλληλοι, εάν δεν συνέβαλε με πάθος και με άγάπην εις το έργον τούτο, με όλην του την προσωπικότητα ο ίδιος ο κ. πρόεδρος της κυβερνήσεως. Δεν θα είχον ήθικον δικαίωμα κάνοντας ένα άπολογισμόν του έργου και θα ήσθανόμην ότι είμαι αντίθετος όχι άπέναντι του έργου μου άπέναντι οίουνδήποτε τρίτου εάν δεν εξήρα το πάθος με το όποιον ειργάσθη κατά τα 6 αυτά χρόνια, διά να δημιουργήσῃ αυτό το έργον, το όποιον, είτε σὰς άρέσει είτε δεν σὰς άρέσει, είναι ένα πράγμα το όποιο άλλοι θα κρίνωμεν οριστικῶς εις το μέλλον. Διότι ήμπορε να άμφισβητηθῇ το έργον αυτό. Και είναι καθήκον σὰς να άυφισθητῇ το έργον και είναι καθήκον σὰς να ελέγχετε διότι εάν δεν μὲν ελέγχατε και άπλως έπαυνούσατε θα παρεβιάζατε την άποστολήν σας. Άλλά εις τον τουρισμόν ελέγχοντες, ότι πρέπει να ελέγχετε είναι θέμα δικαιούσιν να άναγνωρίσῃτε ότι γίνεται μία προσπάθεια σημαντική διά την τουριστικήν ανάπτυξιν του τόπου.

Και αυτήν την προσπάθειαν είμαι κέβαιος, ότι θα την συνεχίσω ο αξιότιμος διάδοχός μου, ο ύπουργός επί της Προεδρίας Κυβερνήσεως με την συνεχή συμπαρουσίαν και την συμπαράστασιν του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως. Και όχι μόνον με την συμπαράστασιν του Προέδρου της Κυβερνήσεως, αλλά και με την ιδιικήν σας συμπαράστασιν, με τον ίδικόν σας έλεγχον, με τας ίδικὰς σας εισηγήσεις. Διότι εγώ, πιστεύω, κ. κ. συνάδελφοι, ότι ούται αι συζητήσεις, όταν διεξάγονται επί ενός επιπέδου, επί του όποιου πάντοτε εφίλοδός ησα να κρατήσω τας συζητήσεις αυτές, είτε πρόκειται περί Νομίου, είτε πρόκειται περί έπερωτήσεως, βοηθῶν την Κυβέρνησιν και βοηθῶν τον τόπον. Και δι' αυτό, εγώ τουλάχιστον, αν και η έπερώτησις αυτή άφέωρα έλεγχο κυρίως έποχής, η οποία με άφορά, εγώ τουλάχιστον, εκφράζω τας ευχαριστίας μου προς εκείνους, οι όποιοι μου έδωσαν την ευκαιρίαν να είπω τας σκέψεις μου. (Χειροκροτήματα εκ της Κυβερνητικής πλευράς).

Ακολουθῶς και περί ώραν 11. 10' λυεταί η συνεδρίασις διά σήμερον και ώραν 6.30' με θέμα «Μερισμός Διατάξεως Αναφοράς, έρωτήσεως και Νομοθετικήν Έργασίαν.

[illegible]

Πρὸς περαιτέρω ἐπιδείνωσιν τῶν σχέσεων
ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ
 μετὰ τὴν μερικὴν ἀναστολὴν τῆς συμφωνίας
 ΔΙΑΤΑΧΗ ΑΠΕΛΑΣΙΣ ΤΡΙΩΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΩΝ ΠΡΟΠΟΝΗΤΩΝ.— ΠΛΗΡΗΣ ΔΙΚΑΙΩΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ

τάσεως ἐδωκεν ἀντιγραφήν εἰς τὴν πολι-
τικὴν σκηνὴν τῆς Ἑλλάδος, λό-
γῳ τῆς συσχετιζομένης διαφωσί-
ας ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ αποτελέσματος.
Ὁ π. ἡγεμόν Κέντρου καὶ ἡ
πλειοψηφία τῆς ἀκρας Ἀριστερᾶς
τῆς ΕΔΑ ὥρασε ἡ ὁμιλίαν ἐν-
δοῦναι εἰς τὴν νίκην τοῦ κ. Καρα-
μανλῆ κατέστη δυνατὴ διὰ τῆς ἐν-
σπέρσεως ἐκλογικῆς διαίαι καὶ νο-
θείας ζήτησιν τὴν διελεύσαντων νέων
ἀνθρώπων τὴν ἀποδόχον ἐγγυη-
σιν ἀμετακίνητα.

«Ἐὰν οὐκ ἀποκαταμνησθῇ τὸ Ἄντιπο-
λίτευστος, καταλήγει ἡ ὁμιλί-
α, θεσπίζοντι ὅτι οὐ στρατηγικὴ
δόξα, διορισθεὶς ἐπὶ τοῦ Βασι-
λέως, ἀποβλέπει ἐν τῇ ἐκλογῇ
ἐπὶ τὴν νίκην τοῦ κ. Καραμανλῆ
διαίαι καὶ νοθείαι τοῦ ὁπίου ἔβου-
σεν εἰς τὴν ΕΡΕ τοῦ κ. Καρα-
μανλῆ πλειοψηφίαν 177 ἔδρων ἐν

ΥΠΕΡΘΗ ΕΝΩΠΙΟΝ
δικής πίεσεως
ο Αντενάουερ
ται κινεζική

ΤΗΝ ΣΒΗΡΗΛ

το αποτελεί κάποιον ενδεικν. πρ. τών σχέσεων μεταξύ Σόφιστ. καί Πλάτωνα καί Κομματιστικής Κίνας. Το γεγονός αυτό να δεικνύει την υπαρκτή κάποιος ἀνησχία εκ μέρους της Μόσχας καί τών τότε υπ. Σοβιετικ. δυν. ἐπιθυμούν να ἀφύσονται ἀποκινύτα μία νέα τεχνολογία διεισδυθίς στην καί μετ' αὐτήν καί άραίσκου. τοκρήνουν την άπόφαση.

Περαιτέρω ο δρ. "Αντινένωρ ε. δήλωνε ότι εἰ διαφορά άποψη. ὡν ἐπ' τών άποκινών άποψη. προ. στήλεις πῶς εἰς μέν καὶ πῶς δὲν νομίζηται να γινῇ άποδεκτή εκ μέρους όλων. μὴν λίστη, η οποία δὲ εἰσπράττει εἰς τὴν πῶσις. Εὐρωπαική, Σ. μαχίας.

Εἰς παρ. περίπτωση, η Γαλλοὶ δὲν πρόκειται να μετῶσι εἰς τὴν κατασκευὴν πυρηνικῶν ὁπλῶν ὡν.

ΤΕΙΩΝ,

ΣΑ ΤΗΝ ΣΤΙΓΜΗΝ
ΕΝ ΜΕΣΟ ΘΡΗΝΟΝ

ΤΗΝ ΕΚΗΔΕΥΟΝ
ΕΝΕΙ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ
ΡΑΚΩΜΕΝΟΥ ΠΤΩΜΑΤΟΣ

τῇ ὥς ἐλαφρῶς υποπαθῆς. Ὡς ἡ ἰδίᾳ ἀνέφερε κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς διέμεναν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συγγενοῦς τῆς Γεωργίου Παπακωνσταντίνου, εἰς τὸ χωρίον Βαρθολομιό. Ὁ Παπακωνσταντίνου πληροφορηθεὶς ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἡ Ἀρβανίττ ἐφέρετο

Κατόπιν των ανωτέρω, είναι προφανές ότι το μυστήριο περί του απηνθαρκωμένου πτώμα παραμένει πάντοτε, διατυπώσιμα δε το ερώτημα, ποιοι λόγοι αναγκάζουν τους πραγματικούς συγγενείς του άγνωστου ταυτότητας πτώματος, να μη καταγγέλλουν την εξαφάνισήν εις τον άβυσσόν.

Εντός της σημερινής ανασυμένε-
ται ότι θα γίνει έκτακτη του πτώ-
ματος και εν συνεχεία η μεταφο-
ρά πάλιν εις Πάτρας προς συνέ-
ρισιν των ερευνών και άναγκορίσεων.

ΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΕΙ Η Κ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πάντως, εκφράζεται η πεποίθη-
ση ότι «δεν άπνεχει πολύ η ήμερα
ατά την οποία η σοβιετική γε-
ωργία θα υπερπώση τις έλλει-
ψεις της». Έτσι, τονίζεται ότι
ο κύριον καθήκον εξακολουθεί να
είναι η αύξηση της παραγωγής
πρωτων, που αποτελεί τον άκο-
υνωγανισον λίθον της γεωργικής πα-
ραγωγής.

**ΟΠΙΣΩ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙ
Ε ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝ**

**ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΝΤΕΣ
ΤΟΝ ΓΥΡΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΕΦΘΑΣΑΝ ΕΙΣ ΠΕΙΡΑΙΑ**

Κατέπελυσεν εις τὸν λιμένα
τοῦ Πειραιᾶς τὸ ἀγγλικὸν ὑπερ-
ἔμπορ. ὄφ. Καναττα» μὲ 800
ὀρειητάς, ἐπιχειροῦντας τὸν
γύρον τοῦ κόσμου.

ΤΕΝΕΥΗΝ
ΙΟΥΡΓΩΝ

σήμερα
ΟΜΙΛΙΑΝ

1) Την συνομολόγησιν διεθνούς
φωφίας ἀπαγορεύσας την
συμποποίησιν των ασεβικών θ-

2) Την απαγόρευση της πώλησης και εγκαταστάσεως των αλυσίδων μαζικής καταστροφής άμεσης γεωγραφικής περιοχής του κόσμου.

τῶν λοιπῶν ὄπλων μαζικῆς κα-
ταστροφῆς.

ΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ ΛΛΟΥ

Ε. ΒΑΣΙΛΕΥΣΤΕΙΟΝ
1963 187 1532

105 ΛΑΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Απομόνισμα Τύπου 1963
(πριν τις ευλογίες)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ο ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΛΑΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
4

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1963

Τιμή Φύλλου 1,50

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΕΤΟΣ 2ον

• Αρ. Φύλλου 108 •

Διευθυντής: ΝΙΚ. ΧΡ. ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ

• Γραφεία Κορίνθου: Βασ. Κωνινού 15 Τηλ. 3-42 •

• Γραφεία Αθηνών: Έμ. Μπενάκη 8 Τηλ. 221.536

Ο Κ. ΚΩΝΣΤ. Δ. ΤΣΑΤΣΟΣ

ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Είς τὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, δοκιμάζεται κατ' οὐσίαν ἡ, ἀπὸ ἐσωτερικῆς ἀπόψεως πολιτικῆς τῆς κυβερνήσεως. Ἡ ποιότης καὶ ἡ ἀντοχή τῆς. Ὁ ἡλικίος δυναμισμός καὶ ἡ εὐφυΐα τῆς. Ἡ μεθοδικότης καὶ ὁ προσανατολισμός τῆς. Μέχρι τοῦδε καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τομέως αἱ ἀποδείξεις ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικαί. Πολλὰ ἐπραγματοποιήθησαν. Πολλὴ προσπάθεια δὲμος εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀπομένουν νὰ συλλεσθῶν. Γνωρίζομεν, δὲν εἶναι εὐκόλως. Ὅτι ἐκ τῆς φύσεως, ἐκ τοῦ εἴδους καὶ ἐκ τοῦ εὗρους τῶν εἶναι προωρισμένοι νὰ προκαλοῦν ἢ νὰ συναντοῦν προϋπαρχούσας δυσχερείας. Καὶ οἱ αἱ δυσχερείαι αὗται δὲν εἶναι κἄν αὐτόνομοι. Ἐχουν ἀμεσον ἀχέσιν με γενικώτερα προβλήματα, κυρίως οἰκονομικά, ἢ υπερ-νίκης τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν σύμπτωσιν πολλῶν, συγχρόνως παραγόντων. Παρ' οἰανδήποτε δὲμος ἀντιξοότητα, ἡ σημασία τοῦ κοινωνικοῦ προγραμματισμοῦ, εἰς ὅλας τὰς μορφὰς του, εἶναι ἡ προέχουσα. Διότι πέραν πάσης σκοπιμότητος παραμένει ἡ θεμελιώδης ἀποστολὴ τοῦ κράτους, ἡ ὁποία ἔγκειται εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ πολίτου. Καὶ ἡ ὁποία οὕτω στερᾶται τὴν παράδοσιν καὶ δημιουργεῖ τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν πορείαν πρὸς τὴν ἀνδρόθωσιν καὶ τὴν ἐθνικὴν εὐημερίαν. Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι ὁ νέος ὑπουργὸς Κοινωνικῆς Προνοίας κατέχειται ἀπὸ αὐτὴν τὴν πεποίθησιν, διότι ὁ κ. Κωνσταντῖνος Τσάτσος δὲν εἶναι ἀπλῶς, ὁ πολιτικός μετὸ μεγάλο κεφάλαιον τῆς πείρας καὶ τὴν δεδοκιμασμένην διοικητικὴν ἱκανότητα. Εἶναι, πρωτίστως, ὁ πνευματικός ἀνθρώπος ὁ ὁποῖος δονεῖται ἀπὸ τὸν πατριωτισμὸν εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἐκφράσιν του καὶ ἀπὸ τὸν πόθον τῆς ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας, μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς διανοῦς κινήσεως τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἐπιταγῆς τοῦ ἐκ-συγχρονισμοῦ, ὅπως καθορίζεται ἀπὸ τὰ ἐπιστημονικά καὶ τεχνικά ἐπιτεύγματα. Βαθὺς γνώστης τῶν ἐλ. ληνικῶν θεμάτων, εἰς τὴν ἰδιομορφίαν του μελετητῆς με αὐστηρὰ κριτήρια ἀντικειμενικότητος καὶ ἀκριβοδικαίας ἐκτιμήσεως, ἀπολύτως ἐνημερωμένος, ἐπὶ τῶν διαμορφώσεων εἰς τὰς μεγάλας χώρας τῆς Δύσεως, εἶναι ὁ ὑπουργὸς ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει τὰ θέματα τοῦ ὑπουργείου του, μετὴν συγκλήσιν καὶ τὴν δημιουργικὴν ὀρμὴν τῆς πρώτης δοκιμῆς. Τὰ ἀναλαμβάνει ὡς ἰδέας, ὡς προσωπικὰς ὑποθέσεις καὶ ἐννοεῖ νὰ μὴ σταματῇ νὰ μὴ ἀναπαυθῇ, ἐάν δὲν τὰ φέρῃ εἰς πέρας. Σκέψις ταχυτάτη καὶ κρίσις εὐθεία, ὀξεία καὶ ἀσφαλής, ἱκανότης ἀναλύσεως τῶν προβλημάτων εἰς τὰ βασικά τῶν συστατικῶν τῶν καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἀνασυνθέσεως καὶ προσαρμογῆς τῶν εἰς τὸ περιγγραμμὰ τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν δυνατοτήτων, τάλαντον πραγματικῆς καὶ εὐτόλμου ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων καὶ παράλληλως ἐξοχὸς διοικητικὴ ἱκανότης καὶ ἀδαμάντινον ἥθος ἀποτελοῦν ἀσφαλεῖς ἐγγυήσεις ἐπιτυχίας καὶ εἰς τὸν τομέα τῶν νέων τοῦ κατευθυν-σῶν. Ἡ τὸσον γόνιμος ἀλλωστε, προσφορὰ του εἰς ἄλλα ἐπίσης καιρίας σημασίας ὑπουργεῖα, προδιαγράφει τὴν ἐπιτυχίαν, τῆς ὁποίας οἱ ἀντίκτυποι θὰ εἶναι ἀμεσοὶ καὶ θετικοὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος καὶ δι' εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν σιμὴν ἡ χώρα πραγματοποιεῖ τὰ πρῶτα τῆς βήματα μέσα εἰς τὴν οἰκονομείαν τῶν χωρῶν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Καὶ θὰ εἶναι ἡ σημασία τῆς ἐπιτυχίας ἰδιαίτερος σημαντικῆ, δεδομένης τῆς σπουδαιότητος τοῦ κλάδου, τῆς κυβερνητικῆς δραστηριότητος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀνατεθῇ εἰς τὸν κ. Κωνστ. Τσάτσον. Ὅπως ἰδιαίτερα καὶ ἡ χαρὰ ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι τιμῶμεν τὸν ἄξιον πολιτικὸν τὸν προερχόμενον ἐκ τῆς ἀγαπημένης γείτονος Εὐρυτανίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΨΑΓΓΕΛΑΤΟΣ

Εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν ἐτελέσθη δοξολογία ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἐτει. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κων. Καραμανλῆς ἐν μέσῳ τῶν Ὑπουργῶν του καὶ τῶν συζύγων των. Διακρίνεται παραπλευρῶς τῆς Κας Καραμανλῆς ὁ τετιμημένος διὰ σειρὰς παρουσιῶν, μεγαλοσταύρου κ.λ.π., ὁ ἐκλεκτός μας συμπολίτης καὶ ὑπουργὸς Συντονισμοῦ κ. Παναγῆς Παπαληγοῦρας μετὰ τῆς συζύγου του.

ΣΗΦΗ Γ. ΚΟΛΛΙΑ:

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ Ο ΑΠΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Ἔνας ὕμνος γιὰ τὸ νέο βιβλίον περὶ τοῦ Δαμασκηνοῦ τοῦ ἐκλεκτοῦ συμπολίτου μας κ. Σήφης Κόλλια. (Ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 27 τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων ἀναδημοσιεύομεν τὴν ὑπεροχὴν κριτικὴν τοῦ ἐμπνευσμένου παιδαγωγοῦ καὶ συγγραφέως κ. Κ. Παπαναγιώτου, Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, διὰ τὸ βιβλίον τοῦ ἐκλεκτοῦ συμπολίτου μας κ. Σήφης Κόλλια περὶ τοῦ ἀειμνήστου Δαμασκηνοῦ).

«Οἱ ἡγετικὲς προσωπικότητες—τονίζει ὁ συγγραφεὺς—πρέπει πάντοτε νὰ κομμοῦνται ἀπὸ μιὰ ἀκατάβλητη δημιουργικὴ ἰσχὺ καὶ νὰ ἐκφράζονται μετὰ ἑνα ἥρεμο καὶ καθολικὸν τρόπο τὸς πόθους καὶ τῆς βαθύτερης ἀγωνίας τοῦ λαοῦ, ποὺ ἐκλήθησαν νὰ ὑπηρετήσουν. Κατ' ἔχοντα, λέει πᾶρα κάτω, ἀμετάθετα ἀπὸ τὴν ἱερὴν προσήλωσιν στὸ ἰδανικόν. Προσπάθησε δηλώνει, ὁ κ. Σήφης Κόλλιας, νὰ δώσῃ σὲ ἀδρᾶς γραμμὰς τῇ ζωῇ καὶ τῷ ἔργῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Ἀντιβασιλέως Δαμασκηνοῦ, σὲ μιὰ σύντομην συνολικὴν θεώρησιν τῆς ἡγετικῆς αὐτῆς προσωπικότητος, ποὺ παραμένει φωτεινὸν ὁρόσημόν στὴν πορείαν τῆς τελευταίας πεντηκονταετίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐθνους. Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν τὸ «πιστεῖον» τοῦ συγγραφέως, τοῦ τόσο γνωστοῦ. Ἀκολουθεῖ ἡ διαζωγράφισις τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Ἀντιβασιλέως Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου.

Ὁ Συγγραφεὺς εἶναι καὶ ἐκλεκτὸς λογοτέχνης καὶ ἀξιόλογος ποιητής. Εἶναι ἐν ταυτὶ γόνιμος κριτικὸς καὶ ἀκάματος ἐρευνητής. Τὸ ὑπὸ κρίσιν βιβλίον εἶναι μιὰ βιογραφικὴ μελέτη ἐκτάκτου ἐνδιαφέροντος. Ὅ-λως ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρει τοὺς κληρικὸς καὶ τοὺς νέους μας, γιατί ὁ Δαμασκηνὸς προβάλλεται ὡς ὁ πόδειγμα ἀρετῆς, ἐπιβολῆς, ψυχικῆς ὀρατικότητος καὶ δημιουργικῆς δραστηριότητος. Στὸς

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΘΑ ΠΡΑΞΗ ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΗΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΛΗΜΥΡΟΠΛΗΘΕΙΣ

Ὁ ὑπουργὸς Προνοίας κ. Κ. Τσάτσος ἀπαντῶν εἰς τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ε.Κ. κ. Γ. Παπανδρέου περὶ τῶν πλημμυροπαθῶν Πατρῶν, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνήργησε ταχέως καὶ ἀντιμετώπισεν ἀμέσως τὴν κατάστασιν κατὰ τὸν πληρέστερον δυνατόν τρόπον καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἔχει ἀνάγκην συστάσεων καὶ παρενεσῶν. Θὰ πράξῃ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν τὸ καθήκον τῆς ὅπως τὸ ἔπραξεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς.

σεισμούς τῆς Κορίνθου ὁ Δαμασκηνὸς ὕψωσε τὸ μέγα ἀνίστημά του. Χάρης στὴν ἀνυπερβλήτην προσωπικότητά του ἀνυγέρθη ἐκ τῶν ἐρείπων ὀρειστέρων καὶ ἐπιβλητικώτερων ἢ Κόρινθος.

Στὴ ζοφερὴ καὶ ταραχώδη ἐποχὴ τῆς κατοχῆς καὶ κυρίως στὸ διάστημά τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος ἕνας μόνον ἰσχυρὸς καὶ δυναμικὸς ἄνθρωπος ὑπῆρχε γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ ἔθνος ἀπὸ μιὰ δεινὴ κρίση: Ὁ Δαμασκηνός.

Μετὴν ἀγρυπνίαν καὶ εὐστοχὴν ἐπισήμανσιν τῶν μεγάλων στιγμῶν κατὰ τὴν πορεία καὶ τὴν πολιτικὰ τοῦ Δαμασκηνοῦ, μετὴν σύγκρισιν καὶ τὴν τελικὴν κρίσιν μᾶς παρουσιάζεται ὁ Δαμασκηνός ἀπὸ τὸν συγγραφέα ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα σύμβολα τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς καὶ τῆς δραματικῆς ἰσορροπίας μας. Ὁραϊότατα διαφωτίζεται καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ ἥρωα φρονῶ, ὅτι ἦταν πραγματικὴ ἐμπνευσίς ἡ ἰδέα τοῦ κ. Σήφης Κόλλια καὶ μαζὶ καὶ τέλμη ἡ ἀπόφασίς του νὰ καταπιαστῇ μετὰ τόσο πολυσύνθετη φυσιογνωμία. Ἐνα τέτοιο ἐργαζόμενον μόνον ἔνας λογοτέχνης τοῦ ἀναστήματος τοῦ κ. Σήφης Κόλλια θὰ ἀποτομολοῦσε. Μετὰ τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἔργο τονώνεται τὸ θρησκευτικὸ καὶ τὸ ἐθνικὸ αἶσθημα τοῦ κληρίου καὶ γενικὰ τῶν νέων. Ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς μεγάλους τὸ ἔργο εἶναι λίαν ὀφέλιμο. Γιατὶ δύσκολα θὰ συναντήσουν ἕνα ἄνθρωπον μετὰ ἡθικὸν ἥρωισμόν, μετὰ στερεὰν αὐτοπεποίθησιν καὶ μετὰ ἀρθρὸν πηγὴς δυνατοτήτων καὶ ἀκόμα—ἀκόμα μετὰ ἀνδρισμόν καὶ ἀποφασιστικότητα, τέτοια σὰν τοῦ Δαμασκηνοῦ: Ἐπίσκοπος, Ἀρχιεπίσκοπος, Ἀντιβασιλέως, Πρωθυπουργός, ἄνθρωπος, ἐξετάζονται μετὰ ἐρῆν καὶ μετὰ θερμὸν ἐνθουσιασμόν ἀπὸ ἕνα ἐπιστήμονα ἐξαιρετόν καὶ ἕνα καλλιτέχνη καὶ ποιητὴ γνήσιο καὶ πηγαῖο.

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
Γενικός Ἐπιθεωρητής Μ. Ε.

ΕΚΑΣΤΗΝ 1ην ΚΑΙ 15ην ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΝΕΟΙ ΖΗΤΗΣΤΕ ΑΠΟ ΤΑ
— ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ —

“ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ,, ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΖΩΗ

Ποδ οδοιπορήσατε Πόλιν
ή Χωρίον της Ελλάδος

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΑΤΕ ΔΩΡΕΑΝ

Γνωρίζοντε, το όνομά σας εις το κέντρον του
ΟΤΕ δύνασθε με χρέωσιν το τηλέφονο υμᾶς

3 - 42

Νά μᾶς πληροφορήσητε κατά τὰς ἐργασίμους ἡμέρας
καὶ ὥρας γιὰ ὁποιοδήποτε ζήτημα τοῦ τόπου σας
ἀτομικὸν σας ἢ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Διὰ τὸν ἀνωτέρω ἑκπὸν καλέσιντε εἰς χρέωσιν
τοῦ **3 - 42** τὴν σύνταξιν τῆς ἐφημερίδος μας.

Ἐγκατεστάθη ἐν ΚΙΤΩ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ — ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ

ΣΕΒΑΣΤΗ ΧΑΒΙΑΡΑ - ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΥ

Ἐπὶ 4ετίαν ΠΡΩΤΗ Ἑσωτερικῆ Ἱατρὸς Ὀφθαλμολογικῆς
Κλινικῆς τοῦ Νοσοκομείου Παμμακάριστος.
Δέχεται καὶ Χειρουργεῖ καθ' ἐκάστην ἐν τῇ
Ὀφθαλμολαρυγγολογικῇ Κλινικῇ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΥ

Χειρουργοῦ — Ὀφθαλμολαρυγγολόγου

Τέως Ἑσωτερικῆ τῆς Ὀφθαλμολαρυγγολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Νοσοκομείου
Παιδῶν Ἀθηνῶν. Τῆς Χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ Νοσοκομείου Παιδῶν Τῆς
Ὀφθαλμολαρυγγολογικῆς κλινικῆς τοῦ Γεν. Λαϊκοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν.
Ἐκτελοῦνται ἀπασαί αἱ Ὀφθαλμολαρυγγολογικαὶ ἐπεμβάσεις
καὶ ἐξετάσεις μετὰ πλέον σύγχρονα ἐπιστημονικὰ μέσα.
Δέχεται ἀσφαλισμένους τῶν Ταμείων Ὑγείας Ι.Κ.Α., Τ.Ε.Β.Λ., κ.λπ.
ὡς καὶ Δημοσίους Ὑπαλλήλους
ΚΙΑΤΟ - ΤΗΛ. 80

Μετὰ ἐξαετὴ παραμονὴν εἰς τὴν Βιέννην (Ἀυστρίας) ἐ-
νύλην καὶ ἐγκατεστάθη μονίμως ἐν Κορίνθῳ δόξας Θεοτόκῃ
36 (Στάσις Λεωφ. Λουτρακίου) ὁ συμπολίτης μας ΟΦΘΑΛ-
ΜΙΑΤΡΟΣ

κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΠΑΝΟΣ

Διδάκτωρ τοῦ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ἈΘΗΝΩΝ, Τ. ἐπι-
μελητὴς τῆς 1ης Ὀφθαλμολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπι-
στημίου τῆς Βιέννης καὶ ΠΡΟ-ΕΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ
ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ PARACE-LSUS
INSTITUT ἐν BAD-HALL

Δέχεται καθημερινῶς 8—1 καὶ 4—8 πλὴν Κυριακῆς
Τηλέφωνον 5-26

ΠΩΛΗΣΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ

Πωλοῦνται τὰ κάτωθι ἀγροτικά κτήματα ὁμοῦ ἢ κεχω-
ρισμένως ἐν ἑκαστῷ:

1) Δενδροπεριβόλιον (λεμονιές—πορτοκαλιές—Βερυκο-
κιές) ἐκ 14 περίπου στρεμμάτων καλῶς περιφραγμένον, κεῖ
μενον εἰς τὴν περιφέρειαν Περιγαλίου.

2) Τεμάχιον ἐξ ἐπιτραπέζιων (κέρνιν—φράουλο) 18
στρεμμάτων κείμενον εἰς τὴν περιφέρειαν Βοχαικού.

Ἀμφότερα τὰ ἀνω ἀκίνητα εὐρίσκονται εἰς προνομι-
οῦχος τοποθεσίαν καὶ εἶναι πλήρως καὶ ἱκανοποιητικῆς
ἀποδόσεως.

(Πληροφορίαι παρὰ τῷ Συμβολαιογράφῳ Κορίνθου κ.
Κων. Καμπούρη)

Εἰδικὸς τοῦ Βρετανικοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων, ἐφωδιασμένος μετὰ με-
τρητὴν ἐλέγχει τὴν ποιότητα τοῦ ὀρυζάνου τοῦ ὑπάρχοντος εἰς τὸ νερὸ τῶν μι-
κρῶν καὶ μεγάλων τεχνιτῶν λιμνῶν τοῦ Λονδίνου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΒΕΒΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

Χειρουργὸς—Ὀδοντόλογος

Διευθυντὴς Ἑξ. Ὀδοντολογικοῦ Ἱατρείου
Τζανείου Νοσοκομείου

Τ. Ἐπιμελητὴς Πανεπιστημίου SETON HALL, Nj
T. FELLOW τῶν Πανεπιστημίων NEW—YORK
καὶ CORNELL, Νέας Ὑόρκης

Ἐπισκέψεις 5—7 μ.μ.

Μανροματαίων 5 (Μουσείον)—Τηλ. 813.197

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΑΛΑΚΟΣ

ΙΑΤΡΟΣ

Εἰδικὸς ΠΕΔΟΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
Μετεκπαιδευθεὶς ἐν Ἀγγλίᾳ

Τέως ἑσωτερικὸς Νοσοκομείου «Εὐαγγελισμός», τέως ἐπι-
μελητὴς LINCOLN COUNTY HOSPITAL.
Δέχεται καθ' ἐκάστην εἰς τὸ ἐν Κιάτῳ Ἱατεῖον (οἶκον
Σπανοῦ—Ὀδοντίατρον).

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΣΙΝΤΗΣ

ΧΕΙΡ. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ - ΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Τοῦ Ὀδοντ. τμήματος τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς.

Ἀκτινογραφίαι Ὀδόντων

Δέχεται καθ' ἐκάστην ἑκτὸς ἀπογεύματος Σαββάτου 8 Κυριακῆς
Ἱατεῖον: Ἑρμοῦ 5 Οἶκος: Κύπρου 40
(Παραπλεύρως ΔΕΗ) Τηλ. 2-38 **Κόρινθος**

Δ^ρ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΥΤΣΙΩΤΗΣ

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Ἐπὶ ἐπταετίαν μετεκπαιδευθεὶς εἰς Πανεπιστημιακὰ κέντρα
τῆς Δ. Γερμανίας εἰς συγγενεῖς καὶ ἐπικτήτους καρδιοπα-
θείας καὶ νόσους ἀγγείων.

Δέχεται ἐν Ἀθήναις, δόξας Ἀν. Τσόχα 2 (ἐναντὶ Ἱππο-
κράτειον Νοσοκομείου) καθ' ἐκάστην 5—7 μ.μ. τηλ. 666-587.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

—Τὸν ἐκλεκτόν μας ἀδελ-
φὸν κ. Κωνσταντῖνον Μπά-
κουλην μνηστευθέντα μετὰ
τῆς Δίδος Μαρίας Καραϊώτου
ἐκ Λεχαίου θερμῶς συγχαίρων
εὐχόμενος ταχεῖαν τὴν στέψιν.
Οἶκος. Ἰωάν. Καραϊώτου

ΕΟΡΤΑΙ

—Ὁ κ. Ἰωάννης Μπολονά-
κος, Ἱατρός Εὐαγγελιστρίας
δὲν εορτάζει.

—Ὁ κ. Ἰωάν. Γλυκοφρύ-
δης, δικηγόρος, δὲν εορτάζει.

—Ἡ Κα Ἰωάννα σύζυγος
Παρ. Ζωγράφου δὲν εορτάζει.

—Ὁ κ. Ἰωάννης Δοῦμπας
δὲν εορτάζει οὔτε δέχεται ἐ-
πισκέψεις.

—Ὁ κ. Θεοφάνης Κ. Γιω-
λέτσος δὲν εορτάζει οὔτε δέχ-
εται ἐπισκέψεις.

Ο ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΓΚΙΚΑΣ

Δέχεται καθ' ἐκάστην

Κολιάτσου 44α ἐναντὶ ΙΚΑ καὶ ἐγκύς Λεωφ. Βόχας
Τηλ. 9-85 — Κόρινθος.

ΠΡΩΤΥΠΟΝ ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΕΛΕΓΧΕΤΩΝ ΣΠΟΓΔΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΡΦΙΔΗ

Διπλωματούχου
Ἑξωτερικοῦ

Ὁδὸς Περιάνδρου 20
ΚΟΡΙΝΘΟΣ — Τηλ. 457

ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΕΣ !!

Δώσατε εἰ, τὰ παιδιὰ Σας τὸ καλύτερον διπλὸν
διὰ τὴν ζωὴν τους. Ἡ κομμωτικὴ τέχνη δείχνει τὸν
δρόμον στὰ παιδιὰ Σας, διὰ ἓνα ἀξιοπρεπές, ὑγιει-
νὸν καὶ ἐπικερδὲς ἐπάγγελμα.

Παραδίδονται μαθήματα καὶ ἐπαγγελματικὴ ἀγω-
γὴ παρὰ τοῦ ἰδίου ομωτοῦ—διπλωματούχου, εἰδι-
κευθέντος εἰς τὸ Ἑξωτερικόν.

Ἐπίσης στοιχειώδεις γνώσεις Γαλλικῆς γλώσσης.

Ἡ μακρὰ πείρα εἶναι ἡ ἐγγύησίς μου.

Πληροφορίαι καὶ Ἑγγραφαί

Καθημερινῶς 9—2 καὶ 5—8

Τμήμα ἐκμαθήσεως

Ἀ. Γκρούπ 9—1 π.μ. ΠΡΩΙΝΟΝ Β'. Γκρούπ 5—8 μ.μ. ΒΡΑΔΥΝΟΝ

Ἰδιαίτερα αἰθροῦσαι Θελέων καὶ Ἀρρέων

Κυρίες καὶ Δεσποινίδες

ἱμαί προσίται

Κοπὴ δραχ. 4 — Μίζ - αν - πλὶ δραχ. 6

Περμανάντ » 20 — Βαφαί μαλλίων » 25

(Εἰς ὅλους τοὺς μοντέρνους χρωματισμοὺς)

Περιάνδρου 20—Τηλ. 457—ΚΟΡΙΝΘΟΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΟΡΤΕΣ

ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΡΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ - ΚΟΡΙΝΘΟΣ

Εθνική Κινηση 27/10/63 'Η πανηγυρική συνεδρία τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν ἐπὶ τῇ ἐπειεῖᾳ τοῦ «ΟΧΙ»

Ὁ λόγος τοῦ Ακαδημαϊκοῦ κ. Κ. Τσάτσου

Χθές τὴν ἑσπέραν ἔλαβε χώραν ἡ πανηγυρική συνεδρία τῆς ὁλομελείας τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν, ἐπ' εὐκαιρία τῆς μεγάλης ἐπετειοῦς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ἐνόπιον ἐκλεκτῶν ἐκπροσώπων τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καὶ ἐπὶ παρουσία μελῶν τῆς Κυβερνήσεως. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησε, μετὰ σύντομον προλογισμὸν τοῦ προέδρου τῆς 'Ακαδημίας κ. Ι. Θεοδορακοπούλου, ὁ 'Ακαδημαϊκὸς κ. Κων. Τσάτσος.

Ὁ ὁμιλητής, ἀφ' ὃν ἀρχῇ ἀπέτιψε φόρον τιμῆς πρὸς τοὺς ἀναλωθέντας εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, ἐν συνεχείᾳ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ φιλοσοφικοῦ νοήματος τοῦ 'Εθνους.

Πρὸς τοῦτο ἀναγκασμένος εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς ἱστορικῆς πράξεως γενικῶς, ἀνέλυσε τὸν κανόνα τῆς «κλιμακωτῆς διαφοροποιήσεως τῶν ὑποκειμένων τῆς πράξεως». Ὑποκείμενα πράξεως πρέπει νὰ εἶναι πολλὰ καὶ νὰ διαφέρουν ἀλλήλων καὶ κατ' ἑκτάσιν. Ἐλάχιστον ὑποκείμενον εἶναι τὸ άτομον, μέγιστον τὸ σύνολον τῶν ἐλλογῶν ὄντων. Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ὑπάρχουν ἐνώσεις ἀτόμων ποικίλης ἐκτάσεως αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐπίσης ὑποκείμενα πράξεως. Ἡ ἱστορικῶς σημαντικότερα τῶν ἐνώσεων αὐτῶν εἶναι τὸ 'Εθνος.

Τὸ 'Εθνος εἶναι καθάρως πνευματικὴ ὄντοτης. Ἐχει αξίαν, ἐφ' ὅσον αξίαν ἔχουν καὶ αἱ πράξεις του. Ὅσα 'Εθνη δὲν εἶναι ὑποκείμενα πράξεων πολιτισμοῦ δὲν εἶναι 'Εθνη ἐν τῇ πραγματικῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως οὐτε χρειάζεται νὰ ὑπάρχουν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ ὁμιλητὴς προέβη εἰς μίαν ποιητικὴν διόκρισιν τῶν 'Εθνῶν, ἐξάρας τὴν πλειάδα τῶν 'Εθνῶν,

ποὺ κατ' ἐξοχὴν συνέβαλον εἰς τὴν δημιουργίαν πολιτισμοῦ, ὥπως τὸ Ἰσραὴλ καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἐπίσης διέκρινε τὴν ἐκ τῶν ἀνω τεχνητῶν κατασκευὴν 'Εθνῶν, ἥτις προσφάτως ἐπιχειρεῖται, ἀπὸ τὴν φυσιολογικὴν δημιουργίαν τῶν 'Εθνῶν, κατὰ τὴν ἀγῶνα μακρὰς διαρκείας.

Ἐν συνεχείᾳ ἀνεφέρθη εἰς τὰς δημιουργουμένας ὑπερεθνικὰς ἐνώσεις καὶ εἰς τὴν θέσιν ἣν πρέπει νὰ διατηρήσῃ τὰ καθ' ἑκάστον 'Εθνη ἐντὸς τῶν ἐνώσεων αὐτῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ ὁμιλητὴς ἀνεφέρθη εἰς τὸ θέμα τῶν ἐθνικῶν πολιτειῶν καὶ εἰς τὴν παράλληλον ἀρχὴν ὅτι κάθε 'Εθνος πρέπει νὰ ἀποτελῇ ἴδιαν πολιτείαν. Ἡ 'Ελληνικὴ Ἐπανάστασις τοῦ 1821 συνέβαλεν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν καθιέρωσιν αὐτῆς τῆς ἀρχῆς. Ἐκτοτε, ὅλοι οἱ ἀγῶνες τῆς Ἑλλάδος

ὑπῆρξαν ἀγῶνες διὰ τὸν πλήρη ταῦτισμὸν Ἑλληνικοῦ 'Εθνους καὶ Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

Τοιοῦτος ἀγὼν ὑπῆρξε καὶ ὁ ἀρξάμενος τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940. Διότι τὰ ἐπιτεθέντα κατὰ τῆς Ἑλλάδος δύο ὁλοκληρωτικά κράτη, εἰς τὸν ἀφανισμόν τῆς ιδέας τῶν ἐθνότητων γενικῶς καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ 'Εθνους εἰδικῶς ἀπέβλεπον. Οἱ πάσης φύσεως ὁλοκληρωτισμοὶ ἔχουν ἐγγενῆ τὴν ροπήν αὐτήν.

Ὁ ὁμιλητὴς ἐν τέλει ἐξήτασε ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάσις τῶν Ἑλλήνων ὡς 'Εθνους, κατὰ τὴν παρούσαν στιγμὴν. Ἐν πρώτοις πρέπει, εἶπε, νὰ ἔχωμεν ἐν νῷ, ὅτι ἡ ὑπαρξις μας ὡς 'Εθνους δὲν εἶναι τί τὸ ἄφ' αὐτοῦ δεδομένον. Διὰ τὴν ὑπαρξίν μας ὡς 'Εθνους καὶ διὰ ὡς μικροῦ 'Εθνους, χρειάζονται συνεχεῖς ἀγῶνες. Δεύτερον πρέπει νὰ περιφρουρήσωμεν τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτονομίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς τοῦ ἐθνικοῦ πλαισίου. Τρίτον, τέλος, ὀφείλομε νὰ ἐντάξωμε τὸ 'Εθνος μας εἰς τὰ ἀρμόζοντα εἰς ἡμᾶς εὐρύτερα ὑπερεθνικά σχήματα, διαφυλάσσοντες ἀναλλοίωτον τὴν πνευματικὴν μας οὐσίαν.

Περαιῶν τὸν λόγον τοῦ, ὁ ὁμιλητὴς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἱστορικὴν πρᾶξιν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, ἀποτίσας φόρον τιμῆς πρὸς τοὺς νεκροὺς τοῦ πολέμου.

Καλὸς Ὑπνος

ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜ

ΣΤΡΩΜΑΤΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ

Τ.Υ.Π.ΟΥ

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΝ

ΑΔΡΙΑΝΟΥ 68 - ΤΗΛ. 220.673

526.992

ΤΕΤΑΡΤΗ 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1963
ΑΘΗΝΑΙ—ΕΤΟΣ ΙΑ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛ. 3321.—Γραφείο: Όμήρου 8, 4ος όροφ.

*Ανατολή ήλιου 6.48', δύσις 5.29'. Σελήνη 13 ημερών.
Ζηνοβίου, Ζηνοβίας μαρτύρων, Άρτεμιά.

Διευθυντής: ΠΟΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΑΥΓΗ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΣΤΗΝ 3^Η ΣΕΛΙΔΑ
Τ. ΚΑΡΟΥΣΟΣ
ΓΙΑΤΙ ΘΑ ΨΗΦΙΣΩ Ε.Δ.Α.

‘Η συγκέντρωσις

ΠΟΣΕΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ;
ΑΜΕΤΡΗΤΟ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ...

‘Η μεγαλύτερη από τις προεκλογικές
συγκεντρώσεις της τελευταίας 15ετίας

Η ΑΘΗΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΗΣ Ε.Δ.Α.

“Όπως ανέθρεψε την ‘Αντίστασι, γιγαντώνει τώρα την Δημοκρατία

22/5/63 ΕΛΛΗΝΙΚΗ

[168]

Εἶδα τὸν κ. Κ. Τσάτσον ἔπειτα ἀ-
πὸ πολὺν καιρὸν. Καὶ τὸν εὐρή-
κα ζωηρόν, σφριγηλὸν καὶ ἀκμαῖον.
Μὲ κάποιαν σύστολὴν μοῦ ὡμολόγησε
τὸ μυστικόν του: κάνει κούρα, χρη-
σιμοποιῶν βασιλικὸν πολτόν! Οἱ
«Βασιλικοὶ ἄνδρες» φυσικὸν εἶναι νὰ
προσφεύγουν εἰς τὸν βασιλικὸν πολ-
τόν... Καὶ νὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι πρὸ
τριακονταετίας, ὅταν τὸν εἶχα κα-
θηγητὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὁ κ.

[39.2]

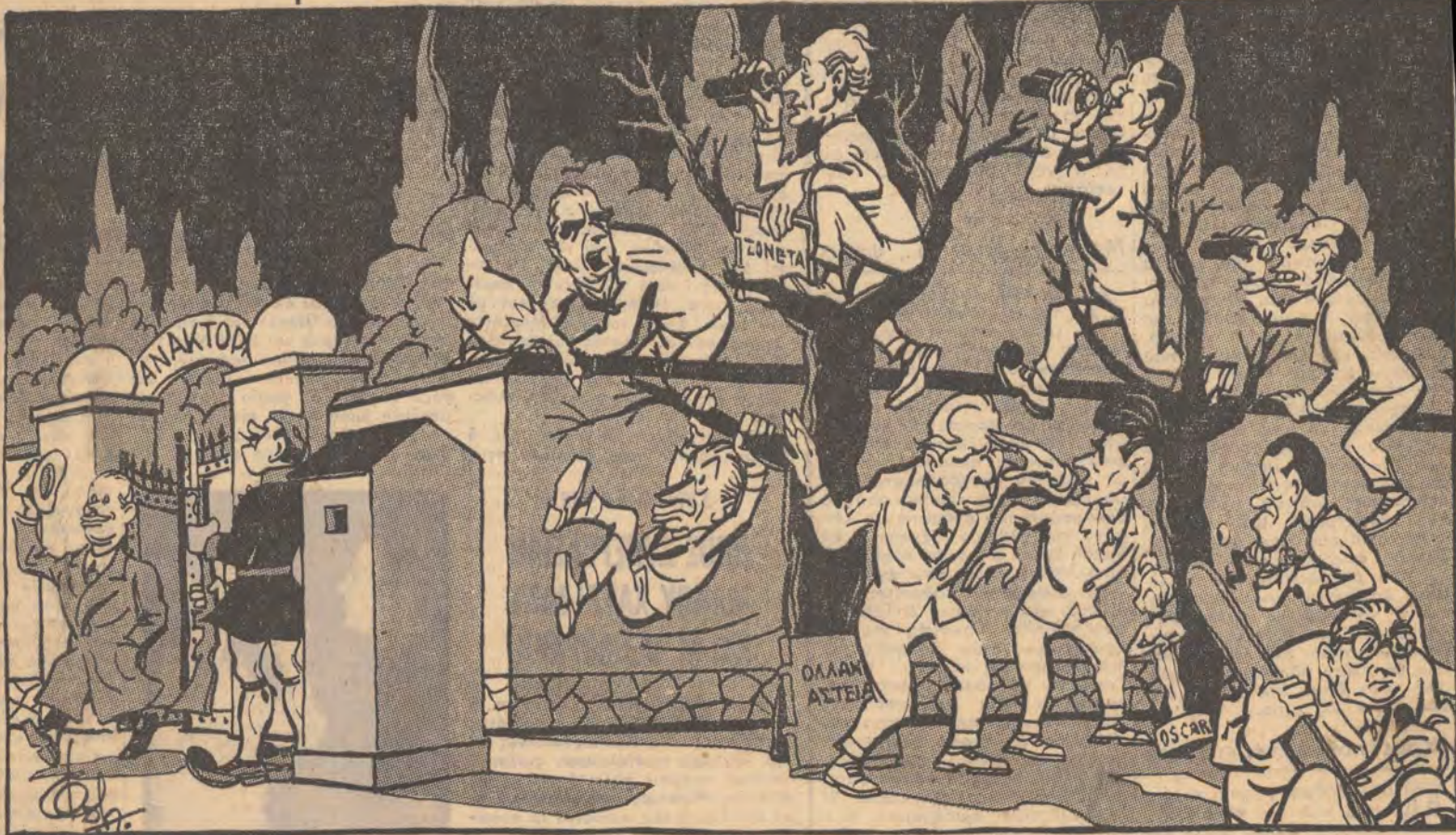
Τσάτσος θεωρείτο ὡς ἀριστερίζων
δημοκρατικός! Ὁ νόμος τῆς ἐξελί-
ξεως, βλέπετε, ἐλειτούργησε καὶ
ἐδῶ...

ΕΝΩ ΑΛΛΟΥ ΕΡΕΥΝΟΥΝ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ...

Ἡ Κυβέρνησις προσπαθεῖ νά ἐξιχνιάσῃ τὰς προθέσεις τοῦ Βασιλέως!

20/1/63 [40] Bn fme

ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ.— Κρατᾶτε, ρέ σείς, καλὰ τσίλιες, νά δοῦμ' ἑμεῖς τί γίνεται κεῖ μέσα !..

Τοῦ κ. Φωκ. Δημητρίου

ΕΛΕΥΘΕΡΗ

(21.7)

ΕΧΩ τὴν πληροφο-
ρίαν ὅτι ὁ λόγος πού θά ἐκφωνήσῃ
ὁ κ. Καραμανλῆς τὴν προσεχῆ Πα-
ρασκευὴν εἰς τὴν Πρωτεύουσάν, δὲν
θα εἶναι τοῦ κ. Τσάτσου.

Ἦτο, τόσον μετριοπαθῆς ὁ λόγος
τοῦ κ. Ακαδημαϊκοῦ, ὥστε ὁ κ. Κα-
ραμανλῆς τὸν ἀπέρριψε:

— Αὐτὸς δὲν εἶναι λόγος προεκ-
λογικός, τοῦ εἶπε. Μ' αὐτὸν μπορεῖς
νὰ πάρῃς ἔδρα στὴν Ἀκαδημία, ὅχι
τίς ἐκλογές!

— Ἐχὼ βάλει πολλὰ ἀπὸ τὸν Ἐ-
πιτάφιο τοῦ Περικλέους... τόλμησε
νὰ τὸν διακόψῃ ὁ κ. Τσάτσος.

Καὶ ὁ κ. Καραμανλῆς ἔξαλλος:

— Ρέ, ἐπικήδειο θά βγάλω;

Ὁ κ. Τσάτσος εἶχε τὴν τύχην νὰ
εὕρεται πλησίον τῆς θύρας καὶ
φρονίμως ποιῶν τὸ ἔβαλε στὰ πό-
δια...

ΑΙ ΔΕΚΑ ΕΝΤΟΛΑΙ

(Έντολή δευτέρα)

[41.2]

«Οὐ ποιήσεις σεαυτὸν εἶδωλον,
οὐδέ παντός ὁμοίωμα...».

(Τοῦ κ. Φωκ. Δημητριάδη)

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΕΠΕΣΚΕΦΘΗ ΧΘΕΣ
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

42.1

16/2/63

Βήμα

● Συνεχίζων τας επίσκεψεις του εις τὰ ὑπουργεία, ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος, ἐπεσκέφθη χθές τό ὑπουργεῖον Προνοίας καί Ὑγιεινῆς. Εἰς τήν φωτογραφίαν ὁ Διάδοχος μεταξύ τῶν ὑπουργῶν κ.κ. Κ. Τσάτσου καί Ι. Ψαρρέα

Ο Διάδοχος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας

[42]

Συνεντίζων ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος ΚΩΝΣΤΑΝ-
ΤΙΝΟΣ τὸ πρόγραμμα τῶν καταποτιστικῶν ἐ-
κπεψίων του ἀνὰ τὰ διάφορα ὑπουργεῖα, με-
τὰ χθὲς τὴν πρωΐαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον Κοι-
νῆς Προνοίας ὅπου ὑπεδέχθησαν καὶ κα-

τετύπισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ὅλης διαθρώσεως
καὶ λειτουργίας τοῦ ὑπουργείου ὁ ὑπουργὸς κ.
ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΤΣΟΣ καὶ ὁ ὑφυπουργὸς κ. ΙΩ.
ΨΑΡΡΕΑΣ, οἱ ὅποιοι καὶ εἰκονίζονται ἀνωτέρω
ἐκατέρωθεν τοῦ καθημένου Διαδόχου.

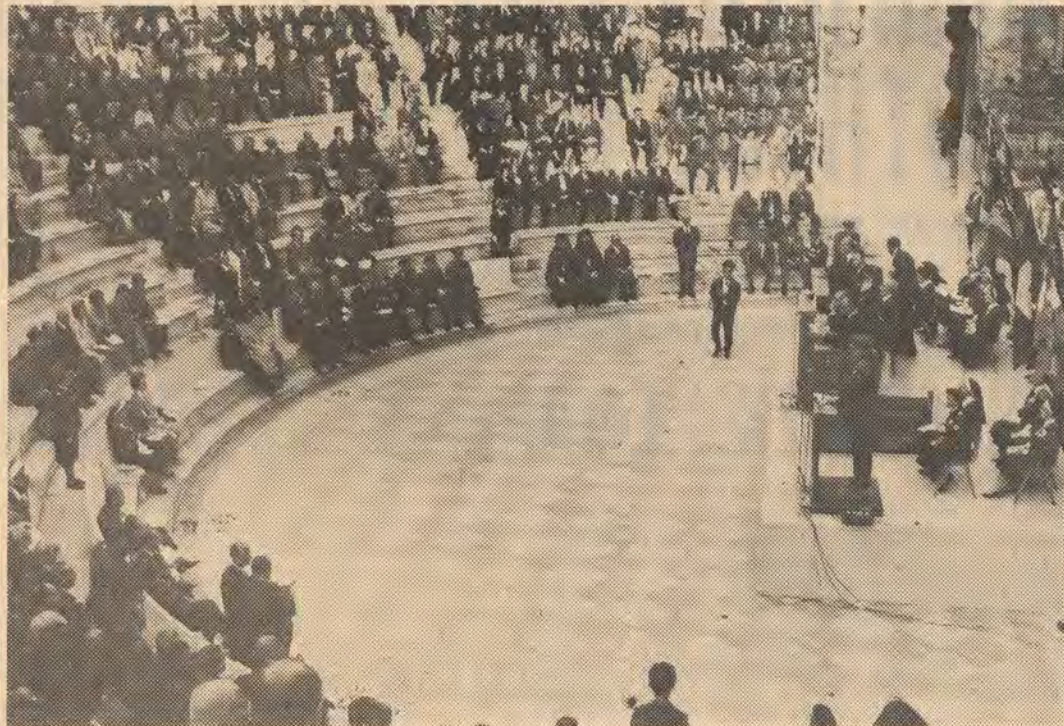
Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Διαδόχου εἰς τὸ ὑπουργεῖον Προνοίας. Ὁ Διάδοχος ἐξερχόμενος τοῦ ὑπουργείου προπέμπεται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Προνοίας κ. Κ. Τσάτσου, τοῦ ὑφυπουργοῦ κ. Ι. Ψαρρέα καὶ τοῦ Γεν. Γραμματέως κ. Ἀθ. Τσαλδάρη

Φωτογραφικού φακού τῆς «Βραδυνῆς»

ς τὰς περισσοτέρας πόλεις διβλιάρια ἀποκαταστάσεως ἀπώρων κορασίδων. Ἡ ἀνωτέρω φωτογραφία ἐλήφθη εἰς Πάτρας, ὅπου διακρίνεται ὁ Βασιλεὺς νὰ διανέμη τὴν παραλαβὴν τοῦ διβλιarioy. Δεξιὰ διακρίνεται ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος. Εἰς τὸ μέσον: Μὲ κάθε ἐπισημότητα ἐωρτάσθη χθὲς εἰς τὸ Ὁθεῖον Ἡρώ- μαρέστησαν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, οἱ ὑπουργοὶ Προνοίας καὶ Συγκοινωνιῶν κ.κ. Τσάτσος καὶ Βρανόπουλος, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλβετίας κ. τῶν εἰκόνων τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Ε.Ε. Ἑρρίκου Ντυνάν καὶ τῆς Βασιλίσσης Ὀλγας εἰς πρωτοβουλίαν τῆς ὁποίας ὀφείλεται ἡ ἵδρυσις τοῦ Ε.Ε.Σ. Ἀνωτέρω ἕνα στί- Ὁ ὑπουργὸς τῆς Προνοίας κ. Κων. Τσάτσος ὁ ὁποῖος ὠμίλησεν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπιστικῆς ἐννοίας τοῦ Ε.Σ. καὶ τὴν συμβολὴν τοῦ Ε.Ε..Σ. καὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Ε.Ε.

'Από την θεμελίωσιν τοῦ ἑλληνοαμερικανικοῦ κολλεγίου

Εἰς τοὺς παρὰ τὴν Ἁγίαν Παρασκευὴν, πρόποδας τοῦ Ὑμητοῦ, κατετέθη χθές, ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Κοινων. Προνοίας κ. Κ. Τσάτσου, ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ νέου κτιριακοῦ συγκροτήματος τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Κολλεγίου Θηλέων. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν οἱ ὑφυπουργοὶ Προεδρίας κ. Γεροκωστόπουλος καὶ Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Στ. Κουνδουρας καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπίσημοι, τῶσον Ἕλληνες, ὥσον καὶ Ἀμερικανοί. Τὸ ὅλον ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπεχορηγήθη καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν μὲ 20 ἑκατ. δραχ., ἥα ἔχη περαιωθῇ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1964, θὰ περιλαμβάνη δέ, ἐκτὸς τῶν σχολικῶν ἐγκαταστάσεων καί: ἕνα ἀνοικτὸ καὶ κλειστὸ θέατρο 1.000 θέσεων, κολυμβητήριον, στάδιον, γήπεδα μπάσκετ, τένις καὶ δόλλεϋ, καθὼς καὶ πλουσίαν βιβλιοθήκην, ἡ ὁποία, ὡς ἐδήλωσεν ὁ κ. Τσάτσος, θὰ εἶναι ἀνοικτὴ καὶ διὰ τοὺς κατοικοὺς τῆς περιοχῆς. Εἰς τὴν φωτογραφίαν μας: Ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, καθ' ἣν στιγμήν ἐκθέτει δι' ὀλίγων τὴν ἱστορίαν τοῦ Κολλεγίου, τὴν συμβολὴν του εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως περὶ παντοίας ἐνισχύσεώς του.

Reardon
22/2/63

22/2/63 Έθνος

[46]

Ο κ. Τσάτσος, ο βασικός θεωρητικός της ΕΡΕ και ο κ. Παπακωνσταντίνου υ-
πουργός επί της Δικαιοσύνης όμιλούν προς τους δημοσιογράφους επί των προ-
τάσεων της Κυβερνήσεως προς ανάθεώρησιν του Συντάγματος. Δεξιά του κ. Τσά-
τσου ο ύφηγητής του Συνταγματικού Δικαίου κ. Κ. Γεωργόπουλος, ειδικός σύμ-
βουλος παρά τῷ ὑπουργείῳ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως. Ο κ. Γεωργόπουλος,
μαθητὴς τοῦ καθηγητοῦ Σβώλου καὶ στενὸς συνεργάτης του κατὰ τὰ πρῶτα μετὰ
τὴν Κατοχὴν ἔτη, διετέλεσεν ὑπεύθυνος ἐπὶ τῆς ὕλης, τῆς τελευταίας περιόδου
τοῦ «Ἐθνους» ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν.

Ο Κ. ΑΒΕΡΩΦ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΑΜΠΑΤΙΕΛΟΥ ΕΙΣ Μ. ΑΝΑΤΟΛΗΝ

Ο Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ ΣΤΗΛΙΤΕΥΕΙ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗΝ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ

Ed. Kip of. 247 2/13

Διεθνούς Δικαίου, αλλά άμύνης των νησιών μας».

Ανεφέρθη τέλος εις τὸ θέμα τῆς κοστολογήσεως τῶν φαρμάκων καὶ ἐπράτειν τὴν σύστασιν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς. Καταλῆγων κατηγορήσας τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἔχει καταλύσει τὴν ἐλευθερίαν, τὴν Δημοκρατίαν, τὸ Κοινοβούλιον καὶ τὴν εὐθιξίαν.

Ο Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ (ὑπ. Κοιν. Προν.): Ἐν ἀρχῇ παρετήρησεν ὅτι ἡ Ε.Κ. εἴτε ἐκουσίως εἴτε ἀκουσίως εἰς πλείστα θέματα καίρια, ἐκ τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων, εἴαν θέλετε, συμπαρίσταται κινεῖται παράλληλα μετὰ τὴν Ε.Δ.Α. (Θόρυβος ἐκ τῆς Ε.Κ.). Συνεχίζων εἶπε ὅτι ὁ κ. Τσιριμώκος προέβη εἰς θερμὴν συνηγορίαν ὑπὲρ τοῦ Ε.Α.Μ. ἡ ἀπορία διὰ πρώτην φοράν ἠκούσθη ἀπὸ μετὰ τὴν Ε.Κ. ἡ Ε.Π. ὡς πλῆρως μετὰ πολλὰς πολιτικὰς ταλαιπωρίας πρῶτον μὴ ἀνῆλθοντα εἰς τὸν κομμουνισμὸν τὴν πλάην ὅτ' ἡ δύναμις τοῦ Ε.Α.Μ. νὰ τὸ καταστήσουν κατὰ πέραν ἀπὸ τὸν κομμουνισμὸν.

Καθ' ἣν ὥραν ὁ διεθνὴς κομ-

μουνισμὸς ἠγωνίζετο νὰ ὑποστηρίξη ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν 1000 πολιτικοὶ κρατούμενοι, δηλαδὴ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι εἶναι μέσα εἰς τὰς φυλακάς μόνον καὶ μόνον διότι εἶναι ἀντίπαλοι τῆς κυβερνήσεως, μία φράσις τοῦ ἀξιότιμου ἀρχηγοῦ τῆς Ε.Κ. ἔδωκε λαβὴν εἰς παρεξηγήσεις καὶ εἰς ἐπικυρώσιν αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ. Ἐτέθη τὸ ἐρώτημα, αὐτοὶ οἱ 900 κρατούμενοι εἶναι κοινὸι κατάδικοι ἢ πολιτικοὶ κρατούμενοι; Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω εἴαν εἶναι κάποιοι κρατούμενος πολιτικὸς ἢ κοινός, θὰ ἐξετάσω εἴαν εἶναι κατάδικος. Ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἶναι πολιτικοὶ κατάδικοι ἔχουν καθορισθῇ διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων. Ποιοὶ ἔχουν διαπορεύε, πολιτικὰ ἐγκλήματα καὶ ποιοὶ ἔχουν διαπράξει συνθετικὰ ἐγκλήματα καὶ αὐτοὶ ἐπίσης καθορίζονται διὰ τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων. Αὐτοὶ ποὺ εὐρίσκονται εἰς τὰς φυλακάς διέπραξαν ἐγκλήματα καὶ εἶναι κατάδικοι. Διέπραξαν ἐγκλήματα κοινῶν Ποινικῶν Δικαίου ἢ σύνθετα ἀδικήματα τὰ ὅποια εἶχαν ὡς κίνητρα ἂν θέλετε πολιτικὰ ἐλατήρια, πάντως εἶναι κατάδικοι. Ἡ δικαστικὴ ἐ-

ξουσία καθορίζει τοὺς πολιτικούς ἀπὸ τοὺς μὴ πολιτικούς καταδικούς.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἔχομεν τὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν ἢ ὅποια ἔχει δικαίωμα χάριτος ἢ ἀναστολῆς, καὶ ὑπάρχουν εἰδικαὶ διατάξεις ἐπιτρέπουσαι εἰς τὴν διοικητικὴν ἐξουσίαν εἴτε τὴν ἄρσιν εἴτε τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτίσεως τῆς ποινῆς. Τὸν χαρακτηρισμὸν ὅμως τῆς ποινῆς τὸν δίδει μόνον ἡ δικαστικὴ ἐξουσία.

Δὲν θεωρῶ ὅτι μεταβάλλεται ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐγκλήματος ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διεπράχθη πολιτικὸν ἢ ποινικὸν ἀδίκημα. Ἐπομένως, ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ε.Κ. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ θέσω ἕνα ἀπλόον ἐρώτημα εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῆς Ε.Κ.: Αὐτοὺς τοὺς 950 κρατούμενους εἰς τὰς φυλακάς τοὺς θεωρεῖ πολιτικούς κρατουμένους, ναι ἢ ὄχι; Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Ε.Κ. ἂς μᾶς δώσῃ ἐπ' αὐτοῦ σαφὴ καὶ συγκεκριμένην ἀπάντησιν. Καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ τὸ πράξη κατὰ τὴν δευτερολογίαν του.

Ν. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ὁ κ.

Παπανδρέου εἶπεν ὅτι τοὺς ἄνθρωπους αὐτοὺς τοὺς μετεβάλατε εἰς πολιτικούς καταδικούς, ἐφ' ὅσον ἐδώσατε εἰς ἑαυτοὺς τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύετε ἐξ αὐτῶν ὁποιους θέλετε καὶ ὅποτε θέλετε. Ἀλλὰ ὁ κ. ἀντιπρόεδρος τῆς κυβερνήσεως μᾶς εἶπεν ἐπὶ πλέον ὅτι οἱ ἐφημερίδες τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐξ αἰτίας τῶν ὧσων εἶπεν ὁ κ. Παπανδρέου, μποροῦν νὰ γράψουν ὅτι θέλουν. Ἐσεῖς ἔχετε τὰ κονδύλια καὶ τοὺς κονδυλοφόρους. Ἐχετε ὑποχρέωσιν νὰ διαφωτίσετε τὴν κοινὴν γνώμην ἢ ἄλλως δώσατε μᾶς τὰ κονδύλια καὶ θὰ τὴν διαφωτίσωμεν ἡμεῖς.

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ: Ὁ κ. Μπακόπουλος, ἐξ ὧσων εἶπεν ἀποδεικνύεται εἰς συμφωνίᾳ εἰς τὴν νομικὴν διατύπωσιν μετὰ ὅσα ἐγὼ ἀνέπτυξα. Εἶπεν ὅμως, ἐπὶ πλείον, ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως τῶν κρατουμένων αὐτῶν, τοῦτο ἀποτελεῖ γεγονὸς τὸ ὅποιον τοὺς μεταβάλλει εἰς πολιτικούς κρατουμένους. Ἡ ἀπάντησις ὅμως εἶναι ἀπλουστάτη. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ εἰχόμεν καὶ μετὰ τὴν χάριν. Ἦσαν ἐπομένως ἐκ γενετῆς πολιτικοὶ κρατούμενοι.

«ΜΟΝΗ ΛΥΣΙΣ Η ΤΑΧΕΙΑ ΨΗΦΙΣΙΣ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ» ^[42]

Συνεχίσθη χθές εις τὴν Βουλὴν ἡ συζήτησις διὰ τὸν ἐκλογικὸν νόμον, με κύριον ρήτορα τὸν κ. Κ. Τσάτσον, ὁ ὁποῖος μεταξὺ ἄλλων ἐτόνισεν, ὅτι ἡ μόνη λύσις τῆς πολιτικῆς κρίσεως εἶναι ἡ ταχεῖα ψήφισις τοῦ ἐκλογικοῦ καὶ ἡ προσφυγὴ εἰς τὰς ἐκλογάς, διὰ νὰ ἀποτραποῦν ἀναρθόδοξοι λύσεις. Εἰς τὴν φωτογραφίαν, ὁ κ. Τσάτσος ἀγορεύων. (Ρεπορτάζ εἰς τὴν 8ην σελίδα).

6/8/63 *Sup. 0112*

14/2/65 ΝΕΑ Ο ἄτρωτος κ. Τσάτσος

Αἰσθανόμενος καί αὐτός τήν ἀνάγκην — μετά τόν κόντε Σπυρέτον — νά ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς ἀπουσίας Ἐνώσεως Κέντρου, ὁ κ. Κωστάκης Τσάτσος, ἀκαδημαϊκός καί ὑπουργός Προνοίας, τάδε ἔφη:

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ: Ὁ ἀνένδοτος ἀγών, κύριοι συνάδελφοι, ἀποτελεῖ ἓνός εἶδους ἀνταρσίαν μέ ἀσφαιρα πυρά. Διότι ἀφ' ἑνός δέν μᾶς τιτρώσκουν τά βέλη του καί ἀφ' ἑτέρου γίνεται θόρυβος πολὺς. Λυποῦμαι πού τά λέγω αὐτά, ἀπόντος τοῦ Κέντρου, ἀλλά ἐκεῖνο τό ὁποῖον μᾶς ἀνησυχεῖ εἶναι, ὅτι εἰσάγεται εἰς τήν πολιτικήν ζωήν μας ἓνα καινόν δαιμόνιον. Τί θά εἶπη ἀνένδοτος ἀγών;

Ὁ μέν ἀνένδοτος ἀγών — ἄς μήν κάνη τόν ἀφελῇ — γνωρίζει πολὺ καλά τί σημαίνει ὁ ὑπουργός τῆς νοθείας. Ὡς πρός τά καινά δαιμόνια πού εἰσῆχθησαν εἰς τήν πολιτικήν μας ζωήν, τόν ἑαυτόν του μᾶλλον ἄς αἰτιᾶται καί τόν προσφιλεῖ του ἀρχηγόν. Διότι πράγματι καινά δαιμόνια πρέπει νά εἰσῆχθησαν εἰς τήν πολιτικήν ζωήν τοῦ τόπου, διὰ νά παραιμένουν ἀτιμώρητοι οἱ ἔνοχοι τοῦ... ἐρημητηρίου τῆς Πάρνηθος καί τοῦ αἵσχους τῆς Ὁμονοίας.

Συνταγή ἀνενδότου

Ἴδού ὅμως ποῖος εἶναι ὁ «ἀνένδοτος» ἀγών κατὰ τόν κ. ὑπουργόν τῆς Προνοίας:

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ: Ἀνένδοτος ἀγών πραγματικός εἶναι ἐκεῖνος τόν ὁποῖον κάνουν οἱ Προοδευτικοί, οἱ ὁποῖοι κάθηνται ἐδῶ καί ξέρουν νά μάχωνται ἐναντίον μας καί νά μᾶς πιέζουν ἐκεῖ πού πρέπει νά μᾶς πιέσουν.

Ὡστε λοιπόν αὐτός εἶναι ὁ ἀνένδοτος ἀγών; Πιέσατέ μας ὅπου ἡμεῖς θέλομεν; Ἔ, ὄχι. Αὐτό ὁ κοσμάκης τό λέγει... Τσάτσι, μίτσι, κότσι καί πάντως ὄχι ἀνένδοτον.

Τρέμε κόσμε...

Οἱ ἑξαλλοὶ θά τεθοῦν ἐκποδῶν ὅπουδῆποτε καί ὅν ἀνήκουν (Σ.Σ.)

της πλευρᾶς τῆς ΕΡΕ)
θές ὁ κ. Τσάτσος. Καί

[492]

ΤΣΑΤΣΟΣ: Ἡ Δημοκρατία θά
Μάλιστα, ἡ Δημοκρατία θά
ση. Δηλαδή θά νικήσῃ ἡ ὁμαλότης
καί ἡ μετριοπάθεια καί ἡ τάξις ἡ κοι-
νοβουλευτική, διότι αὐτό εἶναι Δημο-
κρατία. Καί τά ἑξαλλὰ στοιχεῖα ὁ-
πουδήποτε καί ἂν εὐρίσκονται θά τε-
θοῦν ἐκποδῶν διά νά ἐπικρατήσουν
ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἶναι πιστοί εἰς τά
ιδανικά τῆς σταθερότητος, τῆς ὁμαλό-
τητος καί τῆς μετριοπαθείας.

Ἀφοῦ ἐξιφούληκσεν ὡς ἄλλος Δόν
Κιχώτης, διά νά ἐπιβάλῃ τήν μετριο-
πάθειαν καί τήν ὁμαλότητα εἰς τόν
τόπον, ἅς προχωρήσῃ ὁ κ. Τσάτσος.
Καί ἅς ἀρχίσῃ πρῶτα ἀπό τόν ἄω-
χηγόν του, ἀπό τήν ἐξαλλωσύνην τοῦ
ὁποίου... πολλὰ εἶδεν κί' ἔπαθε καί
νόον ἔγνω.

α. που εἰσηγήσεται.

[50.1]

14/2/63

Ο υπουργός Κοινωνικής Προνοίας κ.
Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ, κατά την χθεσινήν του
έν τῇ Βουλῇ ἀγόρευσιν.

καταθέσει

Ἄκαιρος καὶ περιττὴ

[50.2]

Ὁ κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ (ὕπ. Κοιν. Προν.) ἐτόνισεν ὅτι ὄχι μόνον ἄκαιρος ἦτο ἡ ὑποβολὴ τῆς προτάσεως μομφῆς, ἀλλὰ καὶ περιττὴ, διότι τὰ πλεῖστα τῶν συζητουμένων θεμάτων ἐξηντλήθησαν εἰς τὸ παρελθόν. Θὰ ἦτο δὲ δυνατόν νὰ συζητηθοῦν κατόπιν ἐρωτήσεων ἢ ἐπερωτήσεων ὅσα ἐξ αὐτῶν δὲν ἀπασχόλησαν εἰσέτι τὴν Βουλὴν. Ἀλλὰ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ΕΔΑ ὑπέβαλε τὴν πρότασιν εὐρίσκεται εἰς πλήρη συνάρτησιν μὲ τὴν πολιτικὴν γραμμὴν τῆς, εἰς τὴν ὁποίαν πρυτανεύει ἡ σκέψις ὅτι τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς εἶναι βῆμα προπαγάνδας.

Τοῦτο, ὅμως, εἶναι στάσις ἀντικοινοβουλευτικῇ δημιουργοῦσα προβλήματα εἰς τὴν ἐξέλιξιν καὶ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πο-

κτενοματῶν. Τὸ γενικὸν θέμα συζητή-
σεως τῶν βουλευτῶν τῆς ΕΔΑ εἶναι ἡ
ἀντιλαϊκὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὑπάρχει ὑπερβολὴ

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὑπάρχει ὑπερ-
βολή, ἡ ὁποία δὲν ἀποτελεῖ μονοπώλιον
τῆς Ἀκρας Ἀριστερᾶς. Ἐλέχθη ὅτι
δὲν ἐγένετο τίποτε εἰς τὸν τομέα τῆς
γεωργίας. Ἀλλὰ ἡ καλλιεργούμενη γῆ
αὐξάνεται κατ' ἔτος κατὰ 200.000
στρέμματα. Εἶναι παράλογον νὰ λέγε-
ται ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀσκεῖ ἀντιλαϊκὴν
πολιτικὴν, ἐφ' ὅσον ἐπιδοτεῖ ἔστω καὶ
ἀνορθοδόξως ὅλα τὰ βασικὰ προϊόντα
χάριν τῶν μεγάλων λαϊκῶν μαζῶν, ἰ-
δρὺν 1.350 ἀγροτικά ἱατρεῖα καὶ ἀνοι-
κοδομεῖ 3.500 προσφυγικὰς κατοικίας.
Τὸ ποσοστὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ
διατιθέμενον εἰς τὴν κοινωνικὴν προ-
νοίαν καὶ ὑγείαν ἀνῆλθε τὸ 1961 εἰς
13,29% καὶ τὸ 1962 εἰς ὑψηλότερον
ποσοστὸν. Ἀλλὰ καὶ ὅσα ὑπεδείχθησαν
ὕπὸ τῆς ΕΔΑ εἶχον ἤδη πραγματοποιη-
θῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ ἱσχυρι-
σμός ὅτι ὑπῆρξεν ἑλλείψις προνοίας διὰ
τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πλημμυρῶν δὲν
εὐσταθεῖ διότι τὰ ἐκτελεσθέντα ἔργα ὑ-
πῆρξαν ἀποτελεσματικά.

Συνεχίζων ὁ κ. Τσάτσος ἐπέκρινε
τὰς ἀγωνιστικὰς καὶ ἀνενδότους ἐξορ-
μήσεις διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δια-
φόρων αἰτημάτων ὡς τρόπον μὴ προά-
γοντα τὴν δημοκρατίαν. Διὰ τῆς τακτι-
κῆς αὐτῆς, εἶπεν, ἐπιδιώκεται ἡ φθορὰ
τῆς δημοκρατίας, διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς
ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητον ὅλοι οἱ ἐδρι-
σκόμενοι εἰς τὴν αἰθούσαν αὐτὴν νὰ
συμφωνοῦν ἐπὶ ὠρισμένων βασικῶν θε-
μάτων. Ἐὰν διαφωνοῦν, δημιουργεῖται
πρόβλημα διὰ τὴν δημοκρατίαν.

Ἀνωμαλία ὁ ἀνένδοτος

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον
ὑπάρχει δεῦρτης ἐκ μέρους τῶν βου-
λευτῶν τῆς ΕΔΑ. Δυστυχῶς, ἡ πολι-

τικὴ αὐτὴ ἀσκεῖται καὶ ἀπὸ μίαν πα-
ράταξιν μὴ ἀνήκουσαν εἰς τὴν ἀριστε-
ράν, ἡ ὁποία θὰ ἔπρεπε νὰ πολιτευέ-
ται μὲ τὴν μετριοπάθειαν καὶ τὴν σύνε-
σιν τὴν διακρίνουσαν τοὺς δημοκρατι-
κοὺς ἀνταγωνισμοὺς.

Ὁ ἀνένδοτος ἀγών, ὁ ὁποῖος ἀπετέ-
λεσε τὴν σημαίαν τῆς ΕΚ, ἐκτὸς τοῦ
ὅτι ὠφέλησε τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἔ-
θλασε τὸν ἀρχηγόν του, ἀποτελεῖ μίαν
ἀνωμαλίαν. Δὲν ἀποτελεῖ, θέβαια, ἐ-
παναστάσιν, ἀλλ' ἐνὸς εἰδους ἀνταρ-
σίαν μὲ ἀσφαρίαν πυρᾶ. Ἀνησυχητικόν
εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι εἰσάγεται εἰς τὴν
πολιτικὴν ζωὴν μας ἕνα καινὸν δαιμό-
νιον. Ἀνένδοτος ἀγὼν εἶναι ὁ ἀσκού-
μενος ὑπὸ τῶν Προοδευτικῶν οἱ ὁποῖοι
κάθηνται ἐδῶ γνωρίζοντες νὰ μάχων-
ται ἐναντίον μας. Ἐὰν ἡκολουθεῖτο
ἡ τακτικὴ αὐτῇ, ἰσῶς οἱ ἀντιπολιτευό-
μενοι νὰ εἶχον σήμερον ἄλλας δυνάμεις
καὶ ἄλλας θέσεις. Ὁ ἀγὼν τῆς ΕΚ
ὁ ὁποῖος δὲν ὀμιλοῦργεῖ παρά ἀνωμα-
λίαν καὶ ἐμπόδια εἰς τὸ ἔργον τῶν ὑ-
πουργῶν, ἐξυπηρετεῖ σήμερον τὸν ἀ-
γῶνα τῆς ἀκρας ἀριστερᾶς. Συμφω-
νῶ κατέληξεν ὁ κ. Τσάτσος μὲ τὴν
ΕΚ ἐπὶ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ Δημοκρα-
τία θὰ νικήσῃ. Ἀλλαθὴ θὰ νικήσῃ ἡ
ὀμαλότης, ἡ μετριοπάθεια καὶ ἡ κοι-
νοβουλευτικὴ τάξις, διότι εἰς αὐτὰ συ-
νίσταται ἡ Δημοκρατία. Τὰ δὲ ἐξαλ-
λα στοιχεῖα θὰ τεθοῦν ἐκποδῶν, διὰ
νὰ ἐπικρατήσουν οἱ πιστοὶ εἰς τὰ ἰσο-
νικά τῆς σταθερότητος, τῆς μετριοπα-
θείας, τῆς κοινοβουλευτικῆς τάξεως
καὶ παραδόσεως. Καὶ τότε ἡ Δημοκρα-
τία θὰ νικήσῃ ὅχι μὲ λέξεις, ἀλλὰ μὲ
ἔργα.

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ : «Πλανώνται
όσοι φαντάζονται ότι είναι
δυνατόν νά διασπασθῇ ποτὲ
ἡ ΕΡΕ. Οὐδέποτε ἄλλοτε εἶ-
χεν ὁ λαὸς τόσην συνείδησιν
τῆς ἀνάγκης τῆς ἐνότητος».

ΑΡ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ :
«Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν ἡ Ε.Κ.
ἀντέχει ἢ ὄχι καὶ εἰς τὴν τό-
σον ἡπίαν ἐνισχυμένην ἀναλο-
γικὴν τοῦ ἐκλογικοῦ νομοσχε-
δίου τῆς Κυβερνήσεως».

4/8/63

Κατ.

Δν.

Ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Κ. Τσάτσου

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ: "Ὅπως ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας συνάδελφος θεωρεῖ μῦθον τὴν δυναμὶν τῶν ἐκ τοῦ πλειοψηφικοῦ κυβερνήσεων, θεωρῶ καὶ ἐγὼ μῦθον τὴν δικαιοσύνην τῶν Βουλῶν καὶ τῶν κυβερνήσεων ἐκ τῆς ἀναλογικίας. Μόνον εἰς τὴν πρώτην φάσιν ὑπάρχει μία σχετική δικαιοσύνη ἐάν θεωρησώμεν ὅτι εἶναι δικαιότερον νὰ εκπροσωποῦνται ὅλαι αἱ τάξεις καὶ ὅχι ἡ πλειοψηφία. Εἰς τὴν δευτέραν φάσιν ὑπάρχει ἀδικία καὶ ὁδηγεῖ εἰς πολιτικὴν ἀστάθειαν. Αἱ συμμαχικαὶ κυβερνήσεις ἔχουν στενωπότητα πολιτικῆς διαχειρίσεως καὶ ἑλλείψιν γε νικώτερον πολιτικῆς. Δὲν λύνονται τὰ πολιτικὰ ζητήματα, ὅπως γίνονται τὰ χαρμάνια τῶν σιγαρέττων μὲ τὸ νὰ πάρωμεν ὀλίγον ἀπὸ τοὺς μὲν καὶ ὀλίγον ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Κάποιος πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν εὐθύνην καὶ τὴν γωνίην καὶ κάποιος πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ.

"Ἄλλως ἀντὶ νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πολιτικῶν δυναμῶν καὶ τῆς πολιτικῆς μας ζωῆς καταλήγομεν εἰς ἀλληλοεξουδετέρωσιν ἀξιολογῶν δυνάμεων. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα. Χρειαζέται ἡ Ἑλλάς σημερινὴ ὅχι κυβερνήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ κάμουν ἀπογραφὰς πολιτικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ κυβερνήσεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἀντιμετωπίσουν ὅλα ἐκεῖνα θὰ θέματα, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ κ. Μαύρος ὑπνίχησεν, μεγάλα καὶ κρίσιμα θέματα τὰ ὁποῖα δὲν λύνονται οὔτε μὲ ἀρνήσεις, οὔτε μὲ ὅλο ἐκεῖνο τὸ ἀλίσθερισί, τὸ ὁποῖον γίνεται διὰ νὰ δημιουργηθῇ κυβερνήσις τριῶν καὶ τεσσάρων κομμάτων. Καὶ δὲν ἔχομεν περιθώρια. Αἱ προθεσμίες εἶναι στεναί. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁρβοτάτῃ ἡ ἀπόφασις τῆς ΕΡΕ, ἡ ὁποία ὑπερτίριξε ὅτι πρέπει νὰ καθιερωσῇ μὲν ἓνα πᾶντον ἐκλογικὸν σύστημα καὶ δὴ τὸ πλειοψηφικὸν μακροπροβλεπόμενον. Εἶπεν ὁ κ. Μαύρος ὅτι ἡ καθιέρωσις τοῦ πλειοψηφικοῦ ἀποτελεῖ ἐκβίασιν κατὰ τὸ Στέμματος. Διατί; Τὸ Στέμμα δὲν δημιουργεῖ οὔτε ἀποφασίζει ἐπὶ τῶν ἐκλογικῶν συστημάτων. Αὐτὸ εἶναι ἔργον τῆς Βουλῆς. Ἡ Βουλὴ ἀποφασίζει διὰ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα. Εἶπεν ὁ

κ. Μαύρος ὅτι τὸ σύστημα εἰς ἀνεφάρμοστον καὶ ὅτι ὁ Βασιλεὺς δὲν ἡμπορεῖ νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλὴν, εἶναι αἰχμάλωτος. Τίνας εἶναι αἰχμάλωτος; Τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς πλειοψηφίας, ἡ ὁποία θὰ ἐκλεγῇ ἀπὸ τὰς ἐρχομένης ἐκλογάς, ὅχι τῆς παρούσης. Διατί ἐφθάσαμεν εἰς αὐτὸ τὸ σημείον νὰ λέγωμεν ὅτι τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἐφηρμόσθη 120 χρόνια εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἀνεφάρμοστον; Εἶναι βαρεῖα ἡ εὐθύνη τῆς κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐγκατέλειψε τὸ πλειοψηφικὸν καὶ εἶναι καὶ ἀναλόγως βαρεῖα καὶ ἡ ἰδική μας εὐθύνη, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐδῆχθημεν διὰ τὰς παρούσας ἐκλογάς νὰ ἐγκαταλειψώμεν τὸ πλειοψηφικόν. Ἄλλὰ, ἐφ' ὅσον ἀνελάβομεν αὐτὴν τὴν βαρεῖαν εὐθύνην, ἔχομεν χρέος εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν νὰ καταστήσωμεν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον βλαπτικὴν αὐτὴν τὴν παραχώρησιν.

"Ὁ κ. Μητσοτάκης ἔκαμε καὶ μίαν ἄλλην σκέψιν. Εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει κατὰ τὰς παρούσας ἐκλογάς νὰ πληξώμεν οἰκονομικῶς τὴν πολιτικὴν δυνατότητα. Εἶπεν δηλαδὴ ὅτι ἐνὸς ἡ ἐνισχυμένη ἀναλογικὴ ὅχι μόνον δὲν βλάπτει ἀλλὰ καὶ ὀφελεῖ τὴν Ε.Κ., βλάπτει ἐνδεχομένως ἄλλας πολιτικὰς δυνατότητας. Ἦθελα νὰ ἐξετάσω μαζί σας κ. συνάδελφοι ποῖας δυνάτεως ἐκείνη εἴναι. Μία δυνατὴς τῆς τῶν ὁποίων γνωρίζομεν ὅλοι καὶ τὴν ὁποῖαν ἐγὼ ἐκτίμω ἰδιαίτερος, εἶναι τὸ Κόμμα τῶν Προοδευτικῶν. Εἶναι καὶ ἄλλαι ἀγνώστοι τὰς ὁποίας παρακατιῶν θὰ ἐξετάσω. Ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἰδιαίτερος τιμῶμεν καὶ τὸν ἀρχηγὸν καὶ τὰ μέλη τοῦ Προοδευτικοῦ Κόμματος, εἰλικρινῶς λυποῦμεθα διὰ τὴν πιθανολογίαν, ὅχι ἀπὸ ἡμᾶς, ὅτι δὲν στερηθῇ τὸ Κόμμα αὐτὸ τῆς Β' κατανομῆς.

Εἶναι ὅμως τόσον ἰσχυρὰ τὰ ὑπὲρ τῆς ἐνισχυμένης ἀναλογικῆς ἐπιχειρήματα, ὥστε δὲν δύναται νὰ τὰ παραμερίσω.

"Ερχομαι ὅμως εἰς τὰς ἄλλας πολιτικὰς δυνατότητας. Ἐκεῖ ὅχι χίλει ἡ διαφωνία μας. Ποῖας πᾶσαι πολιτικὰς δυνατότητας ἐννοεῖ ὁ κ. εἰσηγητὴς τῆς μειοψηφίας; Νέας πολιτικὰς τάσεις,

αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου; Ὑπάρχουν ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου μικραὶ μονάδες τῶν ὁποίων τὴν ὑπερβῆν πληροφροῦμεθα ἀπὸ τὸν Τύπον. Ἐάν αὗται ἐπρεπε νὰ εκπροσωποῦνται εἰς τὸ Κοινοβούλιον, ἐγὼ ἔχω περὶ αὐτοῦ πολλὰς ἀμφιβολίας. Θεωρῶ ὅτι θὰ ἦτο σφάλμα εἶναι αἱ τάξεις αὗται ἐξπροσωποῦντο. Θὰ ἀδηγοῦμεθα εἰς μίαν βαθυλόαν ἐνδὸς τῆς αἰδοῦσας ταύτης καὶ θὰ εἴχομεν κατὰπτώσιν τῆς πολιτικῆς ζωῆς, ἀπαθλίωσιν τῆς πολιτικῆς ζωῆς, εἴαν ὅλαι αὗται αἱ μικραὶ τάξεις ἐξπροσωποῦντο ἐδῶ. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζω εἴναι ὁ κ. Μητσοτάκης ἢ ἄλλοι τινὲς ὑποστηρίζουν ὅτι χρειάζεται ἡ ἀπλὴ ἀναλογικὴ διὰ τὴν εκπροσώπησιν ὅλων τῶν νέων δυνατοτήτων εἰς τὴν πολιτικὴν μας ζωὴν. Ἄλλο εἶναι κύριο ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον θέλουν τὴν ἀπλὴν ἀναλογικὴν. Θέλουν τὴν ἀπλὴν ἀναλογικὴν, διότι πιστεύουν ὅτι ἡ ἀπλὴ ἀναλογικὴ βοηθεῖ εἰς τὴν διάσπασιν τῶν ὑπαρχουσῶν πολιτικῶν δυνάμεων. Δι' αὐτὸ τὴν θέλουν. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικόν. Ἡμεῖς δηλοῦμεν ὅτι πᾶσα προσπαθεῖς ἐνδεχομένης διασπάσεως ὁμογενῶν πολιτικῶν δυνάμεων, βλάπτει τὸν ὁμαλὸν βίον τῆς χώρας. Βλάπτει τὸν τόπον καὶ ἐξυπηρετεῖ μόνον νοσηρὰς προσωπικὰς φιλοδοξίας. Θεωροῦμεν ὅχι μόνον ἐσφαλμένον ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον τὴν διάσπασιν αὐτὴν ἀπὸ πλεωρῆς τῆς ΕΡΕ. Ἐάν ἐπιδικῶν τινὲς τὴν ἀπλὴν ἀναλογικὴν μὲ τὴν φιλοδοξίαν νὰ διασπασθῇ ἡ ΕΡΕ, πλανώμεν περὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά. Οὐδέποτε μεχρι σήμερον ἡ μερίς τοῦ λαοῦ ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τὴν ΕΡΕ δὲν εἶχε τόσην συνειδήσιν τῆς ἀνάγκης τῆς ἐνότητος. Καὶ ἐφ' ὅσον εἰς τὸν λαὸν εἶναι ἀράγη ἡ πολιτικὴ δύναμις, ρήγμα εἰς τὴν ἐπικράτειαν εἶναι ἀδύνατον. Ἐπομένως οἱ ἐλπίζοντες ὅτι ἐκεῖ δύναται νὰ ὑπάρξῃ διάσπασις, πλανῶνται.

"Εφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἀνέλαβε τὸ βαρὺ ἔργον νὰ ἐξαγάγῃ τὴν χώραν ἀπὸ τὴν ἀνωμαλίαν, εἰσηγείται τὸ σύστημα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 7ης ΣΕΛΙΔΟΣ

της αναλογικῆς, διὰ τὴν μὴ ἀρχὴ ἀμφιβολία ὅτι ἀπὸ ἡμῶς ἐγένετο ὅ,τι ἔπρεπε διὰ τὴν ἀπογηθῶμεν πρὸς ὁμαλὰς πολιτικὰς ἐξελίξεις, ἐστέρξαμεν εἰς τὴν υἱοθέτησιν ἀναλογικοῦ συστήματος διὰ τὰς προσχεῖς ἐκλογάς, ἐφ' ὅσον θὰ κατεβάλλετο προσπάθεια πρὸς ἀπαθλυνθῶν τὰ μειονεκτήματα τῆς ἀναλογικῆς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δημιουργηθῇ ἡ δυνατότης τοῦ σχηματισμοῦ μίας ἀνέτου πλειοψηφίας ὑπὲρ ἐνὸς κόμματος, ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου θὰ εἶναι ἐκδηλὸς ἡ προτίμησις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ αὐτὸ ἐξασφαλίζεται μὲ τὴν ἐνισχυμένην ἀναλογικὴν, ἣ ὁποία καὶ τὸ αἴτημα τῆς δικαιοσύνης ἱκανοποιεῖ πλήρως καὶ ἐπιτρέπει εἰς τὸ σχετικὸς πλειοψηφοῦν κόμμα νὰ ἀποκτήσῃ πλειοψηφίαν διὰ τὴν σχηματίσῃ Κυβέρνησιν.

Τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον θὰ προτιμῇ ὁ λαὸς, πρέπει νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προιμοδοτηθῇ διὰ τὴν δυνήθῃ νὰ σχηματίσῃ μίαν ἐνέτον πλειοψηφίαν. Συνεπῶς δὲν ὑφίσταται ἀδικία οὔτε καταστρατήγησις τῆς σειρᾶς τῆς δυνάμεως τῶν κομμάτων ἐναντὶ τῆς θελήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τίθεται ὡς κριτήριον τῆς β' κατανομῆς τὸ σύνολον τῶν ψήφων.

1. ΖΙΓΔΗΣ: 12-92 εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐδρῶν πού ἡμποροῦν νὰ μείνουν διὰ τὴν β' κατανομῇ. Ἀντιλαμβάνεσθε ποίαν σημασίαν ἔχει τὸ θέμα καὶ πῶς ἐφαρμοζομένου τοῦ συστήματος αὐτοῦ ὀδηγοῦμεθα κατ' εὐθείαν εἰς φασιστικὰς λύσεις.

Ἡ ψήφος τοῦ στρατοῦ

Κ. ΤΣΑΤΣΟΣ: Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι βοηθοῦν νὰ ὀδεύσωμεν εἰς φασιστικὰς ἐξελίξεις, εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν βοηθοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν ἰσχυρῶν πολιτικῶν δυνάμεων. Αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα.

Θὰ ἤθελα νὰ εἰπῶ καὶ ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ψήφου τοῦ στρατοῦ. Μολοντί τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ συζητηθῇ εὐρῶς ὅταν κατατεθῇ σχετικὴ τροπολογία τῶν συναδελφῶν. Κατὰ τὰς πληροφορίες τὰς ὁποίας ἔχω σήμερον ἐν σχέσει μὲ τὸ 1962 ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτικῶν πού θὰ ψηφίσουν θὰ εἶναι: τὸ ἡμισυ τοῦ ἀριθμοῦ πού ἐψήφισαν κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Τὸ θέμα εἶναι θέμα ἀρχῆς. Καὶ ἔτσι τὸ ἐννοεῖ καὶ ἡ Ἐνωσις Κέντρου. Ἀλλὰ, ὅμως, εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀρχῆς καὶ ἄλλο τὸ θέμα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς. Ἰσχυρίζονται οἱ κ.κ. συναδελφοί ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ θέμα τῆς στρατιωτικῆς ψήφου. Αὐτὸ θὰ τὸ συζητήσωμεν εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Ἐχομεν ὑποχρέωσιν ὅλοι μας νὰ υποστηρίξωμεν ὅτι πᾶς πολίτης ὅχι μόνον νὰ δύναται νὰ ψηφίσῃ, ἀλλὰ νὰ τύχῃ πάσης συνδρομῆς ἀπὸ τὴν πολιτείαν διὰ τὴν ἡμπορέσῃ νὰ ψηφίσῃ. Καὶ οἱ ναυτιλλόμενοι καὶ οἱ οἰκίσται ὅλοι πολῖται οἱ ὁποῖοι ἐξ ἐδικῶν λόγων δὲν ἡμποροῦν νὰ ψηφίσουν, πρέπει νὰ τύχουν συνδρομῆς διὰ νὰ ψηφίσουν. Ἐκεῖ πού εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀσκήσις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ δὲν θὰ γίνῃ. Ἀλλὰ ἐκεῖ ὅπου εἶναι δυνατόν, πρέπει νὰ ληφθῶν ὅλα τὰ ἀνγκαῖα μέτρα καὶ νὰ παρασχεθῇ πᾶσα διευκόλυνσις πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος. Εἶπεν ὁ κ. εἰσηγητὴς τῆς Ε.Κ. ὅτι εἰς τὸν νόμον τοῦ 1962 προστέθη μία πονηρία εἰς τὰ ὑφιστάμενα περὶ τῆς ψήφου τοῦ στρατοῦ καὶ ὅτι καθίσταται ἡ ψήφος τοῦ στρατοῦ ἀθέατος. Αὐ-

αὐτὴ εἶναι πονηρία; Ἐδῶ μᾶς λέγουσιν ὅτι ἀσχετὸν εἶναι ὅτι οἱ στρατιῶται ψηφίζουν ἐναντίον τῆς θελήσεως τῶν. Ἐὰν ἡ ψήφος εἶναι ἀθέατος, ποίαν βίαν πλέον θὰ ὑφίσταται ὁ στρατός; Τὸ ἀθέατον εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι πρέπει νὰ ψηφίξῃ ὁ στρατός. Ἄφ' ἧς καθίσταται ἀθέατος ἡ ψήφος, δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐλεγχθῇ οὔτε ἀπὸ ἡμᾶς οὔτε ἀπὸ σᾶς οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν εἶναι ἐὰν πρέπει νὰ δοθῇ δικαίωμα σταυροῦ εἰς τὰς ψήφους τῶν στρατιωτῶν. Αὐτὸ εἶναι ζήτημα συζητήσεως.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον εἶναι ἀφύσικον εἶναι κατὰ ἄλλο. Ἀφύσικον εἶναι ἂν ἐλλείψῃ μίαν σφοδρὰ πλειοψηφίαν λόγῳ αὐτῆς τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς, μετεκλογικῶς ἀρχίζει ἡ διεκυστίνδα μεταξὺ τῶν μεγάλων κομμάτων εἰς τὴν ὁποῖαν θὰ παρενέβαινον εἰς τὰ μικρότερα κόμματα ὡς διαιτητὴς ἢ καὶ ἄλλοι παράγοντες. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἀφύσικον καὶ ἀπαράδεκτον εἶναι ἂν ἡ ἔλλειψις ἐνὸς κόμματος σφάδῃ πλειοψηφοῦντος ἐδημιουργεῖ ἀτέρμονας συζητήσεις καὶ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς κυβερνήσεως καὶ κατὰ τὴν λήσιν τῶν κυβερνητικῶν ἀποφάσεων, ἐδημιουργῇ συνεχεῖς ἀναβολὰς καὶ τότε ἐπενέβαινον ξέναι πρὸς τὸν πολιτικὸν κόσμον δυνάμεις, ἵνα ἐπηρεάσουν τὴν πορείαν τῶν κομμά-

των. Εἶναι ἀπαράδεκτον νὰ γίνῃ μία μετὰστασις τοῦ κέντρου βάρους τῆς πολιτικῆς ζωῆς ἐξω τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας. Εἶναι ἀπαράδεκτον ἡμεῖς μὲ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον θέλωμεν νὰ ψηφίσωμεν νὰ ἐτοιμάζωμεν καὶ νὰ βοηθοῦμεν αὐτὰς τὰς ἐνδεχομένας ἐκτροπὰς. Ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας υποστηρίζετε τὴν ἀναλογικὴν ἀγαπητοὶ συναδελφοί. Ἐ, λοιπόν, ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν ὀκρίθως τὸ πλειοψηφικὸν καὶ εἴμαστε ποῖα κοντὰ εἰς τὴν σύγχρονον πραγματικότητα αὐτῆς τῆς στιγμῆς. Ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας υποστηρίζομεν κατ' ἔσχατον παραχώρησιν μίαν ἐνισχυμένην ἀναλογικὴν ἢ ὁποία ἐξασφαλίζει ἰσχυράν πολιτικὴν δυνάμιν καὶ ἀποτρέπει τὴν διασποράν. Ἀς ψηφίσωμεν γρήγορα τὸν ἐκλογικὸν νόμον καὶ ἄς φροντισώμεν νὰ πάμῃ γρήγορα εἰς τὰς ἐκλογάς. ἵνα δοθῇ μία ὁμαλὴ δημοκρατικὴ λύσις καὶ ἀποτραποῦν τραγελαφικαὶ λύσεις ἐπικίνδυναι διὰ τὸ πολίτευμα.

Η ΕΚΤΟΝΩΣΙΣ

**"Αρθρον του 'Ακαδημαϊκου Κ. ΤΣΑΤΣΟΥ
ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ**

"Όταν μία οικογένεια έχη τὸ ἀτύχημα νὰ έχη ἓνα ἀνώμαλο παιδί, τὸ ὁποῖον, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ ὅ,τι ὀρέγεται ἡ ψυχὴ του, θραύει οἰκιακὰ σκεύη, φωνάζει καὶ ἐνοχλεῖ συνεχῶς τοὺς πάντας, οἱ γνωστικοὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ δίδουν ὅ,τι ζητεῖ διὰ νὰ ἡσυχάσῃ καὶ λέγουν «ἄς δώσωμεν τόπον εἰς τὴν ὀργήν» ἐλπίζοντες εἰς τὴν θεραπείαν. Κάτι ἀνάλογο συμβαίνει ἀπὸ τοῦ 1961 εἰς τὴν πολιτικὴν μας ζωὴν. Ἀπεφάσισεν ἓν κόμμα νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν τακτικὴν του «νὰ κάνῃ τὸν τρελλὸν» μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι στὸ τέλος ὅλοι θὰ δώσουν τόπον εἰς τὴν ὀργὴν καί, διὰ νὰ ἐκτονώσῃ τὴν κατὰστασιν, θὰ ὑποκύψουν εἰς τὰς θελήσεις του.

Μάλιστα. Νὰ ἐκτονώσωμεν τὴν κατάστασιν. Διότι εἶναι καλὸν πρᾶγμα ἡ ἐκτόνωσις, ἡ ὁμαλὴ σχέσις τῶν πολιτικῶν κομμάτων. Καὶ ὅλοι ὀφείλομεν εὐλικρινῶς νὰ τὴν ἐπιδιώξωμεν, ἀκόμη καὶ ἂν εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ἐξαλλοσύνη ἐν προκειμένῳ εἶναι σκηνοθετημένη, ἀκόμη καὶ ἂν εἶναι βέβαιον, ὅτι ἀφήνουν τὰ καμώματά της ἀδιόφορον τὸν ἑλληνικὸν Λαόν.

Ἀλλὰ ἂν ἡ ἐκτόνωσις εἶναι ἓνας ὁρθὸς πολιτικὸς σκοπός, δὲν εἶναι οὔτε ὁ μόνος, οὔτε ὁ πρῶτος. Πρῶτος σκοπὸς εἶναι ἡ δημιουργία πολιτικῶν συνθηκῶν καταλλήλων διὰ τὴν συνέχισιν τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας, διὰ τὴν αὖ-

ξησιν τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος, διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἐξαγωγῶν, τῶν ἐπενδύσεων καὶ τῶν ἐνδογενῶν ἐργασιῶν. Αὐτὸς εἶναι ὁ πρῶτος, ὁ ἀποφασιστικὸς σκοπός.

Χάριν αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ ὀφείλει ὁ τόπος νὰ διαφυλάξῃ τὴν πολιτικὴν του σταθερότητα. Ὅφειλε νὰ ἀναδείξῃ πάλιν ἰσχυράν καὶ ὁμοιογενῆ Κυβέρνησιν ἱκανὴν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ ἐπείγοντα καὶ κρίσιμα προβλήματα τοῦ τόπου.

Υπάρχουν ὅμως ὠρισμένοι «ἐκτονωτικοί», οἱ ὁποῖοι, εἴτε ἐκ καλῆς, εἴτε ἐκ δολίας προαιρέσεως, ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ἐκτόνωσις θὰ ἐπιτευχθῇ μόνον ὅταν ἔστω καὶ προσκαίρως θυσιάσῃ αὐτὸς ὁ πρῶτος σκοπός.

Θὰ ἐπιτευχθῇ, λέγουν, ὅταν διασπασθῶν τὰ δύο μεγάλα κόμματα καὶ οἱ πλέον ἐκτονωτικοὶ ἀμφοτέρων τῶν παρατάξεων σχηματίσῃ πολιτικὴν Κυβέρνησιν σχετικῶς διαρκείας.

Ἀλλὰ ἡ διάσπασις τῶν δύο κομμάτων, ὁ κατακερματισμὸς τῶν πολιτικῶν δυνάμεων τῆς χώρας, θὰ μᾶς φέρῃ εἰς μίαν περίοδον, ὅπου ἀσθενεῖς Κυβερνήσεις θὰ διαδέχωνται εἰς μικρὰ διαστήματα ἡ μία τὴν ἄλλην καὶ θὰ εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἀδύνατος ὁ ταχὺς ρυθμὸς τῆς οἰκονομικῆς μας ἀναπτύξεως. Θὰ μᾶς φέρῃ εἰς μίαν περίοδον, ὅπου τὴν χώραν δὲν θὰ τὴν κυβερνᾷ ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ἐπικίνδυνοι ἐπιδιαιτηταί, μικραὶ ὁμάδες συνεχῶς κυμαίνόμεναι

ἐντὸς τοῦ Κοινοβουλίου, ἀλλὰ καὶ ἄλλα δύναμεις ἐξωκοινοβουλευτικά. Πέραν τῆς φθοροποιοῦ δράσεως αὐτῶν τῶν «ἐπιδιαιτητῶν» πολλοὶ τῶν ὁποίων θὰ εἶναι καὶ ἀφανεῖς καὶ ἐπομένως ἀνεύθυνοι, μέγας καὶ ἐπικίνδυνος ὑπερδιδιαιτητῆς τῶν πάντων θὰ εἶναι ἡ ἀρραγὴς δύναμις τῆς Ε.Δ.Α.

Μήπως φαντάζονται ὅσοι λέγουν, ὅτι μόνον προσκαίρως θὰ κρατήσῃ αὐτὰ τὰ ἐκτονωτικά σχήματα, ὅτι θὰ εἶναι εὐκόλον νὰ ἀνασυνταχθοῦν αἱ διεσπαρμέναι πολιτικαὶ δυνάμεις καὶ ἐπανέλθῃ τὸ κέντρον βάρους τῆς πολιτικῆς ζωῆς εἰς τὴν πλειοψηφίαν τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ; Ἡ μήπως φαντάζονται ὅτι αὐταὶ αἱ πρόσκαιροι ἀναστολαὶ τοῦ δημιουργικοῦ ρυθμοῦ ἐν ὅσῃ τῶν τακτικῶν προθεσμιῶν τῆς συνδεδεσῆς μας μετὰ τὴν Κοινὴν Ἀγοράν εἶναι ἀνεκταὶ ἢ τοῦλάχιστον ἀκίνδυνοι;

Εἶναι τῷ ὄντι ἀπορὸν πῶς αὐτὰ δὲν τὰ σκέπτονται «οἱ ἐκτονωτικοί», οἱ καλῆς προαιρέσεως. Πῶς τὸ κακὸν τῆς πολιτικῆς ὀξύτητος ἐπιδιώκοντες νὰ τὸ θεραπεύσουν δι' ἐνὸς κακοῦ χειροτέρου, τὸ ὁποῖον λόγω τῆς ἐπιδεινώσεως τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν θὰ ὀδηγήσῃ τελικῶς εἰς μεζονας κοινωνικὰς ἀναταραχὰς μετὰ ἀπροβλέπτους συνεπείας.

Ὁ δρόμος ὁ τίμιος, ὁ λογικὸς δρόμος πρὸς τὴν ἐκτόνωσιν εἶναι αἱ ἐκλογαί. Ἡ ἐπανάληψις τῆς πολιτικῆς—(ἄς μὴν ἀνησυχοῦν «οἱ ἐκτονωτικοί») — τοῦ «κάτω τὸ τρελλὸν ἕως ὅτου ἐπιτύχῃ ὅ,τι θέλω», δὲν ἀντέχει εἰς νέαν ἐκλογικὴν ἀναμέτρησιν. Αἱ νέαι ἐκλογαί θὰ φέρουν ὅπωςδήποτε τὴν ἐκτόνωσιν εἴτε διότι θὰ τὰς κερδίσουν τὰ ἐθνικὸφρονα κόμματα τῆς ἀντιπολιτεύσεως, εἴτε διότι θὰ τὰς κερδίσῃ ἡ Ε.Ρ.Ε. Μία δὲ ἐκ τῶν δύο παρατάξεων θὰ κληθῇ νὰ σχηματίσῃ μίαν σταθεράν, ἰσχυράν, ἀρραγὴν Κυβέρνησιν, ἱκανὴν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς περιστάσεις.

"Όταν ὑπάρχῃ αὐτὸς ὁ ὑγιής, ὁ φυσιολογικὸς δρόμος τῆς ἐκτονώσεως, διατὶ ζητοῦμεν τοὺς σκολιοὺς δρόμους ποὺ ὀδηγοῦν εἰς μεγαλύτερα δεινά; Δρόμους εἰς τοὺς ὁποίους διακυβεύονται μέγιστα ἔθνικα συμφέροντα; Μήπως διότι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐκτονώσεως ἄλλα ἐπιδιώκομεν; Ἄλλα, καὶ δὴ ἀνομολόγητα;

Ἐὰν κάτι τέτοιο συμβαίῃ, ἀσφαλῶς δὲν συμβαίνει ἀπὸ πλευρὰς τῆς Ε.Ρ.Ε. Ἐχουν ὅλας τὰς στελέχους τῆς πλήρης ἐπίγνωσης τῆς ἐθνικῆς ἀνάγκης νὰ μείνῃ ἀρραγὴς ἡ παράταξις. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ κάτι σπουδαιότερον, τοῦ ὁποίου ἔχουν ἄμεσον ἀντίληψιν τὰ στελέχη τῆς Ε.Ρ.Ε.: ὅτι τὴν ἐνότητά αὐτὴν καὶ δὴ ὑπὸ τὴν σημερινήν της μορφήν καὶ ἡγεσίαν τὴν θέλει περὶ σφότερον παρὰ ποτὲ σήμερον ὁ ἑλληνικὸς Λαός. Ὅταν ὑπάρχῃ ἡ σαφὴς αὐτὴ προειδοποίησις πρὸς πάντας τοὺς τυχόν διστακτικούς, ὅταν τὸ λαϊκὸν ὑπόβαθρον, οἱ ἐκλογεῖς, αὐτὸ βεβαιώσῃ, εἰς τὴν ἀξίωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ θὰ προφυλάξουν τὴν ζωὴν τῆς χώρας ἀπὸ κάθε ἀποσυνθετικὴν προσπάθειαν.

ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΤΣΟΣ

Σταθμός εις τὴν πολιτικὴν ἀνέλιξιν τῆς χώρας μας

18/2/63 [53] *Brooklyn*

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΒΕΒΑΙΑ ΔΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΕΝ ΑΝΑΓΚΗ Ο Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΘΑ ΕΠΙΔΙΩΞΗ ΤΗΝ ΑΠ' ΕΥΘΕΙΑΣ ΕΓΚΡΙΣΙΝ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Ἱστορικὴ θὰ μείνῃ ἡ προχθεσινὴ σύσκεψις τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος τῆς Ε.Ρ.Ε. καθ' ἣν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Ριζοσπαστικῆς Ἐνώσεως κ. Κων. Καραμανλὴς εἰσηγήθη τὴν ἀναθεώρησιν μὴ θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος. Ἀριστερὰ: Οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ βουλευταὶ ἐν ἀκούσῳ τῶν κ. Πρωθυπουργὸν ἐκθέτοντα τοὺς λόγους δι' οὓς ἐπιβάλλεται ἡ ἀναθεώρησις. Δεξιὰ: Ὁ κ. Κων. Καραμανλὴς ὁμιλῶν πρὸς τὴν συνέλευσιν.

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

19/2/63
"Αρθρον του ὑπουργοῦ κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΣΑΤΣΟΥ

"Οτι ὁ δημόσιος ἡμῶν βίος ἔχει καὶ ἐλαττώματα καὶ ἀδυναμίας, αὐτὸ τὸ γνωρίζει καὶ ὁ τελευταῖος πολίτης. Διότι πρῶτος αὐτὸς τὰς πληρώνει. "Αλλὼν ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων καὶ ἀδυναμιῶν αὐτῶν ἡ θεραπεία ἐμπίπτει εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς ὅλων τῶν πολιτῶν. "Αλλὼν ὅμως ἐξ αὐτῶν ἡ θεραπεία ἀνήκει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ νόμου, εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ὀργανώσεως τῶν κρατικῶν λειτουργιῶν. Εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τελευταίων αὐτῶν δύναται, καὶ πρέπει, νὰ ἀποδλέπη μία εὐστοχος ἀναθεώρησις τοῦ Συντάγματος. Θὰ ἀπατέλει, ὡς ἐκ τούτου, ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς μέγα πολιτικὸν κατόρθωμα, μεγάλην διὰ τὸ "Εθνος εὐεργεσίαν.

Εἶναι δι' αὐτὸ πρὸς τιμὴν τοῦ ἰσχυροτέρου πολιτικοῦ κόμματος τῆς χώρας καὶ τῆς ἡγεσίας αὐτοῦ, ὅτι ἀπεδύθη εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν καὶ ἔταξεν ὡς ἓνα ἐκ τῶν κυρίων σκοπῶν τῆς δράσεώς του τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος.

Καὶ ἔτι πλέον. Προήλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ὁ κ. Κ. Καραμανλῆς λίαν ἐπικαίρως. Καὶ διὰ νὰ εἰμεθα εἰλικρινεῖς, προήλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ὅταν εἶχαν ἐξαπληθυνθῇ καὶ τὸ τελευταῖον περιθώριον τοῦ χρόνου.

Διότι ἡ κατάστασις ἔχει φθάσει εἰς τὸ σημεῖον ὅπου τὰ τιθέμενα προβλήματα δὲν δύνανται πλέον νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἐπιτυχῶς, δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ τὸ Κράτος μὲ πλήρη ἀπόδοσιν, ἂν δὲν ἐπέλθουν ὀρισμέναι βασικαὶ ὀργανικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Κράτους.

Ἡ περὶ ἀναθεωρήσεως ὀρισμένων διατάξεων τοῦ Συντάγματος πρότασις δὲν εἶναι ἐμπνευσις τῆς στιγμῆς. Εἶναι τὸ καταστάλημα μὲτ' ἀμφοτέρων δοκιμασιῶν, μὲτ' αἰρέσεως τὴν ὁποίαν ἐσώρευεν ὁ χρόνος ἐπὶ τῶν ὤμων ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἐπτά καὶ πλέον ἔτη φέρει τὰ βάρη τῆς ἐξουσίας.

Τὸ Σύνταγμα μᾶς ἀνήκει εἰς τὸν 19ον αἰῶνα. "Οτε ἀνεθεωρήθη τὸ 1932, διὰ λόγους ποὺ εἶναι περιττὸν τώρα πλέον νὰ ἐρευνηθοῦν, ἡγνόησε τὰ νέα προβλήματα ποὺ ἔθετεν εἰς τὸ "Εθνος καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον ἢ ἱστορίαν.

Ἡγνόησε τὸν ταχὺν ρυθμὸν τῆς συγχρόνου ζωῆς καὶ τὴν ἀνάγκην νὰ παρακολουθῇ ἡ κρατικὴ μηχανὴ τὸν ρυθμὸν αὐτόν. Ἡγνόησε τὴν εὐρείαν κοινωνικὴν ἀποστολὴν τοῦ Κράτους, τὴν συνεχῆ καὶ ἀναγκαστικὴν ἐπέκτασίν του. Ἡγνόησε τὴν ὑφῆν, τὴν ἔντασιν καὶ τὰς νέας μεθόδους τῶν πολιτικῶν καὶ ἱδεολογικῶν συγκρούσεων τοῦ καιροῦ μας. Εἰς τοὺς κυβερνήτας τῆς χώρας ἐδίδεν ἓνα

ἀραμπῆ διὰ νὰ παρακολουθῇ τὸ αὐτοκίνητον τῶν συναγωνιστῶν τῆς καὶ ἓνα καρτερίκι τοῦ 21 διὰ νὰ πολεμήσῃ τὰ ἀτομικὰ ὅπλα τῶν ἐχθρῶν τῆς.

Ἐντὸς τῶν εἴκοσι προσεχῶν ἐτῶν καλεῖται ἡ "Ελλάς νὰ κινή ἄλλατα οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου. "Οφείλει πάσῃ θυσίᾳ νὰ τὰ κινή διὰ νὰ ἐπιζήσῃ μέσα εἰς ἓνα περιβάλλον γοργῶς ἀνερχομένων κρατῶν. Κατὰ τὰ εἴκοσι αὐτὰ ἔτη καὶ πέραν αὐτῶν καλεῖται ἡ "Ελλάς νὰ προστατεύῃ τὴν ἐθνικὴν τῆς ἀσφάλειαν, τὴν ἐσωτερικὴν τῆς τάξιν, τὴν πολιτικὴν καὶ νομισματικὴν σταθερότητα, τὰς ἀπαραιτήτους αὐτὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν ταχεῖαν πρόδον τῆς.

Πάντοτε βεβαίως σκοπὸς τῆς Πολιτείας εἶναι ἡ πρόοδος. "Αλλὰ σήμερον συμβαίνει κάτι διάφορον. Σήμερον ἐπιτάσσεται ἡ πρόοδος ἐπὶ τακτῇ προθεσίμᾳ. Οἱ καιροὶ ἐπομένως οὐ μενετοί. Τὰ περιθώρια εἶναι στενά. Εἰς αὐτὰ μέσα δὲν χωροῦν ἀναδλητικότητες. Δὲν χωροῦν τὰ κοινωνικοϋλευτικὰ παιχνίδια τοῦ πηλοῦ καλοῦ καιροῦ. Δὲν χωροῦν τὰ ἀνεδοκατεδάσματα τῶν πρωθυπουργῶν καὶ τῶν κυβερνήσεων διὰ νὰ ἐκανοποιητῇ ἡ πληθώρα τῶν φιλοδοξιών. Χρειάζεται συνέχεια ἐργασίας καὶ ταχύτης ἀποφάσεων.

Εἰς ὅλα αὐτὰ δύναται ἀποφασιστικῶς νὰ συμβάλῃ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Συντάγματος. Καὶ εἶναι γρῆος, καὶ περισσότερον ἀπὸ γρῆος, εἶναι ἀνάγκη ἡ ἀναθεώρησις αὐτὴ νὰ ἀποφασισθῇ.

Ἀποτελεῖ εὐχάριστον οἰωνὸν ὅτι καὶ τὰ δύο κόμματα τῆς ἐθνικῆς ἀντιπολιτευσεως ἀναγνωρίζουν τὴν ἀνάγκην αὐτὴν. Φυσικὴ συνέπεια τοῦ γεγονότος τούτου εἶναι ἡ ἀπροφάσιτος συμμετοχὴ τῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναθεωρήσεως, τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπιβάλλουν τὰ ὕψιστα συμφέροντα τοῦ λαοῦ. "Αρνησις συμμετοχῆς θὰ ἐσήμαινε, ὅτι ὑπεράνω τῶν ὑφίστων αὐτῶν ἐθνικῶν συμφερόντων τίθενται πρόσκαιροι κομματικαὶ βλέψεις. Καὶ αὐτὸ ὁ λαὸς θὰ τὸ ἐκτιμῇ δεινῶς. Θὰ τὸ θεωρήσῃ ὡς ἄρνησιν ὑποταγῆς, χωρὶς καμμίαν σοδαρὰν δικαιολογίαν, ἀπὸ κομματικῆς ἐμπάθειαν.

Τὰ κόμματα, δύνανται νὰ διατηρήσουν ἀνεπάφους καὶ τὰ ἐπιφυλάξεις καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐπὶ ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων, καὶ νὰ συμβάλουν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναθεωρήσεως. Ἐὰν δὲν θέλουν ἐξ ὀρισμοῦ νὰ κολλησθῶν, ἂν δὲν θέλουν νὰ ἀποδειχθοῦν ἔρμαιο τοῦ πάθους τῆς ἀρνήσεως, οὕτω θὰ πράξουν.

Ἐὰν δὲν τὸ πράξουν, ἡ Ἑθνικὴ Ριζοσπαστικὴ Ἐνωσις θὰ ἀγωνισθῇ δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων ἵνα ἐπιτύχῃ τὸν μέγαν αὐτὸν διὰ τὸ "Εθνος σκοπόν. Καὶ ἔχει κάθε λόγον νὰ πιστεύῃ ὅτι θὰ τὸ ἐπιτύχῃ μὲ τὴν συμπαράστασιν τῆς μεγάλῃς πλειοψηφείας τοῦ "Εθνους. Καὶ δὲν θὰ σταματήσῃ τὸν ἐθνικὸν αὐτὸν ἀγῶνα πρὸ τοῦ τέλους.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τῆς ἀναθεωρήσεως, ἐκείνην ποὺ ἀφορᾷ τὴν παροῦσαν Βουλὴν, αἱ διαφωνίαι ἐπὶ τῆς οὐσίης τῶν ὑπὸ ἀναθεώρησιν διατάξεων, δὲν εἶναι λόγος ἵνα μὴ συμπράξουν ὅλοι εἰς τὴν βελτιώσιν των. Διότι ἡ παροῦσα Βουλὴ δὲν πρόκειται νὰ διατυπώσῃ καὶ νὰ θεσπίσῃ νέας διατάξεις. Αὐτὸ εἶναι ἔργον τῆς μελλούσης Βουλῆς. Ἡ παροῦσα θὰ εἴπῃ μόνον ποῖται ἐκ τῶν καίρων διατάξεων πρέπει νὰ συζητηθοῦν ἀπὸ τὴν μέλλουσαν Βουλὴν καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ κόμματα τῆς ἀντιπολιτευσεως πιστεύουν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναθεωρήσεως, ὅπως ρητῶς τὸ ἐδήλωσαν πλειστάκις, ἀφοῦ περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως αὐτῆς θὰ ἀποφασίσῃ ἡ μέλλουσα Βουλὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ἰσχυρίζονται ὅτι θὰ ἔχουν τὴν πλειοψηφίαν καὶ οὕτω θὰ δυναθοῦν αὐτοὶ νὰ ἐπιβάλουν τὰς ἀπόψεις των, μὲ ποῖαν δικαιολογίαν δύνανται νὰ μὴ συμφωνήσουν εἰς τὴν ἐναρξιν τῆς μακρᾶς διαδικασίας περὶ ἀναθεωρήσεως; Μήπως ἐνδομυθῶς γνωρίζουν ὅτι καὶ εἰς τὴν προσεχῇ Βουλὴν ἄλλοι θὰ εἶναι οἱ πλειοψηφούντες;

"Αλλὰ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κατέναντι οἰασθήποτε προφάσεως καὶ ἀρνήσεως, τὸ ἔργον πρέπει ν' ἀρχίσῃ καὶ ν' ἀχθῇ εἰς πέρας. Πρέπει ν' ἀναθεωρηθῇ ταχέως τὸ Σύνταγμα μέσα εἰς τὰ πλαίσια τὰ ὁποῖα διαγράφει ἡ θεμελιώδης διάταξις τοῦ άρθρου 108.

Πρέπει ὅλοι οἱ ἐλεύθεροι ἀπὸ κομματικῶν φανατισμῶν Ἕλληνες, ὅλοι, ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς παρατάξεως εἰς τὴν ὁποῖαν ἀνήκουν, νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἀναθεωρητικοῦ αὐτοῦ ἔργου. Διότι εἶναι ἔργον ὑπερβαίνον τὰ ὅρια τῶν κομματικῶν ἀνταγωνισμῶν. Διότι ἀπὸ αὐτὸ κατὰ πολὺ ἐξαρτᾶται ἡ πρόοδος τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Διότι ἀποτελεῖ ἀνάγκην ζωῆς, ἀμείλικτον αἷμα τῶν καιρῶν μας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΣ

153

Ὁ ὑπουργὸς Προνοίας κ. Τσάτσος μεταβαίνει εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς συνοδευόμενος ἀπὸ γεωλόγους, ὑπαλλήλους τοῦ ὑπουργείου καὶ τοπικοὺς παράγοντας. Δεύτερος ἐξ ἀριστερῶν διακρίνεται ὁ ἀπεσταλμένος μας κ. Θ. Δράκος.

Μικροβίος Μικροχρυσό

15 Jan 63

ζῶα του, νὰ σώσῃ τὸ θῖός του. Ἄλ-

Περὶ 15/1/1963

ΗΒΡΑΩΝΗ

3 Σελίς

Εἰκόνες ἀπὸ τὴν φοβερὰν τραγωδίαν τῆς Εὐρυτανίας

*Α ρ ι σ τ ε ρ ᾶ: Σαρωτική ἡ «θύελλα» ποὺ πέρασε καὶ ἰσοπέδωσε τὰ πάντα στὸ διάβα της! . Τὰ περισσότερα σπίτια τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, ὅπως φαίνεται καὶ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς φωτογραφίας μας, κατεστράφησαν ὁλοσχερῶς, ἐνῶ μικρὸν τμῆμα τοῦ τόπου τῆς συμφορᾶς διέφυγε τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ θανάτου. Δ ε ξ ι ᾶ: Ὁ ὑπουργὸς τῆς Προνοίας κ. Κ. Τσάτσος, ὁ ὁποῖος κατέφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς τραγωδίας ἀπὸ τῶν πρώτων μεταμεσημβρινῶν ὥρῶν τῆς Κυριακῆς, ἐν μέσῳ τῶν κατοίκων τοῦ καταστραφέντος Μικροῦ Χωριοῦ

9. 1963
ΛΟΤΕ

επαφές Προνοίας

ΒΡΑΔΥΝΗ

Εικόνες από την φοβεράν τραγωδίαν

ΗΒΡΑΔΥΝΗ

τραγωδίαν τῆς Εὐρυτανίας

Ἀριστερὰ
λοσχερώς, ἐνῶ

σπίτια τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, ὅπως φαίνεται καὶ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς φωτογραφίας μας, κατεστράφησαν ὁ-
ργὸς τῆς Προνοίας κ. Κ. Τσάτσος, ὁ ὁποῖος κατέβησεν εἰς τὸν τόπον τῆς τραγωδίας ἀπὸ τῶν πρώτων με-
κατοίκων τοῦ καταστραφέντος Μικροῦ Χωριοῦ

9 1963
ΛΟΤΕ
Ελπίος Προνοίας

ΒΡΑΔΥΝΗ

Εικόνες από την φοβεράν τραγωδίαν

ΗΒΡΑΔΥΝΗ

ΤΑ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΠΟΥΦΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΚΟΥΦΥ

Του διασήμου γελοιογράφου: FRED LASSWELL

ΑΥΡΙΟΝ: 'Η συνέχεια

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ ΖΩΗΝ

Αριστερά: Είς τόν Ναόν τῆς Ἀγίας Σοφίας (Πειραιῶς), ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Γεωργίου Γιαμβοῦ, μετὰ τῆς δίδος Δέσποινας Δημοπούλου. Δεξιά: Είς τόν Ναόν τῆς Παναγίας Βλαχερνῶν (Πειραιῶς), ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Γεωργίου Γαϊτάνου, μετὰ τῆς δίδος Σοφίας Τσουμπή.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΠΕΔΑ

ΡΑΦΗΝΑ: Παραθαλάσσια οικόπεδα με πολλές άποκες δόσεις. Θα μαγευτική. Πεύκο - θάλασσα. Κοντά στην πλάξ της ΡΑΦΗΝΑΣ. Έπισκεψείσθε καθημερινά και Κυριακάς δωρεάν. ΤΖΩΡΤΖ 12 (πλ. Κάνιγγος).

ΟΙΚΟΠΕΔΑ: Οικογενειάρχαι εξασφαλίσате την προίκαν και τὸ μέλλον των παιδιών σας. Ο κτηματίας Ιωάννης Περ. Μπρέμπας σας προσφέρει τριακόσια (300) οικόπεδα συμπροσφεραγμένα εις τὰ Ἅγια Λιόσια.

ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ, Πατησίων 250, ἐπὶ τῆς πλατείας Κολιάτσου. Πωλούνται: 1. "Εν διαμ. 4 δωμ. 110 λούνται: 180.000 δραχ. καὶ ἀνω. Περι-ἀπὸ 180.000 δραχ. καὶ ἀνω. 60 φέρει ΑΧΑΡΝΩΝ τὸν 2 δωμ. 60 Μ2 ἐξωτερικά 160.000, τὸν 2 δωμ. 100.000 δραχ. καὶ σὲ διαφό-νους ἄλλας περιοχάς. Εὐκαλῶν

ΕΥΚΑΙΡΙΑΙ. RETIRE 4 δωμ. 265.000 δραχ. Διαμερίσματα εἰς διαφό-ρους ὁράφους τὸν 3 δωμ. καὶ retiré ἀπὸ 180.000 δραχ. καὶ ἀνω. Περι-ἀπὸ 180.000 δραχ. καὶ ἀνω. 60 φέρει ΑΧΑΡΝΩΝ τὸν 2 δωμ. 60 Μ2 ἐξωτερικά 160.000, τὸν 2 δωμ. 100.000 δραχ. καὶ σὲ διαφό-νους ἄλλας περιοχάς. Εὐκαλῶν

ΤΣΑΛΑΜΑΤΑ. ΕΠΙΠΛΑ, ΤΡΑ-ΠΕΖΑΡΙΕΣ, κρεββατοκάμαρες, χαλί, σαλόνια παντὸς τύπου καὶ ρυθμοῦ, εἰς πολυσηκὴν συλλογὴν, ἀνω-νάγωνιστα εἰς στερεότητα καὶ κομ-ψότητα. Ἰκανοποιούν καὶ τὸν πλέον ψόφητα. Ἰδιότροπο ἀγοραστή. Εὐλολῶν πλη-ρωμῆς. "Εκθεσίς ἐπιπλῶν: ΤΣΑΛΑ-ΜΑΤΑ, ΑΙΟΛΟΥ 89, παραπλευρώς Δραγῶνα καὶ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ & αἰθ. 235.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ φορτηγὸν ἐργολαδικόν, μετὰ προσύμφων, 4 τόνων ΝΤΟ-Ι-ΤΣ "Γραι 7-8 μ.μ., τηλέφ. 844.810. 1070

ΠΩΛΕΙΤΑΙ αὐτοκίνητον φορτηγὸν ἀνατρεπόμενον 3½ τόνων Δημοσίας Χρήσεως, μάρκας «Μερσεντές». Πλη-ροφορία τηλεφώνων 571.003, ὥρα 6-8 πρωὶ καὶ 5-7 ἀπογευμα. 57817

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ αὐτοκίνητον φορτηγὸν ἀνατρεπόμενον 3½ τόνων Δημοσίας Χρήσεως, μάρκας «Μερσεντές». Πλη-ροφορία τηλεφώνων 571.003, ὥρα 6-8 πρωὶ καὶ 5-7 ἀπογευμα. 57817

"ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ"

22 Ιανουαρίου 1963

Ελευθεροστομίες

27. 1. 63

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1963

Ο ΕΞ ΕΥΒΟΙΑΣ

βουλευτής της Ένώσεως Κέντρου κ. Αρβανιτάκης κατέληψε εξ ένθουσιασμού όταν ανέγνωσε ανταπόκρισιν του «'Ασσοσιείτεντ Πρές» εις την οποίαν ανεφέρετο, ότι οι Δανοί αποκαλούν χαϊδευτικά την πριγκίπισσαν Άννα-Μαρίαν... «άγριόγατος»!

— Καί διατί σάς ένθουσίασεν ό άγριόγατος;

— Διότι καλόν είναι νά κάμη κανείς άγιασμόν εις τά 'Ανάκτορα, αλλά χρειάζεται καί μιá... γάτα έναντίον τών ποντικών της Εύνοιοκρατίας...

ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΣ εἰ-

πεν εις κυβερνητικόν βουλευτήν:

— Τήν Δευτέραν, κατά την ύποδοχὴν τών ὑψηλῶν μνηστευμένων, ό κ. Καραμανλῆς θά εἶναι πάλιν στά μέσα καί στά ἔξω!...

Καί ό βουλευτής ἀφελῶς:

— Στά μέσα ναι! Στά ἔξω ὀχι... ἀκόμη!...

ΣΤΑ κέφια του ἦ-

ταν προχθές ό ὑπουργός Προνοίας κ. Τσάτσος. Μόλις ὡς εἰσῆλθεν εἰς τήν Βουλὴν ἐκυκλώθη ἀπὸ δημοσιογράφους.

— Τί γίνεται μέ τὸν καιρό, κ. ὑπουργέ; Πολύ δουλειά ἔπεσε εἰς τὸ ὑπουργεῖόν σας!

— Δέν μ' ἐνοχλεῖ ἡ δουλειά. 'Αλλοῦ εἶναι τὸ παράπονό μου.

Τὸ ὑπουργεῖο Προνοίας δέν σηκώνει ψέματα! Τόσα σπίτια πλημμύρισαν, τόσα κατεστράφησαν, ἐνῶ σ' ἐκεῖνο τὸ εὐλογημένό ὑπουργεῖο Προεδρίας ἔλεγα καὶ κανένα ψεματάκι! Μόνον ἔλεγε; 'Ακουε κιόλας...

ΕΞΕΜΕΤΑΛΛΕΥΘΗ-

ΣΑΝ οἱ δημοσιογράφοι τήν θερμὴν ἀτμόσφαιραν καὶ ὑπέβαλαν εἰς τὸν κ. Τσάτσον τὴν ἐρώτησιν:

— Τί κάνει ἡ κότα σας;

— Ὁ κ. ὑπουργός αἰφνιδιάσθη ἀπὸ τὴν ἐρώτησιν ἀλλὰ δέν τὰ ἔχασε:

— Ἡ κότα μου; Μὰ δέν τὰ μάθατε; Ἡ κότα μου βρίσκεται δι' ἁ-

ποσπάσεως εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον...

ΕΛΕΓΑΝ οἱ δημοσιογράφοι εἰς τὸν ὑπουργὸν Προνοίας ὅτι ἡ φωτογραφία ποὺ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς ἑφημερίδας, ὅπου ἐνέφανίζετο μέ ἓνα σκουφάκι δέν τὸν κολάκευε:

Διευρτηρήθη ό κ. Τσάτσος:

— Τί λέτε; Τὴν ἐκτιμῶ πολὺ αὐτὴν τὴν φωτογραφίαν. Μοιάζει σὰν εἰκονογράφησις τοῦ γνωστοῦ διδλίου τοῦ Λομπρόζο!...

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΔΙΑΤΙ ΦΥΓΟΜΑΧΕΙ Η ΕΝΩΣΙΣ ΚΕΝΤΡΟΥ

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ Κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Μεταξύ Κυβερνήσεως και μείζονος αντιπολιτεύσεως διεξάγεται κατ' αὐτάς ὁ ἀκόλουθος χαρακτηριστικὸς διάλογος. Ἐρωτᾷ ἡ Κυβέρνησις ἐάν συμφωνῇ ἡ μείζων ἀντιπολίτευσις εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος καὶ ἡ τελευταία ἀπαντᾷ καταφατικῶς. Κατόπιν τούτου ἡ Κυβέρνησις καλεῖ τὴν μείζονα ἀντιπολίτευσιν πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος, ἀλλὰ ἡ τελευταία ἀπαντᾷ ἀρνητικῶς. Ἐνῶ συζητεῖ μετὰ τὴν Κυβέρνησιν πᾶσαν ἐπερώτησιν, ἐνῶ ταλαιπωρεῖ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐπιψηφίσιν πάντων τῶν νομοσχεδίων ἄλλοτε καταψηφίζουσα, ἄλλοτε ὑπερφιρίζουσα καὶ ἄλλοτε ἀπέχουσα μόνον τῆς ψηφοφορίας, ἀρνεῖται νὰ συζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος. Τὴν ἀρνήσιν τῆς δὲ αὐτὴν προσπαθεῖ νὰ δικαιολογήσῃ μετὰ τὰ ἐξῆς κυρίως ἐπιχειρήματα:

Πρῶτον, λέγει: Δὲν ὑπάρχει συζήτησις μετὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ Βουλὴν νόθον. Εἰς τοῦτο τὸ ἐπιχειρήμα δύναται νὰ ἀπαντήσῃ κανεὶς ὡς ἀκολούθως: Ἐάν δὲν ἡμπορῇ νὰ γίνεταί συζήτησις μετὰ μίαν τοιαύτην Βουλὴν, διατὶ σ υ μ μ ε τ έ χ ε ι τῆς Βουλῆς αὐτῆς ἡ Ἀντιπολίτευσις; Διατὶ συζητεῖ πᾶν θέμα μετὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐλέγχου καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας; Διατὶ δι' ὅλα αὐτὰ χωρεῖ συζήτησις μετὰ τὴν «νόθον» Βουλὴν καὶ τὴν «νόθον» Κυβέρνησιν καὶ δὲν χωρεῖ συζήτησις διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος;

Ἄλλ' ἔτι πλέον: Ἡ Κυβέρνησις αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ζητεῖ ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ συζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος. Ζητεῖ ἀπλῶς, ὡς προσφυῶς ἐλέγχθη, νὰ καταρτίσῃ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς συζητήσεως περὶ ἀναθεώρησης τοῦ Συντάγματος, ἡ ὁποία θὰ διεξαχθῇ ἀπὸ ἄλλην Βουλὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἰσχυρίζεται ἡ Ἐνωσις Κέντρου ὅτι θὰ ἔχῃ τὴν πλειοψηφίαν. Καλεῖται ἐπομένως ἡ Ἐνωσις Κέντρου, ἀπὸ θέσεως δυνάμεως, νὰ συζητήσῃ τότε τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος. Ἡ Κυβέρνησις τῆς ἀνοίγει τὸν δρόμον διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν, ὅπως αὐτὴ τὴν θέλει. Παρὰ ταῦτα ἀρνεῖται νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὴν τὴν φυσικὴν ὁδόν, χωρὶς νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀντίφασιν ἣτις περιέχεται εἰς τὴν ἀρνήσιν τῆς.

Ὁ δεύτερος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἰσχυρίζεται ἡ Ἐν. Κέντρου ὅτι δὲν συζητεῖ τὸ θέμα τοῦ Συντάγματος μετὰ τὴν Κυβέρνησιν εἶνε ὅτι ἡ κυβερνητικὴ πρότασις εἶνε δολία· ὁ δὲ δόλος συνίσταται εἰς τὴν παρὰ τὰς τῶν συζητήσεων τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ μακρόν, ὥστε αἱ ἐκλογαί, ἀντὶ νὰ γίνουν ἐντὸς τοῦ 1963, ὅπως τὸ εὐχεται ἡ Ἐν. Κέντρου, νὰ γίνουν βραδύτερον κατὰ τὸ φυσικὸν τέρμα τῆς βουλευτικῆς περιόδου. Καὶ διερωτᾶται τις: Διατὶ ἡ Ἐνωσις Κέντρου δὲν

συμμετέχει τῶν ἀναθεωρητικῶν συζητήσεων ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐπισπεύσῃ τὰς συζητήσεις αὐτάς; Διατὶ δὲν συμφωνεῖ ἀμέσως εἰς τὴν ἀπλὴν ἀναγραφὴν τῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων διὰ νὰ τὰς τροποποιήσῃ αὐτὴ, ὡς μέλουσα πλειοψηφία, ὅπως θέλει; Εἰς χεῖρας τῆς μείζονος ἀντιπολιτεύσεως εἶνε νὰ ἐπισπεύσῃ πρὸς τὴν κατεῦθυνσιν αὐτὴν ὅλην τὴν διαδικασίαν τῆς ἀναθεωρήσεως. Εἰς χεῖρας ἐπομένως αὐτῆς εἶνε νὰ ματαιώσῃ τὸν δῆθεν κυβερνητικὸν δόλον περὶ παρατάσεως τῶν συζητήσεων καὶ εἰς χεῖρας αὐτῆς ἐν συνεχείᾳ νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὴ τὴν ἀναθεώρησιν ἐκεῖ ὅπου θέλει, ἐάν ποτε διαπιστωθῇ ἀπὸ τὰς μελλούσας ἐκλογὰς ὅτι ἔχει τὸν λαὸν κατὰ τῆς. Ἐπομένως καὶ ὁ δεύτερος λόγος ἀρνήσεως εἶνε ἀβάσιμος.

Καὶ ἄλλο ἐπομένως φοβεῖται καὶ κάτι ἄλλο θέλει νὰ ἀποφύγῃ. Ἴσως νὰ θέλῃ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν Ἐθνικὴν Ριζοσπαστικὴν Ἐνωσιν νὰ προσφέρῃ μίαν νέαν μεγάλην ὑπηρεσίαν πρὸς τὸ ἔθνος, τὴν ὁποίαν ἐν καιρῷ δεόντως θὰ ἐκτιμῇ ὁ ἐλληνικὸς λαός.

Ἡ τρίτη δικαιολογία τῆς Ἐνώσεως Κέντρου εἶνε, ὅτι αὕτη διαφωνεῖ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ἀναθεωρήσεως μετὰ τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ ποῖος ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Ἐνωσιν Κέντρου νὰ συμφωνήσῃ; Προτείνει ἡ Κυβέρνησις τὴν τροποποίησιν ὠρισμένων ἀρθρῶν τοῦ Συντάγματος. Τὸ ἐάν ταῦτα θὰ τροποποιηθῶν ἐπὶ τοῦ αὐστηρότερον ἢ τοῦ ἐλευθεριώτερον, αὐτὸ δὲν πρόκειται καὶ νὰ συζητηθῇ ἀπὸ τὴν παροῦσαν Βουλὴν. Αὐτὸ θὰ συζητηθῇ ἀπὸ τὴν μελλούσαν. Ὅσον ἐνωρίτερον ἀρχίσῃ ἡ ἀναθεωρητικὴ διαδικασία, τόσο ἐνωρίτερον θὰ πρέπει νὰ ἐλπίξῃ ἡ Ἐνωσις Κέντρου ὅτι θὰ ἐπιβάλλῃ τὰς ἀπόψεις τῆς. Ἡ ἀπόφασίς, τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃ ἡ παροῦσα Βουλὴ περὶ ἀναθεωρήσεως ὠρισμένων διατάξεων τοῦ Συντάγματος, ὅχι μόνον δὲν προδικάζει, ὅτι αἱ λύσεις αἱ ὁποῖαι θὰ δοθῶν θὰ εἶνε οἱ αὐτὰς θέλει ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἐπιτρέπει εἰς πάντα, ὁ ὁποῖος ἐλπίζει ὅτι θὰ ἔχῃ τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν μελλούσαν Βουλὴν, νὰ πιστεύῃ ὅτι αὐτὸς θὰ ἐπιβάλλῃ τὰς ἀπόψεις του. Εἶνε ἐπομένως καὶ αὐτὴ ἡ δικαιολογία ἀβάσιμος.

Εἰς πάντα ἀντικειμενικὸν κριτὴν ἐπομένως ὅλαι αἱ δικαιολογίαι τῆς Ἐνώσεως Κέντρου εἶνε καθαρὰ π ρ ο σ χ ῆ μ α τ α. Εἶνε πρόσχημα νὰ λέγῃ, ὅτι δὲν συζητεῖ τὸ Σύνταγμα, ὅταν συζητῇ ὅλα τὰ ἄλλα μετὰ τὴν Κυβέρνησιν. Εἶνε πρόσχημα νὰ λέγῃ ὅτι διὰ τῆς προτάσεως τῆς ἡ Κυβέρνησις ἐπιδιώκει τὴν παρὰ τὰς τῆς ζωῆς τῆς παρούσης Βουλῆς καὶ ὅτι αὐτὴν τὴν δολίαν πρότασιν καταπολεμᾷ μετὰ τὴν ἀποχὴν τῆς, ἐνῶ εἶνε σαφές, ὅτι μόνον διὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς ἡδύνατο νὰ τὴν ἐξουδετερώσῃ. Εἶνε πρόσχημα τέλος ἡ διαφωνία ἐπὶ τῆς οὐσίας, διότι ἡ οὐσία δὲν πρόκειται νὰ συζητηθῇ.

Πέραν ἐπομένως αὐτῶν τῶν προσχημάτων

ἄλλα εἶνε τὰ αἷτια τῆς ἀρνητικῆς στάσεως τῆς Ἐνώσεως Κέντρου. Ἴσως ἡ Ἐνωσις Κέντρου νὰ φοβῇται ἐσωτερικὰ ρήγματα δυνάμενα νὰ ἀνακύψουν κατὰ τὴν συζήτησιν ἐστῶ καὶ τῆς πρώτης φάσεως τῆς ἀναθεωρήσεως. Ἴσως νὰ φοβῇται τὴν μείωσιν τῆς δυνάμεως αὐτῆς εἰς τὴν μελλούσαν Βουλὴν καὶ νὰ εἶνε ἡ ἀρνητικὴ τῆς στάσεως ἀποτέλεσμα ἐνὸς συμπλέγματος ἡττοπαθείας.

Ἐάν πάλιν ἡ Ἐνωσις Κέντρου φοβῇται, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ Συντάγματος συζήτησις προεκλήθη μετὰ ἄλλον δόλιον σκοπὸν, τὸν σκοπὸν τῆς ματαιώσεως τοῦ ἀνενδότου ἀγῶνος, πλανᾶται πλάνην βαρεῖαν. Οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος ὡς μέσον δι' ἄλλους, δευτερεύοντας, καὶ μάλιστα ἀσημάντους, σκοπούς. Ἡ Ἐνωσις Κέντρου θὰ ἡδύνατο ἄριστα νὰ συνεχίσῃ, ἐάν τῆς ἀρέσῃ, τὸν ἀνένδοτον ἀγῶνα τῆς συζητοῦσα συγχρόνως περὶ Συντάγματος, ὅπως τὸ συνεχίζει συζητοῦσα περὶ ὅλων τῶν ἄλλων θεμάτων καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς.

Πρέπει ἐπομένως νὰ ἀναζητήσωμεν τὰ αἷτια τῆς τοιαύτης ἀρνητικῆς τῆς στάσεως περὶ τῆς λογικῆς, εἰς τὴν σφαῖραν τῶν παθῶν, τὰ ὁποῖα εἶνε συνήθως σύμφута πρὸς τὴν ἀνευ μέτρου κινουμένην καὶ πρὸς ἀκρότητας ῥέπουσαν δράσιν. Ἡ μόνη ἐξήγησις τῆς στάσεως αὐτῆς εἶνε ἡ αἰχμαλωσία τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀνενδότως ἀγωνιζομένων εἰς τὰ ἴδια τῶν συνθημάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν πλέον νὰ ἐλευθερωθῶν.

Πέραν ὅμως ἀπὸ τὴν θλιβεράν αὐτὴν διαπίστωσιν, ἔνα εἶνε καὶ παραινέσις βέβαιον: Ἡ Ἐθνικὴ Ριζοσπαστικὴ Ἐνωσις πιστεύει εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναθεωρήσεως. Πιστεύει ὅτι ἔχει χρέος νὰ τὴν ἐπιδιώξῃ δι' ὅλων τῶν νομίμων μέσων. Ἡ ἐπιδιώξις αὐτὴ θὰ ἀποτελέσῃ διὰ τὸ μέλλον βασικὸν στοιχεῖον τῆς πολιτικῆς τῆς πορείας. Πιστεύουσα δὲ ὅτι μίαν τὸσον ὀρθὴν πρότασιν θὰ τὴν ἐγκολπωθῇ, ἐκ τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων καὶ ἡ πλειοψηφία τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡ πλειοψηφία τῶν ἐκπροσώπων αὐτοῦ, θὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα τῆς, μετὰ ἀπαρμείωτον πίστιν, μέχρις οὗτου οὗτος εὐδωθῇ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἔθνους.

ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΤΣΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 4
ΤΗΛ. 25.271 — 25.272 — 25.274
ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 38, (Τομέας 132)
ΤΗΛ.: 224.313

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΑΟΣ

Ε. Κ. ΚΑΙ Ε. Δ. Α. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ

”Αρθρον τουϋ ‘Υπουργου κ. Κ. Τσάιου
είδικως δια τόν ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΛΑΟΝ

”Η νομαρχιακή επιτροπή Λαρίσης της ΕΔΑ εξέδωκε προχθές την κατωτέρω ανακοίνωσιν:

«’Η Ν.Ε. Λαρίσης της ΕΔΑ καλεί όλο τό λαό της πόλεως καί της περιοχής καί τούς όπαδούς του κόμματος, νά πάρουν σύσσωμοι καί μέ ένθουσιασμό μέρος στην ΠΑΝΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ συγκέντρωση, πού οργανώνεται μέ πρωτοβουλία της ‘Ενώσεως Κέντρου.....».

”Αναλόγους ανακοινώσεις εξέδωκαν ασφαλώς καί αι νομαρχιακάί επιτροπαί της ΕΔΑ καί άλλων θεσσαλικών νομών.

”Εκ της ανακοινώσεως αυτής της ΕΔΑ, ή όποία ΑΠΟ ΚΑΝΕΝΑ ΔΕΝ ΔΙΕΨΕΥΣΘΗ — διότι ΔΕΝ ΗΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ νά διαψευσθή — προκύπτει, ότι αι θεσσαλικάί συγκεντρώσεις δέν είναι συγκεντρώσεις τών όπαδών της ‘Ενώσεως Κέντρου, αλλά «ΠΑΝΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑΙ», δηλαδή όλων τών αντικυβερνητικών κομμάτων, συμπεριλαμβανομένης καί της ΕΔΑ, δηλαδή τών κομμουνιστών.

Προκύπτει, ότι αι συγκεντρώσεις αυτές δέν οργανώθησαν αποκλειστικώς υπό της ‘Ενώσεως Κέντρου, αλλά από όλα τά αντικυβερνητικά κόμματα, πλην τών Προοδευτικών καί ότι ή Ε.Κ. είχαν απλώς τήν ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΝ της οργανώσεως. Προκύπτει, επομένως, ότι υπάρχει μεταξύ ΕΔΑ καί Ε.Κ. ΜΙΑ ΥΠΟΔΟΡΙΟΣ ΣΥΝΕΝΟΗΣΙΣ, της όποίας ή έκτασις δέν είναι πιθανόν νά περιορίζεται εις μόνην τήν θεσσαλικήν έκστρατείαν. Εις τήν Αιτωλοακαρνανίαν ή ΕΔΑ, άνευ ούδεμιās αντιστάσεως καί διαμαρτυρίας της Ε.Κ., συνεισέφερον όλον τό δυναμικόν της εις τās συγκεντρώσεις του Κέντρου. ’Η έμμεσος υποστήριξις της «μαραθωνίου πορείας» από μέρος της Ε.Κ. αποδεικνύει επίσης, ότι αι υποδόριοι συνεννοήσεις καί επαφάί ήρχισαν πόλιν νά πυκνούνται.

’Η εξέλιξις αυτή ήτο μοιραία. ”Οποιοι διαλέγει τό πεζοδρόμιον διά τās πολιτικές του εξορμήσεις, μοιραίως θά καταφύγ εις εκείνους, οι όποιοι διαθέτουν ύλικόν διά πεζοδρομιακούς αγώνας, τούς κομμουνιστάς. ”Εάν δέν τό έπραττον οι

Κεντρώοι, θά άπεκαλύπτετο ή γυμνότης των καί ή θαθεία άδιαφορία της μεγάλης πλειοψηφίας του λαού, δι’ ό,τι λέγουν καί δι’ ό,τι πράττουν.

Θά έχρειάζετο ήθικόν σθένος καί δύναμις ψυχικής αντίστάσεως μεγάλη, διά νά μη υποκύβουν εις τόν πειρασμόν της μερικής τουλάχιστον συνοδοιπορίας. Διότι οι κομμουνιστάι, έν τη πονηρία των, δέν ζητούν πλήρη συνοδοιπορίαν. Χαρίζουν εις τήν Ε.Κ. τήν εύχέρειαν διά τόν λόγον καί κάμνει «διμέτωπον αγώνα», άρκει εις τās έμπράκτους εκδηλώσεις — όσαι δέν καθάπτονται της έξωτερικής τουλάχιστον πολιτικής — νά συμπορεύονται. Χάρις εις αυτήν τήν κοινήν τακτικήν, οι όπαδοί της Ε.Κ. θά έθισθούν καί πάλιν εις τό κλίμα τών κοινών εκδηλώσεων καί τών συνεννοήσεων, αι όποιαί αποτελούν τό ψυχολογικόν υπόβαθρον του Λαϊκού Μετώπου. ”Όταν δι’ όλόκληρον τήν ’Ελλάδα οργανώνωμεν από κοινού διαδηλώσεις καί πανηγύρεις, διατί νά μη προχωρήσωμεν καί εις κοινούς συνδυασμούς; Οι κομμουνιστάι ούτε τήν έξουσίαν διεκδικούν, ούτε καί εις προσωπικά ζητήματα είναι απαιτητικοί. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑΝ. Θέλουν νά έξασθενήσουν τό Κράτος, διά της έξασθενήσεως του ΜΟΝΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ, τό όποιον είναι ικανόν νά διαφυλάξη τήν ισχύν του. Θέλουν κυδέρνουν, ή όποια θά τούς παραχωρήση τά όπλα, μέ τά όποια θά επιτύχουν τήν διάθρωσιν του Κράτους.

Χάριν αύτου του σκοπού παραιτούνται καί από υποψηφιότητας καί από προεδρία. ”Ετσι διευκολύνουν τήν συνεννόησιν καί δέν διστάζουν νά φωνάζουν «Ζήτω» εις τούς ρήτορας, οι όποιοι διά τών χειλέων μέν πολλά λέγουν έναντίον των,

άλλά εις τήν πράξιν τούς άνοίγουν τόν δρόμον προς τήν επίτευξιν του σκοπού των.

”Από αύτό τό πνεύμα έμφορούμεναι αι νομαρχιακάί επιτροπαί της ΕΔΑ σήμεραν καί αύριον θά δεξιοθούν τήν Ε.Κ. εις τήν Θεσσαλίαν καί έντός όλίγων ήμερών εις τήν Μακεδονίαν καί θά πυκνώσουν τās τάξεις των άραιών όπαδών της.

Είναι τώντι θλιβερόν, ότι ή μείζων αντιπολίτευσις, περιφερομένη άνά τās έμποροπανηγύρεις καί τās λαϊκάς αγοράς του θεσσαλικού κάμπου, άναπτύσσει κατά τρόπον τόσο άτυχή καί τόσο άδέξιον τήν δραστηριότητά της. Είναι θλιβερόν, ότι επέλεξε τό πεζοδρόμιον ως πεδίο μάχης. Είναι θλιβερόν, ότι άντίλαμβάνεται, ότι άλλους ώφελει’ ένώ τόν εαυτόν της μόνον βλάπτει. Καί αύτό θά είναι μικρόν κακόν, εάν δέν έβλαπτε συγχρόνως καί τόν τόπον. Διότι αύτή, ή έστω καί εύκαιριακή συνοδοιπορία μέ τήν ΕΔΑ, δέν βλάπτει μόνον τήν Ε.Κ. ’Ενισχύει καί τās διαβρωτικές του ”Εθνους δυνάμεις. Διότι ήμπορεί νά ίκανοποιή τās ρωμαντικές διαθέσεις της Ε.Κ. ή ματαιά καί άνευ περιεχομένου δραστηριότης άνά τόν θεσσαλικόν κάμπον. ’Αλλά οι κομμουνιστάι, οι όποιοι σήμεραν κόπτονται διά νά επιτύχουν αι «ΠΑΝΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑΙ» συγκεντρώσεις έν Θεσσαλία, δέν είναι ρωμαντικοί άνθρωποι. Είναι στυγνοί πραγματιστάι καί ό,τι κάμνουν, τό κάμνουν διότι προσδοκούν ώφελήματα από τās ένεργείας των. Καί, πράγματι, από όλην αύτήν τήν φασαρίαν τών θριαμβευτικών έξορμήσεων εις τήν επαρχίαν, ΜΟΝΟΝ ΟΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΑΙ ΚΑΤΙ ΗΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΕΡΔΙΣΟΥΝ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 4
ΤΗΛ.: 25.271 — 25.272 — 25.274

ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 38, (Τομέας 132)
ΤΗΛ.: 224.313

ΣΗΜΕΡΟΝ 12 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Α. Α. ΝΑΣΤΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1963
ΕΤΟΣ Γ' — ΦΥΛΛΟΝ 486

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΑΟΣ

Ε. Κ. ΚΑΙ Ε. Δ. Α. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ

"Άρθρον τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Κ. Τσάισου
εἰδικῶς διὰ τὸν ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΛΑΟΝ

Ἡ νομαρχιακὴ ἐπιτροπὴ Λαρίσης τῆς ΕΔΑ ἐξέδωκε προχθὲς τὴν κατωτέρω ἀνακοίνωσιν:

«Ἡ Ν.Ε. Λαρίσης τῆς ΕΔΑ καλεῖ ὅλο τὸ λαὸ τῆς πόλεως καὶ τῆς περιοχῆς καὶ τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ κόμματος, νὰ πάρουν σύσσωμοι καὶ με ἐνθουσιασμό μέρος στὴν ΠΑΝΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ συγκέντρωση, πού ὁργανώνεται με πρωταδουλία τῆς Ἑνώσεως Κέντρου.....».

Ἀναλόγους ἀνακοινώσεις ἐξέδωκαν ἀσφαλῶς καὶ αἱ νομαρχιακαὶ ἐπιτροπαὶ τῆς ΕΔΑ καὶ ἄλλων Θεσσαλικῶν νομῶν.

Ἐκ τῆς ἀνακοινώσεως αὐτῆς τῆς ΕΔΑ, ἡ ὁποία ΑΠΟ ΚΑΝΕΝΑ ΔΕΝ ΔΙΕΨΕΥΣΘΗ — διότι ΔΕΝ ΗΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ νὰ διαψευσθῇ — προκύπτει, ὅτι αἱ Θεσσαλικάι συγκεντρώσεις δὲν εἶναι συγκεντρώσεις τῶν ὁπαδῶν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, ἀλλὰ «ΠΑΝΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑΙ», δηλαδὴ ὅλων τῶν ἀντικυβερνητικῶν κομμάτων, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ΕΔΑ, δηλαδὴ τῶν κομμουνιστῶν.

Προκύπτει, ὅτι αἱ συγκεντρώσεις αὐταὶ δὲν ὁργανώθησαν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, ἀλλὰ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀντικυβερνητικὰ κόμματα, πλὴν τῶν Προοδευτικῶν καὶ ὅτι ἡ Ε.Κ. εἶχεν ἀπλῶς τὴν ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΝ τῆς ὁργανώσεως. Προκύπτει, ἐπομένως, ὅτι ὑπάρχει μεταξύ ΕΔΑ καὶ Ε.Κ. ΜΙΑ ΥΠΟΔΟΡΙΟΣ ΣΥΝΕΝΟΗΣΙΣ, τῆς ὁποίας ἡ ἑκτασις δὲν εἶναι πιθανόν νὰ περιορίζεται εἰς μόνην τὴν Θεσσαλικὴν ἐκστρατεῖαν. Εἰς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν ἡ ΕΔΑ, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως καὶ διαμαρτυρίας τῆς Ε.Κ., συνεστέρησεν ὅλον τὸ δυναμικὸν τῆς εἰς τὰς συγκεντρώσεις τοῦ Κέντρου. Ἡ ἔμμεσος ὑποστήριξις τῆς «μαραθωνίου πορείας» ἀπὸ μέρους τῆς Ε.Κ. ἀποδεικνύει ἐπίσης, ὅτι αἱ ὑποδορίοι συνεννοήσεις καὶ ἐπαφαὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ πυκνῶνται.

Ἡ ἐξέλιξις αὐτὴ ἦτο μοιραία. Ὅποιος διαλέγει τὸ πεζοδρόμιον διὰ τὰς πολιτικὰς του ἐξορμήσεις, μοιραίως θὰ καταφύγῃ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι διαθέτουν ὕλικον διὰ πεζοδρομικοὺς ἀγῶνας, τοὺς κομμουνιστάς. Ἐάν δὲν τὸ ἔπραττον οἱ

Κεντρώοι, θὰ ἀπεκαλύπτετο ἡ γυμνότης των καὶ ἡ θαθεὶα ἀδιαφορία τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ, δι' ὅ,τι λέγουν καὶ δι' ὅ,τι πράττουν.

Θὰ ἐχρειάζετο ἡθικὸν σθένος καὶ δυνάμεις ψυχικῆς ἀντιστάσεως μεγάλῃ, διὰ νὰ μὴ ὑποκύβουν εἰς τὸν πειρασμόν τῆς μερικῆς τουλάχιστον συνοδοιπορίας. Διότι οἱ κομμουνισταὶ, ἐν τῇ πονηρίᾳ των, δὲν ζητοῦν πλήρη συνοδοιπορίαν. Χαρίζουν εἰς τὴν Ε.Κ. τὴν εὐχέριαν διὰ τὸν λόγον καὶ κάμνει «διμέτωπον ἀγῶνα», ἀρκεῖ εἰς τὰς ἐμπράκτους ἐκδηλώσεις — ὅσαι δὲν καθάπτονται τῆς ἐξωτερικῆς τουλάχιστον πολιτικῆς — νὰ συμπορεύωνται. Χάρις εἰς αὐτὴν τὴν κοινὴν τακτικὴν, οἱ ὁπαδοὶ τῆς Ε.Κ. θὰ ἐθισθῶν καὶ πάλιν εἰς τὸ κλίμα τῶν κοινῶν ἐκδηλώσεων καὶ τῶν συνεννοήσεων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸ ψυχολογικὸν ὑπόβαθρον τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου. Ὅταν δι' ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ὁργανώσωμεν ἀπὸ κοινῆς διαδηλώσεις καὶ πανηγύρεις, διατί νὰ μὴ προχωρήσωμεν καὶ εἰς κοινούς συνδυασμούς; Οἱ κομμουνισταὶ οὐτε τὴν ἐξουσίαν διεκδικοῦν, οὔτε καὶ εἰς προσωπικὰ ζητήματα εἶναι ἀπαιτητικοί. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑΝ. Θέλουν νὰ ἐξασθενήσουν τὸ Κράτος, διὰ τῆς ἐξασθενήσεως τοῦ ΜΟΝΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἱκανὸν νὰ διαφυλάξῃ τὴν ἰσχύν του. Θέλουν κυδέρνησιν, ἡ ὁποία θὰ τοὺς παραχωρήσῃ τὰ ὅπλα, με τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιτύχουν τὴν διάβρωσιν τοῦ Κράτους.

Χάριν αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ παραιτοῦνται καὶ ἀπὸ ὑποψηφιότητος καὶ ἀπὸ προβαδίσματα. Ἐτσι διευκολύνουν τὴν συνεννόησιν καὶ δὲν διστάζουν νὰ φωνάζουν «Ζήτω» εἰς τοὺς ρήτορας, οἱ ὁποῖοι διὰ τῶν χειλέων μὲν πολλὰ λέγουν ἐναντίον των,

ἀλλὰ εἰς τὴν πράξιν τοὺς ἀνοίγουν τὸν δρόμον πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ των.

Ἀπὸ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐμφερόμεναι αἱ νομαρχιακαὶ ἐπιτροπαὶ τῆς ΕΔΑ σήμερον καὶ αὔριον θὰ δεξιωθῶν τὴν Ε.Κ. εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐντός ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ θὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις τῶν ἀραιῶν ὁπαδῶν τῆς.

Εἶναι τῶντι θλιβερόν, ὅτι ἡ μείζων ἀντιπολίτευσις, περιφερομένη ἀνά τὰς ἐμποροπανηγύρεις καὶ τὰς λαϊκὰς ἀγοράς τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου, ἀναπτύσσει κατὰ τρόπον τῶσον ἀτυχὴ καὶ τῶσον ἀδέξιον τὴν δραστηριότητά της. Εἶναι θλιβερόν, ὅτι ἐπέλεξε τὸ πεζοδρόμιον ὡς πεδῖον μάχης. Εἶναι θλιβερόν, ὅτι δὲν ἀντιλαμβάνεται, ὅτι ἄλλους ὠφελεῖ ἐνῶ τὸν ἑαυτὸν τῆς μόνον βλάπτει. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι μικρὸν κακόν, ἐάν δὲν ἐβλάπτε συγχρόνως καὶ τὸν τόπον. Διότι αὐτὴ, ἡ ἔστω καὶ εὐκαιριακὴ συνοδοιπορία μετὰ τὴν ΕΔΑ, δὲν βλάπτει μόνον τὴν Ε.Κ. Ἐνισχύει καὶ τὰς διαδρωτικὰς τοῦ ἔθνους δυνάμεις. Διότι ἡμπορεῖ νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ρομαντικὰς διαθέσεις τῆς Ε.Κ. ἡ ματαία καὶ ἄνευ περιεχομένου δραστηριότης ἀνά τὸν Θεσσαλικὸν κάμπον. Ἀλλὰ οἱ κομμουνισταὶ, οἱ ὁποῖοι σήμερον κόπτονται διὰ νὰ ἐπιτύχουν αἱ «ΠΑΝΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑΙ» συγκεντρώσεις ἐν Θεσσαλίᾳ, δὲν εἶναι ρομαντικοὶ ἄνθρωποι. Εἶναι στυγνοὶ πραγματισταὶ καὶ ὅ,τι κάμνουν, τὸ κάμνουν διότι προσδοκοῦν ὠφελήματα ἀπὸ τὰς ἐνεργείας των. Καί, πράγματι, ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν φασαρίαν τῶν θριαμβευτικῶν ἐξορμήσεων εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ΜΟΝΟΝ Οἱ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΑΙ ΚΑΤΙ ΗΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΚΕΡΔΙΣΟΥΝ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΙΣΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΘΕΣΙΝΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΘΝ. ΚΗΡΥΞ
14-2-63

ΟΙ Κ.Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ ΚΑΙ ΤΣΑΤΣΟΣ ΕΠΕΚΡΙΝΑΝ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΟΥ

Ο ανένδοτος αγών εξυπηρετεί την ΕΔΑ

Ο υπουργός των Οικονομικών κ. ΣΠ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ, άγορεύων νθές εις την Βουλήν.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΕΠΕΤΥΧΕΝ ΑΛΜΑΤΩΔΗ ΑΥΞΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.—ΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΥΞΗΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ 250 %

Προνόμιον τών ήττημένων οί προπηλακισμοί καί αί ύβρεις

ΣΥΝΕΧΙΣΘΗ χθές διά τρίτην ήμέραν εις την Βουλήν ή συζητήσις επί της προτάσεως της ΕΔΑ περί εκφράσεως δυσπιστίας πρὸς την Κυβέρνησιν, με κυρίου άγορητάς έκ μέρους της Κυβερνήσεως τόν ύπουργόν τών Οικονομικών κ. Σπ. Θεοτόκην, όμιλήσαντα επί του οικονομικού θέματος, εις άπάντησιν τών διατυπωθεισών υπό του άρχηγού τών Προοδευτικών κ. Σπ. Μαρκεζίνη κατηγοριών, καί τόν ύπουργόν της Προνοίας κ. Κ. Τσάτσον, όμιλήσαντα επί του πολιτικού θέματος.

Τά πρακτικά της χθεσινής συνεδριάσεως, έχουν ώς ακολούθως: Ώραν 7.20 μ.μ. επαναλαμβάνεται ή συνεδρίασις της Βουλής. ΠΡΟΕΔΡΟΣ (κ. Κ. Ροδόπουλος): Συνεχίζεται ή συζήτηση επί της προτάσεως δυσπιστίας πρὸς την Κυβέρνησιν. Ο κ. ύπουργός τών Οικονομικών έχει τόν λόγον.

Ο λόγος του κ. Θεοτόκη

ΣΠ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ (Υπ. Οικ.) Εξήγησα τόν λόγον, κ. βουλευται, διά νά δώσω μίαν εικόνα της οικονομικής πολιτικής της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τα δεδομένα της παρούσης στιγμής καί διά νά άπαντήσω εις τήν λαμπράν πράγματι χθεσινήν άγορευσιν του κ. άρχηγού τών Προοδευτικών διά της όποιίας ουτός προσέφερε μίαν πρόσθετον ύπηρεσίαν εις τό Κοινοβουλευτικόν Πολίτευμα.

χρεώσεις αύται είναι άνανεώσιμοι, τό συναλλαγματικών άποθεμα, κατά άπολύτους αριθμούς, — ΣΥΝΕΧΕΙΑ — ΕΙΣ ΤΗΝ 7ην ΣΕΛΙΔΑ

Θά εξετάσω τά γενικά δεδομένα της οικονομίας διά νά εἰδωμέν ποία είναι ή σημερινή οικονομική κατάσταση της χώρας μας. Η Κυβέρνησις επέτυχε μίαν άλματώδην αύξησιν του εθνικού εισοδήματος. Τό 1955 τό εθνικόν εισόδημα ανήρχετο εις 59.450 εκατ. καί κατά την εκτίμησιν τό 1962 θά υπερβή τά 100 εκατομμύρια.

Είς τό διάστημα της 7ετίας τό εθνικόν εισόδημα της χώρας σημειοί εις όλους τούς τομείς της παραγωγής, συνολικώς αύξησιν περίπου 68,1%. Η αύξησις αύτή του εθνικού εισοδήματος όφειλομένη εις τήν άσκηθείσαν έκ μέρους της Κυβερνήσεως της ΕΡΕ πολιτικήν εισαίως ποσοστιαίως ή μεγαλύτερα σημειουμένη αύξησης εις τό διάστημα αύτό τών ετών εις όλες τας χώρας.

Καί ταύτοχρόνως σημειούται πρωτοφανής νομισματική σταθερότης. Ούτω, εις την Δ. Γερμανίαν κατά τό 1962 οί τιμάρημοι ήύξηθησαν κατά 7%, ενώ εις τήν χώραν μας οί μέσοι όροι τών τιμαρίθμων του λήξαντος έτους όχι μόνον εμφανίζουσιν σταθερότητα άπόλυτον αλλά καί μίαν ελαφροτάτην συμπίεσιν της τάξεως του 0,9 διά τόν τιμαρίθμον χονδρικής πωλήσεως καί 0,3 διά τόν τιμαρίθμον του καταναλωτού.

Ανοδος τών επενδύσεων

Επίσης σημειούται έντυπώσισα ή άνοδος τών επενδύσεων από τό 1955. Ούτω είχόμεν τό 1955 σύνολον τών επενδύσεων 9.757 εκατ., τό 1956 12.000, τό 1957 12.000, τό 1958 16.000, τό 1959 18.000, τό 1960 25.000, τό 1961 27.750, καί τό 1962 χωρίς τας επενδύσεις τών πλοίων αί όποιαι άνέρχονται διά τό 1961 εις 5.000 εκατ. 22.680 εκατ.

Εχομεν μίαν διαφοράν από τό 1955 γενικώς εις τας επενδύσεις τας τε κρατικές καί παραλλήλους καί του ιδιωτικού τομέως από 9.757 εκατ. εις 22.680 χωρίς τήν μεταφοράν τών πλοίων.

Είναι δηλαδή ποσοστιαίως περίπου 250%. Καί αύτή ή επενδυτική προσπάθεια εκφράζεται εις τούς αριθμούς τούς άπομένους σάς έδωσα, δίδει ώς αντίσταθμισμα τήν διαμόρφωσιν του εθνικού εισοδήματος της τάξεως τών 100.000 εκατ. ή όποία υποδηλοῦται εις τήν πρωτόγονον παραγωγήν εις 27.000 εκατ. διά τό 1962, εις τήν μετατόπισιν 27.100 εκατ. καί εις τας ύπηρεσίας 46.400 εκατ. Σύνολον 100.600 εκατ. έναντι του 1962, ενώ ό μέσος όρος, δηλαδή ό άπόλυτος αριθμός της αύξήσεως του εισοδήματος είναι 4%.

Σημειούται σύμπτυξις εις τόν τομέα της πρωτογενούς παραγωγής δηλαδή εις τήν γεωργίαν όφειλομένην εις τήν άνάδιετιαν παραγωγής τών έλαιοκομικών προϊόντων.

Πράγματι τό 1961 εις τόν τομέα της πρωτογόνου παραγωγής έχομεν σύνολον 28.400 εκ. ενώ αντίθετως τό 1962 λόγω του 2ετούς κυκλώματος της έλαιοπαραγωγής, 27.100 εκατ.

Παρά τήν σύμπτυξιν αύτήν κατά 4,6% ό τομέυς της μεταποίησης σημειοί μίαν αύξησιν 7,3 καί ούτω ό μέσος όρος αύξήσεως του εθνικού εισοδήματος κατά τελικήν ανάλυσιν διά τό 1962 άνέρχεται εις 4%.

Ο άξιότιμος κ. Άρχηγός τών Προοδευτικών ήσκησε κριτικήν έναντίον της Κυβερνήσεως, διότι πιστεύει ότι ή Κυβέρνησις όφειλε νά προβλέψη τήν ποσοστιαία αύξησιν του εθνικού εισοδήματος καί νά προσανατολίση τήν πολιτικήν της βάσει αύτών τών προβλέψεων. Νομίζω, όμως, ότι έν προκειμένω δέν εξετίμησαν όρθως τόν ρόλον της πρωτογενούς παραγωγής, ή όποία συναρτάται με συνθήκας μη έλεγχόμενας.

Η αύξησης τών καταθέσεων

Άλλο σημείον ευρωστίας της οικονομίας μας είναι ή πρωτοφανής αύξησις τών καταθέσεων, ή όποία τό 1962 ανήλθεν εις 6.350 εκατ. Άνοδος εμφανίζεται καί εις τό συναλλαγματικόν άπόθεμα, τό όποιον άνέρχεται εις 270 εκ. δολάρια. Αί εξαγωγαι μας έσημείωσαν μίαν βελτίωσιν κατά 14 εκατ. δολάρια, αί θραχυπρόθεστοι ύποχρεώσεις μας άνέρχονται εις 98 εκ. δολάρια, τό σύνολον τών εις συνόλλαγμα ύποχρεώσεών μας εις 142 εκ. δολάρια περίπου, τό όποιον σημαίνει ότι, έφ' όσον αί ύπο-

Η ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. Σ. ΘΕΟΤΟΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛΙΔΟΣ

Επαρκεί άνευ ούδεμιάς καταβολής διά την αντιμετώπισιν των εισαγωγών μας, υπό καθεστώς ελευθέρων εισαγωγών, τουλάχιστον διά 5½ μήνας.

Ο ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

«Ας εξετάσωμεν ήδη τους φορείς της γενικωτάτης οικονομικής του Κράτους. Ο προϋπολογισμός των επενδύσεων καλύπτεται πρώτον εις το σκέλος των εσόδων από την συμβολήν του τακτικού προϋπολογισμού, προ-βλεπομένην διά τον παρόντα χρόνον εις 1.150 εκατ. δραχ., με προνοητικόν ότι η συνεπής διαχείρισις του τακτικού προϋπολογισμού θα επιτρέψη ενδεχομένως και την μείζονα συμβολήν. Καλύπτεται ακόμη από εσοδα, τα οποία του ανήκουν, όπως είναι τα έσοδα των επενδύσεων και από έσοδα των επενδύσεων πόρους, έρχεται πλέον ο δανεισμός. Διατί πρέπει να έρχεται ο δανεισμός; Διά λόγους και οικονομικούς, αλλά και διά λόγους, κατά την ιδικήν μας κρίσιν, ηθικής τάξεως. Οι οικονομικοί λόγοι είναι απλοί, το πρόγραμμα των επενδύσεων έχει ανάγκην πολλών χρημάτων, η εξοικονόμησις των οποίων είναι έκτακτος δυσχερής, εάν θα έπρεπε να αντλήσωμεν τα έσοδα ταύτα είτε εκ της φορολογίας, είτε κατ' άλλον τρόπον. Αλλά ο δανεισμός επιβάλλεται και διότι τούς καρπούς των έργων θα απολαύσουν και οι επερχόμενοι γενεαί αι οποίοι πρέπει να συμβάλουν και αυτοί.

Ο ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟ-ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο τακτικός προϋπολογισμός, όμως, πρέπει να καλύπτεται εκ τακτικών εσόδων (φορολογίας), διότι, άλλως, θα ανατραπεί η οικονομική ισορροπία και η νομισματική σταθερότης. Οι κίνδυνοι αυτοί, δεν είναι τόσο έντονοι προκειμένου περί του λονορισμού καταναλωτικών αγαθών, όπου το έλλειμμα δύναται να μεταφράζεται εις νέον.

Ο τακτικός προϋπολογισμός της Έλλάδος είναι απολύτως ισοσκελισμένος και άφινει περισσεύμα αξιον λόγου διά τον προϋπολογισμόν των επενδύσεων, εις την παρούσαν χρήσιν. Το κατά την πρώτην πρόβλεψιν επί πλέον 15% έχει και αυτό την οργανικήν του αδυναμίαν, διότι το ποσοστόν των αμετακινήτων δαπανών του, δηλαδή το ποσοστόν, το οποίον αφορά την πληρωμήν των

αποδοχών των δημοσίων λειτουργών, των υπαλλήλων γενικώς και των συντάξεων είναι μέγα. Και είναι τόσο μέγα, ώστε δημιουργεί πρόβλημα εις πάσαν κυβερνήσιν, το περιθώριον το περιωρισμένον, το οποίον έχει πραιτέρω ο τακτικός προϋπολογισμός διά την αντιμετώπισιν των άλλων υποχρεώσεων της Πολιτείας. Και ανέρχεται το ποσοστόν αυτό διά να εκτιμήσεται το μέγεθος του προβλήματος, εις 53,9% του συνόλου του προϋπολογισμού.

Αλλά δεν είναι μόνον το γεγονός του ύψους ποσοστού 53,9% παγίων δαπανών, το οποίον δημιουργεί δυσχερείαν εις την δημοσιονομικήν διαχείρισιν. Είναι και ένα άλλο γεγονός, θα το μιλήσω να είπω, έτι σοβαρώτερον, ότι κατά ταύτην την στιγμήν το μισθολόγιον των κρατικών λειτουργών, δημοσίων υπαλλήλων και συντάξεων έχει φθάσει παρά την γλισχρότητα αυτών και τονίζω, παρά την γλισχρότητα αυτών, εις τοιαύτον σημείον, ώστε η αύξησης έστω και κατά 1% μεταφράζεται εις 100.000.000. Αυτό σημαίνει ότι η κυβέρνησις έχουσα πάντοτε βλάψιν και υποχρέωσιν να βελτιώη κατά το μέτρον του δυνατού τας αποδοχάς των δημοσίων υπαλλήλων, κρατικών λειτουργών γενικώς, αλλά και των συντάξεων, ευρίσκειται πρό του προβλήματος η να μείνι εντός των πλαισίων των δυνατοτήτων του προϋπολογισμού και εν τοιαύτη περιπτώσει αι αύξήσεις να είναι ανεπαίσθητοι, έξευελιστικά δύναται να είπω, και διά τον αποδέκτην, αλλά και διά το κράτος η να αντιμετώπιζι κλιμακωτά την δυνατότητα της αναπροσαρμογής επιδομάτων και βασικών μισθών, ώστε τουλάχιστον και από απόψεως παραδοχών, δηλαδή των ενδιαφερομένων κλαδικών τάξεων, αλλά και από απόψεως κυβερνήσεως, να παρουσιάξη η βελτίωσις κάποιαν ούσίαν.

Η κυβέρνησις εξετίμησε μετά πολλής περισκεψέως και προσεγγίζον το πρόβλημα και κατέληξε να αναλάβη την εθύνην ανεξαρτήτως πάσης άλλης σκέψεως της μελλοντικής καθ' ημάς λύσεως, να χωρήσουν τουλάχιστον εις βαθμιαίας κλαδικάς ικανοποιήσεις των αιτημάτων των διαφόρων δημοσιονομικών κλάδων. Αυτό, κ. βουλευταί, υπήρξε και η έκκίνησις της άπεργίας των εκπαιδευτικών. Διευτύσαν οι εκπαιδευτικοί την γνώμην ότι αποτελεί προμελετημένην άνισον μεταχείρισιν το γεγονός ότι δεν ήτο δυνατόν να γίνη γενική αύξησης διά να συμπεριληφθί και το ίδιόν των αίτημα. Και δεν παρεδέχθησαν ότι θα έπρεπε να άσχωσώμεν από την άκνοποίησιν άλλων κλάδων.

Η ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Αυτά τα οποία σας εξέθεσα, απέπνευσαν αντικείμενον λεπτομερεστάτης ενημερώσεως, την οποίαν τόνον ο κ. αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως, όσον και ο συνάδελφός μου, και ο Έθνικής Παιδείας, ως και ο Έθνικής τιμής να άποτείνεται προς ύμās εκάναμε προς τους λειτουργούς της Μέσης και της Στοιχειώδους Έκπαίδευσως.

Τους εξήγησαμεν επίσης ότι τους καταβάλομεν το άναμωφωθέν επίδομα 10 μήνας άνωρίτερον και τους εκάναμε έκκλησιν να άποφύγουν την άπεργίαν, η οποία είναι αντισυνταγματική. Αλλά η έκκλησις απέτυχε και εκ των πραγμάτων άποδείχθη ότι υπήρξε ματαία. Κατόπιν τούτου, έχων την εθύνην και την άρμοδιότητα του ύπουργού των Οικονομικών, εν συνεννοήσει και κατόπιν κυβερνητικής συσκέψεως εξέδωσα δύο διατάγας προς τους ταμίας του Κράτους διά των οποίων έδιδον και έντολήν εις εκείνους μόν, οι οποίοι θα παρουσιάζοντο και δεν θα άπήγγουν, να καταβάλλεται φυσικά ο μισθός, και εις εκείνους, οι οποίοι δεν θα παρουσιάζοντο να παρακρατηθί.

Νομίζω ότι όταν η άπεργίακη έκδήλωσις άποτελεί, κατά την διάταξιν του Πολιτεύματος μας παραβάσιν του Συντάγματος, είναι τουλάχιστον ήθικόν εκείνοι, οι οποίοι σέβονται και τηρούν το Σύνταγμα, να τυγχάνουν δια φορετικής μεταχειρίσεως.

Αλλά η Κυβέρνησις εν τη επιθυμία της να επιδείξη πάσαν άνοχήν και πάσαν επιείκειαν, έπροχώρησε και περαιτέρω. Μετά 20 ήμέρας και την προτεραιάν της έπιστρατεύσεως, εξέδωσε δευτέραν διαταγήν και είπεν όσοι μέχρι της στιγμής της έπιστρατεύσεως εκπαιδευτικοί λειτουργοί θα παρουσιασθούν και θα αναλάβουν την ύπηρεσίαν των λησμονεί το Κράτος ότι άπήγγησαν αντισυνταγματικώς και τους μεταχειρίζεται κατά τον ίδιον τρόπον, με τους άλλους οι οποίοι δεν άπήγγησαν.

Δέν επιδιώκομεν να δημιοσύμωμεν με καμμίαν τάξιν δημοσίων λειτουργών και άν υποχρεούμεθα να λάβωμεν μέτρα τα οποία πράγματι υπήρξαν άυστηρά, είναι διότι ημείς έχομεν και εθύνην διά την πορείαν των οικονομικών πραγμάτων της χώρας. Και έχοντες την εθύνην άπέναντι της Βουλής και άπέναντι του Έλληνικού Λαού, θα διαπράττωμεν δαυτάτον παράπτωμα άν δεν έκτιμούσαμεν όλους τους παράγοντας οι οποίοι επέβαλλον να άκολουθήσωμεν — επιτραπήν μοι η έκφρασις — κατά πάσαν περίπτωσιν άντιδημοτικήν πολιτικήν.

ΤΟ ΕΝΙΑΙΟΝ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΝ

Ο κ. Μαρκεζίνης ύπεστήριξε την καθιέρωσιν ενιαίου μισθολογίου και θα ήτο εύτυχημα άν ή δυνατόν να ίσχύση τούτο εν Έλλάδι. Και άν όμως έφηρμόζετο θα ύφίστατο και αυτό την τύχην του ενιαίου μισθολογίου, το οποίον, άς το όμολογήσωμεν, ήδη από έτών ένιναχθη εις τον αέρα, υπό την πίεσιν των διαφόρων άργανωμένων συνδικαλιστικών συμφορώντων, υπό την πίεσιν της αντιμετώπισεως και της επανδρώσεως άρισμένων φορέων της κρατικής μηχανής.

Ο κ. άρχηγός των Προοδευτικών, προσέθεσεν ότι πρέπει να γίνονται αυτομάτως έρπουσα η αύξησης των αποδοχών επί τη βάσει αυτού του ενιαίου μισθολογίου.

Θα ήθελα να τον παρακαλέσω να διευκρινίση πώς έννοεί αυτήν την έρπουσάν και συνεχή αύξησιν ποσοστιαίως.

Εις τον φορολογικόν τομέα η Κυβέρνησις έχουσα την εθύνην της οικονομικής καταστάσεως, δεν ήτο δυνατόν να παρακολουθήση τας προτάσεις της Αντιπολιτευσως.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ

Κατηγορήθη η Κυβέρνησις διότι διότι δεν έκαμεν έργον και έργον σπουδαίον, άλλα διότι το έπιτελεσαν έργο άκόσμιον πολύ. Και είπεν ο κ. Αρχηγός των Προοδευτικών, ότι θα πρέπει να έκτιμηθί και να έκτιμηθί μετά προσοχής εάν τα έρησιν μοποιηθέντα χρήματα εύρίσκονται εις άντιστοιχίαν με το άποδοθέν έργον. Και εις το σημείον τούτο θα ήθελον να είπω ότι δε είμεθα κράτος τεχνικώς άνεπτυγμένον, άλλα και ότι η ύπερβασις του κόστους των έργων εις κάθε έκδήλωσιν και εις κάθε Κράτος είναι εκ των πραγμάτων δεδομένη. Και είναι μερικώς φοράς και πάρα πολύ μεγάλη. Εις το νέον άεροδρόμιον Ντάβλας της Νέας Υόρκης σημειούται ύπερβασις κατά 40%.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ 2ην ΣΕΛΙΔΑ

"ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ"

14 Φεβρ. 1963

(συνέχεια)

Συνοφίζω τα πράγματα δύναμαι να είπω, ότι η πορεία των δημοσιονομικών πραγμάτων καλώς θαίνει. Βεβαίως δεν έχομεν την εύχρειαν να ικανοποιήσωμεν όλας τας ανάγκας. Γνωρίζομεν ότι το επίπεδον των άποδοχών των δημοσίων κρατικών λειτουργών, υπαλλήλων και συνταξιούχων, είναι λίαν χαμηλόν, άλλα γνωρίζομεν, πέραν αυτού, ότι ο τόπος προοδεύει, ότι σιγά - σιγά η οικονομία του, η οποία εύρίσκειται εις πολύ πρώτον κατάστασιν, άπογειούται, ότι η άπογειώσις αυτή θα βρῃ και κάποιον δά δώση τους καρπούς της και ότι, εάν ο έλληνικός λαός πράγματι επίθυμεί να προχωρήσῃ και να ίδῃ καλύτερας ήμέρας, θα πρέπει, ταυτόχροτως, να συνεκτιμήσῃ, εις όλας τας τάξεις αυτού, ότι το καλύτερον μέλλον δεν κερδαίνεται άνευ θυσιών.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΚΑΙ Ε. Κ.

Έξ όλων των άγορεύσεων των ρητόρων της άκρας άριστερας ένα είναι το συμπέρασμα, ότι διαφανές κάθε ήμέραν και περισσότερο καθίσταται το ιδεολογικόν υπόβαθρον, το οποίον κατευθύνει τας πολιτικές των ένεργείας. Προσπάθεια κατασπλιώσεως, δημιουργίας αναταραχών, κοινωνικών προβλημάτων και έξαπολήσεως υποσχέσεων προς πάσαν κατευθύνσιν. Υπό ταιαύτας συνθήκας ο διάλογος είναι παρωδία.

Καθ' όσον αφορά την Ε. Κ. δεν θα είχον καθόλου την διάθεσιν να άσχοληθώ μαζί της. Τα κενά έδωλιά της άπεδεικνύουν ότι έφυγομάχησαν. Και εάν τουλάχιστον είχε συνέπειαν και συνέχειαν η φυγομαχία αυτή, εάν δηλαδή έλεγε η ήγερσία του Κέντρου, έσθε παράνομος Κυβέρνησις, νόθος Κυβέρνησις, δεν έρχομαι εις την Βούλην και συνάγε πολιτικές συνεπείας της πολιτικής μου αυτής πράξεως, θα είχε περιεχόμενον.

Εις την δηλώσιν την οποίαν κατέθεσεν η Ε. Κ. εις την Βούλην μετά δυσκολίας θα άνευρητε φράσιν την οποίαν να μη υιοθετή η άκρα άριστερά, η οποία ούτω έχει δίκαιον όταν δεν άντιλαμβάνεται τον διμέτωπον άγώνα.

Εσώτω τα πράγμα όδυνήρον, τοσούτω μάλλον καθ' όσον η διατύωσις της δηλώσεως αυτής και προκλητική και ύβριστική είναι και εγώ ο οποίος συμβαίνει να διακονώ εις τον δημόσιον επί επί μίαν 30ετίαν, ήδη γνωρίζω, ότι και ο Έλληνικός λαός κατά την παμπόρφησιν του γνωρίζει, ότι και τούς πολιτικούς άγώνας αι προπληκτισμοί και αι ύβρεις είναι το θλιβερόν προνόμιον των άττημένων. (Ζωγρά παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Ο Κ. Σ. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ

Σ. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ: «Ημείς ετονίσσαμεν ότι και μεγάλοι δαπάναι έγένοντο και πολλά μέσα διετέθησαν και μεγάλη ύψη έπραγματοποιήθησαν. Έκείνο, επί του οποίου διετυπώσαμεν την άμφιβολίαν μας, είναι εάν ακριβώς η προσπάθεια αυτή της τελευταίας 7ετίας, γενομένη αναμφισβήτητως με μεγάλας θυσίας εκ μέρους του συνόλου, ήτο ανάλογος των θυσιών και δεν άφορα άπλην ύπερβάσιν δαπανών προκειμένου περί έργων. Εάν έχετε ύπερβάσιν 40% είναι άνεκτή. Εάν έχετε 100%, πρέπει να άνησυχήσετε. Εάν έχετε πλέον του 100%, θα πρέπει να σκεφθίτε εάν πρέπει να παραπέμψετε τον μηχανισμόν εις τον Εισαγέλεα. Τούτο δεν άποτελεί περίπτωσιν μομφής. Όχι διότι θέλω να αλλάξω το ύψος, το οποίον εκ παραδόσεως με διακρίνει, άλλα διότι θέλω να ύπενθυμισθώ ότι η πρότασις, την οποίαν έκαμα χθές δεν έχει σχέση με άνακριτικήν Έπιτροπήν, η Έπιτροπήν έρευνής, εάν καλώς διετέθησαν τα χρήματα, άλλα θα έχῃ ένα σκοπόν. Πέντε άδιάβλητα πρόσωπα να λύσουν την άπορίαν αυτήν. Εάν κατά την 7ετίαν η και προηγουμένης, αι κυβερνήσεις, αι οποίαι έπρογραμμάτισαν άρισμένα έργα, τα έπρογραμμάτισαν διά να στοιχίσουν άρισμένα ποσά, εάν και ποία ύπερβάσεις παρουσιάσθησαν, εάν τα προγράμματα προέβλεπον έκτέλειαν εντός έωρισμένου χρόνου και εάν εξέτελέσθησαν εντός του προβλεφθέντος χρόνου. Εάν τα έργα τα οποία προέβλεψαν ήσαν παραγωγικά διότι δεν νομίζω ότι ύπάρχει η παραμικρά άμφιβολία ότι η άξία των επενδύσεων άποτελεί συνάρτησιν εν σχέσει με

χαρος τῆς Κερκύρας!...

[63-7]

ΟΙ ΑΠΑΤΕΩΝΕΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΙ
Γράφουν αἱ ἐφημερίδες:

«Τὸ Ἐφετεῖον ἐπελήφθη τῆς ὑποθέ-
σεως ἐνὸς ἄλλοτε ἰδιαίτερου τοῦ πρώην
ὑπουργοῦ κ. Κ. Τσάτσου, κατηγορου-
μένου ὅτι, ὑπεσχέθη εἰς τὴν Ἀν-
δρομάχην Λευχαιμιώτου ὅτι θὰ ἐνε-
ργήσῃ διὰ τὴν μίσθωσιν εἰς τὴν χωροφυ-
λακὴν τῆς ἐν Ν. Φιλαδελφείᾳ οἰκίας
τῆς καὶ τῆς ἐπῆρε 45.000 δραχμᾶς,
προκειμένου ὥς εἶχεν εἶπει τότε, νὰ δω-
ροδοκῇσῃ τὸν... ὑπουργόν!».

Καὶ ὁ μὲν ἰσχυρισμός, περὶ δωρο-
δοκίας τοῦ κ. Τσάτσου, ἀπετέλει μί-
αν ἐπὶ πλέον κακοήθειαν τοῦ ἀπατε-
ῶνος. Ἐρωτᾶται, ὅμως: Πῶς ἦτο δυ-
νατόν, οἱ κ.κ. ὑπουργοὶ τῆς «Ἐ,ρέ!»
— τῶν ὁποίων οἱ ἰδιαίτεροι ἔχουν

1963

11-1063

ΕΣΤΙΑ: Β 1137

Ο Κ. ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΘΑ ΔΩΡΟΔΟΚΟΥΣΕ ΤΟΝ Κ. ΥΠΟΥΡΓΟΝ!

● ΔΥΟ ΕΤΩΝ ΦΥΛΑΚΙΣΙΣ

Ἡ δράσις τῶν ἰδιαιτέρων τῶν ὑπουργῶν τῆς ΕΡΕ δέν περιωρίσθη μόνον εἰς πλαστικά ἐλευθέραις, ἀλλὰ καί εἰς ἀπάτας εἰς βάρος ἀνυπόπτων πολιτῶν. Ὁ κρατούμενος ἤδη εἰς τὰς φυλακάς Θ. Βασδέκης, ἰδιαίτερος τοῦ πρώην ὑπουργοῦ Προεδρίας Κυβερνήσεως κ. Κ. Τσάτσου, παρουσιάσθη τό 19ε εἰς τήν Ἀνδρομάχην Λευχαιμιώτου καί τῆς ὑπεσχέθη ὅτι θά ἐνεργήσῃ, μεθῶ τῶν πολιτικῶν του γνωριμιῶν, διά τήν ἐπιμίσθωσιν τῆς ἐν Νέα Φιλαδελφεία οἰκίας της εἰς τήν Χωροφυλακὴν ἀντί ἐνοικίου 12—13 χιλιάδων μηνιαίως καί ἐπὶ 15 ἔτη. Ὡς ἀντάλλαγμα διά τό «ρουσφέτι» ὁ Βασδέκης ἐζήτησεν ἀπό τό θῦμα του 45 χιλιάδας δραχμᾶς, προκειμένου νά... δωροδοκήσῃ, ὡς εἶχεν εἶπει, τόν ὑπουργόν. Ὁ κατηγορούμενος εἶχε φέρει πρὸς τόν σκοπόν αὐτόν τό θῦμα του εἰς ἐπαφήν μέ πρόσωπα ἄγνωστα, τὰ ὁποῖα τῆς συνέστησεν ὡς ἰδιαίτερους ὑπουργῶν καί ὡς διευθυντάς ὑπουργείων. Ἡ μίσθωσις ὁμῶς δέν ἔγινε καί ἡ Λευχαιμιώτου, πού εἶχε δώσει ἐν τῷ μεταξύ τίς 45 χιλιάδες, οἱ ὁποῖες ὁμῶς δέν τίς ἐπεστράφησαν, ὑπέβαλε τήν μήνυσιν ἐναντίον τοῦ Βασδέκη, ὁ ὁποῖος καί κατεδικάσθη πρωτοδίκως εἰς φυλάκισιν δύο ἐτῶν δι' ἀπάτην ἄνευ ἀνασταλτικοῦ τῆς ἐφέσεως. Ἡ δίκη τοῦ Βασδέκη τελικῶς ἀνεβλήθη χθές εἰς τό Τριμελές Ἐφετεῖον, προκειμένου νά κληθοῦν καί ἄλλοι μάρτυρες.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ 1984

ΜΗΝΑΣ 11 ΕΒΔ. 45
 6 ΝΑΤΟΛΗ ΗΜΟΥ 6:58
 ΔΥΣΗ ΗΜΟΥ 5:20
 ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ

8

Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ
—	—	—	—	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	—

Π Ε Μ Π Τ Η

THURSDAY

313 - 053

NOVEMBER

Μιχαήλ και Γαβριήλ των Ταξιαρχών

Π.Μ.

8

9

10

11

12

Μ.Μ.

1

2

3

4

5

6

7

8

"Νέα //

26-10-63

ΝΕΑ - 26-10-63

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ

Ο Κ. ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΚΟΙΝΟΣ ΑΠΑΤΕΩΝ 11 ΜΗΝΕΣ ΦΥΛΑΚΗ

ΗΤΟ... ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΟΣ

Οι αποκαλύψεις περί ἐκνόμου δράσεως τῶν κ.κ. «ιδιαιτέρων» τῆς ΕΡΕ συνεχίζονται. Χθές κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Τριμελοῦς Ἐφετείου εἰς φυλάκισιν 11 μηνῶν ὁ ἰδιαίτερος τοῦ τέως ὑπουργοῦ κ. Κων. Τσάτσου, Θ. Βασδέκης, δι' ἀπάτην. Ὁ καταδικασθεὶς παρουσιάσθη ὡς πρόσωπον μέ ἐκτὸν κύκλον πολιτικῶν γνωριμιῶν» εἰς τὴν Ἀνδρονίκην Λευχαιμιώτου, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπεσχέθη νὰ ἐπενδύσῃ τὴν εἰς Νέαν Φιλαδέλφειαν οἰκίαν τῆς εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀντὶ 12 χιλιάδων δραχμῶν μηνιαίως. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸν τοῦ ἔλαβε προηγουμένως ἀπὸ τὴν Λευχαιμιώτου 45.000 δραχμὰς διὰ νὰ ἐλαδῶσῃ», ὡς εἶπεν, ὑψηλὰ ἱστάμενα πρόσωπα. Διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ὁ καταδικασθεὶς, ὁ ὁποῖος, σημειωτέον ἐκτὸς τῆς ἰδιότητος τοῦ ἰδιαίτερου τοῦ κ. Τσάτσου ἦτο καὶ... ὀρνιθοτρόφος, παρουσίασε ὠρισμένα πρόσωπα εἰς τὴν Λευχαιμιώτου ὡς μέλη ἐπιτροπῆς τοῦ ὑπουργείου καὶ τὴν ὑπεχρέωσε νὰ τοὺς κἀνὲ τό... τραπέζι.

Αποκόμματα επαρχ. τύπου.

25/12/1962 - 6/1/1963

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΥΠΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
Ἀριθ. τηλεφώνου 614.976

Ἐν Ἀθήναις τῇ

19

4
"ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ"

ΘΕ6/υ/ΚΥ
78-10-67

Εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προόδου

Τοῦ κ. ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΤΣΟΥ
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΑΠΟ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τὰ Ἑλληνικὰ στρα-
τεύματα εἰσήρχοντο εἰς τὴν Θεσσαλονίκην,
συμπληροῦνται πενήκοντα ἔτη αἱματηρῶν
ἀγώνων, δραματικῶν συγκρούσεων καὶ σκληρῶν
εἰρηνικῶν προσπαθειῶν.

Ἀπὸ ὧν αὐτὰς τὰς περιπετείας ἐξῆλθον ἡ
Μακεδονία καὶ ἡ Θεσσαλονίκη νικήτριαι. Ἀπέκρου-
σαν θρασεῖς καὶ ὑπόουλους ἐπιδρομὰς καὶ κατωχύ-
ρωσαν τὴν ἐλευθερίαν τῶν βορείων τμημάτων τῆς
Ἑλληνικῆς Πατρίδος, ἐπέτρεψαν δὲ εἰς τὴν σημε-
ρινὴν γενεάν νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἓν ἔργον δημιουργι-
κόν, διὰ τὸ ὁποῖον κάθε Ἕλλην δικαίως ὑπερη-
φανεύεται.

Ἀπέραντοι ἄγονοι ἐκτάσεις μετεβλήθησαν εἰς
ἀρδευομένας γαίας. Ἀπὸ τὰς ὀπωροφόρους περιο-
χὰς κατ' ἔτος περισσότερα ὀπωρικά ἐξάγονται
εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας. Ὀδικὸν δίκτυον δι-
αρκῶς πυκνούμενον, ἐπιτρέπει τὴν ἀνετον καὶ τα-
χείαν διακίνησιν ἀνθρώπων καὶ προϊόντων. Ὁ ὑπό-
γειος πλοῦτος γίνεται ἀντικείμενον ἐκτεταμένης
συστηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ χρησιμεύει ὡς
βάσις διὰ τὴν ἐκβιομηχάνησιν καὶ τὸν ἐξηλεκτρι-
σμὸν ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας.

Ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονίκης ὅταν ἀπληθεύ-
σῃ, ἦτο μία ἀκάθαρτος ἀνατολίτικη πόλις, βύ-
θισμένη εἰς τὴν λάσπην. Τώρα, ἀπὸ ἡμέρας εἰς
ἡμέραν, προσλαμβάνει ὅλον ἐν περισσότερον τὴν
μορφὴν μιᾶς εὐρωπαϊκῆς μεγαλουπόλεως. Αἱ με-
γάλοι αὐτῆς ἀρτηρίαι, αἱ ὑπάρχουσαι, ὅπως ἡ
παραλιακὴ λεωφόρος καὶ αἱ ἤδη κατασκευαζόμεναι
ὑπὸ τὴν δημιουργικὴν πνοὴν τοῦ Κράτους, θὰ τὴν
καταστήσουν Κέντρον συγκεντρώσεως χιλιάδων πε-
ριηγητῶν, οἱ ὅποιοι θὰ θέλουν νὰ ἀποθαυμάσουν
τὰ μοναδικὰ τῆς βυζαντινῆς μνημεῖα καὶ τὴν παρα-
λίαν τῆς. Καμμιά περιοχή τῆς χώρας δὲν ἐγνώρισε
τοιούτον ὄργανισμὸν προόδου ὅσον ἡ Θεσσαλονίκη.
Εἰς τοῦτο δὲ ἀσφαλῶς συμβάλλει καὶ τὸ γεγονός
ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη χάρις εἰς τὸ Πανεπιστήμιον,
εἰς τὸ Θέατρον Βορείου Ἑλλάδος, εἰς τὴν Ὁρχή-
στραν αὐτῆς καὶ εἰς ἄλλας ἰδιωτικὰς πρωτοβου-
λίας, σημειώνει ἄλματα καὶ εἰς τὸν πνευματικὸν
τομέα.

Εἰς τὰ ὀλίγα μεταπολεμικὰ ἔτη, διότι ἐγνώρι-
σεν ὁ τόπος τὰ ἀγαθὰ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς
οἰκονομικῆς σταθερότητος καὶ μίαν ἐξοχὸν κυβερ-
νητικὴν προσπάθειαν, ἐπετεύχθησαν ἔργα τὰ ὁποῖα
ὑπερβαίνουν πολλῶν τὰς ἐλπίδας. Ὡς εὐχρηστέον
ὅτι ἡ ἀνιούσα αὐτὴ θὰ συνεχισθῇ, ὅτι ἡ μάλιστα
τῶν πολιτικῶν παθῶν δὲν θὰ τὴν ἀνακόψῃ τώρα
μάλιστα, ὅποτε λόγῳ τῶν διεθνῶν συνθηκῶν, μία
τοιαύτη ἀνάσχεσις θὰ ἐνείχε θανασίμους κινδύνους.

Konstantinos Tsatsos

ΤΟ ΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

ΤΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ Γ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΥ
Προέδρου της «Αιτωλικής Εταιρίας»

Το άστρο της Βηθλεέμ θα έρχεται, πάντοτε, δια να δεικνύει την οδόν, την οποίαν οφείλει να ακολουθήσει ο άνθρωπος, δια να πλησιάσει την ανυπερέβλητον και ακατάλυτον αλήθειαν, ή οποία έκεινη την νύκτα του θαύματος ανεπήδησε με την εκτυφλωτικήν λάμψιν απείρων ήλιων, δια να διαλυθούν τα σκότη, μέσα εις τα οποία επάλαιεν απεγνωσμένως ή ύπαρξις. Θα έρχεται με την γοητείαν, που άσκει εις την μετανοίαν, έτσι καθώς περιγράφεται ή χειμωνιάτικη νύκτα βυθισμένη εις την παγωνιά και την απέραντον σιωπήν, την οποίαν όσον επλησίαζον οι μάγοι, ήκουαν να διακόπτουν ή μουσική των άγγραυλόντων ποιμένων, το θρόισμα των Άγγέλων, που επεβεβαίωναν με το «ώσαννά» το συναρπαστικόν μήνυμα της ειρήνης και της ευδοκίας. Διότι εκεί μέσα εις την φάνην εύρισκετο ή λύτρωσις από την φοβερήν δουλείαν του πάθους, με το όποιον εις όλως τας εκφάνσεις, στροβιλίζεται ο άνθρωπος, τραγικός δεσμός της ύλης που κατ' ούσίαν ήττάτο με μίαν και μόνην λέξιν: Αγάπη.

Με αυτήν ήγήθη της σωτηρίας, δια την οποίαν απέραντος ήτο ή λαχτάρα, αλλά και απόλυτος ή αδυναμία. Με αυτήν συνέτριψε την επιβολήν της βίας, ήθικώς και ψυχολογικώς, ή οποία είχε καταστή καθεστώς. Με αυτήν ύψωσεν, αίφνιδως, την συνειδησιν εις την περιωπήν υπερτάτου νόμου, διέποντος και κατευθύνοντος την ύπαρξιν. Και με αυτήν καθώρισεν το νόημα, του περιεχομένου, την ούσίαν της ζωής. Άλλως θα ήτο αυτή ήρημος, γαλήνη, άνευ έλπίδος και άνευ χαράς.

Έδωσε την κλειδα των προβλημάτων ο Ίησους. Η διδασκαλία του δεν ύπήρξε μεταφυσική. Ύπήρξε πράξις. Δεν ήγγισε τα προβλήματα καθ' όν τρόπον άλλα κηρύγματα. Και έθετε ενώπιον της συνειδήσεως και έδωσε λύσεις. Δεν πταίει δε ή θρησκεία, εάν οι άνθρωποι δεν κατορθώνουν δι' αυτής, να εύρουν την πορείαν των, καταναγκούντες τας ατελείας και τας αδυναμίας των. Από την Βηθλεμικήν γαλήνην εκπορεύεται διαγής κήρυγμα της αγάπης. Και φθάνει σήμερα ακριβώς όπως έφθανε τότε ή απόκοσμος εκείνη μουσική, ή οποία εγγέμισεν, αίφνιδως, συγκίνησιν και γαλήνην και αίσιοδοξίαν και πίστιν τας καρδιάς των ανθρώπων, οι όποιοι ταχύτατα άντελήφθησαν, ότι ή ύπαρξις ήμπορούσε να σηκωθεί από το άσφυκτικόν τέλμα, εις το όποιον παρέμενε κηληλωμένη, ότι δεν ήτο άνεφικτον δράμα ή δημιουργία ενός κόσμου άρετής, διεπομένου από την πραότητα, την ήπιότητα, και την ήμέρωσιν των ήθων, ενός κόσμου εις τον όποιον οι άνθρωποι θα πλησιάσουν αλλήλους, θα άποκτήσουν άμεσον συνειδήσιν της άποστολής των, θα εύρουν την δύναμιν της τελειώσεως. Ούτω θα υπάρξουν πραγματικά μεγέθη αξιών, ή δοκησισοφία και ή επιτηδεύσις δεν θα είναι αί κατευθύνουσαι δυνάμεις, ή άρετή θα έχη το προβάδισμα και εις το περίγραμμα αυτό των προϋποθέσεων και των δυνατοτήτων, οι άπλοι άνθρωποι θα έχουν σημαίνουσιν θέσιν, άρκει να διαθέτουν ποιότητα ψυχής, ειλικρίνειαν αισθημάτων, ανιδιοτέλειαν σκέψεων.

Οι μάγοι θα πορεύονται, πάντοτε ώδηγούμενοι από το άστρον που θα σελαγγίξει εις το στερέωμα, δια να κομίσουν τα δώρα της αναγνωρίσεως και της ευλαβείας των, εις τον φορέα της μόνης αληθείας: Εις τον Ίησουν. Ημπορεί να είναι σοφοί. Ημπορεί να έχουν ευνοηθή με τάλαντον. Ημπορεί να διαθέτουν πλούτον ιδεών. Όμως και ή σοφία και το τάλαντον και αί ιδέαι θα μένουν άνευ αξίας, έστερημένοι ούσιαστικής δυνάμεως και μελλόνος αξίας, εάν δεν έχουν ύπερ αυτών το κάλυμμα της πίστεως, εις το Ίδεώδες του Λυτρωτού, που έσταυρώθη δια να εγείρη τον κόσμον και να τον άπαλλάξη από το Κράτος της άμαρτίας: Αγάπη και συγγνώμη λέγεται ή σώζουσα έντολή.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΟΥ 1822

Η λύσις της πρώτης πολιορκίας
(Παναγιώτης Δημαρχείου Μεσολογγίου)

Προσκυνητής στο Μεσολόγγι

Α' Πολιορκία 1822

Του κ. Πετρονικολού, Γυμνασιάρχου

Ευθύς από τις πρώτες μέρες της Έπαναστάσεως οι Τούρκοι έστρεψαν τα μάτια τους στο Μεσολόγγι, γιατί ήτανε το κλειδί της Δυτικής Στερεάς. Όποιος το είχε στα χέρια του κρατούσε στον έλεγχό του το δρόμο που άρχιζε απ' την Ήπειρο κ' έφθανε στις Αιτωλοακαρνανικές ακτές της Πατραϊκής θάλασσας. Έτσι θα ήταν εύκολο το πέρας στο Μωριά. Για το αυτό και το Μεσολόγγι ένοχλείται επίμονα και συχνά απ' τον έχθρό.

Μετά την πτώση του Σουλίου και την καταστροφή των Έλλήνων στο Πέτα της Άρτας (Οκτώβριος 1822) ο Βρούνης και ο Κιουταχής φτάνουν μπροστά στο Μεσολόγγι. Οι πολιορκούμενοι με τον Μάρκο Μπότσαρη και τον Γιώργη Κίτσο άμύνονται και παρατείνουν έντεχνα τις συνεννοήσεις για μία δήθεν παράδοση, ώσπου έφτασαν ενισχύσεις με τον Πετρόμπεη Μαυρομικχάλη, τον Κανέλλο Δεληγιάννη, τον Ανδρέα Ζαΐμη και τον Ανδρέα Λόντο. Φτάνει ο Δεκέμβρης και οι έλπίδες των πολιορκητών έχουν πολύ λιγοστέψει. Κι' άποφασίζουν να ενεργήσουν γενική επίθεση κατά την νύκτα των Χριστουγέννων. Πίστευαν ότι θα δόδον έλευσαν εις το παράλιον Ένα άνθρωπον και έκινούσε ένα μανδύλη με το χέρι του ύψηλά και τούς έκαμε σημείο να σταθούν. Αυτοί έστάθηκαν μακράν και δεν έτολμούσαν να πλησιάσουν ύποπτευσμένοι ενέδραν των Τούρκων και μήπως τούς δολοφονήσουν. Αιτός δια να τούς βεβαιώσει έβγαλε το φέσι του και έκαμε το σημείον του σταυρού άδιακώς. Τότε πεισθέντες ότι

ήτο χριστιανός επλησίασαν και εκείνος τούς λέγει: «Είμαι χριστιανός, ονομάζομαι Ιωάννης Γούναρης, είμαι κυνηγός του Βρούνη και, επειδή είδον ότι αύριον θα καταστραφείτε όλοι, κινούμενος από το όμήθησκον αίσθημα απέφασα να χάσω την ζωήν μου και ήλθα να εύρω χριστιανόν τινά να τον εξηγηθώ. Έπιστρέψατε άμέσως να ειπείτε στον άρχηγόν σας ότι οι Τούρκοι, γνωρίζοντες ότι αύριον έχομεν, οι χριστιανοί την έσπέρν των Χριστουγέννων και έχουν πεποίθησιν ότι οι άρχηγοί και μέρες των στρατιωτών θα υπάγουν εις τας εκκλησίας, απέφασαν να κάμουν έφοδον δύο ώρας πριν να έξημερώση». (Κονέλλος Δεληγιάννης).

Ύστερα απ' αυτό οι Μεσολογίτες επερίμεναν. Ο Μάρκος Μπότσαρης και ο Λόντος μετά των υπό την έδηγίαν των 400 άνδρων κατέλαβον το κέντρον, ήγουν το έμπροσθεν των εκκλησιών Παναγίας και Αγίου Νικολάου μέρες, 600 Καλαβρυτινοί, Μεσολογίται και Ανατολικώται υπό τον Ζαΐμη την δυτικήν πλευράν του όχυρώματος, 1200 Καρυτινοί, Γαστουναίοι, Πύργιοι και Μεσολογίται Ζυγίζωται την ανατολικήν υπό τούς Δεληγιάννην, Μακρήν. Γρίβαν και Γιαννάκη Ραζήκοταϊκαν. Έπί των κανονισάσιων ήσαν Μεσολογίται ως έμπειροι πυροβολιστάι. Ήσαν δε όλοι οι ένδρες του Μεσολογγίου πολεμιστάι 2.500». (Σπορίδων Τρικούπης).

«Η νύκτα δουδή παραστέκει. Ο Χάρος γοργοτρέχει έτοιμος με τις σαγίτες στο δοξάρι και το δρόχο στο χέρι. Ο Γιάννης Γούναρης όλόρθος μέσα στη σκηνή έχει μαργωμένο το σώμα του κ' άθουμ ην ψυχή. Όχτακόσιοι Άρβανίτες, όλοι δι' αλεχτοί, όρμητικοί σαν δρόλαπας βγαίνουν με το σπαθί στα δόντια. Τώρα κοίτονται κρυμμένοι στις βουρλιές δίπλα στο χάντακα, όργιές μόλις μακριά απ' το τεϊχος. Και περιμένουν το σύνθημα. Και τότε θα τινάξουν σαΐτόφιδά να κολλήσουν άπάνω τους. Θα βρούν τάχα εκεί τούς χριστιανούς; Άλλοίμονον άν δεν

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ
Εις την 3ην Σελίδα

Εύχαι
του

Οικουμενικού
Πατριάρχου

κ. Αθηναγόρου

«Η Αυτού Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Αθηναγόρας απέστειλε την ακόλουθον επιστολήν:

«Τῷ Ἐντιμωτάτῳ Κυρίῳ Χρ. Εὐαγγελάτῳ, Δημάρχῳ Μεσολογγίου τέκνῳ ἡμῶν ἐν Κυρίῳ λίαν ἀγαπητῷ, χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ.

Εἰς Μεσολόγγιον

Μετ' ἰδιαζούσης χαρᾶς ἐπιλαμβάνομεθα τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐπικοινωνήσωμεν μεθ' ὑμῶν ἐπὶ τῇ εὐφροσύνῃ γεγονότι τῆς προσεχούσης ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τῆς ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς Ἐντιμότητος.

Ἐφ' ὃ καὶ προκαθόμεθα διὰ τοῦ παρόντος Πατριαρχικοῦ ἡμῶν εὐχετικοῦ Γράμματος συγχαρῆναι τῇ ὑμετέ-

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΕΝΑ ΥΠΕΡΟΧΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Κ. ΠΟΤΗ ΤΣΙΜΠΙΔΑΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΧΡΗΣΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ

Αγαπητέ μου φίλε,

Σας παρακαλώ να πιστεύσετε ότι διακατέχομαι από μίαν αφάνταστον συγκίνησιν επικοινωνών μαζί σας αυτήν την στιγμήν. Και ή συγκίνησίς μου είνε πληρέστατα δικαιολογημένη. Διότι μόλις πρό όλίγου έλαβα και άνέγνωσα ένα άρθρον που έδημοσιεύτατε την 28 Νοεμβρίου εις τον «Κήρυκα» των Ιωαννίνων, με τον τίτλον «Πότης Τιμπιδάρος». Οι κορυφαίοι της Δημοσιογραφίας. Έχω την γνώμην ότι όσην προσπάθειαν και άν καταβάλω δια να άλιεύσω τας καταλήλους λέξεις και να σας εκφράσω τα αισθήματα που καταπλημμυρίζουν τον ψυχικόν μου κόσμον, δεν θα το κατορθώσω. Περιρίζομαι συνεπώς να σας εύχαριστήσω με όλην την συγκίνησιν που αισθάνομαι και να σας εκφράσω την εύγνωμοσύνην μου. Είνε το μόνον που ήμπορώ να κάμω.

Αλλά πριν ή ασχοληθώ με τα κεντρικά σημεία του άρθρου σας, με τα όποια προβάλλετε το

πρόσωπόν μου δημοσίᾳ και με τόσον ευγενή από μέρους σας ψυχικήν έξαρσιν, πρέπει να σας είπω ότι δεν είμαι άξιος αυτών των ύμνων και αυτών των αίνων. Ότι γράφετε δι' έμέ είνε από το περισσευμα της καλωσύνης σας εις την οποίαν έδώσατε μίαν χειμαρρώδη έκφρασιν που προσιδιάζει εις ανθρώπους οι όποιοι κραδαίνονται από την καλήν ύμιν της ζωής. Δεν είμαι παρά ένας άπλοος πολίτης, ο όποιος ούδέποτε επέτρεψεν εις τον έαυτόν του να πράξη το κακόν, ο όποιος ήσθάνετο την ανάγκην να καταπράττη το αγαθόν παντού και πάντοτε, και ο όποιος εκυριαρχείτο από ιδεώδη και ιδανικά, τα όποια απέτελεσαν το δίωμά του.

Δεν γνωρίζω, αγαπητέ μου φίλε, ποίον είνε το ειδικόν βάρος και ή ποιότης της φαιάς ούσίας με την όποιαν εκφράζεται ο πνευματικός μου κόσμος. Ίσως να μη λέγ και πολλά πράγματα ο

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ
Εις την 4ην Σελίδα

ΑΓΙΟΙ ΕΝ ΑΙΤΩΛΙΑ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ

ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΣ ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΝΕΟΣ

Του συνεργάτου μας Πανος. Αρχιμανδρίτου
κ. ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΥ ΠΟΥΛΟΥ, Πρωτοσυγκέλλου
Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας.

Ο Άγιος Ιάκωβος κατήγετο από μικράν κόμην της επαρχίας Κατωρίας εκ γονέων Μαγνίνου και Παρασκευής, πτωχών κα τὰ κόσμον. Οι μακάριοι ούτοι γονεῖς έμοίρασαν την όλίγην περιουσίαν των εις τὰ δύο τέκνα των, τον Ιάκωβον και τον άδελφόν του. Ποιμνήν προβάτων ο Άγιος έφοδον ήδη υπό του άδελφού του και κατεδιώχθη και έσυκοφαντήθη εις τας κρατικές άρχάς υπό αυτού. Κατόπιν της συμπεριφοράς αυτής του όμογαλάκτου εγκαταλείπει την Ιδιαιτέραν του Πατρίδα και έρχεται εις το κέντρον της Ορθοδοξίας, την Κωνσταντινούπολιν. Εκεί έγνωρίσεν τον Πατριάρχην Νήφωνα, εις όν εξωμολογήθη. Έν τῷ μεταξὺ ή Θεία αγάπη ήναψεν έτι περισσότερον.

Έρχεται ο εύσεβής νέος εις το κέντρον των πνευματικών αγώνων, εις το Άγιον Όρος. Προσεκύνησε τας Ιεράς Μονάς του Αγίου Όρους και κατέλθεν εις την Ιεράν Μονήν του Δοχειαρίου, εις ήν έκαθή Μοναχός μετονομασθείς από Ιωάννης (αυτό ήτο το βαπτιστικόν όνομα του) Ιάκωβος. Ως Μοναχός έξη βίον λίαν άσκητικόν μέγχι σημείου να εκπλήσσονται Μοναχοί όνομαστοί διά την άσκησιν. Μετά τριετία ανέκτισε πεπαιωμένον Μονόδωρον της Ιεράς Μονής Ιβήρων επ' όνόματι του Τιμίμου Προδρόμου. Έκει πλέον έζη ζωήν ασμάτων εν σώματι, ζωήν αυστηρότατα άσκητικήν. Έκει ήγωνίσθη σκληρώς με τούς «κοσμολάτрас του σκότους του αιώνος τούτου». (Έφ. στ' 1), τούς δαίμονας. Αν και μακάριον του κόσμου ήτο, ή φήμη του διεδόθη ταχέως εις τον κόσμον και έτρεχον πρός

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ...

'Από την "Αγία Νύχτα του 1822

'Αρχαία της α' πολιορκίας του Μεσολογγίου

ΤΟΥ Κ. Κ. Σ. ΚΩΝΣΤΑ

Τό Μεσολόγγι, πλούσιο σε εθνικές προσφορές και υπηρέσιες, χάρισε στο "Εθνος" και τα καλύτερα ως τώρα ελληνικά Χριστούγεννα, όταν υπό το άσπρη λασπόχτιστο κάστρο του συναντήθηκαν η ελευθερία και η θρησκεία, αλλημέρα της "Αγίας Νύχτας" του 1822. Και το έβδομο τουτο ιστορικό περιστατικό, που όχι μόνο το Μεσολόγγι, αλλά και Σερβικό δόλοκληρο στά πρώτα του άποφασιστικά και κρίσιμα βήματα έδωσε, μάς δίνει την ευκαιρία να ανακοινώσουμε επίκαιρα από τις και έσοχη Μεσολογγίτικες τούτες στηλες λίγα τοινα άρχαία στοιχεία, έγκυρες μαρτυρίες γύρω από τον άγωνα εκείνον.

Τό πρώτο είναι η έξης επιστολική έκθεση της φυγής των τουρκικών στρατευμάτων από το Μεσολόγγι μετά την ολική άποτυχία της έφοδου των, γραμμένη Ιταλικά από τον Γάλλο Προξενικό Πράκτορα της Προέβας προς τον έπαισο Γάλλο πρόξενο της Κέρκυρας :

Προξενείον της Γαλλίας

'Εν Προέβη

Πρόξεβας, 31 'Ιανουαρίου 1823

«Κύριε,

«Και με άλλας μου επιστολάς δεν παρέλειπα να σας ένημερώσω διά κάθε τί, τό όποιον περιέπιπτεν εις την αντίληψίν μου. "Ηδη δά έκτελέσας άκόμη μίαν φοράν τό καθήκον μου, γνωστοποιών εις ύμās πών ό,τι μοι είναι γνωστόν. "Περί τό μέσον της ήμέρας της μάχης του Μεσολογγίου, οι Τούρκοι περιέπεσαν εις τόσην άταξίαν και σύγχυσιν, ώστε οι άρχηγοί των "Ο μέρ Παράς και Ρεσί Παράς έφοβήθησαν ότι δά έπώλεμον μεταξύ των. Και τόυτο διότι όταν έστράφησαν από την μάχην, εις την όποιαν είχαν άποτύχει, τά καταλύματα των είχαν καταληφθή από τον καπετάν Μάρκον Μπότση, ό όποιος ειχε άποχωρήσει ένωρίτερον της μάχης με 600 άνδρας. Και μέσα εις την σύγχυσιν αυτήν, ό Βεζύρης Ρεσίτ έχωρισθή από τον "Ομέρ Παράν συνοδευόμενον από τον "Ισμαήλ Παράν Πιλάσαν και άνεχώρησαν διά την Ναύπακτον. "Επειδή όμως ό δρόμος δεν ήτο έλεύθερος διά να διέλθουν, έστράφησαν όπισω διά να μεταβούν άντ' αυτής εις Βοαχόρι. "Όλα τά χωρία, τά όποια εύρίσκοντο εις τό έπάνω μέρος της "Ακαρνανίας, χωρίς καμμίαν πρόκλησιν των κατοίκων των, τά διήρπασαν, άκόδη δέ έκαυσαν μερικά από τά χωρία αυτά. "Έχουν μεταφέρει εις Βοαχόρι μεγάλην ποσότητα ζώων και διαφόρους σκλάβους, συλληφθέντας από τά στρατεύματα του Ρεσίτ

ρα φίλη "Εντιμόττη έπί τοις όνομαστηρίοις αυτής και εύξομαι, όπως ό χορηγός πάσης άγαθούσης Κύριος χαρίζεται αυτή υγείαν άδιάπτωτον, ίνα έπί έτη ως πλείστα εορτάζη την επέτειον του όνόματος αυτής εν πάση χαρά και ψυχική άγαλλιήσει μετά των άγαπητών οικείων αυτής.

"Επί δε τούτοις άπονέμοντες ύμίν δλόθυμον την Πατριαρχικήν ήμιν εύλογίαν, εύχόμεθα όπως εν υγεία και χαρά εορτάσητε την Γέννησιν του Σωτήρος ήμιν και τό Νέον έτος, και επικαλούμεθα έφ' ύμās πανοικεί την χάριν και τό άπειρον έλεος του Κυρίου.

Μετ' άγάτης πατρικής διάπυρος προσ Θεόν εύχεται "Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ»

Αυτών δι' έξομολόγησιν πλήθη κόσμου. Είχε μάλιστα και διορισμένη χάρισμα ό "Άγιος, ώστε έγγώριεν άποκρύφους πράξεις των έξομολογούμενων. Ποθών βίον έτι άσχηρότερον μετέβη εις σκήτην του "Αγίου "Ορους εν άσκηροτάτη έγκραιτά.

"Εμπνευσίς Θεία τον οδηγεί να φύγη από τό "Αγιώνιον "Όσοι και φεύγει χωρίς να γνωρίζη πού πηγαίνει. Διέρχεται Θεσσαλονίκην, Μετώρα, πλησίον Ναυπάκτου και καταλήγει εις την "Ιερών Μονήν Τιμίου Προδρόμου εις Δοβρόκιστον, νύν "Ανάληψιν του τέως Δήμου Παμφίλης της επαρχίας Τριφυλίδος. "Εκεί ή δράσις του "Αγίου πολλή, πλάσιάζεται. Κατόπιν άδείας του "Επισκόπου έξομολογεί στρατιάν άνδρών. "Η Μονή μεταβάλλεται εις πολύνανθρωπον πόλιν. "Η φήμη του μεγάλου "Ασκητού διαδίδεται άσπασιαώς. Θαύματα έπιτελούνται, θαύματα άναγεννήσεως ψυχών και θεραπείας ανιάτων άσθενούντων.

Μετ' άγάτης πατρικής διάπυρος προσ Θεόν εύχεται "Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ»

Αυτών δι' έξομολόγησιν πλήθη κόσμου. Είχε μάλιστα και διορισμένη χάρισμα ό "Άγιος, ώστε έγγώριεν άποκρύφους πράξεις των έξομολογούμενων. Ποθών βίον έτι άσχηρότερον μετέβη εις σκήτην του "Αγίου "Ορους εν άσκηροτάτη έγκραιτά.

"Εμπνευσίς Θεία τον οδηγεί να φύγη από τό "Αγιώνιον "Όσοι και φεύγει χωρίς να γνωρίζη πού πηγαίνει. Διέρχεται Θεσσαλονίκην, Μετώρα, πλησίον Ναυπάκτου και καταλήγει εις την "Ιερών Μονήν Τιμίου Προδρόμου εις Δοβρόκιστον, νύν "Ανάληψιν του τέως Δήμου Παμφίλης της επαρχίας Τριφυλίδος. "Εκεί ή δράσις του "Αγίου πολλή, πλάσιάζεται. Κατόπιν άδείας του "Επισκόπου έξομολογεί στρατιάν άνδρών. "Η Μονή μεταβάλλεται εις πολύνανθρωπον πόλιν. "Η φήμη του μεγάλου "Ασκητού διαδίδεται άσπασιαώς. Θαύματα έπιτελούνται, θαύματα άναγεννήσεως ψυχών και θεραπείας ανιάτων άσθενούντων.

(Συνεχίζεται)

ΘΕΙΑ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΣΙΣ

ΣΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ

Ευδόκησ' ό Θεός να κατεβή στη Γη
Θεία τ' άγάπη.
"Ανθρωπος γίνηκ' ό Θεός γεννήθηκε στη Γη
Θεία του συγκάταβασι
Τό γεννημένο έγεννήθηκε άνέσπερο φώς
Θεία παραχώρησι
"Ο ύψηλός Θεός έλαβε σάρκα
Θεία ταπεινώσυνη

Σωτηρία του κόσμου έγεννήθη
ουράνια άγάπη Θεική
Τό πνεύμα έπεκράτησε στη Γη
φροντίδα για κάθε ψυχή
"Ηλιος μάς φωτίσε δικαιοσύνης
χαθήκαν τά σκοτάδια τά βαθειά
Τ' άνθρώπινο Γένος ξαναγεννήθη
στούς πλάνητας σωσμός έχορηγήθη

"Από μια φάννη ταπεινή
Κάπου στη Βηθλεέμ έκει
"Απ' τη Ναζαρετική Παρθένα
έπρόβηλ' ό Τρανός ό Φωτισμός
Ποιμένες "Αγγελιοι και φύσις
σύνπασα τό φάλλει τον δοξολογεί
Κι' όλη ή Γη στον έρχομό του
τρανής εύχαριστίας στέλνει προσευχή.

Στάθης Γρ. Λούβρος

Μεσολόγγι 7/12/1962

(Απ' την άνέκδοτη ποιητική του συλλογή)

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΙΣ

Παρά του Συλλόγου «Φίλοι του Ραδιοφώνου» Μεσολογγίου έλάβωμεν την κάτωθι επιστολήν :

Κύριε Διευθυντά,
Είς άπάντησιν του δημοσιεύματος της έφημερίδος «Μαχητής» εις τά ύπ' αριθ. 61 και 2) 12/62 φύλλα αυτής, σχετικώς με την άθλητικήν έκπομπήν του Ραδιοφωνικού Σταθμού της "Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου της 19-11-1962 και ώραν 14.05, έχομεν την τιμήν να πληροφορήσωμεν "Υμās ότι :

"Ο εν Πάτραις έμπορος Ραδιοφώνων και άλλων ηλεκτρικών ειδών κ.λ.π. κ. Ντέτος Στάλας, έχων την άντιπροσωπείαν του Ραδιοφωνικού Σταθμού της "Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου επί ποσού, αναλαμβάνει και άποστέλλει έκ Πατρών Ραδιοφωνικάς εργασίας (έπιστολάς με παραγγελίας τραγουδιών άκροατών, διαφημίσεις κ.λ.π.). Μεταξύ των διαφημιζομένων μέσω του κ. Ντέτου Στάλα πελατών είναι και τό εν Πάτραις Κατάστημα «Ρετάρια», τό όποιον άποστέλλει δις της εβδομάδος έν διαφημιζομένων πεντάλεπτον μαγνητοφωνημένων, ύπ' εύθύνην του κ. Ντέτου Στάλα, όστις έζητήσε παρ' ήμιν την άδειαν να έπιτραπή εις τό Κατάστημα «Ρετάρια» και διαφημιζέται διά προσφοράς άθλητικών νέων και ειδώσεων, αύστηρώς ήλεκτρονικού αυτού και διά του έν Πάτραις προσληφθέντος ύπ' αυτού

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

"Ο Μητροπολιτικός ναός του "Αγίου Σπυρίδωνος θά πανηγυρίση την εορτήν του "Αγίου Στεφάνου μετ' άρτοκλασίας.

Θά ψαλή ή ειδική λειτουργία του Σπυρίδωνος Τριούπη συγγραφείσαν διά τό τελεσθέν θαύμα του παραλύτου κατά την εορτήν του 1800.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

"Ο στρατιώτης του ΚΕΝ Ζωγραφίδης Δημ. χορηγήσας τό αίμα του εις κρίσιμον θέσιν μου έν τώ Νοσοκομείω Κατήκωστα με έώσωσε. Τόν εύγνωμονώ. Εύχαριστώ δε θερμάτα τους κ. κ. Διοικητήν και "Υτήν του ΚΕΝ, τόν Διτην του Νοσοκομείου και τό προσωπικόν αυτού δι' όλον τό ένδιαφέρον των και διά την ίασίν μου.

Παναγιώτα Σπύρου Πολίτου έκ Μάστρου — Μεσολογγίου

Έκδόσεις Ρέξη
Βιβλιοπωλείον

* Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ *

Διορισμοί μεταθέσεις

Διορίσθησαν καθηγηταί εις τό Γυμνάσιον Θηλέων της Θεολογίας ό κ. Θεοφ. Μπούκουρας, της ώδικής κ. "Αννα Καραμάνου, εις τό Γυμνάσιον άρρένων Μεσολογγίου ό Φυσικός κ. Ν. Ζαρογιαννόπουλος, εις τό Οικονομικόν Γυμνάσιον "Αγρινίου μαθηματικός κ. "Απ. "Αμπατζίδης και εις τό Γυμνάσιον Θηλέων Μεσολογγίου ό μαθηματικός κ. Σπηρ. Μαυρόπουλος.

— Μετετέθη εις τό Ειρηνοδείο Λαυρίου ό γραμματεύς του Ειρηνοδικείου Κατούνης κ. Θεόδωρος Δήμου και εις τό Ειρηνοδικεϊόν "Ερυσθών ό γραμματεύς του Ειρηνοδικείου Αιτωλικού κ. Γ. Λάμπης.

Διαλέξεις

Με κοσμοσυρροήν και πλήθος έπιτημών έγένετο ή έν τη αίθούσah «των φίλων του Λαού» έν "Αθήναις διάλεξις του Δημάρχου κ. Χρ. Εύαγγελάτου, ώργανωθείσα ύπό του Διοικητικού Συμβουλίου του συλλόγου «Οι φίλοι του Παναγιού Τάφου» με θέμα: «πορεία προς την Βηθλεέμ». "Η χορωδία της Μητροπόλεως "Αθηνών ύπό τον κ. Εύαγγελον Τζελέν έψαλλε ύμνους, μεγαλύνάρια και τό Χριστός Γεννάται, και 45 εικόνας των προσκυνημάτων προσβλήθησαν ύπό του κ. Στεφάνου Σταφυλά, έρμηνεύοντος του κ. Νικολάου Μπουσούλα. "Η διάλεξις διήρκεσε δύο ώρας καταχειροβέστα.

Ραδ. Σταθμός Μεσολογγίου

Σημερινόν πρόγραμμα: 655 "Εναρξίς προσευχή, "Εθνικός ύμνος, χρονικόν 700 Δημοτικά τραγούδια 730 Χριστουγεννιάτικα έξ να τραγουδία 800 έτι έζητήσαν οι άκροαταί μας, 10.00. "Ομιλία του Χρ. Εύαγγελάτου 10.30 συνέχεια άκροατών 12.00 όμιλία Παν. Πρωτοψ. Ι.Μ. κ. Καλλίνου Πούλου 12.10 συνέχεια "ώρα άκροατών" 13. Χριστουγεννιάτικο παραμύθι 13.07 συνέχεια άκροατών 14 Χριστουγεννιάτικη εορτή γυμνασίου Θηλέων Μεσολογγίου. 14.30 Κλασική μουσική. 15 Ση συνέχεια ώρας άκροατών. 19 Δείπν ειδήσεων, άνακρινόσεις. 19.10 συνέχεια ώρας άκροατών. 22 "Εκπομπή των Ξενητεμένων μας 22.30 Ση συνέχεια ώρας των άκροατών 23 Χορεύετε μαζί μας. 24 Τέλος έκπομπής.

Δέν εορτάζει

Δέν εορτάζει, ούτε δέχεται επίσκεψις ό Δήμαρχος κ. Χρήστος Εύαγγελάτος.

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ "ΑΙΤΩΛΙΚΗΝ,

Με τό παρόν εστάλησαν 8 φύλλα εις Αιτωλοκαρνανίας και των δύο φύλων. Είναι δικαίον να μάς ταχυδρομήσουν την συνδρομήν των. Διότι δεν είναι δυνατόν διά ποσόν δεχ. 20 κατά τριμημίαν, ή 40 καθ' εξαμην ή 75 τό έτος να άποστείλωμεν ειδικόν εισπρακτορα. Και μάλιστα εις τό άχανές των "Αθηνών, του Πειραιώς, των Πατρών, του "Αγρινίου, της Θεσσαλονίκης. Τό ποσόν πού θά εισπραχθή θά τό άπορροφήση ό εισπράκτωρ.

Διά τοϋτο θερμότατα παρακαλούμεν όπως άποστείλουν επ' όνόματι: κ. Κωνσταντίνου Τσακάλην, διαχειριστήν της «Αιτωλικής» Μεσολόγγιον την συνδρομήν των. "Αν την επανέξουσιν—μόνοι των—εις μείζον ποσόν—θά καλύρουν με την δωρεάν των σπουδαίας ανάγκας. Διότι ή έφημερίς «Αιτωλική» δεν είναι προσωπική επιχείρησις. Ούδεις πληρώνεται πλην του τυπογράφου, του χαρτοσήμου και του ταχυδρομείου διά τά γραμματόσημα. "Αν ήκει εις τον σύλλογον «Αιτωλική "Εταιρία», του όποιου ό σκοπός είναι διά του καταστατικού καθωρισμένος. Στείλατε όλοι την συνδρομήν σας όπως σας στέλλομεν τό φύλλον.

Μεσολόγγιον τη 23 Δεκεμβρίου 1962

Η «ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ»

"Ο Πρόεδρος: Χρ. Εύαγγελάτος. "Η Γεν. Γραμματεύς: Μ. Γ. Τόλια. Τό Διοικητικόν Συμβούλιον: Β. Θ. Παπαθεοδώρου, Φ. Τίγκας, Ν. Δρακόπουλος, Α. Γωγούσης, Α. Καραγκούνης, Δ. Ζαβέρδας, Θ. Γεωργόπουλος, Αικατερίνη Π. Κουρούκλη, Κ. Τσακάλης.

"Αφίξεις

"Επανήλθεν εξ "Αθηνών, ό δικηγόρος κ. Χρήστος "Αν. Κανέλλος, και άφίκοντο εξ "Αθηνών, ό κ. "Αριστοτέλης Ξεν. Καβάγιας σπουδαστής Μαροσλείου "Ακαδημίας, "Αθανάσιος "Ανδρ. Ζάννος, άδελφοί Βασιλ. Φερέτη, Κωνσταν. Σπυρ. Καρανιάς, Γεώργ. Μπενάτος, Ειρηναίος Ι. Φλώρος, Παντελής Τρικηνός, "Ελένη Τρικηνή, Ντέση Π. Κώστη, φοιτηταί και "Αλέκος "Αθ. Τσιντζος άξιωματικός.

— "Αφίκοντο εξ "Αθηνών, αί φοιτηταί διδές "Όλγα και Τζένη Β. Κρήτα, ή δ. "Άλκις Ν. Παπανικολάου.

— "Επανήλθεν εξ "Αθηνών όπου μετέβη και παρέμεινεν όλίγος ήμέρας ό βιβλιοπώλης και χαρτοπώλης κ. Διαμαντής Συμ. Τερόπουλος.

— "Αφίκετο μετά της κυρίας του ό στρατηγός και πρώην ύπουργός κ. Δημήτριος Μαχάς.

Γάμοι

"Ο κ. "Ηλίας Σ. "Ηλιού, και ή δ. "Ελένη Μοναχονού, τέτσεσαν τούς γάμους των έν "Αθήναις. Παράνυμφος παρέστη ό ύφυπουργός Γεωργίας, κ. Παναγ. Σταυρόπουλος.

"Αναχωρήσεις

"Ανεχώρησαν εις Νεάπολιν—Μίσιγαν της "Αμερικής, κατευοδώντες εις τό αεροδρόμιον των "Αθηνών ύπό των πολυπληθών εκ Νεαπόλεως συγγενών των ό κ. Σπύρος Βέργος μετά της συζύγου του κ. Χρυσούλας (τή νέγος Ξεν. Καραντιού), ό κ. Θόδωρος Μοναλίδης μετά της συζύγου του κ. Τούλας και της θυγατέρας των διδούς Χρηστίνας Θ. Μονοιδή.

— "Ανεχώρησεν εις "Αθήνας ό δικηγόρος κ. Τάκης Δ. Μαγεώργας.

Πένθη

"Απέθανε και έκηδεύθη έν "Αθήναις ό Μεσολογγίτης άνώτατος άξιωματικός της Χωροφυλακής Γεώργιος Νικολάδης.

— "Απέθανε και έκηδεύθη ή "Αγγελική Χρ. Τσιντζου, μήτηρ του έργολάβν Λημοσίων "Έργων κ. Μάρκου Τσιντζου.

— "Ομοίως άπέθανεν έν Μεσολογγίω ή "Αννα Χρ. Κωνσταντίνου Βερίστου ή ή Γερμανοπούλα χήρα Γεωργίου Βλαχουπούλου.

— "Απέθανε κατόπιν μακράς άσθενείας ό διευθυντής του Α' Δημ. σχολείου Μεσολογγίου Χρήστος Ντόβας έκ Κονίτσας έτών 50. Στεφάνους κατέθεσαν ό κ. Νικόλαος Πατριώτης έκ μέρους των έφώνων (έξών), τό σχολειόν του δι' ένός των μαθητών και έπικήδειον λόγον έξεφώνησεν [διδεσθών της του Α' σχολείου κ. Γ. Γεωργίου.

Δάθη—παράλειψις

Ζητούμεν συνώνμην από τούς άναγνώστας μας διά τυπογραφικά λάθη του παρελθόντος φύλλου και την παράλειψιν του όνόματος του όμιλητού εις τον Ραδιοφ. Σταθμόν Μεσολογγίου και τάς γενομένας τρες όμιλεις επί τη εορτή του "Αγίου Σπυρίδωνος. Τού όνόματος του προέδρου της «Αιτωλικής "Εταιρίας» κ. Χρ. Εύαγγελάτου.

Ο ΔΗΜΟΣ Μεσολογγίου είναι πτωχός. Ο πτωχότερος όλων των Δήμων εν αναλογία υποχρεώσεων και παραστάσεως. Ίερās πόλεως. Και είναι πτωχός διότι στερείται ή περιοχὴ πόρων και γεωργικῆς και βιομηχανικῆς ἐκμεταλλεύσεως. Ἐπειτα φόροι ὅπως ὁ ἐπὶ τῶν εισαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορευμάτων ὑπέστησαν τοσοῦτον κατακύλισμα ὥστε ἀπὸ 550 χιλιάδας δραχμῶν πού ἔδιδε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν ἐν τῇ κατατομῇ του εἰς 65 Διμήμιους, τώρα μόλις 150 χιλιάδας λαμβάνει. Προσετέθησαν ἔπειτα αἱ ἐπιβαρύνσεις τοῦ ΙΚΑ, αἱ συντάξεις τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων και ὑπηρετιῶν, ἡ ὑπέρμετρος αὐξήσις διὰ τὸ δραγαγεῖν Σφακοβουνίου και τὰς ἐξ αὐτοῦ ἀτελευτήτους θλάδας του και ὁ Δήμος μόλις και μετὰ βίας καλύπτει ἐπιτακτικὰς του υποχρεώσεις. Ὁ Δήμαρχος οὐδὲ ἐβόλὴν λαμβάνει διὰ τὰς κινήσεις του, ἐνῶ ἄλλοι Δήμοι διαθέτουν αὐτοκίνητον διὰ τὸν Δήμαρχον. Ὀλην αὐτὴν τὴν θλιβερὰς τραγικὴν κατάστασιν τὴν ἐξέθεσεν εἰς μίαν συνεργασίαν του ὁ κ. Δήμαρχος πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Γεώργιον Ι. Ράλλην. Καὶ ὁ ἀξίος υἱὸς τοῦ μεγάλου ἀειμνήστου φίλου τοῦ Μεσολογγίου Πρωθυπουργοῦ Ἰωάννου Δ. Ράλλη, ὅστις και αὐτὸς τόσον ἐξετίμα και ἠγάπα τὸν κ. Εὐαγγελάτον—τοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν ὅταν οἱ Γερμανοὶ τὸν κατεδίκαναν εἰς τὰ ἐν Πάτραις Ἑς—Ἐς εἰς θάνατον—ἐδήλωσεν ὅτι ἀναγνωρίζει τὸ δύσκολον τῆς διοικήσεως τοῦ Δήμου Μεσολογγίου, ἀδικοκλήναι και ἀπὸ τὰ ληφθέντα τελευταίως προστατευτικὰ μέτρα και ὅτι λάβῃ εἰδικὴν πρόνοιαν. Ὁ προσωπικὸς φίλος τοῦ κ. Γ. Ι. Ράλλη Δήμαρχος Μεσολογγίου, συνάδελφος ἐν Ὑπουργικῇ Συμβουλίᾳ και Κοινοβουλίῳ, τοῦ ἐξέφρασε εὐγνωμοσύνην. Διότι ὁ κ. Εὐαγγελάτος θεωρεῖ τὸν Δήμον ὡς ψυχρὸν του. Καὶ μετὰ αὐτὸν τὸν συναισθηματισμὸν τὸν ἠδυσχέρησε και ὡς πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως τῶν Δήμων και Κοινοτήτων Αἰτωλο-ακαρνανίας δι' ἑσα παρ' αὐτοῦ ἤκουσε εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐκλεκτοῦ Δημάρχου Ἀγρινίου, φίλου κ. Γεωργίου Παπαϊωάννου.

ΟΙ ΜΕΣΟΛΟΓΙΤΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Χαίρομεν διαπιστώσαντες ὅτι οἱ Μεσολογιταὶ και Μεσολογιτίσται τῶν Ἀθηνῶν δὲ συσπειρωθῶν εἰς παράρτημα τῆς «Αἰτωλικῆς Ἑταιρίας», σκοποῦσης νὰ ἀνυψώσῃ τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τῆς ἱερᾶς πόλεως και ἐκτελέσῃ ἐξωραϊστικὰ ἔργα εἰς τὰ ἱστορικὰ σημεῖα τῆς πόλεως. Ὁ ὑμναστήρις κ. Σπύρος Θεμ. Ἀναγνωστόπουλος, ὁ κυτταρολόγος ἱατρός κ. Κωνσταντῖνος Γερασ. Πολίτης, οἱ τραπεζιτικοὶ κ. κ. Σπύρος Τσατσάνης, Σάβων Σκιώτης, αἱ κυρίαι Δώρα Γ. Ἀλεξανδρή, Ἐλενίτσα Γ. Κάντα, ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀθηνῶν κ. Σπύρος Βεργουδάκης, οἱ κ. κ. Ἀθανάσιος Ἀναγνωστόπουλος, Πέτρος Δημητρίου κινουῦνται διὰ τὴν ἱδρυσιν παραρτήριου. Τοῦτο θὰ συντελεσθῇ μετὰ μίαν ὁμίλιαν πού θὰ κἀμῃ μετὰ τὰς ἐορτάς ὁ πρόεδρος τῆς «Αἰτωλικῆς Ἑταιρίας» κ. Χρ. Εὐαγγελάτος μεταβάντων εἰς Ἀθήνας.

ΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑΙ ΚΑΙ Ο Κ. ΓΚΙ-ΚΑΣ

Πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Δημοσίων ἔργων, στρατηγὸν κ. Σόλων Γκιαν, ὁ κ. Δήμαρχος Μεσολογγίου—προσωπικὸς του φίλος—ἀπηύθυνε μίαν συγκινητικὴν ἐκκλήσιν διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν πλατειῶν ἀπέναντι Μεσολογγίου Πρωθυπουργῶν και ἀνατινδύσεως τῆς Πυριτιδαποθέκης τοῦ Μεσολογγίου. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ὁ ἐπίτιμος δημότης Μεσολογγίου και τριεπὶς ἀνδρῶν στρατηγός κ. Σόλων Γκιαν θὰ βοηθήσῃ. Καὶ θὰ βοηθήσῃ ὅπως βοηθεῖ πᾶν πατριωτικὸν ἔργον.

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΤΟΥ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΖΑΝΗ

Ἐνας χρόνος συνεπληρώθη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μιλτιάδου Τζάνη ἐν Ἀγρινίῳ. Ἡκολούθησεν εἰς τὸν τάφον τὴν μεγάλην ἐκείνην νομικὴν φουσιγνωμίαν, τὸν ἀδελφὸν του Νίκου Τζάνην. Καὶ ὁ χρόνος πού πέρασε κατέδειξεν τὸ μέγα κενόν. Διότι μέγα κενόν διὰ τὸ Ἀγρίνιον εἶναι ἡ ἔλλειψις τῆς ἰσχυρᾶς Αἰτωλοακαρνανικῆς φουσιγνωμίας τοῦ Μιλτιάδου Τζάνη. Τὸν ἀναζητοῦν οἱ ἀπειροπληθεῖς φίλοι του ἐπισκεπτόμενοι τὸ Ἀγρίνιον. Καὶ δὲν βλέπουν ὅμοιον οἱ πρωτοεπισκεπτόμενοι τὸ Ἀγρίνιον. Διότι ἔχασε τὴν ζωντανὴν βιτρίναν του και τὴν θερμουργὸν ψυχὴν του. Ἀε ἀναπαύεται μετὰ τῶν δικαίων ὁ πατριώτης, ὁ στοργικὸς φίλος, ὁ φιλοπρόσδος Αἰτωλοακαρναν, ὁ μαχητικὸς γενικός γραμματεὺς τῆς Κοινότητος Ἀγρινίου, ὁ ἀπαράμιλλος πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀγρινίου, ὁ θαρραλέος Δήμαρχος—εἰς τὴν φοβερὰν καμπήν—και δημοσιογράφος περιωπῆς Μιλτιάδης Τζάνης.

"ΑΘΗΝΑ"

Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Καλλιτεχνῶν και Τεχνικῶν Θεάτρου και Κινηματογράφου ΠΑΤΡΩΝ

Ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τὸ Κράτος (Μετὰ οἰκοτροφείον διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῶν ἐπαρχιῶν). ΠΑΝΗΡΟΦΟΡΙΑ: Γούναρη 34 τηλ. 31—28 Πάτρας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ παρὰ τὴν πλατεῖαν Ἀγίου Γερασίμου οἰκία ἐκκληροῦσα τὰς συγχρόνους ἀνάσεις. Πληροφορίαι παρὰ τῇ κ. Μαρίᾳ Σούλα.

Ο κ. Π. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Χαίρομεν διότι εἰς τὰς ἐορτάς εἶναι μαζί μας ὁ Ὑφυπουργὸς κ. Παν. Κ. Σταυροπούλος μετὰ τῆς ἀγαπητῆς οικογενείας του. Συνεκίνησε δὲ δούλους ἡ παρουσία του κατὰ τὸν ἐσπερινὸν τοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος. Ἦλθε τὸ ἀπόγευμα και παρέστη εἰς τὸν ἐσπερινὸν και ἐφυγε ἀμέσως, διότι ὅπως ἐγράψαμεν εἰς τὸ προλαβόν φύλλον, ἦτο ὑποχρεωμένος τὸ πρῶτὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος, νὰ ὑποδεχθῇ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ κ. Βουρδουμπά τὸν Διάδοχον Κωνσταντῖνον, ὁρίσαντες τὴν ἡμέραν ἐκείνην πρὸς ἐνημέρωσιν του ἐπὶ τῶν θεμάτων τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας. Ἡ παρουσία τοῦ μέλους τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆ εἰς τὴν περιοχὴν, μᾶς εἶναι πάντοτε εὐεργετικὴ ἐπιλύει, κατὰ τὸ δυνατόν, προβλήματα πού ὑφίστανται και ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν δημιουργοῦνται. Καὶ ἐν προβλήματι εἶναι ἡ ἀνάδωσις τῆς περιοχῆς μας, διὰ τὴν ὅποιαν, βάσει τοῦ καταρτισθέντος προγράμματος ὑπὸ τῶν κ. κ. Νομάρχου, Δημάρχου, Δασάρχου—ἀποφάσει του—ὁ κ. Σταυροπούλος ἔδωκε και χθὲς διαταγὰς ἀμέσου ἐνέρξεως.

ΔΙΑ ΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ

Ὁ Προσωπάρχης τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Τύπου τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Βασίλειος Καψάλης ἔσχεν μακρὰν συνεργασίαν μετὰ τοῦ Δημάρχου κ. Εὐαγγελάτου διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς κινηματογραφικῆς ταινίας μετὰ τὰ τοπία και τὰ ἱστορικὰ μνημεῖα και τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους τῆς περιοχῆς τοῦ Δήμου Μεσολογγίου. Ὁ κ. Εὐαγγελάτος θὰ συγγράψῃ σενάριον μετὰ τὴν μυθικὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡρακλέους, παλαίσαντος μετὰ τὸν Ἀχιλλεὺν διὰ τὴν Δηλιάνειραν, τοῦ Καλυδωνίου Κάπρου και τοῦ Μελεάγρου, τὰς Ἐπαναστάσεις 1770, 1821, τὴν Ἑξέδον, τοὺς πολιτικούς και ποιητάς τῆς πόλεως. Ἡ ταινία θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν τουρισμὸν τόσον τοῦ ἐσωτερικοῦ ὡς και τοῦ ἐξωτερικοῦ.

ΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ

ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Νομαρχίας κ. Δημ. Ζωντανοῦ ἐγένετο σύσκεψις εἰς τὴν παρέστη ὁ ἐλθὼν ἐξ Ἀθηνῶν κ. Ζάρκος τῆς Ἀμερικανικῆς ἀποστολῆς και ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων κ. Ν. Ψωμόπουλος. Ἡ σύσκεψις ἀφεύρα τὴν ὁργάνωσιν τῶν μαθητικῶν συσσιτίων τῶν ὁρεινῶν περιοχῶν.

ΚΑΝΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ Διεπρόεδρος Πατρῶν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάρη 54, τηλ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεπεργασίαν κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ, Ἀυστραλίᾳ και οἰκονομικῇ ὅλῃ χώρα τοῦ κόσμου.

Α' Πολιορκία 1822

© ΣΥΝΤΕΧΝΕΙΑ
Ἐκ τῆς 1ης Σελίδος

τὸν πίστεψαν τὸν Γούναρη και πᾶνε στὶς ἐκκλησιὰς.... Γκιαν—γκιαν ἀντιλαλεῖ τὸ σήμαντρο. Οἱ ἐκκλησιᾶς ἀνοίξαν τὶς πύλες τους... ὅτι τρέχουν τώρα νὰ λειτουργήσῃ οἱ πιστοί.... Ἐνα σφύριγμα τότε ἀκούσθηκε. Καὶ σὺγκαιρα τράνός ἀλλαγαμὸς και

Ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Μεσολογγίου
(Πίνακοθήκη Δημαρχείου Μεσολογγίου)

κανονοβολή ἐτάραξαν τὴ γῆ και φωτίσαν τὰ πάντα. Οἱ Τούρκοι χύθηκαν στὰ τεῖχη. Ὅφει δμως μολύβι θερίζει τώρα τὴν Ἀρδα-νιτιά. Κι ὁ Γούναρης στέκει βουδὸς κ' ἀφανισμένος. Ὡς πότε θὰ βαστάξουν; Ἀξάφνα κάτω ἀπ' τὴν ἀγνή λάμψη τῆς αὐγῆς βλέπει τοὺς σπαχίδες νὰ σκορποῦν πίσω σὰν καθάλλαιροι σατανάδες. Ἀριστέρν τὸ ἴδιο. Σ' ἔλο τώρα τὸ πρῶτ' ἐπιχειρημα κινεῖται οἱ σημαῖες τῶν Χριστιανῶν και χαίρει τῶν ἡλίων τὴν ἀνατολή. Πέρα ἀπ' τὸ χάντακα οἱ Ἕλλη-νες μετὰ γυμνὰ παθιά και αἶμα-τοδαμμένη φουσανέλλα κυνηγοῦν τοὺς ἐχθρούς πού φεύγουν. Πιστοὺς βροντοῦν, λάμπουν τὰ σπαθιά, κεφάλια κυλοῦν στὰ χῶ-ματα, κορμιά κοίτονται... Κι ἀνάμεσα στὴν ἀγρία βουή ἀκού-γεται σὰ φωνὴ οὐρανόσταλτη: Γκιαν... γκιαν... Κι ὁ Γούναρης κάνει τὸ σταυρὸ του... (Ἀνδρέας Καρκαβίτσας).

Ἐστὶ ἡ ἐπίθεσις ἀπέτυχε.. Τὸ Μεσολόγγι στέκεται ὀρθόν, ἐκεῖ πού σὲ λίγο θὰ χρειασθῇ νὰ βρεθῇ γιὰ νὰ λάμψῃ κάποια νύκτα Βαγίων.

Κι ὁ Γιάννης Γούναρης; «Ὁ τότε ἀγνωστός ἄνθρωπος ἐγνώ-στη μετὰ ταῦτα. Ἦτον Ἰωαννί-της και ὀνομάζετο Γιάννης Γού-ναρης, ἡκολούθει δὲ τὸν Βρυώνην

ὡς κυνηγὸς του και συνήθιζε νὰ κυνηγᾷ εἰς τὰ ἄκρα τῆς Λίμνης θαλασσοπούλια. Ὁ Βρυώνης ἔμαθε ὅτι αὐτὸς ἀπεκάλυψε τὸ μυστικὸν και, μὴ δυνήεις νὰ τὸν συλλάβῃ καταφυγόντα εἰς Μεσολόγγιον μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν Τούρκων, ἔσφαξε κατὰ τὴν ἐπ' ἀντιφάσειν του εἰς Ἀρταν τὴν ἐ-κεῖ γυναῖκα τοῦ Γούναρη και τὰ τέκνα του. Ὁ Γούναρης μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν φιλάτων του ἔ-γινε μοναχὸς και διὰ τῆς ἐλεη-μοσύνης τῶν Χριστιανῶν ἀνεκά-νισε τὴν ἐπὶ τῆς μεταξὺ Μεσο-λογγίου και Βραχωρίου Κλεισού-ρας Ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου Ἐλεούσης και ἐκεῖ, δίδων νερόν τοῖς διαβάταις και διὰ τῶν μι-κρῶν δωρημάτων πορίζομενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν. ἑτελεύτησε τὰς ἡμέ-ρας του... (Σπυρίδων Τρικού-νης).

Σχετικὰ μετὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ-το ἔχουν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, γρα-φτῇ: «ἡ θυσία»—διήγημα Ἀν-δρέα Καρκαβίτσας ἐπὶ συλλογῇ «παλιῆς ἀγάπης»—ὁ καλὸς γέρος τῆς Κλεισούρας—πολύστιχο

ΑΘΗΝΑΙ. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνοελληνικοῦ συνδέσμου, Πρωθυπουργὸς κ. Κων-σταντῖνος Γεωργακόπουλος (πρό-εδρος Ἑλ. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ) εἶχε μακρὰν συνεργασίαν μετὰ τοῦ Δημάρχου κ. Εὐαγγελάτου διὰ τὴν ὁργάνωσιν κατὰ τὸ προ-σεχὲς ἔτος μεγάλων Ἑλληνοελ-βετικῶν ἐορτῶν εἰς Ἀθήνας και Μεσολόγγι.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἐορτῶν ὁ Ἑλληνοελληνικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν θὰ προσφέρῃ ἐλαιογρα-φικὸν πίνακα, προσωπογραφίαν τοῦ Ἰωάννου Ἰακώβου Μάγερ και θὰ προωθήσῃ μετὰ τοῦ Πα-νελληνικοῦ Φαρμακευτικοῦ Συλ-λόγου τὴν ἀνέγερσιν καλλιμαρ-μάρου μνημεῖου μετὰ προτομῆς τοῦ Μάγερ ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐν τῷ Ἡρώ.

Οἱ Πρεσβευταὶ τῆς Ἑλβετίας και τῆς Σουηδίας θὰ παρασθῶ-σιν εἰς τὸν ἐν Μεσολογγίῳ ἐορ-ταστικὸν ἀπογευματινὸν δεῖπνον ποίημα Κώστα Κρυστάλλη—«Χριστοῦγεννα στὸ Μεσολόγγι»—Θεατρικὸ Τάκη Λάππα—Ἐπι-λόγιον Γούναρης—Θεατρικὸ Κώ-στα Πετρονικολοῦ ἐπὶ συλλογῇ «ἐδὼ τὸ λένε Μεσολόγγι».

τασμὸν ὡς και ἐν Ἀθήναις. Ὁ κ. Γεωργακόπουλος θὰ φέ-ρῃ ὑπ' ἑφεί τοῦ κ. Πρέσβους τῆς Γερμανίας τὴν πρὸ καιροῦ ριφθεῖ-σαν ἰδέαν τῆς στενωτέρας σχέ-σεως τῆς Πολιορκημένης Πόλεως τοῦ Δυτικοῦ Βερολίνου και τῆς πόλεως τῶν Ἑλευθέρων Πολιορ-κημένων τοῦ Μεσολογγίου.

Η ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ

Εἰς τὸ Δημαρχεῖον ἤρξατο ἡ ἐκκαθάρισις τῶν Ἐκλογικῶν κα-ταλόγων. Αἱ ἐπιτροπαὶ ἐκ τῶν Δημοτικῶν Συμβούλων κ.κ. Βα-σίλ, Θ. Παπαθεοδώρου, Εὐσταθ. Λούδρου, τῶν αἰδεσιμωτάτων κ. κ. Γεωργίου Μπαμνιώτη, Ἀνα-στασίου Κουρμπάνη, τῶν Διδα-σκάλων κ.κ. Γεωργ. Γεωργίου, Ἀναστ. Παπανδρέου, τοῦ Διχη-γόρου κ. Γεωργίου Ν. Χρυσόγέ-λου και τῶν δημοτικῶν ὑπαλλή-λων δίδων Σοφίας Ἀναπλιώτου, Ἐλένης Σκαρμούτσου.

Ἡ ἐκκαθάρισις θὰ συνεχισθῇ και κατὰ τὴν προσεχῇ ἐβδομάδα.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΙΟΣ ΛΑΧΝΟΣ

ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΕΠΤΑΟΡΟΦΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ

Με δύο καταστήματα εἰς τὸ ἰσόγειον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τζώρτζ 14 - Πλατεία Κάνιγγος

Κάθε μιὰ σειρὰ ἔχει τὰ δικά της κέρ-δη, ἀλλὰ και τὰ λαχεῖα ὅλων τῶν σειρῶν μετέχουν τῶν κληρώσε-ων διὰ τὴν πολυκατοικίαν και τὰ ἄλλα μεγάλα κέρδη

Ἐφέτος 26.000 τυχεροὶ θὰ κερδίσουν πολλές δεκάδες σπῖτια - σὺτοκί-νητα - ἑκατομμύρια μετρητὰ

Ὅλα τὰ κέρδη τοῦ Λαχείου Συντακτῶν πα-ραδίδονται εἰς τοὺς τυχεροὺς μετὰ ὅλα τὰ ἔξοδα πληρωμένα

Ἐπὶ πλέον τὰ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ: Μετὰ πλη-ρωμένην τὴν εἰσφορὰν, τὸν φόρον κυ-κλοφορίας, τὰ δημοτικὰ τέλη, δι' ἐν ἔ-τος και τὰ ἔξοδα ἐκδόσεως ἀριθμοῦ κυ-κλοφορίας.

Τὰ ΣΠΙΤΙΑ: Ἀσφαλισμένα κατὰ τοῦ κιν-δύνου πυρὸς δι' ἐν ἔτος εἰς τὴν μεγά-λην Ἑλληνικὴν Ἀσφαλιστικὴν Ἑταιρεί-αν «ΦΟΙΝΙΞ».

Ἀγοράστε ἐγκαίρως

διότι ἐξαντλοῦνται ταχύτατα ἀπὸ ὅλες τὶς σειρὰς

ΛΑΧΕΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1962

Ἐκ τῆς Ἀποστολῆς Ἐπιχειρήσεως Ἡλεκτρισμοῦ

ΕΝΑ ΥΠΕΡΟΧΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Κ. ΠΟΤΗ ΤΣΙΜΠΙΔΑΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΧΡΗΣΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ

© ΣΥΝΕΚΕΙΜΙΑ
Εκ της 1ης Σελίδος

τομεύς αυτός της υπέρθεως μου. Αλλά πιστεύω αδιαστάτως ότι εύρισκομαι μέσα εις τα πλαίσια της πραγματικότητας εάν ισχυρισθώ ότι ο άλλος, μετά τον πνεύμα, πόλος περί τον οποίον κινείται ο άξων της ζωής, δηλαδή η ψυχή, είναι τόσον υπερτροφικός και ευαίσθητος, ώστε να μου εξασφαλίζει την ευτυχίαν διότι ζω μέσα εις αυτήν την ατμόσφαιρα αλλά επίσης να με κάμνι πολλάκις και δυστυχίαν διότι την μεγάλην ευαισθησίαν μου ή οποία έντοσε τραυματίζεται από την ζωή και τας διακυμάνσεις της.

Αυτά που σας γράφω είναι μία αυστηρώς προσωπική και έμπιστευτική έκμυστήρευσίς μου προς ένα άνθρωπον ο οποίος είχε την καλωσύνην να με απενίστη καθ' ύν τρόπον με ήνέμοι με το δημοσευθεν άρθρον του. Σχετικώς θα είχα να υπογραμμίσω τα κύρια και καίρια σημεία του άρθρου σας τούτου τα οποία αποτελούν τον σκελετόν του.

Αναπαράχεται απολύτως εις την πραγματικότητα ή διαπίστωσις σας ότι έπίστευσα εις τον μεγάλο ρόλον της δημοσιογραφίας και ή θέλησα να την υπερηρώω με άφοβισιν εις τον μεγάλο προορισμόν της. Δεν γνωρίζω εάν έχω τα προσόντα που μου αποδίδετε. Σας διαβεβαιώ όμως ότι την έπίστευσά, ως ιεράν και μεγάλην, ένθιμην, κοινωνικήν και πνευματικήν λειτουργίαν, την οποίαν πρέπει να κρατούν άκραντον και άμωμον οι χειριστάί της. Το γεγονός ότι είναι εις διαρκή έπαφην με τον λαόν και μοιραίως τον έπηρεάζει, δημιουργεί εις όλους τους πιστούς της το χρέος να την περιβάλλουν με την στοργήν και την ευλάβειάν των.

Όφείλω—δευτέρον—να σας εκφράσω την ευγνωμοσύνην μου και την βαθυτάτην μου συγκίνησιν διότι την διαπίστωσιν που κάμνετε ότι «ζω με το όραμα της Ελλάδος, που με ήλεκτρίζει που με κρατεί εις διαρκή έγρήγορσιν και δημιουργικήν ανάπτυσιν». Σας εξομολογούμαι, αγαπητέ μου φίλε, ότι αυτή ή λέξις «Ελλάς» είναι το δίωμά μου, ότι κυκλοφορεί εις τας φλέβας μου και είναι το δρυόνιον της ψυχής μου. Δεν έννοω να ταξιδεύω έξω της Ελλάδος και μένω κολλημένος στον τόπον μου και ευτυχής. Έχω την γνώμην ότι έλοι μας είμεθα όφειλέται της Ελλάδος διότι πίνομε το αίμα της και άναπνέομε τον άέρα της από τότε που θα βρεθούμε στην κοιλά της μάνας μας και διότι μόλις άνέξομε τα παιδικά μας μάτια φωτισμάστε από τις ακτίνες που μάς στέλνει ο ήλιος της. Της άντικει κάθε θυσία μας και αυτή ή ζωή μας, διότι αυτή μάς την έχομε.

Οι πρόγονοί μου έπολέμησαν στο Εικοσένα στις μάχες του Δηρού, της Βέργας και του Πολυαράβου διότι να έμπαρδίσουν τον Μπραβίην να μητρί στη Μάνη. Ο πρὸς πατρός θεός μου Δ. Τσιμπιδάρης—που έσπούδασε κι' έμένα και τ' αδέρφια μου—έπηγε κι' έπολέμησε υπό τον Βούρβαχην εις τον Γαλλογερμανικόν πόλεμον του 1870, εις δὲ την μάχην του Δομοκού του 1897 έπολέμησεν ήρωϊκώς διακριθείς ως διοικητής άνεξαρτήτου τάγματος. Ο αδελφός μου Βάσος Τσιμπιδάρης, όπλαρχηγός, έπαισεν ήρωϊκώς και έμπαρδισε την 16 Ιουλίου του 1907 με το άνταρτικόν σώμα του Γέρμα, ούτινος ήτο υπαρχηγός, εις την Δόσαν της Δ. Μακεδονίας, όπου το πολυαριθμόν άνταρτικόν του σώμα έθυσιάσθη σχεδόν όλόκληρον, φονευθέντος του άρχηγού και υπαρχηγού του. Μέσα εις την ατμόσφαιραν αυτήν έγεννήθη και έζήσα και αυτή μου διεμρφώσε τον ψυχικόν μου κόσμον. Ο Σολωμός με τους «Έλευθερούς Πολιορκημένους» και με τον Ίμνον πρὸς την Έλευθερίαν.

αν ο Κωστής Παλαμάς με την ύψηλητή έλληνικήν του έμπνευσιν, που έχει ως κέντρον την μοίραν και το έργον του Έλληνισμού, ή διακήρυξις του Λόρδου Βύρνονος διότι την άνεκτήσιν του 1821, ο λόγος του Βαλαωρίτη—«νοιώθω για σένα πατρίδα μου στα στήθη χαλασμέ»—ο ύμνος του Γάλλου ποιητού Μιστράλ: «Αν είναι να πεθάνω για την Ελλάδα, άγια είναι ή δάφνη, μία φορά κανείς πεθαίνει» τα τελευταία λόγια του Ματίλν για την τιμή που του έπεφύλασεν ή μοίρα να πεθάνη για την Ελλάδα, τέλος δὲ το άποστολικόν κήρυγμα του Σολωμού: «Κλείσε μέσα στην ψυχή σου την Ελλάδα και θα αισθανθής να λαχταρίζη μέσα σου κάθε είδους μεγαλείο» όλα αυτά έγιναν στοιχεία της ζωής μου. Και ευχαριστώ τον Θεόν διό το.

Σας ευχαριστώ ιδιαίτερος, αγαπητέ μου φίλε, διό την έξαρσιν της πολιτείας μου εις το Πολιτικόν Γραφείον, όπου με έτοποθέτησεν ή έμπιστοσύνη του Έλευθερίου Βενιζέλου. Ύπηρξα ούσιαστικώς πανυπουργός χωρίς έννοείται, να φαλκιδεύω εν τη πράξει τα δικαιώματα των ύπουργών, απέναντι των οποίων έδειξα την έπιβαλλομένην λεπτότητα και ευλάβειαν. Σπανίως άνθρωπος είχε αυτήν την έννοιαν της τύχης να θητεύση δηλαδή πλησίον του μεγάλου έθνικου ήγέτου, που έστέλλεν εις την Ιστορίαν ως Έλευθερίου Βενιζέλος ο μέγας.

Ο τίτλος αυτός του άνήκει δικαιωματικώς, διότι κατώρθωσε κάτι που δεν είχε κατορθώση ούτε ο μέγας Αλέξανδρος, ούτε ο Περικλής. Ο πρώτος χρησιμοποίησας την μεγαλοφυάν του εις τον τομέα του έξελληνισμού της Ασίας παρεμέρισε χάριν της κοσμογονίας αυτής του ρόλου τούτου του Έλληνισμού, την καθάρως Έλλαδικήν άποψιν. Δεν ήσυχολήθη δηλαδή με την δημιουργίαν και διάρθρωσιν ενιαίου και συμπαγούς πληθ του κράτους. Ο Περικλής άφ' έτέρου, ενώ κατέστησε τας Αθήνας κέντρον της παγκοσμίου πνευματικής ακτινοβολίας, δεν κατώρθωσεν δύστυχώς να καθιερώση την έθνικην ένότητα εις πανελλήνιον ρυθμιστικήν δύναμιν. Και ήλθον εις έπιβεβαίωσιν τούτου οι Πελοποννησιακοί πόλεμοι, οι έσποιοι κατέρριψαν εις έρείπια το δημιούργημα των Περσικόν πολέμων.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΧΕΙΣ
ΤΟ Β' ΜΕΡΟΣ

**ΠΑΡΗΤΗ Ο Κ. ΣΤΡΑΤΟΣ
ΑΠΟ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**
Αθ η ν α ι. Ο ύπουργός κ. Άνδρέας Στράτος παρητήθη του Ύπουργικού άξιώματος και άνεχώρησεν μετά της κ. Νίτας Στράτου εις Παρίσιους.

Η παραίτησις του κ. Άνδρ. Στράτου έγένετο άμέσως άποδοτική υπό του Προέδρου της Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλή.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ Κ. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ
Ο Δήμαρχος κ. Γεωργ. Παπαϊωάννου έπέστρεψεν εξ Αθηνών εις Αγρίνιον. Είς μίαν άδικον περιπέτειάν του ή Ένωσις των Δήμων και Κοινοτήτων Αιτωλοακαρνανίας έστάθη εις το πλευρόν του και ο κ. Εύαγγελάτος και τηλεγραφικώς και προφορικώς διετύπισε πρὸς τον ύπουργόν κ. Ράλλην την αλληλογγήν. Ο κ. Ράλλης έδικαίωσε τον κ. Παπαϊωάννου.

Ο Κ. ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο Νομάρχης κ. Ίωάν. Μήλιος εύρίσκει εις Αθήνας δι' όπηρεσίαν από όκταμήνου. Ίσως επανέλθη άφρον. Εύρίσκει εν διαρκή έπαφην μετά του Διευθυντού της Νομαρχίας κ. Δ. Ζωντανού καθημερινώς διό του τηλεφώνου.

Ο ΕΠΙΒΛΗΤΙΚΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Παρ' όλην την κακοκαιρίαν μέχρι της προπαραμονής των Χριστουγέννων, ο εορτάσιμος τόπος έδόθη εις την πόλιν μας. Όλα τα καταστήματα καθώς ένινύθησαν και περί τα 100 Χριστουγεννιάτικα έστήθησαν εις διάφορα σπείτια. Η άγορά του Μεσολογγίου ήτο έφοδιασμένη από όλα και τα κρέατα έξαιρετικής ποιότητος. Παιγνίδια διά τα παιδιά άφθονα και τα Ζαχαροπλαστεία με πλούταν τσουρεκιών και γλυκισμάτων, έφαμιλλωντών Αθηναικών. Πολλές δὲ άπόδημος Μεσολογγίται άφικοντο διό να εορτάσουν μετά των οικείων των τα Χριστούγεννα.

Η πρώτη έπίσημος εκδήλωσις του εορτασμού των Χριστου-

γέννων έγένετο εις τον Παιδικόν Σταθμόν Μεσολογγίου. Η μεγάλη αίθουσα διεκοσμήθη θαυμάσιως, με μίαν πελώριαν φάντην και εικόνα της γεννήσεως και άλλης επικαίρους παραστάσεως. Την 11 ώραν της Κυριακής συνεκεντρώθησαν όλα τα φοιτήντα εις τον Σταθμόν, 100 περίπου άπορα άπορα άρρενα και θήλεα. Προήλθον και αι μητέρες των και ή Διοικούσα Έπιτροπή του Σταθμού με τον Προεδρεύοντα Άντιπρόεδρον Λήμαρχον κ. Εύαγγελάτον, τον Διευθυντήν του ύποκαταστήματος της Έθνικής Τραπεζής κ. Καιοφύλαν, τον προτάμενον του Κέντρου Προνοίας κ. Πάνου, τον Ιατρόν κ. Λούβρον. Παρέστησαν ο Διευ-

θυντής του Άστυνομικού Τμήματος κ. Πεδιώτης, ο κ. Γιαννόπουλος της Κοινοτήτος Νεοχωρίου και ο Γενικός Γραμματέης της Όμοσπονδίας Αναπήρων κ. Γεωργόπουλος. Η προεστειμένη του Σταθμού δις Έλισσάβετ Οικονόμου έδεξιότο τους προσερχμένους.

Η εορτή εις τον Παιδικόν Σταθμόν ήρχισε με προσευχήν και Χριστουγεννιάτικα άσματα και άκολούθησε παιδικά και των δύο φύλων άτήγγειλαν επίκαιρα ποιήματα.

Ο κ. Εύαγγελάτος ήμίλησε καταλλήλως εις τα παιδιά. Ένα συγκινητικό μάθημα δι' αυτά, ήτο ή όμιλία. Έστράφη έπειτα πρὸς τας μητέρας και υπεγράμμισε τον ρόλον των εις την διαπλάσιν των παιδιών και την δλυν εύδαιμονίαν της οικογενείας. Συνέχρη την προεστειμένην δις Έλισσάβετ Οικονόμου, διό την εργατικότητα και ικανότητά της καθώς και διό το στοργικόν ένδιαφέρον διό τα παιδιά και άπύθονε ένθαρρυντικους λόγους πρὸς το προσωπικόν του Σταθμού διό το έργον του και εν ουνεχεία εκοψε την πίττα και την δένειμε, δοθηδόμενος υπό των κ. κ. Καιοφύλα και Πεδιώτη εις όλους, έδωσε δὲ άνα έν έυχογος ύποδημάτων—κατά παραγγελίαν γενομένων—κούκλες, παιχνίδια και γλυκίσματα εις όλα τα άπορα παιδιά. Είς τας μητέρας προσεφέρθησαν γλυκίσματα. Όδ' τον έληξεν ή ήμέρα της προπαραμονής με την πρώτην χαράν διό τα παιδιά.

Η χριστινή ήμέρα εύρε και τα τέσσαρα έννορικά ταμεία εις κίσην διανομής δοθημάτων εις όλους άπόρους μας. Ο δικηγόρος Σύλλογος έμερίμνησεν διό τους φ υλακισμένους και έπιτροπαι κυριών και δίδων με επί κεφαλής τον άντιπρόεδρον του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Έμμ. Δασογρήν διό το Όρφανοτροφειον κλπ. Είς το Νοσοκομειον, πρὸς το διευθυντήν κ. Νικολάου Σ. Γριβοπούλου έστήθη ωραιότατον δένδρον των Χριστουγέννων. Όμάς του Σώματος Έλληνίδων Όδηγών δένειμε εις άπόρους του Γ' Δημοτικού Σχολείου Βίγλας 26 ζεύγη ύποδημάτων και ήδη ρουχισμού.

Ο πρόεδρος του Έργατικού Κέντρου κ. Αναστάσιος Πρεβεζάνος απήντησε μήνυμα πρὸς τας μέλη των εργατικών σωματείων μετ' εύχων τονίας: «Είθε ο Γεννηθείς Κύριος να σκορπίση εις τας καρδίας και διανοίας όλων μας το λαμπρόν και άνέσπερον φῶς του ουρανού, να φωτεινοί όδηγούμεθα πρὸς ίκανοποίησιν των δικαίων της Τάξεώς μας. Έστὲ δέδαιοι ότι ο γεννηθείς Θεός της άγάπης θα μάς βοηθούται εις τους ήθικούς και ψυχικούς άγώνας μας ύπὲρ των πνευματικών και υλικών συμφερόντων μας».

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Άρτης και Τοποτηρητής της Ι. Μητροπόλεως Αιτωλοακαρνανίας κ. Ίγνάτιος απήντησεν πρὸς το Χριστεπώνυμον πλήρωμα της Αιτωλοακαρνανίας έμπνευσμένην ποιμαντορικήν εγκύκλιον διό τας εορτάς των Χριστουγέννων.

Την εγκύκλιον, άναγνωσθεσαν και επ' εκκησίαις, τελειώνει μετήν άκόλουθον άποστολήν: «Ταυτα απευθύνοντες ύμίν, ταύνα ήμῶν εν Κυρίω αγαπηταί επί τη μεγάλη ταύτη και άγία εορτή της του Σωτήρος Χριστού Γεννήσεως, έγκαρδίως παρέχομεν ύμίν τας Πατρικάς ήμῶν εύλογίας και όλοφύχως εύχόμεθα τῷ εν Σπηλαίῳ Τεχθέντι, όπως επιδαφλεύη ύμιν πλουσίως την Θεϊαν χάριν και εύλογίαν Αυτού, τον δὲ έγγίζοντα να άνατείλῃ νέον ένιαυτόν της χρηστότητος Αυτού καταστήση φῶρον ειρήνης, χαράς, προόδου, εύημερίας εις ύμινπαντα τον κόσμον. Άμήν».

ΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΥ

Ο κ. Θωμάς Γ. Εύαγγελάτος

Αι Δημοσιούπαλληλικάι Οργανώσεις της Ρούμελης και των συναξισιούχων απήντησαν ψηφίσματα θερμότητων ευχαριστιών πρὸς τον συμπολιτήν πρόεδρον της Α.Δ.Ε.Δ.Γ., και πρόεδρον των Τελωνειακών υπαλλήλων της Ελλάδος Διευθυντήν Τελωνείων Α' τάξεως κ. Θωμάν Γ. Εύαγγελάτον διό τας μεγάλας επιτυχίας, πρωτοδουλα αυτού, πρὸς έπίτυσιν σοδαρθών και οικονομικών θεμάτων.

Ο κ. Θωμ. Εύαγγελάτος ως γνωστόν από τετραμήνου ανέλαβε την προεδρίαν της Α.Δ.Ε.Δ.Γ. και με την σφύρα πολιτικήν του, με την πειθήν και τό στοργικόν, πρὸς την τάξιν του και τους συναξισιούχους, πνεύμα του, επέτυχε να λύση την ολίγη των θεμάτων που από μακρού χρόνου έπέλειον την δημοσιούπαλληλιν εν ενεργεία και συντάξει.

Σημ. «Αιτωλικής»: Ο κ. Θωμάς Εύαγγελάτος έγεννήθη εν Αιτωλικῷ και έβαπτίσθη εκεί με το άνόδοχον τον άείμνηστον έμπορον Γεωργίον Τσιμάν, διε ο πατήρ του ήτο Τελωνίας Αιτωλικῷ. Άκόλουθον τον πατέρα του Τελωνία, κατόπιν Μεσολογγίου, διήλθε το Δημοτικόν και Έλληνικόν σχολείον, και άκολούθως εις Παύρας—όπου ο πατήρ του μετετέθη—επεράτωσε

Ο κ. Θωμάς Γ. Εύαγγελάτος

τας γυμνασιακίας του σπουδής, συμμελήτης του Άντιπροέδρου της Κυβερνήσεως κ. Παν. Κ. Κανελλοπούλου και συμφοιτητής του εις το Πανεπιστήμιον εν Αθήναις. Διατελεί από μακρού Πρόεδρος των Τελωνειακών και Οικονομικών Οργανώσεων και διετέλεσε επί ετη Α' Αντιπρόεδρος της Α.Δ.Ε.Δ.Γ. Ισταται μακράν της πολιτικής και είναι από τους αφοσιωτάς εις το υπαλληλικόν χρέος προσπαθών. Ένήμερος όλων των υπαλληλικών θεμάτων ανάπτυσιν, όσον οι περιστασεις το επιβάλλουν, άπορά μιλον άγωνιστικόν πνεύμα

ΟΙ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΙΣΟΝ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΙΝ ΤΩΝ

Να τους βοηθήσουν οι γονείς

Οι διδάσκαλοι της Εκπαιδευτικής περιφέρειας Μεσολογγίου συγγέλον της πρωίας της Κυριακής 16ης τρέχ. εις έκτακτον Γενικήν Συνέλευσιν εν Μεσολογγίω και εν τῷ Ξενοκρατείῳ μεγάρῳ κατά την οποίαν ο πρόεδρος του Διδασκαλικού Συλλόγου άνέπτυξε την νέαν όσιν που πρέπει να κρατήση ο εκπαιδευτικός κόσμος μετά την εξαγγελίαν υπό της Κυβερνήσεως των μέτρων, τα όποια έλαβεν αυτή ύπὲρ των Δημολών υπαλλήλων.

Οι Σύμβουροι παρεδέχθησαν δτι: Με την χορήγησιν των νέων έπιδομάτων πρὸς τους άλλους υπαλλήλους, ο κλάδος των τίθεται και πάλην εις άνισον μεταχείρησιν καταργουμένης παντελώς της ίσοτιμίας εις την όποίαν επρόκειτο να εισέλθη ούτος μετά την τελικήν εφαρμογήν της άποφάσεως της συγκροτηθείσης, άποφάσεως του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως, έπιτροπής μελέτης των αλειτουργιών του, τον Μάρτιον του 1961.

Κατόπιν τούτου ή συνέλευσις διεμαρτυρήθη τηλεγραφικώς πρὸς τους έξοχωτάτους κ. κ. Πρόεδρον

και αντιπρόεδρον της Κυβερνήτης Πρόεδρον Ρουλής Ύπουργούς Οικονομικών και Παιδείας και Αρχηγούς Κομμάτων και τους παρκαλεί να άρουν την προγενόμενήν νέαν εις βάρος των άδικων. Πρὸς τούτοις καλοῦν τους γονεῖς και κηδεμόνας καθώς και όλον τον λαόν της περιφέρειας του συλλόγου των να συμπαρασταθῶν εις τους τιμίους άγώνας των διό την επικράτησιν της ίσοτιμίας και της δικαιοσύνης. Οι πάντες όμολογούν ότι οι διδάσκαλοι είναι οικοδόμοι και στυλοβάται του έθνικου μας μεγαλείου. Διότι το Έθνος άνευ διδασκαλῶν όμοιάζει με τυφλόν έτοιμον να κατακυλίση από στήγμης εις στήγμην εις το βάραθρον. Ως εκ τούτου ή Πολιτεία όφειλει σε βασμόν εις τον διδάσκαλον, σε βασμόν ούσα και όχι ώραιον λόγων και διθραυδικῶν ύμνων.

Ο τοιοῦτος σεβάσμιος θα του ε. Ξασφάλισιν άντι της ένδειας των πλούτων άντι του μαρμασμού τήν άνθισιν και άντι της άπογνώσεως των ένθουσιασμένων διό το όποιοι και μόνοι να έξασφαλίση όρθήν ύγια και άσφαλή Παιδείαν.

ΑΦΙΚΕΤΟ ΠΡΟΧΕΙΣ Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ κ. ΠΑΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΑ ΔΕΧΘΗ ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ

Αφικετο προχέος διό να διελθῇ τα Χριστούγεννα εις την πόλιν μας ο ύφυπουργός της Γεωργίας κ. Παναγιώτης Σταυρόπουλος μετά της συζύγου κ. Γάνθης Σταυροπούλου, του υίου του Κωστάκη, της κ. Κούλος Γρηγ. Σταυροπούλου και της θυγατρής της φοιτήτριας της Ιατρικής διδως Καίτης Γ. Σταυροπούλου. Τόν κ. Ύφυπουργόν συνωδευεί ο Διευθυντής του Ίδιαιτέρου Γραφείου του κ. Κωνσταν. Καπές και ο γραμματέης κ. Ίωάννης Γαρδέλης.

Ο κ. Ύφυπουργός θα δεχθή έπιτροπας και τους φίλους του μέχρι της Τετάρτης καθόσον το έσπέρας αείρον Τετάρτης θα άναχωρήση έπιστρέφον εις Αθήνας.

Ο κ. Ύφυπουργός άμα τη άφίξει του συνεργάσθη μετά του Δημάρχου κ. Εύαγγελάτου, του προεσταμένου της Γεωργικής Ύπηρεσίας κ. Ηλ. Καμπανάρου, του Δασάρχου κ. Καρούζα, του Διευθυντού του Ο.Σ.Ε.Α. Μ.Α. κ. Νικ. Χρόνη.

Ο Κ. ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΤΣΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Ένώπιον της Α. Μ. του Βασιλέως ώρκίσθη ο δουλευτής Άθηνών κ. Κωνσταντίνος Δ. Τσάτσος ως Ύπουργός της Προνοίας. Ο κ. Τσάτσος, κορυφαίος των Κοινοβουλευτικών άνδρών, έχει χρηματίσει πλειστάκις ύπουργός, είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου, μέλος της Ακαδημίας των Αθηνών και διαπρεπής συγγραφέας.

Χιλιάδες τηλεγραφημάτων έστάλησαν από όλην την Ρούμελην, όπου οι άδελφοί κ. κ. Κωνσταντίνος Τσάτσος και Θεμιστοκλής Τσάτσος (Πρεσβευτής της Ελλάδος εν Δυτική Γερμανία) άπολαμβάνουν έξαιρετικής εκτίμησεως και άγάπης. Τέκνα του μεγάλου Εδρυτάνος Δικηγόρου εν Αθήναις Δημητρ. Τσάτσου.

Σήμερον την 10 πρωινήν ώραν ο Ραδιοφωνικός Σταθμός μας θα μεταδώη όμιλίαν του Δημάρχου κ. Χρ. Εύαγγελάτου με θέμα: «Η Βιβλίεμ και αι κοσμοειδήσεις περί Θεού και τα Χριστούγεννα του Πολιορκημένου Μεσολογγίου του 1822» Η ήχογράφισις έγένετο υπό του συνεργά του του Ραδιοφωνικού Σταθμού κ. Θεοδ. Γεωργόπουλου. Χωροδία δὲ υπό τον κ. Ίωάννην Δακαλάκη εν των τεσσαρών άδελφών Σεραφεήμ Γεωργιάδη, κ. Βασίλ. Κ. Βαλασιώδη, κ. Χρ. Κωνσταντίνου θα ψάλλη άπολυτίκια και ύμνους των Χριστουγέννων.

Ο κ. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ίγνάτιος θα χοροστατήση σήμερον εις την λειτουργίαν του Ναού της Αγίας Παρασκευής.

Ο κ. Δήμαρχος, όστις δεν εορτάζει, ούτε δέχεται έπισκέψεις, θα παρακαθήση το έσπέρας εις καθιερωμένον εν τη οικία του δείπνον μετά των δοξαβαριστών του Δήμου.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Την παρελθούσαν Πέμπτην έώρτασεν εν Άρτη την όνομαστικήν του εορτήν ο Σος Μητροπολίτης κ. Ίγνάτιος.

Διό την εορτήν του Σου Μητροπολίτου μετέβησαν εις Άρταν οι Αρχιμανδρίται Πάνου. κ. κ. Πούλος, Παπαγιάννης, Καρδέλης.

Πολλά συγχαρητήρια—μεταξύ των οποίων και του κ. Δημάρχου Μεσολογγίου—απέυθύνθησαν εκ της πόλεως μας πρὸς τον εορτάσαντα Μητροπολίτην.

ΕΠΑΝΗΛΘΕΝ Ο Κ. ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Επανήλθεν εξ Αθηνών ο Δήμαρχος κ. Εύαγγελάτος. Κατά την άπουσίαν του τον άνεπλήρωσε ο Δημοτικός σύμβουλος κ. Βασίλειος Θ. Παπαθεοδώρου.

1962-1963

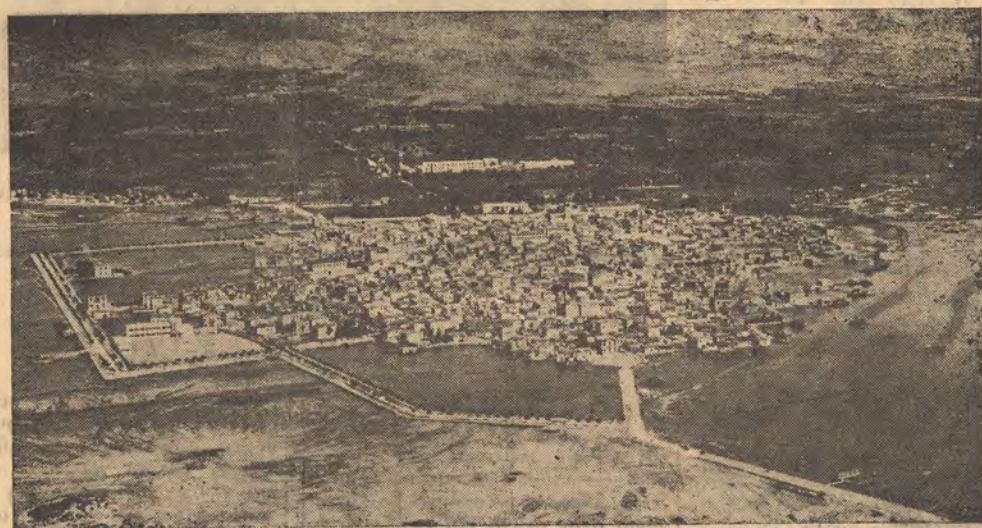
Η ΜΕΘΑΥΡΙΑΝΗ

ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΤΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ Γ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΥ
Προέδρου της «Αιτωλικής Εταιρίας»

Καμία υποδοχή δεν έχει τον παλμόν, την συγκίνηση και το θέλημα του αιώνα, που επιφυλάσσεται, πάντοτε, εις τον καινούργιον χρόνον. Είναι μία εξαλλή, μία περιέργη χαρά, που έχει υπέρ αὐτῆς, τὸ στίγμα τῆς ἡμετέρας ἀφαιρέσεως. Ἐχει τὴν ἑκτασιν καὶ τὴν προσδοκίαν, εἰς τὴν εὐγενεστέραν τῆς ἑκφράσεως. Ἐχει τὸν παράγοντα τοῦ αὐτοῦ καὶ συγχρόνως τοῦ συνόλου. Διότι, τὴν νύκτα αὐτὴ τῆς δραματικῆς διαδοχῆς, ὅπου μετὰ τὴν προπομπὴν ἐνός νεκροῦ εἰσβάλλει ἡ παλλομένη ζωντανία ἐνός νέου, ὅπου τὸ τέλος καὶ ἡ ἀρχὴ συναντῶνται, διὰ τὴν ὑφάνουν μετὰ τὸ στίγμα τοῦ δραματισμοῦ τὸ χρυσὸ ὄνειρο κάποιας πραγματικότητος, ποὺ θέλωμεν νὰ πιστεύωμεν ἀκριβῶς ὅπως τὴν φανταζόμεθα τὴν νύκτα. Αὐτὰ ὅλα φαίνονται νὰ ἀλλάσσουν, νὰ ἐξωραϊζῶνται νὰ ἐκδανικεύονται κατὰ τὴν μαγεσίαν τῆς ψυχικῆς μεγαλουργίας ποὺ μέσα μας συνετελεῖται. Ναι, εἶναι ἡ λέξις Μεγαλουργία, ἀφοῦ ἕκαστος θεωρεῖ βέβαιον ὅτι ἔχει προσδιορίσει, ὡς μεγάλο δι' αὐτόν. Τὴν δικαίωσιν κάποιας ἐπιδιώξεως, διὰ τὴν ὁποῖαν μακρὸς, ἐπιμονὸς, καὶ συχνότατα δραματικὸς εἶναι ὁ ἀγὼν του. Τὴν φυγὴν ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς περιπετειᾶς, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐκουράσθη, ἐθρήνησεν, ὄνειρα ἄπιστα ἐπόμενα διὰ πάθος, εἰς τὰ ὅποια δὲν ἔπαισε. Τὴν μεταφορὰν εἰς τὴν εὐνοίαν τῆς Μοίρας, αὐτῆς, τῆς αἰνιγματικῆς παντοδυναμίας, ποὺ ἀνορθώνει ἢ κρημνίζει μετὰ τὸ ἀνεξέλεγκτον δικαίωμα, τὸ ἀτιθάσσευτον καὶ τόσον ἀπελπιστικὰ ἀπροσδιόριστον. Ὅλα, αὐτὰ παλμοί, ἐλπίδες, σκέψεις, προσανατολισμοί, γίνονται τὴν νύκτα τῆς μεθαύριον Πρωτοχρονιάς, ἡ συμπύκνωσις μιᾶς καὶ μόνῃς στιγμῆς, αὐτῆς ποὺ συνδέει τὴν χθὲς μετὰ τὴν αὐρίον, καθὼς καὶ ὁ παλὺς χρόνος γίνεταί ἱστορία καὶ ἔπειτα μνήμη, ποὺ σιγὰ-σιγὰ θὰ ξεθωιάσῃ κατὰ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἀνθρωπίνης δοκιμασίας. Ἀλλὰ εἰς τοὺς καιροὺς μας ἡ προσδοκία τοῦ νέου χρόνου δὲν εἶναι σφραγισμένη μόνον ἀπὸ τὸν παράγοντα τῆς ἀτομικότητος. Πέραν αὐτοῦ ὑπάρχει πλεονὴς ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνταποκρίσεως εἰς τὸ αἶτημα τῆς ὁμάδας, εἰς τὸ αἶτημα τοῦ Συνόλου. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος γνωρίζει πολὺ καλά, ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἔχει ξεφύγει ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς αὐτοτελείας, ἔστω καὶ σχετικῶς μέσα εἰς τὴν ὁποῖαν ἄλλοτε ἐκινεῖτο. Καὶ ἔχει ἀποκτήσει ἄμεσον ἐξάρτησιν ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Συνόλου καὶ κατ' ἐπέκτασιν τῶν Συνόλων, μέσα εἰς τὴν σημερινὴν προσπάθειάν των νὰ συντηρήσουν εἰς τὴν ἀρχαίαν, τὴν προπαύσαντα. Ἡ γαλήνη καὶ ἡ εὐημερία δὲν εἶναι πλέον στόχοι ἀτομικῶν ἐπιδιώξεων. Εἶναι μερίδια γενικώτερον προγραμματισμοῦ. Καὶ αὐτὸ ἀρχίζει νὰ τὸ ἀφομοιώνει εἰς συνείδησιν ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἀντιλαμβάνεται, ὅτι εἶναι υποχρεωμένος ἐκ τῶν πραγμάτων, νὰ προσαρμολογήσῃ εἰς τὸν ὁργανικὸν ρυθμὸν κάποιας εὐρυτέρας οἰκογενείας, εἰς τὸν κύκλον τῆς ὁποίας θὰ ἐπιδιώξῃ τὰ ἰδανικά ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀπτοῦνται καὶ τοῦ σπενδοῦ προσωπικοῦ συμφέροντός του. Οὕτω ἡ εὐχὴ διὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, γίνεταί καθε φορὰν καὶ περισσότερον περιεκτικὴ. Γίνεταί ἄς ἐπιδιώξῃ καθολικότητα καὶ ἐγκυρότερα, ἀφοῦ ἀποτελεῖ σύμπτωσιν ἀμετρήτων ὁμοίων εὐχῶν, αἱ ὁποῖαι, κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς ψυχικῆς ἐξάρσεως, τείνουν νὰ προσλάβουν χαρακτῆρα πανανθρώπινον. Ὅπως πανανθρώπινος εἶναι καὶ ὁ πόθος, δι' ἕνα κόσμον κυριαρχημένον ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς γαλήνης, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Εἶναι ἡ ὥρα κατὰ τὴν ὁποῖαν οἱ ὀφθαλμοὶ θυβλίζονται εἰς τὸ Σύμπαν, εἰς τὸ ἄπειρον, εἰς τὸ ἐναστρὸν ἀχανές, διὰ νὰ παρακαλέσονται δι' ἐμπνευστέραν Μοῖραν. Διότι ἄς μὴν αὐταπατάμεθα: Παράκλησις πρὸς τὸν Οὐρανὸν εἶναι, κατὰ χάθος, ὁ πανηγυρισμὸς τῆς Πρωτοχρονιάς.

— Η ΙΕΡΑ ΠΟΛΙΣ —

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ ΑΠΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΥ (1959)

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΕΝΑ ΥΠΕΡΟΧΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Κ. ΠΟΤΗ ΤΣΙΜΠΙΔΑΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΧΡΗΣΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ

2ον (τελευταίον)
Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ἐπέτελεσεν ἔργον αὐτόχρημα μεγαλειώδες. Ἐδημιούργησεν ἐνιαῖον καὶ ἀρραγὲς ἐθνικὸν κράτος, εἰς τὸ ὁποῖον περιέλαβεν ὅλας τὰς ἐστίαις τῆς τρισηλίου ἱστορίας μας, ἕνα κράτος ποὺ εἶχε τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα ποὺ δὲν εἶχαν ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, διότι αὐτὴ ἀπέτελε μωσαϊκὸν λαὸν μετὰ φυλοκέντρους δυνάμεις. Τὸ ἑλληνικὸν κράτος ποὺ ἐδημιούργησεν ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος εἶχε συνειδητὴν καὶ ἀρραγὴ ἐθνικὴν ἐνότητα. Μετὰ τὴν Συνθήκην τοῦ Βουκουρεστίου καὶ ἐν συνεχείᾳ μετὰ τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν ἐδημιούργησε τὴν Ἑλλάδα τῶν πέντε θαλάσσιων καὶ τῶν δύο ἡπειρῶν, μετὰ τὴν συνείδησιν καὶ συνοχὴν πρωτοφανή. Ἡ Μακεδονία, ἡ Ἡπειρος, ἡ Β. Ἡπειρος, ἡ Δ. Θράκη, ἡ Ἄν. Θράκη, ἡ Ἰωνία μετὰ τὴν Σμύρνην ὡς κέντρον, ἡ Κύπρος καὶ ἡ Δωδεκανήσος περιήρχοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ μετὰ τὸ ἄρθρον 36 τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν θὰ κατελαμβάνετο ἐντὸς ἑξῆς μηνῶν ὅλο τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις, μετὰ τὴν Ἑλλάδα ὡς ἐκπύουσαν τῶν νικητῶν τοῦ μεγάλου πολέμου, ὡς εἶχαν ἀποφασίσῃ ὁ Δεῦδ Τζωρτζ. Καὶ πρῶτος Γενικὸς Διοικητὴς εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ διορισθῇ ὁ Ἑμμανουὴλ Ρέπουλης.

Διὰ τοῦτο εἶχεν ἀπολύτως δικαίον ὁ Μπενίτο Μουσολίνι ὅταν ἔλεγε εἰς τὰ 1939 εἰς τὸν ἀγλαῶν καὶ κοινὸν φίλον μας καὶ ὁποῦρον Διοικητὴν Πρωτεύουσας Κώσταν Κοτζίαν, ὅτι ὁ Βενιζέλος εἶναι ὁ μεγαλειότερος πολιτικὸς τοῦ αἰῶνος μας διὰ τὸ κατόρθωμά του αὐτό: Ἐδημιούργησε μιᾶν Ἑλλάδα ἀποσπᾶσα τὰ ἐδάφη τῆς ἀπὸ τρία κράτη—δηλαδή ἀπὸ τὴν Τουρκίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν. Ἐπρόκειτο περὶ καταπληκτικὰ ἄλλα.

Ἀλλ' ἐάν ἐστὶ ἀνεύχῃ τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον ἡ ἱστορία, ὅμως ὑπάρχει, ἀγαπητέ μου φίλε, καὶ ἕνας ἄλλος Βενιζέλος, ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ὅχι ὡς

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Εἰς τὴν 3ην Σελίδα

ΑΓΙΟΙ ΕΝ ΑΙΤΩΛΙΑ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ

ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΣ ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΝΕΟΣ

Τοῦ συνεργάτου μας Πανος. Ἀρχιμανδρίτου κ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΠΟΥΛΟΥ, Πρωτοσυγκλήτου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

2ον Ἡ ἔξοχος καὶ θαυμαστὴ δόξα τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς Ἰακώβου κινεῖ τὸν θαυμασμὸν τῶν καλοπροαιρέτων ἀνθρώπων καὶ τὴν ἐμπάθειαν καὶ τὴν ἀντίδρασιν τῶν φθονερῶν καὶ ἐκείνων. Κατηγορεῖται ὁ Ὅσιος, ὁ Εὐσεβέστερος καὶ ἀγαθοποιός, ὡς ἐπαναστάτης, ὡς ὑποκινῶν τὰ πλῆθη ἐναντίον τοῦ καθ' ἑστέως ἑπομένου ἥτο. Τὸ προεῖπεν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Πίστεώς μας «εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν» (Ἰωάν. ιε' 20). Διόκεται ὁ εὐσεβής. Μετὰ τὴν Θεῖαν Δεσπογίαν ἀναλήψῃ ὑπὸ τὸν Ἀγαθὸν καὶ ὡδηγηθῇ εἰς τὴν Δεβέκισαν. Ἐκεῖ οἱ συλλαβόντες αὐτὸν ἔδωκαν δι' ἀλυσίδων τὸν Ἅγιον καὶ δύο μαθητὰς Του. Ἐκεῖθεν δι' ἡμιῶν τὸς μετέφερον εἰς τὸν Μπένιν τῶν Τρικλίων Θεσσαλίας. Ἀνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Μπέν, ἀπε

δείχθη ἡ συνοφάνεια πλὴν ὅμως ἐφυλάκισεν ὁ Ὅσιος μετὰ τῶν μαθητῶν Του. Ἰσως ὁ χρηματολόγος ἀρχηγὸς τῶν Τούρκων ἐπερίμενε νὰ ἀπελευθερωθῇ ὁ Ἅγιος διὰ χρημάτων τῶν Χριστιανῶν. Εἰς τοῖς καὶ παρέμειναν οἱ τρεῖς κρατούμενοι ἀπελευθεροῦν ἐν Χριστῷ τεσσαράκοντα ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐξηκολούθη τὸν ἱεραποστολικὸν ἔργον ἐδίδασκε τοὺς ἐπισκέπτας Αὐτοῦ Χριστιανοὺς.

Ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἔγραφε πρὸς τοὺς μαθητὰς του ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Δεβέκισης τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν. Ἰακώβος δοῦλος Χριστοῦ, τοῖς ἀδελφοῖς μου τοῖς ἐν Δεβέκιστῃ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, καὶ ὅσοις ἔμειναν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος, τοῦτο γινώ

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Εἰς τὴν 4ην Σελίδα

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ...

ΕΝΑΣ ΚΑΛΑΝΤΟΓΡΑΦΟΣ

Μνήμη Ἀνδρέου Εὐσταθίου τοῦ Παλαμᾶ

ΤΟΥ Κ. Κ. Σ. ΚΩΝΣΤΑ

2ον Ὅλες τὶς χειμωνιάτικες γιορτές, τοῦ Δωδεκαημερίου καὶ τῶν ἄλλων, λέγεται τὸ ἀπὸ τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων μέχρι τῶν Θεοφανείων διάστημα, μετὰ ὅλες φυσικὰ τὶς ἐργασίαις ἡμέρας, ποὺ παρεμβάλλονται—οἱ γιορτὲς εἶναι ἡμέρες μεγάλῃς λαϊκῆς χαρᾶς καὶ ξεφάντωσιν. Μ' αὐτὰς εἶναι σπουδαίον ἕνα πλῆθος, ἀποκαλυπτικὰ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἔθιμα, ποὺ μᾶλλον νὰ χαίρωμαστε τὶς μεγάλες τοῦτες χριστιανικὰς γιορτὲς μετὰ τοῦτον καλύτερον τρόπο μόνον κατὰ τὴν λαϊκὴν ψυχὴν, μετὰ ὅσοις ἂν ἡ καθημερινὴ πολιτογράφηση τῶν ἡμετέρων συνθημάτων δὲν ἔχει παραμερίσει καὶ σιγὰ-σιγὰ οἱ χαρακτηριστικοὶ τοῦτοι συνθηματικοὶ κροῖκοι μετὰ τὰ περασμένα πῆραν νὰ ξεχνιοῦνται.

Μὲ ἕναν ἐξοστέρου τρόπο χαίρονται τὶς γιορτὲς αὐτὰς τὰ παιδιά. Τὰ παιδιά δίνουν κυρίως οἱ αὐτὲς τὸν ἑορταστικὸν τόνο. Γαίῃ ὅλες τὶς γιορτὲς τοῦ Δωδεκαημέρου εἶναι ἡμέρες, ποὺ γιορτάζει καὶ χαίρεται

ἡ
«Αἰτωλική»
σᾶς εὐχεταί
εὐτυχισμένο
τὸ
Νέον ἔτος
— 1963 —

Θεοφανείων, ποὺ ξεπερνᾷ σὲ θρησκευτικὸ μυστήριον καὶ κοσμικὴν γοητεία καθε ἄλλη, ὁρεῖται τὸν χαρακτηριστικὸν τὸν τόνο τῶν παιδιᾶν, ποὺ ἀπὸ τὰ χαράματα τῆς παραμονῆς τῆς γιορτῆς παρῆες—παρῆες καὶ λέγε τὰ Φῶτα.

Πάνω σὲ τέτοιες ἡμέρες ὁ Κωστής Παλαμᾶς ἄφησε τὴν ἀκριβὴ τὴν μνήμη νὰ πετάξῃ στὸ Μεσολόγγι, διονύτας στὰ 1918 τὸ διήγημά του «Ἀ γὰ πη», ἀναπαύοντα τὰ ρουμελιώτικα Δωδεκαήμερα μετὰ τοὺς τούτους γὰ τὰ παιδιά περασμούς του: «τὸ Καθιστὸ, τὸ Παῖνι, τὸ Χριστόφωμο, τὸ καυνοῦργιο φῶμα καὶ ἀνεπίπτα πράγματα καὶ ἀπροσδόκητα πνεύματα μῦθα παλαιὰ, πνεύματα μῦθα νέα, ποὺ δὲν ἔχουν ὄνομα καὶ ἔχουν περίσσια κάλλος», κατὰ τὸν ποιητὴ. Θυμᾶ

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Εἰς τὴν 3ην Σελίδα

Προσκυνήτης στο Μεσολόγγι

'Εθνικός "Υμνος καὶ Μεσολόγγι

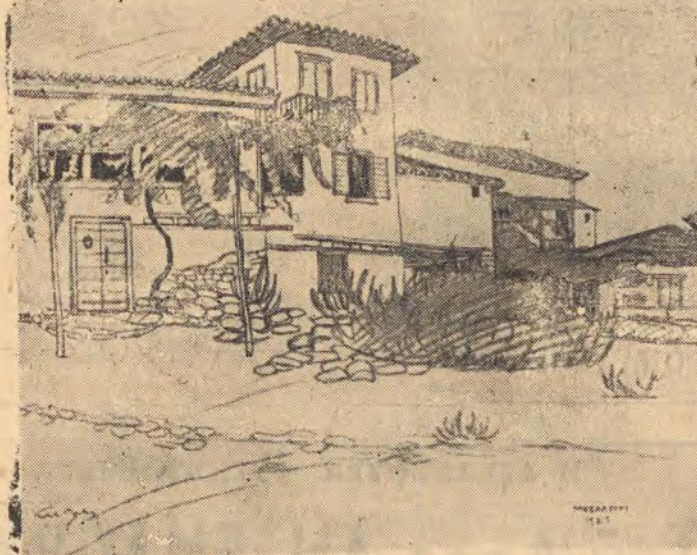
Τοῦ κ. Κ. Πετρονικολοῦ, Γυμνασιάρχου

Μέσα σὲ μιὰ γυάλινη προθήκη φυλάσσεται ἕνα ἀντίτυπο τοῦ 'Εθνικοῦ "Υμνου.

Ὁ Σολωμὸς σὲ ἡλικία μὲν 25 χρονῶν ἔγραψε τὸν «'Υμνον εἰς τὴν 'Ελευθερίαν» μέσα σ' ἕνα μῆνα τὸ Μάη τοῦ 1823. Ὁ

τίβρα—δὲσα τὰ μέρη του—ἔχει ἐκδοθῇ σὲ τόμο ἀπὸ τὸν Ντῆνο Κονόμο «Ὁ Νικόλαος Μάντζαρὸς καὶ ὁ ἔθνικός μας ὕμνος» ἐκδόσις 1958).

Ὁ πρῶτος ἔθνικός ὕμνος τῆς 'Ελλάδος ἦταν μετάφραση, μὲ μικρὲς ἀλλαγὰς καὶ προσθήκες,

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ: Παλιὰ γειτονιά (Πίναξ Μαλέα)

στερα ἀπὸ δύο χρόνια [(1825) ὁ 'Υμνος τυπώθηκε στὸ Μεσολόγγι σ' ἕνα τόμο ἀπὸ 67 σελίδες, σὲ μιὰ σελίδα 'Ελληνικά καὶ σὲ τὴν ἄλλη 'Ιταλικά, κατὰ μετάφραση τοῦ τότε δασκάλου τῶν 'Ιταλικῶν στὴ Ζάκυνθο Γαετάνου Γρασετί. Ἐνὰ ἀντίτυπο αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως, εἶναι αὐτό, ποὺ φυλάσσεται στὴν προθήκη.

Τὸ ἐξώφυλλό του ἔχει ὡς ἐξῆς:

ΥΜΝΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ
ἔ γ ρ α φ ε
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ
ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ
τὸν Μάιον μῆνα 1823

IMNO
ALLA LIBERTA
DIONISIO SOLOMOS
DA ZAGINTO
Serisse

Il mese di Maggio 1823
Yolgarizzato in prosa
Italiana

DA G. GRASSETTI
Prop. di Lettere Italiane
e Latine in Zante
Edizione III

'Εν Μεσολογγίῳ
Ἐκ τῆς τυπογραφίας
Δ. ΜΕΣΘΕΝΕΩΣ 1825

Ἡ «Γενική Ἐφημερίς τῆς 'Ελλάδος» τῆς 4 Νοεμβρίου 1825 γράφει ὅτι ἀπὸ τὴν ἀντίτυπα τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἀλλὰ μοιράστηκαν τότε δωρεὰν καὶ ἀλλὰ πούληθηκαν γὰρ νὰ δοθοῦν τὰ χρήματα στὸ πρῶτο νοσοκομεῖο τοῦ Ναυπλίου.

Ὁ 'Υμνος ἀποτελεῖται ἀπὸ 158 τετραστίχους στροφὲς καὶ ἐμελοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Κερκυραῖο μουσουργὸ Νικόλαο Χαλκικόπουλο Μάντζαρο. Ὅσον καιρὸ κρατοῦσε ἡ προσπάθεια αὐτὴ τοῦ Μάντζαρου (ἀπ' τὸ 1828 ὡς τὸ 1830) ὁ Σολωμὸς βρισκότανε κοντὰ τοῦ ἀνήλικου. Ὁ μουσουργὸς ἔπαιζε τὴν νόττε στὸ πιάνο καὶ ὁ ποιητὴς σκιρτώντας ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ τὴν τραγουδοῦσε, γιὰτὶ ἦτανε «ἐξαίρετος καθαριστὴς καὶ γλυκύτατος τραγουδιστὴς». «Τόσον λεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησίν μας» γράφει ὁ Μάντζαρος «ὥστε ἐνομιζάμεν ὅτι δὲν εἴμεθα εἰς τὴν γῆν... καὶ κλαίοντες κατασπαζόμεθα ἀλλήλους».

Ὁ 'Υμνος περιλαμβάνει γεγονότα τῆς Ἐπανάστασεως ὡς τὸ 1823 ποὺ γράφτηκε καὶ ἐκφράζει ἐνθουσιασμὸς, καημὸς, φόβος, ἀπαγορευθεῖσαι, πίκρες. Γιὰ τοῦτο κατὰ τὸ περιεχόμενό του διαιρέθηκε σὲ 25 μέρη, τὰ καθένα δὲ ἀπὸ τὰ μέρη αὐτὰ ἔχει ἰδιαίτερη μελωδία ἀνάλογη μὲ τὸ πνεῦμα του (ὁλόκληρος ὁ 'Υμνος, μελοποιούμενος σὲ 25 μο-

τοῦ Βαυαρικοῦ: «Τὸν βασιλεῖα Ὁθωνα τὸν πρῶτον, Θεέ, αὐξήσον, κράτυνον τὴν βασιλείαν του, τὸν βασιλεῖα μας σῶσον, Θεέ».

Στὰ 1821 ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Δ. Μπότσαρης παρεκάλεσε τὸν Μάντζαρον νὰ συνθέσῃ ἐμβατήριον, ὥστε στὴν ἀκρόαση τῆς μελωδίας νὰ μπορῇ ὁ στρατιώτης νὰ δηματίζῃ μὲ ρυθμὸ. Καὶ ὁ Μάντζαρος μετέβαλε τὸ ρυθμὸ τοῦ 'Υμνου σὲ ρυθμὸ ἐμβατηρίου.

Στὰ 1864 ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α' ἐπεσκέφτηκε τὴν Κέρκυρα. Τότε ἀκούσε, κατὰ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ ποῦ ἔγινε, νὰ παίζετο ὁ 'Υμνος καὶ ἐνθουσιασμένος διέταξε νὰ καθιερωθῇ ὡς Βασιλικὸς καὶ Ἐθνικὸς 'Υμνος τῆς 'Ελλάδος. Ἐστὶ σὲ 1864 ἀποφασίστηκε «ὁ παρὰ τοῦ ἔθνικοῦ μουσικοδιδασκάλου Νικολάου Μαντζάρου τοιοσθεῖς 'Υμνος εἰς τὴν 'Ελευθερίαν τοῦ αἰοδήμου Διονυσίου Σολωμοῦ νὰ παινίζετο κατὰ πάσας τὰς παρατάξεις τοῦ ναυτικοῦ, ἀνύψωσιν σημαίας κλπ., θεωρούμενος ὡς ἐπίσημον ἔθνικον ἄσμα». Ἐγινε ἡ ἀρχὴ στὸ Ναυτικὸ καὶ ἀπὸ τὸ 1865 καθιερώθηκε ὡς ἔθνικός ὕμνος ἀπὸ τὴν πρωτοβουλία τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν Δ. Μπουνοῦρη:

«Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη τοῦ σπαθιοῦ τὴν τρομερή, σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψη, ποὺ μὲ βιά μετράει τὴ γῆ. 'Απ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά καὶ σὰν πρῶτα ἀντρεπωμένη Χαῖρε, ὦ χαῖρε, 'Ελευθεριά».

'Απ' τὰ 1865 λοιπὸν εἶναι στὰ χεῖρῃ τῶν Ἑλλήνων καὶ ῥαγίζει καρδιὰς εἴτε ἐλευθέρων εἴτε—καὶ πῶς πολλοὶ—ἐκείνων, ποὺ μὲ λαχτάρια καρτεροῦν «τὰ χρυσὰ δῶρα» τῆς 'Ελευθερίας.

Καὶ βέβαια καὶ αὐτὰ τὰ Κάλαντα κατασκευάσματα λογιωταστικά εἶναι μὲ τὴ γλῶσσα καὶ τὸν ἄερα γενικά τοῦ καιροῦ τους, ἀλλ' ἀντίθετα πρὸς ἐκεῖνα τῶν Χριστογεννῶν, αὐτὰ ἔχουν μιὰ νεανική ἀπλότητα καὶ θυμίζουν μὲ τὸν σκοπὸ τους, ὅπως τὸν θυμίζουν τὸ πληροφοριοδότης μας, ἕνα παιδικὸ βυζαντινὸ τραγουδάκι.

Καὶ ἀρξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

Τὸ καζύτερον Δῶρον

Ἐπὶ τῇ ἐκκαιρία τῶν ἐορτῶν διὰ μαθητὰς καὶ μαθητρίδας εἶναι τὸ βιβλίον:

**Ἐνάγνοις τοῦ
ἐσωτερι-
κοῦ μας κόσμου»**

Ἀναλύονται ὅλοι οἱ ἀνθρώπιναι χαρακτῆρες.

Ἐγράψαν δι' αὐτὸ πανηγυρικά κριτικά: ἀπὸ Καθηγητὰς Πανεπιστημίου, Πατριάρχας, λογιωτῆρας.

Ζητήσατε τὸ ἀπὸ ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ τῶν πρακτορείων ἐφημερίδων Μεσολογγίου

ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΑΤΡΑΣ
Βιβλιοπωλεῖον ΚΟΥΔΟΥΜΠΗ

ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΗΣ «ΑΙΤΩΛΙΚΗΣ»

Ἀπὸ μίαν ὥραϊαν ἐορτὴν τοῦ Ἐπιμορφωτικοῦ Κέντρου Πανατωλίου

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Εἰς τὴν 4ην Σελίδα

ταὶ καὶ τὰ κάλαντα τῶν παιδιῶν τῆς γειτονίας, ἔξω στοὺς δρόμους. Ὅχι, λέει, τὸ γλυκόχορο λαϊκὸ τραγούδι στὸν σεμνὸ καὶ θελκτικὸ ἦχο Πλάγιου τοῦ Τετάρτου μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ μονάχα θερηκευτικῆ

«Χριστοῦγεννα, πρωτόγεννα
πρῶτῃ γιορτῇ τοῦ χρόνου...»

καὶ ὅστερ' ἀπὸ λίγους στίχους μὲ τὰ παινέματα τῶν ἐνοίκων καθεσπιτιοῦ, ἀλλὰ καὶ ἄλλα, ντόπια κάλαντα: «κάποιο λογιωταστικὸ τροπάρι ἀξωματικὰ στιχοτυπημένον καὶ τονισμένον ἀπὸ τὸ μακαριτὸν τὸ θεῖο μου, τὸν πρωτοτυπώτατον Ἀνδρέα. Φύλαξε ἡ μνήμη τοὺς πρῶτους στίχους ἀπὸ τὰ ἀκαδημαϊκά κάλαντα τοῦ θεῖου μου:

Σήμερα Χριστὸς γεννᾶται
ἐν τῇ πόλει Βηθλέεμ
Καταβάλλει τυραννίδα
καὶ ἀνοίγει τὴν Ἑδέμ!»

Ὅμως ποίηση καὶ μουσικὴ σύνθεσις τοῦ Ἀνδρέα Παλαμά (1876-7) ἦταν καὶ τὰ Πρωτοχρονιάτικα Κάλαντα, ποὺ συνήθιζαν νὰ τὰ λένε τὸν προηγουμένον αἰῶνα στὸ Μεσολόγγι καὶ ἴσως καὶ ἄκόμα νὰ τὰ μουρμουρίζῃ κανένας παλαιὸς, ποὺ καὶ πρῶ. Ἰδοὺ ἡ ἀγωνιστὴ τοῦ ἐμπνευστοῦ του, ὅπως τὴν καταγράψαμε κάποτε ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς σεβασμοῦ Μεσολογγίτη πρεσβυτοῦ, ποὺ τὴν κρῆτρε δολοκλήρη στὴ μνήμη του καὶ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς τὴν ἀπαγγεῖλῃ γὰρ νὰ ἴδῃ τὸ φῶς σήμερα, ποὺ τὸ ἔφερε ἡ ὥρα:

Ἀἴριον, ὦ φίλοι,
δὲα θὰ τ' ἀλλάξω
καὶ τὰ περασμένα
θὰ τ' ἀποινάξω.

Θὰ ἴδομε νέα
πράγματα, μεγάλα
δὲο εὐτυχία
πλήθους δὲ καὶ ἄλλα.

Χαίρεται ὁ κόσμος
καὶ πανηγυρίζει
ἐορτὴν Κυρίου
Μεγάλου Βασιλείου.

Νᾶχετε χρυσάφι,
δοσὶ φαντασθῆτε,
καὶ τοὺς ἀδελφούς σας
νὰ εὐεργετήτε.

Τώρα ἦρθε ἡ ἀράδα
δὲος μας μὴ δακάρω
καὶ ἄλλα δέκα—πέντε
νὰ γίνον ἐικοσιπέντε.

Καὶ βέβαια καὶ αὐτὰ τὰ Κάλαντα κατασκευάσματα λογιωταστικά εἶναι μὲ τὴ γλῶσσα καὶ τὸν ἄερα γενικά τοῦ καιροῦ τους, ἀλλ' ἀντίθετα πρὸς ἐκεῖνα τῶν Χριστογεννῶν, αὐτὰ ἔχουν μιὰ νεανική ἀπλότητα καὶ θυμίζουν μὲ τὸν σκοπὸ τους, ὅπως τὸν θυμίζουν τὸ πληροφοριοδότης μας, ἕνα παιδικὸ βυζαντινὸ τραγουδάκι.

Καὶ ἀρξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

παραξενὴ καὶ ἰδιόρρυθμη φύση αὐτοῦ ὁ Παλαμάς, ἕνας τῶν πρῶτων καὶ τῶν ἁπλοῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ μιὰ ἀρετὴ πνευματικὴ μέσῳ του. Ὁ Ποιητὴς ἀνιψὸς του τὸν λέει: «δὰ-

σκαλο, πρωτοψάλτη, συγγραφέα, ρήτορα, ποιητὴ, τριγυριστὴ, ἐκνύχτη, αἰρεσιάρχη, προφήτη, ταῖς δευτῆ, μὲ τὸ πελώριον ἀνάστημα καὶ τὴν πελώρια δύναμη νὰ σέρνῃ κόσμον πίσω του καὶ νὰ τὸν ξετρελαίῃ. Γι' αὐτὸ καὶ εἶτανε γνωστός μὲ παρατσούκλι χαρακτηριστικώτατο: παλαβοποιός». Καὶ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ποὺ τοῦ ἀποδίδει ὁ μέγας τοῦ ἀπὸγονος ἀφιέρωσις δειγμάτων ἢ πολυσύνθετη φύση του. Δὲν ἔλειπε καὶ ἀπὸ αὐτὸν, ὅπως καὶ ἀπὸ ὅλων τῶν Παλαμάδων, οὐτὴ ἡ μόρφωση, οὐτὴ ἡ ῥητορικὴ ἱκανότης, οὐτὴ ἡ συγγραφικὴ δύναμη, οὐτὴ καὶ ἡ ποιητικὴ παράδοση τῆς οἰστορικήτης γενιᾶς του. Πολλὲς εἶναι οἱ ἀνέκδοτες ἐκκλησιαστικὲς μουσικὲς τοῦ Παλαμά, διὸ δὲ ἐπὶκαιρὲς, τὰ Μεγαλυνάρια τῶν Χριστογεννῶν, «Μυστήριον ξένον...» καὶ «Στὲρ γαῖν μὲν ἡμᾶς...» ὅσο καὶ ἂν ἀποτελοῦν μὲ τὸ κάπως ὀργὸ μέλος τοὺς κάποιον ἀναρχονισμό γιὰ τὴν σημερινὴν βιαστικὴ ἐποχὴ μας, εἶναι συνθέσεις ἀξιοσπουδαγμένες γιὰ τὴν πρωτοτυπία, τὴν δύναμη καὶ τὴν ἐννοιολογικὴν παράστασίν τους. Ἀπὸ τοὺς καλύτερους ἀποφοίτους τοῦ μουσικοῦ σπουδαστηρίου τοῦ φημιμένου ἀρχιδιακόνου Ἀνθίου Λιάπη (1879-7) κράτησε γιὰ χρόνια τὸ ἱεροψαλτικὸν στοσίδι τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονα σὲ ἐπίζηλη αἰγλή.

Ὁ Κωστὴς Παλαμάς καὶ στὰ 1932 θὰ ξαναγυρίσῃ καὶ πάλι στὴ μορφὴ τοῦ τῶν Παλαμάδων καὶ σ' ἕνα ἐπιστολικὸ κείμενό του πρὸς τὸν κ. Εὐαγγελάτο ὅπου μιλοῦσε γιὰ τοὺς πνευματικούς προγόνους του καὶ ἄλλους παλαιότερους Μεσολογγίτες λόγιους, σημειῶνε: «Στὸν κατάλογον τῶν ἀξιωματικῶν συμπολιτῶν, ποὺ κατὰ ἐπρόθεσιν στὴν παιδεία, ὑπάρχει καὶ ὁ Ἀνδρέας Εὐσταθίου Παλαμάς, ὁ ὁρῶν καὶ τὸν Παλαμάς, καθὼς ἐγράφονταν, ἰδιόρρυθμος καὶ πρωτότυπος φυσιογνωμία».

Κ. Σ. ΚΩΝΣΤΑΣ

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν Ἀμερικῇ Ἀυστραλίᾳ καὶ οἰκισθέντι ἄλλῃ γῆσι τοῦ κόσμου.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. Ὁ διεκτὸς Πατρὸν κ. Βασίλειος Π. Σωτηρόπουλος (Κανάριον 54, τ.λ. 21—39) ἀναλαμβάνει τὴν διεκτὴν ἰσοτιμίας κληρονομικῆς ἢ ἄλλης δικαστικῆς φύσεως ὑποθέσεως ἐν

ΑΙΤΩΛΙΚΑ

ΤΟ ΔΙΚΤΥΟΝ ΤΟΥ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΥ

Το δίκτυον του εσωτερικού υδραγωγείου της πόλεως πρέπει να ἀρξοτευχθῇ καὶ νὰ δημιουργηθῇ νέον. Διὰ τὴν ἀκρίβειαν ἐπρεπε νὰ εἴχῃ γίνῃ αὐτὸ τὸ ἔργον καὶ ἔχει ἡ κατασκευὴ τοῦ υδραγωγείου Σφακοδουρίου. Διότι ἡ δεξαμενὴ καὶ ὁ ἀγωγὸς Σφακοδουρίου—πόλεως ἐπέφερε καὶ ἐπιφέρει καταστροφὰς καὶ ζημίας, ποὺ δὲν προφθάνει νὰ ἐπισκευασθῇ τὸ ὑπὸ τὸν κ. Φραγκίσκον Δομάρδον Δημοτικὸν συνεργεῖον. Δὲν ἐπρεπε νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ ἔργον, ἀφοῦ δὲν εἶχεν ἀντικαταστήθῃ τὸ σφακρωμένον ἐσωτερικὸν δίκτυον. Ὑπῆρχεν ὑπόδειξις τοῦ ἐδικοῦ υδρολόγου ἀειμνήστου Καρακασώ- νη τόνισαντες τὴν ἀνάγκην τῆς ἀμέσου ἀντικαταστάσεως. Διότι οἱ σωλῆνες μόνον διὰ 40 χρόνια εἶχον ἀνθεκτικότητά ἀπὸ τοῦ 1900 ποὺ ἐτέθησαν εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἐκτοσε ἔχουν περάσει 63 χρό- νια. Καὶ ἔγινε τὸ ὑδραγωγεῖον Σφακοδουρίου μὲ δάνειον 1.380. 000, τὸ ὅποσον δὲν ἐπλήρωσε ὁ Δήμος. Καὶ μένει τρομερὸν χρέος τοῦ. Καὶ ὁ χώρος ἔπου κατεσκευάσθη ἡ δεξαμενὴ καὶ τὸ μηχανο- στάσιον ἐμεινεν ἀπλήρωτος. Καὶ ἐπληρώθη ποσὸν 80 χιλιάδων δρχ. τῶρα ὑπὸ τοῦ Δημαρχείου εἰς τοὺς ἰδιοκτητὰς. Δὲν ζητοῦμεν εὐ- θύναν. Διότι τίποτε δὲν ὀφείλει ἀπ' αὐτοῦ. Ἐκεῖνο ποὺ θέλομεν εἶ- ναι νὰ εὐρῇ ὁ ἐγνωσμένης ἰκανότητος καὶ πατριωτισμοῦ Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δημήτριος Ἀλιμπράντης τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον ἐκείνου τοῦ Μαρτίου, τὸ δίκτυον θὰ διαλυθῇ καὶ δὲν θὰ δύναται νὰ φθάσῃ οὐτε σταγὼν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς καὶ δημοτικὰς κρήνας. Ὁ κ. Δημήτριος προχθὲς τὰ εἶπε διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὸν κ. Ἀλιμπράντην δι' ἐπιστολῆς τοῦ καὶ προφορικῶς πρὸς τὸν Ὑφυπουργὸν κ. Σταυ- ροπούλου. Ὅχι διότι πταίει τὸ Κράτος, οὐτε καμμίαν ὑποχρέωσιν ἔχει. Πταίει ἡ ἀτυχία νὰ μὴν μποροῦν νὰ περάσουν μεγίστης ση- μασίας καὶ σοβαρότητος νομοσχέδια μὲ τὴν γκρίνιαν, φαγομάραν, εἰπέ-την ὅπως θέλετε, τῆς Βουλῆς.

ΟΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΑΣ

Ἐμεθα θιασώται τοῦ Ραδιοφω- νικοῦ Σταθμοῦ Μεσολογγίου. Εἰς κρίσιμον οἰκονομικὴν καμπὴν τοῦ «Αἰτωλικῆς Ἐταιρίας» διέ- θεσε ὅλο τὸ ταμεῖον τῆς—πέντε χιλιάδες δραχμῶν—τότε ὑπὲρ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ. Καίρου- μεν διότι ἀκούεται ἡ φωνὴ τῆς Ἱερᾶς Πόλεως καὶ αἰσθανόμεθα ὑπερφάνειαν ἐπὶ ὁ λειτουργί- σας ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ τοῦ Δημαρχοῦ καὶ Προέδρου τῆς «Αἰτωλικῆς Ἐταιρίας» ἐνὸς τοῦ Δημαρχεῖου τὸ πρῶτον Σταθμὸς ὑφίσταται. Τὸν διεύθυνε ἡδὴ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλ- λόγου οἱ «Φίλοι τοῦ Ραδιοφω- νισμοῦ» μὲ διευθύν τὴν ἐμμεσίον, λαμ- βάνοντες 5 χιλιάδας δραχμῶν μη- νιαίας, παρεκτός τῆς καταβολῆς τοῦ ΙΚΑ. Τελευταίως δὲ ὁρυβὸς ἡγέρθη διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν με- λῶν τοῦ Συλλόγου, μὴ ὑπερβαί- νοντα τοὺς 30. Ἐκεῖνο τὸ ὁ- ποῖον ἐνδιαφέρει προτίστας εἶ- ναι νὰ λειτουργῇ ὅπως ἐπιβάλ- λεται ὁ Σταθμὸς. Μὲ πλήρως δι- κτυον εἰδήσεων. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σταθμοῦ ὅστις ἀμοιβεῖται μὲ τὸ ποσὸν αὐτὸ τῶν 5 χιλιάδων δραχμῶν καὶ μὲ τὰ δῶρα Χρι- στογεννῶν καὶ Πάσχα—δὲν ἔχει σπουδαίαν ἀπασχόλησιν μὲ τὰ τεχνικὰ μέρη, ἀσχολούμενος κατὰ κύριον λόγον μὲ τὸ ἐμπο- ρικὸν του—πρέπει νὰ ἀναλάβῃ τὸ δελτίον εἰδήσεων. Διότι δὲν ἐννοεῖται σταθμὸς χωρὶς εἰδή- σεις. Καὶ ἡ πόλις μας εἶναι κέν- τρον τοῦ Νομοῦ. Μὲ ἔδρας Νο- μάρχου, προϊστάμενον· γεωρ- γίας, δασῶν, δημοσίων ἔργων, ὑγείας χωροφυλακῆς, στρατοῦ, δικαστηρίων. Πᾶσαι ἀπείρουν εἰ- δήσεων, πληροφοριῶν διὰ τοὺς ἀκροατὰς τοῦ σταθμοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι χιλιάδες εἰς τὰς ὁρεινὰς περιοχὰς καὶ τὴν ὁ-

ΟΙ ΔΥΟ ΝΑΟΙ

Ὁ Μητροπολιτικὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ἔχουν ἀ- νάγκην σοβαρῶν ἐπισκευῶν. Ὁ μὲν πρῶτος εἰς τὰ κωνίαματα καὶ τὴν στέγη. Ὁ δεύτερος εἰς τὸ δάπεδον. Ἐχει ἀνάγκην νὰ γίνῃ ἐπιχωματώσεις, διότι εἰσρέουν ὄμβρια νερά καὶ ἄλλα μαζεύον- ται ἐκ τῶν περὶ ἐξυψηλότερων χώρων. Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις μὲ τὴν Τοποτηρητὴν Σεβασμιότα- τον Μητροπολίτην Ἀρτῆς κ. Ἰ- γνάτιον δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία διὰ τὴν ἐνδοαποδοτικότητα. Ἀλλὰ πρῶ- τίστας πρέπει οἱ δυνάμει καὶ τῶν δύο ἐνορίων νὰ μὴ ταχυκο- νευθοῦν. Νὰ προσφέρουν πάση δυνάμει. Διότι δὲν ὑπάρχει ἄλ- λος τρόπος ἀντιμετωπίσεως τῶν δαπανῶν διὰ τὰ σοβαρὰ ἔργα τῶν δύο ναῶν τῆς πόλεως μας.

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΑΣ

Ἔργον δικαίον εἶναι νὰ μετρη- θῶσι μὲ τὴν ἀξίαν τῶν πόσα ἔρ- γα—μεγάλα—συντελοῦνται εἰς τὸν νομὸν μας. Μὲ μίαν κιμω- λαν εἰς τὸ τραπέζι τοῦ καφε- νεῖου καὶ μὲ ἓνα μοῦλβι εἰς τὸ τραπέζι τοῦ γραφείου θὰ εὐρε- θοῦν, ἐν προσθέσει, τεράστιοι ἀρ- θροὶ ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Οὐδέποτε τόσα ἔργα ἔγιναν, οὐ-

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ "ΑΙΤΩΛΙΚΗΝ"

Με τὸ παρὸν ἐστάλησαν 9 φύλλα εἰς Αἰτωλο- καρνάς καὶ τὸν δύο φύλλον. Εἶναι δικαίον νὰ μᾶς ταχυ- δρομήσουν τὴν συνδρομὴν τῶν. Διότι δὲν εἶναι δυνατόν διὰ ποσὸν δρχ. 20 κατὰ τριμηνίαν, ἢ 40 κατ' ἑξαμηνί- αν ἢ 75 τὸ ἔτος νὰ ἀποστείλωμεν εἰδικὸν εἰσπρακτορά. Καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἀγανὲς τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραι- ῶς, τῶν Πατρῶν, τοῦ Ἀργυρίου, τῆς Θεσσαλονίκης. Τὸ ποσὸν ποὺ θὰ εἰσπραχθῇ θὰ τὸ ἀπορροφήσῃ ὁ εἰσ- πρακτορ.

Διὰ τοῦτο θερμότατα παρακαλοῦμεν ὅπως ἀποστεί- λουν ἐπ' ὀνόματι : κ. Κωνσταντίνου Τσακάλην, διαχει- ριστὴν τῆς «Αἰτωλικῆς» Μεσολογγίου τὴν συνδρομὴν τῶν. Ἀν τὴν ἐπανεξήσουν—μόνοι τῶν—εἰς μεζὸν πο- σὸν—θὰ καλῶνται μὲ τὴν δωρεάν τῶν σπουδαίας ἀνάγ- κας. Διότι ἡ ἐφημερίς «Αἰτωλική» δὲν εἶναι προσωπικὴ ἐπιχείρησις. Οὐδεὶς πληρώνεται πλὴν τὸν τυπογράφου, τῆς ἀξίας χάρτου καὶ τοῦ ταχυδρομικοῦ διὰ τὰ γραμμα- τίσματα. Ἀνήκει εἰς τὸν σύλλογον «Αἰτωλικῆς Ἐταιρίας», τοῦ ὁποῖου ὁ σκοπὸς εἶναι διὰ τοῦ καταστατικοῦ καθω- ρισμένος. Στείλατε ὅλοι τὴν συνδρομὴν σας ὅπως σὰς στέλλομεν τὸ φύλλον.

Μεσολογγίον τῇ 28 Δεκεμβρίου 1962
Η «ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ»
Ὁ Πρόεδρος : Χρ. Εὐαγγελίδης. Ἡ Γεν. Γραμματεὺς : Μ. Γ. Τόλια. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον : Β. Θ. Παπαθεοδώρου, Φ. Τίγκας, Ν. Δρακόπουλος, Α. Γαρούσης, Α. Καραγιού- νης, Δ. Ζαβέρδας, Θ. Γεωργόπουλος, Αικατερίνη Π. Κου- ρούκλη, Κ. Τσακάλης.

ΕΝΑ ΥΠΕΡΟΧΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Κ. ΠΟΤΗ ΤΣΙΜΠΙΔΑΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΧΡΗΣΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ἐκ τῆς 1ης Σελίδος

πολιτικὴ διανοήσις καὶ ἐθνικὴ δημιουργία, ἀλλὰ ὡς ψυχὴ... Μὲ αὐτὸν τὸν Βενιζέλον ἔζησα μαζί ἐπὶ τέσσαρα χρόνια καὶ ὑπῆρξα ὁ πρῶτος καὶ ἔμπιστος συνεργά- της του. Ἐξῆς στιγμὰς εὐδαι- μονίας. Τίποτε δὲν εἶχε τὸ σύ- νηθες μὲ τοὺς κοινὸς ἀνθρώ- πους. Ὅλα εὐγενῆ καὶ ὠραία, ὅλα ἀποπνεύοντα τὴν ἀνωτεροτή- τα. Παντοῦ καὶ πάντοτε ἀνεπιτή- δευτος διδάσκαλος τοῦ πολιτικῶς καὶ ἠθικῶς ὁρθοῦ. Ἡ ἀκτινοβο- λία του εἰς τὰ ὑπουργικὰ συμ- βούλια ἦτο ἐκθαμβωτικὴ. Ὅταν ἦλθε τὸ ζήτημα τῆς νοθείας τῆς κινήσεως μου εἶπεν :—«Ὁ Γαλ- λῶς ποῦ εἶναι ἀθῶος. Διαδεχθεὶς εἰς τὸ Γενικὸν Χιμμεῖον τὴν προ- σωπικότητα τοῦ λευκοῦ καὶ ἀ- σπλοῦ Ζαλοκώστα ἐσυνέχισε τὴν πολιτείαν του μὲ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν. Δὲν θὰ ἐπιτρέψω νὰ τὸν κατασπαράξῃ ὁ κίτρινος τύπος ἀπὸ σκανδαλοθηρικὴν διάθεσιν. Ὅχι μόνον τὴν πρωθυπουργίαν ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτικὴν μου ὑ- πόστασιν καὶ τὴν ζωὴν μου θὰ θυσιάσω διὰ νὰ προστατεύσω ἓνα ἀθῶον πολίτην».

Καὶ εἶχε δίκαιον. Εἰς τὴν τε- λευταίαν φάσιν τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος τῆς ὑποθέσεως Γαλοπού- λου, ὁ Εὐαγγελίδης τῶν Ἐφε- τῶν Ι. Οἰκονόμου, ὡς ἐκπρόσω- πος τοῦ νόμου, ἐξέφρασε τὴν θλίψιν τοῦ νόμου διὰ τὴν περι- πέτειαν ἐνὸς ἀθῶου πολίτου καὶ ἐζήτησε συνώμην ἀπὸ τὸν Γα- λόπουλον.

Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ κατὰ τὸ ὅποσον μοῦ εἶπε κάποτε :— «Φίλτατε Πότη, ἐσὺ πρέπει νὰ πολιτευθῇς καὶ προσωνιζομαι εὐ- ρώτατον τὸ πολιτικὸν σου μέλ- λον. Ἀλλὰ νὰ ἔχῃς πάντοτε ὑπ' ὄψιν σου ἓνα πολιτικὸν δόγμα : Ὅτι δηλαδὴ ἔσται τὸ κόμμα γίνῃ κράτος, ἦτοι κυβερνήσις, πρέπει νὰ λησμονήσῃς ὅτι εἶναι κόμμα. Αὐτὸ ποὺ ἔκαμες εἰς τὸ Πόλ. Γραφεῖον, μὴ ἐνδιαφερόμε- νος διὰ τὰ πολιτικὰ φρονήματα τῶν προσφευγόντων εἰς αὐτὸ πολ- ιτῶν νὰ τὸ ἐπαρμόσῃς καὶ ἔσται γίνῃς βουλευτὴς καὶ ὑπουργός. Νὰ σὲ ἐνδιαφέρῃ μόνον ὁ πολ- ιτὴς».

Ἀνεξάντλητον εἶναι τὸ ιστορι- κὸν ὕλικόν ποὺ κατέχω ἀπὸ τὴν τετραετὴν συνεργασίαν μου μετὰ τοῦ αὐοῦ ἀνδρός. Ἀλλὰ δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ κλείσω τὴν παροῦσαν μου χωρὶς νὰ σημεῖ- ῶσω τὸ κατὰ τὴν περιστάσιν, τὸ ὅποσον δεικνύει τὴν ἀβυσσὸν ἀ- νωτερότητά του.

Μίαν ἡμέραν εἰσήχθη εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὑπὸ τινος ὑπουργοῦ μία ὑπόθεσις σοβαροῦ οἰκονομικοῦ περιεχομένου ἀρκε- τῶν ἑκατομμυρίων διὰ νὰ «πε- ριαφθῇ τὸν τύπον τῆς ἐκτελέσε- ως» δηλαδὴ νὰ δοθῇ ἡ ἐγκρίσις διὰ πληρωθῇ ὁ πολίτης, ὁ ὁποῖος ἀντιδικήσας ἐπὶ ἔτη μὲ τὸ κρά-τος ἐδικαιώθη εἰς τὸν ἀγῶνα του. Ὁ Βενιζέλος, ἀκούσας τὴν εἰσήγησιν, εἶπεν :—Φαντάζομαι ὅτι θὰ εἶχε δίκιο ἔως τὸν οὐρα- νὸ ὁ δυστυχὴς πολίτης, γιὰ νὰ τὸ ὀρθῇ, ἀντιδικεῖ πρὸς τὸ παντο- δύναντον κράτος».

Τότε ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς ποὺ ἔφερε πρὸς ἐγκρίσιν τὴν ὑπόθε- σιν εἶπεν :

—Πρέπει νὰ σὰς εἰπῶ κ. Πρό- εδρε, ὅτι μπορῶ νὰ τοῦ στρίψω τὸ καρύδι ἀκόμη καὶ νὰ μὴ τὸν πληρώσω ἀμέσως.

—Ἦθελε μ' αὐτὰ νὰ εἰπῇ ὅτι μπορεῖ νὰ χρησιμοποίησιν τὴν παντοδυναμίαν τοῦ κράτους καὶ νὰ μὴν πληρώσῃ ἀμέσως τὸν δι- καιοῦθέντα πολίτην, χρησιμοποιοῦν διαφόρους δικαιολογίας καὶ κακόμιστα προσχήματα.

Τότε ἡ φυσιογνωμία τοῦ Βε-

νιζέλου ἐπῆρεν ἀποτόμως ἓνα αὐστηρὸν ὄψος καὶ μὲ φωνὴν ὁ- ρεῖαν εἶπεν εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον :

—Κοιτάξετε σὰς παρακαλῶ νὰ ἰδῇτε ἂν εἶνε κλειστὲς οἱ πόρτες καὶ τὰ παράθυρα. Διότι θὰ ἦτο φοβερὸν νὰ ἀκούσῃ ἔστω καὶ ἓνας πολίτης αὐτὴν τὴν βλασ- φημίαν, ὅτι δηλαδὴ «μποροῦμε νὰ στρίψωμε τὸ καρύδι» ἐνὸς πολ- ιτῆος ποὺ ἔχει δίκαιον. Τὸ κρά-τος δὲν πληρώνει δικαστικὰ ἔ- ξοδα, οὐτε δικηγόρους, διότι ἔχει τοὺς νομικοὺς τοῦ συμβούλου. Καὶ ταλαιπωρεῖ τὸν πολίτην χω- ρὶς νὰ ντρέπεται ποὺ κάμνει κα- τάχρησιν τῆς δυνάμεώς του. Ἐ! λοιπὸν, κύριε συνάδελφε, ἐν- τρέπομαι διότι προδίδεται ἐνὸς τοιοῦτου κράτους «παταξίδων»!

Ἡ λέξις εἶνε τουρκικὴ καὶ ση- μαίνει τὸν μὴ πληρῶνόντα τὰ χρέη του, τὸν κακοπληρωτὴν, τὸν χρεωκόπον, τὸν ἀναξίόχρε- ον. Καὶ εἶνε περὶ τὸν νὰ σὰς διαβεβαιώσω ὅτι μέσα εἰς τὴν αἵθουσαν τοῦ ὑπουργ. Συμβου- λίου ἐπνευσεν ἀμέσως ἓνας ἀνε- μος γεμάτος ἀπὸ δυνάμει ἀνω- τέρας ἠθικῆς καὶ δικαίου.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΟΝ

ΙΟΣ ΛΑΧΝΟΣ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΕΠΤΑΟΡΟΦΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ

Με δύο καταστήματα εἰς τὸ ἰσόγειον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τζωρτζ 14 - Πλατεία Κάνινγος

Κάθε μιὰ σειρὰ ἔχει τὰ δικά της κέρ- δη, ἀλλὰ καὶ τὰ λαχεῖα ὅλων τῶν σειρῶν μετέχουν τῶν κληρώσε- ων διὰ τὴν πολυκατοικίαν καὶ τὰ ἄλλα μεγάλα κέρδη

Ἐφέτος 26.000 τυχεροὶ θὰ κερδίσουν πολλές δεκάδες σπῖτια - οὐτοκί- νητα - ἑκατομμύρια μετρητὰ

Ὅλα τὰ κέρδη τοῦ Λαχείου Συντακτῶν πα- ραδίδονται εἰς τοὺς τυχεροὺς μὲ ὅλα τὰ ἔξοδα πληρωμένα

Ἐπὶ πλέον τὰ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ : Μὲ πλη- ρωμένην τὴν εἰσφορὰν, τὸν φόρον κυ- κλοφορίας, τὰ δημοτικὰ τέλη, δι' ἓν ἔ-τος καὶ τὰ ἔξοδα ἐκδόσεως ἀριθμοῦ κυ- κλοφορίας.

Τὰ ΣΠΙΤΙΑ : Ἀσφαλισμένα κατὰ τοῦ κιν- δύνου πυρὸς δι' ἓν ἔτος εἰς τὴν μεγά- λην Ἑλληνικὴν Ἀσφαλιστικὴν Ἐταιρεί- αν «ΦΟΙΝΙΞ».

Ἀγοράστε ἐγκαίρως διότι ἐξαντλοῦνται ταχύτατα ἀπὸ ὅλες τὶς σειρὰς

ΛΑΧΕΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΟΝ

Ὑπῆρξα ἀμερόληπτος. Καὶ ὁ πρόεδρος ἔκαμε πάντα ὑπουργοὺς ἐκείνους ποὺ τοῦ ὁ- πέδειξα ἐγώ.

Δὲν θέλω νὰ σὰς κουράσω πε- ρισσότερον μὲ κατ' ἐμὲ καὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀγαπητέ μου φίλε, ἀλλὰ δὲν ἡμπορῶ νὰ πα- ραλείψω ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναφέρω, ὅτι ἔσαν ἰδρυθεῖσες τῆς Ἀγρο- τικῆς Τραπέζης, παρεκάλεσε τὸν ἀειμνήστον Κωνσταντῖνον Γόντι- καν νὰ ἀναλάβῃ τὴν Διοίκησιν αὐτῆς, οὗτος ἡγήθη διότι δὲν ἤθελε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολι- τικὴν του σταδιοδρομίαν. Κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν μάλιστα συζή- τησιν, ποὺ ἐπεκαλέσθη αὐτὸ τὸ ἐπιχειρήμα, προσέθεσεν ἐπὶ πα- ρουσία μου :

—Μὰ γιατί φάχνετε, κ. Πρό- εδρε, γὰρ Διοικήσιν; Ἐχετε δι- πλά σας τὸν ἀνθρώπο ποὺ θὰ εἶνε πολὺ καλλίτερος ἀπὸ μένα γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Ἐχετε τὸν Πότη. Κάμετέ τον Διοικητὴ καὶ θὰ σημειώσετε μία μεγάλη ἐπι- τυχίαν.

Ὁ Βενιζέλος σὰν νὰ εὐρέθηκε πρὸ μιᾶς ἀποκαλύψεως, ἐστράφη πρὸς μένα καὶ μοῦ εἶπεν :

—Ὅριστε, κύριε, ἀνασκου- μώσου. Σὲ παρακαλῶ νὰ πά- ρῃς τὴν Διοίκησιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

—Εὐχαριστῶ πολὺ, κ. Πρό- εδρε, γὰρ τὴν τιμὴν, ἀλλὰ δὲν δέχομαι. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ πετύχω, γιὰ τὸ θά βάλω ὅλη μου τὴν ψυχὴ, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ δώσω εἰς τὸν κίτρινον τύπον καὶ ἄλλα ἄθλια ἐπιχειρήματα νὰ σὰς κατηγορήσῃ ἐπὶ φαβορισμῷ, ὅτι δάνετε δηλαδὴ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἀμέσου περιβάλλοντός σας εἰς κυρίας θέσεις.

Ὁ Βενιζέλος ἤκουσε τὴν δι- καιολογίαν τῆς ἀρνήσεώς μου μὲ μεγάλην συγκίνησιν καὶ δὲν ἐ- πέμεινε. Ἐγινε Διοικητὴς ὁ μα- κρότης Δέλτας τὸν ὁποῖον, πα- ραιτηθέντα, μετ' ὀλίγους μῆνας διεδέχθη ὁ Κωνσταντῖνος Γόντι- κας, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἰδεώδης Διοικητής.

Ἐπὶ πλέον τὰ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ : Μὲ πλη- ρωμένην τὴν εἰσφορὰν, τὸν φόρον κυ- κλοφορίας, τὰ δημοτικὰ τέλη, δι' ἓν ἔ-τος καὶ τὰ ἔξοδα ἐκδόσεως ἀριθμοῦ κυ- κλοφορίας.

Τὰ ΣΠΙΤΙΑ : Ἀσφαλισμένα κατὰ τοῦ κιν- δύνου πυρὸς δι' ἓν ἔτος εἰς τὴν μεγά- λην Ἑλληνικὴν Ἀσφαλιστικὴν Ἐταιρεί- αν «ΦΟΙΝΙΞ».

Ἀγοράστε ἐγκαίρως διότι ἐξαντλοῦνται ταχύτατα ἀπὸ ὅλες τὶς σειρὰς

ΠΩΛΕΙΤΑΙ παρὰ τὴν πλατείαν Ἁγίου Γερασίμου οἰκία ἐκπλη- ροῦσα τὰς σύγχρονους ἀνάσεις. Πληροφορίαι παρὰ τὴν κ. Μαρία Σούλα.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΩΓΛΟΔΥΤΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΤΑ ΔΥΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Μ. ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝ

Μεγαλειοτάτη,

Ἐν σκληρὸν θέμα με ἀπασχολεῖ διὰ τὴν Ἱερὰν Πόλιν τοῦ Μεσολογγίου: Ἡ στέγασις 120 οἰκογενειῶν, παμπόρων, εἰς τρώγλας εἰς τὸ ἔλος τῶν Ταμπακαριῶν καὶ εἰς τὴν περιμετρικὴν ὁδόν. Ἀνηγέρθησαν αἱ τρώγλαι αὐταὶ καθ' ὅν χρόνον δὲν ἦμουν Δήμαρχος, ἀλλ' ἐν Ἰονίοις Νήσοις ἐπιτελῶν προσταγὴ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὴν ἀποκατάστασιν τῶν σεισμοπαθῶν περιφερειῶν.

Μόνη λύσις, εἶναι ἡ ἀνέγερσις λαϊκῶν κατοικιῶν, διὰ τὰ τοὺς ἐγκαταστήσωμεν.

Ἡ Μεγαλειότης Σας ἀς ἀκούσῃ τὴν ἐκκλησίαν ἐνδὲς ἀφωσιωμένου ὑπάρχοντος, ὁ ὁποῖος καταφεύγει εἰς Σας, διότι οὐαὶ αἱ ἄλλαι προσπάθειαι μου εἰμὶν ἀκαρποὶ. Πάμπτωχος δὲ εἶναι ὁ Δήμος Μεσολογγίου, ὅπως πτωχὴ εἰς οἰκονομικὰ μέσα ἦτο καὶ ἡ πόλις θυσιασθεῖσα εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἐλευθερίας τὸ 1826 χωρὶς ἢ διὰ τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ Μεσολογγίου ἐλευθερωθεῖσα Ἑλλάς νὰ παράσχω οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην βοήθειαν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς.

Θὰ σώσῃτε τὴν Ἱερὰν Πόλιν προστατεύουσα αὐτὴν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν 120 οἰκογενειῶν καὶ θὰ ἀπαλλάξῃτε τὸ Κράτος ἀπὸ ἐπικρίσεων χιλιάδων ξένων τουριστῶν, τῶν διερχομένων καὶ θεωμένων τὴν θλιβεράν αὐτὴν εἰκόνα.

Ἀφωσιωμένος θεράπων
Ὁ Δήμαρχος Μεσολογγίου
ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ

20(11)1960

Μεγαλειοτάτη,

Κατὰ τὴν ἔλευσιν Ὑμῶν ἐν τῇ πόλει μας πρὸς διανομὴν μετὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν βιβλιαρίων προικοδοτήσεως, τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1960 εἶχον τὴν τιμὴν προφορικῶς, ἱστάμενος πλησίον Σας, νὰ Σας ἀναπτύξω καὶ ὑπόμνημα νὰ Σας ἐγχειρίσω, ὡς τὸ ἐπισυναπτόμενον ἀντίγραφον, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τρωγλοδιαίτων οἰκογενειῶν, ἀποκαταστήσειδον πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς μεγάλης διεθνούς πλέον τουριστικῆς ὁδοῦ Ἠγουμένισσης — Ἰωαννίνων — Ἀγρινίου — Μεσολογγίου — Ἀντιρρίου καὶ εἰς τὴν περιμετρικὴν ὁδὸν Μεσολογγίου.

Τὸ ὑπόμνημά μου διεβιβάσθη κατὰ τὸν τυπικὸν τρόπον ὑπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Σας γραφείου, εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, ὅστις εἶναι καὶ βουλευτὴς τοῦ Νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας ἔχοντος πρῶτεύουσαν τὴν πόλιν ἡμῶν. Ὁ Ὑπουργὸς κ. Ἀνδρέας Στράτος ἔδωκε τὴν τυπικὴν ἀπάντησιν διὰ τοῦ ἐπισυναπτομένου ἀντιγράφου τοῦ ὑπ' ἀριθ. Δ. 4.1445) 27—12—1960 ἐγγράφου του.

Δὲν θὰ κάμω κατάχρησιν τῆς ἀναπαύσεώς Σας εἰς τὴν ὥραιαν νῆσον τῶν Φαιάκων, ἀν διατυπώσω εὐλαβῶς τὸ παράπονόν μου, ὅτι τὸ μέγιστον θέμα τῆς πόλεως μας, δὲν ἔτυχε τῆς προστασίας Σας. Διότι διὰ νὰ ἀποταθῇ εἰς τὴν Μεγαλειότητά Σας, μακρὰς πείρας Δήμαρχος καὶ διατελέσας μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰς ἀποδοτικὸν Ὑπουργεῖον σωτηρίας 160 χιλιάδων σεισμοπλήκτων τῶν Ἰονίων Νήσων, ἐγνώριζον ὅτι ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργός, βουλευτὴς τῆς περιοχῆς μου, δὲν ἦτο διετεθειμένος νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἀνάγκην, ὡς δὲν ἐθεράπευσε τὴν ἀνάγκην τῆς ἀνεγέρσεως συγχρόνου Νοσοκομείου ἐν Μεσολογγίῳ.

Καὶ ἡ εὐλαβὴς διατύπωσις τοῦ παραπόνου μου—καθολικοῦ ἐν τῇ περιοχῇ μου—ἀνακύπτει ζωηρότερα, νῦν ὅτε ἀνεγράφη εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μεταβάς εἰς Κρήτην

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ
Εἰς τὴν 3ην Σελίδα

ΜΝΗΜΕΙΑ ΑΘΑΝΑΤΟΥ ΔΟΞΗΣ

Ο ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΤΥΜΒΟΥ ΕΝ ΤΩ ΗΡΩ

(Δωρεὰ τῶν ἀειμνήστων Βασιλέων Γεωργίου Α' καὶ Ὀλγας. Ἐφέτος ἐορτάζομεν τὴν 100ετίαν τῆς δυναστείας των).

ΑΓΙΟΙ ΕΝ ΑΙΤΩΛΙΑ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ

ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΣ ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΝΕΟΣ

Τοῦ συνεργάτου μας Πανσ. Ἀρχιμανδρίτου κ. ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΥ ΠΟΥΛΟΥ, Πρωτοσυγγέλλου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Ὁ Ἀοιδίμος Ἱεροκήρυξ ἐπὶ σιγᾷ ἐτῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἀρχιμ. Σωφρόνιος Παπακυριακοῦ ἡσυχάζει καὶ μετὰ τὸν Ἅγιον Βάσβαρον τὸν Πενταπολίτην. Ἐξέδωκε μάλιστα τὸ ἔτος 1955 τὸν βίον καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτοῦ. Ἡ Ἀκολουθία εἶχε τὴν ἐγκοίνωσιν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῇ ὥσ' ὦν ἔργῳ ὁ ἀειμνήστος Ἱεροκήρυξ περιέλαβε καὶ Κωνσταντίνου Ἀκροπολίτου λόγον εἰς τὸν Ἅγιον Βάσβαρον. Ὁ Κωνσταντίνος Ἀκροπολίτης τοῦ Γεωργίου διετέλεσεν ἀπὸ τοῦ 1296 μέχρι καὶ τοῦ 1321 μέγας Λογοθέτης. Βάσις τοῦ λόγου του, ὁ Ἅγιος Βάσβαρος εἶπεν ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς Βασιλείας Μιχαήλ τοῦ Τραυλοῦ (820—829). Ἦτο μέλος πειραιτικῆς συμμορίας Ἀράβων, οἵτινες ἐπέδραμον κατὰ τῆς Κρήτης καὶ τῆς Σικελίας καὶ κατόπιν κατὰ τῆς Νικοπόλεως (πλησίον τῆς Πρεβέζης) τῆς Ἡπείρου, ἐκ τῆς ὁποίας διέβησαν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν (ἐπαρχίαν Βονιτίσης καὶ Σηρομέρου) ἀπ' αὐτῶν καὶ καταστρέφοντες τὰ πάντα. Ὅπου διέβαινον τὴν ἐρήμωσιν ἀφῆκαν ὅπως αὐτῶν.

Εἰς μάχην παρὰ τὸ Δραγαμέστον (σημερινὸν χωρίον πλησίον τοῦ Ἀστακοῦ ὀνομαζόμενον Καραϊσκάκης) ἠττήθησαν τελείως. Ἄλλοι μὲν τούτων ἐσφάρισαν ἐν τῇ Σηρῇ, ἄλλοι κατεποντίσθησαν εἰς τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Ἐκ τῶν βαρβάρων ἐσώθη ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανικῆς γῆς μόνος ὁ Βάσβαρος ἐναποκρυβείς ἀμπελοῦ θρίγκω. Ἐκρύβη εἰς πε-

ρίφραγμα ἀμπελοῦ τινὸς καὶ διέλαθε τὴν προσοχὴν τῶν νικητῶν. Καὶ μετὰ τὴν σωτηρίαν ἐκ βεβαίου θανάτου ἐξηκολούθησε τὴν ἰδίαν ζωὴν τοῦ ληστρικοῦ βίου, τὰς λεηλασίας, τοὺς φόνους, θηρίων ἀνημέρον καὶ μέγα κακὸν εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Πλείστα ὄρη τῆς Ἀκαρνανίας διήλθε ὁ φοβερὸς αὐτὸς ληστὴς καὶ τέλος κατέληξεν εἰς τὸ ὄρος Νύσαν εἰς τὴν Περιφέρειαν Τριφυλίου Σηρομέρου. Ἐκεῖ εὖρε Νάον ἐπ' ὀνοματί τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ μάλιστα ἐν ὥρᾳ Θείας Λειτουργίας, Ἱεροῦργοι εὐλαβέστατος ἱερεὺς Ἰωάννης Νικοπολίτης. Ἦλθεν ὁ θῆψ «τὸν θύοντα θύσαν τὴν ζωηφόρον τε καὶ ἀναίμικτον».

Αὐτὰ μὲν ἐσκέπτετο τὸ ἀπολόγος πρόβατον, ἀλλ' ὁ καλὸς ποιμὴν «οὐ θελήσει θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ». Συνέλαβε τὸ πλάνωμενον. Ὁ βίβλος οὐ βέλει ὀπτασίαν. Βέλει μετὰ τοῦ ἱεροῦργοῦ ἱερέως καὶ τὸν Χριστὸν ὡς βρέφος καὶ ἀγγέλου.

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ
Εἰς τὴν 3ην Σελίδα

Ὅσοι καὶ ὅσαι ἐκτιμήσατε τὴν χρησιμότητα τῆς «Αἰτωλικῆς» συστήσατε τὴν εἰς ὅσους δὲν τὴν λαμβάνουν καὶ ἀποστείλατε τὴν συνδρομὴν σας εἰς κ. Κωνσταντίνον Τσακάλην Μεσολόγγιον.

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ...

Γεώργιος Δημητρίου

Ἐνας ὑποδιδάσκαλος τοῦ ἀποκλεισμένου Μεσολογγίου

ΤΟΥ Κ. Κ. Σ. ΚΩΝΣΤΑ

Ἡ Παλαμαία ἢ Μεσολογιάς Σχολή (1760—1824) καλεῖται, ὅτι μόνον τὴν παιδευτικὴν παράδοσιν τοῦ Μεσολογγίου, προεπαναστατικῆ καὶ ἐπαναστατημένου, ἀλλὰ καὶ ὅλων γενικὰ τῶν σχολῶν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ὁνομαστοὶ δασκάλοι τῆς, πρὸ τῆς μισοῦ τοῦ σημερινοῦ ἐκείνου σχολείου τῆς Ρούμελης, ὁ λαμπρὸς ἰδρυτὴς καὶ ἐκτελεστὴς τοῦ Παναγιώτης Ἀλ. Παλαμᾶς (1723—1803) καὶ ὁ συνεχιστὴς καὶ διάδοχος του ἐνάμιλλος τῆς του Γρηγόριος (1824?), ἀπὸ τοὺς πρὸ σοφοὺς, πρὸς πρόσθετον σὺν ἔθνος ἢ πολυέκκλητον Παλαματικὴν δασκαλογενεῖαν. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνο-

μα τοῦ μαθητοῦ τοῦ Κοραΐ καὶ ἐνθουσιώδη, φιλελευθέρου καὶ μαχητικοῦ δασκάλου καὶ συνεχιστοῦ τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ Δημητρίου Παύλου, πρὸς τὴν ὁρμήναι ἀπόφασιν τῶν προκρίτων καὶ τῶν ὀπαρχηγῶν ἀνοίξε τὸ Μάϊο τοῦ 1824 σχολεῖο, ὅπου δίδασκε — γὰρ πόσον καρὸς, δὲν εἶναι ἐξακριβωμένο — ἀρχαῖα καὶ ἑλληνικά, γαλλικά καὶ ἰταλικά δὲν εἶναι ἄγνωστο στὴν ἱστορίαν τῆς νεοελληνικῆς παιδείας. Τὰ «Ἑλληνικά Χρονικά» τοῦ Μάγερ, φύλ. 43, 45, 56, 59 τοῦ 1924 ἀναφέρουν πλατεῖα τὴν ἐργασίαν τοῦ Δημητρίου Παύλου. Ἡ ἀναδίφηση τῶν «Γεν. Ἀρχ. τοῦ Κράτους» μᾶς προσφέρει καὶ ἕνα ἄλλο ὄνομα δασκάλου τότε ἐκεῖ, ἐντελὸς ἀγνώ-

στο, νομίζομε, ὡς τώρα. Εἶναι ὁ Καρπενησιώτης ὑποδιδάσκαλος τῆς Σχολῆς τοῦ Μεσολογγίου στὰ 1825, Γεώργιος Δημητρίου. Τὸν μαθαίνομε ἀπὸ τρία ἔγγραφα (Ἐκτελεστ., φάκ. 8 τὸ 1ο, φάκελ. 82 τὸ 3ο) πρὸς τὸ περιεχόμενό τους εἶναι σχετικὸν μετὰ αἴτησιν τοῦ Δημητρίου τούτου γιὰ τὴν καταβολὴν ἀπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ καθυστερομένου μισθοῦ του τεσσάρων μηνῶν. Ἰδοὺ τὰ ἔγγραφα:

1^ο
Περίοδος Γ'
Ἀριθ. 1225
Προσωρινὴ Διοίκησις ἡς τῆς Ἑλλάδος
Ὑπουργεῖον Ἑσωτερικῶν
πρὸς τὸ
Ἐκτελεστικὸν Σώμα
Ἀπάντησις εἰς τὴν ὑπ. 5969 διαταγὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τούτου Σώματος.
Ὁ Γεώργιος Δημητρίου, ὅστις ἐξεργασίαν ὑποδιδάσκαλος τῆς ἐν Μεσολόγγι Σχολῆς, ἦτον συμφωνη-

μένος ὡς τοιοῦτος ἀπὸ τῆς τοπικῆς ἐκεῖ Διοικήσεως καὶ ὀχι ἀπὸ τοὺς πολιτῆς Μεσολογγίου.
Ἐκτελεστ. Ὁδὴν ἡ Διοίκησις (κρίνεται δικαίον) νὰ τὸν πληρώσῃ τὸν τετραμηνίον μισθόν, τὸν ὁποῖον εἰς Μεσολόγγιον δὲν ἡμάρτυρε νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἐλλείψειν τὴν χρηματικὴν.
Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 9 Ἀπριλίου 1825
Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν
Γρηγόριος Δικαίος
Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
(τ. σ.) Γεώργιος Παράκης

2^ο
Περίοδος Γ'
Ἀριθ. 6210
Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς Ἑλλάδος
Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σώμα
πρὸς τὸ
Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν
Ἐἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀρ. 1225 ἀναγραφῆς του διατίθεται τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ λογαρίσῃ τὸν μισθὸν τοῦ Γεωργίου Δημη-

ΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΕΚΕΡΔΙΣΕ ΣΥΜΠΟΛΙΤΙΣ

Εἰς τὴν πόλιν μας ὁπῆρξε καὶ μία τυχερὰ τοῦ Λαχείου Συνακτῶν, ἡ δεσποινὴς Ἐρικέττη Γούδα καθηγήτρια τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Ἰνστιτούτου Μεσολογγίου, κερδίσασα τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νικητάρᾳ διαμέρισμα.

Τὸ λαχεῖον ἡγήρασε ἐκ τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ πρακτορείου τῶν ἐφημερίδων κ. Νικολάου Δρακοπούλου.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Τὰ ἐγκαίνια τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς Μεσολογγίου θὰ γίνοντο ἐντὸς τοῦ μηνός. Ὁ προεστώμενος τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας κ. Ἡλίας Καμπανάρης μεταβαίνει εἰς Ἀθήνας θὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ ὑφυπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Παν. Σταυροπούλου, πρὸς καθορισμὸν τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαίνιων. Εἰς ταῦτα θὰ παραστῇ ὁ ὑφυπουργὸς κ. Σταυρόπουλος.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΙΚΕΣ ΩΜΟΡΦΙΕΣ

ΨΑΡΕΥΜΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΑΡΑΣΟΒΑ

ΕΙΣ τὴν ἄκραν αὐτὴν ὑπῆρχε ἡ παλαιὰ πόλις Ὑποχαλκίς. Ἀποικία τῶν Σαλκιδιέων. Χαλκίς καλεῖται καὶ ἡ Βαράσοβα (Σλαυικὸν ὄνομα).

τρίου δι' ὅσον καιρὸν ἐχηρμάτισεν ὑποδιδάσκαλος τῆς ἐν Μεσολογγίῳ Σχολῆς μετὰ τὴν συμφωνίαν ἐκείνην, Ναύτιον τῇ 14 Ἀπριλίου 1825

Ὁ Ἀντιπρόεδρος
γγήκας μπότασης
Ὁ πρῶτος Γεν. Γραμματεὺς
(τ. σ.) Δ. Χρηστίδης

Περίοδος Γ'
Ἀριθ. 6384

Προσωρινὴ Διοίκησις τῆς
Ἑλλάδος
Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σώμα
πρὸς τὸ
Ὑπουργεῖον Οἰκονομίας

μετὰ τὴν ὁποίαν ἦτον συμφωνημένος ἀπὸ τὴν τοπικὴν ἐκεῖ Διοίκησιν, καὶ νὰ ἀναφέρῃ.
Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1314 ἐσωκλειστον ἀναφορὰν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν, διατάσσεται τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο νὰ διατάξῃ, ὅπου

"ΑΘΗΝΑ"

Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Καλλιτεχνῶν καὶ Τεχνικῶν Θεάτρων καὶ Κινηματογράφου ΠΑΤΡΩΣ

(Ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τοῦ Κράτους)
Μετὰ οἰκτροφείων διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῶν ἐπαρχιῶν.
ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΑΙ: Γούναρη 34
τηλ. 31-28 Πάτραι.

ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ!!!

ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΕΡΔΗ!!

6.240.000 δρχ.

ἐμοίραζε κάθε δεκαεπενδήμερο

ΛΑΪΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

ΤΩΡΑ, λόγω τῆς μεγάλης

ζητήσεως ἐκκυκλοφόρησε εἰς

7 σειρὰς καὶ θὰ μοιράσῃ

7.280.000 δρχ.

Λαϊκὸ Λαχεῖο!!

Ἡ χρυσὴ φωνὴ τῆς Τύχης

Πρωτοχρονιάτικη εὐχή

Πρωτοχρονιὰ γιορτάζ' ἡ ἀνθρωπότης
μ' εὐχὰς δῶρα λουλούδια καὶ τραγούδια
καλὴ χρονιά νὰ τὴ διαδοῦμ' ἔλοι μετὰ γαῖα
καὶ στὸ καθέν' ἐτι ποθεῖ μετ' αὐτὴ νὰ ἐκπληρωθῇ.

Ἀρχιχρονιά δ' ἡ χριστιανισμὸς διπλογορτάζει
τὸν Ἅγιο Βασίλειον τρανὴ ἱεράρχη ἀπὸ τὴν Καισαρεία
π' ἀγάπη τοῦ στὴ φτώχεια τῆς Οἰκουμένης σύμβολο ἐστάθη
ν' ἀρχεται μετὰ τὸ χιονιὰ φορτωμένους δῶρα τοῦ ντουινά.

Πρωτοχρονιά ἐστὶν ἡμερὰ τῆς χρονιάς τὸ διάβα
θᾶσαι ποῦ θὰ νὰ φέρῃς τὴ νοσταλγικὴ λαϊκὴ ἀπαντοχὴ
τὴ πολυπόθητη Εἰρήνην τὴ παγκόσμιαν χριστιανὴ γαλήνη
ἔτσι μ' εὐχὰς σὲ διπλοχαίρετ' αὖ ἐγκάρδια ἀγνά, καινούργια
γιατὶ μὰς Πρωτοχρονιά.

Μεσολόγγι Στάθης Γ. Λοῦβρος
(Ἀπ' τὴν ἀνέκδοτη
ποιητικὴ του συλλογῇ)

ΩΣΑΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΗ

(ΝΙΚ. Γ. ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΣ)

Στὴν σκέψῃ καλὴ μου ὄψῃ ἀγαπημένη
δὲν ξεδιαλύνω ἂν εἶσαι γῆ
ἂν εἶσαι, οὐρανός, εἰκόνα ἢ θάλασσα
αὐρὰ εὐωδιστὴ ἂν εἶσαι ἀπ' τῶν φυκιῶν τὰ μύρα.
Ὅλο ἄρμυρ τὰ ματκόλαδα καὶ φλόγα
μνήμες, μορφές, ψυχῶν ἀγκάλιασμα—σὰν ἔχω
καὶ στῶν χειλιῶν τὴν ἄκρη τῇ γέυσῃ τῆς ἀγάπης σου, καλέ,
πὼς με θυμήθηκες στὴ συννεφιά τῆς μνήμης ὡ πατέρα...
τὸ ἀργὸ σου βάδισμα ἤχο ραβδίου κρατεῖ
φωνὴ μεστή, λόγια σοφὰ στὰ χεῖλη φυλαγμένα
καὶ τοῦ χεριοῦ τὸ χάδεμα καὶ αὐτὸ σου θεία φωνή.

Μεσολογγίτη! Βράχε στητὲ στῶν γηραιῶν στὴν ὥρα
μνήμη σοφῇ, γραμμένη ἱστορία τοῦ καιροῦ σου
φῶς ἀνθρωπιάς, κορῶνα ἀγάπης, στύλος πατρίδας σου
καὶ γὰρ προσκύνηση, δάκρυ λυγμοῦ μ' ἐλπίδα.

Ἀπόστολος Ζαβιτανάκης

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ "ΑΙΤΩΛΙΚΗΝ,"

ΜΕ τὸ παρὸν ἐστάλησαν 10 φύλλα εἰς Αἰτωλοκαρνάας καὶ τῶν δύο φύλλων. Εἶναι δίκαιον νὰ μᾶς ταχυδρομήσουν τὴν συνδρομὴν τῶν. Διότι δὲν εἶναι δυνατόν διὰ ποσὸν δρχ. 20 κατὰ τριμηνίαν, ἢ 40 κατ' ἑξαμηνίαν ἢ 75 τὸ ἔτος νὰ ὑποστέλλωμεν εἰδικὴν εἰσπρακτορὰ. Καὶ μάλιστα εἰς τὸ ἀχανὲς τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιῶς, τῶν Πατρῶν, τοῦ Ἀργιῶν, τῆς Θεσσαλονίκης. Τὸ ποσὸν ποῦ θὰ εἰσπραχθῇ θὰ τὸ ἀπορροφήσῃ ὁ εἰσπρακτορ.

Διὰ τοῦτο θερμότατα παρακαλοῦμεν ὅπως ἀποστείλουν ἐπ' ὀνόματι: κ. Κωνσταντίνου Τσακάλην, διαχειριστὴν τῆς «Αἰτωλικῆς» Μεσολογγίων τὴν συνδρομὴν τῶν. Ἄν τὴν ἐπανέξωσιν—μὲν τῶν—εἰς μεῖζον ποσόν—θὰ καλῶσιν μετὰ τὴν δωρεάν τῶν σπουδαίας ἀνάγκας. Διότι ἡ ἐφημερίδα «Αἰτωλική» δὲν εἶναι προσωπικὴ ἐπιχείρησις. Οὐδεὶς πληρώνεται πλὴν τοῦ τυπογράφου, τῆς ἀξίας χάρτου καὶ τοῦ ταχυδρομείου διὰ τὰ γραμματισμὰ. Ἀνῆκει εἰς τὸν σύλλογον «Αἰτωλικῇ Ἐταιρίᾳ», τοῦ ὁποῖο ὁ σκοπὸς εἶναι διὰ τοῦ καταστατικοῦ καθωρισμένος. Στείλατε ὅλοι τὴν συνδρομὴν σας ὅπως σὰς στέλλομεν τὸ φύλλον.

Μεσολογγίων τῇ 6 Ἰανουαρίου 1963

Η «ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ»

Ὁ Πρόεδρος: Χρ. Εὐαγγελᾶτος. Ἡ Γεν. Γραμματεὺς: Μ. Γ. Τόλια. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον: Β. Θ. Παπαθεοδώρου, Φ. Τίγκας, Ν. Δρακόπουλος, Α. Γωγούσης, Α. Καραγκούνης, Δ. Ζαβέρδας, Θ. Γεωργόπουλος, Αικατερίνη Π. Κουρούκλη, Κ. Τσακάλης.

Αἰτωλοκαρναῖες

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

„ΟΙΤΗ“

Ὁδὸς Σωκράτους 29

Τηλέφωνον: 527-581

Διευθυντής: ΦΩΤΗΣ Δ. ΣΤΙΓΚΑΣ

★ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ★

Ἀφίξεις

Ἀφίκετο ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Νεοχώριον ὁ κτηματίας κ. Γεράσιμος Νικολοβένης.

Ἀφίκετο ἐξ Ἀθηνῶν ἡ κ. Εὐη Ταμπάκη.

Ἀναχωρήσεις

Μετὰ ὀλιγοήμερον, λόγω τῶν ἐσοτῶν παρμονῶν ἀνεχώρησαν εἰς Ἀθήνας οἱ δεσποινίδες Ἀρτεμὶς Κ. Γυφτογιάννη, ὑπάλληλος ὕπουργου Ἑσωτερικῶν, Νόρα Θ. Τεργεσινοῦ, Ἐανθοῦλα Ε. Βλαχοπούλου, ὑπάλληλος τῆς Γεν. Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων.

Ἀνεχώρησαν εἰς Ἀθήνας, ὁ Δημοτικὸς ὑπάλληλος κ. Νικόλαος Καπὲς, ὁ κ. Γεώργιος Θ. Γεωργόπουλος, Κωνστ. Σ. Καρανῆς, καὶ αἱ δεσποινίδες Ἑλένη Κ. Ντίνια, Ὀλγα Π. Κρήτα.

Γάμοι

Ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ ὑπολοχαγοῦ κ. Ἀποστόλου Σπ. Βαζούρα, μετὰ τῆς δ. Ἐρασμίας Σωτηρίου Σιδηροπούλου ὑπαλλήλου τῆς «Φίλιππος».

Πένθη

Ἀπέθανεν ἐν Νεοχωρίῳ Παραχειματιστὸς ὁ Γεράσιμος Ἀλέξανδρος ὁ Μεταξᾶς, καὶ ὁ Εὐάγγελος Μπάκας, ἐκ συγκοπῆς ἀμφότεροι.

Ἀπέθανε καὶ ἐκηδεύθη ἐν Ἀθήναις ὁ ἐν τιμητικῇ διαθεσμότητι συνταγματάρχης Μένιος Ν. Παπαϊωάννου, υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου βουλευτοῦ Ν. Παπαϊωάννου καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Δημάρχου Ἀργιῶν κ. Γεωργ. Παπαϊωάννου.

Μεταθέσεις

Μετατέθη εἰς Ἀργιῶν ἐκ Λεωφείου ὁ ὑπάλληλος τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς κ. Σπύρος Παπαδημητρίου.

Ὑπὲρ Ὀρφανοτροφείου

Ὁ κ. Γεράσιμος Χρ. Τσιντζός, κατέθεσεν εἰς τὸ Διοικητικὸν Ὀρφανοτροφεῖον δρχ. τριμηνίας εἰς μνήμην τῆς μητρός του Ἀγγελικῆς.

Εὐχαριστήριον

Μετὰ τὴν γαλήνησιν ἀπὸ τοῦ βαρὺ πλῆγματος τοῦ θανάτου τῆς πολυαγαπημένης μητρός μου Ἀγγελικῆς εὐχαριστῶ θερμῶς ὅλους τοὺς μετὰσχόντας εἰς τὴν ἐκφορὴν τοῦ λειψάνου συμπολίτας μου, ἰδιαιτέρως δὲ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Αἰτωλοκαρναίων.

Γερ. Χρ. Τζιντζός

Ἐργολήπτης Δημοσίων ἔργων

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΕΙΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΙ

ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ

ΥΠΗΚΟΥΣ

Κατόπιν τῆς παρὰ τοῦ Κογκρέσσου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ψηφίσεως νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας παρὰ τῶν Γερμανῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου πολέμου, καλοῦνται οἱ ἔχοντες τοιαύτας ἀξιώσεις δὲ πᾶς ἐρχόμενος εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἐν Πάτραις δικηγόρου κ. Βασιλείου Σωτηροπούλου, τῶς νομικῆς συμβουλῆς Ἀμερικανικῶν Ἐταιρειῶν, ρυθμίσουν τὰ τῆς ἐκπροσώπησέως τῶν, ἐν ὧν τῆς σχετικῆς προθεσμίας πρὸς ὑποβολὴν τῶν ἀπαιτήσεων μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν. (Κανὼν 54, τηλέφωνον 21-39).

ΠΕΝΘΗ

ΠΑΝΟΣ ΚΟΚΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησε ὡς προσδωμάτιον εὐρέθῃ νεκρὸς ὁ προσφάτως τὸν καθαρισμὸν τοῦτο Πάνος Κοκκόπουλος. Ὡς διεπιστώθη ὁ θάνατός του προήλθε ἐκ καρδιακῆς παθήσεως κατὰ τὰς πρωινὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς. Ἡ κηδεὶα του ἐγένετο τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας. Εἰς τὴν κηδεῖαν του παρέστησαν πλείστα μέλη τῶν Ἐργατικῶν Ὀργανώσεων ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Μεσολογγίου κ. Ἀναστ. Πρεβεζάνου, ὅστις καὶ τοῦ ἀπηθύοντο θερμοὺς συγκινητικὰς λόγους, ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπιλεκτὰ μέλη τῆς κοινότητός μας.

Ὁ μεταστάς κατήγετο ἐκ Κωσταντινουπόλεως ἐλθὼν εἰς Μεσολογγίον ἀπὸ 20ετίας περιόδου. Ἀπὸ 10ετίας καὶ πλέον ἐργάζετο εἰς τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Μεσολογγίου προσφέροντας τὰς υπηρεσίας του ὡς καθαριστής. Ἡ Διοίκησις τοῦ Ἐργατ. Κέντρου Μεσολογγίου καὶ εἰς αἱ Ἐργατ. Ὀργανώσεις τὸν περιέβαλον μετὰ ἀγάπης καὶ στοργῆς καὶ τὸν ἐνίσχυον ἠθικῶς καὶ οἰκονομικῶς.

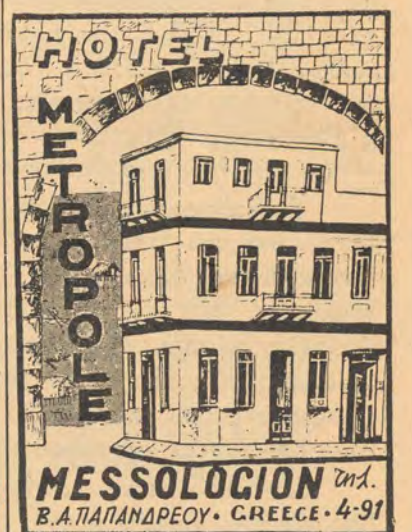
Ἀκόμη δὲ περιεβλάπτο καὶ ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Νικ. Βάλβη, ἧτις τὴν προσήνεγκε φαγητὸν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καὶ τὴν παρέιχε καὶ ἐτι ἄλλο ἥτο δυνατόν.

Ὑπῆρξε καλὸς, εὐγενὴς, πρόθυμος καὶ πειθαρχημένος εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ε.Κ.Μ. Ἦτο τελειῶς ἕνους καὶ ἐστερημένος οἰκογενείας καὶ συγγενῶν. Π.

Ἐκδόσεις

Ἐκκυκλοφόρησεν ἡ μουσικολογραφικὴ ἔργασία τοῦ συνεργάτου μας κ. Κ. Σ. Κώνστα: «Τὸ Μάρκου Μπότσαρη».

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο μελέτημα τοῦ δοκίμου ἐρευνητοῦ εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἐνδοξὴν πτῶσιν τοῦ Σουλίου τοῦ πολεμάρχου (139) ἐπέτειος τοῦ θανάτου (του), ὅπως αὐτὴ ὀρθολογικῶς εἰς τὴν δημοτικὴν ποιήσιν τῆς Ροῦμελης, συνοδεύεται δὲ καὶ ἀπὸ μίαν πιστὴν μουσικὴν καταγραφήν ἐνὸς δημοτικοῦ σκοποῦ εἰς βυζαντινὴν γραφήν, ἐνῶ ἀξιόλογοι ἀπόψεις διατυπώνονται διὰ τὴν καταγραφήν εἰς τὴν τραγουδιστικὴν μοσφὴν τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, Σχῆμα 8ον, σελ. 16 ἀνάτυπον ἐκ τῆς Στερεολλογαδικῆς Ἐστίας Ἀθηνῶν 1962.

MESSOLOGION Ltd.

Β.Α.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ· GREECE· 4-91

Ἀπὸ ὅλα τὰ βιβλία ξεχωρίζουν αἱ

Ἐκδόσεις Φέξη

Διὰ τὸ περιεχόμενον τῶν καὶ τὴν πλέον καλαισθητὸν ἐμφάνισίν των

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ ΜΕ ΤΙΜΑΣ ΑΘΗΝΩΝ:
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΟΥΔΟΥΜΗ - ΠΑΤΡΑΙ

Ζητήσατε τοὺς νέους τιμοκαταλόγους

ΑΙΤΩΛΙΚΑ

ΟΙ ΤΡΩΓΛΟΔΥΤΑΙ

Τὸ Αὐτάρχειον τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείας διεδίδασκε—διὰ τῆς Κυρίας τῶν Τιμῶν δίδος Ἑλένης Παπαρηγοπούλου—τὸ τηλεγράφημα τοῦ κ. Δημάρχου πρὸς τὴν Βασιλίαν. Τὸ διεδίδασκε πρὸς τὸν νέον Ὑπουργὸν τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας κ. Κωνσ. Δ. Τσάτσον, ὅπως διεδίδασκε καὶ τὰ δύο ὑπομνήματα τοῦ κ. Εὐαγγελιάτου πρὸς τὴν Μεγαλειότητα διὰ τοὺς τρωγλοδυτάς τῶν Ταμπακαριῶν καὶ τῆς περιμετρικῆς ὁδοῦ. Τὰ δύο ὑπομνήματα τὰ δημοσιεύμενα εἰς τὴν θέσιν τοῦ κυρίου μας ἄρθρου. Ἀποδίδομεν μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ θέμα τῶν τρωγλοδυτῶν. Εἶναι δημιούργημα τῆς κατοχῆς καὶ τῶν ἀρμενίων ἀρχῶν ποὺ ἐπέτρεψαν νὰ γίνον αἱ ἀβλίαι αὐταὶ καλῶσαι εἰς τὸ τέλμα τῶν Ταμπακαριῶν καὶ εἰς τὴν παραλιακὴν ὁδὸν τῆς Περιμετρικῆς. Τὰ Ταμπακαριά πρέπει νὰ ὑψωθοῦν ἕνα μέτρο διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀσφάλεια ἀπὸ πλημμύρας καὶ ἡ περιμετρικὴ ἔχασε τὴν ἀξίαν τῆς. Ὁ δρόμος αὐτὸς ἦτο δρόμος περιπάτου. Καὶ τώρα εἶναι δρόμος καλυθών. Ἡ λύσις τοῦ σκληροτάτου αὐτοῦ προβλήματος ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν κ. Κωνσ. Δ. Τσάτσον. Δύο λαϊκὰ πολυκατοικίαι θὰ στεγάσουν ἀνθρωπίνως τοὺς τρωγλοδυτάς καὶ θὰ ἀπαλλάξουν τὴν πόλιν ἀπὸ τὸ αἶσχος τῶν τρωγλῶν. Ὁ κ. Τσάτσος εἶναι θαυμαστὴς τῆς λιμνοθάλασσας καὶ ὁμνιῇ τῆς δόξης τοῦ Μεσολογγίου. Εἶναι ἔπειτα Ρουμελιώτης. Καὶ εἶναι καὶ πρὸς νὰ ἀποκτήσῃ προβάδισμα καὶ ἡ Ρούμελη. Ἐχει δικαίωμα ὅσον καμμία Ἑλληνικὴ περιοχὴ. Καὶ διὰ τὸ παρελθὸν καὶ διὰ τὸ παρόν.

ΑΙ ΑΣΤΙΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Ὁ κ. Δήμαρχος Μεσολογγίου κατόπιν διαδήματος τοῦ Προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας Ἑπαγγελματιῶν κ. Κωνσ. Σταμάτη καὶ τοῦ ἐμπόρου κ. Τάσου Τρικινέτι προέβη εἰς ἐνεργείας παρὰ τῇ Νομάρχῃ κ. Ἰωάν. Μήλιω καὶ τῇ Προέδρῃ τοῦ 13ου ΚΤΕΑ κ. Δημ. Γιαννακᾷ διὰ τὴν πύκνωσιν τῆς λεωφορειακῆς συγκοινωνίας Μεσολογγίου—Μακρυονείας καὶ κατόπιν διαδήματος τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Γαλατῆ κ. Ἀθαν. Ντέμου διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τῆς ἀστικῆς συγκοινωνίας Μεσολογγίου—Γαλατῆ. Τὰς δύο αὐτὰς ἐνεργείας τοῦ κ. Δημάρχου, τὰς θεωροῦμεν σπουδαιότητας διὰ τὴν συγκοινωνίαν μας, ὅπως καὶ ὁμοίαν του διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀστικῆς Ἀγριῆς εἰς Μπαμζῖναν διὰ τῆς Τουρκόστρατας.

Ο κ. ΘΕΟΔ. ΚΑΡΚΑΝΤΖΟΣ

Τὸ ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων ἐποθέτησε παρ' αὐτῶν τὸν Ἐπιθεωρητὴν Δημοσίων Ἔργων κ. Θεόδωρον Καρκαντζόν, στερεῶσαν τὸν Ὑδραυλικὸν Ἔργων τὸν ἱκανὸν καὶ ἀπαράμιλλον Διευθυντὴν. Νομίζομεν δὲν ἦτο καιρὸς νὰ στερεωθῇ ἡ Αἰτωλοακαρνανία τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ κ. Καρκαντζοῦ. Γνωρίζομεν τὸν ἀνδρα, τὴν εὐθύτητα καὶ ἱκανότητά του, ὅπως καὶ ὅλας τὰς μακρὰς, μακροτάτας ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν.

Η ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΣΙΝΤΖΟΥ

Ἔργον λαμπρὸν ἐπέτελεσε ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις καὶ τὸ ἱερατεῖον τῆς πόλεώς μας, ἀποδώσαν τιμὰς εἰς τὴν Ἀγγελικὴν Τσιντζοῦ ἀπελθούσαν τοῦ κόσμου. Ἡ παρουσία ὅλου τοῦ κλήρου εἰς τὴν κηδείαν καὶ ὁ ἐπικηδείας λόγος τοῦ πανοσιολογιστάτου ἀρχιερέως τοῦ κ. Καλλινίκου Πούλου εὐφρόνισαν τὰς ἀσχολίας ὑπὸ πάντων. Οὕτω ἔπρεπε νὰ κηδεύθῃ ἡ χήρα ἑνὸς ὑποδειγματικοῦ χριστιανοῦ, τοῦ ἀειμνήστου ἱεροδιδασκάλου Κίτσου Τσιντζοῦ, διελθούσα ὅλην τὴν ζωὴν τῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν χριστιανικὴν διδασχίν.

ΤΟ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΝ

Ὑπευθυμίζομεν εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον κ. Παν. Κανελλόπουλον καὶ τοὺς ὑφυπουργοὺς κ. κ. Δημήτριον Ἀλιμπράντην, Παναγιώτην Σταυρογιάννη καὶ τὸν βουλευτὴν κ. Κωνσταντῖνον Σ. Τρικοῦπην τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς κατασκευῆς τοῦ νομοσχεδίου διὰ τὸ Ὑδραγωγεῖον. Θὰ ἀποβῇ τὸ Μεσολόγγι τὸν Μάρτιον ἂν δὲν ἀποκτήσῃ νέον δίκτυον ὕδατος.

Τὸ καζότερον Δῶρον

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν διὰ μαθητὰς καὶ μαθητρίδας εἶναι τὸ βιβλίον:

Ἐνάλυσσις τοῦ ἔσωτερι- κοῦ μας κόσμου

Ἀναλύονται ὅλοι οἱ ἀνθρώπιναι χαρακτῆρες. Ἐργάσαντες δι' αὐτὸ πανηγυρικαί κηρίαι: ἀπὸ Καθηγητῆς Πανεπιστημίου, Πατριάρχου, λογοτέχνη. Ζητήσατε τὸ ἀπὸ ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ τῶν πρακτορείων ἐφημερίδων Μεσολογγίου ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΑΤΡΑΣ Βιβλιοπωλεῖον ΚΟΥΔΟΥΜΠΗ

ΤΑ ΔΥΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΤΟΥ κ. ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Μ. ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝ

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ
Ἐκ τῆς 1ης Σελίδος

καὶ ζήσας τὸ δράμα τῶν ἐκεῖ τρωγλοδυτῶν ἔδωκε διαταγὰς ἀνεγέρσεως πολυκατοικιῶν, πρὸς ἐγκατάστασιν αὐτῶν.

Τὸ Μεσολόγγι προϋπῆρχε τῆς Κρήτης καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ μετὰ τοῦ Δημάρχου τῶν, ὑπῆρξαν καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς ὑποδειγματικῶς ἀφωσιωμένους εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ὀρόνον ἀπὸ Γεωργίου τοῦ Α'. Καὶ δοκιμάζον πικρίαν διότι ὑπελείφθησαν τῶν Κρητῶν καὶ παραμένει τὸ αἶσχος τῶν τρωγλῶν εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς πόλεως καὶ τὸν παραλιακὸν τῆς δρόμον. Καὶ ἡ ἐγκατάστασις τῶν τρωγλοδυτῶν ἐγένετο ὅτε δὲν ἦμην Δήμαρχος, ἀλλὰ ὡς βουλευτῆς ἐτέλουν Βασιλικὴν ἐντολὴν νὰ κρατήσω εἰς τὰς Ἰονίους Νήσους 160 χιλιάδες Ἑλλήνων ἀπειλούντων νὰ δημιουργήσουν νέον προσφυγικὸν πρόβλημα ἐν Ἀθῆναις.

Με συγχωρεῖτε Μεγαλειότητα, διότι ἐνοχλῶ τὴν ἡσυχίαν Σας, ἔπειτα ἀπὸ τὸσον κοπιῶδες τοῦ διαρρυσαντος ἔτους ἔργον σας. Γνωρίζετε πόσον τὸ τιμῶ, κατὰ τὸν πανηγυρικώτερον τρόπον. Καὶ ἀπευθύνομαι διὰ νὰ παρακαλέσω εὐλαβῶς ὅπως εἰς τὸ τέρμα 50 χρόνων ὑπηρεσιῶν μου εἰς τὸν τόπον—ἃς εὐδόκησε ὁ Βασιλεὺς προσφάτως καὶ πάλιν νὰ τιμῇ διὰ τοῦ Ἀνωτέρου Ταξάρχου τοῦ Τάγματός τοῦ Γεωργίου Α'—μὲ βοηθήσῃτε. Καὶ μὲ βοηθήτε εἴτε διὰ τοῦ Ὑπουργείου, εἴτε διὰ τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος, ἀνεγείρουσα δύο πολυκατοικίας διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς πόλεως ἐκ τῆς στιγματιζούσης τὸν πολιτισμὸν μας ἀβλιότητος τῶν τρωγλοδυτῶν Μεσολογγίου.

Μετὰ θαυμάτου σεβασμοῦ
Ἀφωσιωμένους θεράπων
Δήμαρχος Ι. Η. Μεσολογγίου
ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ

12/7/1962

ΑΓΙΟΙ ΕΝ ΑΙΤΩΛΙΑ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ

ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΣ ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΝΕΟΣ

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ
Ἐκ τῆς 1ης Σελίδος

Πιστεύει εἰς Χριστὸν καὶ βαπτίζεται. Διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος καθαρθεὶς ἀπὸ τὸν ῥυπον τῶν ἁμαρτιῶν. Δὲν μένει ἔως ἐδῶ. Προχωρεῖ. Θέλει νὰ ἐξελεσθῇ. Θέλει νὰ ἀπορηλατῇ τὸν ἐαυτὸν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατοῦ. Θέλει νὰ ζῇσῃ ζῶν ἀσκητικῶς. Κεῖται μόνος. Ὁ λόγος γίνεται πρὸς αὐτόν, ὁ λόγος ἀσκήσεως. Ὁ κακοῦργος ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ. Ἐπὶ τρία ἔτη ἀσκήσει ἐν τῇ ἐρήμῳ, νηστεία ἀγρυπνίας καὶ προσευχῇ. Καὶ ἐκεῖνος ὅστις ἐχρησιμοποίησε τὰς ἀλυσίδας διὰ νὰ δένῃ τοὺς αἰμαλώτους, τώρα φέρει περὶ τὸν τραχὺλὸν ἀλυσίδα βαρεῖαν πρὸς ὑποταγὴν τῆς σαρκὸς. Ζῇ βίον ἀσώματον ἐν σώματι. Κάποιαν ἡμέραν κυνηγῶν ἐκ Νικοπόλεως ἐξήλθεν διὰ κυνήγιον εἰς τὸ ὄρος, ἐνθα ἐν σπηλαίῳ ἠσκήτευσεν ὁ Ἅγιος. Περιεπλανῶντο οἱ τὴν ἡμέραν χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ὅταν ἐνύκτωσε συνήντησαν τὸν σκελετωμένον Ὀσίον καὶ ἐξήρπασεν αὐτὸν τὸ νόσος ἐκλαβόντες αὐτὸν ὡς θηρίον. Τὸν ἐπληξάν Θεοῦ ἀνάμωτος. Ὁ δ' ὀδυνάται μὲν καὶ πικρῶς ἀνομιῶται, φέρει δ' ὅμως καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἀναβῇ τὸ θυλλοῦμενον «εἰς Βάρβαρον ποτήριον, ὅποιον ἄλλοις κενέρας».

Συνεχίζει ὁ Κωνσταντῖνος Ἀκροπόλιν. Ἐατὸν τὴν ἀναβῶν εἰς ἰδίαν ἐκτίσαν σφαλμάτων καὶ τὰ τῆς ὁδότης καὶ τὰ τοῦ πάθους προβάλλετο. Εὐχαριστῶ σὺ, λέγω ἀνεξίκακε κύριε, ὅς με τῆς προγονικῆς ἐρήσας πλάνης ὅς με τῆς τοῦ Σατὰν δυναστείας μετέστησας καὶ πρὸς σωτηρίας ὁδὸν καθοδήγησας. Ὁφείλω πάτερ Ἰωάννη, καὶ σοὶ χάριτας. Μνημαῖόν σου τὸν ἀγαθὸν εὐεργέτην οἶδα μετὰ Θεοῦ. Νενουθετήτας γὰρ καὶ τὰ εἰκότα μοι συμβεβούλευσας πᾶν συντελεῖς ὑποθέμενος προσέσθαι τὸν φαῖλον τὰ ἀγαθὰ καὶ τὸν ματαιὸν τούτων καὶ ψευδὸν ἐκεῖνα προτιμῆσαι τὰ ἀληθῆ καὶ σωτήρια. Εὐρισκόμενος εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς τὸν ἐνθυμῆται τὸν Εὐεργέτην τοῦ Ἱερέα Ἰωάννην, τὸν κατηχήσαντα καὶ βαπτίσαντα αὐτόν. Οἱ κυνηγοὶ ἐθλίβον διὰ τὸν θάνατον τοῦ καὶ μάλιστα, ὁ

ταὶ ἔμαθον παρ' αὐτοῦ τὴν ζωὴν τοῦ. Ἐρχεται ὁ Ἱερεὺς καὶ τὸν εὐρίσκει νεκρὸν. Τὸ λείψανόν του ἐνταφιάζεται μετὰ θήρων. Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ἀργότερον ἀνηγέρθη ναὸς ἀκριβῶς εἰς τὰ Λουτρά Τρύφου.

Τῷ 1878 ἐγένετο ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἀπορηλατῶμενου ναοῦ, ἐκ τοῦ Ἱεροῦ τοῦ ὁποῖου ἀναβλήσκειν ἱερατικὰ ὕδατα. Μάλιστα καὶ Ἀκροπόλις ἀναφέρει, ὅτι ἐξήρχετο μῦρον ἐκ τοῦ τάφου. Ἀπὸ τοῦ σώματος ἑκείνου ἐξήρχετο μῦρον!! Ὁ θαυμασιώτερον παντοῖον ἐκτελεῖ νοσημάτων χροῖμενον ἡ ὁπωσοῦν μεταλαμβάνοντες. Ὁ ἴδιος ἀναφέρει, ὅτι διὰ τοῦ μύρου τοῦτον ἐθεραπεύθη καὶ ἡ μικρὰ θυγάτηρ του, καὶ λεπτοὶ ἐθεραπεύθησαν. Οὕτω παρέδωκε τὸ πνεῦμα τῇ γ' Ἰουνίου ὁ Ὅσιος Βάρβαρος. Ἦν Βάρβαρος μὲν δούλος ἐν γῇ σὺν πόνοις. Ἐλευθερὸς νῦν δ' οὐρανῷ χαίρων πέλει.

Τὶ νὰ πρωτοθαυμάσῃ κανεὶς μελετῶν τὸν βίον τοῦ Ἁγίου; Ἰδιαιτέρως ἐντυπωσιῶν προέβη τὸ γεγονός, ὅ ἡ ληστὴς νὰ γίνῃ Ἅγιος! Ὁ ληστὴς νὰ γίνῃ μοναχός! Τὸ θῆρον τὸ ἀνήμερον ἀνίον. Ἦ κατὰ, ὅπου ἐπέρονα, εὐλογία. Ἦ κακοῦργος, ἀγιότης. Ὁ φόβος καὶ τῆς χάριτος. Ὁ ἀμαρτωλὸς ἀμερπτος. Ὁ ἀσεβὴς εὐσεβής. Ὁ ἀπαῖς φιλόφρων. Ὁ βάρβαρος πολιτισμένος. Ὁ ἀγενὴς εὐγενής. Ὁ μνηστικός ἀνεξίκακος. Συγχωρεῖ τοὺς θανατωσάντας αὐτόν.

Καὶ τοῦτο τὸ μέγα καὶ θαυμαστὸν, αὐτὴ ἡ νεκράναστασις χάρις εἰς τὸν Χριστόν, εἰς τὴν Θεοκελίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἦκεσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου καὶ νὰ ἐξέλθῃ νέος ἀνθρώπος τελείως διαφορετικὸς. Ἦ Χριστιανὴ καὶ διδασκαλία θαυματουργεῖ. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι σπέρμα Πνευματικὸς, εἰσερχόμενος εἰς τὴν καρδίαν δημιουργεῖ νεκράναστασις. Προκαλεῖ μεταβολὰς. Κάμνει θαύματα.

Ἀς ἀνοίξωμεν λοιπὸν τὴν καρδίαν μας εἰς τὸν Χριστόν. Ἀς ἐγκολπωθῶμεν τὴν διδασκαλίαν τοῦ, ὅς ἐφαρμόσωμεν τὸν Εὐαγγέλιον καὶ τότε θὰ ἐλθῇ ἡ μακαρία ἐποχὴ, ἣν προεφύτευεν ὁ Προφῆ-

ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Ο ΕΞΟΧΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΚΕΙΤΑΙ μετὰ τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ καὶ Ἁγίου Ἰωάννου. Ἀνεστηλώθη ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Χρυσογέλου εἰς μνήμην τοῦ ἐκτελεσθέντος ὑπὸ τῶν Ἐκκομμουνιστῶν Δικηγόρου Βασιλείου Ν. Χρυσογέλου. Τὴν πρωτοχρονίαν ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ ἀιδεσιμωτάτου ἱερέως κ. Θεοδοσίου Παναγιώτου λειτουργία μετὰ μνημοσύνης τοῦ Β. Χρυσογέλου εἰς 8 παρέστησαν οἱ ἀδελφοὶ του καὶ πλήθος κόσμου.

ΚΑΤΟΠΙΝ ΑΔΕΙΑΣ ΘΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟΝ Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΙΑ ΛΙΑΝΙΚΗΝ ΠΩΛΗΣΙΝ

Μέτρα προστασίας ἐμπορίου

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἀναγραφέντων ἀπὸ τῶν σελῶν αὐτῶν πληροφωρικῶς σχετικῶς μετὰ τὴν διώξιν τοῦ πειρατικοῦ ἐμπορίου, πληροφωρούμεθα ὅτι διὰ τοῦ καταρτισθέντος νομοσχεδίου προβλέπονται μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τοῦ νομίμως ἀσκουμένου ἐπαρχιακοῦ ἐμπορίου καὶ ρυθμίζεται ὁριστικῶς τὸ θέμα τῆς ἀσκήσεως τοῦ πλανοδίου τοιούτου. Δι' αὐτοῦ ὁρίζεται, μετὰ ἄλλων, ὅτι ἡ ἀπὸ νομοῦ εἰς νομὸν μεταφορά ἐμπορευμάτων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς λιανικῆς πωλώσεως τῶν πλανοδίων, εἴτε ἐπὶ τροχοφόρῳ ἢ εἰς ἐστεγασμένους χώρους οἱ ὅποιοι ἐνοικιάζονται δι' ὀλιγόμηνον χρονικὴν διάστημα, ἐπιτρέπεται μόνον κατόπιν ἀδείας τοῦ ὑπουργείου Ἐμπορίου, χορηγούμενης μετὰ σχετικὴν αἰτήσιν τοῦ ἐνδιαφερομένου.

Διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ὡς ἀνωτέρω ἀδείας πρέπει ἡ αἰτούμενη ταύτην ἐπιχείρησις νὰ εἶναι ἐγγεγραμμένη εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους τῆς τελευταίας τριετίας, ἡ δὲ ἐκτὸς ἐδρας ἐμφανίσις τῆς νὰ γίνεταί ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν καὶ τὸν τίτλον τῆς ἐδρας τῆς ἐπιχείρησεως. Ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ ἀναφέρεται ὁ ἀκριβὴς τόπος ὅπου θὰ πωληθοῦν τὰ ἐμπορεύματα, ἐνθὺ παραλλήλως δέον νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐπιτοπίου καταναλώσεως. Ἐδύνητον εἶναι ὅτι ὁ λαμβάνων τὴν ἀδειαν ὑπόκειται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τηρήσεως τῶν ὥρων ἐργασίας καὶ τῶν ἀρχῶν γενικῶς ὑφίσταται τὸν αὐστηρὸν ἀγορανομικὸν ἐλεγχον.

Δι' ἐτέρου ἁρθροῦ τοῦ νομοσχεδίου ὁρίζεται ὅτι τὰ ἀνωτέρω δὲν ἰσχύουν διὰ τὰ ὀπωρονικὰ καὶ ἐστεγασμένους καὶ γενικῶς διὰ τὰ φθαρτὰ ἀγροτικὰ προϊόντα. Ἐπίσης δὲν ἰσχύουν αἱ ἀνωτέρω ἀπαγορεύσεις προκειμένου περὶ συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐτήσιαις κατὰ τόπους ἐμποροπανηγύρεις. Τέλος διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὁρίζεται, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν χορηγήσις ἀδείας κυκλοφορίας αὐτοκινήτου, τοῦ ὁποῖου θὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς κινητὸν κατὰστημα, προϋποθέτει τὴν ὑπαρξίν ἀδείας μεταφοράς ἐμπορευμάτων πρὸς λιανικὴν πώλησιν.

ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΤΗΣ ΦΑΝΕΛΛΑΣ ΕΚΑΛΥΦΘΗΣΑΝ ΑΠΟ ΔΩΡΕΑΣ ΤΗΣ Α. Μ. ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

Εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς στρατιωτικῆς λέσχης Ἀθηνῶν ἐγένετο τὴν παρελθούσαν Πέμπτην μετὰ τὴν συνῆθη ἐπισημότητα, ἡ ἐορτὴ τῆς κοφίματος τῆς πίττας τῆς «Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου». Ὁ γενικὸς γραμματεὺς κ. Πετραλῆς ἀντὶ ἀπολογισμοῦ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐφέτος τὰ ἐξόδα τῆς «Φανέλλας» διὰ τὰς ἀνάγκας 100 χιλ. περίπου ἀνδρῶν ἑκαλύφθησαν ἀπὸ δωρεῶν τῆς Βασιλείας.

Ὁ ὑπαρχηγὸς τοῦ ΓΕΣ ἀντιστράτηγος Μουτούσης, διημέρευσε τὰς εὐχαριστίας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ ἡ πρόεδρος τοῦ ἱδρύματος πριγκίπισσα Εἰρήνην διένειμεν εἰς τοὺς κεκλημένους τὰ τεμάχια τῆς πίττας πλαισιωμένη ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ διαιτητικοῦ συμβουλίου.

Εἰς τὴν ἐορτὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως παρέστη ὁ ὑφυπουργὸς Ἀμύνης κ. Σ. Κούνδουρος.

τῆς Ἡσαίας. «Κοινεὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἐθνῶν καὶ ἐλέγει λαὸν πόλιν, καὶ συγκομίσουσιν τὰς μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἀροτρία καὶ τὰς ξιφώνας αὐτῶν εἰς δρέπανα καὶ οὐ λήψεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν καὶ οὐ μὴ μάθωσιν εἰ πολεμεῖν». (Ἡσ. β' 4).

Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΟΙΓΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ

Συμφώνως πρὸς ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου οἱ θυγόμενοι ἐκ τῶν ὁδολογικῶν ἔργων Ἀχελώου δικαιούνται ὅπως ἐντὸς πενήνθήμερον, ἀπὸ τῆς εἰσπρατήσεως τῶν, περὶ ἐκδόσεως τοῦ οἰκείου χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐπὶ τοῦ δημοσίου ταμείου, εἰσπράξουν ὁλόκληρον τὴν ὑπὲρ αὐτῶν καθορισθεῖσαν ἀποζημίωσιν. Πραγματοποιηθείσης τῆς εἰσπράξεως τῆς ὡς ἀνω ἀποζημίωσης ἡ παρελθούσα ἀπόζημιωσις τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας, συντελεῖται ἡ ἀπαλλοτρίωσις καὶ μετατίθεται ἡ κυριότης, μὴ απαιτούμενης μεταγραφῆς, εἰς τὴν ΔΕΗ, ἡ ὁποία καθίσταται ἐλευθερά νομῆς καὶ κάτοχος τῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἀκινήτων.

ΛΕΥΚΗ ΣΗΜΑΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΦΥΛΑΚΑΣ ΚΑΡΠΗΝΗΣΙΟΥ

Ἀνεκινώθη ὅτι αἱ φυλακαὶ Καρπηνησίου ὕψωσαν καὶ πάλιν λευκὴν σημαίαν. Ἀπὸ 20ῆμερον οὐδεὶς κρατούμενος εἰς αὐτάς.

ΕΟΡΤΑΙ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΝ

Κατὰ τὸ ἔτος 1963 θὰ ὁργανωθοῦν εἰς τὸν νομὸν Ἑδρυτανίας «εορταὶ τοῦ δάσους». Τοῦτο ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας, κατόπιν ἐισηγήσεως τοῦ Νομάρχου Ἑδρυτανίας.

Με μεγάλην ζωηρότητα διήλθε η έφετεινή έορτή της πρωτοχρονιάς εις την πόλιν μας 'Η δοξολογία εις τόν Μητροπολιτικόν ναόν 'Η πίττα εις τήν Λέσχην 'Αξιωματικῶν καί τὸ Νοσοκομεῖον

Ἡ πόλις ἐκινήθη ζωηρότατα τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιάς. Ἀπὸ τῆς πλατείας Μπότσαρη πρὸς τὴν ἑδρὴν Χαριλάου Τρικοῦπη κοσμοσυρροὴ καὶ πανηγυρικὰ ἐκδηλώσεις. Ἡ μπάντα τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου ἀνέκρουε τὸν «Ἀγ—Βασί—

λη» εἰς δὲ τὰ καταστήματα. Ἡ ἀγορὰ γεμάτη ἀπὸ δὲ τὰ εἶδη. Ἀπὸ τρόφιμα, παιχνίδια, ὀπωρικά, καὶ δῶρα. Ὅλα τὰ καταστήματα ἐκινήθησαν. Παντοῦ ἐμπήκαν οἱ ἀγορασταί. Καὶ διασταυροῦντο αἱ εὐχαί: «Καὶ τοῦ χρόνου», «εὐτυχισμένο τὸ 1963».

τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Ἐθνικοσυλλέξεως τῆς Ἐπιδαύρου τῆς 1 Ἰανουαρίου 1822, δεύτερον περὶ τοῦ κινδύνου τὸν ὅποιον διέτρεξε ὁ Ἀρ—

δος Βόρων πρὸ τῶν Σκρσφῶν ἐρχόμενος ἐκ Κεφαλληνίας εἰς τὸ Μεσολόγγι καὶ τρίτον σκέψεις τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνατέλλοντος Νέου ἔτους 1963.

Δοξολογία εἰς τὴν Μητρόπολιν

Τὴν 10ην πρωΐνῃν ἐτελέσθη χοροστατοῦντος τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Καλινίκου Πούλου περιστοιχιζομένου ὑπὸ τοῦ ἱερατείου τῆς πόλεως ἐπίσημος δοξολογία. Ἡ μπάντα τοῦ Δήμου μετ' ὅλην στρατιωτικὴν ἀπεδώσε τὰς νενομισμένας τιμὰς. Εἰς τὴν δοξολογίαν παρέστησαν ὁ Νομαρχὸν διευθυντὴς κ. Δημ. Ζωντανὸς μετὰ τῶν τμηματάρχων κ. κ. Δανοπούλου, Κέλλια, ὁ διοικητὴς τοῦ ΚΕΝ κ. Παπαναστασίου μετ' ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν, ὁ διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς κ. Σμπαρούνης μετὰ τὸν μοιράρχου κ. Πε—

τούλια, τοῦ τεχνικοῦ συμβούλου κ. Δημ. Ζαβέρδα, καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Δήμου κ. Θεοδ. Δημάκη, ὁ διευθυντὴς τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν Αἰτωλοακαρνανίας κ. Παν. Τριζόγλου, ὁ περιφερειακὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν Ταχυδρομείων κ. Χρ. Δουλιώτης, οἱ τραπέζικοι κ. κ. Καιοφύλας, Δημητριάδης, Πατρίκιος, ὁ δασάρχης κ. Καρπούζας, οἱ πρόεδροι τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου κ. Ἀναστάσιος Παπαθεοδώρου, τῆς Ὀμοσπονδίας Ἐμποροεπαγγελματιῶν κ. Κωνστ. Σταμάτης, τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου κ. Ἀναστάσιος Πρεβεζάνος, οἱ γυμνασάρχαι κ. κ. Λεονάρδος, Κρήτας καὶ ἔφορος καπνοῦ, οἱ ἐπιτηρηταὶ Ἀλυσῶν, ὁ λιμενάρχης καὶ πλῆθος κόσμου. Ἡ χορωδία ὑπὸ τὸν πρωτοψάλτην τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ κ. Λεωνίδα Νικ. Ἀθανασίου—τραπέζικον—ἀπέδωσε λαμπρότητα, μετεδόθη δὲ ἡ δοξολογία καὶ ἡ λειτουργία διὰ τὸν Ῥαδιοφωνικὸν Σταθμόν. Ὁ κ. Ζωντανὸς ἔδωσε τὸ σύνθημα ζητωκραυγῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Στρατοῦ.

Εἰς τὸ Νοσοκομεῖον

Εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Χατζηκώστα ὁ πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κ. Γρηγόριος Σταυρόπουλος διένειμε γλυκίσματα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀκολούθως ἔκοψε τὴν πίτταν. Τὸ νόμισμα ἔτυχε εἰς τὴν ἀδελφὴν νοσοκόμην διὰ Λούλαν Παυλ. Δαμπέρη. Εἰς τὴν ὥραν αὐτὴν τελετήν,

καθ' ἣν ὁμίλησε καὶ συνεχάρη τὴν ἐκτελοῦσαν χρεὴ προϊστάμενης διὰ Γεωργίαν Μαρούλη καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Νοσοκομείου, ὁ πρόεδρος κ. Σταυρόπουλος παρίσταντο οἱ ἱατροὶ κ. κ. Μιχαλόπουλος, Πουλόπουλος, ὁ διευθυντὴς τοῦ Νοσοκομείου κ. Νικ. Γριδόπουλος.

Ἀποφυλάκισις κρατουμένων

Τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιάς ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτο—

ΑΠΕΣΤΡΑΤΕΥΘΗ Ο κ. ΒΑΣ. ΚΟΡΕΝΤΖΗΣ

Λόγῳ ὀρίου ἡλικίας ἀπεστρατεύθη ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς Αἰτωλίας κ. Βασ. Κορεντζῆς, ἐπὶ μακρὸν ὑπηρετήσας εἰς τὴν πόλιν μας, εὐδοκίμως. Εἶναι ἡ εὐδαιμονία τῆς φύσεως, ποῦ ἐξέανόξινε, ὅλας τὰς πηγὰς, τῆς αἰσθητικῆς τῆς τελειότητος. Ἀπὸ τὴν κορδέλλαν τῆς ἀναβάσεώς του προβάλλεται ὡσαν ἀπὸ ἰδανικὸν ἐξώστην ὑπέροχον τοπίον, ἔτσι καθὼς ὁ θερινὸς ἥλιος θαλάσπῃ τὴν προοπτικὴν καὶ κατὰ κάποιον τρόπον σχήματα καὶ ὄγκους τὰ λικνίζει μέσα εἰς μίαν λεπτεπίλεπτον ἐξαύλασιν. Ὁ Σπερχεῖδος ἀργότερα πληροφορεῖ ὅτι δὲν ἀπέχει ἡ Λαμία. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἓνα εὐθὺ δρόμον, νὰ αὐτὴ. Δεξιὰ εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς ὁ μεγάλος συνοικισμὸς τῶν Ἀμπελιαντῶν. Ὁραῖος, καθάρως, μετ' ὁμορφικισμένα σπιτία. Τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀμπελιαντῆς ἔδρανται παραχειμαζέει μετὰ κοπάδια εἰς τὸν κάμπο τῆς Λαμίας. Τὸ ἄλλο ἥμισυ εἰς τοὺς κάμπους τοῦ Μεσολογγίου, Αἰτωλικοῦ Παραχωριῶντιδος. Ἀμφιθεατρικὴ ἡ Λαμία, σχεδὸν, μετὰ τοὺς γύρω λόφους καὶ τὸ κάστρο τῆς. Τὴν χαίρεσθε αὐτὴν τὴν πόλιν, μετ' ὅλην ρυμοτομίαν τῆς, μετ' ὅλην νοικοκυρωσύνῃν τῆς, τὴν καθ' ὅλην ἀσφάλειάν τῆς. Τὴν χαίρεσθε διὰ τὸ παρελθόν τῆς, τὴν ἱστορίαν τῆς, τοὺς ἀνθρώπους τῆς, ποῦ ἐκόσμησαν καὶ κοσμοῦν τὸν στρατόν, τὴν πολιτικὴν, τὰ γράμματα.

Χρήστος Γ. Εὐαγγελιάτος

δικῶν κ. Παν. Πετρόχειλος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου κ. Λούκα καὶ κυρίων διηγήσαν Μεσολογγίου προσέφερον πλήρες γεῖμα, φρούτα καὶ ἱματισμὸν εἰς καταδικούς τῶν φυλακῶν Μεσολογγίου.

Προσωπικῶς ὁ Πρόεδρος κ. Πετρόχειλος ἐπήλθωσε σεβαστὸν χρηματικὸν ποσὸν δι' ἀποφυλάκισιν κρατουμένων διὰ χρεὴ, ἥτις ἐγένετο ἀμέσως.

Αἱ χριστιανικαὶ ὁργανώσεις Αἰτωλικοῦ, Νεοχωρίου Παραχωριῶντιδος καὶ ὁ φιλικὸς κύκλος κυρίων Μεσολογγίου ὡς καὶ τὸ Γ' Δημοτικὸν Σχολεῖον Μεσολογγίου προσέφερον εἰς τοὺς κρατουμένους διάφορα δῶρα.

Ὁ Διευθυντὴς τῶν φυλακῶν κ. Χρήστος Τζένος θερμότερα ὑποδέχθη ἐκ μέρους τῶν κρατουμένων διὰ τὰς δωρεάς.

Μεγάλοι καταστροφαὶ ἐκ τῆς κακοκαιρίας εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ νομοῦ

Μεγάλας ζημίας υπέστησαν τὰ ἐσπεριδοειδή

Ὁ νομὸς μας ἐδοκιμάσθη πολὺ ἀπὸ τὴν ἀνευ προηγουμένου κακακαιρίαν τῶν παρελθουσῶν ἡμερῶν. Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Καλυδῶν—Ἀγρινίου κ. Γρηγόριος Ψηλογιαννέπουλος ἡ Τάγκαλος ἀνέφερεν ὅτι κατεστράφησαν 7 στρέμματα σπαρμένον σπέρμα, βρώμικα καὶ τριφύλλαι ἐπύρηναν τὰ παιμνιστάσια τῶν συγχωριῶν τοῦ: Νικολάου Μαντά, Βασιλείας Ταγκάου, Ἰ—

ωάννου Φίσσα, Σαραφείμ Κουτσουγιάννη, Ἡλία Κορέστη, Ἀγγέλλου Κουτρούμνη, Χρήστου Φίσσα, Χρήστου Ἀναστασίου, Βασιλείου Γκοῦβελου, Εἰρήστρου, Ταγκάου, Θεοδώρου Εἰρήστρου, Ἀνδρέου Τολιὰ καὶ μετὰ τὸ ἰδικόν του ἐν ὅλῳ 13.

Ὅμοιαν καταστροφὴν υπέστησαν καὶ τὰ παιμνιστάσια τοῦ ἐκ 50 οἰκογενειῶν ἀπαρτιζομένου

ΕΝΑ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΟΥ κ. ΣΟΛΩΝΟΣ ΓΚΙΚΑ ΚΑΘΟΡΕΠΤΙΖΕΙ ΤΑ ΔΗΜ. ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Ἐκτίθεται εἰς τὸ Δημαρχεῖον

Ὁ Ἀντιστράτηγος κ. Σόλων Γκίκας, ὑπουργὸς τῶν Δημοσίων ἔργων, ἐξέδωσε ἓνα θαυμάσιον λεύκωμα μετ' ὁλοκληρίας τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων εἰς τὴν χώραν, μετὰ χαρτῶν καὶ πινάκων καὶ τὸ ἀπέστειλε πρὸς τὸν Δήμαρχον κ. Εὐαγγελάτον.

Ὁ κ. Δημάρχος ἀνθουσιασθεὶς ἀπὸ τὸ θαυμάσιον αὐτὸ βιβλίον, «καθέρπη» ὅπως τὸ ἀπεκάλεσε τῆς Κυβερνητικῆς δραστηριότητος, τὸ ἐξέθεσε εἰς τὴν μεγάλην αἴθυσαν τοῦ Δημαρχείου καὶ κα

λεῖ πάντα ἐνδιαφερόμενον διὰ τὴν πρόσοδον τῆς χώρας νὰ τὸ ἴδῃ.

Ἐπὶ τῷ λεύκωμῳ δὲ λαὶ αἱ φωτογραφίαι τῶν μεγάλων ἔργων τῆς Αἰτωλοακαρνανίας.

Τὰ μεγάλα αὐτὰ ἔργα, ἐξετελέσθησαν, ἐγκρίσει τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆ, ὑπὸ τοῦ κ. Γκίκας, ὁστις ὡς βουλευτὴς καὶ ὑπουργὸς ἐξουσίαν τὸ ἐθνικὸν ἔργον τὸ ὅποιον ὡς γενναῖος καὶ τίμιος ἀξιοματικῶς ἐπέτελεσε.

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ κ. ΒΟΥΡΔΟΥΜΠΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ

Ἐπιτελοῦν θεάρεστον ἔργον

Ἡ ἐν Μεσολογγίῳ Γεωργικὴ Ἑταιρεία διεβίβασε πρὸς τὰ μέλη τῶν Μορφωτικῶν Συλλόγων καὶ ἑξωσχολικῶν ἐμάδων ἀγροτοπαίδων μῆνυμα τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Δημ. Βουρδούμπας διὰ τὸ 1963. Τερματίζει τὸ ἐμπνευσμένον τοῦ μῆνυμα ὁ κ. Βουρδούμπας διὰ τῶν ἀποστροφῶν: «Συνεχίσατε ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν μετὰ ζήλον τὸ θεάρεστον ἔργον, τὸ ὅποιον ἐπι—

τελεῖτε καὶ νὰ εἰσθεθεῖται ὅτι ἐκτιμῶ ἰδιαιτέρως τὴν πολυτίμητον συμβολὴν σας εἰς τὴν γεωργικὴν πρόσοδον τῆς ὑπαίθρου καὶ τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν ἐξύψωσιν τῶν κατοίκων τῆς. Ἡ δομικὰ διὰ τὸ 1963. Τερματίζει τὸ ἐμπνευσμένον τοῦ μῆνυμα ὁ κ. Βουρδούμπας διὰ τῶν ἀποστροφῶν: «Συνεχίσατε ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν μετὰ ζήλον τὸ θεάρεστον ἔργον, τὸ ὅποιον ἐπι—

ΘΕΡΜΗ ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΔΙΑ ΤΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΝ ΜΑΣ

Ὁμιλία τοῦ πρὸς συμπολίτας

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰωαννινοῦ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Ἰγνάτιος τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἐκάλεσε εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἐπὶ πλείονα μέλη τῆς κοινωνίας Μεσολογγίου ἀμφότερων τῶν φύλων καὶ ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν τὸ θέμα τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὄλων τῶν δυναμένων διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἀνεργεμένου γῆν κτερίου τοῦ Γηροκομείου.

Ἐπὶ ἐκτενέστερον συζητήσας, καθ' ἣν ἔλαβον μέρος οἱ διηγήτορες κ. κ. Νικόλαος Ἀλετράς, Βασίλειος Παπαθῶν καὶ ὁ κ. Βασίλειος Φερέτης, οἵτινες εἰσηγγήθησαν διαφόρους προτάσεις ἵλιαν ἐπιχοδομητικὰς διὰ τὴν ταχυτέραν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ κτερίου τοῦ Γηροκομείου ἵνα τεθῇ τοῦτο εἰς λειτουργίαν καὶ δεχθῇ τοὺς ἀποκλήρους γέροντας τῆς πόλεως καὶ τῆς περιχώρης.

ΘΕΡΜΟΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΩΝ "ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝ. ΣΤΑΘΜΟΥ,"

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου «Φίλοι τοῦ Ῥαδιοφώνου» διηγήτορες κ. Βασίλειος Κ. Φοῖμης, ἐπὶ τῇ νύφῃ 1963, ἀνηθύνει ἀποῤῥαδιοφώνου, τὸ ἀκόλουθον μῆνυμα.

Ἀγαπητοὶ μας ἀκροαταὶ καὶ φίλοι τοῦ Ῥαδιοφώνου.

Τὸ 1962 μόλις αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀποσύρεται εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ἀποτελεῖ τὸ παρελθόν.

Χαρὰ ἀγωνίας καὶ θλίψεως καὶ πόνοι, κέρδη καὶ ζημίαι, εἶναι οἱ καρποὶ τοῦ.

Ἰστάμεθα μετ' ἐλπίδας εὐτυχίας καὶ χαρὰς εἰς τὸ κατῳφλιον τοῦ 1963, νέου ἔτους.

Ὁ Σύλλογος «Φίλοι τοῦ Ῥαδιοφώνου» ὁ ὅποιος ἡγωνίσθη καὶ ἀγωνίζεται καὶ σὰς σκορπίζει ψυχαγωγίαν καὶ χαρὰν εὐ—

χεται εἰς πάντας τοὺς ἀκροατὰς τοῦ ὁγείαν, χαρὰν καὶ πᾶσαν εὐτυχίαν κατὰ τὸ 1963 καὶ εἰς ἐτή πολλά.

ΑΙ ΣΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Σήμερον, συμφώνως τῷ νόμῳ, θὰ γίνον αἱ ἐκλογαὶ πρὸς ἀνάδειξιν Προεδρείων τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν μελῶν τῶν Δημοκρατικῶν ἐπιτροπῶν. Εἰς τοὺς Δήμους Αἰτωλικοῦ καὶ Μεσολογγίου θὰ ἐκλεγῶν τὰ αὐτὰ πρόσωπα καὶ οἱ ἴδιοι πρόεδροι κ. κ. Κατάσος καὶ Καρδέλης.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΔΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἐὰν ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέψῃ θὰ γίνῃ σήμερον τὴν πρωτὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανείων ἐν πάσῃ ἐπισημότητι ἡ κατάδυσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν ἀποβάθραν τοῦ λιμένος. Ἡ πομπὴ θὰ ἐκκινήσῃ μετ' ἐπὶ κεφαλῆς τὴν μπάνταντῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου ἀπὸ τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.

ΕΠΑΝΗΛΘΕΝ Ο κ. ΝΟΜΑΡΧΗΣ

Ληξάσας τῆς ἀδείας τοῦ ἐπανῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἀνέλαβε παρὰ τοῦ κ. Ζωντανοῦ τὰ Νομαρχιακά του καθήκοντα ὁ Νομαρχὴς κ. Ἰωάν. Μήλιος.

Ὁ κ. Νομαρχὴς ἐδέχθη εἰς συνεργασίαν τοὺς προϊσταμένους τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ διαφόρους ἐπιτροπὰς.

Η ΡΟΥΜΕΛΗ

© ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Ἐκ τῆς 1ης Σελίδος
Ζεῖ. Ἀφ' ἧν ἀνταρσία σας τὴν Κωπαῖδα καὶ ἔπειτα κάποιους λέωνας ἀναμένει διὰ νὰ ὑπενθυμίσῃ ὅτι ἐκεῖ εὐρίσκει τὴν Χαλκιδεὶαν, τὴν ὅποιαν κατέστησαν ἱστορικὴν ἡ μεγάλη μάχη. Ὁ δυναμισμὸς τῆς Φυλῆς, ποῦ ἔχει εἰς κύτταρόν της τὸ πάθος τῆς Ἐλευθερίας, ἀφίκεται ἐκεῖ τὴν αἰωνίαν πιστοποίησιν τοῦ. Ἡ Λειβαδιὰ εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς περιοχῆς. Ἡ Λειβαδιὰ ἡ χλιστουρομένη, μετὰ τοὺς ἡρωισμοὺς τῆς κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν καὶ πρὸ αὐτῆς μετὰ τὴν βυζαντινὴν τῆς ἱστορίας. Ὁραῖα ἀρχιτεκτονικῶς, πεντακάθερα, μετὰ γραφικὴν διάταξιν, μέσα εἰς τὸ καταπράσινον τοῦ κάμπου τῆς. Εὐφορὴ καὶ ἐδῶ γῆ, ἐργατικὸν ἄνθρωπον, ἱκανὸν οἱ καλλιέργειαι. Καὶ προχωρώντας πρὸς τὴν Λαμίαν: Ἀλαμάνια Γραβιά, Θερμοπύλιν. Τρεῖς σταθμοὶ ποῦ ἐπιβάλλουν εὐλάβειαν. Ὅλη αὐτὴ ἡ περιοχὴ εἶναι δεμένη μετὰ τὴν αὐταπάρνησιν τοῦ Λεωνίδα, μετὰ τὴν ὁμῆν ἑνὸς Διάκου ποῦ με—

ΠΛΗΘΥΝΟΥΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΑΛΑΤΑΝ

Τὸ φράγμα παρὰ τὴν δέσιν τοῦ Περιωρίου, ὅθεν ἀρχίζει ὁ ἀρδευτικὸς αὐλᾶς τῆς περιοχῆς Γαλατᾶς, ὑπέστη ἀνοιγίμα ἐκ τῆς τεραστίας πίεσεως τοῦ ὀγκωθέντος ὕδνου εἰς ἑκτάσιν 50 μέτρων καὶ ἐπλημμύρισε τὴν Κοινότητα.

Ὁ Νομαρχὴς κ. Μήλιος μετὰ ἐπὶ τόπου μετὰ τοῦ μηχανικοῦ κ. Δότσικα καὶ μεγάλου συνεργείου ἐπέτυχεν νὰ φράξῃ τὸ δημιουργηθὲν ἀνοιγίμα καὶ οὕτω ἀπεφυλάχθαι περαιτέρω ζημίας εἰς τὴν περιοχὴν αὐτήν.

ΑΠΕΘΑΝΕΝ ΕΚ ΣΥΓΚΟΠΗΣ

Εὐρὴν νεκρὸς εἰς τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Μεσολογγίου, ὅπου ὑπηρετεῖ ὁ Πάνος Κοκλόπουλος, ἔτιων 75. Οὗτος ἐπὶ μακρὰ ἔτη εἶχε ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ κατὰστημα Λαμνᾶτον ἐν τῇ ἀνω ἀγορᾷ.

τὴν αὐτὴν συνέπειαν καὶ τὴν αὐτὴν πλίστιν ἐπέλασαν ἀπὸ τὸν ἡρωϊσμόν εἰς τὸ μαρτύριον, διὰ νὰ ἀφήσῃ εἰς τὰς γενεὰς ποῦ θὰ ἐρχῶνται τὴν μεγαλειώδη διακήρυξιν τῆς πίστεως εἰς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν. Τὸ χάνει τῆς Γραβιάς μετὰ τὸν Ὀδυσσεά Ἀνδρούτσον! Πόσα συναρπαστικὰ ἀναμνήσεις! Πόσον μᾶς ἐκεῖ συγκινοῦσι εἰς τὴν νεότητά, εἰς τὰ μαθητικά μας χρόνια πόσον μᾶς εἶχε περὶ τὴν ψυχὴν! Καὶ πόσον μᾶς φέρει σήμερον, τυλιγμένη μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν ἐξάσσεως, τὴν εἰκόνα τῆς μάχης, τὰ παλληκάρια τὰ ἀκαταμάχητα, τοὺς πρώτους τοῦ γένους. Ὑπάρχει ἐκεῖ ἡ ἐπιβεβαίωσις καὶ ἡ ἐξήγησις τῆς ὑπερφανεῖας μας, διότι ἐγεννήθημεν Ἕλληνες. Ὁ Μπράλος εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Εἶναι ἡ εὐδαιμονία τῆς φύσεως, ποῦ ἐξέανόξινε, ὅλας τὰς πηγὰς, τῆς αἰσθητικῆς τῆς τελειότητος. Ἀπὸ τὴν κορδέλλαν τῆς ἀναβάσεώς του προβάλλεται ὡσαν ἀπὸ ἰδανικὸν ἐξώστην ὑπέροχον τοπίον, ἔτσι καθὼς ὁ θερινὸς ἥλιος θαλάσπῃ τὴν προοπτικὴν καὶ κατὰ κάποιον τρόπον σχήματα καὶ ὄγκους τὰ λικνίζει μέσα εἰς μίαν λεπτεπίλεπτον ἐξαύλασιν. Ὁ Σπερχεῖδος ἀργότερα πληροφορεῖ ὅτι δὲν ἀπέχει ἡ Λαμία. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἓνα εὐθὺ δρόμον, νὰ αὐτὴ. Δεξιὰ εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς ὁ μεγάλος συνοικισμὸς τῶν Ἀμπελιαντῶν. Ὁραῖος, καθάρως, μετ' ὁμορφικισμένα σπιτία. Τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἀμπελιαντῆς ἔδρανται παραχειμαζέει μετὰ κοπάδια εἰς τὸν κάμπο τῆς Λαμίας. Τὸ ἄλλο ἥμισυ εἰς τοὺς κάμπους τοῦ Μεσολογγίου, Αἰτωλικοῦ Παραχωριῶντιδος. Ἀμφιθεατρικὴ ἡ Λαμία, σχεδὸν, μετὰ τοὺς γύρω λόφους καὶ τὸ κάστρο τῆς. Τὴν χαίρεσθε αὐτὴν τὴν πόλιν, μετ' ὅλην ρυμοτομίαν τῆς, μετ' ὅλην νοικοκυρωσύνῃν τῆς, τὴν καθ' ὅλην ἀσφάλειάν τῆς. Τὴν χαίρεσθε διὰ τὸ παρελθόν τῆς, τὴν ἱστορίαν τῆς, τοὺς ἀνθρώπους τῆς, ποῦ ἐκόσμησαν καὶ κοσμοῦν τὸν στρατόν, τὴν πολιτικὴν, τὰ γράμματα.

Χρήστος Γ. Εὐαγγελιάτος

**Η ΒΟΥΛΗ ΑΠΕΡΡΙΨΕ ΤΑΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΟΜΦΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΕΝΤΡΟΥ-Ε.Δ.Α.
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΜΕ ΨΗΦΟΥΣ 179 ΕΝΑΝΤΙ 88 ΕΠΙ 268 ΨΗΦΙΣΑΝΤΩΝ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ: Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΟΥΔΕΝΟΣ ΕΧΕΙ ΑΝΑΓΚΗΝ ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΛΑΪΚΗΝ ΕΥΝΟΙΑΝ
Ο κ. ΣΠ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ΟΤΙ Η ΧΩΡΑ ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΣΕΛΘΗ ΠΛΕΟΝ ΕΙΣ ΝΕΑΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ**

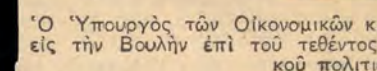
Τερματισθείσης περί το μεσονύκτιον τῆς πενθήμερου συζητήσεως ἐπὶ τῶν προτάσεων μομφῆς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου καὶ τῆς Ε.Δ.Α. ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως διεξήχθη ψηφοφορία, το ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἐναντίον τῶν προτάσεων δυσπιστίας ἐψηφισαν 179, ἥτοι ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῆς Ε.Ρ.Ε., ὑπὲρ 88 (Ἑνώσις Κέντρου, Προοδευτικὸν καὶ 4 ανεξάρτητοι). Εἰς, ὁ κ. Χριστόπουλος τῆς Κορινθίας, ἀπήντησε ἀπαρῶν. Ὁ βουλευτὴς τῆς Ε.Δ.Α. ἀπεχώρησαν πρὸ τῆς ψηφοφορίας.

Μὲ ἀγευράσεις τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Κ. Καραμανλὴ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ. Σπ. Θεοτόκη καὶ δευτερολογίας τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἑνώσεως Κέντρου κ. Γ. Παπανδρεοῦ καὶ τῶν Προοδευτικῶν κ. Σπ. Μαρκεζίνη καὶ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Ε.Δ.Α. κ. Η. Ἡλίου ἐπαιρησίσθη ἡ πενθήμερος συζήτηση ἐπὶ τῆς προτάσεως δυσπιστίας τῆς Ε.Κ. καὶ τῆς Ε.Δ.Α. καὶ ἡ παρούσα συνέδρις τῆς Βουλῆς ἀναμένεται ὅτι βα κληροῦσθ σημερον λήσας. Ὁ βουλευτὴς τοῦ Κέντρου βα συνέδριον τὴν μεσημέριαν εἰς συσκεψιν διὰ νὰ λάβουν ἀποφάσεις ἐπὶ τῆς περαιτέρω πορείας τοῦ «ανεξιδοῦτος ἀγῶνος», με πρῶτον θέμα τὴν πραγματοποιησὶν τῆς συγκεντρώσεως τῆς Θεσσαλονίκης τὴν προσεχὴ Κυριακὴν, ἡ ὁποία λόγω τῶν ὑποχωρῶσαν δυσχερεῖων εἶναι πιθανόν νὰ λάβῃ τὴν μορφήν συνεστιάσεως.

Ο κ. Κωνσταντίνος Δρακού, υπεπαιθμένος ότι τα σύνορα των δορυφόρων είναι και τα όρια της Ρωσίας και ότι αυτής της άρχης έπαισε να τερη το αίτημα περί άνωτικής με άνωχόμενα να αναλάβει η Κυβέρνησης στερείται οικονομικού προγραμματισμού, ότι η Ε.Κ. δεν πρόκειται να θέσι καθεωτηκό, ούτε να μετρήσι λαϊκού μετώπου, ότι ζητεί τιμίες έλογους με τιμίες σύστημα, άπου προηγήθη Κυβερνήσις κοινής έμπιστοσύνης και έκάλεσε τον Βασίλεά να επαναλάβη το προηγούμενο της Ύπηρεσις Γεωργκοπούλου.

Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (πρόεδρος Κυβερνήσεως): Κύριοι βουλευταί, δεν νομίζω, ότι ανέκυψαν κατά τον τελευταίον καιρόν θέματα ικανά να δικαιολογήσουν πρότασιν μομφής κατά της Κυβερνήσεως. Είναι όμως προφανές,

σότερα, ἐὰν εὐρίσκετο εἰς τὴν ἰδιὴν
μας θέσιν. Καὶ αὐτὸ δὲν θὰ ᾔτο δύσκυ-
λον, δεδομένου ὅτι τὸ μὲν ἔργον τῆς
Κυβερνήσεως περιορίζεται εἰς τὰ στε-
νὰ ὅρια τοῦ ἐφικτοῦ, ἐνῶ τὸ ἔργον καὶ
ἡ κριτικὴ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκτεί-

δι ή Ε.Κ., περιελθούσα, όπως προεβλεπτο, εις αδιέξοδον πρόθεσι εις την ενεργειαν αυτήν δι' ους λόγους προέβη και εις την αφιριστικήν και παρόνομον συγκεντρωσιν του παλαιού και νέου Κόμματος. Καί οι λόγοι είναι, ή ημισυνέλευσις πολιτικής εντάσεως και δια της εντάσεως ή διατήρησις της συνισσεως των κομμάτων του Κέντρου. Άλλα ανεξαρτήτως τών λόγων, οι οποίοι ήρθσαν την ΕΚ εις την καταδίωξιν της παρούσης προτάσεως, βέβαιον είναι ότι δι' αυτήν προσέφεραν υπηρεσιαν εις την Κυβέρνησιν, διότι παρέσχον εις αυτήν την ευκαιρίαν να ανασκευασθή τα τερατώδεις άνακρίσεις, άναίτια λόγιστα και γενομένης άπολύτης άποδοχής, να προβάλη συγχρόνως το έκτετακτον έργον, το οποίο επιτελεί εις όλους τους τομείς δια την προκοπήν του τόπου.

«Ο Έλεγχος εἰς τὴν Δημοκρατίαν δὲν εἶναι μόνον θεμετίον, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἀναγκαῖον καὶ εἶναι ἀναγκαῖον, διὰ ἐπὶ τῆς γνησίως ἐκείνης ἀρχῆς, στρεφόμενον ἐπὶ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Δὲν αὐτὸ ἐλλοττει τὴν δημογίαν, ἢ ποῖα ἀποκαταστήσῃ τὸν λαὸν ἀπὸ τῆν γνῶσιν τῆς ἀλήθειας ἐθεορβήσαντες πάντοτε ὡς ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος τῆς Δημοκρατίας. «Ο Έλεγχος διὸς αὐτός, διὰ τὴν αἰὶν δημοιογίαν, δὲν πρέπει να υπερβαίνει τὰ ὅρια τὰ ποῖα διαγραφόμενα τὰ συμφορὰ τὰς χώρας καὶ πρό πάντος ὁ σεβασμός, τὸν ποῖον ὀρεόμενος ἔλοι μας πρὸς τὴν κοινὴν γνῶσιν».

Περιφρονεί την αλήθειαν

Πολύ φοβόμαστε όμως ότι η ΕΚ περιφρονεί την αλήθειαν αυτήν και δεν ασκεί έλεγχοι διά να θεραπεύσει τυχόν σφάλμα της Κυβερνήσεως, αλλά ασκεί αντιπαιδείαν, διά την αντιπαιδείαν των. Άλλοτε υπέρβαλλοις και έλαττοις διατρέφουσα τα γεγονότα, υποσπάζει επί τη ην των έλλογων έλλογους, επί τη ην τα προύσια Κυβερνήσεως απεργάζετο, διά να καταστρέφω τον τόπον. Παραταύτα ο τόπος, όχι μόνον δεν καταστρέφεται, αλλά προεχεται συνεχώς και μάστις κατά τρόπον που δεν έχει το προηγούμενον του εις την έλληνικήν ιστορίαν. Νομίζω, ότι η αντιπαιδείσις της είνε να ωφεληθή, εάν, αντί να άρνηται την συντελούμένην πρόδον, υπεστήριζεν ότι θα έπετυγχανε περι-

γονται μέχρι του ιδανικού, μέχρι του
 άπειρου. Φαίνεται όμως ότι η ΕΚ
 σμενεί, ότι ο λαός όπως κρίνει τάς
 πράξεις της Κυβερνήσεως, κρίνει και
 τους λόγους και την συμπεριφοράν της
 αντιπάλου. Αι δε εκλογαί της
 τελευταίας δεκαετίας απέδειξαν, ότι ο
 λαός αποδοκιμάζει την στρατηγική
 έλλογον αντιπάλου. Αυτό το οποίο
 αγνοεί η Ε.Κ. φαίνεται να το αντι-
 λαμβάνεται ο αρχηγός των Προοδευ-
 τικών, όπως προκύπτει από την προ-
 κήσιν ην ρεαλιστικήν αγόρευσιν του.
 Ας μη νομίσθ, ότι κάμνω φιλόφρον-
 σιν προς τον κ. Μαρκεζίν. Σας δια-
 βεβαιώ, ότι η αντιπάλους του αντι-
 νοχλεί περισσότερον από την αντι-
 πάλου της Ε.Κ., η οποία με τάς
 υπερβολάς της κινδυνεύει να γίνη ανά-

Καί ἔρχομαι ἥδη εἰς τὸ συγκεκρι-
 μένον θέμα τῆς προτάσεως. Ἡ Ε.Κ.
 διετύπωσεν ἐπικρίσεις ἐπὶ τῆς ἐξωτε-
 ρικῆς, ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἐπὶ τῆς
 ἐσωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνή-
 σεως.

Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ

Δεν πρόκειται να απολογηθώ δια-
τάς κατηγορίας της, διότι δεν έχω
ανάγκη να διαψεύσω γεγονότα, τα ό-
ποια είναι αυτοσχεδιαστικής αναλύσε-
ως των εξωτερικών τορέα ή Κυβερνή-
σεως πολιτικής σταθάρων, ορίσει-
ται. Έχω όμως να πω, πως τας τας
ευθύναις. Η πολιτική αυτή συ-
νοψισμός και με την εσωτερική στα-
θερότητα, εξαρτάται εις την χώρα-
ν την διεθνή εκτίμησιν και εμπιστο-
σύνην. Η Έλλάς μετέχουσα της Άτλαν-
τικής συμμαχίας και της Κοινής Α-
γοράς, έδημιούργησε συνθήκας δια τη
ασφάλειάν της, την οικονομικήν της
πρόσδοκ και την διεθνή της προβολή-
ν, τας οποίας ουδέποτε γνώρισεν εις τα
παραλόν. Πέραν όμως αυτών, η Κυ-
βερνήσις επέδωκε και έχει αγαθάς
σχέσεις με όλους τους λαούς του κό-
σμου, εκτός εκείνων βεβαίως, οι ό-
ποιοι δεν τας επιθυμούν. Η αντίπα-
λος της διασπείρει κατά δια-
τάς, η εξωτερική της πολιτική η Κυβερ-
νήσεως, όσον δεχεται, ότι η γεω-
γραφική θέσις και τα πάγια συμφέ-
ρα της χώρας τοποθετούν την Έλ-
λάδα εις την Δύσιν. Ύπερτόστιον όμως
τάς επικρίσεις της εις όρισμένα θέ-
ματα.

*Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως κ. Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ συνοψίζων χθες εις την Βουλὴν τὰ συμπεράσματα τῆς πενθήμερου συζητήσεως ἐπὶ τῇς προτάσεως μομφῆς. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς κατὰ τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσιν τοὺς ἀπαιτήσαντες καὶ εἰς τὰς ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος διπλωσίας τοῦ κ. Κρούσσου.

ματα, τὰ ὁποῖα ἀφορούν τὰς σχέσεις μας μετὰ τὴν Γιουγκοσλαβίαν, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὸ ΝΑΤΟ. Ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐξέθεσε τὰς κυβερνητικὰς ἀπόψεις καὶ νομίζω, ὅτι ἀπέδειξε, ὅτι αἱ ἐπικρίσεις τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὑπῆρξαν ἀδόξοιμοι.

Δεν έχω συνεπώς ανάγκη νά ασχοληθώ καὶ ἐγὼ με τὰ ἴδια θέματα. Ὁ μὲν ὅμως ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχεσίων τῆς χώρας, δὲν δύναμαι νά μὴ ασχοληθῶ με τὸν πρόσφατον λόγον τοῦ κ. Κρούσσου καὶ καθ' ὃ μέτρον οὗτος ἀφορᾷ τὴν χώραν μας. (Σ.Σ.: Ἡ σχετικὴ περιποίησις τοῦ λόγου τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ δημοσιεύεται εἰς τὰς παραπληρώσεις στήλης).

Τερσιόγλου το κεφάλαιον περί εξωτερικής πολιτικής, επιβήνυα καίω την παρατήρησιν ότι η 'Αντιπολιτευτική εις την έσκησιν της κριτικής της διαπρήτουν δύο σφάλματα. Πρώτον εμφανίζεται πιστεύουσα ότι η 'Ελλάς εξεσκολούθη να αποτελέσει τον υφελών της γης και ότι συνεπώς δύναται να υποσχεσθή εις τας άλλας χώρας την πολιτικήν της και δεύτερον ότι η εκμεταλλεύσει την δύναμιν της και κυρίως την οικονομικήν ελπίσμενον πρόμαχον τα οποία θα αντέπρουν τας επιβίσεις της, αλλά θα ήτο δυνατόν να βλαψούν τον τόπον.

Εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα

Και έρχονται τώρα εις τον οικονομικόν τομέα. Αί επικρισεις τας όποιας διευτύμασεν ή Ε. Κ. επί της οικονομικής πολιτικής δεν υπήρξαν απόλυς άδοξοίμοι, αλλά απέδειξαν κατεπνευμέναι καλής πίστεως, δεινών άνδρων, χηνοφύλων, αμερικανικών και άλλων εθνικών, όποια συγκροτούν την εικόνα της οικονομίας της χώρας. Ό τόπος αυτός, κυριοί βαυλευταί, μάει μακράς περιπετειάς τας όποιάς πλοί γιορίζοντες, καταβάουσιν να έχη μίαν αξιόβαυστατον οικονομικήν σταθερότητα και πρόβodon. Την εικόναν αυτήν την προόδου σής την έδωκε διά συγκεκριμένην και υπεύθυνον αριθμόν ο ύπουργός επί Συντοπισμού, Δρ. προσέθηκε ένα μόνον αριθμόν, ό οποίος δίδει πλήρη την έκταση της προόδου ή οποία συνετελέσθη εις τας τελευταίας πενήντας έτη. Ο ελληνικός εισόδημα από 59 δισεκ. το 1955 ανήλθεν εις 95 δισεκ. δρχ. το 1961. Αυτό σημαίνει ότι εντός μιας δετίας εις το έτστιον εισόδημα του ελληνικού λαού προσετέθηκαν 36 δις. δρχ., το δέ κατά κεφαλήν εισόδημα εις την χώραν μας από 230 δολλ. ανήλθεν εις 350. Το ελληνικόν κατά κεφαλήν εισόδημα εκ 350 δολλ. είναι το υψηλότερον της Βαλκανικής, δεδομένου ότι υπερβαίνει αισθητάς το κατά κεφαλήν εισόδημα της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Αγγλίας, της Ιαπωνίας, σχεδόν διπλασιάζον του τουρκικού. Αυτό σημαίνει ότι η Έλλάς, παρ ότι είναι φυσικάς πτωχότερα όλων των γεγιτόνων της και παρ όλον ότι υπέστη καταστροφάς τας όποιες δεν έδοκιμασαν οι γεγόνητες της, αυτήν την στιγμήν έχει το υψηλότερον κατά κεφαλήν εισόδημα εις τας Βαλκάνια. Όλα αυτά, κύριοι συνάδελφοι, αποδεικνύουν ότι πράγματι εις τον τόπον μας τα τελευταία έτη συνετελέσθη σημαντική πρόοδος. Την προόδον αυτήν την γεγορέσαν την Ε. Κ. προσπαθεί να ένωσή την την Έλλάδα ως τον καλύτεστον τόπον του κόσμου. Την γνωρίζει δέ ο λαός, διότι την συναντά ανά παν θήμα του και την

αἰσθάνεται εἰς τὸν καθημερινόν του
βίον. Βεβαίως ἡ πρόσδεξις αὐτὴ δὲν

βίον. Βεβαίως, η προσδοκία αυτή δεν σημαίνει ότι η Έλλας ευφραίνεται. Θα απαιτηθεί η μακρά και έντονη προσπάθεια των πολιτών να περάσουν από τον οικονομικό ανεπτυγμένο χώρο, το οποίο αποτελούν και την επιδίωξήν μας. Ή προσπάθεια αυτή είναι φυσικόν να συναντήσει δυσχερείας, διότι η οικονομία μας δεν κατέστη εσέτι αυτόδυναμος, εξακολουθεί να είναι οικονομία υπό ανακτύλιον. Είναι φυσικόν λοιπόν και δυσχερείας να συναντήσωμεν και πολλά πρόβληματα να έχουμε να αντιμετωπίσωμεν.

Ειδικότερα πρόβληματα

Ἐξ ὧν προβλεπόμενῶν ἐπεσήμανεν ἡ Ἀντιπολίτευσις, καὶ ἰδίως ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προεδρευτῶν, τὰ πράγματι σοβαρώτερα εἶναι: Πρῶτον, τὸ πρόβλημα τοῦ ἰσχυροῦ πληρωμῶν, τὸ ἔλλειμμα τοῦ ὅποιου ὅς γινώσκον καλύπτεται μὲ τὸς ὀθλοῦς πόρους. Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα αὐτὸ θὰ θεραπευθῇ τελείως διὰ τῆς αὐθιγῆς καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ κυρίως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ ὅχι, ὥπως πιστεύεται, μὲ διαδικαστικὰ μέσα. Δεύτερον, εἶναι τὸ

πρόβλημα της απασχολήσεως. "Όπως γνωρίζετε, το πρόβλημα αυτό είναι τόσο παλαιόν, όσον παλαιά είναι ή ιστορία της Ελλάδος και το πρόβλημα αυτό δεν θα θεραπευθή παρά με την έκδιωξηνάνισιν της χώρας, και

Ο Υπουργός Οικονομικών κ. Σπ. Πάρις, χαιρετώντας τους παρευρισκόμενους, δήλωσε ότι η Ελλάδα έχει πετύχει σημαντικές επιτυχίες στην οικονομία, αλλά υπάρχουν ακόμα πολλά να γίνουν. Ο Υπουργός ανέφερε ότι η Ελλάδα έχει πετύχει να μειώσει το έλλειμμα του προϋπολογισμού, να αυξήσει την ανάπτυξη και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Ο Υπουργός τόνισε ότι η Ελλάδα έχει πετύχει να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να συμμετάσχει στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Ένωση. Ο Υπουργός κλείνοντας την ομιλία του, ευχαρίστησε τους παρευρισκόμενους και τους καλωσόρισε στην Ελλάδα.

Ο ύπουργος Οικονομικών κ. ΣΠ. ΠΕΤΙΤΟΚΗΣ ηχολόγησε κυρίως με το πολιτικό μέρος της προτάσεως δυσπιστίας. Προσηγομιές απάντων εις όλα ελέγχουν περί του δημοσιονομικού πραγμάτων της χώρας, εξακρατίσισε τας παρατηρήσεις της Ε.Κ. ως ασάφεις και εξολογισμούς αισθημάτων, και εξήλθοσαν τας παρατηρήσεις των Προεδρευτικών και κυρίως του κ. Κωνσταντίνου. Ο άρχηγος της Ε.Κ. επέδειξε μέγιστον μεθοδικότητα δια της μεθόδου των άνευθυνων υποσχέσεων, όπως είναι η ήθλιος περί υπερμέτρου φορολογίας. "Αν απαλλάσσοντο όλοι οι έχοντες εισοδήματα μέχρι

Τὰς ἀλλοτρίους ἐκχέοντες εἰσοδικῶς μέχρι 30.000 δρχ., ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ ἀλλοτρίων θὰ ῥέδων ἀπὸ τοῦτο θύσανον διὰ τὰς πτωχεύσας τάξεις, θὰ ἐπιτρέψῃ ἀπώλειαν ὁδῶν ὀχι 167 ἀλλὰ 230 ἑκατ. δρχ., Ἄλλωθεν ἀν ἐλαφθέντο τοῦ μέτρον αὐτὸ θὰ ἐπρεπε μὴ μεταβληθῇ, μὴ μειωθῇ ἡ κλίμαξ τῆς φορολογίας καὶ διὰ τὰ ἐσοδήματα ἄνω τῶν 50.000. Ἀλλ' ἐληφθόντων οὐ ἀρχήτως τῆς Ε.Κ. ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῖς 1957 ἐμίμωσε τοὺς φορολογικούς συντελεστὰς πέραν τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν 300.000 μικροεπιτηδεύματων καὶ ταυτοχρόνως ἐμίμωσε καὶ τοὺς 85% τοὺς εἰσὶν αὐτῶν τῶν φορολογίας. Ἐπίσης τὸ 95% τὸν ἀργὸν μᾶς δὲν ὑπόκεινται εἰς φορολόγησιν. Ἐπὶ 9 ἑκατ. Ἕλληνας μόνον ἔνα ἑκατ. ὑπόκεινται εἰς ἄμεσον φορολόγησιν. Παρὰ ταῦτα ἡ Κυβέρνησις καὶ διὰ τὸ 1 ἑκατ. τῶν φορολογουμένων τὸν ἐνιαύσιον φόρον δὲν παρέλεψε μὴ ἐρευνήσῃ τὸ θέμα ἀλλὰ αὖ συνεπέειλε λογικῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν κλιμακίων τῆς φορολογίας θὰ ἦσαν προστέον ἀνιῶμα 280 ἑκατ. Ἐπομένως ἡ πρότασις τοῦ κ. Παπαδανέου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐκτέλεσεως τῆς τάξεως τῶν 510 ἑκατ. Δικαιώμα ἐπὶ τοῦτο εἶναι μὴ ἀπαιτητικὸν ὅτι, θέλῃ, ἀλλὰ δὲν εἶναι δικαίωμα τῶν μὴ ἀποσπαιρῆζι τοῦ μέγεθος τῶν προτάσεων εἰς τὰς ὅποιας προβαίνει, διότι ἡ δὲν ἐμελέτησε τὸ θέμα καὶ ὑπάρχει ἀνευθυνότης ἡ ἐσκεμμένως ἀπέκρινε τοῦτο καὶ ἐν ταύτῃ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει συναισθησις εὐθυνῶν. Καὶ κατὰ τὴν πρότασιν τὴν περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς φορολογίας τῶν πιστῶν τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων, ἐπεὶ οὐκ ἀντικείμενον τῆς ἀρχῆς τῆς Ε.Κ. ὅτι ἀπαλλάσσονται τῆς φορολογίας τὰ σπῖτια ἐφ' ὅσον τὸ τεκμορῶν μίσθωμά τῶν ἀνέροικται εἰς 3.600 δρχ. ἑτησίως.

Αἱ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ

Ἐπειδὴ μέγας θόρυβος ἐγένετο διὰ τὰς φορολογικὰς ἀλλαγὰς, παρετήρησεν ὅτι ὑπάρχουν ἀλλαγαὶ 4 κατηγοριῶν, δηλαδὴ αὐτὰ συμβατικά, τὰ ἀποδοτικὰ, τὰ ἀποδοτικὰ καὶ τὰ ἐξωτερικὰ δημόσιων ὑπολλήλων εἰς τὰ ἔξω-δα κινήσεως, τὸν βενωτικὸν καὶ τὸν δημοσιογράφον καὶ γενικῶς τὸν δημοσίων λειτουργῶν, διότι τὸ δημόσιον λειτουργημα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι συνάρτησις οικονομικῆς εὐφροσύνης. Ἀξιοσημειώτως αὐτὴ ἐπικρίσις περὶ θῆκεν ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀποδοτικῆς ἀλλαγῆς. Εἶναι γνωστὰ αὐτὰ προστάγματα διὰ τὴν ἀναδιάρθρωσιν τὸν καλλιεργεῖν. Ἡ ἀγροτική πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως βαρύνει τὸ κοινωνικὸν σύνολον κατὰ δύο τρόπους: Πρῶτον, μὲ τὰ ἀνοίγματα τὰ ὅποια προέρχονται ἀπὸ τὴν στήριξιν τὸν τιμῶν καὶ τὰς προνομιὰς τῶν μὲν γεωργικῶν καὶ ἀνοίγματα καὶ δεύτερον, μὲ τὰς ἀναγκασίας πιστώσεις καὶ κεφαλαιὰ διὰ τὴν ἀναδιάρθρωσιν τὸν καλλιεργεῖν.

Δ. ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ: Αυτή είναι ὕβρις ἐναντίον τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος συνεχῶς πληρώνει. "Όταν μᾶς κυβερνοῦν ἀριστοκράται, αὐτὰ θὰ ἀκούωμεν διὰ τὸν αἶμα γεωργούς.

πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν στρέφω-
ται αἱ προσπάθειαι τῆς Κυβερνήσεως.
Ὅπως ἐτονίσσαμεν ὅμως καὶ ἄλλοτε
τὸν ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς τὴν
(Συνέχεια εἰς 7ην Σελ. 3η Στήλη)

Σ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Καί διότι ἀνεξαρ-
τήτως της ὀργλής διακοπῆς ἡ ὁποία
ἀποδεικνύει τὴν στενοχωρίαν τοῦ δια-
κόπτοντος καί διότι ἡσκήθη καί ὁρ-
θώτατα ἡσκήθη ἡ ἔντονος προσπάθεια
τοῦ ἀγροτικού μας πληθυσμοῦ, δι-
αὐτὸν τὸν λόγον καί δι' αὐτοῦ ἀκόμη
πολλοὺς λόγους, ὅλα ὅσα ἀφορᾷ τὸν
ἀγροτικὸν κόσμον δι' αὐτὸν κυρίως τὸν
λόγον ἔχομεν τὴν τιμὴν ἐς τρεῖς συ-
ναπτὰς ἐκλογὰς νὰ τυγχάνωμεν τῆς
ἐντόνου πλειοψηφίας τοῦ ἀγροτικοῦ
κόσμου.

Ἡ φοροδιαφυγή

Περσιώνω, είπεν, διτ φοροδιαφυγήν ὑπάρχει κυρίως ἐκείνων που πρέπει νά ἔχουν εἰσδήμιον ἄνω τῶν 100.000 ἐτησίως. Ὅταν δὲ ἔλθουν διτ οικονομικομοχεθισμὸς, δὲν δὲ παραλείψω νὰ εἰσηγήθῃ διατάξεις αὐτοπρὸς τὰς αἰτίας ποῖα δὲ συντελεστούν ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν μείσιν τοῦ κακοῦ. Ἡ φοροδιαφυγὴ δὲ ἀντιμετωπιθῇ διτ τριῶν μεθοδῶν. Πρῶτον, διτ τῇ δημιουργίᾳ φορολογικῆς σνείδηςως, καὶ αὐτὴ προϋποθέτῃ ποιοτικὴν βελτίσιν τοῦ οικονομικοῦ ὑπαλλήλων. Ὁ δεύτερος πρὸς εἶναι βεωρητικὸς, ὁλοθῶ μείσιν τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ μείσιν τοῦ 197 δὲ ἀποφασιστικῶς δὲ δώσει καρπῶν. Ἡ Κυβερνήσιν πάντως εἰναι ἀποφασισμένη νὰ λάβῃ διτ ἐπιβαλλόμενα διοικητικὰ καὶ νομοθετικὰ μέτρα πρὸς πάταξιν τῆς φοροδιαφυγῆς.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι

«Άλλα... Ε.Κ. και άναίεργα με αντίστροφη αντισυνωθητική και άωριμαία άλλα, να εκδικήσεις άσυνήθιστες δικαίαιες τών δημοσίων υπαλλήλων και συνταξιούχων. Ή Κυβέρνησις έχουσα να αντιμετωπίσει τώ πρόβλημα των δημοσίων υπαλλήλων, εθίσκουν δια τώ υπεύθυνου ύπουργού άναίεργα άσυνήθιστες δικαίαιες τών δημοσίων υπαλλήλων, άσυνήθιστες άσφάλειες τής δημοσιοκρατίας τής δημοκρατίας και ευσταθείας δεν είναι εις θέσει να αντιμετωπίσει άσθενή των άποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων. Και δια να αντιληφθίτε τώ μέγεθος θά σάς αναφέρω ότι 1% θελόντων τώ θανάτῳ μισθῶν τών δημοσίων υπαλλήλων, τῶν συνταξιούχων, τῶν κατωτέρων τῶν προβάτων είναι τῶν κατωτέρων τῶν ούλων, ὁμοίον με ἐπιδάρνουν 87-94 εκατομμύρια. Και ἐπειδή θά πρέπει να εἴμεθα σοβαροί άνθρωποι, ἐγὼ τοὺς ἀλλοιῶν δεν ἀντὶ ἡδυνάμει να σκεφθῶ ἀναπροσαρμογή τῶν μισθῶν των δημοσίων υπαλλήλων, καί συνταξιούχων ἡ ὅποια δεν θά περὶ εἰς τρέψεται εἰς τῶν ὁμοίων τῶν ὁμοίων αὐτῶ σημαίνει 500 ἑκατ. περίπου. Και βλέπετε τί ἀπὸ τῶ ἔνα μέρος γίνονται φορολογικά διευκολύνσεις εἰς μέρος τῆς Ε.Κ. αἱ ὁποῖαι ἐν τῶ συνῶ μὲ ἀνεργότητα εἰς ἐξήγησις προηγούμενων κατὰ τῶ πρώτον ὑπολογισμὸν εἰς 500 ἑκατ. περίπου. Ἀπὸ τῶ ἄλλῳ μέρους φανίζονται ἀξιώσεις ὁρισμένων τῶδε αἱ ὁποῖαι πιθανόν να εἶναι θεμελιωμένους εἰς ἠθικόν δικαίωμα, ἐξέχοντες ὅμως τῶν δυνατοτήτων καὶ ὅριον τῆς δημοσιονομικῆς καταστάσεως, με ἀίσθησις ἀντισυνωθητικῆς καὶ ἐμπνευσμένη ἀπὸ δημοκρατικῆς ἀντιλήψεως, με ἀίσθησις τῶ τύπου, τῶς ἐξελθεῖ. Καὶ γεννῶνται τῶ εἰρώτημα: αὐτὰ τὰ 500 ἑκατομμύ. τὰ ὅποια διεκδικεῖσονται στοιχειωδῶς ἀπὸ τῶς δημοσίους υπαλλήλους, καὶ τῶ 510 ἑκατ. τὰ ὅποια προτείνει ὁ κ. ἀναγχοῦς τῆς Ε.Κ. δια τῶν φορολογικῶν ἀντιλήψεων, ὅταν μεταβῶν ἐν τῶν τῶν 1000 ἑκατ. πᾶς νομίζει ἡ Ε.Κ. ὅτι εἶναι δυνατόν να ἀντιμετωπίσει αὐτῶ τῶ πρόβλημα ὅταν ὑπάρχει τοιαύτη ἡ νεολοστικότης των δημοσίων δαπανῶν. Ὁ δημοσίους προϋπολογισμός ἀτυχῶς φανίζει μεγάλῃ ἀνελαστικότητα. Διὰ τῆς προτάσεως τῆς ΕΚ βῶλται εὐθέως ἡ οἰκονομικὴ ἰσορροπία καὶ εὐθέως ὁδη-

(Συνέχεια εἰς τὴν 8ην Σελίδα)

Η ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ. ΣΠ. ΘΕΟΤΟΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

(Συνέχεια έκ της 1ης Σελίδος)

γείται η χώρα εις δημοσιονομικήν έμ-
πλοκήν.

Τò θέμα άμύνης

Είναι άδικος και άναληθής η κατη-
γορία ότι η Κυβέρνησις δεν έπρασεν
ό,τι ώφειλε διά να εξηγήσῃ εἰς τοὺς
συμμάχους μας τὴν πτωχείαν μας, δι-
ότι έσκαμμένως η ΕΚ άπέφυγε να εἴπῃ
ὅτι ἐάν διά τοὺς γνωστούς λόγους τῆς
μεταβολῆς τῆς άμερικανικῆς πολιτικῆς
έν σχέσει πρὸς τὰς διαπάνεις στηρίζεως
τῶν ενόπλων δυνάμεων διακόπτεται, ἡ
δωρεάν δοθῆναι εξακολουθεῖ καὶ ἐξα-
κολουθεῖ προνομιακῶς ἡ δοθῆναι τῆς
Ἑλλάδος εἰς ὁλίκων, καὶ ἀλλὰ οἰκονο-
μικῶς ἀνασθα ἀμυντικῆς φύσεως, τῆς τά-
ξεως πολλῶν δεκάδων ἑκατ. δολλαρίων
κατ' έτος. Καὶ ὅταν αἱ ἀλλαι χώραι
τοῦ ΝΑΤΟ αγοράζουν τὸ ὅλικον του
καὶ ἀντιστοίχως ἡμεῖς παίρνουμεν ὅλον
τὸ ὅλικόν διά τὰς ενόπλους μας δυνά-
μεις δωρεάν ἐκ μέρους τῆς Ἑμερικῆς
εἶναι τουλάχιστον άδικος ἡ κατηγορία
καὶ δεικνύει καὶ πάλιν ἑλλειψιν αἰσθῆ
μα εὐθύνης.

Θά κρατήσωμεν τὰς δυνάμεις

Ἄλλὰ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Ε.Κ. έπα-
ξέστη καὶ μάς εἶπε, ποῖα εἶναι ἡ ἀ-
νάγκη καὶ ὑποχρῶνται δυνά-
μεις εἰς τὸ ὕψος αὐτὸ ὅσον ἀφορᾷ τὴν
Ἑλλάδα καὶ διατὶ δὲν ὑπάρχει συλλο-
γικὴ άμυνα. Ἦθελε νὰ ἀνιόσῃ τὴν
φύσιν τῆς ἐξελίξεως καὶ έσκαμμένως τὸ
έπρασεν τῶν διενδῶν πραγμάτων. Πρῶ-
τον, διότι εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ὁ
πάρχουν πάρα πολλαὶ περιπτώσεις εἰς
τὰς ὁποίας ἔγινον καὶ τοπικαὶ προστρι-
βαὶ καὶ δευτέρω, εἶναι θέσθαι ὅτι ἡ
μεῖς ἀνεξαρτήτως δὲν εἰμεθα ὑποχρεω-
μένοι νὰ λαμβάνωμεν ὅπ' ὅσιν τοὺς ἐ-
ξοπλισμοὺς ἐκείνων οἱ ὁποιοὶ ὑπῆρξαν
εἰς ἀλλεπαλλήλους φορὰς ἐπιδρομῆς τῆς
χώρας μας καὶ ἐν τοῖσι παρὰ ταῦτα
δὲν ἀκολουθοῦμεν τὴν ἀμυντικὴν προσ-
πάθειαν ἀπὸ ἀποφῆς δαπανῶν τῶν χω-
ρῶν αὐτῶν, ἐνὺ δὲ έπρεπε. Ἐν τού-
τοις, εἰμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ εἰμεθα
κατὰ τοιοῦτον τρόπον προσηγορημένοι
μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐάν
ὁ μὴ γένοιτο ἐπῆρχετο τοπικὴ σύγκρου-
σις δὴ ἡδυνάτωθα νὰ προσδοκῶμεν τὴν
παρουσίαν καὶ τὴν συμμάχων. Εἶναι ἀ-
ναμφισπότητως ἐκτός πραγματικότητος
ἡ Ε.Κ. καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς, ἐάν φαν-
τάζονται ὅτι εἶναι δυνατόν με ὑποχρέω-
σιν τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας καὶ τῆς
Ἑμερικῆς, ἀμυντικῆς φύσεως ἀνὰ τὸν
κόσμον νὰ καθηλοῦσιν δυνάμεις εἰς
τὴν περιόχην αὐτὴν τῆς Μεσογείου διὰ
τὴν ὑποθετικὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁ-
ποίαν θὰ ἐγίνετο σύγκρουσις. Ὅχι κύ-
ριοι, θὰ κρατήσωμεν τὰς ἀμυντικὰς δυ-
νάμεις ἐκείνας αἱ ὁποῖαι θὰ μάς ἐπι-
τρέπουν νὰ ἀντιμετωπίζωμεν κάθε ἐνδε-
χόμενον μέχρις ὅτου δυνηθῶν καὶ σπεύ-
σων οἱ σύμμαχοι μας εἰς βοήθειαν.

Πλήρης ἀλληλεγγύη

Ἄλλωστε, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναμε-
τρήσωμεν τὰς εὐθύνας μας. Ἡμεῖς εἰς
τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὑπεσχηθήμεν, ὅτι
δὲν θὰ ἀφῆσωμεν τὴν Ἑλλάδα ἀσπλον
διὰ νὰ ὑπάρχῃ εὐκολος λεῖα τὸν δια-
φόρων ἐπιδρομῶν. Καὶ τὴν ὑπόσχεσιν
αὐτὴν εἰμαί θέσθαις, κύριοι βουλευταὶ
τῆς πλειοψηφίας, ὅτι ὡς ἀντιλαμπάνα-
σθε, ὀφείλομεν διὰ θυσιῶν νὰ τὴν τη-
ρήσωμεν (χειροκροτήματα).
Ε. ΑΒΕΡΩΦ-ΤΟΣΙΤΑΣ (ὁμπρ.
Ἐξώτερ.): Μίαν φράσιν ἤθελον νὰ εἴ-
πω, ἐπειδὴ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ε.Κ. ἠρώ-
τησεν ἀπὸ ἐν ὑπάρχει ἡ ὄχι αὐτά-
ματος καὶ πλήρης ἀλληλεγγύη. Εἶναι
ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃ τὸ Σῶμα ὅτι εἰς
τὸ ΝΑΤΟ ὑπάρχει αὐτόματος καὶ πλῆ-
ρης ἀλληλεγγύη δι' ὁλόκληρα τὰ σύ-
νορα ὁλῶν τῶν συμμάχων. Ἄλλὰ ὁρ-
θῶς λέγει ὁ κ. ὁμπουργ, ὅτι δὲν εἶναι
δυνατὸν τὸ ΝΑΤΟ νὰ ἔχη τὰς ἰδικὰς
τοῦ μεραρχίας εἰς κάθε σημείον ἀνὰ
πᾶσαν στιγμὴν. Εἶναι ἀνάγκη τὰ μέλη
τὰ ὁποῖα ἔχουν αὐτὴν τὴν ἐγγύησιν νὰ
ἔχουν τὰς ἰδικὰς τῶν μεραρχίας μέ-
χρις ὅτου προφθῶσιν νὰ ἔλθουν αἱ
ἀλλαι διὰ νὰ βοηθήσωμεν. Πάντως, διευ-
κρινίζω ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη εἶναι αὐτό-
ματος καὶ πλήρης.

Παραευβαίνω ὁ κ. Π. ΚΑΝΕΛΟ-
ΠΟΥΛΟΣ (ἀντιπρ. Κυβερν.) εἶπεν, ὅ-
τι αὐξήσιν τῆς ἀμυντικῆς προσπάθειας
δὲν ἐξήτησεν ἡ Ἑλλάς, ἀλλὰ τὴν προ-
βλεπὲ τὸ σχέδιον καὶ τὸ πρόγραμμα
τοῦ ΝΑΤΟ. Οὐδέμια φράσις ὑπάρχει
εἰς τὸ κείμενον τῆς ἐκθέσεως τῶν τρι-
ῶν σοφῶν πού νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ἀ-
ποψιν αὐτὴν τοῦ κ. Παπανδρέου.

Τὸ πολιτικὸν θέμα

Συνεχίζων ὁ κ. ΣΠ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ
εἶπεν ὅτι, πῶς εἶναι δυνατόν ἡ Ε.Κ.
ὅταν ἔχη 33 ἀποφάσεις τοῦ Ἑκλογου-
δικείου ἐναντίον τῆς εἰς τὰς ἐνστάσεις
περὶ βίας καὶ νοθείας, πλὴν μιᾶς, νὰ
δμῆλῃ περὶ θριάμβου καὶ ὅτι τὸ Ἑκλο-
γουδικεῖον ἐδέχθη δὲν ἡσκήθη ψυχολογι-
κὴ βία. Ἡ Ε.Κ. κατέλειπε νὰ ἀποσα-
φηνίσῃ τὴν θέσιν τῆς. Δέχεται δὲ ὅτι ὁρ-
θῶς τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια εἶναι ἐ-
κείνα τὰ ὁποῖα εἶναι κατὰ τὸ Σύντα-
γμα ἀρμόδια νὰ κρίνουν τὰς ὑποθέ-
σεις αὐτὰς ἡ δὲν δέχεται; Ἐάν δὲν
τὸ δέχεται, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν
γνωρίζω πῶς σκέπτεται, ἀλλὰ δικαι-
οῦμαι νὰ εἴπω ὅτι ἀκολουθεῖ τουλάχισ-
τον ἀντιδημοκρατικὴν πολιτικὴν καὶ
δὲν νὰ ἀποδείξῃ περαιτέρω καὶ νὰ στη-
ρίξῃ τὴν κατηγορίαν τοῦ ὁ ἀρχηγὸς
τῆς Ε.Κ. ἐπεκατέστη καὶ τὰς κατα-
δικαστικὰς ἀποφάσεις ἐναντίον τῶν ὁρ-
γάνων τῆς τάξεως. Καὶ εἶπεν ὁ κ.
Παπανδρέου, ὅτι ὑπῆρξεν ἀπλῶς δι-
ευκρινιστικὴ. Κύριοι βουλευταὶ, γνωρι-
ζόμεν ὅλοι καὶ τὸ γνωρίζει ὁ ἑλληγι-
κὸς λαὸς ἀπὸ Ὁρεσιᾶδος μέχρι Κρή-
της καὶ ἀπὸ Λέσβου μέχρι Κερκύρας,
ὅτι τὴν ἐπομένην τῶν ἐκλογῶν ἡ Ε.Κ.
έσκαμμένως ἐπέβλεπεν δι' ὁλῶν τῶν μέ-
σων νὰ ἀνεύρῃ περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι
θὰ ἡδύναντο νὰ στηρίξουν τὴν ἐνστα-
σιν τῆς βίας καὶ νοθείας. Δὲν εἶναι,
λοιπόν, διευκρινιστικὴ ἀλλὰ ὁλοκλη-
ρωτικὴ ἀποτυχία τῆς προσπάθειας τῆς,
διότι ἐγὼ ὡς δημόσιος ἀνὴρ τῆς χῶ-
ρας δὲν δέχομαι ὅτι εἶναι δυνατόν ἐ-
κατὸν περιπτώσεις ἐναντί τῶν 4 1/2 ἑκα-
τομμυρίων ψηφοφόρων τοῦ ἑλληνικοῦ
λαοῦ νὰ ἀνατρέψουν τὸ δημοκρατικὸν
ἀποτέλεσμα τῶν τελευταίων ἐκλογῶν
(χειροκροτήματα).

Χάριν τοῦ ἀνεκδότου

Περαιτέρω κατηγοροῦσε τὸν κ. Πα-
πανδρέου διὰ τὰς ἐπικρίσεις τοῦ κατὰ
τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ ἀνέγνωσε
τὰ πρακτικὰ ἀγορεύσεως τοῦ κ. Παπαν-
δρέου τῆς 16.12.1960, ὁ ὁποῖος ἀπαν-
τῶν εἰς τὸν κ. Μπριλλάκη, εἶχεν εἶπει
ὅτι εἰς περίπτωσιν πού ἡ ἐξουσία πε-
ριέλθῃ ἔστω διὰ πλειοψηφίας εἰς τὴν
κομμουνιστικὴν τάξιν τυπικῶς θὰ πρέ-
πει νὰ τῆς παραδοθῇ, οὐσιαστικῶς ὁ-
μως ὄχι, διότι θὰ καταλυθῇ ἡ δημο-
κρατία, τὴν ὁποίαν δὲν προστατεύει διὰ
τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Σήμερον ὁμο-
ς ἐπειδὴ θέλει νὰ κάμῃ τὸν ἀνένδοτον ἀ-
γῶνα τοῦ, δὲν ἐδίστασε νὰ καταφερθῇ
κατὰ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ νὰ
συκοφαντήσῃ τὰ σώματα ἀσφαλείας καὶ
υποθετήσῃ τὰ συνθήματα τῆς ἀκρας ἄ-
ριστερας, ὅπως εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ
Γ' ψηφίσματος κ.λ.π. καὶ προσέθεσε
κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρόσθετον εὐαι-
σθησίαν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις. Δὲν
εἶχε τὸ ἠθικὸν δικαίωμα ὡς ἡγέτης
μιάς ἐθνικῆς παρατάξεως νὰ μὲνεται
καὶ νὰ κατηγορεῖ τὰς ἐνόπλους δυνά-
μεις δι' αὐτὴν τὴν εὐαισθησίαν. Δὲν
ἐπρόσεξε καὶ ἐξώθησε τὸ στρατευόμε-
νον ἔθνος νὰ ψηφίσῃ ὡς ἐψήφισε. Δὲν
ἦτο ὁλοκληρωτικὴ ἡ ψήφος τοῦ στρα-
τοῦ ὡς εἶπεν, εἶναι ἀπὸς προνοίας καὶ
ἐθνικῆς συνειδήσεως διὰ νὰ ἀποφευ-
χθῇ ἐμπλοκὴ καὶ συσχετισμοὶ τῶν δυνά-
μεων περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησεν ὁ κ.
ἀρχηγὸς τοῦ Δημοκρατικοῦ Κέντρου.
(Χειροκροτήματα ἐκ τῆς πτέρυγος τῆς
συμπολιτεύσεως).

Ἀλλὰ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Ε. Κ. εἰς
τὸν ἀνένδοτον ἀγῶνα τοῦ εἰς τὴν ἀπο-
κατάστασιν τῆς ἱδικῆς τοῦ πολιτικῆς
θέσεως καὶ οὐχὶ διὰ τὴν ἀποκατάστα-
σιν τῆς Δημοκρατίας, προέβη εἰς τὰς
ἀκολουθίας πράξεις: Μετὰ τὰς ἐκλο-
γὰς κάποιαν ἡμέραν συνεκέντρωσεν εἰς

δημοσίαν συγκέντρωσιν τοὺς ἀντιπροσώ-
πους τοῦ ξένου τύπου καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τοὺς ὅλα τὰ ἀντιδημοκρατικὰ δεινὰ τὰ
ὁποῖα συμβαίνουν εἰς τὴν Ἑλλάδα, κα-
τὰ τὴν γνώμην του. Καὶ δὲν ἐσκέφθη
ὡς ὑπεύθυνος ἡγέτης ἐνὸς ἐθνικοῦ κόμ-
ματος ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἔλεγεν
ἐλαφρῶς τῇ καρδίᾳ διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ
τὴν κενότητα τοῦ ἀνεκδότου ἀγῶνος τοῦ
ἐπρόκειτο νὰ ἀποτελέσουν ἀντικειμενικὴν
ἐπιθεσέως ἐναντίον τῆς χώρας αὐτῆς ἀ-
πὸ τὰς χώρας τοῦ παρατάσσματος. Εἰς
τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα «Ἰσθόστια» ἐ-
παυειλημμένως ἀνεγράφη ἑκτοτε ὅτι ἡ
μεῖς δὲν ἔχομεν ἀνάγκην τῶν ἐπιχειρη-
μάτων τῆς ἀκρας ἀριστερας, ὅταν τὸ
ἐθνικὸφρον κέντρον καταγγέλλει τὴν Ἑλ-
λάδα ὡς κράτος ὁλοκληρωτικόν. Καὶ
δὲν ἠρέσθη, ἀλλὰ ἐποχώρησεν ἐ-
τι περαιτέρω. Ποῶς ἐξ ἡμῶν δὲν ἐν-
θυμεῖται με ὁδύνῃν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης καὶ ἐντεῦθεν προσεδοκᾷ ἀπὸ
τὴν Ε.Κ. ἡ παρέμβασις εἰς τὰ ἑσωτε-
ρικὰ ἡμῶν τὸν φιλικὴν μας δυνάμειν;
Ἡμεῖς εἰς τὴν θεωρίαν τῶν εὐσημῶν
ἀντιτάσσωμεν τὴν ἐπιδοξίαν τῆς Ε. Κ.
περὶ συστηματικὴν ἐπεμβάσεων τῶν ξέ-
νων φίλων μας. Ἡ Ε.Κ. γνωρίζει ὅτι
στερεῖται τῆς πλειοψηφίας οὐχὶ μόνον
εἰς τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἑλ-
ληνικὸν λαόν. Καὶ προσπαθοῦσα πάσῃ
θυσίᾳ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν, προσ-
παθεῖ νὰ δημιουργήσῃ καταστάσεις, ὁ-
ποῦ δὲν θὰ ὑπῆρχε συμπαγὴς πλειοψη-
φία καὶ θὰ ἦτο δυνατόν διὰ τῆς μεθό-
δου τῆς ἰσορροπίας νὰ ἐλέγχῃ τὴν Κυ-
βέρνησιν.

Ἐχαρακτήρισεν ἀκολουθῶς τὸ σύστη-

Η ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ Ε.Κ. Κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

(Συνέχεια έκ της 7ης Σελίδος)

ἀπαράδεκτος φασιστικὴ ἐπίθεσις ἐναν-
τίον Ἑλλήνων.
Μᾶς εἶπον ὅτι ἐπρεπε ν' ἀποφύγωμεν
τὴν συγκέντρωσιν, διότι θὰ συμμετείχε
καὶ ἡ Ε.Δ.Α. Ὡστε, ὁσάκις ἡ Ε.Δ.Α.
δηλώνει ὅτι θὰ συμμετάσχῃ εἰς μίαν
συγκέντρωσιν πρέπει νὰ σπεύδωμεν εἰς
δηλώσιν μετανοίας καὶ ν' ἀποσυρῶμε-
θα, μεταβαλλόμενοι οὕτως εἰς ἐρμαιόν
τῆς: Οὐτε ἦτο δυνατόν νὰ δηλώσωμεν
ποῖον δεχόμεθα καὶ ποῖον ὄχι, ἐφ' ὅ-
σον ἡ συγκέντρωσις ἐγίνετο εἰς ἀνοι-
κτον χώρον.

Δὲν θὰ τεθῇ καθεστωτικόν

Γνωρίζω τὴν ἐπιθυμίαν τῶν Ἑρα-
κλέων. Ἀνυπομονοῦν νὰ ὑπάρχῃ καθε-
στωτικόν, νὰ ὑπάρχῃ λαϊκὸν μέτωπον.
Θὰ τοὺς προσφέρω μίαν βαρεῖαν ἀπο-
γοήτευσιν. Εἰς μάτην ἐλπίζουσιν. Δὲν
πρόκειται νὰ τεθῇ καθεστωτικόν. Οἱ
Ἑρακλεῖς καὶ οἱ κάπηλοι θὰ μείνουν
ἀσφαλεῖ καὶ ἀσφαλεῖς. Μᾶς εἶπον ὅτι
ὁ Βασιλεὺς δὲν χρειάζεται Ἑρακλεῖς, εἰ-
μεθα σύμφωνοι, ἀλλὰ οἱ Ἑρακλεῖς
χρειάζονται τὸν Βασιλέα, ἐλπίζουσιν ὁ-
μως εἰς μάτην. Ἐπίσης εἰς μάτην ἐλ-
πίζουσιν λαϊκὸν μέτωπον. Ἡ Ε.Κ. κρα-
τεῖ ἀντιμετώπους καὶ τὰς δύο παρα-
τάξεις. Κρατεῖ ὑψηλὰ τὴν σημαίαν τῆς
δημοκρατίας, τῆς ἀληθοῦς δημοκρα-
τίας. Καὶ καλεῖ ὁλοκληρῶν τὸν δημο-
κρατικὸν λαόν, καλεῖ κατ' ἐξοχὴν τὴν
νεότητά εἰς ἕνα ἀγῶνα ἰδεολογικοῦ καὶ
ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος.

Πῶς θέλει τὰς ἐκλογὰς

Εἶπεν ὁ κ. Ρώλλης καὶ τὸ ἐπανέλα-
θεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΕΡΕ: «Σὰς προ-
καλοῦμεν εἰς ἐκλογὰς». Ἄλλ', ἡ Ε.Κ.
ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς 29ης Ὀκτωβρίου
αὐτὸ κηρύττει. Καὶ χαίρομεν διότι
ἀποδέχεσθε τὴν πρόκλησιν μας πρὸς ἁ-
μέτους ἐκλογὰς. Παρατηρήθῃτε διὰ νὰ
σχηματισθῇ Κυβέρνησις κοινῆς ἐμπιστο-
σύνης. (Τὴν φράσιν αὐτὴν τοῦ κ. Πα-
πανδρέου ὑπεδέχθησαν οἱ βουλευταὶ
τῆς ΕΡΕ με ψιθύρους καὶ παρατετα-
μένα ἐμφωνήματα).

Γνωρίζω τὰς ἐπιθυμίας σας. Ἐχετε
ἀπογοητευσθῇ διότι με τὰ μέσα πού ἐ-
χρησιμοποίησατε ἐλάθεσθε μόνον 50%
καὶ θέλετε νὰ τὸ ἐξισώσετε με τὸ 99%
τοῦ στρατοῦ. Ἄλλὰ πρέπει νὰ γνωρι-
ζετε ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ κράτος εἶναι
κομματικόν, ἀστυνομικὸν καὶ ὁλοκλη-
ρωτικόν, δὲν πρόκειται νὰ ὑπάρξουν ἐ-
κλογαὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Θὰ γίνῃ τί-
μιον κράτος, τίμιον σύστημα καὶ τί-
μιαι ἐκλογαὶ καὶ τότε σὰς προκαλοῦ-
μεν.

Ὁ κ. Παπανδρέου κατέλειπε: «Δὲν
ζητοῦμεν ἐκτροπὴν ἀπὸ τὸ πολίτευμα.
Ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Βασιλέα νὰ ἀναλάβῃ
τὴν πρωτοβουλίαν διαλύσεως τῆς
Βουλῆς, ὅπως συνέβη με τὴν ὑπηρε-
σιακὴν Γεωγραφικοῦ, ὁ ὁποῖος ἐλα-
βε ψήφον ἐμπιστοσύνης διὰ νὰ ψηφίσῃ
κλογικὸν νόμον. Μόνον ἐὰν ἐμπόδιον
ἂ ἦτο δυνατόν ἡ ἰδικὴ σας, τῆς ἀκραί-
ων δὲν ἔσκαμμένως ἐπιδιώκειν, ὡρ-
θῶν τὸ ἀνσθημα τῆς ἀπέναντι τῆς
δημοκρατικῆς πρωτοβουλίας τοῦ Βασι-
λέως. Τολμήσατέ τὸ ὁμοῖον.

Ἀπειλοῦν ἀποχώρησιν

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Παπα-
νδρέου ἀνῆλθον ἐπὶ τοῦ θήματος ὁ κ.

μα τῆς ἀπλῆς ἀναλογικῆς ὡς πανά-
θλιον.

Ἀποχωροῦν Ε.Κ. καὶ Ε.Δ.Α

Εἰς τὸ σημείον αὐτὸ οἱ βουλευταὶ τῆς
ἀριστερας διεμαρτυρήθησαν ἐντόνως καὶ
ἐξήτησαν νὰ τερατιστῇ τὴν ἀγόρευσιν
τοῦ ὁ κ. ὁμπουργ ἐπειδὴ ἦσαν καὶ ἄλ-
λοι ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσω. Τὴν
ἀξίωσιν αὐτὴν προέβαλον καὶ βουλευ-
ταὶ τῆς ΕΚ. Δημιουργεῖται ἐπιστόδιον
ὁ κ. Κ. Ταλιαδοῦρος ἀνακαλεῖται εἰς
τὴν τάξιν καὶ τελικῶς οἱ βουλευταὶ
τῆς Ε.Κ. καὶ τῆς Ε.Δ.Α. ἀποχωροῦν εἰς
ἐνδεῖξιν διαμαρτυρίας μέχρι πέρματος
τοῦ λόγου τοῦ κ. ὁμπουργ, ἐνὺ παρέ-
μειναν οἱ Προεδρευτικοὶ βουλευταὶ.

Συνεχίζων τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ὁ κ.
ΣΠ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ εἶπεν ὅτι λυπεῖται
διὰ τὴν δούτητά του ἡ ὁποία προεκά-
λεσε τὴν δυσφορίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως
ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη ἡ ἀντιπολιτεύσις νὰ
συνειδητοποιήσῃ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν
νὰ ἀπειλῇ ἡμᾶς με φυλακὰς καὶ νὰ μὴ
δέχεται, ὅταν ἡμεῖς τὴν ἀκούωμεν με
πλήρη ἡμερίαν, νὰ μὴ δέχεται τὴν ἀν-
τικειμενικὴν κριτικὴν τῶν πράξεων τῆς.
Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικότης. Κάμνει
προανεπίσεις πρὸς τὸ Σέμμα. Ζητεῖ πα-
ρέμβασιν τοῦ δι' ἐνωρμόνισιν κοινῆς
γνώμης καὶ Βουλῆς. Ἐν ὀνόματι ποίας
πλειοψηφίας; Μήπως ἐκείνης ἡ ὁποία θὰ
ἡδύναντο νὰ ὑποστηρίχθῃ συμπεριλαμβά-
νομένης καὶ τῆς ἀκρας ἀριστερας; Ἐν
τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἐπρεπε νὰ ἀγνο-
ῖθῃτε σεις, ἡ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ

λαοῦ καὶ ὁ ρυθμιστὴς τοῦ πολιτεύματος
δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀγνοήσῃ κωπὴν
λατῆν ἐτυμηγορίαν καὶ τὴν συμπαγῇ
στάσιν τοῦ κόμματος τῆς ΕΡΕ. Ὁ-
ταν λοιπὸν ἔρχεται ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κέν-
τρου καὶ ζητεῖ τὴν παρέμβασιν τοῦ ρυ-
θμιστοῦ τοῦ πολιτεύματος, πρέπει τὴν
λατῆσιν νὰ συνοπολογίσῃ καὶ τὴν ἀ-
κραν ἀριστεράν διὰ νὰ εἶναι δυνατόν
ὄχι νὰ ἐμφανίσῃ τὴν πλειοψηφίαν, διότι
δὲν ἔχει, ἀλλὰ τουλάχιστον ἀξιόλογον
στατιστικῶς δύναμιν.

Σαφὴς ἐξήγησις

Θὰ πρέπει νὰ ἐξηγηθῶμε ἀπαξ διὰ
παντός με τὴν Ἐνωσιν Κέντρου. Ζητεῖ
ὕπηρεσιαν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ ὑπηρε-
σιακὴ Κυβέρνησις δὲν θὰ ὑπάρξῃ. Καὶ
δὲν θὰ ὑπάρξῃ, διότι δὲν θὰ ἔξανακυ-
λίωσῃ ὁ τόπος εἰς τὴν περιπέτειαν, ὁπότε
καὶ ἂν γίνοντο ἐκλογαί, ὅπου νὰ χειρο-
κροτῇ ἡ ΕΚ διὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς
ὕπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως καὶ διότι αὐ-
τὴ δὲν ἠθέλησε ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς
κομματικὰς προσδοκίας τὴν ἐπομένην
τῶν ἐκλογῶν νὰ προτείνεται ὑπὸ τῆς
Ἐνώσεως Κέντρου διὰ παραπομπὴν εἰς
ἐκτακτον δικαστήριον.

Ἀπλὴ ἀναλογικὴ ἡ ὑπὸ ἄλλο ἐκ-
λογικὸν σύστημα ἐκλογῆς, ἀνευ τῆς ἱ-
δικῆς μας θελήσεως δὲν δύναται νὰ ὁ-
πάξῃ. Καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ δι-
ὅτι ὁποιοδήποτε πολιτικὴ ἐξελίξις, ὅταν
θὰ ἔλθῃ τὸ πλῆρωμα τῶν ἐκλογῶν —
καὶ θὰ ἔλθῃ μετὰ τετραετίαν — θὰ ἐ-
ξαρτηθῇ ἀπὸ τὴν θέλησιν τῶν ἰδικῶν
σας, φίλοι μου τῆς πλειοψηφίας.

Π. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Μετὰ τριε-
τίαν καὶ 5 μῆνας. (Χειροκροτήματα).

ΣΠ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Καὶ ἐπὶ τέλους,
θὰ πρέπει νὰ κατανοήσῃ ἡ Ε.Κ. ὅτι ἐ-
νώπιον τῆς ἐμφανίζονται δύο δρόμοι σα-
φείς. Ὁ εἰς δρόμος εἶναι ὁ δρόμος τῆς
ἀναθεωρήσεως τῆς πολιτικῆς των, νὰ
ἐπανέλθῃ δηλ. εἰς τὴν τάξιν τοῦ κόμ-
ματος τῆς μειζονος ἀντιπολιτεύσεως καὶ
νὰ συμβάλλῃ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς
εἰς τὴν καλύτεραν πρόοδον τῶν προ-
βλημάτων καὶ τῶν θεμάτων τοῦ τόπου.
Ὁ ἄλλος δρόμος εἶναι ἡ συνέχισις τῆς
κενότητος τοῦ ἀνεκδότου ἀγῶνος καὶ
ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ πρέπει νὰ
γνωρίζῃ ὅτι ἐναντὶ αὐτῆς τῆς διασωγῆς
τῆς, παρὰ τὰς ὕβρεις τῆς, παρὰ τοὺς
προπηλακισμοὺς τῆς, παρὰ τὴν δημωγ-
γίαν τῆς, ἡμεῖς θὰ ἐξακολουθήσωμεν
στηρίζομενοι ἐπάνω εἰς τὸν λαόν καὶ
εἰς τὴν πλειοψηφίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν
πλειοψηφίαν τῶν φίλων μας ἐν τῇ αἰ-
βοῇ αὐτῇ, νὰ ἐπιτελούμεν εἰς τὸ
κέραιον τὸ καθήκον μας.

Κύριοι βουλευταὶ τῆς πλειοψηφίας, ἡ
Ε.Κ. ἐξήτησεν ἀπομακρύνειν τῆς Κυ-
βερνήσεως. Ἀντιστρόφως, ἤλθε τὸ πλῆ-
ρωμα τοῦ χρόνου ὅπου αὐτὴ θὰ πρέπει
νὰ ἀναλογισθῇ τὰς εὐθύνας τῆς. (Ζωη-
ρὰ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Ὡμίλησεν ἀκολουθῶς ὁ κ. Ν. ΖΟΡ-
ΜΠΑΣ, ὁ ὁποῖος ἐπέκρινε τὴν ὁλὴν πο-
λιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀνέφερεν
ὅτι δι' ἐιδικῆς διαταγῆς ἐπαυκατρίστη-
σαν πολλοὶ δασολογοὶ-κοιμηταίηδες με-
ζῶ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Βούλγαρος Μ.
Πέλεκ ἀντε

Μεσαμβρινή
4/10/1962

Η «ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΗ ΠΟΛΙΣ»

Ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐνὸς ἐγκλήματος

Τοῦ κ. ΚΩΝ. ΤΣΑΤΣΟΥ
ἀκαδημαϊκοῦ - τ. ὑπουργοῦ

1ον

ΕΙΣ ΒΑΘΟΣ 200 καὶ πλέον χιλιομέτρων ἀπὸ τὸ σιδηροῦν Παραπέτασμα ὑπάρχει μιά ἐλεύθερη νησίς 480 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων (σχεδὸν ὅσον ἡ Λήμνος), τὸ Δυτικὸν Βερολίνον. Διὰ τὴν διατήρησιν αὐτῆς τῆς νησίδος, ποὺ ὅταν ἐσχηματίσθη δὲν ἦτο κατὰ τὰ 70% παρὰ σωρὸς ἐρειπίων, ὑποβάλλεται ὁ ἐλεύθερος κόσμος ὅχι μόνον εἰς θαρρείας θυσίας, ἀλλὰ καὶ εἰς συνεχὴ κίνδυνον μιάς παγκοσμίου συρράξεως. Τὰ ὀλίγα αὐτὰ τετραγωνικά χιλιόμετρα, παρὰ τὸν μέγαν βιομηχανικὸν πλοῦτον, ἔχουν, συγκρινόμενα πρὸς τὰς θυσίας αὐτάς, ἀξίαν κυρίως συμβολικὴν. Ἡ ἀπώλειά των θὰ ἐσήμαινε βαρυντάτην ἦσαν. Ἡ διαφυλάξις των, ἀντιθέτως, δὲν σημαίνει νίκην, ἀλλὰ συνεχὴ κρίσιν ἀγώνα.

Ὅταν κατέρρευσε τὸ ναζιστικὸν κράτος, τὰ προελαύνοντα ἀμερικανικὰ στρατεύματα εἶχον καταλάβει τὴν Σαξωνίαν, τὴν Θουρυγγίαν καὶ τμήμα τῆς Τσεχοσλοβακίας. Ὅλα αὐτὰ τὰ πλουσιώτατα βιομηχανικὰ κέντρα παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην, διὰ νὰ δοθῇ εἰς ἀντάλλαγμα αὐτῇ ἡ νησίς τοῦ Δυτικοῦ Βερολίνου, ἐν μέσῳ τοῦ κομμουνιστικοῦ πελάγους. Σήμερον τὰ τότε παραχωρηθέντα ἐδάφη τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Θουρυγγίας καὶ οἱ Ρῶσοι ὁλόκληρον τοῦ 70% τοῦ οἰκονομικοῦ πλούτου τῆς Κατολικῆς Γερμανίας. Ἄν διετῆρει ὁ νικητὴς τὰ κατακτηθέντα, οἱ δυτικοὶ τὴν Σαξωνίαν καὶ τὴν Θουρυγγίαν καὶ οἱ Ρῶσοι ὁλόκληρον τὸ Βερολίνον, θὰ ἐτερματίζετο ἡ διανομὴ τῶν γερμανικῶν ἐδαφῶν κατὰ τρόπον ἂν ὄχι δίκαιον, πάντως λογικόν. Ἡ δὲ λογικὴ αὐτῇ λύσις θὰ ἐδημιουργεῖ εἰς ὅρος τῶν νατολικῶν τὸ δις ἐπιπλῆκτον πρόβλημα τῆς οἰκονομικῆς ἐπιδιώξεως τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας. Ἐνῷ ἡ προκρινθεῖσα παράλογος λύσις ἐδημιούργησε ἀντιθέτως εἰς ὅρος τῶν Δυτικῶν τὸ δραματικὸν πρόβλημα τῆς διατηρήσεως τῆς ἐλευθέρας νησίδος τοῦ Δυτικοῦ Βερολίνου. Αὐτὸ τὸ ἐγκλημα διεπράχθη, ἀκουσίως ἴσως, ἀπὸ τοὺς ρυθμιστὰς τῶν παγκοσμίων προβλημάτων πρὸ 17 ἐτῶν. Ἄς βαδίσωμεν ἐπ' ὀλίγον ἐπὶ τὰ ἴχνη του.

ΜΕ ΤΗΝ ἀφελὴ σκέψιν τῆς ἐνότητος τοῦ Βερολίνου συνήφθησαν αἱ περὶ αὐτοῦ συμφωνίαι. Ἀμέσως ὅμως τὰ πράγματα ἤλθον εἰς ἀντίθεσιν μετὰ τὸ πνεῦμα αὐτῶν συμφωνιῶν. Ὁ χώρος αὐτὸς τῆς προμελετημένης ἐνότητος, ἔγινε ὁ χώρος ὅπου ὑλοποιεῖται ὁ διχασμὸς. Ὁ διχασμὸς ὄχι τοῦ Βερολίνου, ἀλλὰ τῆς Γερμανίας καί, πέραν αὐτοῦ, τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου. Ὅσα διὰ τῆς λογικῆς, διὰ τῆς σκέψεως καλῶς γνωρίζομεν, αὐτὰ ἐκεῖ ἐμφανίζονται ὡς αἰσθητὰ ἀντικείμενα. Ὅποιος θέλει νὰ καταστήσῃ βίωμά του τὸ μέγα, τὸ δραματικὸν γεγονός τῆς ἐποχῆς μας, τὴν ὑπαρξὶ δύο συγκρουομένων κόσμων, πρέπει νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Βερολίνον, ἢ μᾶλλον τὰ δύο Βερολίνα.

ΤΟ ΔΥΤΙΚΟΝ Βερολίνον εἶναι μίᾶ εὐρωπαϊκὴ μεγαλόπολις 2.200.000 κατοίκων. Δὲν ἔχει οὔτε τὴν γοητείαν τοῦ Παρισιῦ, οὔτε τὴν ἀρχοντίαν τοῦ Λονδίνου. Ἦτο ἀνέκαθεν καὶ εἶναι πτωχότερον πολὺ εἰς ἱστορίαν καὶ κατὰ πολὺ πτωχότερον εἰς μνημεῖα. Εἶναι ὅμως καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ πλέον πράσινη μεγαλόπολις τοῦ κόσμου. Μέγα τμήμα τῆς εἶναι ἕνας συνεχὴς κήπος ποικιλιμῆνος με ἀρχοντικές βίλλες. Περιβάλλεται ἀπὸ δάση ποὺ οἱ Βερολινέζοι, παρὰ τὴν βιομηχανικὴν τοὺς ἀνάπτυξιν, διαφυλάσσουν με περισσὴν φροντίδα. Μέσα εἰς τὰ δάση αὐτὰ αἱ εἰδυλικά καὶ λίμναι Βάννζε καὶ Τεζκέλερζε ἀποτελοῦν τὸ θέρετρον, τὴν μόνην ἐξοχὴν τῶν Βερολινέζων, ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς ἐλευθέρας ζώνης. Γιατὶ αὐτὸ δὲν λησμονεῖται, δὲν ἡμπορεῖ νὰ λησμονηθῇ ἀπὸ κανέναν οὔτε στιγμῇ. Εἶναι ἡ σκιά ποὺ ὅλα τὰ ὥραία τὰ σκοτεινιάζει. Ἀπὸ τὰ ὀλίγα τετραγωνικά χιλιόμετρα τοῦ Δυτικοῦ Βερολίνου, κανεὶς δὲν ἐπιτρέπεται, κανεὶς δὲν τολμᾷ νὰ ἐξέλθῃ. Δὲν γνωρίζω ἂν ἡμπορούμεν νὰ ὁμιλοῦμεν περὶ ψυχολογίας πολιορκημένης πόλεως, διότι τὸ ἥθικόν τῶν Βερολινέζων εἶναι θαυμάσιον. Ἀλλὰ ἡ σκιά τῆς κυκλώσεως ὑπάρχει. Ὑπάρχει μαζί με τὴν πίστιν ὅτι ὁ ἐλεύθερος αὐτὸς χώρος εἶναι ἀπόρητος, ὅτι ἀποτελεῖ συνάρτησιν τῆς ἐλευθερίας ὅλου τοῦ κόσμου.

Τραυματισμένον εἶναι ἀκόμη τὸ Δυτικὸν Βερολίνον. Τὰ ἴχνη τῆς θυέλλης τοῦ 1945 δὲν ἔχουν σβῆσει. Ἀλλὰ με γοργὸν ρυθμὸν φυτρῶνουν τὰ νέα οἰκοδομικά τετράγωνα —πίπτουν οἱ διάτρητοι ἀπὸ σφαίρας τοῖχοι καὶ διανοίγονται πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν δρόμοι καὶ αὐτοκινητόδρομοι. Εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν κέντρον, τὸ Κουφφύρστενταμ, ὅλα ἐκφράζουν τὸ παλιὸ κέφι, ποὺ καθιστᾷ ἀνέκαθεν τοὺς Βερολινέζους τόσο πρὸς χάρους, πρὸς γαλατικούς ἀπὸ τοὺς ἄλλους Γερμανοὺς. Κέφι στὰ ὑπαίθρια καφενεῖα, κέφι στὰ μεγάλα μαγαζιά, στὰ λαμπρὰ θέατρα ποὺ ἀφθονοῦν καὶ εἶναι ἀκόμη σήμερον τὰ καλύτερα τῆς Γερμανίας.

Καθὼς προχωροῦμε πρὸς ἀνατολὰς, πέραν ἀπὸ τὸ ἀκράϊον μεγάλο κτίριον τοῦ Δυτ. Βερολίνου, τὸ Χίλτον, μπαίνομε σὲ μιά, ἡμίσεος χιλιομέτρου περίπου, ζώνην, ποὺ ἀκό-

μη δὲν ἔχει ἀνοικοδομηθῇ, ὅπου ἀραιοὶ εἶναι οἱ διαβάται, ἀραιὰ τὰ ὄχματα καὶ ὅπου οἱ ἀστynomικοὶ κυκλοφοροῦν ὥπλισμένοι. Πλησιάζομεν τὸ τεῖχος, τὸ περίφημον τεῖχος ποὺ χωρίζει τοὺς δύο κόσμους. Τυχαίως, χωρὶς καμμίαν λογικὴν, μέσα ἀπὸ σπίτια, σοκάκια, περιβόλια, νεκροταφεῖα καὶ γεφύρας, ἐχαράχθη τότε ἡ γραμμὴ δισχωρισμοῦ, ἡ ὁποία ὑφίστατο ἀόρατος μὲν μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου 1961, ἔκτοτε ὅμως κατέστη ὁρατὴ, ὕλική, εἰδεχθῆς. Ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Δύσιν φθάνει κανεὶς, συνήθως, εἰς ἕνα ἔρημον δρόμον καὶ ἐκεῖ ἀντικρύζει τὸ τεῖχος. Ὅλαι αἱ πόρδοι πρὸς ἀνατολὰς κλεισταί. Ἀπάνω ἀπὸ τὸ τεῖχος ἀκανθωτὰ σύρματα. Πίσω ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ τεῖχος, εἰς βάθος ἐκτείνονται συρματοπλέγματα, κάποτε ὑψώνεται καὶ ἕνα δεύτερον τεῖχος. Τὰ σπίτια ἐφτασφράγιστα. Ὅλα τὰ παρὰθῦρα καὶ οἱ πόρτες ἔχουν τειχισθῇ. Ποῦ καὶ ποῦ μένει ἀνοικτὴ μία μικρὴ ὀπὴ ποὺ χρησιμεύει ὡς παρατηρητήριον. Ὅπου δὲν ὑπάρχουν σπίτια, τὸ τεῖχος κόβει τοὺς κήπους. Περνάει ἀπὸ προπύλεια ἐκκλησιῶν, χωρίζοντας τὰς ἐνορίας ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας των. Σὲ ἄλλα σημεῖα τὸ τεῖχος ἀκολουθεῖ τὸν ροῦν τοῦ ποταμοῦ Σπρέε ἢ τὰς ὁχθὰς μιάς λίμνης. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν κεφαλὴν τῆς γεφύρας ὑψώνεται ἡ σημαία μετὰ τὸ σφυροδρέπανον, εἰς τὴν ἄλλην ἡ σημαία τῆς Ὁμοσπονδου Δημοκρατίας.

Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς γεφύρας αὐτὰς εἶδα μίαν μητέρα νὰ κοιτάζῃ πέρα πρὸς τὴν ἄλλην ὁχθὴν, ἐλπίζουσα νὰ ἴδῃ τὰ παιδιὰ της ποὺ ἐργάζονται εἰς τὴν ἀνατολικὴν ζώνην. Μοῦ εἶπαν ὅτι περίμενε ἀπὸ τὸ πρωῒ, ὅτι εἶχε ἔλθει τρεῖς φορές ματαίως, ἀλλὰ ὅτι πάντοτε ἤλπιζεν. Εἰς ἄλλο σημεῖον τοῦ τεῖχους δύο νεοὶ ἠτένιζον πρὸς τὸν ἄλλον αὐτὸν κόσμον, μόλις ἀπέχοντα ἑκατὸν μέτρα καὶ ἐν τούτοις, τόσο μακρινόν, τόσο ἀπρόσιτον. Ἡ ἀπόλυτος ἀπαγόρευσις τῆς ἐπικοινωνίας ἀνεκοινώθη τόσο ἀποτόμως, ὥστε πολλοὶ οἰκογένειαι εὐρέθησαν ἕνα πρωῒ χωρισμέναι διὰ παντός. Οἱ ἐλεύθεροι ἐλπίζουν πάντα ὅτι κάποτε καὶ οἱ αἰχμάλωτοι θὰ ἡμπορέσουν νὰ διαφύγουν. Κοιτάζουν πρὸς ἀνατολὰς, ἐπάνω ἀπὸ τὸ τεῖχος καὶ περιμένουν...

Κ.ΤΣΑΤΣΟΣ

Ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐνὸς ἐγκλήματος

Τοῦ κ. ΚΩΝ. ΤΣΑΤΣΟΥ
ἀκαδ ημαϊκοῦ - τ. ὑπουργοῦ

2ον

ΤΟ ΑΜΕΙΛΙΚΤΟΝ τεῖχος ποῦ χωρίζει τὰ δύο Βερολίνα ἔχει μόνον δύο πύλας, τὴν μίαν διὰ τούτῳ Γερμανοῦς — καὶ ἀποκλεισμόν τῶν Βερολινέζων — ὅσοι θέλουν νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὰς μακρὰς διατυπώσεις τοῦ σχετικοῦ διαβατηρίου, τὴν ἄλλην διὰ τὰ μέλη τῶν ξένων ἀποστολῶν. Καθ' ὅλον τὸ ἄλλο μήκος δὲν ἔμεινεν ἀνοικτὴ καμμία πλέον δίοδος. Συγκωτισμὸς φυσικὰ δὲν παρουσιάζεται διότι ἡ κίνησις εἶναι πολὺ μικρά.

Μόλις διέλθῃ κανεὶς τὰς πύλας αὐτὰς εὐρίσκεται εἰς ἄλλον κόσμον. Ἀπὸ τούτῳ δρόμου ποῦ σφύζουν ἀπὸ ζῶνι εὐρίσκεται εἰς δρόμους μὲ πολὺ μικρὰν κίνησιν. Ἀπὸ τὰ καταστήματα μὲ τὰς πλουσίας προθήκας, ὅπου μὲ ἐξαιρετικὴν τέχνην ἐπιδεικνύεται ὁ τι καλαίσθητον καὶ ἑλκυστικὸν παράγει ὁ πολιτισμένος κόσμος, εὐρίσκεται κανεὶς ἐνώπιον προθηκῶν μίας μικρᾶς ἐπαρχιακῆς πόλεως, κακόγυσιτων, πτωχῶν εἰς εἶδη καὶ ἰδιαιτέρως ἀκατασθέντων. Μίαν μόνον ἐξίρεσιν παρατηρεῖ τις: εἰς τὰς πορσελάνδας. Ἡ κακὴ ποιότης τοῦ ρουχισμοῦ καὶ τῆς ὑποδήσεως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰς προθήκας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τούτῳ διαβάτας. Τὰ κυκλοφοροῦντα αὐτοκίνητα, ἐκτὸς τῶν ὀλίγων ἀνηκόντων εἰς ξένας στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας, εἶναι παλαιὰ, πενιχρά καὶ κακῶς συντηρημένα. Εἶδον ἀπαθλιωμένους τροχιοδρομικοὺς συρμούς ἐκ δύο βαγονίων νὰ κυκλοφοροῦν μὲ ἕναν ἐπιβάτην. Ὅλα αὐτὰ μὲ τὸς ἀκαθάρτους δρόμους, μὲ τὰ τραυματισμένα ἀπὸ τοὺς πολυβολισμοὺς σπίτια — διότι ἡ ἀνοικοδόμησις εὐρίσκεται εἰς μεγάλῃ καχυμνήσει ἐν συγκρίσει μὲ τὸ Δυτικὸν Βερολίνον — προκαλοῦν κατὰθλιψιν εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος διὰ πρῶτην φοράν συναντᾷ μὲ τὸν ἀνατολικὸν κόσμον. Ἀπὸ μίαν πόλιν ὀλοζώντανον νὰ εὐρεθῇ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν εἰς μίαν πόλιν - ἀνάμνησιν πόλεως, μίαν πόλιν βωβὴν, σχεδὸν νεκρόπολιν. Πρέπει νὰ τονίσω ὅτι εἰς τὴν ἀπαθλιωμένην αὐτὴν πόλιν διατηρεῖ τὸ κράτος ἄριστα θεάτρα καὶ μουσεῖα σημαντικά. Διὰ ἕναν Ἕλληνα ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μουσείου τῆς Περγᾶμου ἀποτελεῖ προκύνημα. Ἐκτὸς τῶν ἀναγλύφων τοῦ ναοῦ τῆς Περγᾶμου, καὶ ἄλλων μικρασιατικῶν πόλεων, τὸ μουσεῖον αὐτὸ περιέχει μίαν ἀπὸ τὰς θαυμασιωτέρας συλλογὰς ἑλληνικῶν γλυπτῶν. Περιέχει καὶ ἀξιολογώτατα ἀσσυριακὰ, βαβυλωνιακὰ καὶ χεττιτικὰ εὐρήματα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισκεψέως μας παρετήρησα ὅτι ἦσαν ὀλίγα τὰ μεμονωμένα ἄτομα, τὰ ἐπισκεπτόμενα τὸ μουσεῖον. Πλὴν τῶν ξένων οἱ ἐπισκέπται — χαρακτηριστικῶς ὀλίγοι — ἦσαν ὀργανωμέναι ὁμάδες μὲ ἐπὶ κεφαλῇ ἕναν ἐξηγητὴν τῶν ἐκθεμάτων.

Ἡ συνοικία ὅπου τὸ Μουσεῖον τῆς Περγᾶμου, ἄλλοτε ἀπὸ τὰς πλέον κεντρικὰς τοῦ Βερολίνου, σήμερον εἶναι σχεδὸν ἔρημος. Κατὰ τὴν ἐξοδὸν μας, ἀπὸ τὴν ἀγαλλίανσιν ποῦ χαρίζετο τὸ ἀθάνατον μνημεῖον, μετεπέσαμεν πάλιν εἰς τὴν θλίψιν τῆς κυρτωμένης αὐτῆς πόλεως.

Γύρω ἀπὸ τὴν αὐτοκίνητόν μας, ὅταν εἰσπρὸς ἐμας εἰς τὸ Μουσεῖον, εἶχον μαζευθῇ καμμιὰ δεκαριά παιδιὰ 6 - 10 ἐτῶν, τὰ ὁποῖα ἐλλείπει τροχοφόρον παῖζον συνήθως εἰς τοὺς δρόμους. Περιεργάζοντο τὸ αὐτοκίνητον, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ σὺν ἡγεῖται αὐτοκίνητον, ξεχώριζε συγκρινόμενον μὲ ὅσα κυκλοφοροῦν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ζώνην. Ἀλλὰ καὶ ὅταν μετὰ ὥραν πολλήν ἐξήλθομεν τοῦ Μουσείου, τὰ παιδιὰ εὐρίσκοντο ἐκεῖ. Μόλις δὲ ἐπεβιβάσθημεν τοῦ αὐτοκινήτου, μὲ ὕψος μυστηριώδες ἐσκύψαν τὰ κεφαλὰκια τοὺς καὶ μὰς ἐξήτησαν τσιγάρα καὶ καραμέλλας. Καὶ καραμέλλας μὲν δὲν εἶχαμε, ἀλλὰ ὡς πρὸς τὰ τσιγάρα τὰ ἠρωτήσαμεν τί τὰ θέλουν τόσο μικρά. «Τὰ θέλομε γιὰ τοὺς πατεράδες μας», ἦτο ἡ ἀπάντησις. Καὶ ὅταν πῆραν τὸ καθένα ἀπὸ 5 - 6 τσιγάρα, ἔφυγαν τρεχάτα μὲ ἐκδηλώσεις μεγάλης χαρᾶς.

Οἱ ἐργάται τοῦ Ἀνατολικοῦ Βερολίνου λαμβάνουν ὡς ὠρίαν ἀμοιβὴν ἐργασίας τόσα μάρκα, ὅσα καὶ οἱ τοῦ Δυτικοῦ Βερολίνου. Ἡ ἀγοραστικὴ δυνάμις τοῦ ἀνατολικοῦ μάρκου δὲν φθάνει οὔτε τὸ 1/3 τοῦ μάρκου τῆς Δυτικῆς Γερμανίας. Ἔτσι ἐξηγεῖται ἡ δραματικὴ αὐτὴ ἐπαιτεία ὀλίγων σιγαρέττων.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ καλὸν θέατρον, ὅπως ἐτονίσσαμεν, αἱ δύο σειραὶ τῶν πολυκατοικιῶν τῆς τέως Στάλιν — καὶ νῦν Φραγκφούρτερ — ἀντιπροσωπεύουν τὸ ἐπίτευγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἰδιαίτερα καμαρώνουν οἱ κυρίαρχοι τοῦ Ἀνατολικοῦ Βερολίνου. Εἶχον τελειώσει πρὸ τετραετίας περὶ τοῦ καὶ ἀκόμη σήμερον ἡ ὁμοιορρυθμία καὶ ὁ ὄγκος τῶν προξενούν κάποιαν πρῶτην καλὴν ἐντύπωσιν. Ἀλλὰ μόνον δι' ὀλίγον. Εἶναι τόσο κακότεχνα τὰ ἐν λόγω κτίσματα, ὥστε ἤδη ἀρχίζουν νὰ ξεφλουδίζουν οἱ τοῖχοι τῆς προσόψεως καὶ νὰ προσαρμύζονται εἰς τὴν γενικὴν ὕψιν τῆς «μειζερίας» ποῦ τὰ περιβάλλει. Πίσω ἄλλωστε ἀπὸ αὐτὰς τὰς πολυκατοικίας, δεξιά καὶ ἀριστερὰ τῆς μεγάλης λεωφόρου, ἐλάχιστα εἶναι τὰ νέα κτίσματα. Ἄλλοι δέσπομεν ἀπαθλιωμένα καὶ ἡμιερείπωμένα σπίτια, ἄλλοι οἰκόπεδα ἄκτιστα καὶ παντοῦ μίαν ἀμφίβολον καθαριότητα.

Αὕτη εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀνατολικοῦ Βερολίνου. Τὰ πικρὰ, τεράστια πλακάτ, μὲ προπαγανδιστικὰ συνθήματα, ἐρχόμενα εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν θλιβερότητα τοῦ περιβάλλοντος, τονίζουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ τόπος αὐτὸς ἔχασε τὸν ἑαυτόν του, ἔχασε τὴν ψυχὴν του, τὴν φυσικὴν του μορφήν.

Δύο ἀκόμη πράγματα θὰ ἤθελα νὰ σημειώσω: Τὴν προσήκειαν τῶν φρουρῶν κατὰ τὴν εἰσοδὸν καὶ τὴν ἐξοδὸν μας ἀπὸ τὴν ζώνην καὶ τὸ πρᾶγματι μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Σοβιετικοῦ Στρατιώτου εἰς τὸ δάσος τοῦ Γκρύνεβαλντ. Ἐκεῖ μόνον ἄλλωστε φαίνονται Ρῶσοι στρατιῶται. Παντοῦ ἄλλοι ἐμφανίζονται μόνον Ἀνατολικοὶ Γερμανοί. Αἱ ῥωσικαὶ ὁμοῦς μεραρχίαι, αἱ ὁποῖαι ζῶνουν κυριολεκτικῶς τὸ Βερολίνον, στρατοπεδεύουν ἐξω τῆς πόλεως.

Ἀπὸ τὸ Ἀνατολικὸν Βερολίνον φεύγει κανεὶς μὲ συνταρακτικὰς ἐντύψεις.

Ἡ ὀπτικὴ ἐπανάληψις τοῦ διχασμοῦ τοῦ κόσμου, ἡ τραγικότης τῆς ζωῆς τοῦ Εὐρωπαίου ποῦ εὐρίσκεται αἰχμάλωτος εἰς τὸν ἀνατολικὸν κόσμον, τὸ συναίσθημα τοῦ διαρκῶς ἐπικειμένου κινδύνου μιάς συρράξεως ποῦ ἀκουσίως θὰ ἤδυνάτο νὰ ἐξαπολύσῃ μίαν τυχαίαν παρεξήγησιν μεταξὺ δύο φυλακίων, ὅλα αὐτὰ συγκλονίζουν τὴν σκέψιν κάθε στοχαζομένου ἀνθρώπου.

Φεύγει ὁμοῦς κανεὶς καὶ μὲ μίαν ἀπορίαν: Τὸ Ἀνατολικὸν Βερολίνον εἶναι ἡ «βιτρίνα» τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου καὶ εἶναι, λόγω τῆς γεωγραφικῆς του μὲ τὸ Δυτικὸν Βερολίνον, τὸ πλέον ἄμεσον, τὸ πλέον ἀναπόφευκτον μέτρον συγκρίσεως μὲ τὸν δυτικὸν κόσμον. Δὲν ἔχει, ἄραγε, ὁ ἀνατολικὸς κόσμος, ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀσμος τῆς προπαγάνδας, τὴν θέλησιν, ἢ δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα νὰ καταστήσῃ τὴν βιτρίναν αὐτὴν συγκρίσιμον μὲ τὸ Δυτ. Βερολίνον; Εἶναι ἴσως ἐκπληκτικόν, φαίνεται ὁμοῦς ὅτι δὲν λείπει ἡ θέλησις, ἀλλὰ ἡ ἱκανότης. Τὰ ἀγαθὰ ποῦ συνιστοῦν τὴν πολιτισμένην ζῶν τῆς Εὐρώπης, ὅπως ἐκ παραδόσεως τὰ γνωρίζομεν, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰ δώσῃ ὁ ἀνατολικὸς κόσμος. Συγκεντρωμένους εἰς τὴν ἐπιδίωξιν μερικῶν καιρίων σκοπῶν, ἀγνοεῖ ὅλας τὰς ἀνάγκας, ἢ ἱκανότητες τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ στοιχεῖον ζωῆς διὰ τὸν σημερινὸν Εὐρωπαῖον. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου καθίσταται ἡ ζωὴ εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Βερολίνον, δι' ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἔζησεν ὑπὸ τὰς γνωστὰς συνθήκας ἐν Δυτικῇ Εὐρώπῃ, καταθλιπτικὴ καὶ σχεδὸν ἀφόρητος καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου τόσο ἀνθρώποι, ἀνθρώποι τοῦ λαοῦ, παίζουν τὴν ζῶν τῶν, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ τεύχους, διὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ ἄγχος τῆς διαβιώσεως ὑπὸ τὸ κομμουνιστικὸν καθεστῶς.

Οἱ τάφοι, κατὰ μήκος τοῦ τεύχους, τῶν φονευθέντων ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς φύλακάς του, μαρτυροῦν περὶ αὐτοῦ. Τάφοι ἀσχημάτων ἀνθρώπων, ἐργατῶν, γυναικῶν τοῦ λαοῦ, παιδιῶν ποῦ ἀπεδύθησαν εἰς τὴν ἀπεγνωσμένην προσπάθειαν τῆς φυγῆς διὰ νὰ ξαναζήσουν τὸ κλίμα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπιάς τοῦ δυτικοῦ κόσμου. Τὸ τεῖχος αὐτοῦ τοῦ Βερολίνου δὲν διακρίνει μόνον τοὺς δύο κόσμους: τοὺς κρίνει. Καὶ κρίνει καὶ καταδικάζει τοὺς ἄφρονες εἰσὶνους κοσμοκράταρας, ποῦ ἐνέπεσαν εἰς τὴν σοβιετικὴν παγίδα καὶ ἐδημιούργησαν τὸ τραγικόν, τὸ ἄλυτον πρόβλημα τοῦ Δυτικοῦ Βερολίνου εἰς δάρος τοῦ ἐλευθέρου κόσμου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΣ

"Μεταφρασμένη"
5/1000/1962

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

5η. Seq. 1731

τό βουνό

ΑΝΕΒΑΙΝΕΙ
Η
ΣΤΑΘΜΗ
ΤΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

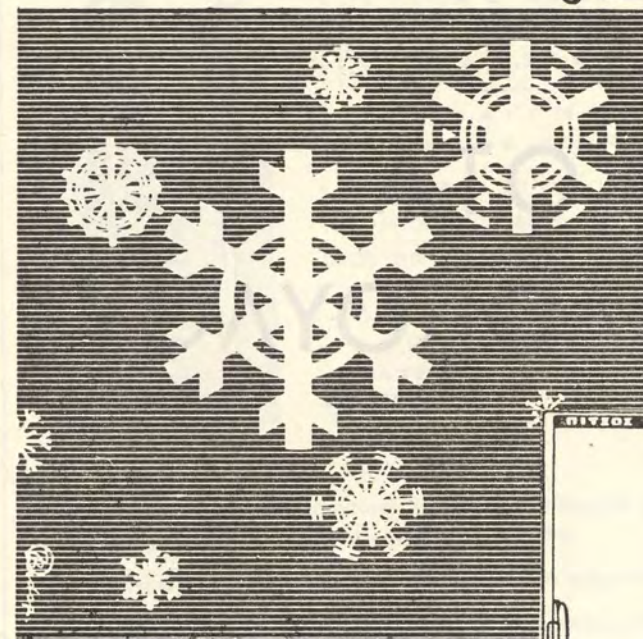
ΠΡΟ-ΠΟ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

20^{ος} ΑΙΩΝ

ΚΟΣΜΟΣ

Princessa
9 ΠΟΔΩΝ
Contessa
7 ΠΟΔΩΝ

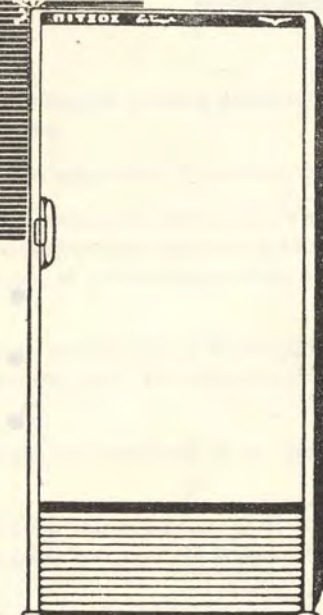
ψυκτικό μηχάνημα

FRIGIDAIRE®

στὰ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ

ἐπιπέδου

ψυγεία

ΠΙΤΣΟΣ

® A TRADE MARK OF GENERAL MOTORS CORP.
ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ ΤΗΣ GENERAL MOTORS CORP.

ΠΑΝΤΑ ΜΕ

ΜΠΙΣΚΟΤΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΙΣ

- ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ
- ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΕΙΣ
- ΣΠΗΛΙΕΣ
- ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΕΣ

ΜΙΚΡΟ ΒΑΡΟΣ
ΠΟΛΛΕΣ ΘΕΡΜΙΔΕΣ

BARLAX

Exercice S.G.O.G.

(ΜΠΑΡΛΑΞ)

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΜΠΑΡΑ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ
ΣΕ ΚΑΘΕ ΣΠΙΤΙ

ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΛΑΣΚΑΡΙΣΜΑ
ΤΩΝ ΜΥΩΝ, ΤΩΝ ΑΘΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΙΔΙΩΣ ΤΗΣ ΣΠΟΝΔΥΛΙΚΗΣ ΣΤΗΛΗΣ

Αποκλειστική αντιπροσωπεία
διὰ τὴν Ἑλλάδα:

ΠΛΑΤΩΝ Κ. ΜΕΤΑΞΑΣ
ΑΙΟΛΟΥ 19 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 29.273

Ἡ BARLAX τοποθετεῖται συντομώτατα σὲ κάθε πόρτα μὲ ἀπόλυτη ἀσφάλεια χωρὶς καρφιὰ. Στρέφοντας ἴσια ἢ ἀνάποδα ἀδχομειώνετε τὸ μήκος τῆς.

Μὲ τὴν τελειότητα τῆς κατασκευῆς τῆς ἀπὸ χάλυβα χρωμὲ εἶναι ἐξαιρετικῆς ἀντοχῆς.

Χάρις στὰ ἄσπρα καουτσούκ στὰ δύο ἄκρα ποὺ πλένονται δὲν ἀφήνει ἴχνη στὴν πόρτα. Μετὰ κάθε καθιστικὴ ἐργασία, μετὰ τὸ αὐτοκίνητο, τὸν κινηματογράφο γενικὰ μετὰ ἀπὸ κάθε συμπίεση τῆς σπονδυλικῆς στήλης, σὲ λίγες στιγμὲς αἰώρησης οἱ μῦς ἀνακουφίζονται, οἱ ἀρθρώσεις, οἱ σπόνδυλοι ξαναβρίσκουν τὴ θέση τους.

Ἰδιαίτερα ἀπαραίτητο στὰ παιδιά (εἶναι συγχρόνως παιχνίδι) ἀλλὰ καὶ στοὺς νέους καὶ στοὺς μεγάλους ποὺ ὑποφέρουν ἀπὸ πόνους στὴ μέση καὶ στὴ ράχη. Σὲ σοβαρὲς περιπτώσεις θὰ ἐρωτᾶται βέβαια ὁ γιατρός.

Κομψὴ καὶ ἐλαφριά (λιγώτερο ἀπὸ 2 κιλά) μπορεῖ νὰ μεταφέρεται μὲ τὴν θήκην τῆς καὶ στὰ ταξείδια.

Ὅλοι οἱ γονεῖς γιὰ τὰ παιδιά τους. Ὅλοι οἱ νέοι καὶ νέες τῶν σπόρ. Ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι σὲ καθιστικὴ δουλειά. Ὅλοι ποὺ νοιάζονται γιὰ τὴν ὑγεία τους, γιὰ τὴν κορμοστασιά τους, γιὰ τὸ περίφημο δέντρο τῆς ζωῆς ποὺ λέγεται:

ΣΠΟΝΔΥΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Προτοῦ φύγουν τὸ πρωὶ καὶ μόλις γυρίσουν στὸ σπίτι, λίγες στιγμὲς μὲ ἀνοικτὰ παράθυρα μὲ τὴν BARLAX

Νέο Τηλέφωνο: 229-273

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΙΜΟΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ (1936)

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΜΕΛΟΣ ΤΩΝ U.I.A.A. — F.I.S. — U.I.C.N.

ΑΘΗΝΑΙ 126 - ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΣΕΡΒΙΑΣ 7 - ΤΗΛ. 231-867/234-555

Τ Μ Η Μ Α Τ Α

ΑΘΗΝΑΙ, ΠΑΤΡΑΙ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΒΟΛΟΣ, ΣΕΡΡΑΙ, ΑΙΓΙΟΝ, ΧΑΝΙΑ, ΛΑΡΙΣΑ, ΔΡΑΜΑ, ΝΑΟΥΣΑ, ΚΑΒΑΛΑ, ΠΥΡΓΟΣ, ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ, ΦΛΩΡΙΝΑ, ΞΑΝΘΗ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ, ΧΑΛΚΙΣ, ΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΣΠΑΡΤΗ, ΚΕΡΚΥΡΑ, ΜΥΤΙΛΗΝΗ, ΒΕΡΟΙΑ, ΛΕΒΑΔΕΙΑ, ΤΡΙΠΟΛΙΣ, ΛΑΜΙΑ, ΡΕΘΥΜΝΟΝ, ΛΙΤΟΧΩΡΟΝ, ΕΛΕΥΣΙΣ

ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ

ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ, ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ, ΣΥΚΙΑ, ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ, ΕΥΛΟΚΑΣΤΡΟΝ, ΚΟΝΙΤΣΑ, ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ, ΠΑΠΗΓΚΟΝ, ΕΛΑΣΣΩΝ

τό βουνό

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΑΡΙΘ. 228/229

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1962

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Τὸ μέλλον (σ. 130) ♦ *** U.I.A.A. (σ. 131) ♦ HARALD HERBERT: Ἡ προπαρασκευὴ τῆς προπονήσεως τῶν ἀθλητῶν χιονοδρόμων (σ. 136) ♦ ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Ὁ Ἰταμὸς τῆς Σιθωνίας (σ. 141) ♦ ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ: Ἡ Δ' Ἀναρριχτικὴ Σχολὴ στὸν Ὀλυμπο καὶ ἡ χρησιμοποίησις τοῦ νέου ὕψους (σ. 145) ♦ ΗΛ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ: Τὸ βάραθρο Ζάλισκα (σ. 151) ♦ GASTON DESCHAMPS: Τὰ βουνὰ τῆς Δωρίδας (σ. 154) ♦ ΣΤΕΛΙΟΥ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ἀναρριχτικὸ χρονικὸ στὴ Βαράσοβα (σ. 156) ♦ ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤὴν ΕΛΛΑΔΑ: Ὀλυμπος—Στεφάνι 5 (σ. 171)—Ὀλυμπος—Σκάλα 6 (σ. 173) ♦ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ (σ. 175) ♦ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ (σ. 182) ♦ ΤΜΗΜΑΤΑ (σ. 188) ♦ ΕΝΩΣΙΣ ΟΜΙΩΝ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΩΝ (σ. 191).

ΕΙΚΟΝΕΣ (ἐκτὸς κειμένου). Εὐάγ. Τσάκου: Ἀναρριχτὴς (σ. 129). Μιχ. Χριστοδούλου: Ἡ Γκιώνα ἀπὸ τὰ Βαρδούσια (σ. 144). John Harding: Κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου (σ. 176). Λ. Λεοντιάδης: Ὁ Καλόγερος ἀπὸ τὴν Σκάλα τοῦ Ὀλύμπου (σ. 176).

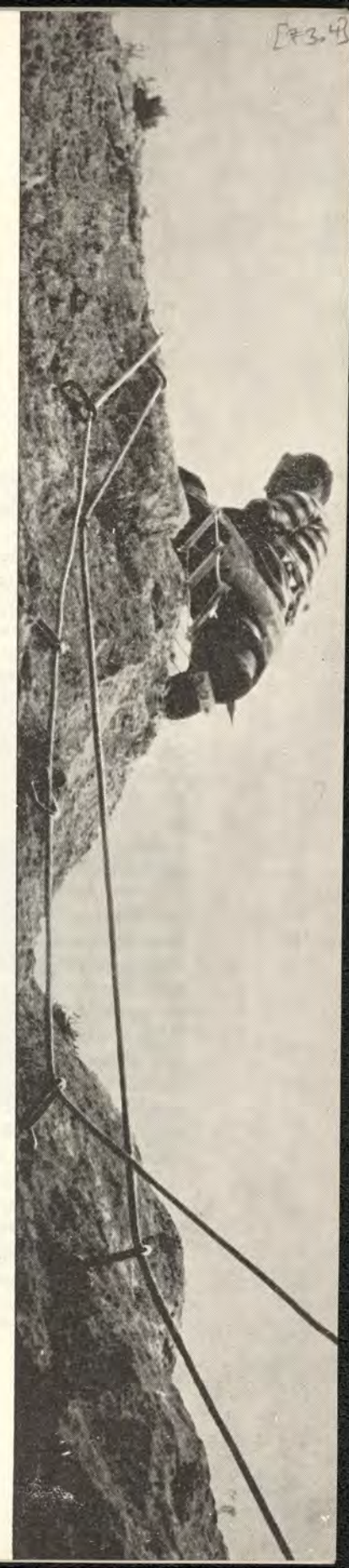
Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀρειβατικοῦ Συνδέσμου. Πρόεδρος ὁ κ. Βασ. Λεοντόπουλος. Τὴν ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως ἔχει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκδόσεων τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ε.Ο.Σ. Πρόεδρος: Μιχαὴλ Δέφνερ. Γραμματεὺς: Γιώργος Μουσιδης, Μέλη: Στέλιος Βασιλόπουλος, Ὀμηρος Δημίδης, Νάσος Α. Τζάρτζανος.

to vouno

ÉDITION BIMÉSTRIELLE DU CLUB ALPIN HELLÉNIQUE
ATHÈNES 126 - KARAGEORGI SERVIAS 7 - TÉL. 231.867/234.555

SOMMAIRE: (Nos 228/229, SEPTEMBRE-DÉCEMBRE 1962): RÉDACTION: L'avenir (p. 130) ♦ *** U.I.A.A. (p. 131) ♦ HARALD HERBERT: La préparation à l'entraînement des skieurs (p. 136) ♦ P. PAPAZOGLU: Le mont Itamos de Sithonie (p. 141) ♦ G. MICHAÏLIDIS: La 4ème École d'Escalade et le matériel moderne (p. 145) ♦ IL. NIKOPOULOS: Le gouffre Zaliska (p. 151) ♦ GASTON DESCHAMPS: Les montagnes de Doride (p. 154) ♦ ST. VASSILOPOULOS: Chronique d'une escalade à Varassova (p. 156) ♦ VOIES D'ESCALADE EN GRÈCE: Mont Olympe—Stéfani 5 (p. 171)—Mont Olympe—Scala 6 (p. 173) ♦ INFORMATIONS ET VARIA (p. 175) ♦ CHRONIQUE ALPINE (p. 182) ♦ SECTIONS (p. 188) ♦ UNION DES SKI CLUBS (p. 191).

PHOTOS (hors-texte). Ev. Tsakos: Grimpeur (p. 129). M. Christodoulou: Le mont Ghiona vu de Vardoussia (p. 144). John Harding: Les sommets du mont Olympe (p. 176). L. Leondiadis. Le sommet Kalo-géros vu de Skala (p. 176).

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Με τὸ τεῦχος αὐτὸ—ἐνα ἀπὸ τὰ πιὸ πλούσια καὶ πιὸ ἁρμονικῆς ποικιλίας τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ—κλείνει ἕνα ἀκόμη χρόνος ζωῆς καὶ δράσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀρειβατικοῦ Συνδέσμου.

Στὸ σταθμὸ αὐτὸν—ποὺ δὲν εἶναι μιὰ στάσις γιὰ ξεκούρασμα, ἀλλὰ μιὰ ἀφετηρία γιὰ τὸ νέο ξεκίνημα—εἶναι χρήσιμο νὰ ξαναδοῦμε τὸ παρελθόν, γιὰ νὰ μελετήσουμε τὸ μέλλον. Τὸ μέλλον, ποὺ εἶναι καὶ παρὸν καὶ παρελθόν, γιὰτὶ εἶναι ἡ συνέχεια τοῦ ὅ,τι ὡς σήμερα δημιουργήθηκε.

Καὶ τὸ δικό μας δημιουργημὰ ἰδιαίτερα βγαίνει ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Βουνό», ὅπου καθρεφτίζονται τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ ἡ δράσις τοῦ Ε.Ο.Σ.

Τὰ ἐνδιαφέροντα αὐτά, παραμένουν σταθερὰ ἐκεῖνα ποὺ μὲ σοφία ἔταξαν οἱ δημιουργοὶ τοῦ Συνδέσμου μας, ἀκολουθοῦντες τ' ἀχνάρια ἐκείνων ποὺ πρὶν ἀπὸ ἐμᾶς—σὲ ἄλλες χώρες—ἔστρεψαν τὸ ἐνδιαφέρον τους πρὸς τὸ Βουνό. Ἡ σταθερότης αὐτὴ δείχνει, πὼς ὅ,τι ἐκεῖνοι ἔταξαν ὡς σκοπὸν τοῦ Ὀρειβατικοῦ εἶχε τὴν θέσι του καὶ στὴ χώρα μας. Κι' ἂν γι' αὐτὸ χρειάζεται μιὰ πρόσθετη ἐπιβεβαίωσις, αὐτὴν μᾶς τὴν δίνουν ἐκεῖνοι ποὺ—τριάντα ὀλόκληρα χρόνια ἀργότερα—ἐκδηλώνουν ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς σκοποὺς αὐτούς, σκοποὺς ποὺ οἱ δικοὶ τους πρόδρομοι τοὺς ἐλοιδῶρησαν, γιὰτὶ τοὺς ἐθεώρησαν ἀνεδαφικούς.

Ἔτσι, ἐκδηλώσεις ὅπως ἡ ὀρειβάσις, ἡ ἀναρρίχησης, ἡ σπηλαιολογία, ἡ προστασία τῆς Φύσεως καὶ ἡ χιονοδρομία, ποὺ πρὶν δέκα-δεκαπέντε ἀκόμη χρόνια, ὅχι μόνον ἦταν ἄγνωστες ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλον τοῦ Συνδέσμου μας, ἀλλὰ καὶ προκαλοῦσαν τὰ εἰρωνικά χαμόγελα μέσα στοὺς κόλπους ἄλλων ὁργανισμῶν, σήμερα προβάλλονται ὡς τὰ κατ' ἐξοχὴν ἐνδιαφέροντα καὶ ἐπιτεύγματα τους—οἱ ἐπιδόσεις ποὺ πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ προταχθοῦν.

Ἀπὸ τὴν δική μας σκοπιά, μὲ ἐνδιαφέρον καὶ συμπάθεια παρακολουθοῦμε τὴν ἐξέλιξι αὐτὴν καὶ εὐχόμαστε σταθερὴ νὰ εἶναι ἡ πορεία της. Γιατὶ θὰ ἦταν λυπηρὸ νὰ ἐκδηλωθοῦν καὶ πάλιν “ἀντιδράσεις”, παρόμοιες μὲ ἐκεῖνες ποὺ ὁ Ε.Ο.Σ. γνώρισε τὰ πρῶτα ἐκεῖνα χρόνια, ποὺ στάθηκε ὅμως ἱκανὸς νὰ τὶς ξεπεράσει. Εἶθε ἡ ἴδια πίστις νὰ χαρακτηρίζει καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν σημερινῶν “προδρόμων” καὶ νὰ μὴν εἶναι αὐτὰ προσπάθειες προβολῆς καὶ θορύβου, γιὰ κάτι ποὺ ἐπέτυχε “στὴν ἄλλη γειτονιά”.

Τὸ μέλλον θὰ εἶναι ἡ δοκιμασία σ' αὐτό, δοκιμασία ποὺ ἐμεῖς εὐτυχῶς τὴν ξεπεράσαμε καὶ γι' αὐτὸ πιστεύουμε στὴ σταθερότητα τῆς πορείας μας, πορείας ποὺ σκοπὸ καὶ ἐπιδιώξι ἔχει τὴν σύμμετρη ἀνάπτυξι τῆς ὀρειβάσις—ἀναρρίχησης, τῆς χιονοδρομίας, τῆς σπηλαιολογίας, τῆς προστασίας τῆς Φύσεως καὶ ὅλων ἐκείνων τῶν ἐκδηλώσεων—σωματικῶν καὶ πνευματικῶν—ποὺ εἶναι συνυφασμένες μαζὶ τους.

U. I. A. A.

ΚΕΡΚΥΡΑ—ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1962

* * *

Μεταξὺ 1ης καὶ 4ης Σεπτεμβρίου συνήλθε στὴ Κέρκυρα ἡ ἐτήσια σύνοδος τῆς Διεθνούς Ἑνώσεως τῶν Ὀρειβατικῶν Συνδέσμων (U.I.A.A.). Ἡ ὁργάνωσις τοῦ ἐτήσιου αὐτοῦ συνεδρίου, τοῦ Ὀργανισμοῦ ποὺ συγκεντρώνει τὶς πιὸ σημαντικὰς ὀρειβατικὰς ὁργανώσεις στὸν κόσμον, σημείωσε ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία, χάρις στὶς φροντίδες τοῦ Συνδέσμου μας, ποὺ εἶναι, ὡς γνωστόν, μέλος τῆς Διεθνούς αὐτῆς Ἑνώσεως ἀπὸ

καὶ προβολῆς. Ὅλοι θυμούμεθα πὼς ἡ συνέλευσις ἐκείνη, ποὺ ἐγίνε στὸς Δελφούς, μέσα στὸ ἐκεῖ ἀρχαῖο θέατρο, κάτω ἀπὸ τὴν σκιά τοῦ Παρνασσοῦ, ὑπῆρξε ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ συνέδρια τῆς U.I.A.A. καὶ τὸ πλέον πολυάριθμο ἕως τὸ 1953.

Ὅλες οἱ ἐνδείξεις πείθουν πὼς τὸ φετινὸ Συνέδριον τῆς Κερκύρας ξεπέρασε σ' ἐπιτυχία τὸ προηγούμενον τῶν Δελφῶν καὶ στάθηκε σταθμὸς

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, μὲ τὴν Α. Μ. τὴν Βασίλισσα παραπλευρῶς Του, κηρύσσει τὴν λήξιν τοῦ Συνεδρίου τῆς U.I.A.A.

τὸ 1932 καὶ συμμετέχει ἀπὸ δεκαετίας περίπου καὶ στὴν Ἑκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς U.I.A.A.

Ἦδη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1953 ὁ Ε.Ο.Σ. ὁργάνωσε τὴν σύνοδον τῆς U.I.A.A. τοῦ ἔτους ἐκείνου, μὲ μεγάλη ἐπιτυχία καὶ μὲ εὐρυτάτη ἀπήχησι στὸ διεθνὲς τύπον, γιὰ τὴν ἀρχομένη τότε ἑλληνικὴ προσπάθεια τουριστικῆς ἀναπτύξεως

στὶς ἐτήσιες συνελεύσεις τῆς U.I.A.A. Ὁ μεγάλος ἀριθμὸς συμμετοχῆς ξένων ἀντιπροσώπων, τὰ ἐνδιαφέροντα ὀρειβατικὰ θέματα καὶ οἱ ἀνακοινώσεις ποὺ συζητήθηκαν, ἡ ἐγκάρδια ὀρειβατικὴ ἀτμόσφαιρα ποὺ ἐπικράτησε καὶ ἡ ἀρτία ἀπὸ κάθε πλευρὰ ὁργάνωσις τοῦ Συνεδρίου, συνέτειναν στὴ μεγάλη ἐπιτυχία τῆς Συνελεύσεως τῆς Κερκύρας.

Ενδειξεις της επιτυχίας την όποιαν είχε ή σύνοδος της Κερκύρας, της αναγνώρισεως του έργου της U.I.A.A. και της εκτιμήσεως της προσπάθειας του Ε.Ο.Σ. για την ανάπτυξη της ελληνικής ορειβατικής και του τουριστικού ενδιαφέροντος προς την ελληνική ορεινή φύση, απέτέλεσε το γεγονός ότι ή Α.Μ. ο Βασιλεύς, Επίτιμος Πρόεδρος του Συνδέσμου μας, συνοδευόμενος και από την Βασίλισσα, παρέστη στην πανηγυρική συνεδρία της Συνελεύσεως και έκηρυξε την λήξη των εργασιών της.

Στην U.I.A.A., όπως είναι γνωστό, βρίσκονται ενσωματωμένες όλες οι οργανώσεις των χωρών εκείνων που από πολλές δεκαετίδες έχουν αναπτύξει μεγάλη ορειβατική κίνηση. Στο Συνέδριο της Κερκύρας αντιπροσωπεύθηκαν οι ορειβατικές οργανώσεις, της Μεγ. Βρετανίας, Αυστρίας, Γερμανίας, Ιταλίας, Ελβετίας, Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας, Ισπανίας, Τσεχοσλοβακίας, Ολλανδίας, Βελγίου, Μαρόκου και Λουξεμβούργου. Ο Γάλλος αντιπρόσωπος κ. Ζαν Φρανκ, ο Πολωνός αντιπρόσωπος καθηγητής Γκέτελ, καθώς επίσης και ή Σουηδική αντιπροσωπεία, έμποδίστηκαν την τελευταία στιγμή, από απόρροια έμποδια, να πραγματοποιήσουν τη μετάβασι τους στη Κέρκυρα, εξέφρασαν όμως σε θερμότερες επιστολές τους τη βαθιά τους λύπη για την απουσία τους, και ευχέθηκαν εγκάρδια πλήρη επιτυχία στις εργασίες της Συνελεύσεως.

Μετάξύ των ξένων συνέδρων παρέστησαν διακεκριμένες προσωπικότητες της διεθνούς ορειβασίας, που είναι και γνωστοί συγγραφείς, δημοσιογράφοι κλπ. Από την παλαιότερη γενιά, ο Έλβετος Πρόεδρος της Ενώσεως κ. Έγκμον ντ' Αρσίς, οι Αυστριακοί Σεφφενέγκερ και Καλτενέγκερ, ο Πρόεδρος του Έλβετικού Ορειβατικού Συνδέσμου Ιατρός Δρ. Βύς Ντυνάν, γνωστός εξερευνητής και μελετητής των Ιμαλαίων, ο Ιταλός Ούγκο ντ' Βαλεπιάνο, αναρχικής μεγάλης επιτευγμάτων, ο συμπατριώτης του ορειβάτη και χιονοδρόμος Γκουίντο Τονέλλα, γνωστός δημοσιογράφος και άλλοι. Από την νεότερη γενιά, οι Ισπανοί Φελίξ Μεντέζ, πρόεδρος του Ισπανικού Ορειβατικού Συνδέσμου, ορειβάτης - αναρχικής και αρχηγός της τελευταίας Ισπανικής αποστολής στις Άνδεις, ο Ιατρός Αρράχο, ο Γιουγκοσλάβος Τσόκι, ο Τσεχοσλοβάκος Φράνκ, ο Έλβετος χιονοδρόμος Μπονζούρ και άλλοι.

Από ελληνικής πλευράς παρέστησαν ο Πρόεδρος του Κ.Σ. του Ε.Ο.Σ. κ. Βασ. Λεοντόπουλος, οι αντιπρόεδροι κ.κ. Α. Ευταξίας και Μ. Δέφνερ - Πρόεδρος του Τμήματος Αθηνών, ο Γεν. Γραμματέας κ. Νάσος Τζάρτζανος, ο Ταμίας κ. Β. Αντύπας και τα μέλη του Κ.Σ. κ.κ. Π. Μπουσάλης, Τ. Άγγελος, Π. Κόλλας, Γ. Μουσιδής και Β. Πλάσας. Επίσης οι Πρόεδροι των Τμημάτων Πατρών και Χανίων, κ.κ. Α. Αντωνόπουλος και κ. Ν. Παπαδάκης. Σημαντική συμβολή στην επιτυχία των Συνεδρίων απέτέλεσε ή βοήθεια του Τμήματος Κερκύρας, με επί

κεφαλής τον Πρόεδρόν του κ. Βασ. Ευαγγελίου.

Οι ξένοι αντιπρόσωποι άρχισαν να καταφθάνουν από τις 31 Αυγούστου και το βράδυ της 1ης Σεπτεμβρίου είχαν ήδη όλοι συγκεντρωθεί στη Κέρκυρα. Το πρωί της Κυριακής 2 Σεπτεμβρίου έγινε ή πρώτη συνάντησις και ξεναγήθηκαν από μέλη του Ε.Ο.Σ. του Τμήματος Κερκύρας στα αξιοθέατα της πόλεως και στο Μουσείο, τα θέματα του όποιου τους επέδειξε ο Έφορος Αρχαιοτήτων Κερκύρας κ. Δοντάς. Έπικολούθησε επίσκεψις στην Παλαιοκαστρίτσα και το άπογευμα μετάβασις για τη δύσι του ήλιου στον Πέλεκα. Το ίδιο βράδυ το Τμήμα Κερκύρας παρέθεσε, σε εξαιρετικά εγκάρδια και φιλική ατμόσφαιρα, γεύμα προς τα παρευρισκόμενα στην Κέρκυρα μέλη του Κεντρικού Συμβουλίου και του Δ.Σ. του Τμήματος Αθηνών.

Την Δευτέρα 3 Σεπτεμβρίου το πρωί άρχισαν οι εργασίες της Διεθνούς Συνελεύσεως, με την Συνεδριάν της Εκτελεστικής Επιτροπής, στην αίθουσα του ξενοδοχείου «Ξενία». Μεταξύ των άλλων θεμάτων, την ιδιαίτερη προσοχή των συνέδρων συγκέντρωσε το θέμα της ορειβατικής διαπαιδαγωγήσεως της νεολαίας. Ανεφέρθησαν τα ικανοποιητικά αποτελέσματα της πρώτης Διεθνούς Ορειβατικής Συγκεντρώσεως Νέων, που οργανώθηκε στις Γερμανικές Άλπεις και άπεφασίσθη όπως εξακολουθήσουν τακτικά και εις το μέλλον, με προγραμματισμό κοινών δυσκόλων αναβάσεων και αναρχήσεων. Η πρότασις των Ελλήνων αντιπροσώπων, όπως ο Ε.Ο.Σ. οργανώσει στον Όλυμπο μία διεθνή ορειβατική συγκέντρωσι νέων, ανήκόντων εις τους οργανισμούς που άπαρτίζουν την U.I.A.A., έγινε ενθουσιωδώς δεκτή από τους ξένους συνέδρους. Κατά την έκλογήν των μη μόνιμων μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής επανεξελέγη ο Έλληνικός Ορειβατικός Σύνδεσμος, καθώς επίσης ή Ισπανική Ορειβατική Όμοσπονδία και ο Ολλανδικός Ορειβατικός Σύνδεσμος, εξέλεγη δέ ο Πολωνικός Σύνδεσμος Δυσκόλων Αναβάσεων.

Την ίδια ημέρα το μεσημέρι οι συνέδροι παρέστησαν σε δεξίωσι του Δημάρχου Κερκύρας κ. Π. Ζαφειροπούλου, στις επιβλητικές αίθουσες του Δημαρχιακού Μεγάρου. Πλήν των ξένων συνέδρων και των μελών του Κ.Σ. παρευρέθησαν επίσης ο νομάρχης Κερκύρας κ. Ισ. Σιδηρόπουλος και εκπρόσωποι των αρχών και ιδρυμάτων της Κερκύρας. Η ατμόσφαιρα υπήρξε εγκάρδια και φιλική, ιδιαίτερη δέ «νότα» προσέδωσε ή φιλαρμονική του Δήμου, που υπεδέχθη τους προσκεκλημένους με έμβατήρια και επαιάνιζε όλόκληρη την διάρκεια της δεξιώσεως διάφορα μουσικά κομμάτια.

Έπικολούθησε μετάβασις στην ωραιότατη παραλία της Δασιάς και μετά το απαραίτητο λουτρό, προσεφέρθη στους συνέδρους φιλικό άπογευμα, σε χαρούμενη ατμόσφαιρα. Το άπογευμα οι ξένοι αντιπρόσωποι επισκέφθηκαν το «Αχίλλειον» και άλλα αξιοθέατα της Κερκύρας.

Το ίδιο βράδυ το Τμήμα Κερκύρας όργάνωσε επίσημον δεξίωσιον προς τιμήν των συνέδρων εις την όποιαν παρέστησαν ο Μητροπολίτης Κερκύρας, ο Δήμαρχος κ. Ζαφειρόπουλος, οι άρχες της πόλεως και πολλά μέλη της κερκυραϊκής κοινωνίας. Κατά τη διάρκεια της δεξιώσεως Όμιλος Λαϊκών Χορών της Κερκύρας παρουσίασε τους τοπικούς χορούς του νησιού, μέσα σε ατμόσφαιρα ένθουςιασμού των παρισταμένων ξένων, που χειροκρότησαν θερμά το χορευτικό συγκρότημα.

Αί Α.Α.Μ.Μ. οι Βασιλείς συνομιλούν με τον Πρόεδρον της U.I.A.A. και την Ka d' Arcis

Μετά τη δεξίωσι οι Ισπανοί αντιπρόσωποι κ.κ. Felix Mendez και Δρ. Mariano Arrazola έκαμαν, στα Έντευκτήρια του Τμήματος Κερκύρας, μία εξαιρετικού ενδιαφέροντος όμιλία, με προβολή εγχρώμων φωτογραφιών, που την παρακολούθησαν οι συνέδροι και οι Κερκυραίοι ορειβάτες, σχετική με τις αναβάσεις της Ισπανικής Αποστολής στο Χουασκαράν και σε άλλες κορυφές των Άνδεων. Της Αποστολής ως γνωστόν ήγειτό ο κ. Mendez, πρόεδρος του Ισπανικού Ορειβατικού Συνδέσμου και ο Δρ. Arrazola ήταν ο γιατρός και ο φωτογράφος - κινηματογραφιστής της Αποστολής.

Την Τρίτη 4 Σεπτεμβρίου, στις 8 το πρωί, έγινε συνεδρίασις της ειδικής επιτροπής για την άναμόρφωσι του Καταστατικού της U.I.A.A., στα γραφεία του Τμήματος Κερκύρας και ακολουθώς, στις 10.30', συλήθη στις αίθουσες του ξενοδοχείου «Ξενία» ή όλομέλεια της Διεθνούς Ενώσεως. Στην χαιρετιστήρια προσφώνησι του Έλβετου προέδρου της Ενώσεως κ. Ντ' Αρσίς, ο όποιος ευχαρίστησε τους Έλληνες ορειβάτες για το θαυμάσιο τρόπο που όργάνωσαν για δεύτερη φορά το Συνέδριον της U.I.A.A., άπάντησεν ο Πρόεδρος του Κ.Σ. του Ε.Ο.Σ. κ. Β. Λεοντόπουλος. Μετά την άναγνώσιν του άπο-

λογισμού της δράσεως της Ενώσεως, εξετάστησαν τα πορίσματα των διαφόρων τεχνικών επιτροπών της Ενώσεως, εκ των όποιων το μεγαλύτερον ενδιαφέρον εκίνησαν οι εκθέσεις των επιτροπών διασώσεως κατά τα ορειβατικά άτυχήματα, ορειβατικής διαπαιδαγωγήσεως της νεολαίας, προστασίας της ορεινής φύσεως και δημιουργίας ορειβατικής ταινιοθήκης. Η συνεδρία έληξε, τις πρώτες άπογευματινές ώρες, με την ενδιαφέρουσα γενική συζήτηση: «Είσοβλή στα όρη του μηχανικού πολιτισμού». Κοινή ύπηρεξεν

ή αντίθεσις των αντιπροσώπων του διεθνούς ορειβατικού κόσμου προς την άλόγιστη κατασκευή στα βουνά αναβατήρων, την διάνοιξι όδών και την άνέγερσι κτισμάτων. Στην εισβολή αυτή αποφάσισαν ν' αντιδράσουν με ποικίλους τρόπους, ιδιαίτερα όμως με τη διαφώτισι της κοινής γνώμης, άναπτύσσοντας τα πλεονεκτήματα που υπάρχουν στο να παραμείνουν όρισμένες ορεινές περιοχές στη φυσική τους κατάσταση.

Τέλος ένεκρίθη το ακόλουθο ψήφισμα: «Κατά την Γεν. Συνέλευσι της Κερκύρας, την 4ην Σεπτεμβρίου, ή U.I.A.A. έλαβε γνώσι με μεγάλο ενδιαφέρον των διαμαρτυριών που της άπεστάλησαν εκ μέρους πολλών οργανώσεων-μελών της, κατόπιν της γνωστοποίησεως των μελετωμένων σχεδίων για την επέκτασι του σιδηροδρόμου της Jungfrau και την κατασκευή σταθμού και έξώστου στη κορυφή. Ός εκ τούτου ή U.I.A.A. άπειυθύνει προς όλους τους οργανισμούς που ενδιαφέρονται για την προστασία και την διατήρησι της φύσεως μία επείγουσα έκκλησι, για να ένώσουν τις προσπάθειές τους, να γνωστοποιήσουν τις ενέργειές τους και να επέμβουν ένεργώς στις άρμόδιες ύπηρεσίες. Η άπόφασις αυτή έλήφθη παμψηφεί από τα αντιπροσωπευθέντα δέκα έξη κράτη».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ἔγινε ἡ πανηγυρική συνεδρία λήξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Διεθνoῦς Ὁρειβατικοῦ Συνεδρίου, στὴν ὁποίαν παρέστησαν αἱ Α.Α.Μ.Μ. οἱ Βασιλεῖς. Κατὰ τὴν ἀφίξιν τῶν οἱ Βασιλεῖς ἐχαίρετῆσαν ἐκαστον ἀντιπροσώπων τῶν διεθνῶν ὀρειβατικῶν ὁργανισμῶν καὶ ἀκολούθως παρηκολούθησαν τὴν συνεδρία. Τὸν Βασιλέα, Ἐπίτιμον Πρόεδρον τοῦ Ε.Ο.Σ., προσεφώνησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Κ.Σ. κ. Β. Λεοντόπουλος. Ἀκολούθως, ὁ Πρόεδρος τῆς U.I.A.A. κ. Ντ' Ἀρσίς, ἐξέφρασε τὴν χαρὰ καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ξένων συνέδρων, διότι βρίσκονται καὶ πάλι στὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διατηροῦν ζωηρὰ ἀναμνήσεις, ἰδιαιτέρως ὅσοι παρέστησαν στὸ προηγούμενον Διεθνὲς Ὁρειβατικὸν Συνέδριον, στοὺς Δελφούς, τὸ 1953. Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Ντ' Ἀρσίς ἐξήρε τὴν συμβολὴν τῶν Ἑλλήνων Ὁρειβατῶν στὸ ἔργο τῆς U.I.A.A. καὶ στὴν προσπάθειαν γνωριμίας μεταξὺ τῶν ὀρειβατῶν διαφόρων χωρῶν καὶ κατέληξε:

«Μεγαλειότατε,

Ἀποτελεῖ μεγάλη τιμὴ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης ἐδέχθη νὰ χρηρῆται τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεώς μας, ἡ ὁποία εἶχε μεγάλην ἐπιτυχίαν, χάρις στὴν ὥραία χώρα σας καὶ στὴ θαυμασιὰ φύσιν, πού ἀσφαλῶς μᾶς ἐνέπνευσε ὅλους.

Ἐξίμεθα περισσότερον ἀκόμη εὐγνώμονες πρὸς τὴν Ὑμετέρα Μεγαλειότητα δεδομένου ὅτι ἐπιδεικνύετε πάντοτε μεγάλον ἐνδιαφέρον εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν ἀθλητισμὸ καὶ ἰδιαιτέρως τὴν Ὁρειβάσιαν, ὑποστηρίζοντες τὰς προσπάθειάς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου, τοῦ ὁποίου εἰσθε ὁ διακεκριμμένος Ἐπίτιμος Πρόεδρος.

Ἐν ὀνόματι τῶν 21 κρατῶν πού συμμετέχουν στὴν U.I.A.A., Σῶς εὐχαριστῶ ἐκ βάθους καρδίας».

Κατόπιν ὁ Βασιλεὺς, ὡς Ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Ε.Ο.Σ., ἐπέδωσε στὸν κ. Ντ' Ἀρσίς δίπλωμα ἐπὶ περγαμνῆς, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνακηρύσσεται ἐπίτιμον μέλος τοῦ Ε.Ο.Σ. Τέλος ὁ Βασιλεὺς ἐκήρυξε τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Διεθνoῦς Ὁρειβατικοῦ Συνεδρίου.

Ἐπηκολούθησε δεξίωσις, εἰς ἰδιαιτέρως ἐγκάρδια ὀρειβατικὴ ἀτμόσφαιρα, κατὰ τὴν ὁποία οἱ Βασιλεῖς εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συναντηθοῦν καὶ συνομιλήσουν μὲ τοὺς ξένους ὀρειβάτες καὶ τοὺς Ἑλλήνας ὁργανωτὰς τοῦ Συνεδρίου.

Τὸ ἴδιον βράδιον παρετέθη ἀπὸ τὸ Κ.Σ. τοῦ Ε.Ο.Σ. ἐπίσημον γεῦμα, στὸν μαγευτικὸν κήπον τοῦ Καστέλλου «Μιμπέλι». Ἡ ἐπιβλητικὴ γραμμὴ μεσαιωνικοῦ ρυθμοῦ τοῦ Πύργου καὶ ὁ θαυμάσιος φωτισμὸς τοῦ κήπου, δὴμιούργησαν μιὰ ἀξέχαστη γιὰ τοὺς συνέδρους ἀτμόσφαιρα. Παρεκάθησαν ὁ Δήμαρχος Κερκύρας καὶ ἡ κυρία Ζαφειροπούλου, ὁ Πρόεδρος τῆς U.I.A.A. καὶ ἡ κυρία Ντ' Ἀρσίς, ὁ Πρόεδρος τοῦ Κ.Σ. καὶ ἡ κυρία Λεοντοπούλου, οἱ ἀντιπρόεδροι τοῦ Κ.Σ. κ.κ. Λ. Βούτζις καὶ Μ. Δέφνερ, οἱ ξένοι σύ-

νεδροι, μέλη τοῦ Κ.Σ., μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τμήματος Κερκύρας καὶ οἱ πρόεδροι τῶν Τμημάτων Πατρῶν καὶ Χανίων τοῦ Ε.Ο.Σ. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁ Πρόεδρος τῆς U.I.A.A. ἀπήντησε στὴν προσφώνησιν τοῦ κ. Β. Λεοντοπούλου καὶ ἐξήρε τὴν φιλικὴν ἀτμόσφαιραν πού συνάντησε στὴ Κέρκυρα καὶ τοὺς συναδελφικοὺς δεσμούς πού δημιουργήθηκαν στίς ἀξέχαστες ἡμέρας τοῦ Συνεδρίου. Εὐχαρίστησε τέλος γιὰ τὴν εὐγένειαν, τὴ θερμὴ ὑποδοχὴ καὶ τὴ γενναιοδωρὴ φιλοξενία πού βρῆκαν τὰ μέλη τῆς U.I.A.A. ἐκ μέρους καὶ προσέφερε ἕνα ἀναμνηστικὸν ἀσημένιον βάζο.

Ἐπειτα μίλησε ὁ Ὁλλανδὸς ἀντιπρόσωπος κ. Engelberts καὶ ἀφοῦ εὐχαρίστησε γιὰ τὴ θερμὴ καὶ φιλικὴ ὑποδοχὴ καὶ ἐξήρε τὴν ὀργάνωσιν τοῦ συνεδρίου, πού ξεπέρασε ὅχι μόνον τὰς προσδοκίας τοὺς ἀλλὰ καὶ τὴν πραγματικότητα, ἐτόνισε ἰδιαιτέρα πὺς οἱ ὀρειβάτες ὅλου τοῦ κόσμου βρίσκουν στὰ ἀγαπημένα τους βουνὰ τὸ ἀίσθημα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς φιλίας μεταξὺ ὄλων. Τέλος ἐδῶρισεν πρὸς τὸν Ε.Ο.Σ. ἕνα ὠραιότατον βιβλίον, μὲ φωτογραφίες ἀπὸ τὴν Ὀλλανδία.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Γερμανικοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου κ. von Bomhard εὐχαρίστησε μὲ τὴ σειρά του τοὺς ὁργανωτὰς τοῦ Συνεδρίου καὶ προσέφερε μιὰ μικρὴ ἀπὸ πορσελάνην ἀρχαῖαν, ἐμβλημα τῆς πόλεως τοῦ Μονάχου, πρὸς τοὺς φίλους Ἑλλήνας ὀρειβάτες, ἀφοῦ, ὅπως ἐτόνισε, ἰδιαιτέροι δεσμοὶ συνδέουν τὴν πόλιν τοῦ Μονάχου μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐκ μέρους τοῦ Ἰταλικοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου μίλησε ὁ κ. Guido Tonella, γνωστὸς δημοσιογράφος, καὶ ἀφοῦ ἐξήρε τὴν ἐπιτυχίαν τῶν συνεδρίων τῆς U.I.A.A. στὴν Ἑλλάδα—τὸ 1953 στοὺς Δελφούς καὶ τοῦ ἐφετεινοῦ στὴν Κέρκυρα—προσέφερε ἕνα ἀντίτυπον τοῦ τελευταίου βιβλίου τοῦ Ἰταλοῦ ὀρειβάτη καὶ ἀναρριχητῆ Walter Bonatti.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλβετικοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου, κ. Wyss-Dunant ἀπήντησε ἀκολούθως ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν πρὸς τοὺς Ἑλλήνας ὀρειβάτας ἐκ μέρους τῶν Ἑλβετῶν συναδελφῶν των καὶ τῆς πόλεως τῆς Γενεύης.

«Ἡρθαμε κουρασμένοι, ὅπως ὁ Ὀδυσσεὺς» εἶπε «καὶ βρήκαμε μιὰ ἀξέχαστη καὶ συμπαθητικὴ ἀτμόσφαιραν». Ἐξήρε τὸ συναδελφικὸν πνεῦμα πού συνάντησε παντοῦ καὶ ἐτόνισε ἰδιαιτέρα τὴν σημασίαν πού ἔχουν οἱ φιλικοὶ δεσμοὶ πού σφυρηλατοῦνται μέσα στὴν U.I.A.A.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Ὁρειβατικῆς Ὀμοσπονδίας κ. Franc εὐχαρίστησε μὲ τὴ σειρά του τοὺς Ἑλλήνας ὀρειβάτας, εἶπε πόσο δύσκολον εἶναι νὰ ἐκφράσει κανεὶς ὅλα τὰ συναισθήματά του, ἰδιαιτέρα γιὰ ὅσους ἔρχονται γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴν φιλικὴ ὑποδοχὴ καὶ ἐγκάρδια φιλοξενία πού συνάντησε στὴ χώρα μας καὶ προσέφερε δύο ὠραιότατα κρύσταλλα Βοημίας, ἀπὸ μιὰ περιοχὴ, ὅπως ἐτόνισε, ὅπου ἡ ὀρειβάσις εἶναι ἰδιαιτέρα διαδεδομένη.

Τέλος μίλησαν μὲ θερμὰ λόγια καὶ εὐχαρίστησαν τὸν Ε.Ο.Σ. γιὰ τὴν ἀρτια ὁργάνωσιν τοῦ Συ-

νεδρίου καὶ τὴν φιλοξενίαν πού ἔτυχαν, οἱ ἀντιπρόσωποι, τοῦ Αὐστριακοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου κ. Dr. K. Sheffenegger, τῆς Ἰσπανικῆς Ὁρειβατικῆς Ὀμοσπονδίας δρ. Arrazola Siliio καὶ τοῦ Βελγικοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου κ.

Τὴν Τετάρτη τὸ πρωτὶ, 5 Σεπτεμβρίου, τριάντα τέσσαρες ξένοι καὶ πέντε Ἑλλήνες ξεκινοῦσαν, μὲ ἕνα πούλμαν καὶ ἕνα αὐστριακὸ ἰδιωτικόν, γιὰ τὴ διαδρομὴν ἀπὸ τὴν Κέρκυρα στὴν Ἀθήναν.

Ἡ πολυεθνικὴ συγκρότησις τοῦ «πληρώματος» αὐτοῦ, ἀντὶ νὰ δημιουργήσῃ δυσκολίες, προσέδωκε, ἀντιθέτως, μιὰ ἐντονη ἐνότητα στὴν ὁμάδα, πού στίς τρεῖς ἡμέρας καὶ τίς δύο νύχτας τῆς διαδρομῆς τῆς ἀντιμετώπισε μὲ κοινὸ πνεῦμα τίς εὐχαρίστες, ἀλλὰ καὶ τίς δύσκολες στιγμῆς, γιὰ νὰ ἀποδειχθεῖ, ἀκόμα μιὰ φορὰ, πόσο οἱ ὀρειβάτες αἰσθάνονται ἀδελφικὰ κοντὰ, ἀνεξάρτητα ἀπὸ γλώσσας, ὀρήσκειμα καὶ πεποιθήσεις.

Ἔτσι, σὰν παλαιοὶ γνώριμοι, συναντήθηκαν στὰ Γιάννενα, τὸ ἴδιον μεσημέρι, μὲ τὸν Πρόεδρον κ. Ἀπ. Βερτόδουλο καὶ μέλη τοῦ ἐκεῖ Τμήματός μας καὶ ἀφοῦ θαύμασαν καὶ μὲ δυσκολία ἀποσπασθήκαν ἀπὸ τὴν Δωδώνην καὶ τὸ τοπίον τῆς, διέσχισαν μὲ πλοῦσιον τὴν λίμνην τῶν Ἰωαννίνων καὶ κατέληξαν στὴν ἀπέναντι ὄχθη, στὴ βάσιν τοῦ Μισικελίου. Ἐκεῖ στὴν πηγὴ Ντραμπάτοβα, γνώρισαν ἕνα γνήσιον ἡπειρωτικὸν γλέντι, πού τὰ τραγούδια του συνόδευαν ὅχι μόνον οἱ πιπίτζες καὶ τὰ νταούλια, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀστραπόβροντα, σὰν κατρακυλοῦσαν ἀπὸ τίς γύρω βουνοκορφές.

Μὲ τὴν ὑπόκρουσιν αὐτὴν, τὸ διεθνὲς караβάνι πέρασε τίς λαγκαδιὰς καὶ τὰ ψηλῶματα τῆς Πίνδου, γιὰ νὰ καταλήξῃ ἀργὰ τὸ βράδι στὸ Μέτσοβο, ὅπου τὸ περίμενε ἐγκάρδια ὑποδοχὴ. Ὁλόκληρον τὸ πρωῒν τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἀφιερώθηκε, μὲ ξεναγὸν τὸν ἴδιον τὸν Δήμαρχον τοῦ Μετσόβου κ. Γ. Ρόζο, στὴν ἐπίσκεψιν τῶν μοναδικῶν κτισμάτων τῆς πόλεως καὶ τῶν τόσο ἐνδιαφερόντων ἀντικειμένων πού περιλαμβάνουν τὰ σπίτια τῶν Τσιτσα καὶ τῶν Ἀβέρωφ.

Μὲ προοπτικὴν τὸ φθάσιμον στὴν Καλαμπάκην ὠρὶς μετὰ τὸ μεσημέρι, γιὰ φαγητὸν καὶ γιὰ τὴν ἀπογευματινὴν ἐπίσκεψιν τῶν Μετεώρων, ἀφῆσαν ξένοι καὶ Ἑλλήνες τὸ Μέτσοβον γύρω στίς ἑνδεκα. Ὅμως—ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δέ... ὁδοὶ κελεύουν. Ἔτσι, λίγο μετὰ τὸ φυλάκιον τῆς Κατάρρας, μιὰ... «πεσε-τροῦλα» προκάλεσε σοβαρὴ μηχανικὴ βλάβην στὸ πούλμαν καὶ γιὰ τὴν ἀποκατάστασίν τῆς—μὲ τὴν δραστήριαν ἐνεργητικότητα τοῦ ὁδηγοῦ καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ αὐτοκινήτου τῆς «Ὁ δὲ κ ἦς Β ο η θ ε ί α ς» τῆς Ε.Α.Π.Α.—χρειάστηκαν κάπου δύο ὥρες. Τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα χρησιμοποιοῦντο κατὰ τὸν καλὺτερον τρόπον, μὲ περιπάτους στὰ γύρω ψηλῶματα. Καὶ πάλιν ἕνα ἀκόμα ἐμπόδιον περιέμενε τὸν караβάνι τῆς U.I.A.A., αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπὸ τὸ φράξιμον, λίγο πῶς κάτω, ἀπὸ ἔργα διαπλατύνσεως καὶ ἐπισκευῆς, τοῦ δρόμου, ὅταν ὁ ἐργολάβος τοὺς θέλησε νὰ «δρά-

Ὁ Πρόεδρος κ. E. d' Arcis ἐκθέτει τὸν Ἀπολογισμὸν τῆς U. I. A. A. πρὸς τὴν Γενεὴν τῆς Συνέλευσις

(Φωτ. Γ. Μουσιδῆ)

σει» σὲ ὥρα κυκλοφορίας τῶν ὀχημάτων. Ἡ νέα αὐτὴ καθυστέρησις ἔκαμε ὥστε τὸ φθάσιμον στὰ πόδια τῶν Μετεώρων νὰ γίνῃ στίς 4 μ.μ.—ὥρα καὶ γιὰ τό... μεσημεριανὸ φαγητό. Ὅμως, ἡ θέα τῶν ὀρθῶν βράχων ἔκαμε νὰ ξεχασθοῦν πείνα καὶ δίψα καὶ μὲ δυσκολία οἱ ξένοι μας ἐπέστησαν νὰ καθήσουν στὸ τραπέζι, πρὶν «ὀρμήσουν» πρὸς τίς Μονὲς καὶ τὰ βράχια τῶν Μετεώρων.

Οἱ καθυστέρησεις αὐτὲς ματαίωσαν τὴν ἀπογευματινὴν δεξίωσιν πού εἶχε ὁργανώσει τὸ Τμήμα Λαμίας στὴν πόλιν του καὶ ἔκαμαν ὥστε τὸ караβάνι νὰ φθάσῃ στοὺς Δελφούς, γιὰ τὴν δευτέρην διανυκτέρευσιν του, τίς πρωῒνές ὥρες τῆς ἐπομένης ἡμέρας, ὁ κόπος ὅμως καὶ ἡ ἀϋπνία κατὰ τίποτα δὲν φαίνεται νὰ εἶχε μειώσει τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν ξένων μας, πού στίς 2 τὰ ἡμερώματα θέλησαν νὰ ἐκφράσουν, μὲ τὰ θερμὰ φιλελληνικὰ λόγια τοῦ Ὁλλανδοῦ κ. J. S. Schrippers, τίς εὐχαριστίες καὶ τὰ συγχαρητήριά τους πρὸς τὸν Σύνδεσμό μας καὶ τοὺς Ἑλλήνες συνοδοὺς τῆς διαδρομῆς τους.

Τὸ πρωῒν τῆς τρίτης ἡμέρας—Παρασκευὴ 7 Σεπτεμβρίου—ἀφιερώθηκε στὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου καὶ τοῦ μουσείου τῶν Δελφῶν, πού—ὅπως καὶ γιὰ τὴν Δωδώνην καὶ τὰ Μετέωρα—ἐξήγησε ὁ Εἰδ. Γραμματεὺς τοῦ Κ.Σ. κ. Περ. Κόλλας, βοηθούμενος ἐδῶ καὶ ἀπὸ τὸν κ. Π. Μπρούσαλη. Στὸ φιλικὸν γεῦμα πού παρετέθη στὴν ταράτσαν ἐστιατορίου τῶν Δελφῶν, οἱ ξένοι μας βρῆκαν μόνον λόγια ἐγκωμιαστικά γιὰ τὴν ὁργάνωσιν τοῦ Συνεδρίου τῆς U.I.A.A. καὶ τῆς μετέπειτα περιηγήσεως, στὰ ὁποῖα ἀπάντησε ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Κ.Σ. κ. Νάσος Τζάρτζανος.

Μετὰ τὴν ἀπογευματινὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ὁσίου Λουκά, οἱ ξένοι μας κατέληξαν τὸ ἴδιον βράδι στὴν Ἀθήναν, ἀπ' ὅπου, ἄλλοι τὴν ἐπομένη καὶ ἄλλοι μετὰ ἀπὸ περιηγήσεις καὶ ἄλλων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, γύρισαν στίς χώρες τους.

Η ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΠΡΟΠΟΝΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΩΝ

HARALD HERBERT

Τις τελευταίες δεκαετηρίδες και ιδίως στα χρόνια που ακολούθησαν τον Β' παγκόσμιο πόλεμο, παρατηρείται μια αλματώδης εξέλιξις στα αγωνιστικά αθλήματα. Αυτά δεν προσελκύουν μόνον τις χιλιάδες των ανθρώπων στους αγωνιστικούς χώρους, για να παρακολουθήσουν με ένθουσιασμό τους αγώνες των επιλέκτων, ἀλλ' ἐξασκούν ἐπάνω στο μεγάλο πλήθος μια εξαιρετικά καρποφόρο επίδρασι, ώστε οι άνθρωποι, με την δική τους πλέον σωματική εξάσκηση, να ενισχύουν την ικανότητά τους προσαρμογής και την ελαστικότητα του σώματός τους και έτσι να βρίσκουν στα διάφορα παιχνίδια και σπόρ ξεκούρασι από τα βάρη της καθημερινής ζωής.

Η συνεχής αυτή αύξησης της σημασίας των διαφόρων σπόρ για τον πολύ κόσμο, συνετέλεσε ώστε και η επιστήμη όλο και περισσότερο να ασχολείται με τα προβλήματα της βελτιώσεως των επιδόσεων στα διάφορα αγωνίσματα και έτσι σήμερα μόνον με την αξιοποίησι των νεότερων συμπερασμάτων και με την εφαρμογή μεθόδων προπονήσεως που διεμορφώθησαν ύστερα από πολυάριθμες σειρές δοκιμών, να επιτυγχάνεται η βελτίωσις και η επίτευξις ανωτάτων επιδόσεων, χωρίς ταυτόχρονα να παρατηρούνται δυσμενείς επιδράσεις στην υγεία των ασκουμένων.

Αυτή η εξέλιξις των μεθόδων προπονήσεως, παρατηρείται φυσικά και στη χιονοδρομία. Έν τούτοις εδώ, η συνεχώς μεταβαλλόμενη κατάσταση του χιονιού, ή κακοκαιρία και το γεγονός ότι δεν υπάρχει πάντοτε το καταλληλον πεδίο για τα εκάστοτε θέματα της επιθυμουμένης προπονήσεως, εμποδίζουν την τήρησι ενός προγράμματος προπονήσεως, που να έχει εκ των προτέρων διατυπωθῇ, πράγμα που γίνεται στα περισσότερα είδη των αθλημάτων, και ως εκ τούτου αναγκάζεται ο προπονητής να διαμορφώνει ελαστικότερα την προπόνησι των αθλητών, σύμφωνα με τις δικές του ατομικές αντιλήψεις και ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες προϋποθέσεις, που συχνά επιβάλλουν την μεταβολή του προγράμματος της προπονήσεως από την μια ημέρα στην άλλη. Παρ' όλα αυτά, από την πείρα που αποκτήθηκε κατά την προετοιμασία των καλύτερων του κόσμου ομάδων χιονοδρόμων και σε συσχετισμό με τα γενικά που ισχύουν για κάθε είδος αθλήματος, διαμορφώθηκαν και στην χιονοδρομία όρισμένες βασικές κατευθύνσεις, που συντελούν στην εξέλιξι και στην καλύτερη προπόνησι των αθλητών χιονοδρόμων.

Παρακάτω θα περιγράψω στην αρχή και σε γενικές γραμμές την ιδεώδη μορφή οργανώσεως της προπονήσεως ενός χιονοδρόμου αθλητού, όπως αυτή σχεδόν επιτυγχάνεται στις παράλπειες χώρες, προκειμένου για την διάπλασι ενός αθλητού κλάσεως, και κατόπιν θ' ασχοληθῶ σύντομα με τις ειδικές συνθήκες και τις δυσκολίες που συνάντησα ως προπονητής της Έλληνικής Ομάδος στην Ελλάδα και τις όποιες προσπάθισα να ξεπεράσω.

Βασικά, στην προπόνησι ενός αθλητού διακρίνουμε δυο μεγάλες περιόδους εξέλιξεως.

1. Τον δρόμο του αθλητού από την αρχή της εξασκήσεώς του στο αθλημά του, με βάσι το προγραμματισμένο σχέδιο, μέχρις ότου αυτός επιτύχει την μεγαλύτερή του απόδοσι ('Η συνολική πορεία της προπονήσεώς).

2. Την διαμόρφωσι της προπονήσεώς του μέσα σ' ένα χρόνο ('Η ετήσια προπόνησις).

1. 'Η συνολική πορεία της προπονήσεως

Το ιδεώδες για έναν χιονοδρόμο είναι ήδη από την ηλικία των 10-14 ετών να τον αναλάβει ένας πεπειραμένος δάσκαλος ή προπονητής του σκι και απ' αυτή την ηλικία ν' αρχίσει ή συστηματική, αλλά πάντοτε σε μορφή παιχνιδιού, προετοιμασία για την αγωνιστική δράσι που θά επακολουθήσει. Αυτός ο ίδιος ο αγών, σ' αυτή την ηλικία, δεν θά

Ο Dr. Harald Herbert στο πέραςμα μιας πόρτας, κατά τους αγώνες του Παρνασσού, στις 15 'Απριλίου 1962.
(Φωτ. Κ. Κωνσταντινόπουλου)

έχει σημασία. Κυρίως θά έχει σημασία ή σωστή εκμάθησις της τεχνικής, γιατί ή μεγίστη απόδοσις στη σημερινή αγωνιστική χιονοδρομία προϋποθέτει μία τέλεια τεχνική, που ο χιονοδρόμος πρέπει να την κατέχει σε μεγάλο βαθμό ήδη από την αρχή της ειδικής προπονήσεώς του, για την επίτευξι της μεγίστης αποδόσεώς του. Σε μικρή ηλικία τα παιδιά εύκολα μαθαίνουν την τεχνική, γιατί είναι « μιμητές ». Χωρίς λεπτομερείς και πολλές εξηγήσεις επαναλαμβάνουν τις κινήσεις που τους δείχνονται. Γι' αυτό πρέπει ο δάσκαλος του σκι σωστά να επιδεικνύει και ν' αναλύει την κίνησι και ο ίδιος να τρέχει με τέλεια τεχνική.

Η προπόνησις για την απόδοσι θά πρέπει να ενταθῇ μόνον όταν ο χιονοδρόμος είναι τεχνικά ώριμος. Όταν επιτευχθῇ αυτό, τότε πλέον θά αρχίσει ή συστηματική προπό-

νησις στην έλευθέρα, την τεχνική και την γιγαντιαία τεχνική κατάβασι και μόνον τότε ο χιονοδρόμος πρέπει να συνηθίσει στην ταχύτητα. Τώρα συμμετέχει συχνότερα σε αγώνες. Και ο χιονοδρόμος σιγά-σιγά, οδηγείται πλέον στη σοβαρή, σκληρή εργασία της προπόνησεως. Χωρίς όμως το στοιχείο του παιχνιδιού, της διασκεδάσεως, να εξαφανισθῇ—και τώρα—από την προπόνησι του χιονοδρόμου.

2. Ἡ ἐτησία προπόνησις

Τὸ νὰ εἶσαι χιονοδρόμος κλάσεως σημαίνει σήμερα νὰ ἔχεις τελείως ὑποτάξει τὸν ἑαυτὸ σου στὸ σκοπὸ πὺ μόνος σου ἔχεις τάξει καὶ νὰ ἐργάζεσαι συστηματικὰ μὲ ἐπιδίωξι, βάσει σχεδίου, τὴν συνεχῆ βελτίωσι τῆς ἀποδόσεως. Γι' αὐτὸ τὸ ἐτήσιο σχέδιο προπόνησεως ἐπεκτείνεται σ' ὅλο τὸ ἔτος.

Σήμερα ὑπάρχει ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ μεγίστη ἀπόδοσις κορυφῆς ἐπιτυγχάνεται ἀπὸ ἓναν ἀθλητὴ μόνον σὲ ἓνα ἔθλημα. Π.χ. ἓνας χιονοδρόμος δρόμου ἀντοχῆς, πὺ τὸ καλοκαίρι ἀγωνίζεται στοὺς δρόμους ἀντοχῆς στίβου, ἀναμφιβόλως θὰ πλησιάσει τὴν προσωπική του κορυφὴ ἀποδόσεως, μόνον ἂν ἀφοσιωθεῖ στὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ ἀθλήματα. Αὐτὸ δὲν σημαίνει βέβαια πὺς τὰ συμπληρωματικὰ γιὰ τὴν ἐξισορρόπησι σπὸρ, δὲν εἶναι ὠφέλιμα καὶ μάλιστα πὺς δὲν συντελοῦν καὶ αὐτὰ στὴν αὐξήσι τῆς ἀποδόσεως. Ἐν τούτοις ὅμως, μία προπόνησις πὺ κατευθύνεται πρὸς τὴν ὑψίστη ἀπόδοσι, ἰδίως ὅταν ταυτόχρονα ὑπάρχει ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις, ἀπαιτεῖ, γιὰ νὰ τὴν ἐπιτύχουμε, τὸ χρονικὸ διάστημα ἑνὸς ὁλόκληρου ἔτους.

Τὸ πρόγραμμα προπόνησεως ἑνὸς χιονοδρόμου ἀθλητοῦ, θὰ πρέπει στὴν ἰδεώδη περίπτωση καὶ γιὰ μιά περίοδο ἀγώνων ἀπὸ τῆς 10 Ἰανουαρίου ἕως τῆς 10 Ἀπριλίου, νὰ εἶναι περίπου τὸ ἑξῆς:

α) ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ. Ἀπὸ τὰ μέσα Ἰουλίου ἕως τὸ τέλος Ὀκτωβρίου.

Μὲ κατὰ τὸ δυνατόν πολὺπλευρὴ ἀπασχόλησι, θὰ πρέπει νὰ βελτιωθοῦν οἱ σωματικὲς καὶ ψυχικὲς προϋποθέσεις: Ταχύτης, εὐκίνησις, ἐπιδεξιότης, δύναμις (ἰδίως ἔντασις), ἱκανότης ἀντιδράσεως, ἱκανότης συγκεντρώσεως. Ἡ ἱκανότης τοῦ νὰ στέκεσαι (νὰ κρατᾷς) εἶναι ἡ ἱκανότης νὰ ἀντέχεις σὲ μιά μεγάλη προσπάθεια (ἔντασι) ἐπὶ μικρὸ σχετικῶς χρονικὸ διάστημα. Ὡς ἐκ τούτου δὲν πρέπει νὰ συγχέεται ἡ ἱκανότης αὐτὴ μὲ τὴν ἀντοχή. Οἱ ἐπιδιώξεις αὐτὲς ἐπιτυγχάνονται μὲ τὴν γυμναστική, τὴν προπόνησι μὲ δρόμους, τὸ μπάσκετ, τὸ βόλλεϋ, τὸ ποδόσφαιρο, τὴν σκοποβολή (συγκέντρωσις) κ.ἄ.

Ἡ προσπάθεια πρέπει ν' αὐξάνει βραδέως καὶ σκοπὸς εἶναι νὰ φθάσει κανεὶς τὸ μέγιστον τῆς ἀποδόσεως του (φόρμας) τὸν χειμῶνα. Οἱ καθαρὲς ἐπιδόσεις σὲ ἀντοχή δὲν εἶναι εὐνοϊκὲς γιὰ αὐτὲς προκαλοῦν ἐλάττωσι τῆς ταχύτητος καὶ τῆς ἀντιδράσεως.

β) ΕἸΔΙΚΗ ΠΡΟΠΟΝΗΣΙΣ. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Νοεμβρίου ἕως τῆς 10 Ἰανουαρίου.

Ἀρχίζει ἡ προπόνησις μὲ τὰ σκί. Τὴν πρώτη ἑβδομάδα τρέξιμο σὲ μορφὴ παιχνιδιού. Ἀνοικτὲς στροφὲς σ' ἐλεύθερο πεδίου. Ὁ χιονοδρόμος πρέπει νὰ συνηθίσει τὰ σκί του. Μικρὰ ἔλματα στὸ χιονοδρομικὸ πεδίο, στροφὲς στίς ἀπέναντι πλαγιές. Θὰ ἀκολουθήσει μιά σειρά διδασκαλίας καὶ ἀσκήσεων τεχνικῆς καταβάσεως (σλάλομ), διαρκείας τὸ πολὺ ἕξ ἡμερῶν. Μεγαλύτερης διαρκείας ἐξάσκησις στὴν τεχνικὴ κατάβασι εἶναι ἐπιπονη, προκαλεῖ ἐλάττωσι τῆς ἱκανότητος συγκεντρώσεως καὶ τῆς ἀποδόσεως. Διατρέχονται εὐκόλως μικρὲς διαδρομὲς τεχνικῆς καταβάσεως.

Ἀκολουθεῖ ἀνάπαυσις ὀλίγων ἡμερῶν καὶ κατόπιν μιά δεκαήμερη προπόνησις στὴν ἐλευθέρα κατάβασι. Ὁ χιονοδρόμος συνηθίζει στὴν ταχύτητα—κατὰ προτίμησι σὲ διαδρομὲς πὺ δὲν παρουσιάζουν μεγάλες τεχνικὲς δυσκολίες (ἔχι σὲ δύσκολα πεδία). Δο-

κιμάζονται τὰ διάφορα βᾶξ. Ἡ προπόνησις συνδυάζεται καὶ μὲ ἀσκήσεις σὲ διαδρομὲς γιγαντιαίας τεχνικῆς καταβάσεως (γιγαντιαῖο σλάλομ).

Ἀκολουθοῦν λίγες ἡμέρες ἀναπαύσεως καὶ μετὰ ἀσκήσεις τεχνικῆς καταβάσεως, διαρκείας τὸ πολὺ πέντε ἡμερῶν, μὲ δυσκολότερες καὶ μακρύτερες διαδρομὲς.

Μετὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἀναπαύσεως ἀκολουθεῖ μιά συνδυασμένη διδασκαλία καὶ ἐξάσκησις σὲ τεχνικὴ καὶ γιγαντιαία τεχνικὴ κατάβασι καὶ ἀπὸ τὸν νέο χρόνον μικτὴ προπόνησις, ὅπως π.χ., τὸ πρῶν ἐλευθέρα κατάβασις, τὸ ἀπόγευμα τεχνικὴ κατάβασις.

γ) ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑἴΩΝΩΝ

Ἡ ἔντασις τῆς προπόνησεως ἐλαττοῦται. Ἡ προπόνησις εἶναι συνήθως εἰδικῆς μορφῆς, γιὰ τὸν ἐπόμενον ἀγῶνα.

Οἱ ἀγῶνες πρέπει νὰ ἐκλέγονται μὲ προσοχή. Στὴν ἀρχὴ μικροὶ καὶ ὅχι δύσκολοι ἀγῶνες ἐλευθέρας καταβάσεως καὶ μόνον ἀργότερα ἐνδείκνυται ἡ συμμετοχὴ σὲ μεγάλους καὶ σημαντικοὺς ἀγῶνες.

Κανένας ἀθλητῆς δὲν πρέπει νὰ συμμετέχει κάθε Σαββατο-κύριακο σὲ ἀγῶνες. Ὑστερα ἀπὸ 4-5 ἑβδομάδες ἔντονη συμμετοχὴ σὲ ἀγῶνες, πρέπει ν' ἀκολουθῇ μιά διακοπὴ γιὰ ξεκούρασι.

Ἡ ἀνοίξις εἶναι ἡ καλύτερη περίοδος γιὰ τὴν προπόνησι τοῦ χιονοδρόμου. Ὁ κίνδυνος ὑπερκοπώσεως δὲν ἔχει πλέον σημασία καὶ ἐπειδὴ δὲν προβλέπονται ἄμεσοι ἀγῶνες διορθώνονται ἡ τεχνικὴ τοῦ ἀθλητοῦ καὶ τὰ λάθη τοῦ στύλ.

δ) ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ

Ἡ περίοδος αὐτὴ ἔχει σκοπὸ τὴν σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάρρωσι ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῆς ἀγωνιστικῆς περιόδου, τὴν θεραπεία παλαιῶν τραυμάτων, τὴν ὑποβολή, πιθανῶς, σὲ ἀναγκαῖες χειρουργικὲς ἐπεμβάσεις κ.τ.λ.

Ἡ περίοδος ὅμως αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι «ἐνεργός», δηλ. ὁ ἀθλητῆς πρέπει νὰ ἀσκεῖται τόσον πολὺ μὲ ἐξισορροπιστικὰ ἀθλήματα—ἔχι ὅμως ἀγωνιστικῶς—ὥστε νὰ διατηρηθοῦν οἱ μῦς σὲ καλὴ κατάστασι.

Αὐτὸ σὲ γενικὲς γραμμὲς εἶναι περίπου τὸ σχέδιον προπόνησεως τῶν ἀρίστων καὶ πλέον ἱκανῶν ἀθλητῶν χιονοδρόμων τῶν παραλπείων χωρῶν, στὰ ἀγωνίσματα ἐλευθέρας, τεχνικῆς καὶ γιγαντιαίας τεχνικῆς καταβάσεως. Φυσικὰ ὑπάρχουν πάντοτε παραλλαγὲς καὶ μεταβολὲς τοῦ σχεδίου, πὺ ὀφείλονται στὴν κακὴ κατάστασι τῆς χιονώσεως, σὲ ἔλλειψι διαθέσιμου χρόνου, τραυματισμοὺς κ.τ.λ. Τότε ὁ προπονητῆς θὰ πρέπει νὰ διαμορφώσῃ ἔτσι τὴν προπόνησι, ὥστε μὲ τῆς ὑπάρχουσες προϋποθέσεις καὶ δυνατότητες νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ καλλίτερον δυνατόν ἀποτέλεσμα.

Ἡ δρᾶσις μου ὡς προπονητοῦ στὴν Ἑλλάδα ἕως σήμερα διήρκεσε περίπου τέσσαρες μῆνες. Τὸ χρονικὸ αὐτὸ διάστημα ἦταν πολὺ μικρὸ ὥστε νὰ διαμορφώσω συστηματικὰ τοὺς ἀθλητὰς ἀπὸ τὴν νεαρή τους ἡλικία. Ἐπομένως, προορισμὸς μου ἦταν, ὅσο τὸ δυνατόν γρηγορότερα νὰ προσαρμοσθῶ πρὸς τὴν νοοτροπία καὶ τὰ λάθη τῆς τεχνικῆς τῶν ἀθλητῶν πὺ ἤδη ὑπῆρχαν καὶ ὅσο ἦταν δυνατόν νὰ τὰ διορθώσω, μέσα στὸ δυστυχῶς μικρὸ χρονικὸ διάστημα πὺ ἦταν στὴ διάθεσί μου. Ὁ χρόνος ἦταν πραγματικὰ πολὺ βραχύς, ἔὰν μετρήσουμε τῆς ὥρες πὺ πραγματικὰ ὁ χιονοδρόμος ἔτρεχε ἐπάνω στὰ σκί του. Ἀν ἐξαιρέσουμε τῆς λίγες ἡμέρες στὸ Βέρμιο, ὅλες τῆς ἄλλες φορὲς εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ προπονοῦμεθα χωρὶς μηχανικούς ἀναβατήρες, σκιλίφτ ἢ ἐναερίους σιδηροδρόμους. Τὸ πόσον μεγάλο εἶναι αὐτὸ τὸ μειονέκτημα, θέλω νὰ τὸ δείξω σὲ ἓνα μικρὸ παράδειγμα. Οἱ ἀθλητὰι στίς παράλπειες χώρες διανύουν σὲ μιά ἡμέρα προπόνησεως—στὴν κατάβασι—50-60 χιλιόμετρα διαδρομῆς. Γιὰ νὰ κατέβει ὅμως κανεὶς 50 χιλιόμετρα, χωρὶς τὴν βοήθεια ἀναβατήρος—καὶ σὲ πολὺ ἐπιμελῇ προπόνησι—χρειά-

ζεται περίπου δέκα ημέρες. Έπομένως ή προπόνησις στὸν ἴδιο χρόνο εἶναι μόνο τὸ 1/10.

Μιά ἄλλη δυσχέρεια στὴν προπόνησις ἦταν ἡ ἔλλειψις τεχνικῶν δυσκολιῶν τῶν χιονοδρομικῶν πεδίων. Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα θαυμάσιες ἀπότομες πλαγιές, λείπουν ὅμως οἱ τεχνικὲς δυσκολίες, ὅπως οἱ κυματοειδεῖς ἀνωμαλίες (καμποῦρες—κύματα) ποὺ σχηματίζονται ἀπὸ τὸ συχνὸ τρέξιμο πολλῶν χιονοδρόμων στὴν ἴδια πάντοτε πίστα, ποὺ προϋποθέτει ὅτι οἱ πίστες αὐτὲς εἶναι ἐφοδιασμένες με μηχανικοὺς ἀναβατήρες. Γιατὶ αὐτὲς ἀκριβῶς οἱ κυματώσεις τῆς χιονοδρομικῆς πίστας ἀπαιτοῦν μιὰ συνεχῆ κίνησι ἐλατηρίου στὰ γόνατα καὶ μιὰ μεγάλη αἰσθησι τῆς κινήσεως. Ἐπίσης δὲν μπόρεσα νὰ βρῶ κατάλληλα σημεῖα γιὰ τὴν ἐξάσκησι στὰ ἄλματα τοῦ ἐδάφους. Ὡς ἐκ τούτου ἀνεμένετο ὅτι οἱ ἀθληταὶ μας στὶς πίστες τοῦ Παγκοσμίου Πρωταθλήματος στὸ Chamoni, ποὺ παρουσιάζουν ὅλες τὶς τεχνικὲς δυσκολίες ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθεῖ, δὲν θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ πλησιάσουν τοὺς παγκόσμιους πρωταθλητάς. Πάντως ὅμως στὰθθηκαν ἱκανοποιητικὰ καὶ συναγωνίστηκαν ὡς ἴσοι πρὸς ἴσους, ἂν ὅχι με τοὺς ἀθλητάς τῶν παραλπεινῶν χωρῶν τοῦ Καναδὰ καὶ τῆς Ἰαπωνίας, τοὺλάχιστον με ἐκείνους τῶν ἄλλων χωρῶν ποὺ ἔχουν μεγαλύτερη χιονοδρομικὴ παράδοσι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Γενικὰ ἡ συμμετοχὴ τῶν Ἑλλήνων χιονοδρόμων στὸ Παγκόσμιον Πρωτάθλημα ἦταν ἐξαιρετικὰ χρήσιμη καὶ πλούσια σὲ διδάγματα. Ἐδόθη σ' αὐτοὺς ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν διεθνεῖς πίστες καὶ μεσευρωπαϊκὲς συνθήκες χιονιοῦ, νὰ μελετήσουν τοὺς καλύτερους χιονοδρόμους τοῦ κόσμου στὴν προπόνησι καὶ τὸν ἀγῶνα καὶ κυρίως νὰ ἔχουν τὶς ἰδεώδεις συνθήκες γιὰ τὴν προπόνησί τους, δηλ. προπαρασκευασμένες καὶ στὴ διάθεσι μόνον τῶν ἀθλητῶν πίστες, προτεραιότητα καὶ δωρεὰν χρῆσι ὅλων τῶν ἐναερίων σιδηροδρόμων καὶ σκι-λίφτ. Ἐὰν δὲ σ' αὐτὰ προσθέσει κανεὶς τὸν μεγάλο ζῆλο, με τὸν ὁποῖον οἱ ἀθληταὶ μας προσπαθοῦσαν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερα νὰ μάθουν, τότε θὰ γίνεῖ ἀντιληπτὸν πὼς τὸ δεκάημερον αὐτὸ τῆς προπονήσεως καὶ τῶν ἀγῶνων στὸ Chamoni ἀντικατέστησε τὴν προπόνησι πολλῶν ἐβδομάδων στὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἡ πρόδοός τους φάνηκε ἀκόμα περισσότερο ὅταν γύρισαν στὴν Ἑλλάδα.

Τὴν μεγαλύτερη σημασία στὴν προπόνησι ἔδωσα στὴν βελτίωσι τῆς τεχνικῆς τῶν ἀθλητῶν, γιατί ὅπως ἤδη ἀνέφερα μόνον τὸ τέλειον στυλ τρεξίματος—*conditio sine qua non*—εἶναι προϋποθέσεις στὸν σύγχρονον ἀθλητισμό. Αὐτὴ ἡ ἐργασία μου διευκολύνθη ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ περισσότεροι ἀθληταὶ παρουσίαζαν ἐξαιρετικὲς σωματικὲς προϋποθέσεις. Δὲν θέλω νὰ παραλείψω νὰ ἀναφέρω, ὅτι οἱ ἀθληταὶ πάντοτε με ἐνθουσιασμό καὶ με ὅλες τὶς δυνάμεις τους ἦσαν ἐπὶ τὸ ἔργον καὶ ὅτι ἐπικρατοῦσε πάντοτε ἓνα πρότυπο συναδελφικὸ πνεῦμα. Καὶ ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἔλλειψις τῶν σχετικῶν μηχανικῶν ἀναβατήρων, τότε θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐξαιρετικὰ ἱκανοποιητικὴ ἡ πρόδοος τῶν χιονοδρόμων ποὺ παρατηρήθηκε. Καὶ ἂν σ' αὐτὸ συνέβαλα καὶ ἐγὼ κατὰ ἓνα ποσοστὸν, αὐτὸ εἶναι γιὰ μένα ἡ μεγαλύτερη χαρὰ καὶ ἱκανοποίησίς μου.

Κύριος σκοπὸς γιὰ τὸ μέλλον θὰ εἶναι νὰ δημιουργηθοῦν, με συστηματικὴ ἐργασία καὶ σὲ μεγάλη βᾶσι, νέοι ἀθληταὶ, ὥστε νὰ ὑπάρχουν οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν ὑγειᾶ ἐξέλιξι τῶν ἀθλητῶν τῆς κορυφῆς: Ἐπὶ τοῦτο νὰ ὁρμηθῇ ὁ δυνατὸς συναγωνισμός. Μόνον αὐτὸ ἐγγυᾶται γιὰ τὸ μέλλον τὴν σταθερὴν συνεχῆ βελτίωσι τῆς ἀποδόσεως. Παράλληλα ὅμως, θὰ πρέπει στοὺς ἀθλητάς τῆς κορυφῆς νὰ δίδεται ἡ εὐκαιρία, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, νὰ προπονοῦνται με μεσευρωπαϊκὲς συνθήκες καὶ νὰ συναγωνίζονται με τοὺς ἀθλητάς χωρῶν ποὺ βρίσκονται στὴν πρωτοπορεία τῶν χιονοδρομικῶν ἀθλημάτων. Κατὰ τὴν γνώμη μου, δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος γιὰ νὰ φθάσουν οἱ Ἕλληνες χιονοδρόμοι τὸ διεθνὲς ἐπίπεδον τῶν χιονοδρόμων ἀθλητῶν.

(Ἀπόδοσις Μ.Ο.Δ.)

ΑΓΝΩΣΤΑ ΨΗΛΩΜΑΤΑ

Ο ΙΤΑΜΟΣ ΤΗΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ

ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

—«Τῶχει φαίνεται τ' ὄνομα!»

Ἔτσι ἀποφάνθηκε με ἄκρα σοβαρότητα—καὶ ὕστερα ἀπὸ ἀσταμάτητη πορεία ποὺ κρατοῦσε ἐδῶ καὶ 5.30' ὥρες—ἓνας ἀπ' τὴ μικρὴ συντροφιά μας καί, μιμούμενος τοὺς συναδέλφους τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ ἔκαναν τὸ Πάσχα τοῦ '60 τὸν ἄλλον Ἰταμό, τῆς Νότιας Πίνδου («Τὸ Βουνό» 1960, σελ. 92), ἀνεφώνισε σὲ λίγο γεμάτος ὀρειβατικὸ θαυμασμό:

—«Μπράβο Ἰταμε!»

Ἄλλ' ἄς δώσουμε μιὰ λογικὴ σειρὰ στὸ μικρὸ μας αὐτὸ σημεῖωμα.

Τὸ πρόγραμμα τῆς Κυριακῆς 26 Αὐγούστου πρόβλεπε τουριστικὴ ἐκδρομὴ στὴ λίμνη Μэгδοβα, ἀπὸ Σάββατο ἀπόγευμα, με ἀνάβασι στὸν Ἰταμό.

Ὅμως, γιὰ λόγους ἀνωτέρας βίας (πρῶτος καὶ καλύτερος ὁ περίφημος φτερινὸς καύσων καὶ δεύτερος τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ “σκληρὸς πυρὴν” τοῦ Τμήματος μόλις εἶχε ἐπιστρέψει ἀπὸ μιὰ δυναμικὴ ἐξόρμησι στὴν Πίνδο, ὅπου εἶχε κάνει τὴν διαδρομὴ: Καστανιά-Χαλίκι-Περιστερί-Μέτσοβο καὶ εἶχε πλουτίσει τὸ “ὀρειβατικὸ ἐνεργητικό” του με πᾶν ἀπὸ εἴκοσι ὥρες πορείας καὶ τὸ “ὕψομετρικὸ ἀποθεματικό” του με ἄλλα σχεδὸν 2.400 μ. . .), ἡ ἐξόρμησις ματαιώθηκε.

Στὴ θέσι τῆς ἀποφασίστηκε νὰ γίνῃ ἓνας συνδυασμὸς θαλασσινῆς ἐκδρομῆς στὸν περίφημον Ν. Μαρμαρὰ τῆς Σιθωνίας—Χαλκιδικῆς, ὅπου, γιὰ νὰ παρηγορηθοῦν κι' οἱ “ὀλόχρονοι” πιστοὶ τοῦ Βουνοῦ, θὰ εἶχε κι' ἓνα μικρὸ περίπατο στὴν “κορφοῦλα” Ἰταμος ἢ Ντραγουντέλι, ποὺ ὕψωνε, ὅπως πληροφοροῦσε ὁ χάρτης, τὰ ταπεινὰ 753 μ. τῆς πάνω ἀπὸ τὴν παραλία. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἄλλοι χάρτες (ὅπως συμβαίνει συνήθως) διαφωνοῦσαν μ' αὐτὸν ποὺ συμβουλευτήκαμε ἀρχικὰ καὶ κατέβαζαν τὸ πενιχρὸ ὑψόμετρο ἀκόμα περισσότερο. Ἄλλοι, πὺ γενναιοδωροί, τὸ ἀνέβαζαν στὰ 808 μ. κλπ. Πάντως μερικοὶ συνάδελφοι βρῆκαν μιὰ φτηνὴ παρηγοριά καὶ τρόπο νὰ ξεφουρνίσουν λίγο ἐπὶκαιρὸ δροσερὸ πνεῦμα. . .

—Ἰταμος ὁ ἓνας τοῦ Μэгδοβα, Ἰταμος κι' ὁ ἄλλος τῆς Σιθωνίας. . . Δὲν χάνετε καὶ πολλὰ πράγματα ἀπὸ πλευρὰς ἡχητικοῦ ὀνόματος. Ἐπὶ

...τεράστια δένδρα ἀπὸ δασικὴ πεύκη...

πλέον βγαίνετε κερδισμένοι από ναύλα, ώρες προσπελάσεως και κάτι τέτοια. . .
Έτσι η μικρή συντροφιά μας ξεκίνησε στις 6.30' το πρωί, με έπαισιώδη εφόδια, για το μικρό της περίπατο.

Οι πληροφορίες των ντόπιων μιλούσαν για δυο-τρεις ώρες ανάβασι.

Έγιναν οι ανάλογοι υπολογισμοί, μπήκε στη μέση η σχετική πείρα από παρόμοιες πληροφορίες (μια τσιγαριά δρόμος κλπ. . .) και δόθηκε ραντεβού με τους τουρίστες-κυριαρχούσαν παντού. Το έδαφος ήταν άμώδες και ανέβαινε μαλακά, παράλληλα απ' την πέτρινη ραχοκοκκαλιά του Ίταμου, που άρχιζε πάνω από τον Μαρμαρά και ζεστά κείνη την ώρα. . .

Για καλό και κακό η ομάδα πήρε και οδηγό, ακολουθούμενο από το μούλari του. Και άρχισε η ανάβασις-περίπατος.

Αρχικά το μονοπάτι ξεκίνησε μέσα από μια ειδυλλιακή χαράδρα με πλούσια βλάστηση και καρπερά μπουστάκια. Η χαλέπιος πεύκη και οι ανθισμένες ροδοδάφνες κυριαρχούσαν παντού. Το έδαφος ήταν άμώδες και ανέβαινε μαλακά, παράλληλα απ' την πέτρινη ραχοκοκκαλιά του Ίταμου, που άρχιζε πάνω από τον Μαρμαρά και μās ακολουθούσε άριστερά.

Από καιρό σε καιρό, και όσο προχωρούσε το μονοπάτι, νομίζαμε πώς ανακαλύπταμε τον τελικό προορισμό μας, την κορφούλα των 753 ή 808 μέτρων.

Όμως, ύστερα από 3-4 ώρες συνεχούς πορείας, διαπιστώσαμε πώς η κορφή ήταν ακόμα απρόσιτη, γιατί η πέτρινη ράχη δεν είχε σκοπό να σταματήσει και οι χαράδρες που προοδευτικά μās χώριζαν απ' αυτήν άρχισαν να δίνουν στο τοπίο μορφές μεγάλων βουνών, με διόλου έλκυστικά περάσματα, αν αποφασίζαμε να "κόψουμε" κατ' ευθείαν επάνω. Σε μερικά μάλιστα όρθοπλάγια, η εδαφολογική διαμόρφωση ήταν τέτοια που θα προκαλούσε το ενδιαφέρον του φίλου μας Γ. Μιχαηλίδη και της παρέας του. . .

Έτσι άρχισε ένα περίεργο παιχνίδι. Το μονοπάτι έφερνε "γυροβολιά", με πραγματική "σκοπτική διάθεσι". Μια έδειχνε πώς πήγαινε να πλησιάσει, μια ξεμάκρυνε, μια καβαλούσε γειτονικές κορφές ή έμπαινε σε χαραδρούλες, πυκνόδεντρα δάση, θαμνότοπους κλπ. Τελικά διαπιστώσαμε ότι δεν έπρόκειτο να προλάβουμε το μεσημέρι ζεστά τα ψάρια.

Όμως τα μέρη που περνούσαμε μās έκαναν να ξεχάσουμε και τα ψάρια και τη ζέστη, ακόμα και τη συναίσθησι του χρόνου. Η περιοχή αποκαλύφθηκε σαν γνήσιο κομμάτι φερμένο αρχικά απ' την όρεινη Θάσο, ύστερα απ' το ψηλό Βέρμιο και τελικά από πολυδασωμένα φαράγγια ή άλικά πλάγια του Όλύμπου. Τεράστια δέντρα από δασική πεύκη, έντυπωσιακά συμπλέγματα βράχων, με φυτρωμένα επάνω ρόμπολα, χαράδρες πνιγμένες στο πράσινο, έδιναν συνεχώς την ψευδαίσθησι πώς βρισκόμαστε σε ύψομετρο τουλάχιστο 1500 μ. Η και παραπάνω.

Σ' αυτό βοήθησαν πολύ και οι ώρες πορείας. Χρειάστηκαν τελικά 6.30', με μια μικρή ενδιάμεση ανάπαυσι, για να φθάσουμε επί τέλους στο "ύψωματάκι" του Ίταμου, αφού περάσαμε απ' όλο το κυκλικό συγκρότημα του βουνού, διασχίσαμε τον δασικό δρόμο που ξεκινά απ' το χωριό Παρθενών και γνωρίσαμε όλη την όμορφη ενός τοπίου που δεν περιμέναμε ν' αντικρύσουμε.

Ο Ίταμος είναι πλούσιος σε δάση και τ' άχνάρια από δυο φωτιές βεβαιώνουν πώς στα παλιά χρόνια έπρεπε να ήταν ένας συνεχής πράσινος παράδεισος, που κάλυπτε όλο το κεντρικό κομμάτι της Σιθωνίας. Εύτυχώς άρχισε μια φυσική αναγέννησις, πού, χωρίς νάχη βέβαια την αρχική πυκνότητα, λόγω της παρουσίας της κατσίκας, χάρις και στο ενδιαφέρον της Δασικής Υπηρεσίας, που δείχνει να είναι θετικό, μπορεί να ξαναδώσει στο βουνό κάτι απ' την αρχική μορφή του.

Στην κορφή ιδρύθηκε τον τελευταίο καιρό σταθμός με παρατηρητήριο, όπου μέ-

νουν δυο πυροφύλακες τους καλοκαιρινούς μήνες, με αποστολή τον έλεγχο όλης της Σιθωνίας. Πραγματικά, από κει πάνω, το βλέμμα αγκαλιάζει, ως το μακρινό βάθος που πνίγεται στην αχλύδα, όλο το πόδι της χερσονήσου.

Δεξιά το δυναμικό σχήμα του Αγίου Όρους, πλαισιωμένο από τη θολούρα, φάνταζε σαν εξώκοσμη δημιουργία, κατάλληλη να ένθουσιάζει την πέννα κάποιου μεγάλου παραμυθά.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που μās έδωσε ο φιλόξενος και συνειδητός φίλος του δάσους πυροφύλακας κ. Χρήστος Μαρτζιβάνος (προηγούμενος ήταν άλεξιπτωτιστής και ίσως γι' αυτό διάλεξε αυτή τη μόνιμη παραμονή στα ύψη. . .), το φυλάκειο πρόκειται ν' αποκτήσει σύντομα τηλέφωνο και άλλα βοηθητικά μέσα. Επίσης προβλέπεται και η επέκτασις των δασικών δρόμων για να διευκολυνθεί η αποδοτική δασική εκμετάλλεσις.

Όλα όμως αυτά δεν πρόκειται να φέρουν το αποτέλεσμα που προγραμματίζεται, αν δεν απαγορευθεί η καταστροφική κατσίκα.

Το συγκρότημα της όροσειράς έχει τέτοια διαμόρφωσι, ώστε υπάρχουν μερικές μικρές ύψομετρικές διαφωνίες. Η κορφή με το πυροφυλάκειο, μια άλλη κοντινή, πυκνοδασωμένη ως επάνω, και μια τρίτη στην ίδια γραμμή, βράχινη, έχουν φαίνεται το ίδιο σχεδόν ύψομετρο. Δηλαδή 810 μ., σύμφωνα με μια τελευταία μέτρησι. Μάλιστα η πέτρινη είναι κατά τι πιό ψηλή.

Δεν είχαμε όμως, το όμολογούμε, καμιά διάθεσι να πλουτίσουμε το "ύψομετρικό απόθεμά μας" με ένα ή δύο μέτρα, ακόμα και το "δρειβατικό ενεργητικό μας" με άλλα 15-20 λεπτά πορείας και άρκεστήκαμε να την σκαρφαλώσουμε μόνο οπτικά. Επίσης, για τους ίδιους λόγους, δεν πήγαμε να γνωρίσουμε ένα ζωκλήσι του συναδέλφου Προφήτη Ήλία, που υπήρχε σε μια άλλη κορφή παραπέρα.

Η κατάβασις έγινε πρὸς την πλευρά του χωριού Παρθενών, σε δυο ώρες περίπου. Έδω το τοπίο γίνεται κάπως άχαρο. Γυμνό από δέντρα, πετρώδες, το μονοπάτι σε πολλά σημεία, με την τραχύτητα και τις σωρολιθιές, θυμίζει το χειρότερο κομμάτι για το Σταυρό του Όλύμπου. Είναι όμως πιό κατάλληλη η πλευρά αυτή για μια σύντομη ανάβασι. Απ' το χωριό Παρθενών, όπου φθάνει αυτοκίνητο (4 χιλ. απ' τη διασταύρωσι του δρόμου πρὸς τον Μαρμαρά), η απόστασις ως τις κορφές μπορεί να γίνη σε δύο ώρες περίπου.

...συναντήσαμε και τα δέντρα Ίταμος...

...έντυπωσιακά συμπλέγματα βράχων, με φυτρωμένα επάνω ρόμπολα...

Κάτω απ' την κορφή υπάρχει πηγή. Έπίσης κατά τη διαδρομή συναντήσαμε, μέσα σ' ένα πυκνό δάσος, μιὰ πηγή που μόλις είχε στερέψει, σύμφωνα με τις πληροφορίες του οδηγού μας Άνδρέα, και μιὰ άλλη χωμένη σε μιὰ βαθειά απότομη χαράδρα, με τεράστια ὀρθόκορμα ρόμπολα. Αὐτὴ ἦταν πλούσια, με θαυμάσιο παγωμένο νερό.

Στὴν ἴδια ἐκείνη περιοχή συναντήσαμε καὶ τὰ δέντρα Ἰταμος.

Ἐδὼ ἀξίζει νὰ διαβάσουμε μερικές γραμμὲς απ' τὸ θαυμάσιο βιβλίο τοῦ μεγάλου φίλου τοῦ δέντρου κ. Σ. Τσιτσᾶ: «Στὰ Ἄγρια Ὀρη», σχετικές με τὸν Ἰταμο:

«Μικρὸ δεντρύλλιο, κάποτε καὶ ψηλὸ δέντρο, φυτρώνει μονάχο, σπάνια σχηματίζει δικές του λόχμες καὶ συδεντρίες, στὴν ὄρεινὴ πάντοτε ζώνη τῆς ἐλάτης καὶ τῆς ὀξυᾶς. (Αὐτὰ που συναντήσαμε ἐμεῖς ἦταν τεράστια σὲ ἐμφάνισι, ὀγκώδη καὶ ψηλά, με κορμούς που χρειάζονταν δύο ἀνθρώπους γιὰ νὰ τ' ἀγκαλιάσουν). Εἶναι μίγμα κέδρου κ' ἐλατιοῦ, με μικρὲς μαλακὲς βελόνες.

»Τάξος ἢ ραγοφόρος εἶναι τὸ ἐπίσημο ὄνομα που τῆς ἔδωσε ὁ Λιναῖος.

»Μίλον τὸ ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος καὶ σμίλακα ὁ Διοσκορίδης. Ὁ λαός μας τὸ ὀνομάζει Ἰταμο, καρκαριά, φλομπρίτσα καὶ Δέντρο τοῦ Θανάτου. Οἱ Ἰταλοὶ ἐπίσης τὸ ὀνομάζουν "albero della morte".»

Ἄλλ' ἂς ξαναγυρίσουμε στὸ βουνό μας. Κι' ἂς κάνουμε μιὰ διαπίστωσι.

Συνήθως οἱ ντόπιοι ἔχουν δικὰ τους τοπικά ὀνόματα γιὰ τὶς κορφές, τὶς πλαγιές, τὶς πηγές κλπ. τῆς περιοχῆς τους. Ὄνόματα που διαφέρουν τὶς πιότερες φορές απ' τὰ ἐπίσημα τοῦ χάρτη καὶ τὰ ὁποῖα συχνὰ ἀγνοοῦν.

Τὴ φορὰ ὅμως αὐτὴ ἔγινε τὸ ἀντίθετο. Ἐμεῖς απ' τὴ Θεσσαλονίκη μιλούσαμε γιὰ «Ντραγουντέλι» κι' οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου, κυρίως αὐτοὶ που συναντήσαμε πάνω στὸ βουνό—βοσκοί, δασοφύλακες, ξυλοκόποι, ἀγωγιάτες κλπ.—μᾶς πληροφοροῦσαν ὅτι τὸ συγκρότημα, ἡ κορφή, ἡ μεγάλη πηγή στὴ χαράδρα, λέγονται «Ἰταμος». Ὅπως καὶ στοὺς ἐπίσημους χάρτες.

Τελικὰ ἡ μικρὴ μας "ἀναβασοῦλα", στὸ ὑψωματάκι τῶν 810 μ., χρειάστηκε γιὰ τὴν ὀλοκλήρωσί της καθαρὲς 8.30' ὥρες πορείας, προκάλεσε κάποια ἀνησυχία στοὺς ἀναμένοντες στὸν Μαρμαρά, ἔγινε ἀφορμὴ νὰ μὴ γνωρίσουμε τὰ τουριστικά καὶ θαλασσινὰ θέλγητρά του καὶ μᾶς ἔκανε νὰ χάσουμε τὰ ζεστὰ ψάρια—που ὑποχρεωθήκαμε νὰ τὰ πληρώσουμε... χωρὶς νὰ τὰ φᾶμε.

Ἀλλὰ ἄξιζε τὸν κόπο...

Ὅπως ἀξίζει κάθε κομμάτι τοῦ ὀρεινοῦ μας κόσμου... Ἀκόμα καὶ τὸ πιὸ μικρὸ ἢ ἀγνοημένο ἀπὸ τὴν ὀρειβατικὴ φήμη.

(Φωτογραφίες τοῦ συγγραφέα)

Η ΓΚΙΩΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ

(Φωτ. ΜΙΧ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ)

Η Δ' ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Για τέταρτη κατά σειρά χρονιά λειτούργησε τὸν περασμένο Αὐγουστο ἡ Ἀναρριχητική Σχολή τοῦ Συνδέσμου μας, πὸν διοργανώνεται κάθε χρόνο ἀπὸ τὸ Κεντρικὸ Συμβούλιο.

Ἡ ἐφετεινὴ Σχολή ἔγινε πάλι στὸν Ὀλυμπο, στὸ ὄροπέδιο τοῦ Προφήτη Ἡλία, ὅπως ἡ περυσινή, καθὼς καὶ ἡ Σχολή τοῦ 1959. Ἡ Σχολή τοῦ 1960 εἶχε ἐγκατασταθῇ, ὅπως εἶναι γνωστό, στὴ Γκιώνα.

Ἐφέτος γιὰ πρώτη φορὰ δὲν χρησιμοποιήθηκαν ἀντίσκηνα, ἀλλὰ στεγαστήκαμε στὸ νέο καταφύγιο Γ' τοῦ Ὀλύμπου. Ἡ ἐγκατάστασις τῆς Σχολῆς σὲ καταφύγιο μὲ ἀνέσεις, στέργησε μὲν ἀπὸ τὰ μέλη τὸ θέλητρο τῆς ὀρειβατικῆς ἀτμόσφαιρας καὶ τῆς σκληρᾶς ἀγωνίας, πὸν χαρίζει ἡ διαβίωσις στὸ ὑπαιθρο μέσα σὲ ἀντίσκηνα, μὲ τὴν ἐντονὴ ἀντιμετώπισι τῶν καιρικῶν καὶ ἄλλων συνθηκῶν τοῦ ψηλοῦ βουνοῦ, εἶχε ὅμως τὸ πλεονέκτημα πὼς ἡ διδασκαλία τῆς ἀναρριχίσεως γινόταν τελείως ἀπερίσπαστα καὶ οἱ ὥρες τῶν μαθημάτων ἀξήθησαν τουλάχιστον κατὰ δύο ἡμερησίως. Ἐτσι, τὸ πρακτικὸ μάθημα βράχον τοῦ ἀπογεύματος κρατοῦσε τὶς περισσότερες φορὲς ἕως πολὺ ἄργα καὶ σταματοῦσε μὲ τὸν ἐρχομὸ τῆς νύχτας, ἀφοῦ ἡ ὁμάς δὲν ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ βρῖσκεται στὴ βᾶσι τῆς πρὶν σκοτεινιάσει, γιὰ τὸ δεῖπνο. Ἐπίσης, τὸ βράδυ μετὰ τὸ φαγητὸ γινόταν μέσα στὸ Καταφύγιο θεωρητικὴ διδασκαλία καὶ πολὺ γόνιμη συζήτησις - κριτικὴ τῶν ἐκπαιδευτικῶν διαδρομῶν τῆς ἡμέρας, πράγματα πὸν δὲν ἦταν δυνατόν νὰ γίνονιν μέσα στὰ μικρὰ μας ἀντίσκηνα.

Ἐφέτος εἶχαμε τὴν χαρὰ νὰ ὑποδεχθούμε, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τακτικὰ κάθε χρόνο Τμήματα, καὶ μέλη δύο Τμημάτων μας πὸν γιὰ πρώτη φορὰ στέλνονιν ἀντιπροσώπους τους στὴ Σχολή. Αὐτὰ εἶναι, τὸ Τμῆμα Δράμας καὶ τὸ Τμῆμα Μυτιλήνης, πὸν ἔστειλαν ἀπὸ ἓνα μέλος τους. Ἀς ἐλπίσουμε πὼς τοῦ χρόνου περισσότερα Τμήματα θὰ ἐνδιαφερθοῦν γιὰ τὴν Ἀναρρίχῃ. Εἶναι καιρὸς πιά νὰ καταλάβουν ὅλοι πὼς ἡ Ἀναρρίχῃς δὲν εἶναι κάτι τὸ ξένο πρὸς τὴν Ὀρειβασία, ἀλλὰ τὸ ἀπαραίτητο συμπλήρωμά της· ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοηθῇ ὀρειβάτης χωρὶς νὰ κατέχει τουλάχιστον τὶς στοιχειώδεις γνώσεις ἀναρριχίσεως, ἡ ὁποία δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ ἡ τεχνικὴ τῆς πραγματικῆς, τῆς ὁλοκληρωμένης ὀρειβασίας. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχει καὶ ἓνα ἔστω μέλος μας πὸν νὰ ἀγνοεῖ π.χ. τὴν χρήσι τοῦ σχοινιοῦ, τοῦ πολύτιμου αὐτοῦ ἐφοδίου μὲ τὶς ἀμέτρητες ἐφαρμογές, πὸν περιφρουρεῖ καὶ προστατεύει τὴ ζωὴ τοῦ ὀρειβάτη. Βέβαια, δὲν εἶναι δυνατόν ὅλα τὰ μέλη τῶν Τμημάτων μας νὰ περάσουν ἀπ' τὴν ἐτήσια αὐτὴ Σχολή. Ὅμως μποροῦν στὴ Σχολή νὰ δημιουργηθοῦν τὰ κατάλληλα στελέχη, πὸν θ' ἀναλάβουν ἄργότερα τὸ ἔργο τῆς διαδόσεως τῆς ἀναρριχίσεως στὰ ἄλλα μέλη τῶν Τμημάτων τους. Κάτι παρόμοιο πέτυχαν ἕως σήμερα, τὸ Τμῆμα Πατρῶν μὲ τὸν Μ. Κότταρη, μαθητὴ στὶς Σχολές τοῦ 1960 καὶ τοῦ 1961, καθὼς καὶ τὸ Τμῆμα Θεσσαλονίκης μὲ τὸν Α. Περγαντῆ, πὸν παρακολούθησε τὰ μαθήματα τοῦ 1959 καὶ τὰ ἐφετεινά. Αὐτοὶ οἱ δύο ἐξελίχθησαν ἱκανοποιητικά, ὥστε νὰ εἶναι σὲ θέσι πλέον νὰ διδάξουν

τήν τεχνική στους συναδέλφους των, αναλαμβάνοντας τὰ καθήκοντα τοῦ εκπαιδευτοῦ, πὺν τοὺς ἀνετέθησαν ἀπὸ τὰ Τμήματά των.

Στὸ Τμήμα Ἀθηνῶν εὐτυχῶς δὲν παρουσιάζεται ζήτημα ἐλλείψεως στελεχῶν. Ἀπὸ τὴν ἄποψιν αὕτη βρίσκεται σὲ πλεονεκτική θέση, ἀφοῦ συγκεντρώνει σήμερα ἀρκετοὺς παλαιούς ἀναρριχητάς, οἱ ὅποιοι πλαισιώνουν τοὺς καινούργιους στὶς τακτικές Κυριακάτικες εκπαιδευτικές ἐξόδους των, σὲ κοντινὲς ὀρθοπλαγίες.

Ἡ ἐφετεινὴ Σχολὴ λειτούργησε ἀπὸ 5 ἕως 14 Αὐγούστου, καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς ἦσαν οἱ περισσότεροι ἀρχάριοι. Ἐξαίρεσι ἀποτελοῦσαν, ἡ Ἑλλήν Ἀδοσίδου, μέλος καὶ τοῦ Ἑλβετικοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου, πὺν εἶχε πραγματοποιήσει μάλιστα καὶ ἀναρριχήσεις στὸ ἐξωτερικό, ὁ Ἡλ. Τροχάνης, πὺν εἶχε ἀσχοληθεῖ καὶ προηγουμένως μὲ ἀναρριχήσεις καὶ ὁ Α. Περγαντῆς, πὺν παρακολούθησε τὴν Σχολὴ τοῦ 1959. Ἐπίσης, τὰ τρία μέλη τοῦ Τμήματος Πατρῶν εἶχαν ἤδη πάρει τὸ βάπτισμα τοῦ βράχου ἀπὸ τὸν Μ. Κότταρη, καθὼς καὶ ἀπ' τὸν ὑποφαινόμενο, παλαιότερα στὴ Βαράσοβα.

Ὁ κατάλογος τῶν ἐφετεινῶν μαθητῶν ἦταν ὁ ἀκόλουθος: Τμήμα Ἀθηνῶν: Ἑλλήν Ἀδοσίδου, Σπ. Λάσκαρης, Χ. Ξυνός, Κ. Παπανικολάου, Ἡλ. Τροχάνης, καὶ Βύρ. Χατζηγεμμανουήλ. Τμήμα Πατρῶν: Βούλα Ἡλιάδου, Παν. Γιαννακόπουλος, καὶ Χρ. Ψαριάνης, Τμήμα Σεραῶν: Δημ. Μανωλακέρης καὶ Σπ. Χαριτίδης. Τμήμα Θεσσαλονίκης: Ἀγίς Περγαντῆς. Τμήμα Δράμας: Θεμ. Καναρῆς. Τμήμα Μυτιλήνης: Ν. Κοτζιάς. Τμήμα Αὐτοχώρου: Α. Βούρος.

Στὸ ἔργο τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐφέτος, εἶχα τὴν τύχη νὰ βοηθηθῶ, ὡς διευθυντῆς καὶ κύριος ἐκπαιδευτῆς τῆς Σχολῆς, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν τακτικὸ πλέον κάθε χρόνο συνεργάτη μου Κώστα Ζολώτα καὶ ἀπὸ τὸν μεγάλης ἀξίας Γερμανὸ ἀναρριχητὴ Werner Huhn. Ὁ κ. Χούν, ἀπὸ τὸ καιρὸ πὺν πέτυχε μὲ τὸν ἀδελφὸ του Βερνάρδο καὶ τὸν Horst Wiedmann τὴν ἐξαιρετικὰ δύσκολη ἀναρρίχηση τῆς Δ. ὀρθοπλαγίης τοῦ Στεφανιοῦ (4 καὶ 5) 8)55) ἔγινε λάτρης τοῦ Ὀλύμπου καὶ δὲν ἀφίνει εὐκαιρία χωρὶς νὰ τὸν ἐπισκεφθεῖ. Ἐφέτος, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Σχολῆς, δέχθηκε ἀκόμη, μὲ μεγάλη προθυμία, νὰ ἡγηθεῖ μιᾶς σχολιοσυντροφίης ἀπὸ μαθητάς, σὲ διαδρομὴ τῆς Β.Α. ὀρθοπλαγίης τοῦ Στεφανιοῦ. Τὸν εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὕτη.

Τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς Σχολῆς τοῦ 1962 ἦταν ἡ ἐπιμέλεια καὶ τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον τῶν φοιτούντων, πὺν διψοῦσαν νὰ μάθουν νὰ ἐφαρμόζουν στὸ βράχο ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερα. Ὁ ζήλος τους αὐτὸς εἶχε ὡς συνέπεια τὴν καταπληκτικὴ ἐξέλιξι ὅλων, μέσα σὲ ὀλιγοήμερο διάστημα. Ἐτσι, ὅταν ἔφθασε ἡ ἡμέρα τῶν καθιερωμένων πλέον ἀναρριχτικῶν διαδρομῶν πρὸς τὴν κορυφὴ τοῦ Στεφανιοῦ, ἡ θέσις μου ὡς ὑπευθύνου ἔγινε φοβερὰ δύσκολη: Ἐπρεπε νὰ ἀποκλείσω τὴν συμμετοχὴ τουλάχιστον τῆς μισῆς ομάδος, ἀφοῦ οἱ σχολιοσυντροφίης θὰ ἦταν μόνον τρεῖς, ὅσοι καὶ οἱ ἐκπαιδευταὶ

Διδασκαλία ἐπάνω στὸ βράχο.
(Φωτ. Γ. Μιχαηλίδης)

Οἱ μαθηταὶ τῆς Δ' Ἀναρριχτικῆς Σχολῆς Ὀλύμπου ἔξω ἀπὸ τὸ καταφύγιον Γ', στὸν Προφήτη Ἡλία

(Φωτ. Εἰδ. γγ. Τσάκων)

πὺν θὰ τίς ὀδηγοῦσαμε. Τὴν ἐκλογὴ αὐτῶν πὺν θὰ συμμετεῖχαν τὴν ἔκανα μᾶλλον στὴν τύχη, ἔχοντας ὅμως ὑπ' ὄψιν πὺς ἔπρεπε νὰ προτιμηθοῦν περισσότερο οἱ τῶν ἐπαρχιακῶν Τμημάτων καὶ λιγότερο οἱ τῶν Ἀθηνῶν.

Τὰ μαθήματα, θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ, περιελάμβαναν τὴν τεχνικὴ τοῦ βράχου καὶ τὴν τεχνικὴ τοῦ πάγου. Ἀντυχῶς, ὅπως καὶ τίς προηγούμενες χρονιές, τὸ πρακτικὸ μάθημα τῆς τεχνικῆς πάγου δὲν κατορθώθηκε νὰ διδαχθεῖ, λόγω τῆς ὄχι ἱκανοποιητικῆς ποσότητος χιονιοῦ στὴν περιοχή. Περιοριστήκαμε σὲ λίγη θεωρία μόνον. Μοῦ φαίνεται πὺς τὸ μάθημα πάγου πρέπει νὰ γίνεται ἄλλη ἐποχὴ, ὥστε ἡ καλοκαιριὰτικὴ Σχολὴ νὰ εἶναι ἀφιερωμένη ἀποκλειστικὰ στὸν βράχο.

Μεγάλῃ προσοχῇ δόθηκε καὶ πάλι στὴν ἐφαρμογὴ τῆς τεχνικῆς ἐκείνης πὺν ἡ πείρα ἀπέδειξε ὡς τὴν καταλληλότερη γιὰ τίς συνθήκες τῶν βουνῶν μας, δηλαδὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἀναρριχτικῆς τεχνικῆς, γιὰ τὴν ὁποία ἀσχολήθηκα σὲ περασμένο μου ἄρθρο (βλ. «Τὸ Βουνό» 1961, σελ. 130 - 139). Πάντως σὲ ὀρισμένα σημεία ἐπέμεινα περισσότερο ἀπ' ὅ,τι τίς προηγούμενες χρονιές. Π.χ. κατάφερα τὴν σχολαστικὴ ἐφαρμογὴ καὶ τέλεια ἐκμάθησι καὶ τῶν πύδ μικρῶν λεπτομερειῶν τοῦ ραπέλ, τῆς τόσο χρήσιμης αὐτῆς μεθόδου, πὺν μᾶς βγάζει ἀπὸ πολλὰς δύσκολες καταστάσεις. Ἀς μὴ ξεχνῶμε πὺς στὸ ραπέλ θὰ καταφύγουμε ὅταν χρειαστεῖ νὰ ἐγκαταλείψουμε μιὰ ἀναρριχτικὴ προσπάθεια καὶ νὰ ὑποχωρήσουμε ἀπὸ τὴν ὀρθοπλαγιά. Ραπέλ θὰ μεταχειρισθοῦμε γιὰ νὰ φθάσουμε σὲ πατάρι χαμηλότερο, ὅταν ὁ ἐρχομὸς τῆς νύκτας πρόκειται νὰ μᾶς βρεῖ σὲ μέρος ἀκατάλληλο γιὰ διανυκτέρευσι. Ἀλλὰ καμιά φορὰ, ἕνα εἶδος σύνθετου ραπέλ —τὸ «ἐκκρεμὲς»— θὰ χρησιμοποιήσουμε γιὰ νὰ ἀλλάξουμε τὸν ἄξονα ἀνόδου, παρακάμπτοντας κάποιο πρόβλημα τῆς ὀρθοπλαγίης. Ἐπίσης, μὲ ραπέλ θὰ κατέβουμε (σὲ σπάνιες περιπτώσεις) ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς ὀρθοπλαγίης πὺν κερδίσουμε. Ἐκεῖνο ὅμως στὸ ὁποῖον οἱ Ἕλληνες δὲν δίνουν τὴν πρέπουσα σημασία εἶναι ἡ ἀσφάλισις στὸ ραπέλ. Αὐτὸ νομίζω πὺς εἶναι ἕνα λάθος. Ἀς μὴ ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μόνον τίς πολὺ ἀπολαυστικὲς καὶ διασκεδαστικὲς εκπαιδευτικὲς καταβάσεις μὲ ραπέλ. Σὲ ἀναρρίχηση ὀρθοπλαγίης βουνοῦ, ἡ κατάσταση εἶναι πολὺ διαφορετικὴ ἀπ' ὅ,τι στὴ Σχολή,

γιατί τα μέλη της σχοινοσυντροφιάς που επιχειρούν ραπέλ βρίσκονται, τις περισσότερες φορές, καταπονημένα και εξαντλημένα από την αναρρίχηση, ώστε να επιβάλλεται η ασφάλισή τους. Αυτή γίνεται, για μὲν τὸν πρῶτο (ἢ τοὺς πρώτους) μὲ ἕνα ἐφεδρικό πλαστικό σχοινὶ 5 ἕως 6 χιλιοστών, ἀπὸ τὸν ἐπάνω σχοινοσύντροφο. Ὁ τελευταῖος αὐτασφαλίζεται μὲ σχοινάκι αὐτασφάλειας δεμένο στὸ σχοινὶ τοῦ ραπέλ μὲ κόμπο Προύσιγκ. Ἔτσι, οἱ πρῶτοι πὺν θὰ κατέβουν εἶναι ἀσφαλισμένοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα καὶ γιὰ τὴν περίπτωση πὺν θὰ ὑποχωρήσει τὸ στερεὸ σημεῖο (ξεκόλλημα καρφιοῦ κτλ.) πὺν περάστηκε τὸ σχοινί. Ὁ τελευταῖος, πὺν εἶναι βέβαιος ὅτι τὸ στερεὸ σημεῖο θὰ ἀνθῆξει (ἀφ'οὗ δοκιμάστηκε ἤδη ἀπὸ τοὺς προηγούμενους), εἶναι ἀσφαλισμένος μόνο γιὰ τὸ ἐνδεχόμενο πὺν τυχαῖο ἐπεισόδιο, π.χ. χτύπημα πέτρας πὺν παρέσυρε ἀπὸ πάνω τὸ σχοινὶ του κτλ., θὰ γίνῃ αἰτία νὰ χάσει τις αἰσθήσεις του, μὲ ἀποτέλεσμα τὰ χέρια του νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ σχοινί.

Ἄλλο κεφάλαιο πὺν μᾶς ἀπασχόλησε ἰδιαίτερα, ἦταν ἡ καταρρίχηση, γιὰ τὴν ὁποία πολὺ λίγο εἶχαμε ἀσχοληθεῖ τις ἄλλες χρονιές. Ἡ καταρρίχηση γιὰ ἕναν ἀναρριχητὴ εἶναι τὸ ἴδιο ἀπαραίτητο ὅσο καὶ ἡ ἀναρρίχηση. Μερικὲς φορές τὸ εἶδος τοῦ βράχου εἶναι τέτοιο ὥστε νὰ μᾶς ἀποκλείει τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ραπέλ. Π.χ. πολὺ σθερὸς βράχος πὺν δὲν προσφέρει ἀσφάλεια στὸ στερεὸ σημεῖο, φυσικὸ ἢ τεχνητό, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ κρεμάσουμε τὸ σχοινί, ἢ ἀκόμη τέλεια ἔλλειψις τόσο φυσικοῦ στερεοῦ σημείου ὅσο καὶ ρωγμῆς γιὰ τὴ δημιουργία τεχνητοῦ σημείου, μὲ τοποθέτησιν καρφιοῦ. Σ' αὐτὲς τις περιπτώσεις εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ καταφύγουμε στὴν καταρρίχηση. Ἐδῶ οἱ κινήσεις τῆς σχοινοσυντροφιάς πρὸς τὰ κάτω γίνονται ἀντίστροφα: Ὁ πρῶτος στὴν ἀνάβασιν εἶναι τελευταῖος στὴν κατάβασιν κ.ο.κ. Ἀλλὰ καὶ ἡ χρησιμοποίησιν ἀπὸ τὸν καταρριζόμενο τῶν στηριγμάτων στὸν βράχο γίνεται μὲ διαφορετικὴ σειρά: Κατεβαίνουμε πρῶτα τὸ ἕνα πόδι, ὕστερα τὸ ἄλλο, κατόπιν τὸ ἕνα χέρι καὶ στὴ συνέχεια τὸ ἄλλο. Δηλαδή οἱ κινήσεις πρὸς τὰ κάτω εἶναι: πόδι-πόδι-χέρι-χέρι. Ἀντίθετα, ἡ σειρά κινήσεων πὺν ἐπιτρέπεται στὴν ἀναρρίχηση: Χέρι-πόδι-χέρι-πόδι, στὴν καταρρίχηση πρέπει νὰ ἀποφεύγεται. Ἀς ἔχουμε ὑπ' ὄψιν ἀκόμα, πὺς τὸν δύσκολο βράχο τὸν κατεβαίνουμε μὲ μέτωπο πρὸς αὐτόν, ἐνῶ στὸν λιγότερο ἀπτόμοιο βλέπουμε πρὸς τὸ κενό.

Καὶ ἐφέτος ἡ ἐπιμονή μου στὸ θέμα τῆς λογικῆς χρησιμοποίησεως τοῦ καρφιοῦ, ὡς μέσου ἀσφάλισεως τοῦ πρώτου στὴν ἐλεύθερη ἀναρρίχηση, ἦταν μεγάλη. Δὲν θὰ κουρασθῶ νὰ τονίζω, κάθε φορά πὺν μοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία, πὺς τὸ ἀσφαλιστικὸ καρφὶ πρέπει νὰ μπαίνει μόνον ἐκεῖ πὺν γίνεται τελείως ἀπαραίτητο. Δηλαδή στὶς μεγάλες δυσκολίες. Ἡ ὄχι λογικὴ χρῆσιν τοῦ καρφιοῦ εἶναι σὲ βάρος τῆς ὁμορφιάς τῆς ἀναρρίχησης καὶ ὁ ἀναρριχητὴς ἐκεῖνος πὺν στὴν παραμικρὴ δυσκολία φοβάται καὶ καταφεύγει στὸ καρφὶ, δὲν πρέπει νὰ θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ του «σπόρτσμαν». Ἀλλωστε ἡ συνήγη χρῆσιν τῶν καρφίων, χωρὶς οὐσιαστικὸ λόγο, ἔχει ὡς συνέπεια καὶ τὴν σπατάλη πολύτιμου χρόνου, μὲ ἀποτέλεσμα ἄλλες δυσάρεστες περιπέτειες. Τὸν καλὸ ἀναρριχητὴ τὸν χαρακτηρίζει ἡ τσιγκουνιά στὰ καρφιά, ἐνῶ ἡ σπάταλη χρησιμοποίησιν αὐτῶν δείχνει μέτριας ἀξίας ἀναρριχητὴ, πὺν δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτὸ του. Αὐτός, ἀντὶ νὰ ἐπιδιώκει νὰ πραγματοποιήσει μιὰ διαδρομὴ πὺν εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τις δυνάμεις του, ὑπολογίζοντας μόνο στὴ βοήθεια πὺν θὰ τοῦ δώσουν τὰ πολλὰ καρφιά, εἶναι

Οἱ τρεῖς ἀναρριχητικὲς διαδρομὲς στὴ Β.Α. ὀρθοπλαγιά τοῦ Στεφανιοῦ, πὺν πραγματοποιήθηκαν ταυτόχρονα στὶς 10 Αὐγούστου 1962. (Φωτ. Γ. Μιχαηλίδη)

Ἡ λειτουργία στὸ ἐκκλησάκι τοῦ Προφήτη Ἡλία.

(Φωτ. Θεμ. Καναρά)

προτιμότερο νὰ ἀφήσει τὴν διαδρομὴ γιὰ ἀργότερα καὶ στὸ διάστημα αὐτὸ νὰ προπονηθεῖ ἐντατικά. Ἔτσι, σὲ λίγο καιρὸ, θὰ εἶναι σὲ θέσιν νὰ ἐπιτύχει τὴν ἴδια διαδρομὴ βασιζόμενος πλέον στὴν ἱκανότητά του καὶ ὄχι στὰ καρφιά.

Ἀπὸ τὰ διάφορα νέα ἀναρριχητικὰ ὄλικά πὺν δοκιμάσαμε σὲ ἀναρρίχησης ἐλληνικῶν ὀρθοπλαγιῶν, στὸ διάστημα πὺν μεσολάβησε ἀπὸ τὴν περυσινὴ Σχολὴ ἕως τὴν ἐφετινὴ, παρουσίασα ἐκεῖνα πὺν ἀποδείχθηκαν καταλλήλότερα. Π.χ. τὰ νέα καρφιά τύπου «σφήρας» τοῦ ἐργοστασίου Charlet-Moser τοῦ Chamoni, πὺν εἶναι τὰ ἴδια γιὰ ὀριζόντιες καὶ γιὰ κάθετες ρωγμὲς, εἶναι ὅ,τι τὸ καλύτερο κατάφερε ἡ βιομηχανία ἀναρριχητικῶν εἰδῶν στὸν τομέα τῶν καρφίων. Τὰ καρφιά αὐτὰ εἴτε σὲ ὀριζόντια εἴτε σὲ κάθετη ρωγμὴ καρφωθοῦν, ἔχουν τὴν ὁπὴ τους γυρτὴ κατὰ 45° πρὸς τὸ πλάι. Ἔτσι, ὅταν συμβεῖ πτώσις, τὸ βάρος πὺν θὰ δεχθεῖ τὸ καρφὶ σὲ ὀρισμένο σημεῖο τῆς ὁπῆς του, θὰ τείνει νὰ τὸ στρίψει, σφηνώνοντάς το περισσότερο. Τὸ μεγάλο αὐτὸ πλεονέκτημα τῶν καρφίων τύπου «σφήρας», τὸ ἔχουν σὲ μικρότερη κλίμακα τὰ ἐπίσης γιὰ ὀριζόντιες καὶ κάθετες ρωγμὲς λεπτὰ καρφιά τύπου Simon, πὺν ἔκαναν τὴν ἐμφάνισιν τους τὰ τελευταῖα χρόνια. Ὅμως αὐτὰ τὰ καρφιά εἶναι εἰδικὰ μόνον γιὰ τὸν γρανίτη, ἐνῶ στὶς ἀβεστολιθικὲς ὀρθοπλαγιές μας δὲν προσφέρουν τὴν ἴδια ἀσφάλεια. Ἄλλος τύπος καρφιοῦ πὺν ἔκανε τὴν ἐμφάνισιν του ἐφέτος, τὸ παχὺ καρφὶ τοῦ Σιμόν, εἰδικὸ γιὰ φαρυδιὲς κάθετες ρωγμὲς, δὲν μᾶς ικανοποίησε καθόλου. Δοκιμάζοντας τὸ καρφὶ αὐτὸ διαπιστώσαμε, γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά, πὺς δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε ἐμπιστοσύνη στὰ ἀποκλειστικὰ γιὰ κάθετες ρωγμὲς καρφιά. Ἡ χρησιμοποίησιν τοῦ καρφιοῦ αὐτοῦ μᾶς ἔπεισε πλέον ὅτι δικαιολογημένα δὲν τρέφουμε καμιά ἐκτίμησιν σὲ ὁποιοδήποτε τύπο κάθετου καρφιοῦ, τὸ ὁποῖο καρφώνεται σὲ κάθετες ρωγμὲς. Τὸ παραπάνω νέο καρφὶ, ὅπως καὶ κάθε ἄλλο κάθετο καρφὶ, μόνον ὅταν καρφωθεῖ σὲ ὀριζόντια ρωγμὴ μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ἀσφαλές. Στὶς κάθετες ρωγμὲς τὸ ὀριζόντιο καρφὶ εἶναι τὸ ἀσφαλέστερο, γιὰτί, ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ τὰ καρφιά Charlet-Moser, σὲ μιὰ πτώσιν τὸ καρφὶ θὰ στρίψει καὶ θὰ σφηνώσει περισσότερο. Σὲ περίπτωσιν φαρυδιᾶς κάθετης ρωγμῆς, ὅπως καὶ ὀριζόντιας, τὸ ζευγάρι δύο ὀριζόντιων καρφίων μαζί, ὥστε οἱ δύο λάμες τους νὰ μᾶς δώσουν τὸ πάχος πὺν χρειάζεται, εἶναι μιὰ πολὺ ἱκανοποιητικὴ λύσις. Σὲ ἀκόμη φαρυδύτερη ρωγμὴ, τὰ καρφιά σχήματος U φέρουν ἄριστα ἀποτελέσματα. Τις πολὺ ἀνοικτὲς ρωγμὲς τις ἀντιμετωπίζουμε μὲ τις ξύλινες γωνίες. Καὶ ἀφ'οὗ μιλοῦμε γιὰ καρφιά, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ τονίσουμε τὴν μεγάλη ἐμπιστοσύνη στὰ καρφιά τοῦ ἰταλικοῦ ἐργοστασίου Cassin, πὺν χρησιμοποιοῦμε ἐπὶ μιὰ δεκαετία. Αὐτὰ εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ τέτοιο μέταλλο, μαλακὸ καὶ ἀνθεκτικὸ, ὥστε κατὰ τὸ κάρφωμα νὰ παίρνουν ἀπόλυτα τὸ σχῆμα τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς ρωγμῆς, πρᾶγμα πὺν τοὺς δίνει μεγάλη ἀσφάλεια. Ἐνδεικτικὸ τοῦ παραπάνω, εἶναι ἐκεῖνο πὺν διαπιστώνουμε κάθε φορά ὅταν ξεκαρφώνουμε καρφὶ Κασσίν: τὸ βλέπουμε νὰ ἔχει πάρει τὰ πύθ ἀπὸ τὰ σχήματα, καὶ ἀκόμα, πολλὲς φορές, ἐνῶ τὸ ἔχουμε σχεδὸν ξεκαρφώσει καὶ μόνον ἕνα ἐλάχιστο τμήμα του βρίσκεται ἀκόμα στὴ ρωγμὴ, αὐτὸ ἀντιστέκεται στὶς προσπάθειές μας καὶ δὲν βγαίνει. Πάντως, γενικά, τὸ θέμα τῆς κάθετης ρωγμῆς τὸ ἀντιμετωπίζουμε πλέον μὲ τὰ ὀριζόντια καρφιά καὶ τώρα τελευταῖα μὲ τὰ τύπου «σφήρας», ἐνῶ τὰ κά-

θετα καρδιά τὰ ἔχουμε τελείως καταργήσει, μὴ χρησιμοποιώντας τα πᾶ ποθενά.
 Ἡ 10η Αὐγούστου ἦταν ἡ ἡμέρα τῶν διαδρομῶν στὴ Β.Α. ὀρθοπλαγιά τοῦ Στεφανίου. Βιαστήκαμε νὰ τὶς πραγματοποιήσουμε, πρῶτον, γιατί ὁ καιρὸς φαινόταν ὑποπτος γιὰ τὶς προσεχεῖς ἡμέρες καὶ δεύτερον γιατί ὁ Werner Huhn ἔπρεπε νὰ φύγει. Τὰ ὀνόματα τῶν..... τυχερῶν ποὺ θὰ συμμετείχαν ἀνακοινώθηκαν λίγη μὲν ὥρα πρὶν τὴν ἀναρρίχηση. Οἱ ἄλλοι τὸ πῆραν ἀπόφασι, ὅχι χωρὶς στεναχώρια. Συγκεντρωθήκαμε ὅλοι στὴ βᾶσι τῆς ὀρθοπλαγίᾳς καὶ ἀφοῦ σχηματίστηκαν οἱ σχοινοσυντροφίαι, οἱ ἐπὶ κεφαλῆς ἔκαναν τὴν ἐκλογή τῶν δρομολογίων. Οἱ τρεῖς σχοινοσυντροφίαι πραγματοποιήσαν διαδρομὲς - ἐπαναλήψεις παλαιότερων δρόμων τῆς Β.Α. ὀρθοπλαγίᾳς. Ἔτσι, ἡ σχοινοσυντροφία Βέρνερ Χούν, Α. Περγαντῆ (Τμήμα Θεσσαλονίκης), Π. Γιαννακόπουλον (Τμήμα Πατρῶν), ἐπανελάβε τὴν διαδρομὴ (1) * Comici - Escher τῆς 26)6)34. Τὴν τεχνικὴ περιγραφὴ τῆς διαδρομῆς βλ. «Τὸ Βουνό» 1935, σελ. 40. Ἡ σχοινοσυντροφία Κ. Ζολῶτα (Τμήμα Λιτοχώρου), Δ. Μανωλακέρη (Τμήμα Σερρών), Χ. Ξυνοῦ (Τμήμα Ἀθηνῶν), Χρ. Ψαριᾶδη (Τμήμα Πατρῶν), ἐπανελάβε τὴν διαδρομὴ (2) * Μιχαηλίδη—Πινάτση τῆς 14)7)56. Ἡ τεχνικὴ περιγραφὴ τῆς διαδρομῆς βρίσκεται δημοσιευμένη στὸ περιοδικό μας, «Τὸ Βουνό» 1955, σελ. 126. Τέλος, ἡ σχοινοσυντροφία Γ. Μιχαηλίδη (Τμήμα Ἀθηνῶν), Σπ. Χαριτίδη (Τμήμα Σερρών), Ἡλ. Τροχάνη (Τμήμα Ἀθηνῶν) ἐπανελάβε τὴν διαδρομὴ (3) * Αναζο - Mussafia - Trevisini τῆς 12)8)1938. Ἡ τεχνικὴ περιγραφὴ καὶ τῆς διαδρομῆς αὐτῆς εἶναι δημοσιευμένη στὸ περιοδικό μας «Τὸ Βουνό» 1940, σελ. 133. Καὶ οἱ τρεῖς σχοινοσυντροφίαι χρησιμοποιήσαμε ἀπὸ τέσσερα καρδιά καὶ συναντηθήκαμε στὸ ὄροσημο τοῦ Στεφανίου, ἔπειτα ἀπὸ 2.30' ἕως 3.00' ὥρες.

Καὶ ἐφέτος εἴχαμε τὴν χαρὰ νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν μεγάλο φίλο τοῦ Ε.Ο.Σ.—ἀρχιμανδρίτη πλέον, Πρωτοσύγκελο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους—πανοσιολογιώτατον κ. Νικηφόρον Τζιφόπουλον. Αὐτὴ τὴν φορὰ ὁ ἐξαιρετικὸς ἱερωμένος ἔζησε μαζί μας πέντε ὁλόκληρες ἡμέρες, ὡς φιλοξενούμενος τοῦ Συνδέσμου μας. Ἡ χαρὰ ὅλων μας ἦταν ἀπεριγράπτη, γιατί στὸ πρόσωπο τοῦ κ. Τζιφόπουλου δὲν βρήκαμε μόνον τὸν πνευματικὸ πατέρα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀγνὸ φίλο καὶ συνάδελφο ὁρειβάτη. Μᾶς συνόδευε κάθε μέρα ἕως τὸν τόπο τῶν ἀσκήσεων καὶ ἐκεῖ μᾶς παρακολουθοῦσε μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον. Τὸ βράδυ στὸ Καταφύγιο εὗρισκε πάντα τὴν εὐκαιρίαν νὰ μᾶς πεῖ μερικὰ ὥραία λόγια. Ὁ πανοσιολογιώτατος ἔφαλε ἁγιασμὸ στὸ Καταφύγιο γιὰ τὴν εὐδόωσι τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς καὶ στὶς 12 Αὐγούστου ἔκανε λειτουργίαν στὸ ἐκκλησάκι τοῦ Προφήτη Ἡλία.
 Ὅπως κάθε χρόνο, ἔτσι καὶ ἐφέτος διαθέσαμε μιὰ μέρα γιὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν κορυφῶν. Ἔτσι στὶς 12 Αὐγούστου, μετὰ τὴν λειτουργίαν, ξεκινήσαμε, ἔχοντας στὴ συντροφίαν μας καὶ τὸν πανοσιολογιώτατο, μαζί μὲ τὸν συνοδό του βοηθὸ τῆς μονῆς Ἀγίου Διονυσίου κ. Χρήστο Φρασιόλα γιὰ ἐπάνω. Ἐπισκεφθήκαμε καὶ τὶς τρεῖς κορυφές.

Ἡ λήξις τῶν μαθημάτων ἔγινε τὸ ἀπόγευμα τῆς 14ης Αὐγούστου. Τὸ πρωὶ τῆς 15ης, μετὰ τὸν γενικὸ καθαρισμὸ τοῦ Καταφυγίου, ξεκινήσαμε γιὰ κάτω, ἐνῶ γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποὺ ἤρθαμε στὸ Καταφύγιο ὁ Ὁλυμπος κατσούφιασε, λὲς καὶ στεναχωρήθηκε ποὺ τὸν ἐγκατέλειπαν οἱ πιστοὶ φίλοι του. Ἡ ἐπιστροφή μας ἔγινε ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ καταφυγίου Α'. Σταματήσαμε στὰ ἐρεῖπια τοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Ἀγ. Διονυσίου, ὅπου ὁ φίλος μας ἀρχιμανδρίτης, ποὺ εἶχε ξεκινήσει ἀπὸ πάνω μιὰ μέρα πρὶν, μᾶς περίμενε, μὲ μικρὴ συγγενικὴ του συντροφίαν, ἔχοντας μᾶς ἐνθάρσιον ἐκπληξίαν: ἕνα κασίκι στὴ σούβλα. Ἔτσι μετὰ ἀπὸ ἕνα ὥραϊο μπάνιο στὶς φυσικὰ πηγάς τοῦ Ἐνιπέα, ἐπιδοθήκαμε στὸ ξεκούρασμα τοῦ κασαικιῦ, ποὺ ἔγινε μέσα σὲ λίγα λεπτά....

Φύγαμε ἀπὸ τὸ μοναστήρι ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα καὶ τὸ βραδάκι φθάσαμε στὸ Λιτοχώρο.

* Οἱ ἀριθμοὶ παραπέμπουν στὴν φωτογραφίαν τῆς σελ. 148.

ΤΟ ΒΑΡΑΘΡΟ ΖΑΛΙΣΚΑ

ΗΛ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

Τὸ νὰ τρέχει ἄφθονο νερὸ ἀπὸ ἕνα τεράστιο στόμιο, μὲ μεγάλο κατακόρυφο βάθος, τοὺς χειμῶνες — ὅχι ὅλους — ἦταν ἄρκετὸ νὰ γεμίσει μὲ ἄπειρη αἰσιοδοξίαν τοὺς ἰδιοκτῆτες τοῦ μεγάλου ἐλαιῶνος Ἀράχωβας—Χρυσοῦ—Ἰτέας, νὰ τοὺς προκαλέσει ὅμως καὶ σκοτοῦρες τὸ πρόβλημα—τοῦ πῶς θὰ μπορέσουν νὰ ἰδοῦν τὸ ἐσωτερικὸ του—κάποιο καλοκαίρι. Ἡ ἀνάγκη καὶ τοῦ ἐλάχιστου νεροῦ γιὰ τὸ πότισμα εἶναι τεράστια, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα παρέμενε ἄλυτο ἀπὸ τὸ 1924, ὅπως μᾶς εἶπαν ὁ κ. Λουκάς Τσόφας, πρόεδρος τοῦ τοπικοῦ Ὁργανισμοῦ Ἑγγείων Βελτιώσεων καὶ οἱ σύμβουλοί του. Οἱ Γεωλόγοι ποὺ ἀσχολήθηκαν, μόνον ἐξωτερικῶς, περιορίστηκαν σὲ γνώμες καὶ δώσανε τὸ ἀκριβὲς ὕψος τῆς τοποθεσίας. Κατὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἂν ὑπῆρχε ἀποθηκευμένο ἄφθονο νερὸ στὸ κατακόρυφο μεγάλο πηγᾶδι, θ' ἀποφάσιζαν τὴν διάνοιξιν ἐνὸς τοῦνελ στὸ βάθος του, γιὰ νὰ πάρουν τὸ νερὸ.

Ἡ Σηπταετηρίδα τοῦ Ε.Ο.Σ., ποὺ ἐξερεύνησε στὶς 9 Σεπτεμβρίου 1962 τὸ βάραθρο, ἀπαρτιζόταν ἀπὸ τοὺς Ντόζην Βεντούραν, Λεόντιον Λεοντιάδην, Ἀλεξ. Νικόπουλον, Κώστα Παπαδημητρίου, Γιάννην Παπαναγιώτου, Χάρην Παππᾶν, Νίκον Σταϊνχάουερ καὶ τὸν γράφοντα, ἔδωκε δὲ σὲ ἔκθεσιν τῆς στὸν Ὁργανισμὸ τὶς προχειρες τεχνικὲς διαπιστώσεις της.

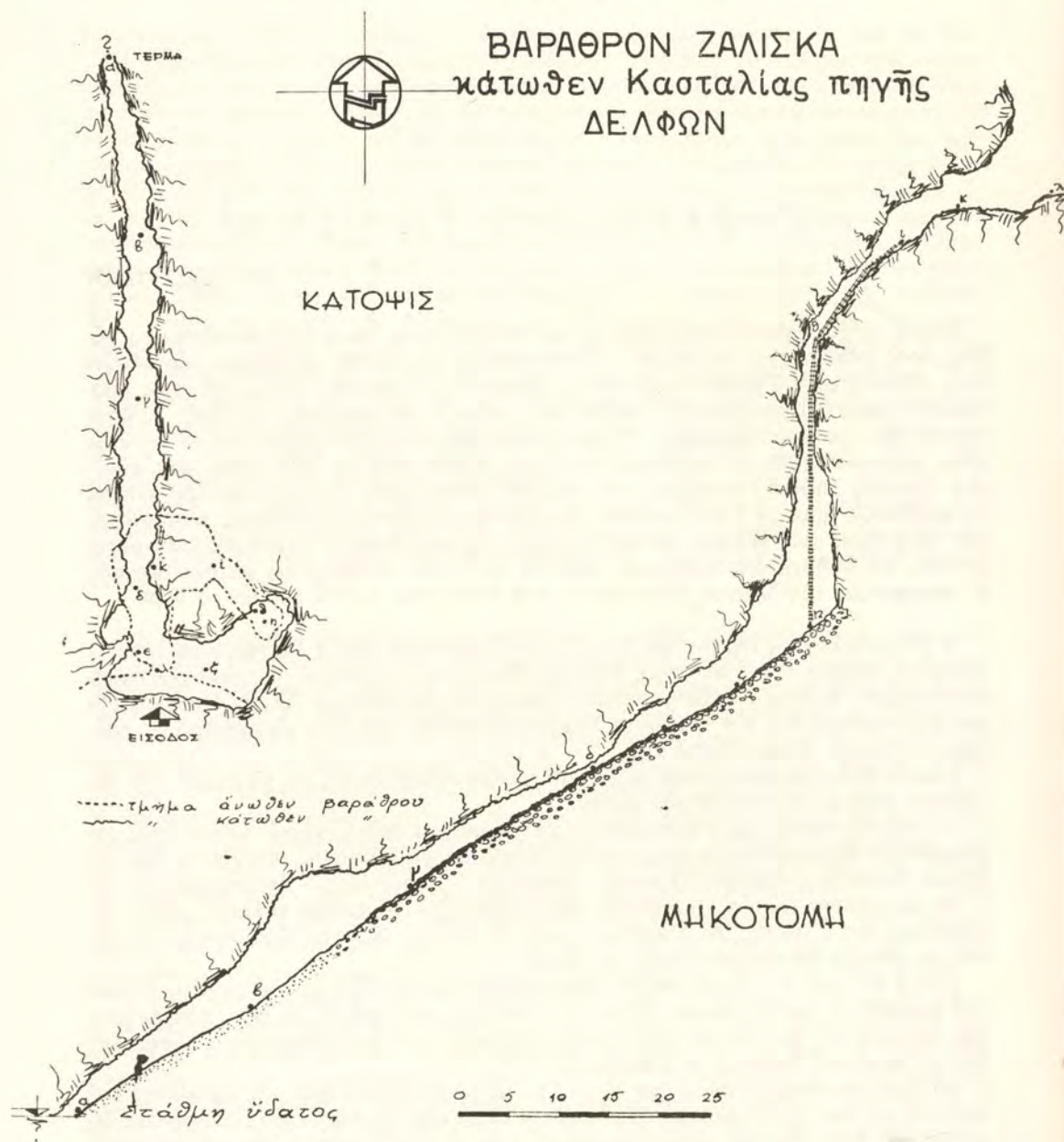
Ἐδῶ θὰ δώσουμε μικρὴ περιγραφὴ τοῦ τρόπου καταβάσεως, γιὰ τὴ μορφή τοῦ βάραθρου, μαζί μὲ κατατοπιστικὸ σχέδιο.

Τὸ Σάββατο ἀπόγευμα 8 Σεπτεμβρίου κατηφορίζαμε ἀπὸ τὸ χωριὸ Χρυσὸ πρὸς τὸν χρυσοφόρο ἐλαιῶνα καὶ τὸ ρέμμα μὲ τὸ ἀρχαῖο ὄνομα Πλειστός, περνώντας ἀπὸ τὶς θέσεις Κοντάδες—Σβαρνί—Τρούπη—Μόντλια—Βασιλιάδες—Ζαλισκόρεμμα, γιὰ ν' ἀνηφορίσουμε καὶ νὰ κοιμηθοῦμε στὸ μεγάλο ξύλινο πατάρι παλαιᾶς μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Ζυγωτῆς, σὲ ἀπόστασιν 1 ὥρ. 15' ἀπὸ τὸ Χρυσό. Ὡραιότατη τοποθεσία, μὲ μεγάλα δένδρα καὶ πλούσιες πηγές.

Στὶς 6 τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς 9 Σεπτεμβρίου εἴμαστε ἔξω ἀπὸ τὸ μεγάλο στόμιο τοῦ βάραθρου, ποὺ βρίσκεται δίπλα στὸ ἀπόκρημνο φαράγγι, τὸ ἴδιο ποὺ παίρνει καὶ τὰ νερά τῆς Κασταλίας πηγῆς στοὺς Δελφούς καὶ ποὺ βρίσκεται σὲ ὑψόμετρο 216 μ., κατὰ τὸν γεωλόγο κ. Γεωργαλά.

Τὸ εὐρύ του στόμιο, πάνω ἀπὸ 10 - 12 μ., μὲ τὸ ἀνάλογο ὕψος, μᾶς εὐκολύνει στὴ δουλειὰ μας καὶ λίγο ἀργότερα θὰ μᾶς προφυλάξει ἀπὸ τὸν καυτὸ ἥλιο. Οἱ σκάλες δένονται ἀπ' ἔξω, ἀλλὰ θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἄρκετὰ μέτρα χαμηλότερα, γιατί ὁ κατήφορος εἶναι σχετικὰ βατός. Ἀκολουθεῖ κατωφέρεια 12 μ., μὲ κλίσιν 60 μοιρῶν, πλάτους 2.80 - 3 μ. καὶ ὕψος τριῶν καὶ ἐπάνω μέτρων. Ἀπὸ τὸ σημεῖο θ' τοῦ σχεδίου, ἀρχίζει κατακόρυφη πτώσις 26μ., μὲ πλάτος στὸ πάνω μισὸ τρία περίπου μέτρα, γιὰ νὰ πλατύνει πρὸς τὰ κάτω καὶ νὰ πάρει ὁ χάρος μορφή κωνοειδῆ, μὲ τὴ βᾶσιν πρὸς τὰ κάτω. Ἡ σκάλα αἰωρεῖται στὸ δεύτερο μισό. Στὰ τοιχώματα τοῦ βάραθρου, ποὺ ἐνῶ μοιάζει τελείως στεγανό, εἶναι καλυμένο ἀπὸ ἀσβεστολιθικὴ ὕλη, διακρίνονται καὶ

(Σχέδιο τῶν Ι. Παπαναγιώτου καὶ Ἀλ. Νικόπουλου)

μικρὲς σχισμὲς, μὲ τὰ ἴχνη τοῦ νεροῦ ποὺ μπαίνει. Ἀπὸ τὸ τέρμα τῆς σκάλας — ὅπου πέτρες καὶ λάσπη — ἡ γενικὴ κατεύθυνσις τοῦ βαράθρου γίνεται βόρεια καὶ παίρνει σπηραγοειδῆ μορφή, μὲ πλάτος 1.50 - 4 μ. καὶ ὕψος 1 - 10 μ. Ἔχει δάπεδο καταφε-
ρικό 30 - 35 μοιρῶν, γεμάτο ἄμμο καὶ λάσπη. Τὸ μήκος, μὲ κλίσι, φθάνει τὰ 85 - 90 μέτρα καὶ σταματᾷ σὲ μικρὴ λίμνη γεμάτη νερὸ 2.50 τετραγ. μέτρα καὶ βάθος ἀπὸ τέσσερα ἕως ἄγνωστο πόσα μέτρα. Ὅλο τὸ μήκος τῆς σήραγγας ἔχει τοιχώματα σκεπασμένα ἀπὸ συμπαγὴ ἀσβεστολιθικὴ ὕλη, χωρὶς ρωγμῆς.

Ἦταν ἀδύνατο νὰ ἐξερευνηθῇ ἡ λίμνη — ἔκτασις, βάθος — γιατί δὲν ὑπῆρχε κα-

Στὴν εἴσοδο τοῦ βαράθρου
(Φωτ. Ἀλ. Νικόπουλου)

θόλου κενὸ ἀνάμεσα στὴ στάθμη τοῦ νεροῦ καὶ στὰ ἐπάνω τοιχώματα ποὺ τὴν σκέ-
παζαν καὶ γιατί δὲν διαθέταμε εἰδικὰ σκάφανδρα.

Διαπιστώθηκε πὼς ἡ λίμνη ἔχει ἀρκετὴ ἔκτασι κάτω ἀπὸ τὸ πέτρινο κάλυμά της.
Τὸ συνολικὸ βάθος τοῦ βαράθρου φθάνει τὰ 90 μέτρα.

Αὐτὸ τὸ τεράστιο πηγᾶδι, ποὺ δέχεται συνεχῶς νερά καὶ τὸν χειμῶνα γεμίζει καὶ
ξεχειλίζει ἀπὸ τὸ πίσω στόμιό του, δικαιολογημένα σκανδαλίζει τοὺς ἐνδιαφερόμενους.

Ἡ Σπηλαιολογικὴ Ὁμάδα τοῦ Ε.Ο.Σ. τοὺς ἔδωσε μὲ σχετικὴ ἀκρίβεια μήκος, πλά-
τος, ὕψος, κατεύθυνσι καὶ ἐλπίζει νὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ βγάλουν συγκεκριμένα πλέον
συμπεράσματα γιὰ τὴν πιθανὴ ἐκμετάλλευσί του.

Καὶ ἡ ἐλπίδα αὐτὴ, ὅτι προσφέραμε κάποια ὑπηρεσία στὸ κοινωνικὸ σύνολο,
μᾶς γεμίζει ἱκανοποίησι.

ΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΔΩΡΙΔΑΣ

GASTON DESCHAMPS

Συμπληρώθηκαν έφ'ετος έβδομήντα χρόνια άφ' ότου, στά 1892, δημοσιεύθηκε στό Παρίσι, άπό τόν έκδοτικό οίκο Armand Colin et Cie, τό έργο του Gaston Deschamps, μέλους τής Γαλλικής 'Αρχαιολογικής Σχολής τών 'Αθηνών, «La Grèce d'aujourd'hui». 'Ω-
ραιότατες πράγματι περιγραφές και λαμπροί πίνακες τής 'Ελλάδας του τέλους του περασμέ-
νου αιώνα, καλλιτεχνημένοι άπό βαθύ παρατηρητή, που έγνώρισε καλά την κοινωνία και
τούς ελληνικούς θεσμούς και άγάπησε την ελληνική φύση.

Σάν δείγμα γραφής του συγγραφέα, στυλίστα στό ύφος και κολορίστα στις περιγραφές
των φυσικών καλλόνων τής 'Ελλάδος, μετέφερα στά ελληνικά ένα άπόσπασμα άπό τό βιβλίο
του (σελ. 269-273), ειδικού ενδιαφέροντος για τους άναγνώστες του περιοδικού αυτού,
άφοϋ σ' αυτό περιγράφει τό όρεινό τοπίον τής Γκιώνας και των Βαρδουσίων, κάτω άπό
τόν ύπότιτλο: «Μαύρο-Λιθάρι, 3 'Ιουλίου».

Δ.Η.Π.*

'Υστερα άπό τό άκουσμα τόσης φλυαρίας [στό Λιδωρίκι], έχει κανείς ανάγκη νά σιγᾷ
και νά βλέπει έκστατικά πολλές ήμέρες. 'Η Δωρίδα είναι φτιαχμένη, καθώς κανείς θά
την ποθοϋσε, για νά προσκαλεῖ στην ψυχική περισυλλογή και στη λησμοσύνη των μα-
κρών δημηγοριών. Δέν θά έπιχειρήσω νά την περιγράψω με λεπτομέρειες. Καθώς επί-
σης θά είταν περιττό νά θελήσω νά ζωγραφίσω με άχρωμες λέξεις τις μεγάλες γραμμές
των βουνών, που έκτείνονται στόν καθαρό οϋρανό, τούς χειμάρρους που ραβδώνουν με
αυλάκια τις στρογγυλές βουνοπλαγιές, τούς γκρίζους βράχους, που ό ήλιος τούς ανά-
βει ρόδινες άνταύγειες, τις κατακομματιασμένες και κοφτερές κορυφές, τόν καθαρό και
έλαφρό άέρα, τά μακρυνά κουδούνια που ήχοϋνε, τις δυσκολοδιάκριτες φωνές, τά τρα-
γουδία των βοσκών, τις στριγγλιές των γυναικών, που δουλεύουν στους άγρούς, έπειτα
τις ψηλές κορυφές, που ό ήλιος στό βασίλειμά του τις φωτοστεφανώνει με χρυσίζουσα
λάμψη, τούς κατασικόδρομους, στενά φρύδια άμμόωδη, στις άκρες των χαραδρών, τά
πυκνά δάση των έλάτων, τόσον ωραίον με τό σμίξιμο των κλαδιών τους και τά γυαλι-
στερά τους φύλλα, τις σταγόνες του φωτός στα θαμνώδη μονοπάτια και τη φωτεινή
άχτιδοβροχή άνάμεσα στη σκιάδα των κλαδιών.

Οί τουρίστες, που έχουν ιδεί άπό τη γέφυρα των καραβιών τις άκτές του Μοριᾶ και
τό άγονο Τσιρίγο και που έχουν κάμει μιᾷ σύντομη έκδρομή στην 'Αττική, γράφουνε
στό σημειωματάριό τους: «'Η 'Ελλάδα είναι μιᾷ χώρα, όπου δέν υπάρχουν νερό και
δένδρα». 'Όσο και άν κινδυνεύει κανείς νά φανεί παραδοξολόγος, θά τοιμήσω νά βεβαι-
ώσω, πως βρήκα στις κοιλάδες τής Δωρίδας τό τραγούδι των πηγών και τη δροσιά των
πλατανιών. Τό νερό ρέει εκεί πολύ άφθονο και πολύ άλλόκοτο, σε στενά και εύκλινητα
ρυάκια, που σμίγουν τη φλυαρία τους μεταξύ των άμπελιών και των άνθισμένων κλιμα-

* Γνωστός μελετητής κειμένων παλαιών τής χώρας μας έπισκεπτών, ό μεταφραστής του έρθρου αυ-
του προσφέρει στους άναγνώστες του περιοδικού μας μιᾷ άγνωστη περιγραφή, παρωχημένης έποχής,
μιᾷς περιοχής ιδιαίτερα άγαπητής στα μέλη του Συνδέσμου μας (Σημ. Συντ.).

τίδων. Ξεκουράζεται κανείς, ύστερα άπό τις θερμές ώρες στην όχθη μικρών ρυακιών,
που ρέουν γρήγορα σε κοίτες άπό χαλίκια και κρυφοψιθυρίζουν. 'Ο δροσερός αυτός πα-
φλασμός είναι γλυκός στην άκοή, άνακουφιστικός και άναπauτικό ύστερα άπό τόν καύ-
σωνα του κατακόρυφου ήλιου. Οί έντόπιοι έχουν αἰχμαλωτίσει τό εύεργετικό νερό σε
ύδραγωγεία άπό ξύλο. Στην 'Ανατολή γεύονται τό νερό, όπως έμεῖς γευόμεθα τό κρασί.
Γίνονται λεπταίσθητοι νερογνώστες σ' αυτό τό κεφάλαιο. "Ενας χωρικός, που ξεσκάβει
μιᾷ κρυστάλλινη πηγή, είναι εύτυχέστερος άπό έναν πασᾶ. "Ενα παληκάρι μου έλεγε μιᾷ
μέρα: «Με αυτό, κύριε, θά μπορούσες νά περάσεις χωρίς ψωμί».

Για νά ιδείς στό σύνολό της την έπαρχία τής Δωρίδας και την κοιλάδα του Μόρνου
ποταμού, άγνωστου και γοητευτικού, πρέπει νά πᾶς στό Μαύρο-Λιθάρι, σε ύψος 1176
μέτρα επάνω στό βουνό. 'Η μοῖρα των άνθρωπίνων φυλών έβαλε σ' αυτό τό ύψος ένα
κοπάδι άπό διακόσιες κόκκινες στέγες' ό πολιτισμός εγκατέστησε ένα δάσκαλο, ένα
είρηνοδίκη, ένα άπόσπασμα χωροφυλακής, που διοικείται άπό ένα λοχία των εϋζώνων
και είναι όπλισμένο με τουφέκια Γκρᾶ.

Θά βρῆτε ακόμη στα κιβώτια του μπακάλικου μελανοδοχεῖα, κονδυλοφόρους, κουβα-
ρίστρες, ένα σύνολο μικροπραγμάτων παράξενα μοντέρνο.

Εϋτυχώς υπάρχει κάτι άλλο στό Μαύρο-Λιθάρι. 'Από τό σημείο αυτό τό τοπίο είναι
μεγαλόπρεπο, πράγμα που είναι σπάνιο στην 'Ελλάδα.

Τά βουνά μπερδεύουν τις γωνίες τους' θά έλεγε κανείς μιᾷ γιγαντιαία και βίαιη κυ-
μάτωσι. "Ενα ρήγμα πελώριο άνοίγει μιᾷ άβυσσο μεταξύ τής Γκιώνας και του Κόρα-
κα και σημαδεύει τη μεγάλη τάφρο, που ρέει ό Μόρνος. "Ενα βουνό είναι ένας κόσμος
και θά είταν ματαιοπονία νά θελήσει κανείς νά δώσει μιᾷν άκριβή ζωγραφιά.

'Εν τούτοις, είναι εύκολο εδῶ, νά διακρίνει κανείς πολλές ζώνες πολύ διαφορετικές.
Ψῆλά-ψηλά στην κάθε πλευρά τής σχισμής, οί βράχοι, γκρίζοι σάν τό μαργαριτάρι,
στίλβουν φωτεινοί, ροκανισμένοι, καταφαγωμένοι άπό τά νερά των βροχών, σπαθισμέ-
νοι, σάν πτυχωτοί άπό αἰφνίδιες συντρίψεις, έχουν στα κοιλάματα στρώσεις χιονιοϋ και
λίμνες σκιᾶς και σχεδιάζουνε στό άπαλό γλαυκό του οϋρανοϋ την κομμένη κατατομή
τους, σχισμένη, κλαδεμένη, γεμάτη έντομές.

Τό διάγραμμα τής Γκιώνας είναι πιό γαληνεμένο, με πλατειά θέα. 'Η κατατομή του
Κόρακα είναι στομωμένη άπό όξεῖες γωνίες' είναι ένας κατακερματισμός του βουνοϋ
σε άκρώρειες, που καταλήγουν σε μιᾷ όξεῖα κορυφή, αἰχμηρή σάν κωδωνοστάσιο. Εἰς
τά πρανή σωρεύονται μισοανάγλυφοι βράχοι, οί προβολές τους ύψώνονται σε σκληρές
και τραχεῖες επιφάνειες. Τό χιόνι άλλοτε άπλώνεται σάν σινδόνι στις κορυφές, άλλοτε
άπλώνεται στις σχισμές, ξεφτίζει στις πτυχωσεις, καθώς άσημένιο νόμισμα σταματη-
μένο στη μήτρα, άλλοτε λίγο έλικοειδές συστρέφεται σε καπρίτσια λευκότητας. Χα-
μηλότερα, κάτω άπό σωρούς πέτρες, κατά μήκος των κλιμακωτών προβούνων, στα
όποια στηρίζεται τό άπρόσιτο αυτό στεφάνωμα, τά έλατα πυκνά και σφιχτά, πυκνώνουν
τη σκιά τους, άπλώνουν τούς θυσάνους τους στην τραχύτητα των βράχων, σχηματίζουν
εκτάσεις βαθυπράσινες, που διακόπτονται άπό ξέφωτα. Τέλος, στις γλυκές κλιτύες
των κοιλάδων, τά τρεχούμενα νερά μαρμαίρουν στα πράσινα χόρτα, στο ώριμο καλα-
μόκι, στο κοπάδιασμα των δρυών και των λιοδένδρων.

'Ο ήλιος γλυκαίνεται άπό τη δροσιά του ύψους. "Ενας άνεμος ύγιεινός σᾶς μαστιγώ-
νει τό πρόσωπο, σχεδόν παγωμένος, με μιᾷ καλή γεύση λυωμένου χιονιοϋ. Οί νύχτες
στό Μαύρο-Λιθάρι, είναι σχεδόν ψυχρές. Τίποτε δέν είναι πιό περίεργο άπό τό νά βλέ-
πεις τό πρωί τούς χωρικούς τυλιγμένους με τις σκούρες κάπες τους νά φυσούν με τό
στόμα μέσα στα δάχτυλά τους. Είναι ένα θέαμα άναπάντεχο στην 'Ελλάδα τό μῆνα 'Ι-
ούλιο.

(Μετάφρ. ΔΙΟΝ. Η. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ)

ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΣΤΗ ΒΑΡΑΣΟΒΑ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

Καιρό είχαμε να ξεκινήσουμε έτσι, όλοι μαζί, για μια ομαδική αναρριχητική εκδήλωση σε μεγάλη ορθοπλαγιά. Δώδεκα αναρριχητάι του Τμήματος 'Αθηνών και τέσσαρες του Τμήματος Πατρών. Και το σπουδαιότερο, μ' εξαίρεσι δύο η τριών μόνον, όλοι νέοι. 'Η νέα γενιά του 'Ορειβατικού, που σιγά-σιγά διαπλάθεται, αποκτά όντοτητα κι' αρχίζει να διεκδικεί τη μερίδα του λέοντος, στο προσκήνιο. Δικαίως και φόρος τιμής σ' όσους από τους παλιούς μας πίστεψαν και δούλεψαν για την ιδέα της διαδοχής.

«'Επιχειρήσις Σκούπα», ονομάστηκε από τους νέους ή εξόρμησις στη Βαράσοβα, υποδηλώνοντας την ομαδική προσπάθεια για τη σύγχρονη χάραξη πέντε διαδρομών, από ισάριθμες σχοινοσυντροφίες, πάνω στην ίδια ορθοπλαγιά. 'Όταν το Σάββατο 22 Σεπτεμβρίου, συγκεντρωθήκαμε στις τρεις το απόγευμα έξω από τα Γραφεία για το ξεκίνημα, ή ραγδαία βροχή είχε δημιουργήσει προβλήματα: Χρειαζόμαστε βάρκα για τη μεταφορά—όχι πούλμαν. Τηλεφώνημα με την Πάτρα, τά. . . χωρίς προοπτική να σταματήσει. Οι παλιότεροι διστάσαμε να ξεκινήσουμε. Κι' αν ακόμα σταματούσε ή βροχή την Κυριακή, ο μουσκεμένος βράχος θα παρέμενε απρόσιτος. 'Η νέα γενιά όμως, με αρχηγό της εξορμήσεως τον Εύαγγ. Ζαραχάνη, ανένδοτη: Θά ξεκινήσουμε.

Πεντέμιση ώρες. . . πλεύσεως χρειάστηκαν για να φθάσουμε στο Αίγιο, χωρίς ή βροχή να υποχωρήσει καθόλου. Κάποιος πρότεινε να μετονομάσουμε την «'Επιχειρήσι Σκούπα», σε «'Επιχειρήσι Σφουγγαρόπανο».

Στο Ρίο φάνηκαν τα πρώτα αστέρια—και οι Πατρινοί. Περσμένα μεσάνυχτα, στη βάσι του βράχου της Ν.Δ. ορθοπλαγιάς της Βαράσοβας, χωρίστηκαν οι σχοινοσυντροφίες, μοιράστηκε το υλικό, καθορίστηκαν οι βασικές λεπτομέρειες και στήθηκαν έξη ορειβατικά αντίσκηνα. . . για να βρεθί το πρωί όρθιο μόνον το ένα. 'Ενας δαιμονισμένος Βοριάς (που άς σημειωθή πως στη Βαράσοβα φυσάει από. . . τα Νοτιοδυτικά, όπως μάς εξήγησαν αργότερα οι έμπειρογνώμονες της περιοχής) δέν άφησε στη θέσι του τίποτα. Είχε όμως και την ευνοϊκή του πλευρά, γιατί άπεμάκρυνε, έστω και προσωρινά, τη βροχή και παράλληλα στέγνωσε το βράχο.

* * *

Πέντε σχοινοσυντροφίες αναπτύχθηκαν σχεδόν συγχρόνως πάνω στη Ν.Δ. ορθοπλαγιά της Βαράσοβας, με την ακόλουθη, από τ' άριστερά προς τα δεξιά, διάταξη (βλ. φωτ. άρ. 1). Δ ι α δ ρ ο μ ή 1: Γ. Μιχαηλίδης, Κ. Παπανικολάου. Δ ι α δ ρ ο μ ή 2: Μ. Κότταρης, Ρούλα 'Ηλιάδου, Χρ. Ψαριάδης. Δ ι α δ ρ ο μ ή 3: Ε. Ζαραχάνης, Χ. Ξυνός, Δ ι α δ ρ ο μ ή 4: Λ. Λεοντιάδης, Ι. Παπαναγιώτου, Θ. Παππάς. Δ ι α δ ρ ο μ ή 5: Στ. Πίσσαλας, Β. Χατζηεμμανουήλ.

Οι τεχνικές περιγραφές των διαδρομών που πραγματοποιήθηκαν, δημοσιεύονται λεπτομερώς στο τέλος του παρόντος άρθρου, όπως δόθηκαν από τις αντίστοιχες σχοινοσυντροφίες.

Παράλληλα με τις παραπάνω σχοινοσυντροφίες, τριμελής ομάδα του Τμήματος Πατρών, από τους Γεώργιον Κασόλαν, Νικόλαον Κρεμύδαν και Νικόλαον Δημόπουλον, ξεκίνησε για ν' ανέβει στη κορυφή από τον γνωστό εύκολο δρόμο στο άριστερό της ορθοπλαγιάς, άλλη δέ τριμελής ομάδα, από την 'Ισμήνη Κιλλεκίδου-Βασιλοπούλου, Ν. Κοτζιά και τον γράφοντα, ασχολήθηκε με μια λεπτομερή αναγνώρισι της περιοχής, που παρουσιάζει αναρριχητικό ενδιαφέρον και έν συνεχεία έκανε μικρές διαδρομές και ασκήσεις.

Όπως ήταν φυσικό, εμείς—ή τελευταία ομάδα—γυρίσαμε στη βάσι του βράχου νωρίτερα απ' όλους, γύρω στις μιάμιση, το μεσημέρι της Κυριακής. Με τα κυάλια προσπαθήσαμε να προσδιορίσουμε την θέσι των άλλων ομάδων πάνω στο βράχο. Σχετικά εύκολα έντοπίσαμε την ομάδα των Πατρών στη διαδρομή 2, ένάμιση μήκος σχοινοῦ χαμηλότερα από το σημείο που μπόρεσαν τελικά να φθάσουν. Μιά άνεπαίσθητη κίνησις μάς βοήθησε να έντοπίσουμε την θέσι της σχοινοσυντροφιάς Μιχαηλίδη-Παπανικολάου, πολύ άριστερότερα και σχεδόν στο ίδιο ύψος με τους Πατρινούς. Στις 2 μ.μ. περίπου είδαμε στη διαδρομή 3 τον Ζαραχάνη, λίγο χαμηλότερα από το πατάρι Γ (βλ. φωτ. σ. 165) και τον Ξυνό άριστερά και λίγο ψηλότερα από το σημείο Δ.

Τα γεγονότα που έπακολούθησαν θα πρέπει να τ' αναπτύξουμε αναλυτικότερα, με τη σωστή τους διαδοχή και στην πραγματική τους έκτασι. Μετά από την εύρεία δημοσιότητα που δόθηκε στο θέμα από τον καθημερινό τύπο της χώρας μας και μετά, δυστυχώς, από τις ανακρίβειες—καλόπιστες υποθέτουμε πάντοτε—που είδαν το φώς της δημοσιότητας, θα προσπαθήσουμε—έχουμε καθήκον άπέναντι στους έαυτούς μας και στον Ε.Ο.Σ.—να δώσουμε από τις στήλες του περιοδικού μας έναν υπεύθυνο και έμπεριστατωμένο άπολογισμό των γεγονότων.

Ω ρ α 14.30'. 'Ο Ζαραχάνης έχει μετατοπισθί μόνον τρία-τέσσαρα μέτρα προς τα πάνω. Στο σημείο όπου βρίσκεται, το όπτικό του πεδίο είναι τελείως περιορισμένο, γι' αυτό ζητά να τον κατατοπίσουμε πόσα μέτρα του μένουν έως το πατάρι, δεδομένου ότι δέν διαθέτει παρά μόνον ένα καρφί. Μελετούμε με τα κυάλια την περιοχή. Το πατάρι δέν απέχει περισσότερο από 8-10 μέτρα, ο βράχος όμως δείχνει αρκετά λείος, μια σειρά δέ από διαδοχικές πλάκες, με μάλλον άρνητική κλίσι, θα τον υποχρεώσουν σε τεχνητή. Ζητούμε από τη σχοινοσυντροφιά να μη συνεχίσει, αλλά να έπιστρέψει με ραπέλ. 'Ο Ζαραχάνης με τον Ξυνό έπιμένουν να συνεχίσουν όπωςσδήποτε.

Ω ρ α 15.00'. Στην επίμονη προσπάθειά του να ξεπεράσει όπωςσδήποτε—και χωρίς υλικό—τα λίγα μέτρα που του μένουν ως το πατάρι και άσφαλώς κουρασμένος από την δίωρη έντατική του προσπάθεια στο ίδιο σχεδόν σημείο, ο Ζαραχάνης πέφτει. 'Ασφαλίζοντας σωστά, ο Ξυνός περιορίζει την πτώσι του στα 5-6 μέτρα. Δέν άποφεύγουν όμως μια βίαιη πρόσκρουσι του Ζαραχάνη πάνω στο βράχο, με άποτέλεσμα ένα όδυνηρό χτύπημα στην κοιλιά.

Ω ρ α 15.30'. Είδοποιούμε τη σχοινοσυντροφιά να κατέβει άμέσως. Γίνεται το πρώτο ραπέλ από το σημείο Γ (3) στο σημείο Δ. Το δεύτερο ραπέλ έτοιμάζεται γρήγορα στο Δ και ή σχοινοσυντροφιά, χωρίς μεγάλη καθυστέρησι, συγκεντρώνεται στο Ε.

Ω ρ α 16.00'. 'Επανελημμένες προσπάθειες για την ανάκλησι του σχοινοῦ άποβαίνουν άκαρπες. Με τα κυάλια καθοδηγούμε την ομάδα σε όρισμένους χειρισμούς

για τὸ ξεμπέρδεμα τοῦ σχοινοῦ, χωρίς ὁμως ἀποτέλεσμα. Γωνιασμένο σὲ δυὸ-τρία σημεῖα πάνω στὸ βράχο, τὸ σχοινὶ παραμένει ἀμετακίνητο.

Ω ρ α 16.30'. Ζητοῦμε ἀπὸ τὴν σχοινοσυντροφιά νὰ προσπαθήσει νὰ ἀναρριχηθῇ ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ σχοινὶ τοῦ ραπέλ ἕως τὸ σημεῖο Δ, νὰ τὸ ξεμπερδέψει, νὰ κάνει δοκιμὲς ἀνακλήσεως καὶ νὰ συνεχίσει. Γίνεται ἡ προσπάθεια, ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς κοπώσεως καὶ τοῦ χτυπήματος εἶναι πιά ἐμφανῆ. Συμβουλευόμε τὴ σχοινοσυντροφιά νὰ παραμείνει στὸ σημεῖο Ε με ἡρεμία. Στὸ διάστημα αὐτὸ ἀνακεφαλαιώνουμε τὴν κατάστασι.

α) Ἡ σχοινοσυντροφιά βρίσκεται μπλοκαρισμένη σ' ἓνα πατάρι 30 X 40 ἑκατοστὰ περίπου, 200 μέτρα πάνω στὴν ὀρθοπλαγιά, χωρίς σχοινί, με ἓνα καρφί, χωρίς ἐφόδια γιὰ διανυκτέρευσιν, τὸν Ζαραχάνη χτυπημένο στὴν κοιλιά—ἴσως σοβαρά, ἴσως ὀχι—καὶ τὸν Ξυνὸ με δυνάμεις ποὺ ἔχουν πάρει ἤδη τὴν κατιοῦσα, μετὰ ἀπὸ τὴν ἐντατικὴ προσπάθεια τῆς ἡμέρας.

β) Οἱ καιρικὲς συνθήκες χειροτερεύουν συνεχῶς. Ὁ ἀέρας, με ἐντελῶς ἀσυνήθη ἔντασι χτυπᾷ τὴν Ὀρθοπλαγιά κατὰ μέτωπο, ἡ δὲ βαρειά, χαμηλὴ νέφωσις δὲν ἀφήνει καμία ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἐπικείμενὴ καταιγίδα.

γ) Δὲν μένουν παρὰ δυὸ ὥρες μέρας ἀκόμα, μέχρι στιγμῆς δὲ κανεὶς ἀπὸ τὶς σχοινοσυντροφίες δὲν ἔχει ἐπιστρέψει.

Παρ' ὅλο ποὺ εἶναι ἤδη πολὺ ἀργά, ἀποφασίζουμε νὰ ξεκινήσει ἀμέσως μιὰ ομάδα βοηθείας, με τὴν προϋπόθεσι ὅτι θὰ μπορέσουν οἱ ντόπιοι νὰ μᾶς κατατοπίσουν γιὰ κάποιον παρακαμπτήριο εὐκολο ἀναρριχητικὸ δρόμο ποὺ ὑπάρχει, δεδομένου ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς ἀποτελεῖ τὴ μοναδικὴ λύσι γιὰ ἐγκαιρὴ παροχὴ βοηθείας ἀπὸ πάνω.

Ω ρ α 17.00'. Ἐπιστρέφει ἡ σχοινοσυντροφιά Πίσσαλα-Χατζηεμμανουήλ καὶ λίγο ἀργότερα οἱ Λεοντιάδης-Παπαναγιώτου-Παππᾶς, ἀφοῦ ὅλοι ἀποπεράτωσαν ἐπιτυχῶς τὶς διαδρομὲς τους. Τοὺς κατατοπίζουμε σχετικὰ με τὰ διατρέξαντα καὶ ἀναζητοῦμε ἐν συνεχείᾳ τὸν Χαράλαμπο Ἀνδρασκέλα, ἓναν ντόπιο, ποὺ στ' ὄνομά του συγκλίνουν ὅλες οἱ πληροφορίες ὡς τὸν μόνον κατάλληλο νὰ μᾶς ὑποδείξει τὸν παρακαμπτήριο δρόμο. Μόλις ἔχει φύγει ἀπὸ τὸ Κρυονέρι καὶ τὸν ἀναζητοῦμε στὰ γειτονικά χωριά, ἐνῶ ἡ ομάδα βοηθείας παράλληλα ἐτοιμάζεται.

Ω ρ α 18.00'. Ὁ Ἀνδρασκέλας δὲν βρέθηκε ἀκόμα καὶ κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τοὺς ντόπιους δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς καθοδηγήσει. Φυσικὰ προσπάθεια ἀπ' εὐθείας ἀναρριχήσεως ἀπὸ τὴν ὀρθοπλαγιά δὲν ἔχει καμία σκοπιμότητα, ἐνεκα τοῦ προχωρημένου τῆς ὥρας καὶ τῶν ὥρων ποὺ ἀπαιτοῦνται γιὰ τὸ ἀνέβασμα.

Οἱ τελευταῖες ἐλπίδες παροχῆς βοηθείας στὴ σχοινοσυντροφιά κατὰ τὴν διάρκειά τῆς ἡμέρας ἐκλείπουν. Ἡ ἐκδοχὴ προωθήσεως τῆς ομάδος βοηθείας κατὰ τὴν νύκτα εἶναι κάτω ἀπὸ τὶς παρούσες συνθήκες τελείως ἀνεδαφικὴ καὶ παράλογη. Τὸ βαθὺ σκοτάδι καὶ οἱ ἐξαιρετικὰ δυσμενεῖς καιρικὲς συνθήκες μᾶς ἀναγκάζουν νὰ ἀποκλείσουμε ὅποιαδήποτε νυκτερινὴ ἐνέργεια, παρὰ τὴν ἀντίθετη ἐπιθυμία καὶ ἐπιμονὴ τῶν νεοτέρων, ποὺ εἶχαν ἤδη συγκεντρωθῇ στὴ βάσι τοῦ βράχου.

Ἀπὸ πρόχειρο συμβούλιο καὶ ἀνασκόπησι τῆς καταστάσεως ποὺ κάναμε στὴ βάσι τοῦ βράχου—οἱ Πίσσαλας, Λεοντιάδης καὶ ὁ γράφων—καταλήξαμε στὴν ἀπόφασιν πὺς πρέπει νὰ ἐξαντλήσουμε κάθε δυνατότητα ὥστε ἡ μπλοκαρισμένη σχοινοσυντροφιά νὰ ἀποφύγει ὅπωςδήποτε τὴ διανυκτέρευσιν πάνω στὸ βράχο διότι:

α) Κανεὶς μᾶς δὲν γνωρίζει ἐπακριβῶς πόσο σοβαρὰ χτυπημένος εἶναι ὁ Ζαραχάνης, δεδομένου ὅτι ἡ συνεννόησις μεταξύ μᾶς εἶναι, ἐξ αἰτίας καὶ τῶν καιρικῶν συνθηκῶν, τελείως ἀσαφής.

β) Ἡ σχοινοσυντροφιά, μὴ προβλέποντας διανυκτέρευσιν, δὲν ἔχει τὰ κατάλληλα ἐφόδια γιὰ ἓνα παρόμοιο μπιβουάκ, καὶ

γ) Μιὰ ὅποιαδήποτε ἐπιδείνωσις τῶν ἤδη ἐξαιρετικὰ δυσμενῶν καιρικῶν συν-

θηκῶν—ἡ θεομηνία τοῦ Σαββάτου μᾶς ἦταν πολὺ πρόσφατη ἀκόμα—θὰ δημιουργοῦσε ἀσφαλῶς πρόβλημα ἐπιβιώσεως τῆς σχοινοσυντροφιάς.

Ἐχουμε ἤδη καταλήξει ὅτι με τὶς ἴδιες μᾶς δυνάμεις δὲν μπορούμε νὰ ἐνεργήσουμε κατὰ τὴν νύκτα. Δὲν ἀπομένει παρὰ νὰ κινητοποιήσουμε ὁλόκληρο τὸν μηχανισμό τοῦ Συνδέσμου μᾶς σὲ μιὰ ὕστατη προσπάθεια.

Ω ρ α 18.30'. Τηλεφωνοῦμε στὸν Πρόεδρο τοῦ Τμήματος Ἀθηνῶν κ. Μιχάλη Δέφνερ καὶ στὸν Γ. Γραμματέα τοῦ Κ.Σ. κ. Νάσο Τζάρτζανο, τοὺς ἐκθέτουμε λεπτομερῶς τὴν κατάστασι καὶ τοὺς ζητοῦμε νὰ ἐνεργήσουν γιὰ τὴν ἄμεση ἀποστολὴ ἐνὸς ἐλικοπτέρου, σταθμίζοντας ὅτι στὴν συγκεκριμένη περίπτωσι ὑπάρχουν πολλὲς πιθανότητες ἐγκαίρου ἀποκαθλώσεως τῆς σχοινοσυντροφιάς με τὴν ἐπέμβασιν τοῦ ἐλικοπτέρου.

Ἀπὸ τὴν στιγμὴ αὐτὴ ἓνα δίκτυο συνεχοῦς ἐπικοινωνίας δημιουργεῖται μεταξύ τῶν ὑπευθύνων τοῦ Συνδέσμου μᾶς στὴν Ἀθήνα καὶ τῆς Ο.Δ.Ο.Α. στὸ Κρυονέρι, τὴν σημασία τοῦ ὁποίου θὰ ἀναλύσουμε σὲ ἄλλο σημεῖο.

Συντονισμένες ἐνέργειες στὴν Ἀθήνα ἔχουν ἄμεσο ἀποτέλεσμα. Εἰδοποιούμεθα ὅτι τὸ Ὑπουργεῖο Ἀεροπορίας θὰ ἐνεργήσῃ ἀμέσως.

Ω ρ α 19.00'. Ἐπιστρέφει ἡ ομάδα τῶν Πατρῶν, χωρίς νὰ ἀποπερατώσῃ τὴν διαδρομὴ τῆς λόγω ἀνεπαρκείας χρόνου.

Ω ρ α 19.30'. Τὸ κλιμάκιο Ἀθηνῶν μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι κατόπιν ἐλέγχου ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου, διεπιστώθη ὅτι οἱ ἐξαιρετικὰ δυσμενεῖς καιρικὲς συνθήκες ποὺ ἐπικρατοῦν στὴν περιοχὴ τῆς Βαράσοβας καθιστοῦν ἐντελῶς ἀδύνατη τὴν προσέγγισιν τοῦ ἐλικοπτέρου τὸ βράδυ καὶ ἐπομένως κάθε ἐνέργεια πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴ σταματᾷ.

Ω ρ α 20.00'. Ἡ σχοινοσυντροφιά Ζαραχάνη-Ξυνοῦ θὰ διανυκτερεύσῃ πάνω στὸν βράχο. Σκεπτόμαστε πὺς πρέπει με κάθε τρόπο νὰ τοὺς δώσουμε κουράγιο. Ὁ Ζαραχάνης ὁμως με τὸν Ξυνὸ ἀντιστρέφουν τοὺς ὅρους καὶ μᾶς ἐνθαρρύνουν αὐτοί. Με φωνὴ ποὺ κομματιαστὰ μόνον ἀκούγεται, στὰ διαλείματα τοῦ ἀνέμου, μᾶς καθησυχάζουν καὶ μᾶς δηλώνουν πὺς αἰσθάνονται ἐξαιρετικὰ ἀνετα, πὺς δὲν ὑπάρχει λόγος ν' ἀνησυχοῦμε, πὺς πρέπει νὰ κοιμηθοῦμε νωρὶς καὶ πὺς εἶναι ἀπὸ κάθε ἀποψιν προετοιμασμένοι γιὰ τὴ διανυκτέρευσιν. Ἄν στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχουν πραγματικὰ μερικὲς μεγάλες στιγμές, εἶναι ἀναμφισβήτητο πὺς ἡ στιγμὴ αὐτὴ ἦταν γιὰ ὅλους μᾶς μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες τῆς ὀρειβατικῆς μᾶς ζωῆς.

Συγκεντρωνόμεστε ὅλοι στὴ βάσι τῆς ὀρθοπλαγιάς καὶ στὸ ξεκίνημα τῆς διαδρομῆς τους ἀνάβουμε μιὰ τεράστια φωτιά, καὶ τραγουδάμε καὶ φωνάζουμε καὶ χορεύουμε, προσπαθώντας νὰ μετουσιώσουμε τὰ αἰσθήματα ποὺ μᾶς πλημμυρίζουν σὲ ἦχο καὶ κίνησι. Εἶναι ἀμφίβολο ἂν μᾶς ἀκούνε. Καὶ ἡ φωτιά μᾶς θάνατι γι' αὐτοὺς ἐκεῖ πάνω ἓνα μικρὸ, κόκκινο, ψυχρὸ σημαδάκι. Κι' ὁμως τοὺς ἔχουμε δίπλα μᾶς. Καὶ μᾶς νοιώθουν κοντὰ τους.

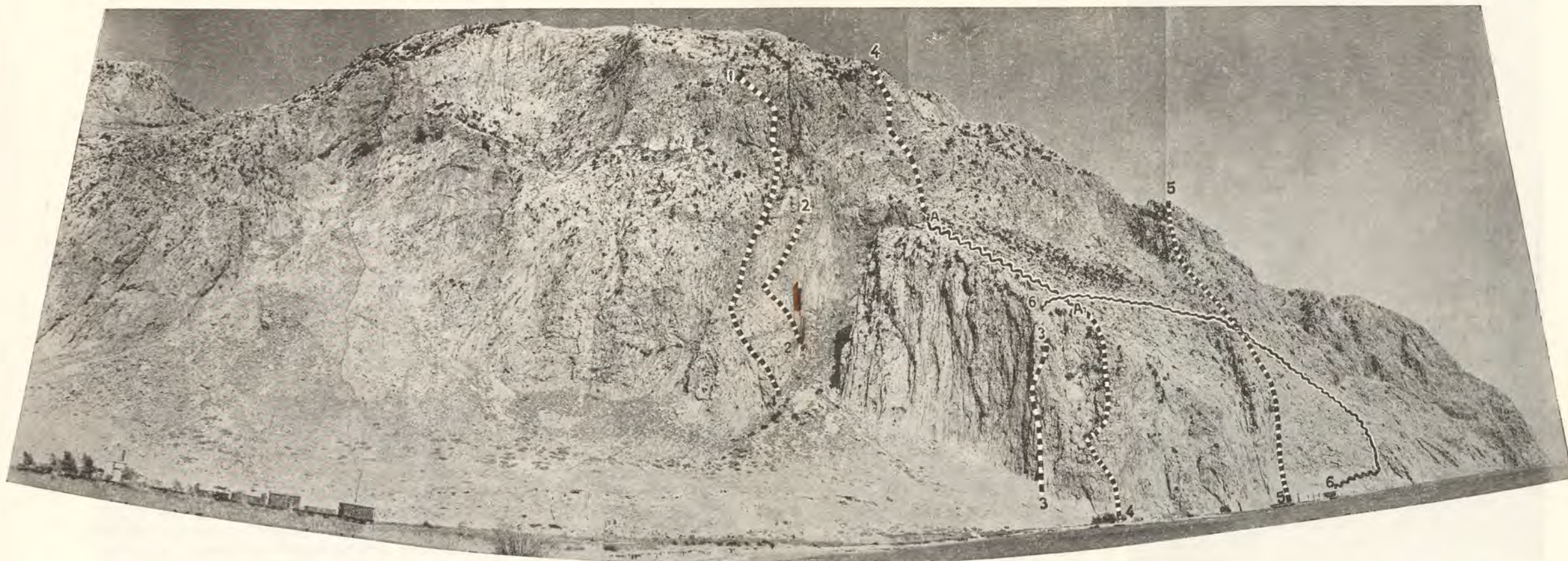
Με σ' α ν υ κ τ α. Πρέπει νὰ κοιμηθοῦμε. Στ' ἀντίσκηνα εἶναι τελείως ἀδύνατο λόγῳ τῆς κακοκαιρίας. Μαζευόμεστε στὸ καφενεῖο τῆς προκυμαίας καὶ πρὶν ξαπλώσουμε ὁργανώνουμε τὴν ομάδα βοηθείας καὶ κανονίζουμε τὸ πρόγραμμα τῆς ἐπομένης.

Ὁ μ ᾶ ς Β ο η θ ε ῖ α ς: Λ. Λεοντιάδης (ἐπὶ κεφαλῇς), Μ. Κότταρης, Ι. Παπαπαναγιώτου, Θ. Παππᾶς καὶ Β. Χατζηεμμανουήλ.

Ὑ λ ι κ ὀ: Ἐνα μικρὸ σακκίδιο με εἶδη ἀμέσου βοηθείας, ἦτοι: ἓνα θερμὸς με τσαΐ ζεστό, ἓνα μεγάλο κουτί ζάχαρι, 20 σοκολάτες, καραμέλες, τυρί, ψωμί, ἓνα παγοῦρι νερό, δύο πουλόβερ, δύο ἄνωρακ, τέσσερα ζευγάρια κάλτσες, δώδεκα καρφιά, δέκα караμπίνερ, ἓνα σφυρί, δύο σκαλίτσες.

Τ ρ ὀ π ο ς ἐ ν ε ρ γ ε ῖ α ς: Ξεκίνημα τὰ χαράματα, με τὸν Ἀνδρασκέλα, ἀπὸ τὸν

Βαράσοβα : Διαδρομή 1: Γ. Μιχαηλίδης - Κ. Παπανικολάου, διαδρομή 2: Μ. Κότταρης - Ροῦλα Ἡλιάδου - Χρ. Ψαριάδης, διαδρομή 3: Ε. Ζαραχάνης - Χ. Ξυρός, διαδρομή 4: Α. Λεοντιάδης - Ι. Παπαναγιώτου - Θ. Παππᾶς (ἐπανάληψις), διαδρομή 5: Στ. Πίσσαλας - Β. Χατζηεμμανουήλ. (Ἡ χάραξις τῶν διαδρομῶν ἔγινε στὴ φωτογραφία αὐτὴ ὅπως ἀκριβῶς δόθηκε ἀπὸ τίς σχοινοσυντροφίες).

εὐκόλο ἀναρριχητικὸ δρόμο, μὲ σημεῖον προορισμοῦ τὸ μεγάλο ζωνάρι τῆς Ὀρθοπλαγιάς, στὴν προέκτασι τῆς διαδρομῆς Ζαραχάνη-Ξυνοῦ. (Σημεῖον 6, βλ. φωτ. σ. 165). Κάθοδος μὲ διαδοχικὰ ραπέλ (3 ἕως 4) ὡς τὸ σημεῖον Δ (ἕνας ἀναρριχητὴς θὰ παραμένει πάντοτε στὴν κεφαλὴ κάθε ραπέλ). Ἀπὸ τὸ σημεῖον Δ προώθησις τοῦ σακκιδίου—μὲ σχοινί—στὸ Ε. Ἐν συνεχείᾳ, ἀνάλογα μὲ τὴν ἐν γένει κατάστασι τῆς σχοινοσυντροφιάς καὶ τοῦ καιροῦ, μία τῶν δύο λύσεων:

α) Ἐκ τῶν ἄνω ἀσφάλισις καὶ ἄνοδος τῆς σχοινοσυντροφιάς ἕως τὸ σημεῖον 6.
β) Ἀποκοπή, ἀπὸ τοὺς ὑπολοίπους, ἐνὸς ἢ δύο μελῶν τῆς Ὁμάδος Βοηθείας, προώθησις μέχρι τοῦ σημείου Ε καὶ πλαisiώσις τῶν Ζαραχάνη-Ξυνοῦ στὸ κατέβασμα. Ἐπιστροφή τῆς ὑπολοίπου ὁμάδος βοηθείας ἕως τὸ σημεῖον 6 καὶ κατέβασμα ἀπὸ τὸν εὐκόλο ἀναρριχητικὸ δρόμο. Γενικὴ κατεύθυνσις τῶν ἐνεργειῶν ἀπὸ κλιμάκιο στὴ βάσι τῆς Ὀρθοπλαγιάς.

Ὠρ α 0.30'. Μέχρι στιγμῆς δὲν ἔχουν ἐπιστρέψει ὁ Μιχαηλίδης μὲ τὸν Παπανικολάου. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ὁ Μιχαηλίδης θὰ διανυκτερεύσει πάνω στὸ βράχο. Ἐχει πείρα καὶ εἶναι βέβαιον πὼς θὰ ἐνεργήσῃ σωστά. Γι' αὐτὸ καὶ σχεδὸν κανεὶς μᾶς δὲν ἀνησυχεῖ.

Ὠρ α 01.30'. Ἐπικοινωνοῦμε μὲ τὴ σχοινοσυντροφία Ζαραχάνη-Ξυνοῦ. Μᾶς καθησυχάζουν. Ὁ καιρὸς παραμένει ἀμετάβλητος. Στὸ ἴδιο περίπου ἐπίπεδο, μὲ μικρὰς αὐξομειώσεις ἐντάσεως, θὰ κρατηθῇ καὶ κατὰ τὴ διάρκειά τῆς νύχτας.

Ὠρ α 05.30'. Ἡ Ὁμάδα Βοηθείας ἐτοιμάζεται πυρετωδῶς. Ἐπικοινωνοῦμε μὲ τὴ σχοινοσυντροφία, γιὰ ν' ἀκούσουμε μὲ ἀνακούφισι πὼς εἶναι καλὰ καὶ μᾶς περιμένουν.

Ὠρ α 06.00'. Ἡ Ὁμάδα Βοηθείας ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν εὐκόλο ἀναρριχητικὸ δρόμο 6 (φωτ. σ. 160). Οἱ ὑπόλοιποι, μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν Σταῦρο Πίσσαλα καὶ τὸν γράφοντα, ἐγκαθιστοῦμε τὸ παρατηρητήριον, ὅπως καὶ χθές, στὴ βάσι τῆς ὀρθοπλαγιάς καὶ περιμένουμε.

Ὠρ α 07.00'. Ἡ Ὁμάδα Βοηθείας ἐμφανίζεται στὸ σημεῖο 6 (βλ. φωτ. σ. 165) καὶ θέτει σ' ἐφαρμογὴ τὸ πρῶτο μέρος τοῦ προγράμματος προωθήσεως, ὅπως ἀκριβῶς τὸ καθορίσαμε χθές.

Ὠρ α 07.30'. Τελείως ἀπρόοπτα ἐμφανίζεται τὸ ἐλικόπτερον, τὸ ὁποῖο καὶ προσγειώνεται σ' ἕνα μικρὸ λιβάδι δίπλα μᾶς. Οἱ χειρισταὶ τοῦ μᾶς ἐξηγοῦν καὶ ἀπὸ κοντὰ τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ προσέγγισις χθές ἦταν ἀδύνατη καὶ μᾶς γνωρί-

ζουν ότι πήραν εκ των ύστερων εντολή να προσπαθήσουν να επικοινωνήσουν σήμερα μαζί μας, για μια από κοινοῦ, ἔστω καὶ καθυστερημένη, προσπάθεια. Τους ἐξηγοῦμε τὴν ὅλη κατάστασι καὶ τοὺς ὑποδεικνύουμε ἀκριβῶς τὴ θέσι τῆς σχοινοσυντροφιάς καὶ τῆς Ὁμάδος Βοηθείας, ἡ ὁποία ἤδη πλησιάζει πρὸς τὸ πατάρι Β.

"Ω ρ α 08.30". Παρ' ὅτι ὁ τρομερὸς ἀέρας προκαλεῖ δισταγμοὺς στοὺς χειριστὰς τοῦ ἐλικοπτέρου, γιὰ τὴν δυνατότητα ἀποτελεσματικῆς προσεγγίσεως τῆς σχοινοσυντροφιάς, ζητοῦν ἕναν ἀπὸ μᾶς νὰ τοὺς συνοδεύσει στὴν πτήσι καὶ στὴν προσπάθεια καὶ—μὲ τὴ συνοδεία τοῦ γράφοντος—ξεκινοῦν.

"Ω ρ α 09.00". Διαγράφουμε ἕναν πρῶτο κύκλο ἀνοιχτὰ ἀπὸ τὴν ὀρθοπλαγιά καὶ μὲ τὸ τηλέφωνο ὁ πιλότος μᾶς ἐνημερώνει ὅτι θὰ προβῇ σὲ χειρισμὸ προσεγγίσεως. Δίπλα μου, δεμένος μὲ τὴ ζώνη ἀσφαλείας, ὁ χειριστὴς τοῦ βαρούλκου περισυλλογῆς ἔχει ἐλευθερώσει ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ καλώδιο, στὴν ἄκρη τοῦ ὁποίου βρίσκεται ἐξηρητημένη ἡ ζώνη ἀσφαλείας καὶ περιμένει ἔτοιμος γιὰ τοὺς κατάλληλους χειρισμοὺς. Πλησιάζοντας πρὸς τὴν κάθετη ὀρθοπλαγιά, σὲ ἀρκετὴ ἀκόμα ἀπόστασι ἀπὸ τὴ σχοινοσυντροφιά, ἕνα ἀπότομο τράνταγμα καὶ ἄμεσος ἀλλαγὴ πορείας δείχνουν πὼς κάτι δὲν πάει καλά. Ἀπὸ τὸ τηλέφωνο πληροφοροῦμαι πὼς ὁ δυνατός, καὶ συνεχῶς ἐναλλασσόμενης ἐντάσεως, ἀέρας, χτυπώντας πάνω στὴν ὀρθοπλαγιά δημιουργεῖ δευτερεύοντα ρεύματα ἐξ ἀνακλάσεως—ἀντιμάμαλο, θὰ τὸ λεγαν οἱ ναυτικοί μας—ὁπότε ὁ ἔλεγχος τῆς πτήσεως καθίσταται προβληματικός.

Δύο ἐν συνεχείᾳ ἀπόπειρες προσεγγίσεως ἔχουν ἀκριβῶς τὴν ἴδια τύχη. Βλέποντας τὸ σχεδὸν ἀδύνατο τῆς προσεγγίσεως, εἶμαι ὁ πρῶτος ποὺ ζητῶ ἀπὸ τοὺς χειριστὰς νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν προσπάθεια, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ Ὁμάδα μας Βοηθείας—ὅπως τὴν βλέπουμε ἀπὸ πάνω—ἔχει ἤδη προοθηθῇ ἀρκετά. Ζητῶ μόνον ἕνα πλησίασμα ἀκόμα τῆς ὀρθοπλαγιάς, στὴν προέκτασι καὶ ψηλότερα ἀπὸ τὴ διαδρομὴ Ζαραχάνη-Ξυνοῦ, γιὰ νὰ βοηθηθοῦμε στὶς ὁδηγίες μας πρὸς τὴν Ὁμάδα Βοηθείας, μελετώντας ἀπὸ κοντὰ τὴ διαδρομὴ ποὺ πρόκειται νὰ διανύσουν. Μετὰ ἀπ' αὐτό, ἐπιστρέφουμε στὴ βάσι μας.

"Ω ρ α 09.30". Οἱ χειριστὰι μᾶς ἐξηγοῦν πὼς μὲ τὶς κρατοῦσες καιρικὲς συνθῆκες ἡ προσέγγισις εἶναι τελείως ἀδύνατη. Πολὺ περισσότερο ἡ ἐπίτευξις ἀκινήσιος τοῦ ἐλικοπτέρου ἐν πτήσει, γιὰ τοὺς χειρισμοὺς περισυλλογῆς τῆς σχοινοσυντροφιάς. Μὲ ἄλλες συνθῆκες, μᾶς λένε, ἡ ἐπέμβασίς τους θὰ εἶχε ἄμεσο ἀποτέλεσμα. Μᾶς ἀποχαιρετοῦν καὶ φεύγουν, ἀφοῦ προηγουμένως, μόνον τοὺς τώρα, κάνουν τρεῖς ἀκόμα ἀπόπειρες προσεγγίσεως, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ τελευταία φέρνει τὸ ἐλικόπτερο πλησιέστατα στὴ σχοινοσυντροφιά, χωρὶς ὅμως ἄλλη ἐξέλιξι.

Λυπούμεθα γιὰ τὴν φασαρία δὲν ζητήσαμε τὰ ὀνόματα τῶν χειριστῶν. Ἔστω καὶ ἀνώνυμα ἐπιθυμοῦμε νὰ τοὺς ἐκφράσουμε ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ μας τὶς πιὸ θερμὲς μας εὐχαριστίες γιὰ τὴν ἐπίμονη προσπάθεια καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τους.

"Ω ρ α 10.00". Ἡ Ὁμάδα Βοηθείας ἔχει στὸ μεταξύ προοθηθῇ ἀρκετά. Οἱ Λεοντιάδης καὶ Παπαναγιώτου βρίσκονται ἤδη στὸ πατάρι Γ, ὁ δὲ Κότταρης ἐτοιμάζεται, μόνος πλέον, νὰ προχωρήσει πρὸς τὸ Δ, ὅπου καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ μπλοκαρισμένου ραπέλ τῆς σχοινοσυντροφιάς. Ὁ δυνατός ἀέρας κάνει σχεδὸν ἀδύνατο τὸ πέταγμα τοῦ σχοινοῦ ραπέλ ἀπὸ τὸ Γ στὸ Δ, σὲ μιὰ δὲ ἀπὸ τὶς προσπάθειες τοῦ Κότταρη τὸ σχοινὶ παρασύρεται ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ μπερδεύεται ἀνεπανόρθωτα. Μὲ μιὰ ἐκπληκτικὰ ψύχραιμη προσπάθεια, ὁ Κότταρης κατεβαίνει κατὰ μῆκος τοῦ μπερδεμένου σχοινοῦ, τὸ ἐπαναφέρει στὴ σωστὴν τοῦ θέσι καὶ φθάνει τελικὰ στὸ Δ.

"Ω ρ α 10.30". Τὸ σακκιδάκι μὲ τὰ ἐφόδια πρώτης ἀνάγκης φθάνει στὴ σχοινοσυντροφιά. Ἡ σκηνὴ ποὺ ἐπακολουθεῖ εἶναι ἀπὸ τὶς ἀνεπανάληπτες. Μὲ τὰ κύαλια ἀπολαμβάνουμε τὴ μάχη μὲ τὶς σοκολάτες. Στὰ ἐπόμενα 3-4 λεπτὰ ὑπολογίζουμε

πὼς μέσα στὸ σακκίδιο δὲν θὰ ἔχουν μείνει πιὰ παρὰ μόνον τὸ ἀναρριχητικὸ ὕλικό, καὶ ἴσως - ἴσως κανένα πουλόβερ.

"Ω ρ α 11.00". Οἱ Ζαραχάνης-Ξυνὸς δηλώνουν πὼς αἰσθάνονται καλά. Τίθεται σ' ἐφαρμογὴ ἡ πρώτη λύσις ἐπιστροφῆς. Προσπάθεια, μὲ ἀσφάλεια ἐκ τῶν ἄνω, κλιμακωτῆς ἀνόδου τῆς σχοινοσυντροφιάς, διὰ τῶν ἰδίων τῆς δυνάμεων, μέχρι τοῦ σημείου 6. Ὁ Ζαραχάνης ξεκινᾷ πρῶτος, ἀσφαλιζόμενος ἐκ τῶν ἄνω ἀπὸ τὸν Κότταρη. Παρὰ τὴν ἐπίμονη προσπάθειά του δὲν κατορθώνει νὰ προχωρήσει πολὺ. Τὰ ὑπερκείμενα βράχια κατὰ μῆκος τοῦ ραπέλ εἶναι πολὺ δύσκολα, οἱ δὲ δυνάμεις του, μετὰ ἀπὸ τὴ νυκτερινὴ περιπέτεια, περιορισμένες.

"Ω ρ α 11.30". Ἐπιστρέφει ἡ ὁμάδα Μιχαηλίδη-Παπανικολάου, γιὰ νὰ ἐνωθῇ σὲ λίγο κι' αὐτὴ μαζί μας στὴν κοινὴ μας προσπάθεια.

"Ω ρ α 12.00". Προχωροῦμε στὴν ἐφαρμογὴ τῆς δευτέρης λύσεως. Ὁ Κότταρης παίρνει μαζί του ἕνα σχοινὶ περλὸν 60 μέτρων (τὸ σχοινὶ τοῦ ραπέλ Γ-Δ), ξεμπλοκάρει τὸ σχοινὶ τοῦ ραπέλ Δ-Ε, ἀποκόπτεται τελείως ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπη Ὁμάδα Βοηθείας, ἡ ὁποία καὶ ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ ἀνέβηκε καὶ προχωρεῖ γιὰ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὴ σχοινοσυντροφιά Ζαραχάνη-Ξυνοῦ.

"Ω ρ α 13.00". Ἡ συνάντησις τοῦ Κότταρη μὲ τὴ σχοινοσυντροφιά εἶναι ἀπὸ τὶς στιγμὲς ποὺ πολὺ δύσκολα θὰ ξεχαστοῦν. Ἀγκαλιασμένοι πάνω στὸ παταράκι τῆς διανυκτερεύσεως, γιὰ ὥρα πολλή, προκαλοῦν σ' ἐμᾶς τοὺς κάτω συναισθήματα ποὺ δύσκολα περιγράφονται.

Ἀρχίζουν οἱ προετοιμασίαι γιὰ τὸ κατέβασμα. Ἀπὸ κάτω τοὺς δίνουμε ὁδηγίες γιὰ τὸ δρομολόγιο ἐπιστροφῆς. Μετὰ ἀπὸ ἀρκετὴ περίσκεψι, κρίναμε σκοπιμότερη τὴν ἐπιστροφή ἀπὸ τὴ διαδρομὴ Ε-Ζ ἕως τὴ βάσι τῆς μεγάλης πλάκας καὶ μετὰ ἀπὸ τὸ Ζ κατὰβασις ἀπὸ τὸ πρῶτο μέρος τῆς διαδρομῆς 4.

"Ω ρ α 14.00". Ἀρχίζει τὸ κατέβασμα. Ἐνα μέτρια δύσκολο τραβεσάρισμα ἀπὸ τὸ σημεῖο Ε καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ, μὲ πρῶτον τὸν Ζαραχάνη, δεύτερο τὸν Ξυνὸ καὶ τελευταῖο, ἀσφαλιζόντα, τὸν Κότταρη, θὰ ὁδηγήσει τὴν ὁμάδα στὸ μέσα μέρος τοῦ καζανιοῦ τῆς Πλάκας. Πρέπει νὰ σημειωθῇ πὼς ἡ κίνησις ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς εἶναι ἐξαιρετικὰ ἀργή, δεδομένου ὅτι ὁ ἔλεγχος τῆς προωθήσεως καὶ τὰ μέτρα ἀσφαλείας πρέπει νὰ εἶναι ἰδιαίτερα αὐξημένα.

Τὸ ἐλικόπτερο σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς προσπάθειες προσεγγίσεως τῆς σχοινοσυντροφιάς.

"Ω ρ α 15.00'. Τελειώνει τὰ τραβερσάρισμα καὶ ἐτοιμάζεται τὸ ραπέλ πρὸς τὴ βάσι τῆς Πλάκας.

"Ω ρ α 16.00'. Ἡ ὁμάδα κατεβαίνει μετὰ τὴν ἴδια σειρά στὴ βάσι τῆς Πλάκας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Πατρῶν κ. Ἀν. Ἀντωνόπουλος, μαζί καὶ μετὰ ἄλλα μέλη τοῦ Τμήματός του, ἔρχονται νὰ μᾶς πλαισιώσουν στὴν προσπάθειά μας. Τοὺς ἐξηγοῦμε τὰ διατρέξαντα καὶ παρακολουθοῦν μαζί μας τὴν ἐξέλιξι τῆς καταστάσεως, πρόθυμοι μετὰ κάθε τρόπο νὰ βοηθήσουν καὶ νὰ μᾶς συμπαρασταθοῦν.

Ἐπιστρέφει ἡ ὑπὸ τὸν Λεοντιάδη Ὁμάδα Βοηθείας.

"Ω ρ α 17.00'. Ἡ Ὁμάδα βρίσκεται ἤδη στὴ βάσι τῆς Πλάκας. Ὁ ἀέρας ἔχει ἀρχίσει νὰ πέφτει καὶ φαίνεται τὼς τὸ ξέσπασμα τῆς βροχῆς εἶναι πλέον πολὺ κοντὰ μας. Δὲν μᾶς μένουν δὲ παρὰ δύο ὥρες μέρας ἀκόμα. Ἀποφασίζουμε, γιὰ νὰ ἐπιστεῦσουμε τὴν κατάβασι, νὰ ἐνεργήσουμε ἀστραπιαία. Ἐνῶ ἡ ὁμάδα συνεχίζει τὴν κάθοδό της, ὀργανώνουμε μιὰ δεύτερη ὁμάδα, ἀπὸ τοὺς Ι. Παπαναγιώτου καὶ Θ. Παππᾶ, ἡ ὁποία ξεκινάει γιὰ δεύτερη φορὰ ἀπὸ τὴ διαδρομὴ 4, γιὰ νὰ ἐγκαταστήσει ἕνα μόνιμο ραπέλ στὸ τελευταῖο σημεῖο τῆς διαδρομῆς τῶν κατερχομένων.

"Ω ρ α 18.00'. Ἡ τοποθέτησις τοῦ μόνιμου ραπέλ ἀπὸ τοὺς Παπαναγιώτου-Παππᾶ τελειώνει, τὴν στιγμὴ ἀκριβῶς πού ὁ Ζαραχάνης φθάνει στὴν κεφαλὴ τοῦ ραπέλ αὐτοῦ, ἐνῶ οἱ Κότταρης καὶ Ξυνὸς βρίσκονται ἀκόμα στὴ βάσι τῆς Πλάκας.

Τὸ ξέσπασμα τῆς βροχῆς ἔρχεται ἀπότομα καὶ μετὰ ἔντασι. Στὰ πρῶτα μόλις λεπτά ἡ μπόρα ἐξελίσσεται σὲ καταιγίδα. Στὸ βράχο ἐπάνω βρίσκονται ἀκόμα, ἀπὸ πάνω πρὸς τὰ κάτω, οἱ Κότταρης, Ξυνὸς, Ζαραχάνης καὶ Παπαναγιώτου. Ὁ Ζαραχάνης ἀλλάζει ἀμέσως σχοινὶ ραπέλ καὶ κατεβαίνει τὸ τελευταῖο σαραντάρι, γιὰ νὰ βρεθῇ ξανά γερὸς ἀνάμεσά μας.

"Ω ρ α 18.30'. Ἐχει ἀρχίσει νὰ σκοτεινιάζει. Τοποθετοῦμε τὸ αὐτοκίνητο πού ἔφερε τὸν Πρόεδρο καὶ τὰ μέλη τοῦ Τμήματος Πατρῶν ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Ὀρθοπλαγιά, γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσει φωτίζοντας τὸ βράχο μετὰ τοὺς προβολεῖς του. Ὅλοι ὅσοι βρίσκόμεστε ἐπὶ τόπου, παρ' ὅλα τὰ ἄνορα καὶ τ' ἀδιάβροχα, ἔχουμε μουσκεῖ ὡς τὸ κόκκαλο.

Ὁ Ξυνὸς προσγειώνεται ἀνάμεσά μας. Ἐνα σφίξιμο στὰ χέρια ἀρκεῖ γιὰ νὰ τοῦ μεταδώσει ὅσα αἰσθανόμαστε γι' αὐτόν.

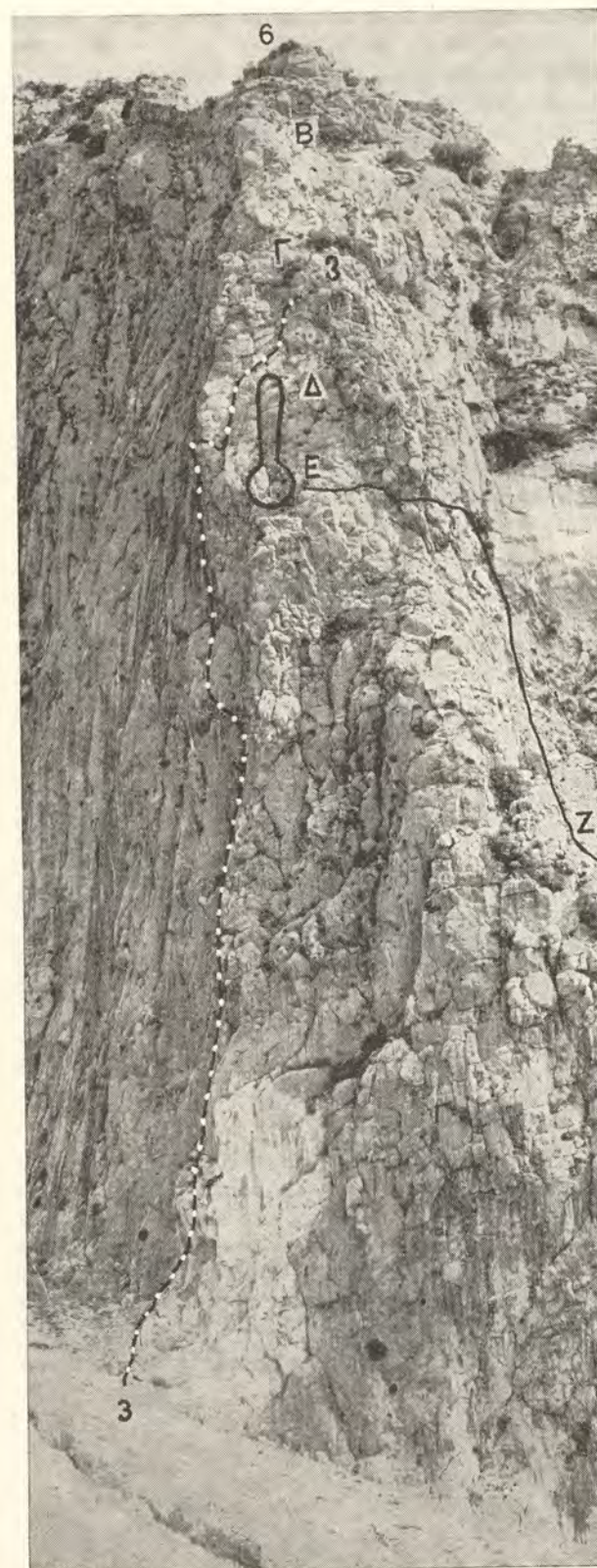
"Ω ρ α 19.00. Οἱ Κότταρης καὶ Παπαναγιώτου, ὑπὸ καταρρακτώδη βροχὴ καὶ μετὰ τὸ φῶς τῶν προβολέων, ἀνακτοῦν τὰ σχοινιά καὶ μετὰ ἀπὸ ἔντονη προσπάθεια πάνω στὸ μουσκεμένο βράχο φθάνουν κοντὰ μας. Μαζί μας ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Πατρῶν περιμένει μουσκεμένος κι' αὐτὸς στὴ βάσι τοῦ βράχου, νὰ δεχτῇ καὶ νὰ συγχαρεῖ τὸν Μιχάλη Κότταρη, πού μετὰ τὴ σημερινή του προσπάθεια ἐπέδειξε θάρρος, σωστή γνῶσι τῆς τεχνικῆς καὶ πρὸ παντὸς σεμνότητα καὶ ἥθος.

Ὑστερα ἀπὸ 37 σχεδὸν ὁλόκληρες ὥρες, ξαναβρισκόμαστε συγκεντρωμένοι ὅλοι μαζί στὴ βάσι τῶν βράχων τῆς Ν.Δ. ὀρθοπλαγιάς τῆς Βαράσοβας.

Ἀπὸ τὴ μεγάλη μας χαρὰ δὲν ἀπουσιάζει Κ α ν έ ν α ς. Κι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἡ μεγάλη μας νίκη.

***

Μετὰ τὴν ἐπιστροφή μας στὴν Ἀθήνα, τὰ μεσάνυχτα τῆς Δευτέρας, ἔληξε ἡ περιπέτεια τῆς Βαράσοβας. Τὰ δύο γεμάτα εἰκοσιτετράωρα πού ζήσαμε ἐκεῖ, ἀπετέλε-

Ὁ Ζαραχάνης μετὰ τὸν Ξυνὸ στὸ παταράκι πού διανυκτέρευσαν. Διακρίνεται καθαρὰ τὸ σχοινὶ τοῦ ραπέλ

Ἡ διαδρομὴ Ζαραχάνη - Ξυνοῦ (3). Σημειώνεται τὸ σημεῖον διανυκτερεύσεως (E), τὸ δρομολόγιον τῆς Ὁμάδος Βοηθείας (6 ΒΓΔΕ) καὶ ἡ διαδρομὴ τῆς ἐπιστροφῆς (ΕΖ)

σαν για μās ένα έντονο βίωμα, στο όποιο ο συναισθηματικός παράγων έπαιξε —και ήταν φυσικό— τον κυρίαρχο ρόλο.

Άρκετες ήμερες πέρασαν από τότε. Ξαναβρεθήκαμε στο βουνό και στα Γραφεία του ΕΟΣ και ξαναείδαμε τον Ζαραχάνη και τον Ξυνό κοντά μας. Μέρα με τη μέρα, τὰ έντονα συναισθήματα υποχώρησαν, για να δώσουν τη θέση τους στην ψυχραιμη λογική και στην αντικειμενική κρίσι.

Η ιστορία της Βαράσοβας υπήρξε για μās μια άτυχία—και μια τύχη. Πάνω απ' όλα όμως μια έμπειρία.

Την έμπειρία ακριβώς αυτή προσπαθήσαμε να αξιοποιήσουμε, στα πλαίσια μιας αντικειμενικής—όσο γίνεται—αυτοκριτικής, κατά τη διάρκεια ειδικά προγραμματισμένης συζητήσεως, που έγινε στις 7 Νοεμβρίου στα Γραφεία του Συνδέσμου με συμμετοχή μελών της Ο.Δ.Ο.Α. και άλλων του Τμήματος Αθηνών.

Το πρόγραμμα των αναβάσεων στη Ν.Δ. όρθοπλαγιά της Βαράσοβας προέβλεπε ξεκίνημα και των πέντε ομάδων το πρωί, γύρω στις 6 και συγκέντρωσι μετά την αναρρίχησι στο γνωστό πηγαδάκι, πάνω στην κορυφογραμμή, στις 2 μ.μ. Από κει κατάβασι μέσα από τη μεγάλη χαράδρα, που φθάνει ως την θάλασσα και με ειδικά ναυλωμένο καίκι επιστροφή στο Κρυονέρι.

Ο διαθέσιμος χρόνος ήταν βασικά λίγος, γι' αυτό και οι σχοινοσυντροφίες έπρεπε να διαλέξουν διαδρομές που να βρίσκονται μέσα στα προκαθορισμένα χρονικά όρια, είχε δε εκ των προτέρων διευκρινιστή, ότι οι ομάδες, σε περίπτωση εξαντλήσεως των χρονικών όριων, θα έπρεπε να διακόψουν την αναρρίχησι και να επιστρέψουν με ραπέλ, προκειμένου ή αναχώρησι για την Αθήνα να γίνει εγκαίρως.

Παρ' όλα αυτά, δυο σχοινοσυντροφίες αναγκάστηκαν να διανυκτερεύσουν πάνω στο βράχο, με όλα τα γνωστά επακόλουθα.

Είναι γεγονός πως βρέθηκαν μερικοί από μās, πρόθυμοι να καταλογίσουν άμεσως ευθύνες. Προκειμένου όμως να κριθή μια αναρριχητική προσπάθεια, τὰ αντικειμενικά δεδομένα που έχει στη διάθεσί του ένας—όσοδήποτε καλόπιστος—κριτής είναι έλάχιστα, έφ' όσον δεν είναι ο ίδιος ένας από τὰ μέλη της υπό κρίσιν σχοινοσυντροφιάς. Και αυτό, γιατί τελείως διάφορες είναι οι συνθήκες και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει μια σχοινοσυντροφιά πάνω στο βράχο, απ' αυτές που παρατηρεί κανείς από την βάση της όρθοπλαγιάς, έστω και με κυάλια.

Γι' αυτό, προς χάριν και μόνον της αντικειμενικότητας, στο σημείο αυτό δεν θα επιχειρήσουμε κανενός είδους κριτική.

Μπορούμε όμως ασφαλώς να έχουμε γνώμη για όσα έγιναν από τη στιγμή που ή σχοινοσυντροφιά Ζαραχάνη-Ξυνοῦ υποχρεώθηκε σε άκνητοποίηση πάνω στο βράχο και κυρίως για τον τρόπο που άντέδρασαν και ένήργησαν: α) ή σχοινοσυντροφιά, β) ή επί τόπου ομάδα και γ) ο Σύνδεσμος ως σύνολο.

α) Ο Ζαραχάνης με τον Ξυνό είναι αναμφισβήτητο πως έδειξαν άντοχή, ψυχραιμία και ψυχικό σθένος έκπληκτικό. Είναι αυτές τους ακριβώς οι ιδιότητες που συνέτειναν εξαιρετικά στην όμαλή εξέλιξι της καταστάσεως και δεν θα ήταν υπερβολή να είπωθι, πως υπήρξαν στιγμές στη Βαράσοβα, που ή κυριολεκτικά ρωμαλέα άντιμετώπισις της καταστάσεως από τη σχοινοσυντροφιά—ιδιαίτερα τη νύχτα της Κυριακής—τόνωσε το ήθικό και έδωσε κουράγιο στην υπόλοιπη ομάδα. Και μόνον γι' αυτό, ένα μεγάλο ευγε άξίζει και στους δυο τους.

β) Ο τρόπος που ένήργησαν οι επί τόπου εύρισκόμενοι, άνεπτύχθη με λεπτο-

μέρεια. Πιστεύουμε ότι μέσα στα όρια που άναγκασθήκαμε να κινηθούμε, υπολογίσαμε σωστά, προγραμματίσαμε γρήγορα και ένεργήσαμε ψυχραιμα.

Είναι γεγονός ότι υπήρξαν και όρισμένοι, που διετύπωσαν κάποιες άντιρρήσεις για την πρόσκλησι και μόνον του έλικοπτέρου. Πραγματικά έδικαιώθηκαν. Έκ των ύστερων όμως και έπειδή ή καταιγίδα καθυστέρησε 24 ώρες. Αν είχε ξεσπάσει τη νύχτα της Κυριακής θα είχαν δικαιωθι οι άλλοι. Κι όταν κινδυνεύει ή ζωή δυο άνθρώπων, είναι άμφίβολο άν μπορεί κανείς να σηκώσει όλόκληρο το βάρος μιας τέτοιας άποφάσεως.

Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνει μια μικρή παρένθεσι για τον Μιχάλη Κότταρη. Ο νέος αυτός άναρριχητής του Τμήματος Πατρών, μετά από μια σειρά Σχολές που παρακολούθησε άνελλιπτώς τὰ τελευταία χρόνια—στον Όλυμπο, στη Γκιώνα κ.λ.π.—έδειξε στη Βαράσοβα μια στάθμη τεχνικής εξαιρετική. Όλες του οι ένεργειες πάνω στο βράχο, κατά την διάρκεια της παροχής βοηθείας προς τη σχοινοσυντροφιά Ζαραχάνη-Ξυνοῦ, υπήρξαν ψυχραιμες, μελετημένες, σωστές και όλη γενικά ή προσφορά του χαρακτηρίστηκε από ήθος και άγωγή. Ασφαλώς ο Κότταρης είναι ένα μεγάλο άπόκτημα για το Τμήμα Πατρών και γενικότερα για τον Σύνδεσμό μας.

γ) Η συμμετοχή του Συνδέσμου μας ως συνόλου, στις δύσκολες στιγμές που περάσαμε στη Βαράσοβα είναι—και από γενικότερη άποψι—το σημαντικότερο ίσως γεγονός.

Από τη στιγμή που επικοινωνήσαμε με τους ύπευθύνους του Συνδέσμου μας στην Αθήνα, ή προσπάθειά μας έπαψε να είναι προσπάθεια 16 ατόμων κι' έγινε άγώνας ενός όλόκληρου Συνδέσμου. Στη βάση της όρθοπλαγιάς της Βαράσοβας δεν είμαστε μόνονι μας. Υπήρχε στο πλευρό μας όλόκληρος ο Όρειβας. Η άγωνία μας, οι άνησυχίες μας και οι έλπίδες μας έγιναν άνησυχίες κι έλπίδες ενός μεγάλου συνόλου, οι ένεργειες του όποιου, ιδιαίτερα προς τις άρμόδιες κρατικές Υπηρεσίες, είχαν άστραπιαία άπήχησι.

Η ιστορία της Βαράσοβας στάθηκε άρκετή, για όσους την έζησαν από κοντά, ν' άποκαλύψει δυο μεγάλες ιδιότητες που χαρακτηρίζουν τον Ε. Ο. Σ. ως σύνολο. Συνοχή και Δύναμις. Συνοχή έσωτερική και Δύναμις προς τὰ έξω.

Κλείνοντας το χρονικό της Βαράσοβας θα επιθυμούσαμε και από την θέση αυτή να εκφράσουμε τις πιο θερμές μας ευχαριστίες προς την άρμοδια Υπηρεσία Έλικοπτέρων του Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας, το Γενικό Έπιτελείο Άεροπορίας, τον Άστυνομικό Διοικητή Εύηνοχωρίου και τον Πρόεδρο της Κοινότητας Γαλατά, που με τόση προθυμία και κατανόησι μās βοήθησαν στην προσπάθειά μας.

(Φωτογραφίες του συγγραφέα)

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ 1

Γ. Μιχαηλίδης - Κ. Παπανικολάου

Η διαδρομή μας άρχίζει από το δεξιό ενός σπιρουνιού, που άποτελεί την άριστερή πλευρά ενός πολύ άνοιχτου κουλούρι. Άνεβαίνουμε 10 μ. από το δεξιό μέρος σε μια κόφι και ύστερα συνεχίζουμε επάνω στη ράχη της, για να φθάσουμε έπειτα από 40 μ. σε εύρύχωρο πατάρι, στην κορυφή ενός άντερίσματος. Τραβερσάρουμε 10 μ. προς τὰ δεξιά και ακολουθούμε ένα διέδρο με πολύ λείες πλευρές,

τό οποίο, μετά από 15 μ., εγκαταλείπουμε, για ν' ακολουθήσουμε άλλο δίοδρο, παράλληλο με το πρώτο, λίγα μέτρα χαμηλότερα, που μᾶς φέρνει ύστερα από 20 μ. στη βάση ενός τοίχου. Ανεβαίνουμε επάνω στον τοίχο 10 μ., υπερνικούμε ένα άρνητικό τμήμα του 2 μ., για νὰ φθάσουμε στην αρχή ενός νέου διόδρου με λείες πλευρές, το οποίο, ύστερα από 15 μ., γίνεται καπνοδόχος. Η καπνοδόχος μᾶς οδηγεί μετά από 7 μ. σε ένα μακρόστενο πατάρι. Από το άριστερό του παταριού ανεβαίνουμε με προσοχή μια επικίνδυνη όρθια φλούδα βράχου 3 μ., λίγα μόλις εκατοστά μακρύτερα από την λεία πλάκα της κυρίως όρθοπλαγιάς, από την οποίαν, μετά από 5 μ., φθάνουμε σε μικρό πατάρι. Συνεχίζουμε 20 μ. σε τοίχο από πλάκες με ωραίες λαβές, μετά από τις οποίες ή κλίσις της όρθοπλαγιάς λιγοστεύει και ύστερα από 40 μ. περίπου, παύει κάθε δυσκολία. Έδω βρισκόμαστε στο μεγάλο ζωνάρι της όρθοπλαγιάς που κατηφορίζει από τὰ βορειοδυτικά πρὸς τὰ νοτιοανατολικά. Διασχίζουμε καθέτως το ζωνάρι και φθάνουμε στην βάση του τελευταίου εύκολου τμήματος πρὸς την κορυφή. Ανεβαίνουμε 100 μ. περίπου σε ένα συγκρότημα από μεγάλες πλάκες με μικρή κλίση και με πέτρωμα ιδεώδες σε στερεότητα. Έως εδώ κάναμε όκτώ ώρες. Μένει ακόμη για την κορυφή εύκολο ανέβασμα ύψομετρικής διαφοράς 80 μ. περίπου. Στο σημείο αυτό τερματίσαμε την αναρρίχηση από ελλειψι χρόνου (ή ομάδα μας θὰ ξεκινούσε το βράδυ για την Αθήνα) και πήραμε γρήγορα τὸν δρόμο της επιστροφῆς, διαλέγοντας ένα εύκολο (όπως νομίζαμε) δρόμο, δυτικότερα ἀπ' ἐκεῖ που ανεβήκαμε. Ο δρόμος αὐτός όμως μᾶς ἔφερε ἀργότερα στο χείλος μεγάλης όρθοπλαγιάς, που μᾶς ἀνάγκασε νὰ ἀρχίσουμε τὰ ραπέλ. Δυστυχῶς ἡ ώρα ἦταν πιά περασμένη και ἡ αὐθημερόν κατάβασις που ἐπιδιώκαμε, για χάρι της οποίας θυσιάσαμε την κορυφή, δὲν ἦταν δυνατή. Έτσι, μετά το 3ο ραπέλ, υποχρεωθήκαμε σε πρόχειρη διανυκτέρευσι (μπιζουάκ). Τὸ πρωὶ συνεχίσαμε την κατάβασι και ὕστερα από δώδεκα ακόμη ραπέλ φθάσαμε στη βάση. Από τὰ 15 συνολικῶς ραπέλ, τὰ 10 ἐφαρμόστηκαν με τεχνιτὸ στερεὸ σημείο (καρφί) και τὰ 5 με φυσικὸ (δενδράκι). Χρησιμοποιήσαμε σχοινὶ 67 μέτρων και κατεβήκαμε όρθοπλαγιά 450 περίπου μέτρων.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ 2

Μ. Κότταρης-Ροῦλα Ἡλιάδου-Χρ. Ψαριάδης

Τὴν διαδρομή την εἶχαμε ἀρχίσει παλαιότερα (οἱ Μ. Κότταρης και Χρ. Ψαριάδης), χωρίς όμως νὰ προχωρήσουμε τότε πολύ. Ξεκινᾶμε ἀπὸ την βάση τοῦ ἀριστεροῦ σπιρουνοῦ τοῦ μεγάλου κουλουάρ. Στὰ πρώτα 30 μέτρα ὁ βράχος εἶναι γερός με πολλὰ πιασίματα (II-). Στο σημείο αὐτὸ ἀλλάζουμε πορεία, παρεκλίνουμε δεξιότερα και ἀκολουθοῦμε την κόψι που σχηματίζεται πρὸς τὰ δεξιὰ για 90 μέτρα ἀκόμα, με τις ἴδιες βασικῶς δυσκολίες. Ἐξακολουθοῦμε πρὸς τὰ ἐπάνω κατακορύφως με ἐλεύθερη ἀναρρίχηση περίπου 40 μ. (III-). Προχωροῦμε 40 μ. ἀκόμα (III-), ἀφήνοντας στὰ δεξιὰ μᾶς ένα σχηματιζόμενο δίοδρο με μεγάλο πατάρι με δένδρο. Τραβερσάρουμε ἐν συνεχείᾳ 20 μ. δεξιὰ, σε μιὰ εύκολη τραβέρσα, για ν' ἀνεβούμε μετὰ ἄλλα 30 μ. κατακορύφως. Έδω συναντοῦμε πάλι τὸ δίοδρο που ἀφήσαμε δεξιὰ μᾶς. Προχωροῦμε μέσα στο δίοδρο 8 μ. ἐπάνω σε λείο βράχο (IV+) χρησιμοποιώντας τρία καρφιά, ὁ βράχος όμως συνεχίζει με τις αὐτὲς δυσκολίες γι' αὐτὸ και ὑποχωροῦμε κατὰ τὰ τελευταία ὀκτὼ μέτρα. Μπαίνει πρῶτος στο σχοινὶ ὁ Χρ. Ψαριάδης. Τραβερσάρουμε 30 μέτρα χρησιμοποιώντας δυὸ καρφιά (IV+), ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ βράχος συνεχίζει με τις αὐτὲς δυσκολίες για ἄλλα 50 μ., και ἡ ώρα εἶναι ἀρκετὰ περασμένη, ἀποφασίζουμε νὰ ἐπιστρέψουμε. Κατεβαίνουμε καταρριχόμενοι, ἔως ὅτου συναντοῦμε στο δίοδρο τὸ δένδρο, ἀπ' ὅπου συνεχίζουμε με ραπέλ ἔως κάτω.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ 3

Ε. Ζαχαράνης-Χ. Ξυνός.

Πρῶτος στο σχοινὶ ὁ Ε. Ζαχαράνης. Ἀρχίζουμε στο δεξιὸ μέρος της μεγάλης πλάκας ἀπὸ μιὰ φαρδεῖα σχισμὴ κάθετη. Προχωροῦμε δέκα μέτρα σε βράχο με μικρὰ ἀλλὰ σταθερὰ πιασίματα. Μιὰ σφηνωμένη πέτρα κλίνει τὴ σχισμὴ (ένα καρφί για ἀσφάλεια). Πάντα με ἐλεύθερη ἀναρρίχηση περνοῦμε την πέτρα. Ὅσο ἀνεβαίνουμε ἡ σχισμὴ-καπνοδόχος γίνεται πιὸ δύσκολη, γιατί σπανίζουν τὰ πιασίματα, πάντως αὐτὰ που ὑπάρχουν εἶναι σταθερά. Στὰ πρώτα τριάντα πέντε μέτρα ἀπὸ τὴ βάση ὑπάρχει θάμνος, τὸν ὁποῖο χρησιμοποίησαμε για πατάρι. Τὸ τμήμα αὐτὸ μπορεῖ νὰ χαρακτηριθεῖ ὡς μέτρια δύσκολο, μ' ένα πέρασμα δύσκολο. Πρῶτος στο σχοινὶ ὁ Χ. Ξυνός. Συνεχίζουμε τὴ σχισμὴ, που διακόπτεται τώρα συχνὰ ἀπὸ σφηνωμένες πέτρες, κυρίως μεγάλου μεγέθους. Ένα ἀρνητικὸ πέρασμα βράχου μᾶς ὑποχρεώνει σε δεύτερο καρφί ἀσφαλείας και μᾶς οδηγεί σε μικρὸ πατάρι. Ἡ σχισμὴ πιὸ δύσκολη ἀπὸ δὴ και πᾶνω, μᾶς ἀναγκάζει σε ἐλεύθερα πέρασματα ἀρκετὰ δύσκολα, ἔως τὰ ἐνενήντα μέτρα και ἔτσι χάνουμε ἀρκετὸ χρόνο και χρησιμοποιοῦμε ἀκόμη ένα καρφί. Τὰ ἐνενήντα αὐτὰ μέτρα χαρακτηρίζονται ἀπὸ τρία πέρασματα δύσκολα.

Πρῶτος στο σχοινὶ μπαίνει ὁ Ε. Ζαχαράνης. Από τὰ 90 μ. και πᾶνω ἡ σχισμὴ στενεύει ἀκόμη περισσότερο. Δυὸ καλὰ πιασίματα και ἕνας θάμνος, μᾶς φέρουν στη βάση μιᾶς καμπούρας, δεξιότερα ἀπὸ τὴ σχισμὴ, με καλὰ πιασίματα στην ἀρχὴ και ἐλάχιστα στη συνέχεια της (πολὺ δύσκολο πέρασμα, ἀρνητικὸ, 8 ἔως 9 μέτρα), για νὰ μᾶς ἀδηγήσουν ἐν συνεχείᾳ σε ἀρνητικὸ ζωνάρι και ἀπὸ ἐκεῖ λίγο ἀριστερότερα στην σχισμὴ. Στο πέρασμα αὐτὸ βάλουμε τὸ τέταρτο καρφί. Ἡ σχισμὴ ἀπὸ δὴ και ἐπάνω χάνει τελείως τὰ πλεονεκτήματά της και ἔτσι τὰ ἐπόμενα μέτρα της πλάκας, κάθετα τελείως και με λείο βράχο, εἶναι πολὺ δύσκολα και μᾶς ἀναγκάζουν σε ἄλλα δυὸ καρφιά, ἐνῶ ένα μικρὸ δίοδρο μᾶς ταλαιπώρησε ἀφάνταστα. Ανεβαίνοντας λίγα μέτρα ἀκόμα ἐπιχειροῦμε τραβέρσα δεξιὰ για νὰ βγοῦμε ἀπὸ την πλάκα, ἡ ὁποία δύσκολη στην ἀρχὴ—δυσκολότερη στην συνεχείᾳ της, μᾶς βγάζει σε μικρὸ πατάρι (πτῶσις 2 μετ.). Από τὸ πατάρι, ἀριστερὰ βρίσκεται ἡ πλάκα που ἀφήσαμε, ἐνῶ στο δεξιὸ μᾶς κάτι ξεκρέμαστα βράχια μᾶς ἀναγκάζουν νὰ κάνουμε ἕναν ἐλιγμό, για νὰ φθάσουμε σ' ένα μικρὸ μυτίκι (1,5 μ.) και νὰ ἀσφαλιστοῦμε. Στὸν ἐλιγμὸ αὐτὸν βάλουμε ένα καρφί ἀκόμα για ἀσφάλεια (βράχος ὄχι πολὺ σταθερός, με μικρὲς βελόνες). Προχωροῦμε σε κάθετο βράχο δύσκολα, περίπου τριανταπέντε μέτρα, χρησιμοποιώντας ἀκόμα ένα καρφί, ὅπου ένα ἀρνητικὸ τμήμα βράχου με ὄχι σταθερὰ πιασίματα μᾶς ἐπιτρέπει νὰ σταθοῦμε μετὰ τὸ πέραμά του για λίγα λεπτά. Από τὸ σημείο αὐτὸ ἔως ἐπάνω ὑπάρχει πλάκα με λίγα ἐξογκώματα στο ἐπάνω μέρος.

Βράχος λείος, πιασίματα ἐλάχιστα, σχισμὲς ρηχές. Πάνω ἀπὸ την πλάκα και σε δύομισι μέτρα ἀπὸ τὸ τέλος της, βρίσκεται τὸ πατάρι με τὸ θάμνο.

Δυὸ ὥρες χρειάστηκαν για νὰ περάσουμε τὰ τελευταία δέκα μέτρα, με δυὸ καρφιά ἀσφαλείας, τμήμα πολὺ δύσκολο και πολὺ επικίνδυνο, γιατί ξεκολλᾶνε κομμάτια βράχου και γίνεται ἡ κλίσις ἐλαφρῶς ἀρνητική, πρᾶγμα που μᾶς δυσκόλεψε πολὺ. Από τὸ σημείο αὐτὸ, που εἶναι και τὸ ἀνώτερο σημείο που φθάσαμε, χωρίς καρφιά ἀσφαλείας πλέον, ἐπιχειρήσαμε νὰ βγοῦμε δυὸ-τρία μέτρα πιὸ πᾶνω και ἀπὸ ἐκεῖ λίγο δεξιὰ νὰ φθάσουμε στο πατάρι με τὸ θάμνο, ὅπου τελειώνει οὐσιαστικὰ και ἡ δύσκολη ἀναρρίχησης. Κατὰ τὴ δεύτερη προσπάθεια ὁ πρῶτος της σχοινοσυντροφίᾳ ὑπέστη μιὰ πτώσι 5-6 μέτρων. Ὑλικὸ ἄλλο δὲν εἶχαμε και ἡ ώρα ἦταν τότε τρεῖς και μισή. Σε δύο ὥρες σκοτεινίαζε και εἶχαμε συμπληρώσει ἐννέα ὥρες συνεχούς ἀναρρίχησης. Έτσι ἀποφασίσαμε νὰ ἐπιστρέψουμε. Μετὰ ἀπὸ δύο ραπέλ φθάσαμε στο σημείο ὅπου και τελικὰ διανυκτερεύσαμε λόγω ἀδυναμίας ἀνακλήσεως τοῦ σχοινοῦ μᾶς.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ 4

Λ. Λεοντιάδης-Ι. Παπαναγιώτου-Θ. Παππᾶς

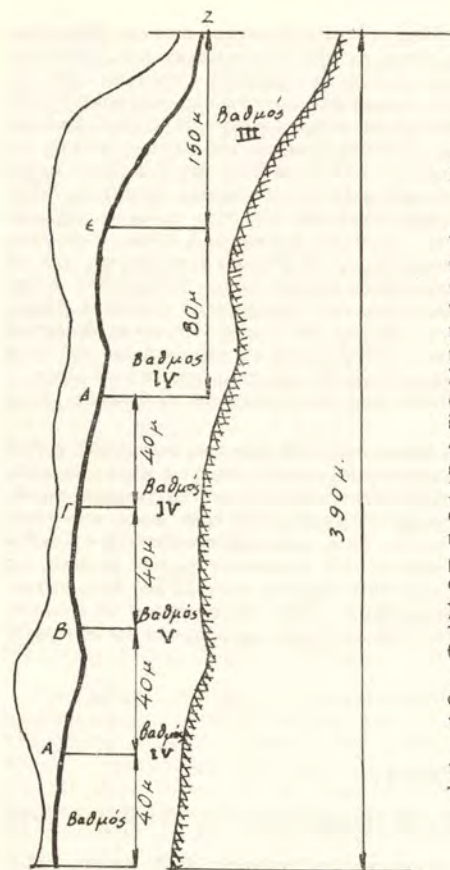
Ἐπανάληψις διαδρομῆς Σ. Βασιλόπουλου-Λ. Λεοντιάδης-Μ. Παρασκευαῖδης (βλ. «Τὸ Βουνὸ» 1959, σελ. 145).

Ἀρχίζουμε στὶς 6.30 π.μ., με πρῶτον τὸν Ι. Παπαναγιώτου και ἀνεβαίνουμε τὸ πρῶτο τμήμα Α-Β, ὕψομ. διαφοράς 90 μ., σε 1 ὥρα 30', δηλ. 15' ἀργότερα ἀπὸ τὴ σχοινοσυντροφία που χάραξε τὴ διαδρομή. Αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως στὸν σφοδρὸ ἀνεμο, ὁ ὁποῖος μᾶς ἀνάγκασε νὰ περιμένουμε. Καρφί δὲν χρησιμοποίησαμε, ὅπως εἶχαμε χρησιμοποίησει στην πρώτη ἀνάβασι. Στο τμήμα ΒΓ πρῶτος στο σχοινὶ μπαίνει ὁ Λ. Λεοντιάδης. Έδω κερδίζουμε ἀρκετὸ χρόνο. Μετὰ ἀπὸ δυὸ ὥρες βρισκόμαστε στο μεγάλο ζωνάρι, διανύοντας ὑψομετρικὴ διαφορά 180 μ. Καὶ ἐδῶ δὲν χρησιμοποίησαμε κανένα καρφί (στη πρώτη διαδρομὴ εἶχαμε χρησιμοποίησει δύο). Στο τελευταῖο τμήμα της διαδρομῆς ΒΓ, με μιὰ μικρὴ ἀριστερὴ τραβέρσα, παρεκλίνουμε λίγο ἀπὸ την ἀρχικὴ διαδρομή, για νὰ ἐπιταχύνουμε τὸν ρυθμό. Στὶς 10 π.μ. βρισκόμαστε στο μεγάλο ζωνάρι. Ξεκουραζόμαστε λίγο, διασχίζουμε τὸ ζωνάρι και στὶς 11 ξεκινᾶμε τὸ τμήμα ΔΕ (ὕψ. διαφοράς 350-400 μ.), με πρῶτον στο σχοινὶ τὸν Θ. Παππᾶ, ἀκολουθώντας ἀκριβῶς την πρώτη διαδρομὴ ἀπὸ τὴ χαρακτηριστικὴ καπνοδόχο. Έδῶ χρησιμοποιοῦμε τὸ μοναδικὸ καρφί της διαδρομῆς μᾶς μέσα στην καπνοδόχο. Μετὰ την καπνοδόχο δὲν ἀκολουθήσαμε ἀκριβῶς την ἀρχικὴ διαδρομή. Ανεβαίνουμε μιὰ πλάκα 20 μ. περίπου (III+) και στο τέλος πρὸς την κορυφή, ξεναβρίζουμε πάλι την πρώτη διαδρομὴ, την ὁποία και ἀκολουθοῦμε ἀκριβῶς, για νὰ καταλήξουμε—μετὰ ἀπὸ δεκάλεπτη πορεία πᾶνω στην κορυφογραμμὴ—στην κορυφή, στην ὁποία κοντὰ βρίσκεται τὸ γνωστὸ πηγαδάκι, στὶς 13.30'. Συνολικῶς μᾶς χρειάστηκαν 7 ὥρες, δηλ. 6 ὥρες καθαρῆς ἀναρρίχησης και μιὰ ὥρα ἀναπαύσεως και τραβερσαρίσματος τοῦ μεγάλου ζωνarioῦ.

Μιὰ διμελὴς γρήγορη σχοινοσυντροφία θὰ πρέπει νὰ τελειώσει τὴ διαδρομὴ αὐτὴ σε 4.30' ὥρες περίπου. Τὸ δυσκολότερο πέρασμα ἦταν, κατὰ την γνώμη μᾶς, ἡ καπνοδόχος στο τμήμα ΔΕ.

Σύμφωνα με τις τελευταῖες ἀπόψεις που ἔχουν ἀρχίσει νὰ ἐπικρατοῦν στην Ο.Δ.Ο.Α. ἐν σχέσει με την βαθμολογία τῶν δυσκολιῶν τοῦ βράχου—κυρίως μετὰ ἀπὸ την στενότερη ἐπαφή μᾶς με τοὺς ξένους ἀναρριχητὰς στην Ἑλλάδα και στὶς Ἀλπεῖς—δὲν νομίζουμε ὅτι τὴ διαδρομὴ αὐτὴ θὰ μπορούσαμε νὰ την χαρακτηρίσουμε γενικῶς πᾶνω ἀπὸ μέτρια δύσκολη ἀνώτερο ὄριο, ἀν και εἶχε τουλάχιστον τέσσερα πέρασματα IV και IV+.

ΔΙΑΔΡΟΜΗ 5

Σ. Πίσσαλας-Β. Χατζηεμμανουήλ

Ἡ διαδρομὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν βᾶσιν τοῦ βράχου πρὸς τὴν πλευρὰ τῆς θάλασσης, κοντὰ σὲ μιὰ λοξὴ σχισμὴ. Προχωροῦμε περὶ τὰ 40 μ. ἔξω ἀπὸ τὴν σχισμὴ, ἕως ἑνα μικρὸ πατάρι IV καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, ἀνεβαίνοντας μιὰ πλάκα 5 μ. V, φθάνουμε μετὰ 40 μ. σὲ ἕνα μικρὸ ζωνάρι, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν σχισμὴ καὶ ἔχει μῆκος 7 μ. Ἀπὸ ἐκεῖ μέσα στὴν σχισμὴ, σὲ βράχο πολὺ λεῖο, χωρὶς πιασίματα εὐκόλα καὶ σχισμὲς γιὰ καρφί, στηριζόμενοι στὴν πλάτη καὶ χέρια-πόδια, περνώντας ἕνα δίδρο, φθάνουμε σὲ ἕνα ἀρνητικὸ κομμάτι ὕψους 4 μ. VI ποὺ μὲ τὴν βοήθεια σκάλας καὶ 4 καρφιῶν, σὲ ἐπισφαλεῖς σχισμὲς, φθάνουμε 40 μ. μέσα στὴν σχισμὴ IV. Ἀπὸ ἐδῶ πότε μέσα στὴν σχισμὴ καὶ πότε ἔξω, σὲ λεῖο βράχο ἀπὸ νεροφαγώματα καὶ ἐκτεθειμένη πλάκα, φθάνουμε σὲ ἕνα μικρὸ πατάρι 40 μ. IV καὶ προχωροῦμε πλέον σὲ κανονικὸ βράχο, μὲ πιασίματα καὶ σχισμὲς γιὰ καρφιὰ ἄλλα 80 μ. IV. Ἀπὸ ἐδῶ ὁ βράχος πολὺ πιὸ εὐκόλος καὶ σταθερός, καὶ συνεχίζεται πότε ἐπάνω ἀπὸ τὸ ζωνάρι ἕως τὸν αὐχένα, γιὰ τὴν θάλασσα 150 μ. III.

Ἀπὸ τὸν αὐχένα ἔγινε ἡ κατὰβασις πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, περνώντας μέσα στὴν θάλασσα, φθάνουμε στὸ σημεῖο ἐκκινήσεως.

Γενικὰ ἡ ἀναρρίχσις εἶναι IV βαθμοῦ, καίτοι ξεκινώντας κανεὶς ἀπὸ κάτω, νομίζει πὼς δὲν θὰ συναντήσει πολλὰς δυσκολίες.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
CLUB ALPINE HELLENIQUE

Φωτ. Μιχ. Δέφνερ

Ὀλυμπος — Στεφάνι (2.909 μ.) — βορειοδυτικὴ ὀρθοπλαγιά
Mont Olympe — Stéfani (2.909 m.) — face nord - ouest

ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
VOIES D'ESCALADE EN GRÈCE

Πρώτη διαδρομή: E. Comici - A. Escher, 25 Ιουνίου 1934, πολύ δύσκολη, ύψ. διαφορά 250 μ., ώρες 3. («Τὸ Βουνὸν» 1935, σελ. 39).

Σημείον ἐκκινήσεως: Καταφύγιον Γ' Ὀλύμπου Ε.Ο.Σ., (ὕψ. 2.650 μ.). Βρίσκεται στὸ ὄροπέδιον Προφ. Ἡλίας καὶ εἶναι εὐκόλα προσιτὸ ἀπὸ τὶς δύο συνηθισμένες ἀναβάσεις τοῦ Ὀλύμπου:

1. Λιτόχωρο—Ἀσυλο Μουσῶν—Σκούρτα—Καταφύγιον Γ' (8 ὥρες).
2. Καταφύγιον Β' Ε.Ο.Σ. (ὕψ. 1.900 μ.)—Γούρνα Σκολιοῦ—Τραβέρσα Ζωναριῶν—Καταφύγιον Γ' (5 ὥρες).

Πρόσβασις: Καταφύγιον Γ'—Διάσελο Πόρτα (στὴ βάση τῆς Β.Α. ὀρθοπλαγιάς τοῦ Στεφανιοῦ), 10'.

Διαδρομή: Ἐκκίνησις περίπου 30 μ. δεξιὰ ἀπὸ τὴν κόψι. Ὑπέρβασις μικρῶν ρηγμάτων τοῦ βράχου, μετὰ λοξῶς δεξιὰ κατεύθυνσι, ὁδηγεῖ μετὰ 30 μ. περίπου σὲ ὀριζόντια διάβασιν πρὸς τὰ δεξιὰ πάνω στὸ βράχο. Ἐνα προσπέρασμα δεξιὰ— περίπου 10 μ., μέχρι τοῦ σημείου ὅπου ἡ παρεῖα δὲν προεξέχει— ἐπιτρέπει περαιτέρω προώθησιν. Ἀνέβασμα λοξῶς δεξιὰ, σὲ ἔδαφος ἐξαιρετικὰ σαθρὸ (IV) θὰ ὁδηγήσῃ μετὰ 20 μ. σὲ ἄλλη ὀριζόντια διάβασιν— πάλιν πρὸς τὰ δεξιὰ— ὅπου μιὰ κατακόρυφη σχισμὴ, ὕψους 15 μ. περίπου (V), ὁδηγεῖ σὲ χαρακτηριστικὸ μεγάλο παράθυρο, τὸ ὁποῖο σχηματίζεται ἀπὸ ἓνα βράχο ποῦ ἀκουμπάει στὴν πλευρὰ τοῦ βουνοῦ καὶ ἀνοίγεται 50 μ. πρὸς τὰ ἄνω καὶ δεξιὰ. Μετὰ τὸ τέλος τῆς σχισμῆς ἡ ἀναρρίχησις συνεχίζεται πρὸς τ' ἀριστερὰ (III) γιὰ νὰ ὁδηγήσῃ μετὰ 50 μ. στὴν κόψιν τοῦ βουνοῦ. Ἀνάβασις πάνω στὴν κόψιν, σὲ πολὺ σαθρὸ βράχο, ἐπὶ 30 μ. περίπου καὶ ἐν συνεχείᾳ προώθησις λοξῶς ἀριστερὰ πρὸς τὴν βορειοανατολικὴ ὀρθοπλαγιά ὁδηγοῦν μετὰ 30 μ. ἀκόμη στὴ βάση κατακορύφου καπνοδόχου 40 μ. περίπου. Ἡ ἀναρρίχησις συνεχίζεται μέσα ἀπὸ τὴν καπνοδόχον (V), μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας ἐν συνεχείᾳ ἀνέβασμα θὰ ὁδηγήσῃ καὶ πάλιν στὴ μεγάλη κόψιν. Ἡ διαδρομὴ θὰ συνεχισθῇ πάνω στὴν κόψιν— ποῦ σιγά-σιγά ἰσιώνει— μετὰ ἀνεβοκατέβασμα διαφόρων πυργίσκων ἀπὸ λιθοσωρούς, γιὰ νὰ καταλήξῃ τελικὰ στὴν κορυφή.

Ἐπιστροφή: Ἀπὸ τὸν γνωστὸ εὐκόλον κλασσικὸ δρόμον τοῦ Στεφανιοῦ: Κορυφή—λούκι (ἀνατολικὴ ἀνοικτὴ χαράδρωσις)—ἀρχὴ Ζωναριῶν—Καταφύγιον Γ'. (40')

Première ascension: E. Comici - A. Escher, 25 juin 1934, très difficile, dénivellation 250 m., durée 3 heures. («To Vouno» 1935, page 39).

Point de départ: Refuge du C.A.H. «C» du mont Olympe (alt. 2.650 m.). Se trouve au plateau Prophitis Ilias et est aisément accessible par les deux parcours habituels du mont Olympe:

1. Litochoron—Asile des Muses (Assylon Mousson)—Skourta—Refuge «C» (durée 8 heures).
2. Refuge «B» du C.A.H. (alt. 1.900 m.)—Gourna Skolio—traversée des pierriers—Refuge «C» (durée: 5 heures).

Marche d'approche: Du refuge «C» au col Porta (au pied de la face nord-ouest du sommet Stéfani) 10'.

Itinéraire: Départ à environ 30 m. à droite de l'arête. Un dépassement de fentes-brèches du rocher, dans une direction oblique-diagonale vers la droite, conduit, après 30 m. environ, à un passage horizontal sur le rocher qui se trouve à notre droite. Le dépassement de celui-ci de droite, environ 10 m. jusqu'à l'endroit où le flanc n'est pas saillant, permet de continuer la montée.

Une montée oblique-diagonale vers la droite, sur une surface extrêmement friable (IV) aboutit, 20 m. après, à un autre passage horizontal, de nouveau vers la droite. Là une faille verticale, d'une hauteur de 15 m. environ (V), conduit à une fenêtre particulièrement grande, qui est formée par un roc appuyé sur le flanc de la montagne et qui s'ouvre sur une distance de 50 m. vers le haut et à droite.

Après la fin de la faille l'escalade continue vers la gauche (III) pour aboutir, 50 m. après, à l'arête du mont.

Monter de 30 m. sur cette arête, sur un rocher très friable, et par la suite monter obliquement-diagonalement à gauche, vers la face nord-est et aboutir après 30 m. au pied d'une cheminée verticale de 40 m. environ. L'escalade continue par le fond de cette cheminée (V) après la fin de laquelle une montée conduit de nouveau à la grande arête. Le parcours continue sur l'arête, qui peu à peu s'aplanit avec des montées et des descentes de différents tas formés d'amas de pierres, pour aboutir finalement au sommet.

Retour: Par la voie connue de Stéfani au sommet Louki (—brèche-fente ouverte vers l'est)—début des pierriers—refuge «C» (40').

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
CLUB ALPIN HELLÉNIQUE

Φωτ. Μιχ. Δέφνερ

Ὀλυμπος—Σκάλα (2.866 μ.)—βορειοδυτικὴ ὀρθοπλαγιά
Mont Olympe—Skala (2.866 m.)—face nord-ouest

ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
VOIES D'ESCALADE EN GRÈCE

Πρώτη διαδρομή: M. Botteri - Κώστας Νάτσας, 7 Αυγούστου 1938, δύσκολη, ώρες 3. («Το Βουνό» 1940, σελ. 128).

Σημείον εκκινήσεως: Καταφύγιον Γ' Όλύμπου Ε.Ο.Σ. (ύψ. 2.650 μ.). Βρίσκεται στο όροπέδιον Προφ. Ήλίας και είναι εύκολα προσιτό από τις δύο συνηθισμένες αναβάσεις του Όλύμπου: 1. Λιτόχωρον—Άσυλο Μουσών—Σκούρτα—Καταφύγιον Γ' (8 ώρες).

2. Καταφύγιον Β' Ε.Ο.Σ. (ύψ. 1.900 μ.)—Γούρνα Σκολιού—Τραβέρσα Ζωναριών—Καταφύγιον Γ' (5 ώρες).

Πρόσβασις: Καταφύγιον Γ'—Διάσελο Πόρτα—βάσις της δυτικής ορθοπλαγιάς του Στεφανίου—μεγάλο άνοιγμα που χωρίζει το Στεφάνι από τον Μύτικα (Στριβάδα)—Βάσις δυτικής ορθοπλαγιάς του Μύτικα—Βάσις Β.Δ. ορθοπλαγιάς Σκάλας.

Διαδρομή: Εκκινήσεις από μια χαράδρῳσι—που κατά διαστήματα γίνεται καπνοδόχος—ανάμεσα στη Σκάλα και στις πτυχώσεις της Β. ορθοπλαγιάς του Σκολιού. Τριάντα μέτρων περίπου ανέβασμα από την χαράδρῳσι καταλήγει σε άρνητικό βράχο. Τραβέρσα 6 μ. δεξιά σε ζωνάρι και προώθησις άριστερά οδηγούν και πάλι στη χαράδρῳσι. Αναρρίχησης μέσα από αυτήν θα καταλήξει μετά από μερικά μέτρα σε δεύτερο άρνητικό βράχο, ο οποίος παρακάμπτεται πάλι από δεξιά, για να ακολουθήσει ανέβασμα ανάμεσα σε σχισμές και μεγάλα σκαλοπάτια προς τ' άριστερά, που θα καταλήξει και πάλι στη χαράδρῳσι. Η αναρρίχησης συνεχίζεται και πάλι μέσα σ' αυτήν έως ένα μεγάλο κρεμαστό βράχο. Από το σημείο αυτό τραβερσάρισμα σ' ένα φαρδύ ζωνάρι γυρτό προς τα έξω άριστερά—πέρα από ένα μυτίκι, σε άνοιχτή πλαγιά, πάνω από τους τεράστιους κρεμαστούς βράχους του κατωτέρου τμήματος—και εν συνεχεία ανέβασμα κατ' ευθείαν επάνω, στην πάρα πολύ εύθραυστη και εκτεθειμένη πλαγιά, θα οδηγήσουν 20 μ. περίπου δεξιά από την κορυφή.

Επιστροφή: Από τη Σκάλα από τους συνηθείς δρόμους προς τα καταφύγια Α' ή Β' ή Γ'.

Première ascension M. Botteri-Costas Natsis, 7 Août 1938, escalade difficile, durée 3 heures. («Το Βουνό» 1940, page 128).

Point de départ: Refuge du C.A.H. «C» du mont Olympe (alt. 2.650 m.). Se trouve au plateau Prophitis Ilias et est aisément accessible par les deux parcours habituels du mont Olympe:

1. Litochoron—Asile des Muses (Assylon Mousson)—Skourta—Refuge «C» (durée 8 heures).
2. Refuge «B» du C.A.H. (alt. 1.900 m.)—Gourna Skolio—Traverse des pierriers—Refuge «C» (durée: 5 heures).

Marche d'approche: Du refuge «C» au col Porta. Pied de la face ouest du sommet Stéfani (Trône de Zeus). Grande brèche qui sépare les sommets Stéfani et Mytikas. Couloir Strivada. Pied de la face ouest de Mytikas. Pied de la face nord-ouest du sommet Skala.

Itinéraire: Départ d'une fente qui, par intervalles, devient une cheminée, entre Skala et les replis de la face nord du sommet Skolio. Une montée de 30 m. environ, par la faille, aboutit à un rocher en surplomb. Traversée de 6 m. vers la droite, sur replat, avancer vers la gauche et arriver de nouveau à la faille. Une montée par le fond de celle-ci aboutit, quelques mètres après, à un deuxième rocher en surplomb qui sera également dépassé du côté droit. On continue la montée entre des failles et de grands gradins vers la gauche, et on aboutit encore une fois à la faille. La montée continue de nouveau par le fond de celle-ci jusqu'à un roc suspendu. De ce point traverser un large replat penché en dehors vers le côté gauche, continuer au-delà à une pointe vers une pente découverte, au-dessus des énormes rochers en équilibre de la partie inférieure, et par la suite monter directement sur la pente extrêmement friable et exposée qui aboutit à un point situé environ 20 m. à la droite du sommet.

Retour: De Skala par une des voies habituelles, vers les refuges «A», «B» ou «C».

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ

Αποχαιρετώντας το καλοκαίρι και χαιρετίζοντας την είσοδο του χειμώνα, ένα καινούργιο καταφύγιο ήρθε να προστεθή στα ως σήμερα όρευνα κτίσματα του Συνδέσμου μας. Ίσως γιατί αυτό πρόκειται, ιδιαίτερα, να εξυπηρετήσει χειμερινές ορειβατικές ανάγκες και μάλιστα χιονοδρομικές, έγινε ώστε, το «σκηνικό» που στήθηκε για τον έορτασμό αυτόν, να είναι καθαρά χειμερινό.

Πραγματικά, όταν το Σάββατο 20 Οκτωβρίου ξεκινούσαν οι ομάδες των προσκαλεσμένων και των μελών του Συνδέσμου μας, από διάφορες πόλεις και σημεία της χώρας μας, για να παρευρεθούν την επομένη το πρωί στα εγκαίνια του μόλις συμπληρωθέντος μεγάλου καταφύγιου του Τυμφρηστού, πάνω από το Καρπενήσι, ολόκληρη ή Ελλάδα ήταν σκεπασμένη με πυκνή νέφωση, που στα χαμηλώματα έριχνε άσταμάτητη βροχή και στα ψηλώματα χιονόνερο, αν όχι και χιόνι.

Όλα αυτά όμως δεν εμπόδισαν εκατόν πενήντα περίπου πρόσωπα να δώσουν το παρόν, το πρωί της Κυριακής 21 Οκτωβρίου, στο νέο αυτό ωραίο καταφύγιο, στα 1840 μέτρα, στον «Διαβολότοπο» του Τυμφρηστού, που τώρα θα πρέπει—όπως σωστά ειπώθηκε—ν' αλλάξει όνομα, αφού το μεγάλο και μεγαλοπρεπές εκεί κτίριο δίδωνει πλέον μακριά κάθε διαβολικόν έν-όχι όμως και τους άερηδες, που φαίνεται πως πάντα εκεί φυσούν!

Μέσα στον άέρα αυτόν, που μαστίγωνε τσουχτερά, διαβάστηκε ο άγιασμός, με παρόντες, τους πρώην ύπουργούς και βουλευτάς κ.κ. Κων. Τσάτσο και Χρυσ. Καραπιπέρη, τον Νομάρχη Εύρυτανίας κ. Θεόδ. Τσαούση, τον Δήμαρχο Καρπενήσιου κ. Γεώργ. Κουτσιμπό, άλλες πολιτικές και στρατιωτικές προσωπικότητες της πόλεως και πολλούς δημοσιογράφους, που αντιπροσώπευαν τις περισσότερες άθηναϊκές εφημερίδες.

Επί κεφαλής των εκπροσώπων του Συνδέσμου μας βρισκόταν ο Α'. Αντιπρόεδρος του Κεντρικού Συμβουλίου, βουλευτής κ. Λαμ. Εύταξίας, ενώ ή άπουσία του Προέδρου κ. Βασ. Λεοντοπούλου όφείλετο σε ταξίδι του στο έξωτερικό.

Την ώρα του άγιασμού, μέσα στην όμίχλη, στο Καταφύγιον του Τυμφρηστού
(Φωτ. Δ. Λονκίσα)

Μετά τον άγιασμό προσεφέρθησαν στους φιλοξενούμενους άναψυκτικά και κατόπιν παρετέθη γεύμα.

Στις προσφωνήσεις που ακολούθησαν, ο κ. Λαμ. Εύταξίας εξέδηλσε την εύγνωμοσύνη όλων για την κρατική συμβολή στην προσπάθεια του Συνδέσμου μας, έτόνισε την σημασία του νέου αυτού όρεινού κτίσματος και εξέφρασε την πεποίθησι πως σύντομα θα γιορτάσουμε και τα εγκαίνια του καταφύγιου της Οίτης, ώστε, μαζί με το νέο καταφύγιον των Βαρδουσίων—και τα άλλα γειτονικά, ή Ρούμελη να διαθέτει μια σημαντική άλυσίδα όρεινων κτισμάτων.

Ο Δήμαρχος Καρπενήσιου εξέφρασε την εύγνωμοσύνη της πόλεως του για την άνεγερσι του τόσον χρήσιμου τουριστικώς αυτού κτιρίου, το όποιον ύποσχέθηκε να το περιβάλλουν όλοι με άγάπη και ενδιαφέρον, κατέληξε δε ως εξής:

«Εύχομαι εξ όλης ψυχής όπως το Καταφύγιον αυτό, το όποιον εγκαίνιαζει σήμερα ο Όρειβατικός Σύλλογος, αποβεί αίτια περαιτέρω διάδοσεως της άγάπης των νέων προς τας όρειβατικές αναβάσεις και την χιονοδρομίαν, αύξήσεως της τουριστικής κινήσεως της περιοχής μας και εκτιμήσεως των φυσικών καλλόνων της. Μαζί με τας εύχάς μου, άπευθύνω συγχαρητήρια προς εκείνους οι όποιοι είχαν την πρωτοβουλίαν του έργου και συνετέλεσαν εις την πραγματοποιήσιν του, με κόπους και φροντίδας, με τους όποιους έσημειώθη ένα ακόμη άξιόλογον βήμα διά την πρόοδον του τόπου μας, εις τον τομέα αυτόν».

Ο Νομάρχης κ. Θεόδ. Τσαούσης σημείωσε πως το έργον που σήμερα εγκαινιάζεται είναι ένα ακόμη δείγμα της συνεπείας και συνεχείας των επιδιώξεων του Έλληνικού Όρειβατικού Συνδέ-

δέσμου, πού προσέδωσε, δικαιολογημένα, στὸν ἐορτασμὸ αὐτὸν τὴν μορφή μιᾶς Πανελληνίου Συγκεντρώσεως — σὰν τὴν καθιερωμένη ἀπὸ τὰ Τμήματα Ἀθηνῶν καὶ Πατρῶν, μὲ πρωτοβουλία τοῦ ἀξέχαστου Σωτ. Γεροκωστοπούλου, ἐτήσια Πανελλήνια Ὁρειβατικὴ Συγκέντρωση. Ἐτόνισε κατόπιν, πὼς οἱ Εὐρυτάνες εἶναι εὐγνώμονες πρὸς τὸν κ. Κων. Τσάτσο καὶ τὸν Ε.Ο.Σ. γιὰ τὸ ἔργο αὐτὸ καὶ τοῦτο γιατί ὁ πρῶτος, ὡς ἀρμόδιος κυβερνητικὸς φορεὺς, περιέβαλε μὲ ἐμπιστοσύνη καὶ ἐνίσχυσε τὴν πρωτοβουλία τοῦ Ὁρειβατικοῦ, χάρις στὴν ὁποῖαν «ἐνα ἐκπολιτιστικὸν ἔργο μεγάλης σημασίας ἐρχεται νὰ βοηθήσει γενικῶς τὴν προσπάθεια ἀναπτύξεως τῆς Εὐρυτανίας καὶ ἀκόμα, γιατί ἡ Ὁρειβασία παιδαγωγεῖ, διδάσκει τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τρέπει πρὸς τὴν φιλοσοφίαν».

Ἀνταποκρινόμενος στὴν προτροπὴν τοῦ κ. Εὐταξία καὶ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ παλαιοῦ μαθητῆ του — ὅπως εἶπε — κ. Τσαούση, ὁ καθηγητὴς καὶ ἀκαδημαϊκὸς κ. Κων. Τσάτσος, βρῆκε λόγια ἐξαιρετικὰ ὠραία, μὲ τὰ ὁποῖα τόνισε τὴν σημασία τοῦ ἐπιτελεσθέντος ἔργου.

«Τὰ δύσκολα ἔργα γίνονται — εἶπε — ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες, οἱ ὁποῖοι συμβάλλουν στὸν ἐπιδικώμενο σκοπὸ. Ἡ Πολιτεία ἔκαμε τὸ καθήκον της καὶ ἐγώ, φορεὺς της, ὑπερέτησα τὸ καθήκον αὐτό. Ὁ Ὁρειβατικὸς ὅμως ἔκαμε κάτι περισσότερο, διότι ἐργάζεται ὡς σύνολον, διὰ σκοποῦς οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι κατανοητοὶ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, ἴσως γιατί εὐρίσκονται μακριὰν τους. Ἀλλὰ λόγω ἀνωτέρας στάθμης τῶν ἡγουμένων αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι τελειῶς ἀνιδιοτελῶς ἐργάζονται, οἱ σκοποὶ αὐτοὶ ὁλοκληροῦνται. Ὁ Ἑλληνικὸς Ὁρειβατικὸς Σύνδεσμος εὔρε, δικαίως, τὴν κατανοήσιν τῆς ὁποίας ἐπρεπε νὰ τύχει, διὰ νὰ δημιουργηθῇ τὸ πλεόν σημαντικὸν καὶ τὸ ὠραιότερον τῶν ἐλληνικῶν καταφυγίων. Τὸ καταφύγιον αὐτὸ θὰ συμβάλει εἰς τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Καρπενησίου καὶ τῆς περιοχῆς του, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔργον αὐτὸ πρέπει νὰ γνωστῇ καὶ νὰ ἀναγνωρισθῇ ἀπὸ τὸ εὐρύτερο κοινόν, ἰδιαίτερος μὲ τὴν συμβολὴν τοῦ Τύπου».

Ἀφοῦ ἐτόνισε τὴν σημασία τὴν ὁποῖαν ἔχει ἡ συμβολὴ τοῦ Τύπου εἰς τὴν καταβαλλομένην ἀπὸ τὸν Σύνδεσμόν μας προσπάθεια, πρὸς γνωριμία καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ὁρεινῆς Ἑλλάδος, ὁ κ. Τσάτσος συνέχισε ὡς ἑξῆς:

«Ἀγνοοῦν ἄνθρωποι εἶναι οἱ βουνήσιοι καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀνοιχτῆς θάλασσης. Ἡ Ὁρειβασία εἶναι ἕνας τρόπος παιδείας καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀποψιν, τὸ ἔργον τοῦ Ὁρειβατικοῦ ἔχει μεγάλη σημασία διὰ τὴν ἡθικὴ διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ μας. Τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον σήμερον ἐγκαινιάζουμε εἶναι ἕνα μεγάλο ἔργο τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Εὐχόμαι ἡ ἡμέρα αὕτη νὰ ἀποτελέσει μία νέα ἀφετηρία εἰς τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρειβατικοῦ Συνδέσμου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει σημασία εἶναι ἡ προσφορὰ ἐκείνων πού ἐπέτελεσαν τὸ ἔργον αὐτὸ καὶ ὅχι ἐκείνων οἱ ὁποῖοι, ὅπως ἐγώ, κατὰ καθήκον τὸ ἐβοηθήσαμε».

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλλην. Φωτογραφικῆς Ἑται-

ρείας κ. Κων. Παπακυριακοῦ, ἔφερε τὸν χαιρετισμὸ καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς Ε.Φ.Ε. καὶ τῶν μελῶν τῆς πρὸς τὸν Ε.Ο.Σ. καὶ ἐτόνισε τὴν ἀλληλεξάρτησιν πού ὑπάρχει σὲ ἐκδηλώσεις ὅπως ἡ Ὁρειβασία καὶ ἡ Φωτογραφία.

Τὸν χαιρετισμὸ τῆς «Γ' Παρθενίας Ζωῆς» ἔφερε ἡ δις Εὐγενία Γολέμη, μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Γ.Ζ., πού τελειώνοντας τὴν ὁμιλία της τόνισε, πὼς ἡ «Γ' Παρθενία Ζωῆς», «θαυμάζει τὸ πολιτιστικὸν ἔργον τοῦ ἀδελφοῦ Ε.Ο.Σ.» καὶ τὸν συγχαίρει γι' αὐτὸ καὶ γιὰ τὴν «μὲ ἐνθουσιασμὸ καὶ ἀμείωτο ζῆλον ἐκδηλουμένην συνεχή αὐτὴν προσπάθειαν καὶ τοῦ εὐχεται νὰ δυνηθεῖ καὶ ἀναγεῖρῃ εἰς ὅλα τὰ βουνὰ τῆς Ἑλλάδος παρόμοιες φιλόζωνες ἐστῆς, στίς ὁποῖες ὁ κουρασμένος ὀρειβάτης θὰ μπορεῖ, τίς μὲν καλοκαιρινὰς νύχτας ν' ἀκούει τίς προσκαλεστικὰς φωνὰς τῶν φαρυγγίων καὶ τοῦ θεοῦ Πανὸς τὴν γλυκεῖα φλογέρα, τίς δὲ βαρυχειμωνιὰς νὰ βρίσκει καλωσυνάτην ζεστασιά καὶ θαλπωρή, ἀληθινὴ προστασία ἀπὸ τὴ μανία τῶν ἀγριεμένων στοιχείων τῆς φύσεως».

Πρῶτος ὁμιλητὴς ἐκ μέρους τοῦ Ε.Ο.Σ., πού διαδέχθηκε τοὺς ξένους μας, ἦταν ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Ἀθηνῶν — στὸ ὁποῖον ὑπάγεται, ὡς γνωστὸν καὶ ἡ τόσο δραστήρια Ὁρειβατικὴ Ὁμάς μας τοῦ Καρπενησίου — κ. Μιχ. Δέφνερ. Ὁ κ. Δέφνερ τόνισε τὸ ἐνδιαφέρον, πού ἔχουν ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν ὀρειβασία καὶ τὴν χιονοδρομία οἱ νέοι τοῦ Καρπενησίου, ἐνδιαφέρον πού ἀποτελεῖ ἐγγύησιν γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τοῦ Καταφυγίου τοῦ Τυμφορηστοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ Σύνδεσμος ἐμπιστεύεται στὴν Ο.Ο. Καρπενησίου, μὲ τὸν δραστήριον ἀρχηγὸ της κ. Τάκη Φλέγκα.

Μίλησαν κατόπιν, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Θεσσαλονίκης κ. Μίνως Παπανικολάου, ὁ κ. Γ. Καμβουσιώρας (Τμήματος Σερρών), οἱ Πρόεδροι τῶν Τμημάτων, Κερκύρας Βασ. Εὐαγγελίου, Λαμίας Ἀθαν. Χονδρόπουλος καὶ Ἐλευσίνος Εὐάγγ. Λιάπης, ὁ Ταμίας τοῦ Τμήματος Βόλου κ. Βασ. Διαμαντῆς καὶ ὁ Ἐφορος τοῦ Τμήματος Λεβαδείας κ. Ἀλ. Ματθαίου, πού ἐξέφρασαν χαρὰ καὶ ἱκανοποίησιν γιὰ τὸ νέο αὐτὸ ἔργον τοῦ Συνδέσμου μας καὶ ἔφεραν τὸν χαιρετισμὸ τῶν μελῶν τῶν Τμημάτων τους.

Πρωτοτυπία εἶχε ἡ προσφώνησις τοῦ κ. Λιάπη, πού χειροκροτήθηκε ἰδιαίτερα: «Κραυγὴ χαρᾶς!»

Μία κραυγὴ χαρᾶς ἀκούγεται τώρα — δὲ στὴν κορυφὴ τῶν Γερανείων, ἀπὸ τὸ Τμήμα τοῦ Ε.Ο.Σ. τῆς Ἐλευσίνης, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν σημερινῶν ἐγκαινίων τοῦ Καταφυγίου τοῦ Τυμφορηστοῦ. Αὐτὴ τὴν κραυγὴ ἔχω ἐντολὴ νὰ μεταφέρω σὲ σὰς ἐδῶ:

«Χτῖστε σπίτια τοῦ βουνοῦ. Ὁρειβατικὰ καταφύγια χτῖστε, γιατί ἔτσι τὸ βουνὸ πλησιάζεται. Κι' ὅσο τὸ βουνὸ πλησιάζεις τόσο πιὸ πολὺ τὸ γνωρίζεις. Κι' ὅσο ἡ γνωριμία τοῦ βουνοῦ μεγαλώνει, τόσο στερεώνεται ἡ γνώσις τῆς Ἑλλάδας. Κι' ὅσο τὴν Ἑλλάδα γνωρίζεις, τόσο πιὸ πολὺ τὴν ἀγαπᾷς».

ΚΟΡΥΦΕΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ
(Φωτ. JOHN HARDING)

Ο ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΑΛΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ
(Φωτ. Λ. ΛΕΟΝΤΙΑΔΗ)

— Χαρά σέ σένα Ε.Ο.Σ. πού κάνεις ώστε ή
'Ελλάδα ν' αγαπιέται

—'Η 'Ελλάδα ν' αγαπιέται

— ν' αγαπιέται...»

Τὸν κύκλο τῶν ὁμιλητῶν ἔκλεισε ὁ γνωστός
δημοσιογράφος καὶ παλαίμαχος ὀρειβάτης κ.
'Ανδρέας Πάγκαλος, πού χαιρέτησε τὸ ἔργον τοῦ
Ε.Ο.Σ. ἐκ μέρους καὶ τῶν ἄλλων ἐκεῖ συναδέλφων
του.

Ἀφοῦ θυμῆθηκε —καὶ θύμισε— τὰ πρῶτα
ἐκεῖνα χρόνια, πού τὰ καταφύγια δὲν πρόσφεραν
παρὰ ἓνα στέγαστρο — καὶ αὐτὸ ὄχι πάντα “στε-
γανὸ” — διαπίστωσε τὴν τεράστια πρόοδο πού
σημειώθηκε καὶ σ' αὐτὸν τὸν τομέα τῆς ἐλληνικῆς
ὀρειβασίας καὶ τόνισε τὸ ἐνδιαφέρον πού ἐκδη-
λώνει ὁ Τύπος γιὰ τὸ ἔργον τοῦ Ε.Ο.Σ. «Πέρασε
—εἶπε— ἡ ἐποχὴ ἐκείνη, πού νεαροὶ γυρίζαμε τὰ
δημοσιογραφικὰ γραφεῖα, “ἐκλιπαρώντας” τὴν
δημοσίευσιν τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν ἄλλων
εἰδήσεων. Σήμερα ὁ Τύπος ἐρχεται ζητώντας εἰ-
δήσεις καὶ εἶναι πρόθυμος νὰ βοηθήσει μὲ τὴν
προβολὴ κάθε θετικοῦ ἔργου καὶ κάθε ἐπιτυχοῦς
πρωτοβουλίας».

Μέσα σὲ ἐξαιρετικὰ συγκινητικὴ ἀτμόσφαιρα,
ὅλοι οἱ εὐρισκόμενοι στὸ Καταφύγιον τραγοῦδη-
σαν τὸν Ἑθνικὸ Ὕμνον, μὲ τὸν ὁποῖον καὶ ἔκλει-
σε ὁ πανηγυρισμὸς τῶν ἐγκαινίων τοῦ εικοστοῦ
πέμπτου καταφυγίου τοῦ Συνδέσμου μας.

Παρὰ τίς ἄθλιες καιρικὲς συνθῆκες καὶ τὴν
πυκνὴ νέφωσι, ἔγινε ἀνάβασιν στὴν κορυφὴ τοῦ
Τυμφρηστοῦ, τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς, ἀπὸ ομάδα
στὴν ὁποῖαν συμμετεῖχαν καὶ δύο δημοσιογρά-
φοι.

Ἐξ ἄλλου, τὸ βράδυ τοῦ Σαββάτου ἔγινε
ἐνδιαφέρουσα κατατοπιστικὴ ἀνάπτυξις τῶν ἐπι-
διώξεων τοῦ Συνδέσμου μας, στὸ Τουριστικὸ ξε-
νοδοχεῖο τοῦ Καρπενησίου, πρὸς τοὺς δημοσιο-
γράφους καὶ τοὺς ἄλλους προσελθόντες γιὰ τὸν
εορτασμὸ τῶν ἐγκαινίων, ἀπὸ τὸν Γεν. Γραμμα-
τέα τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ε.Ο.Σ.

Ω.

ΧΙ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟῦ ΚΑΙ ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟῦ ΦΙΛΜ

Στὴν πόλιν τοῦ Trento τῆς Ἰταλίας ὁργανώ-
θηκε καὶ ἐφέτος, ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου ἕως 6
Ὀκτωβρίου, γιὰ ἐνδέκατο κατὰ σειράν χρόνον,
τὸ Φεστιβάλ Ὀρειβατικοῦ καὶ Ἐξερευνητικοῦ
Φίλμ. Ὁργανωταὶ του, ὁ Ἰταλικὸς Ὀρειβα-
τικὸς Σύνδεσμος καὶ ἡ Πόλις τοῦ Trento.

Στὰ πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Φεστιβάλ
αὐτοῦ ὁργανώθηκαν ἐπίσης ἡ 3η Διεθνὴς Ἑκ-
θεσις Βιβλίου τοῦ Βουνοῦ καὶ Ἐξερευνήσεων
καὶ ἡ 4η Διεθνὴς Συγκέντρωσις Ἀναρριχητῶν,
ἰδιαιτέρως διακριθέντων κατὰ τὸ τρέχον ἔτος
καὶ τὸ παρελθόν.

Κατόπιν ἐπισήμου προσκλήσεως τῆς Ὀργα-
νωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Φεστιβάλ πρὸς τὸν
Σύνδεσμόν μας, ἐξεπροσώπησε στίς ἐκδηλώσεις
τοῦ Trento τὸν Ε.Ο.Σ. ὁ κ. Στέλιος Βασιλό-
πουλος, συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν σύζυγό του.

Ὁ καθηγητὴς κ. Κ. Τσάτσος ἐγκαινιάζει τὸ
καταφύγιον τοῦ Τυμφρηστοῦ, μαζί μὲ τὸν ἀντι-
πρόεδρον τοῦ Κ.Σ. τοῦ Ε.Ο.Σ. κ. Α. Εὔταξια.

(Φωτ. Γ. Μωνοῖδη)

Στὴν κινηματογραφικὴ αὐτὴ ἀναμέτρσιν με-
τέσχον φέτος ἐνδεκα χώρες, μὲ τριάντα συνολι-
κῶς φιλμ 16 καὶ 35 χιλ., μικροῦ καὶ μεγάλου
μήκους.

Μιὰ μεγάλη ποικιλία θεμάτων, πλαισιωμένη
ἀπὸ σειρὰ ἥδη γνωστῶν ἀλλὰ καὶ νεοτέρων κι-
νηματογραφιστῶν, ἔδωσε καὶ φέτος μιὰ ἀρ-
κετὰ πλήρη εἰκόνα τῆς κατὰ τὴν διάρκειά τῆς
τελευταίας διετίας διεθνοῦς δραστηριότητος στὸν
τομέα τοῦ Βουνοῦ καὶ τῶν Ἐξερευνήσεων.

Ἀπὸ ἀπόψεως συμμετοχῆς, ὅσον καὶ γενικό-
τερα ἀπὸ ἀπόψεως ποιοτικῆς στάθμης, τὸ ἐφε-
τεινὸ Φεστιβάλ δὲν ἔφθασε ἴσως τὸ ἐπίπεδο
ἄλλων παλαιότερων, χωρὶς βεβαίως αὐτὸ νὰ
σημαίνει πὼς δὲν παρουσιάσθησαν ἐφέτος ἀξιό-
λογες ταινίες καὶ ἐνδιαφέροντα θέματα.

Ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν ἀπονομὴ τῶν
ἐπάθλων καὶ διακρίσεων, ἀποτελεσθεῖσα ἀπὸ
τοὺς κ. κ. Fernando di Gianmatteo (Ἰταλία)
πρόεδρον, Kurt Maix (Ἀυστρία), Alessandro
Mazzoni (Ἰταλία), S. Steinmann (Η.Π.Α.),
καὶ Guido Tonella (Ἰταλία) γιὰ τὴν U.I.A.A.,
συνελθούσα στίς 6 Ὀκτωβρίου στὸ θέατρον
Sociale ἀπένευμε, σὲ εἰδικὴ τελετὴ κατὰ τὴν
ὁποῖαν παρέστη ὁ Ἰταλὸς Ἱπουργὸς Τουρι-
σμοῦ καὶ θεαμάτων κ. Alberto Folchi καὶ πολλοὶ
γνωστοὶ ὀρειβάτες, τίς προβλεπόμενες διακρί-
σεις.

Ὅρισμένα ἀπὸ τὰ φιλμ πού διακρίθηκαν ὑπῆρ-
ξαν πράγματι καταπληκτικά:

Τὸ «Gran Premio Citta di Trento», γιὰ τὸ
καλλίτερον φιλμ 35 χιλ. ἀνεξαρτήτως κατηγο-
ρίας, ἀπενεμήθη στὸ «Galapagos, Lan-

«dung in Eden», του Heinz Sielman (Γερμανία). Ταινία γυρισμένη στο αρχιπέλαγος των Galapagos, με θέμα τη διαβίωση του ζωικού βασιλείου στα όμώνυμα νησιά.

«Rododendro d'Oro», για το καλλίτερο μεγάλο μήκος φιλμ 35 χιλ., με θέμα Βουνό, στο «Hindoukouush», των Sergiusz Sprudin και Witold Lesiewicz (Πολωνία), από την Πολωνική Αποστολή, στο όμώνυμο βουνό, που πάτησε την κορυφή στις 28 Αυγούστου 1961.

«Nettuno d'Oro», για το καλλίτερο φιλμ 35 χιλ. στην κατηγορία Έξερυνήσεων, στο «Scott's last journey», του John Read (Αγγλία), πιστή κινηματογραφική και φωτογραφική αναπαράσταση της τελευταίας Αποστολής στο Νότιο Πόλο του Robert Falcon Scott το 1912.

«Gran Premio del Club Alpino Italiano» (1.000.000 L.), για το καλλίτερο φιλμ 16 χιλ. ανεξαρτήτως κατηγορίας, στο Mont Blanc. Der Grosse Gratt von Peuterey, του Kurt Diemberger (Αυστρία), γυρισμένο κατά την διάρκεια αναβάσεως στο Mont Blanc από τους K. Diemberger και Franz Lindner, τον Σεπτέμβριο του 1961. Ξεκίνησαν από το val de Vigny, αναρριχήθηκαν στην Aiguille Noire, κατέβηκαν από τη Βόρεια ορθοπλαγιά της και έφθασαν την κορυφή από τη μεγάλη κόψη του Peuterey.

Η 3η Διεθνής Έκθεση Βιβλίου με συμμετοχή της Αυστρίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, της Γερμανίας (ανατολικής και δυτικής) της Ελλάδας, της Ιαπωνίας, της Ισπανίας και της Νορβηγίας, προσέφερε μια εξαιρετικά πλήρη και λεπτομερή εικόνα του διεθνούς εκδοτικού οργανισμού στον τομέα του βιβλίου και των Έξερυνήσεων. Φυσική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία, Έξερυνήσεις, Χλωρίδα-Πανίδα, Ορεινή Οικονομία, Αναβάσεις, Βιογραφίες, Κυνήγι και Ψάρεμα, Έγκυκλοπαίδεια του Βουνού κ.τ.λ., υπήρξαν μερικοί μόνον από τους τομείς τους οποίους εκάλυψε η όμοιολογμένως έξοχη αυτή παρουσίαση του Βιβλίου.

Με την ευκαιρία της 4ης Διεθνούς Συγκέντρωσης Αναρριχτών στην πόλη του Trento, παρέστησαν οι γνωστότεροι πρωταγωνιστές της διεθνούς αναρριχάσεως.

Σε ειδική τελετή ο Πρόεδρος της U.I.A.A. κ. Edmond d'Arcis απένευσε τιμητικές διακρίσεις σ' αυτούς κυρίως που διεκρίθησαν φέτος. Ανάμεσα τους οι Έλβετοι Hilti von Almen και Paul Etter, οι Αυστριακοί Erich Kremke, Leo Schloemer και οι Γερμανοί Peter Siegart, Reinhard Kauschke και Werber Bittner για την πρώτη χειμερινή στο Matterhorn (3-4 Φεβρουαρίου 1962). Ο Γερμανός Toni Kinshofer για την Nanga Parbat (1962). Οι Έλβετοι Giovanni Daguin και Renato Ottin για την direttissima της ανατολικής ορθοπλαγιάς του Matterhorn (13 Αυγούστου 1961)

και οι Guido Magnone, Walter Bonatti, Pierre Mazeaud, για διάφορες αποστολές.

Κατά την διάρκεια της παραμονής του στο Trento ο κ. Βασιλόπουλος είχε την ευκαιρία να έλθω σ' επαφή με πολλούς από τους γνωστούς Ευρωπαίους αναρριχτές και να συζητήσει μαζί τους θέματα τεχνικής, μεθόδων και ύλικου. Επίσης, με την ευκαιρία επιδείξεως αναρριχτικής διασώσεως από το Σώμα Ορειβατικών Διασώσεων του Trento, ο κ. Βασιλόπουλος ήλθε σε επαφή με τους υπευθύνους του Σώματος, οι οποίοι και του παρέσχον την δυνατότητα να μελετήσει επιστημονικά τις νεώτερες μεθόδους στον τομέα των ορειβατικών διασώσεων και να ενημερωθεί για τις τελευταίες εξελίξεις στο χρησιμοποιούμενο ύλικό.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τα ανωτέρω θέματα θα δοθούν προσεχώς από των στηλών του περιοδικού μας.

Ω.

ΕΝΑ "ΑΤΥΧΕΣ" ΣΧΟΛΙΟ

Στο τεύχος Οκτωβρίου 1962 του περιοδικού της Ο.Ε.Σ.Ε. «Εκδρομικά Χρονικά» δημοσιεύθηκε ένα "ατύχε"—με την επικήστερη κρίση—σχόλιο, σχετικό με την συγκληθείσα στη χώρα μας Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Ένώσεως των Ορειβατικών Συνδέσμων (U.I.A.A.). Διερωτάται κανείς γιατί η Ο.Ε.Σ.Ε., που "ηγείται στη χώρα μας του εκδρομικού και φυσιολατρικού κινήματος", καθώς επίσης και του τόσο χρήσιμου θεσμού των Ξενώνων Νεότητος, θέλησε να αναμειχθεί και να παρουσιάσει μια κακόπιστη κριτική, για ένα σοβαρό διεθνή οργανισμό όπως η U.I.A.A., παρασυρθείσα ίσως από κακοήθεις εισηγήσεις μερικών "άσπόνδων" φίλων της ελληνικής ορειβασίας. Και ερωτάται η Ο.Ε.Σ.Ε.: Ποιές θα ήταν οι αντιδράσεις των ηγετικών της στελεχών, αν ξαφνικά και αδικαιολόγητα αποφάσιζε ο Ε.Ο.Σ. να αρχίσει κριτική—και μάλιστα κακόπιστη, ίδιας ποιότητας με την δημοσιευθείσα, στο περιοδικό της—για τους διεθνείς οργανισμούς στους οποίους ανήκει η Ομοσπονδία Εκδρομικών Σωματείων και που αντιπροσωπεύει στη χώρα μας;

Όσον αφορά τώρα το περιεχόμενο του ψευδολόγου δημοσιεύματος, που θα θέλαμε, αν ο χώρος του περιοδικού αυτού δεν ήταν πολύτιμος, να το μεταφέρουμε στις στήλες μας, για να διαπιστώσουν και οι αναγνώστες μας ποιά "ύλη" προσφέρεται ως ορειβατικά νέα, είναι ανάξια ανασκευής. Αρχεί να τονισθεί πως είναι ίσως το πρώτο δημοσίευμα, σε οποιοδήποτε έντυπο ελληνικό ή ξένο, που καθίσταται της U.I.A.A. και δεν αμφισβάζουμε πως με λύπη θα πληροφορηθεί η Ο.Ε.Σ.Ε. πως κατέχει αυτό το προνόμιο. Ακόμη και τα περιοδικά των επισήμων και αναγνωρισμένων ορειβατικών και αναρριχτικών οργανώσεων της Γαλλίας, που υποτίθεται, σύμφωνα με το δημοσίευμα της Ο.Ε.

Σ.Ε., πως διαφωνούν προς την πολιτική της U.I.A.A., ούδέποτε έχουν δημοσιεύσει παρόμοια, ή ούδέποτε είδους, κριτική, ή έχουν εκφραστεί με τέτοιον τρόπο. Η μνεία εξ άλλου της υποτιθεμένης γαλλικής στάσεως, σε συνδυασμό με το άνοιξιμο ύψος του "άτυχους" σχολίου, εντοπίζουν ακριβώς, από ελληνικής πλευράς, τους εμπνευστές και συντάκτες του. Αρχεί η παράθεση λίγων μόνον γραμμών επιστολής του γνωστού Γάλλου ορειβάτη και αναρριχτή κ. Jean Franco, Γενικού Γραμματέως της Γαλλικής Ορειβατικής Ομοσπονδίας (F.F.M.) και διευθυντού της Εθνικής Σχολής Ορειβασίας και Χιονοδρομίας στο Σαμονί, ο οποίος ως αντιπρόσωπος της Γαλλίας επρόκειτο να παραστεί στο Συνέδριο της U.I.A.A. στην Κέρκυρα—και εμποδίστηκε την τελευταία στιγμή από άλλες υποχρεώσεις στο Σαμονί—για να κρίνει κανείς την "ακρίβεια" του σχολίου της Ο.Ε.Σ.Ε.

Γράφει, λοιπόν ο κ. Jean Franco, σε πιστή μετάφραση:

«Γνωρίζετε πόσο χαίρομαι να έλθω στη Κέρκυρα, για την συγκέντρωση της U.I.A.A., και για να συναντήσω τους φίλους μου Έλληνες, που μου έχουν αφήσει μια τόσο θαυμάσια ανάμνηση. Στο τέλος όμως αυτό της θερινής περιόδου, είμαι ιδιαίτερος πολυσάχλος στην Εθνική Σχολή. Έχω, συγχρόνως, τρεις εκπαιδευτικές περιόδους, με πολυάριθμες εξετάσεις και επίσημες συγκεντρώσεις, που αποφασίστηκαν την τελευταία στιγμή. Μ' αυτές τις συνθήκες, από συμφώνου και με τον Πρόεδρο Devies, χρειάστηκε να εγκαταλείψω το ταξίδι μου στην Κέρκυρα, γιατί οι συγκοινωνίες μεταξύ Κερκύρας και Σαμονί δεν είναι και τόσο εύκολες. Μπορείτε να φανταστείτε πόσο λυπούμαι γι' αυτό και πόσο υπήρξε σκληρό για μένα να πάρω αυτή την απόφαση. Με το ίδιο ταχυδρομείο γράφω στον Πρόεδρο της U.I.A.A. για να του γνωρίσω, με την υπογραφή του Προέδρου μας, την γαλλική θέση σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις της U.I.A.A. Ελπίζω πως οι εργασίες της U.I.A.A. θα διεξαχθούν μέσα στην πύλη συμπαθητική ατμόσφαιρα και πως όλοι οι συμμετέχοντες θα κρατήσουν από την αυτού διαμονή τους—και τουτό ιδιαίτερως χάρις σε σας—άξέχαστες αναμνήσεις».

Φαίνεται όμως, πως ο συντάκτης του σχολίου άρκεστηκε μόνον στις οδηγίες που του δόθηκαν από άποτυχημένους Έλληνες ορειβάτες του εσωτερικού και του εξωτερικού και δεν θέλησε να πληροφορηθεί καν τα συζητηθέντα θέματα και τις ενδιαφέρουσες ανακινώσεις του Συνεδρίου της Κερκύρας. Έτσι αναγράφει, ανακριβώς, πως θέμα του Συνεδρίου ήταν η διαμαρτυρία για την μελετούμενη επέκταση του σιδηροδρόμου προς την κορυφή Γιουγκφράου, ενώ το ζήτημα αυτό ήταν μια παρονυχία, μέσα στα όλα θέματα του Συνεδρίου, καίτοι είχε

9.6.58 -

Σκίτσο του Γ. Μόσχου με ιδιόχειρη υπογραφή του Ι. Διακίδη.

ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις παράλπειες χώρες, αλλά και ως ζήτημα αρχής.

Σε άλλες σελίδες του τεύχους αυτού, οι αναγνώστες του περιοδικού μας θα βρουν το χρονικό της Γεν. Συνελεύσεως της U.I.A.A. και τα θέματα που απασχόλησαν τις εργασίες της. Διαβάζοντάς το θα πειστούν για την "καλοπιστία" που χαρακτηρίζει το σχόλιον του περιοδικού «Εκδρομικά Χρονικά».

Το μέλλον θα δείξει αν το ατύχε αυτό δημοσίευμα, που καθάπτεται αδικαιολόγητα μιας μεγάλης ξένης διεθνούς οργανώσεως, άπηχει τις απόψεις ενός επισήμου ελληνικού τουριστικού οργανισμού, ή είναι προϊόν των γνωστών "δῆθεν ορειβατών".

Ω.

Ο "ΓΕΡΟ-ΟΛΥΜΠΟΣ"

Πριν από τριάντα πέντε περίπου χρόνια τον γνώρισε η πρώτη γενιά των Ελλήνων ορειβατών και ήταν ήδη γέρος: «Ο γέρο-Όλυμπος». Τα χρόνια που περνούσαν καθόλου δεν μείωναν την ορειβατική του δράση και έτσι και η τελευταία ακόμη—μεταπολεμική—γενιά των ορειβατών μας, περπάτησε κι αυτή μαζί του πάνω στις δύσκολες

πλαγιές, πρὸς τις ψηλές κορφές τῶν βουνῶν. Ἰδιαίτερα, ὡς πρὶν δυο-τρία χρόνια, τακτική ἦταν ἡ παρουσία του σὲ κάθε Πανελλήνια Ὀρειβατική Συγκέντρωση καὶ μαζί μὲ δυο-τρεις ἄλλους συνομηλίκους του εἶχαν τὸ προβάδισμα—καὶ ὄχι μόνον στὴν ἡλικία. Πλησίαζε τὰ 100 του χρόνια καὶ ὀνειρευόταν νὰ τὰ γιορτάσει πάνω στὶς κορυφές τοῦ Ὀλύμπου, ὅπου σκόπευε νὰ καλέσει γνωστούς καὶ φίλους.

Αὐτὸς ἦταν ὁ Ἰωάννης Διακίδης, πού στὶς 3 τοῦ περασμένου Σεπτεμβρίου ἐκλείσε γιὰ πάντα τὰ μάτια του, στὸ ὄραμα τῶν βουνῶν καὶ τῆς θάλασσας, πού περιτριγυρίζουν τὴν πόλι τῶν Πατρῶν, ὅπου, φθασμένος μικρὸ παιδί ἀπὸ τὴν Σύμη τῆς Δωδεκανήσου, ἀνδρώθηκε καὶ δημιουργήθηκε.

Σύμβολον θαλερότητας καὶ ψυχικῆς ρώμης, βρέθηκε ἀπὸ τις πρώτες ἡμέρες τῆς ἰδρύσεως τοῦ «Ὀρειβατικοῦ Πατρῶν» μέσα στοὺς κόλπους του, γιατί—ὅπως καὶ τόσοι ἄλλοι—θαλασσινὸς αὐτὸς—«βουτηχτής» καὶ δύτες—αἰσθάνονταν ὁλοκληρωμένον τὸν ἑαυτὸ του πάνω στὰ ψηλά βουνά.

Ἐπὶ μιὰ ὀλόκληρη δεκαετία ἀντιπρόεδρος τοῦ Ὀρειβατικοῦ Πατρῶν—ἀπὸ τὸ 1928 ὡς τὸ 1938—προσέφερε εἰς τὸ ἐκεῖ Τμήμα τοῦ Συνδέσμου μας τὰ μέσα γιὰ τὴν ἀνέγερσι καταφυγίου στὸ Πρασούδι τοῦ Παναχαϊκοῦ, πού πρὸς τιμὴν του φέρει, ἀπὸ τὸ 1953, τὸ ὄνομα καταφυγίου «Ι. Διακίδης», ἐνῶ τὴν ἴδια ἐποχὴ ὁ δωρητὴς ἀνακηρύχθηκε ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ Ε.Ο.Σ. Πατρῶν.

Τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν πόλι τῶν Πατρῶν, ὅπου, μαζί μὲ τὸν ἀδελφὸ του Θεμιστοκλῆ, ἐργάστηκε ὡς τυπογράφος καὶ ἐδημιούργησε σημαντικὴν περιουσία, ἐξεδήλωσε πολλαπλῶς, μὲ τὴν διάθεσι σημαντικῶν ποσῶν γιὰ τὴν δημιουργία εὐαγῶν καὶ ἄλλων ἰδρυμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἰδιαίτερος γνωστὴ εἶναι ἡ «Διακίδεως Σχολὴ Λαοῦ».

Τὸν καλὸ καὶ ἀνέκαιο ἄνθρωπο, τὸν πιστὸ χριστιανὸ καὶ ἀγνὸ πατριώτη, τὸν φιλαθλο ὀρειβάτη, συνόδευσαν στὴν τελευταία του κατοικία οἱ ἀρχεὲς καὶ γνωστοὶ Πατρινοί, ἐκ μέρους δὲ τοῦ Συνδέσμου μας τὸν νεκρὸ ἀποχαιρέτησε ὁ κ. Νικ. Σκληρός, πού κατέθεσε καὶ στεφάνι ἐκ μέρους τοῦ Τμήματος Πατρῶν.

T.

W. B. TURRILL

Τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1961 ἀπέθανεν εἰς τὴν οἰκίαν του, εἰς τὸ Richmond τῆς Ἀγγλίας, ὁ W. B. Turrill, εἰς ἐκ τῶν πλέον γνωστῶν βοτανικῶν τῆς ἐποχῆς μας. Ἐπὶ 50 καὶ πλέον ἔτη οὗτος εἰργάσθη συνεχῶς εἰς τὸν βοτανικὸν Κῆπον τοῦ Kew, καταλαβὼν ἀνωτάτην θέσιν καὶ τιμηθεὶς ἐπαξίως ὑπὸ τῶν βοτανικῶν ὁργανώσεων τῆς χώρας του.

Οὗτος ἐγεννήθη τὴν 14ην Ἰουνίου 1890 εἰς Woodstock τῆς Ἀγγλίας. Ἐκεῖ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἔδωσε δείγματα τῆς κλίσεως αὐτοῦ

πρὸς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας. Ἐφοίτησεν εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς Ὁξφόρδης, ὅταν δὲ ἦτο ἡλικίας 16 ἐτῶν ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Ἐρβάριον Fielding τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰ φυτὰ εἶχεν ἐδραιωθῇ. Μετὰ πάροδον 3 ἐτῶν, τὸ 1909, προσελήφθη εἰς τὸ Ἐρβάριον τοῦ Βοτανικοῦ Κῆπου τοῦ Kew ὡς βοηθός. Κατὰ τὴν ταξινόμησιν καὶ τακτοποίησιν φυτικῶν δειγμάτων ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν διακεκριμένων βοτανικῶν, ἀπέκτησεν οὗτος γνώσεις εὐρείας περὶ τῶν ταξινομικῶν ὁμάδων τῶν φυτῶν καὶ φήμην διὰ συγκεντρωμένην καὶ διεξοδικὴν ἐργασίαν. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐργασίας του εἰς τὸ Kew ἐδημοσίευσεν τὴν πρώτην βοτανικὴν του ἐργασίαν.

Ἐνῶ εἰργάζετο εἰς τὸ Kew, ὁ Turrill παρηκολούθησε μαθήματα βοτανικῆς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Chelsea, ἀριστεύσας κατὰ τὴν λήξιν τοῦ πτυχίου B.Sc., τὸ 1915. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος κατέλαβεν μόνιμον θέσιν ἐν τῷ Βοτανικῷ Κῆπῳ τοῦ Kew, ἡ ἐργασία του ὅμως διεκόπη, ὅταν ἐκλήθη νὰ ὑπηρετήσῃ κατὰ τὸν Πρῶτον Παγκόσμιον Πόλεμον εἰς τὸν στρατὸν τῆς πατρίδος του. Περὶ τὸ τέλος τοῦ 1916 ἀπεστάλη εἰς Θεσσαλονίκην, τὸ τυχαῖον δὲ τοῦτο γεγονός συνετέλεσεν ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον περὶ τῆς χλωρίδος τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους 1917 παρέμεινεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Μακεδονίαν, γνωρίσας τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτῆς χλωρίδα. Ὅσακις τοῦ ἐπέτρεπον αἱ στρατιωτικαὶ του ὑποχρεώσεις, ἡσχολεῖτο μὲ τὴν συλλογὴν φυτῶν καὶ μὲ τὴν μελέτην τῶν φυτοκοινωνιῶν.

Κατὰ τὸ 1922 ἔλαβε τὸ πτυχίον M.Sc., καὶ τὸ 1928 τὸ πτυχίον D.Sc.. Ἀπὸ τοῦ πέρατος τοῦ πολέμου ἐπεσκέφθη τὴν Βαλκανικὴν Χερσονήσον τρεῖς φορές, διατρέξας αὐτὴν ἀπὸ τῆς Κρήτης μέχρι τοῦ Δουνάβεως. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐρευνῶν του ἐδημοσίευσεν τὸ 1929 εἰς τὸ βιβλίον «The plant Life of the Balkan Peninsula», τὸ ὁποῖον κατέστησεν αὐτὸν ἐξέχουσαν αὐθεντίαν ἐπὶ τῆς χλωρίδος τῆς Ν.Α. Εὐρώπης.

Εἰς τὸ Kew ἐτοποθετήθη ὑπεύθυνος διὰ διαφόρους φυτικὰς οἰκογενείας, συμπεριλαμβανομένης τῆς οἰκογενείας Cyperaceae, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀπέκτησεν ἰδιαίτεραν εἰδικότητα. Οὗτος ἐδημοσίευσεν πλείστας ἐργασίας ἐπὶ τῶν γενῶν *Ranunculus*, *Saxifraga* καὶ *Taraxacum*. Τὸ 1946 ὁ Turrill διωρίσθη Keeper τοῦ Ἐρβαρίου καὶ τῆς Βιβλιοθήκης, διατηρήσας τὴν θέσιν ταύτην μέχρις ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τὸ 1957. Αἱ δημοσιευθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαι ὑπερβαίνουν τὰς 500.

Ὁ Turrill ἦτο ἐπίσης προικισμένος μὲ διδακτικὴν ικανότητα, διδάξας ἐπὶ τινα ἔτη βραδυνὰ μαθήματα εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τοῦ Chelsea, ἐπὶ θεμάτων ἐξελίξεως, κληρονομικότητος καὶ οἰκολογίας. Ἡ ἐξαιρετος συμβολὴ του εἰς τὴν πρόοδον τῆς Συστηματικῆς Βοτανικῆς καὶ Φυτογεωγραφίας ἀνεγνωρίσθη δεόντως τὸ

1958, ὅτε ἐγένετο δεκτὸς ὡς Μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρείας καὶ ὅταν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἔλαβε τὸ χρυσοῦν μετάλλιον τῆς Ἑταιρείας τοῦ Λινναίου τοῦ Λονδίνου. Προηγούμενως τοῦ εἶχον ἀπονεμηθῇ ἕτερα τρία μετάλλια.

Ὁ Dr. W. B. Turrill
(Φωτ. Royal Botanic Gardens Kew)

Ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἀπέδειξεν πρὸς αὐτὸν ἐξαιρετικὴν ἐπιεικειαν, ὥστε νὰ διατηρήσῃ σχετικῶς νεανικὴν ἐμφάνισιν καὶ δραστηριότητα, ἀκόμη καὶ δύο ἔτη πρὸ τοῦ τέλους τῆς ζωῆς του. Ἦτο σεμνός, προσηνὴς καὶ πρόθυμος νὰ βοηθῇ τοὺς ὀλιγώτερον ὑπὸ τῆς φύσεως εὐνοηθέντας. Ἡ διασκέδασίς του, ἐκτὸς τῆς ἐντρυφῆς εἰς τὰ βιβλία, προφανῶς προήρχετο ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τῆς ἐργασίας του.

Ἡ ἐξαιρετικῶς ἀποδοτικὴ ζωὴ τοῦ Turrill θὰ ἦτο ἀδύνατος, ἐὰν ἐστερεῖτο τῆς ἀφωσιωμένης καὶ σταθερᾶς συμπαράστασεως τῆς συζύγου του, τὴν ὁποίαν ἐνυμφεύθη τὸ 1918 καὶ ἡ ὁποία τὸν συνόδευσε κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ βοτανικὰς ἐκδρομὰς ἀνὰ τὴν Βαλκανικὴν Χερσονήσον. Αὕτη τὴν ὥρα προσελκύει δικαίως τὴν συμπάθειαν ὅλων, ὅσοι τοὺς ἐγνώρισαν ἢ ἐξετίμησαν τὴν προσπάθειαν αὐτῶν νὰ δώσουν περιεχόμενον καὶ ἀξίαν εἰς τὴν ζωὴν των.

Π. Δ. ΚΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

HENRI OREILLER

Στὶς 7 Ὀκτωβρίου, σ' ἓνα παρισινὸ νοσοκομεῖο, πέθανε, σὲ ἡλικία 37 ἐτῶν, ὕστερα ἀπὸ σοβαρὸ αὐτοκινητιστικὸ δυστύχημα, ὁ γνωστὸς μεγάλος Γάλλος πρωταθλητὴς καὶ ὀλυμπιονίκης τῆς χιονοδρομίας Henri Oreiller. Ὁ H. Oreiller κατέπληξε στὴν ἀρχὴ τῆς χιονοδρομικῆς του σταδιοδρομίας γιὰ τὴν τεχνικὴ, τὴν φυσικὴ καὶ φυσιολογικὴ ἰσορροπία καὶ τὴ σοβαρότητά του, πού ἐκρυβε κάτω ἀπὸ ἓνα χαρούμενο καὶ εὐχάριστο ὄψος. Ἀνησυχοῦσε πολὺ τοὺς καθηγητάς του τοῦ σκί, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πού τὸν ἐβλεπαν νὰ ἀδιαφορεῖ γιὰ τίς περίφημες μεθόδους τῆς «γαλλικῆς σχολῆς» καὶ πού οἱ ὑποστηρικταὶ τῆς δὲν πίστευαν πιά σὲ καμιά ἐξελίξιν τῆς.

Αὐτὴν τὴν «ἀνορθόδοξη» τότε τεχνικὴ του καὶ τὸ προσωπικὸ του στυλ, παρετήρησαν καὶ ἀνέλυσαν ὁ Νορβηγὸς Ἐρικσεν καὶ οἱ Αὐστριακοί, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γεννηθῇ ἡ σύγχρονη τεχνικὴ τοῦ σκί, πού κατέκτησε τὸν κόσμον καὶ ἄλλαξε, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς ριζικά, τὴν τεχνικὴ τῆς ἀγωνιστικῆς χιονοδρομίας.

Κάτοχος δύο ὀλυμπιακῶν χρυσῶν μεταλλίων, στὸ Σαιν-Μόρις τὸ 1948, στὰ ἀγωνίσματα καταβάσεως καὶ συνθέτου, ὁ Henri Oreiller ἔχει ἐπὶ πλέον πολυάριθμους πρώτους τίτλους καὶ κύπελλα στοὺς μεγαλύτερους χιονοδρομικοὺς ἀγῶνες τῆς ἐποχῆς του. Ἀλησμόνητη θὰ μείνῃ ἡ νίκη του στὴν περιφέρῃ καὶ δύσκολη «πράσινη πίστα» τῶν Houches, στὸ Chamonix, ὅπου ξεκίνησε σχεδὸν ἀπροσπόμετος καὶ μὲ γύψο στὸ πόδι του, ὕστερα ἀπὸ ἓνα προηγούμενον αὐτύχημά του. Καὶ ὄχι μόνον νίκησε, ἀλλὰ ἦταν καὶ ὁ πρῶτος χιονοδρόμος πού ἔφερε τότε χρόνον λιγότερον ἀπὸ τρία λεπτά, σ' αὐτὴ τὴ διαδρομὴ.

Ὅταν ἀποτραβήχθηκε σιγά-σιγά ἀπὸ τὴν χιονοδρομία, ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸ σπορ καὶ ἰδιαίτερα τὸ πάθος του γιὰ τὴν ταχύτητα, ἔμεινε ἀσβεστη μέσα του. Ἐτσι ἐξελίχθηκε σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς καλύτερους ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων κούρσας τῆς Γαλλίας. Ἐλάμβανε μέρος σ' ὅλους τοὺς μεγάλους ἀγῶνες αὐτοκινήτων καὶ διεκρίνετο γιὰ τὴν ψυχραιμία του καὶ τίς ἀνταντακλαστικὰς κινήσεις του.

Πρωταθλητὴς τοῦ ράλλυ Γαλλίας τὸ 1959, εἶχε συγκεντρώσει πολλοὺς τίτλους καὶ κύπελλα, ἰδιαίτερα στὴ κατηγορίᾳ «μεγάλου τουρισμοῦ». Σ' ἓναν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες, ὁδηγώντας μιὰ Ferrari 250 GT, στὸν αὐτοκινήτοδρομον τοῦ Monthlery, ἔπαθε τὸ τραγικὸ δυστύχημα πού στοίχισε τὴ ζωὴ του.

Ὁ Ε.Ο.Σ. συλλυπήθηκε τὴν οἰκογενεὰ του καὶ τὴν Γαλλ. Ὁμοσπονδία Χιονοδρομίας, πού ἔσπευσαν νὰ μᾶς ἀναγγεῖλουν τὸν χαμὸ του.

Γ.Μ.

ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΗΣ ΤΟΥ Ε.Ο.Σ. ΣΤΗΝ Ε.Ν.Σ.Α.

“Υστερα από σχετική πρόσκληση, που απευθύνθηκε προς τον Ε.Ο.Σ. από το Γαλλικό Υφυπουργείο Αθλητισμού, μέσω της έδω Γαλλικής Πρεσβείας, και που συνοδεύταν από θερμή φιλική επιστολή του διευθυντού της Σχολής κ. Jean Franco, ο Σύνδεσμος έστειλε στο Chamonix της Γαλλίας τον νεαρό αναρριχητή του Τμήματος Αθηνών Δημοσθένη Τσαντίλη, για να παρακολουθήσει τα μαθήματα της εκεί Έθνικής Σχολής Όρειας και Χιονοδρομίας (Ε.Ν.Σ.Α.), ως προσκεκλημένος και φιλοξενούμενος της. Η Έθνική Σχολή Χιονοδρομίας και Όρειας (Ecole Nationale de Ski et d'Alpinisme) είναι σήμερα η μεγαλύτερη κρατική γαλλική σχολή του είδους της και υπάγεται στο Υφυπουργείο Νεότητας και Αθλητισμού. Η Ε.Ν.Σ.Α. έχει το πλεονέκτημα να βρίσκεται στη καρδιά των Άλπεων, στο Chamonix, και διακρίνεται από τις υπόλοιπες παρόμοιες σχολές, χάρις στην ύψηλη στάθμη του επιτελείου των καθηγητών της, υπό την διεύθυνση του γνωστού μεγάλου Γάλλου ορειβάτη-αναρριχητή και χιονοδρόμου κ. Jean Franco. Σύμφωνα με το καταστατικό της, η Σχολή δέχεται κάθε χρόνο έναν μικρό αριθμό ξένων αναρριχητών, ανεγνωρισμένης αξίας, προκειμένου εκπαιδευόμενοι συστηματικά να τελειοποιηθούν και να πραγματοποιήσουν διαδρομές με τους Γάλλους συναδέλφους τους.

Φέτος η Σχολή του Chamonix φιλοξένησε, εκτός από τον Δημοσθένη Τσαντίλη, έναν Άμερικανό, δυο Πολωνούς, δυο Μεξικανούς και τρεις Ισπανούς. Οι φιλοξενούμενοι απέτελεσαν κατά την λειτουργία της Σχολής ιδιαίτερη ομάδα—το γκρουπ των ξένων—με καθηγητή τον γνωστό οδηγό Α. Contamine.

Η πρώτη επαφή των μαθητών με το βουνό, ήταν μια σκληρή ολοήμερη πορεία σε μονοπάτι. Τακτικές προπονήσεις σε μικρά βραχάκια, όπως περίπου της Πέτρας της Βαρυμπόπης, που διήρκεσαν περίπου επί δεκαπενθήμερον και διαδοχικά μαθήματα σχολής πάγου, συνεπλήρωσαν τη βασική εκπαίδευση και προπόνηση των αναρριχητών, στα πλαίσια της Σχολής.

Μια άκαταστασία του καιρού, διαρκείας ολίγων ημερών, περιόρισε τελείως τις εξωτερικές

εκδηλώσεις της Σχολής, έδωσε όμως ταυτόχρονα την ευκαιρία στους μαθητές της να παρακολουθήσουν μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα θεωρητική σειρά μαθημάτων διασώσεως. Με την σταθεροποίηση του καιρού, οι εκδηλώσεις της Σχολής βρήκαν τον κανονικό τους ρυθμό.

Κατά την διάρκεια της Σχολής ο Δ. Τσαντίλης σε διμελείς ή τριμελείς σχοινοσυντροφίες, με τους Ισπανούς ή Μεξικανούς συμμαθητές του, πραγματοποίησε τις ακόλουθες διαδρομές:

1) Μ π ε λ β ε ν τ έ ρ ε, Ν. ορθοπλαγιά, 250 μ., λίγο δύσκολη. Πρώτος στο σχοινί ο Δ. Τσαντίλης.

2) Aiguille de l'M, ΒΔ. κόψις, δύσκολη.

3) Τ ρ α β έ ρ σ α Charmoz - Grépon, δύσκολη.

4) Pyramide du Tacul, δύσκολη.

6) Tour Ronde, από σχετικά εύκολη διαδρομή πάγου, ύστερα από τραβερσάρισμα της Vallée Blanche και διανυκτέρευση στο καταφύγιο Torino (Ιταλική πλευρά του Λευκού Όρους). Πρώτος στο σχοινί ο Δ. Τσαντίλης.

6) Μαζί με τον καθηγητή της Σχολής Α. Contamine πραγματοποίησε την ανάβαση του Mont Blanc du Tacul, από τον κανονικό δρόμο (εύκολη διαδρομή πάγου).

7) Μαζί με τον γνωστό αναρριχητή René Desmaison αναρριχήθηκε στην Aiguille du Diable (800 μ.), δύσκολη—άνωτερο όριο.

Το πρόγραμμα των αναβάσεων της ομάδας του Τσαντίλη έκλεισε με την ανάβαση στο Matterhorn, από το Zermatt της Ελβετίας.

Με την επιστροφή του στην Ελλάδα ο Δημοσθένης Τσαντίλης είχε την ευκαιρία να αναπτύξει στους έδω συναδέλφους του του ΕΟΣ τις έντυπώσεις του και γενικότερα τα συμπεράσματά του από την αρκετά έκτεταμένη επαφή του με τους ευρωπαίους αναρριχητές.

Από τις παρατηρήσεις του αυτές, αξίζει να σημειωθεί η εντύπωση που του προέβλεπε η εξαιρετικά περιορισμένη χρήση καρφιών κατά την διάρκεια των αναβάσεων, καθώς επίσης και η ταχύτης, στην οποία οι πάντες δίδουν πρωταρχική σημασία. Πολλές φορές, στα εύκολα τμήματα των διαδρομών, οι σχοινοσυντροφίες προχωρούσαν ταυτόχρονα, χωρίς ενδιάμεσες στάσεις γι' ασφάλισι.

Από απόψεως αναρριχητικού υλικού δεν υπήρ-

ξε κάτι νεότερο, από τα ήδη εν χρήσει κατά την τελευταία διετία στη χώρα μας.

Ο χαρακτηρισμός της δυσκολίας μιας διαδρομής, ή των επί μέρους αναρριχητικών περασμάτων, διαπιστώνει ο Δ. Τσαντίλης, είναι κάτι που πρέπει να επισύρει κατά κύριον λόγον την προσοχή μας. Η τάσις ή όποια έχει ήδη δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια, στα πλαίσια της ΟΔΟΑ, της εξαιρετικά συντηρητικής βαθμολογίας των αναρριχητικών περασμάτων, θα πρέπει να γίνει κατάστασις, πιστεύει δε ότι οι περισσότερες διαδρομές V και VI βαθμού στα ελληνικά βουνά θα πρέπει να υποβιβασθούν σε IV και V, αντίστοιχως. Π.χ. η δυσκολία της αναρρίχσεως στην Βόρεια κόψη της Γκαμήλας (σχοιν. Μ. Ίδοσίδη—Δ. Τσαντίλη, 27-28 Σεπτ. 1961, «Το Βουνό» 1961, σελ. 147), δεν πρέπει να χαρακτηριστεί ως V βαθμού, αλλά μόνον IV.

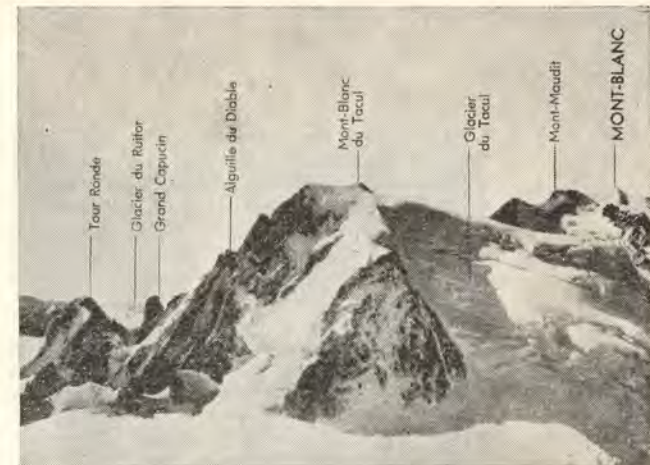
Μια διαπίστωση ακόμα, στη μέθοδο ασφαλίσεως των αναρριχητών κατά την ανάβαση: Και στη Γαλλία τώρα γίνεται εύρεια πλέον χρήση της ασφαλίσεως κατά την Αμερικανική μέθοδο (βλ. άρθρο Π. Μπρούσολη, «Το Βουνό» 1961, σελ. 76-79), ή όποια αποδείχθηκε ως πλέον αποτελεσματική και ασφαλέστερη από την ως τώρα χρησιμοποιούμενη, κατά τα παλαιά πρότυπα των οδηγών των Άλπεων.

Ω.

ΔΙΕΘΝΗ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΝΕΑ

Όπως είναι γνωστό από δημοσίευμα στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας η μικτή βρετανοσοβιετική αποστολή που πραγματοποίησε εξαιρετικά ενδιαφέρουσες αναρρίχσεις στην περιοχή του Παμίρ, είχε την άτυχία να χάσει δυο από τα μέλη της: τον αξεχαστο Wilfrid Noyce και τον Robin Smith. Έπι κεφαλής των δώδεκα Βρετανών ορειβατών ήταν ο σερ Τζών Χάντ, που επέστρεψε, μετά το τραγικό δυστύχημα, με τρεις συντρόφους στην Αγγλία. Το δυστύχημα συνέβη άμέσως μετά την επιτυχή ανάβαση στη κορυφή Γκάρμο (6.030 μ.). Οι υπόλοιποι έξι Βρετανοί ορειβάτες, που παρέμειναν μαζί με τους έξι Ρώσους συντρόφους τους της Αποστολής, επέτυχαν την ανάβαση της «Κορυφής του Κομμουνισμού» (7.495 μ.), που είναι η ύψηλότερη κορυφή της Σοβιετικής Ένωσης. Η πρώτη επιτυχία της αποστολής σημειώθηκε, πριν το άτύχημα στο Γκάρμο, με την ανάβαση στην «Κορυφή του Πατριώτη» (5.578 μ.).

Στη «Κορυφή του Κομμουνισμού» έφθασαν τέσσερες Βρετανοί και τέσσερες Ρώσοι ορειβάτες, έστταν δε δίπλα-δίπλα την αγγλική και την ρωσική σημαία. Είναι οι πρώτοι ξένοι ορειβάτες που ανεβαίνουν σ' αυτή τη κορυφή, γνωστή πριν λίγα χρόνια με την ονομασία «Στάλιν». Η βρετανική αποστολή θεωρείται πως είναι η πρώτη που εισέρχεται στα «μυστικά βουνά», από την εποχή που ο λόρδος Curzon πραγματοποίησε εκεί αναγνωριστική περιόδεια, τον

Το κεντρικό συγκρότημα του Mont-Blanc όπου ο Δ. Τσαντίλης πραγματοποίησε διάφορες διαδρομές.

δέκατο ένατο αιώνα. Οι τέσσερες αυτοί Βρετανοί ορειβάτες είναι οι Malcolm Slessor, Joe Brown, Macnaught Davis και Graeme Nichol. Μεταξύ των Ρώσων ορειβατών αναφέρονται τα όνόματα των γνωστών από προηγούμενες αξιόλογες αναβάσεις Anatoli Ovchinnikov και Anatoli Sevastianov.

Κατά το δυστύχημα στο βουνό Γκάρμο, η Ρωσική Όρειβατική Όμοσπονδία απέστειλε ομάδα διασώσεως και έλικοπτερο για την μεταφορά των πτωμάτων των δυο άτυχων Βρετανών ορειβατών.

Η όρσειρά του Παμίρ, όπου πραγματοποιήθηκαν οι αξιόλογες αυτές αναβάσεις, βρίσκεται στο Ταντζικιστάν, στα σύνορα Ρωσίας, Πακιστάν, Κίνας και Αφγανιστάν. Την πρώτη ανάβαση στο Γκάρμο είχε πραγματοποιήσει το 1948 μια έπταμελής ρωσική αποστολή. Δεκατρείς ορειβάτες από τη Γεωργία επανέλαβαν για δεύτερη φορά αυτή την ανάβαση το 1954.

◇

Μια Ιταλική αποστολή, υπό την αρχηγία του Guido Monzino, αποτελούμενη από τους οδηγούς Jean Bich, Pierrino Pession και Camillo Pelissier, καθώς και το γιατρό Pierro Nava, έφυγε τα τέλη Ιουνίου για τη Γροιλανδία. Ήδη μεταδίδεται η πρώτη επιτυχία της, που πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο και είναι η «πρώτη κατ' ευθείαν» αναρρίχηση της δυτικής ορθοπλαγιάς της κορυφής «Δάχτυλο του Διαβόλου». Πρόκειται για μια κάθετη πλάκα-τείχος, ύψους 300 μέτρων, που ορθώνεται στον 74ο βόρειο παράλληλο.

◇

Πληροφορίες από την Πολωνία αναφέρουν το θάνατο ενός διακεκριμένου Πολωνού ορειβάτη και αναρριχητή, του Jan Dlugosz, του Τμήματος Κρακοβίας του Πολωνικού Όρειβατικού Συνδέσμου, που συνέβη στις 3 Ιουλίου, κατά την διάρκεια μιας αναρρίχσεως στη κόψη Zadni Koscielce, της περιοχής Άνω Τάτρα.

Ο Dlugosz έθεωρείτο ένας από τους καλύτερους Πολωνούς ορειβάτες και είχε πραγματοποιήσει μεταξύ άλλων διαδρομών στις Άλπεις τη δυτική ορθοπλαγιά του Dru, τη βορεινή του Grand Capucin και την "πρώτη" του pilier του Frêne. Είχε επίσης επιτύχει αξιόλογες αναρριχήσεις στο όρεινο συγκρότημα Besinga του Κανκάσου.

Η έφετεινή καλοκαιρινή περίοδος υπήρξε εξαιρετικά ευνοϊκή στις Άλπεις και η μεγάλη ξηρασία μπορεί να συγκριθεί με εκείνη του 1952. Οι εξαιρετικά ευνοϊκές καιρικές συνθήκες επέτρεψαν την πραγματοποίηση πολλών αναρριχέσεων σε δύσκολες διαδρομές. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στο Eperon Walker—στις Grandes Jorasses—που θεωρείται μία από τις δυσκολότερες διαδρομές, πραγματοποιήθηκαν δέκα αναρριχήσεις. Μεταξύ αυτών αναφέρεται η αναρρίχηση των δύο νεαρών Έλβετών αναρριχητών Friedli (19 ετών) και Trachsel (18 ετών), που πραγματοποίησαν την αναρρίχηση σ' εξαιρετικά σύντομο χρόνο. Λίγες ημέρες νωρίτερα είχαν επιτύχει την αναρρίχηση του Pilier Bonatti, στο Dru. Την ίδια διαδρομή επέτυχαν και οι Έλβετοι Strickler και Hächler. Ο Strickler θεωρείται ένας από τους καλύτερους Έλβετους αναρριχητές και έχει πραγματοποιήσει αναρριχήσεις σε όλες σχεδόν τις μεγάλες βορεινές ορθοπλαγίες και κόψεις των Άλπεων.

Φέτος το καλοκαίρι μερικοί οδηγοί πραγματοποίησαν περισσότερες από 60 δύσκολες διαδρομές. Ο οδηγός Théron από τη Νίκαια αναρριχήθηκε, με μία πελάτισσά του, διαδοχικά, στην ανατολική ορθοπλαγιά του Grand Capucin, στη δυτική των Dru και στο Eperon Walker. Πολυάριθμες σκονοσυντροφίες του Έλβετικού Όρειβατικού Συνδέσμου αναρριχήθηκαν στη βορεινή ορθοπλαγιά των Grandes Jorasses.

Αξιόλογο κατόρθωμα θεωρήθηκε εκείνο μιας βρετανικής σκονοσυντροφίας, υπό τον γνωστό Don Williams. Αφού επέτυχε την ανάβαση στο Walker και μετά πρόχειρη κατασκήνωση στη κορυφή, συνέχισε την έπομένη και περνώντας από τις κορυφές Grandes Jorasses, τη κόψη Rochefort, το Dent du Géant, έφθασε το ίδιο βράδυ στο καταφύγιο "Τουρίνο".

Οι νεαροί επίσης αναρριχούνται από τη Γενεύη Habersaat, Voltolini και Dalphin επέτυχαν τη δυτική ορθοπλαγιά των Drus και το Eperon Walker. Έν συνεχεία επέτυχαν την αναρρίχηση της βορεινής ορθοπλαγιάς του Αϊγκερ.

Χαρακτηριστική είναι μια ομαδική ανάβαση στη κορυφή του Μάττερχορν διακοσίων (200) ορειβατών. Οι φωτογραφίες που δημοσιεύτηκαν από αυτή την ανάβαση παρουσιάζουν μια ατέλειωτη σειρά αναρριχητών, σωστά μυρμήγκια, που φαίνονται γαντζωμένοι ο ένας πίσω από τον άλλο, ανεβαίνοντας την κόψη του Μάττερχορν.

Γ.Μ.

ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΙΜΑΛΑΙΑ

Μετά την γαλλική επιτυχία στο Τζανκού, που ο Πρόεδρος του Γαλλικού Όρειβατικού Συνδέσμου κ. Lucien Devis χαρακτήρισε ως "τη δυσκολότερη ανάβαση που πραγματοποιήθηκε ως σήμερα στα Ιμαλάια", ένα καινούργιο ορειβατικό κατόρθωμα πέτυχε η γερμανική αποστολή στο Νάγκα-Πάρματ, υπό την αρχηγία του Dr. Karl Herrligkoffer και του Rudl Marek. Οι Γερμανοί ορειβάτες ανέβηκαν αυτόν τον γίγαντα των Ιμαλαίων από την πλευρά του Ντιαμίρ και έφθασαν στη κορυφή (8.125 μ.) στις 22 Ιουνίου, ενώ σύμφωνα με το αρχικό πρόγραμμά τους επρόκειτο να φθάσουν στα μέσα Ιουλίου. Η σκονοσυντροφία που έφθασε στη κορυφή απέτελεται από τους Kinshofer, Manhard και Löwe. Δυστυχώς ο τελευταίος σκοτώθηκε στη κατάβαση, ενώ οι Κινσόφερ και Μάνχαρντ έπαθαν σοβαρά κρουαγήματα. Δεν είναι γνωστό αν οι σύντροφοί του κατόρθωσαν να βρουν το πτώμα του και να το μεταφέρουν στη κατασκήνωση βάσεως, ένεκα της κακοκαιρίας και των δυσκολιών του έδαφους.

Ας υπενθυμίσουμε πως ο περίφημος αναρριχητής Α.-F. Mummery χάθηκε στη βορειοανατολική ορθοπλαγιά του Νάγκα-Πάρματ κατά τη διάρκεια μιας εξερευνητικής αποστολής στις 23 Αυγούστου 1895. Έξ άλλου πολλοί Γερμανοί ορειβάτες χάθηκαν σ' αυτό το βουνό. Το 1934 οι Drexel, Wieland, Welzenbach και Merkl, καθώς και 6 άγχοφοροι. Το 1937 επτά ορειβάτες από το Μόναχο, καθώς και έννιά σέρπας παρασύρθηκαν από μια χιονοστιβάδα. Πρώτος πάτησε τη κορυφή του Νάγκα Πάρματ, στις 3 Ιουνίου 1953, ο αξέχαστος Αυστριακός αναρριχητής Hermann Buhl, μετά από την ιστορική εκείνη διαδρομή, που την πραγματοποίησε εντελώς μόνος του.

Η γερμανο-έλβετική ορειβατική αποστολή στο Πουμόρι, υπό την αρχηγία του Gerhard Lenser επέτυχε μια μεγάλη νίκη με την αναρρίχηση της στην άπότητη ως σήμερα κορυφή του Πουμόρι (7.145 μ.) στις 17 Μαΐου 1962. Τα μέλη της αποστολής συνάντησαν πολύ μεγάλες δυσκολίες απαρμόσιες με τη βορεινή ορθοπλαγιά του Αϊγκερ, όπως δήλωσε ο Ernst Förner.

Τελευταίες δημοσιογραφικές πληροφορίες αναφέρουν ότι μια ακόμη άπότητη κορυφή των Ιμαλαίων κατακτήθηκε από μια ορειβατική αποστολή. Πρόκειται για τη κορυφή Νιγκιρί (7.452 μ.), που βρίσκεται στο δυτικό Νεπάλ. Η ορειβατική αποστολή απέτελεται από Όλλανδούς ορειβάτες, με αρχηγό τον γνωστό Γάλλο ορειβάτη και αναρριχητή Λιονέλ Τερράι. Με την επιτυχία τους αυτή οι Όλλανδοί ορειβάτες εκέρεδισαν διεθνή προβολή στον ορειβατικό κόσμο.

Ιαπωνική ορειβατική αποστολή, αποτελούμενη από φοιτητές, υπό την αρχηγία του καθηγητή Σαϊχί Κάτο, θα επιχειρήσει, το προσεχές καλοκαίρι, την ανάβαση στην άπότητη κορυφή Καμπίρε Ντιόρ (7.143 μ.), στην οροσειρά του Κακκοράμ, στο δυτικό Πακιστάν.

Μία δεκαοκταμελής αμερικανική ορειβατική ομάδα θα προσπαθήσει την επανάληψη της ανάβασης στην ψηλότερη κορυφή του κόσμου, το Έβερεστ, τους πρώτους μήνες του 1963. Η αποστολή, υπό την αρχηγία του Νόρμαν Ντύνφορντ, γνωστού ορειβάτη από την Καλιφόρνια, θα αναχωρήσει από το Νεπάλ τον Ιανουάριο και θα ακολουθήσει τη διαδρομή της αποστολής Χάντ.

Δύο Βρετανοί ορειβάτες, ο ταγματάρχης Τζίμμυ Μίλλς και ο γραμματέας του λοχαγός Μ. Τζόουνς, επί κεφαλής μιας μικτής βρετανο-πακιστανικής αποστολής, σκοτώθηκαν στην οροσειρά του Κακκοράμ ενώ επιχειρούσαν την ανάβαση της άπότητης κορυφής Κινυάγκ-Κίς (7.852 μ.) Το δυστύχημα έγινε όταν βρισκότουσαν 1.500 μ. χαμηλότερα από τη κορυφή. Μια κορνίζα χιονιού υπεχώρησε και παρέσυρε τους δύο άτυχους ορειβάτες, που έπεσαν στο κενό, σε βάθος χιλίων πεντακοσίων μέτρων, στον παγετώνα που βρίσκεται στους πρόποδες. Το δυστύχημα συνέβη όταν η επιτυχία ήταν σχεδόν βεβαία. Ο καιρός, μετά από πολυήμερη κακοκαιρία, είχε βελτιωθεί και η διαδρομή προς τη κορυφή ήταν εύκολη. Οι δύο ορειβάτες προχωρούσαν πρώτοι, όταν τα υπόλοιπα μέλη της αποστολής αντίκρισαν τα πτώμα τους καρφωμένα στο χιόνι. Δύο ημέρες αργότερα τα μέλη της αποστολής, ψάχνοντας για τους συντρόφους τους, βρήκαν στον παγετώνα μόνον το σακκίδιο του Τζόουνς, που το σκέπασαν με πέτρες, σαν τάφο.

Η αποστολή, που είχε αρχίσει από τις αρχές Ιουλίου τις αναβάσεις της, απέτελεται από τέσσαρες Βρετανούς και έξη Πακιστανούς ορειβάτες και είχε σκοπό να αναρριχηθεί στις άπότητες κορυφές Κινυάγκ-Κίς και Πουμόρι-Κίς (7.492 μ.).

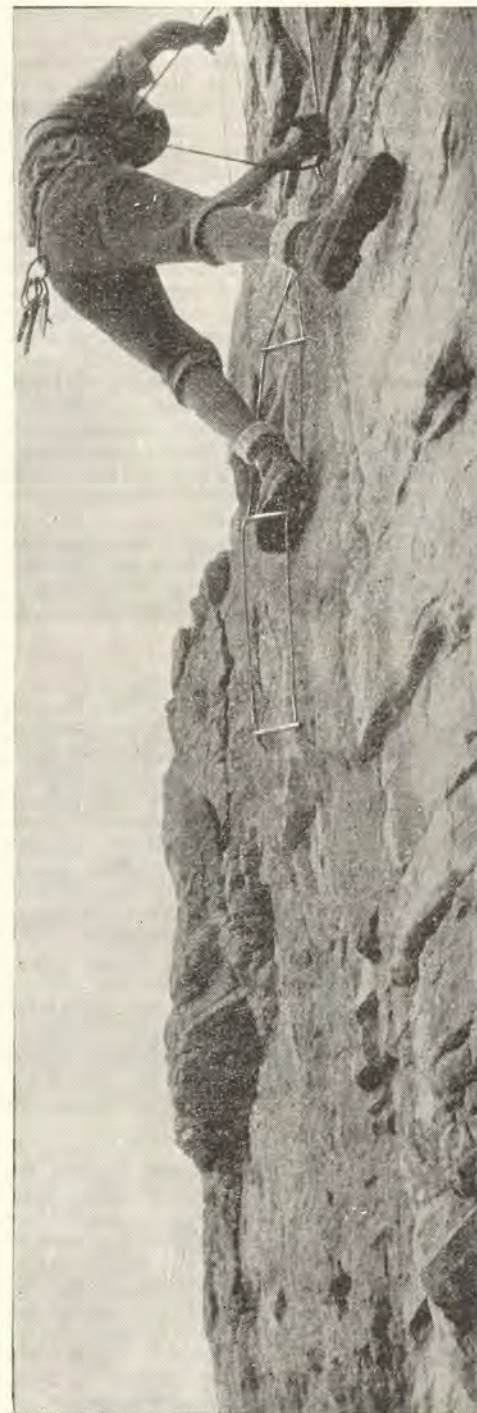
Γ. Μ.

ΕΝΑ ΝΕΟ ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

Γυρεύοντας μια καινούργια τοποθεσία, κατάλληλη για αναρρίχηση, που να παρέχει δυνατότητες να χρησιμοποιηθεί και τους καλοκαιρινούς μήνες, βρέθηκαν κάποιο Σάββατο απόγευμα του περασμένου καλοκαιριού μια συντροφιά από δώδεκα

Τεχνητή αναρρίχησης στην ορθοπλαγιά στο Τσουγγέλι.

(Φωτ. Ν. Κοτζιά)

μέλη του Τμήματος 'Αθηνών του Ε.Ο.Σ. σε μια ενδιαφέρουσα ορθοπλαγιά, πέρα από την τοποθεσία Αύλακι του Πόρτο-Ράφτη, που την φθάνει κανείς σε δύο ώρες από το Πόρτο-Ράφτη.

Στο Β.Α. τμήμα της περιοχής του λόφου Τσουρτζέλι βρίσκεται μια μικρή ορθοπλαγιά, τελειώς κάθετη, που φθάνει ως τη θάλασσα. 'Ακολουθώντας την βραχώδη παραλία, 15' πριν φθάσουμε στην καθαυτό ορθοπλαγιά, υπάρχει μια μικρή σπηλιά, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διανυκτέρευση.

Η ορθοπλαγιά αυτή μετά της 10 το πρωί βρίσκεται στη σκιά και έτσι είναι ευχάριστες οι αναρριχητικές διαδρομές και ασκήσεις, ακόμη και τους καλοκαιρινούς μήνες. Η περιοχή είναι δροσερή και οι αναρριχητικές ασκήσεις συμπληρώνονται πάντοτε με ένα μπάνιο στη θάλασσα.

Η ύψομετρική διαφορά της ορθοπλαγιάς (120 μ.) δεν είναι σημαντική, παρουσιάζει όμως η ορθοπλαγιά αυτή πολλές τεχνικές δυσκολίες και είναι κατάλληλη για εξάσκηση και προπόνηση, ιδίως στη τεχνητή αναρρίχηση και τις τραβέρσες.

Ήδη έφετος, πέντε φορές, διάφορες ομάδες της Ο.Δ.Ο.Α. ασκήθηκαν σ' αυτή την ορθοπλαγιά και το νέο αυτό αναρριχητικό πεδίο θα χρησιμοποιηθεί το καλοκαίρι του 1963 ακόμη περισσότερο.

Ε. ΖΑΡ.

ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΕΙΣ Ε.Ο.Σ. - Α.Ο.Κ.

Στις 2 Σεπτεμβρίου το Τμήμα 'Ελευσίνος του Ε.Ο.Σ. διοργάνωσε με επιτυχία αναρριχητικές επιδείξεις, στις οποίες έλαβαν μέρος άνδρες των Δ.Κ. και αναρριχητών του Τμήματος 'Αθηνών. Οι αναρριχητές έγιναν στο βουνό Καντήλι, έξω από το Μεγάλο Πεύκο. Συμμετείχαν από μέρους των Α.Ο.Κ., υπό τάς διατάγας του λοχαγού Δ. Παναγόπουλου και του υπολοχαγού Α. Σούρνιου, οι λοχίες Τηλ. Μπαλτούμης, Γ. Βλάχος, Εύαγγ. Παπαγεωργίου και Χαρ. Λαφτισίδης. Οι ανωτέρω εξέτελεσαν «εναέριο γέφυρα» και ομαδική αναρρίχηση (χωρίς σχοινί). Η ομάδα του Ε.Ο.Σ., που αποτελείτο από τους Γ. Μιχαηλίδη, Χ. Ξυρό, Κ. Παπανικολάου και Βύρ. Χατζηγεωργαντή, πραγματοποίησε ελεύθερη και τεχνητή αναρρίχηση.

Ω.

ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΙΓΕΡ

Οι εξαιρετικά ευνοϊκές καιρικές συνθήκες του φετινού καλοκαιριού επέτρεψαν σε πολλές σχολοσυντροφίες να αποδυθούν στην προσπάθεια αναρρίχησης στην απότομη βορεινή ορθοπλαγιά του 'Αϊγκερ. Ήδη, από την τελευταία ανάβαση που αναφέραμε, 23η κατά σειρά, (βλ. "Το Βουνό" 1961, σελ. 177) ή σχολοσυντροφία Braun, Zugschwert και των αδελφών Meyer πραγματοποίησε τον περασμένο 'Ιούλιο την 24η και οι Αυστριακοί Drachsler και Gstrein, στις 3 Αυγούστου 1962, την 25η ανάβαση.

Την 26η ανάβαση πραγματοποίησαν στις 12 Αυγούστου τέσσαρες Αυστριακοί, οι Almburger, Weissensteiner, Hoi και Stelzig. 'Ας σημειωθεί πως ο Almburger είναι ο πρώτος ορειβάτης που πραγματοποιεί την ανάβαση του 'Αϊγκερ για δεύτερη φορά. Την προηγούμενη φορά ήταν μέλος της σχολοσυντροφίας Χίμπελερ, που επέτυχε τη «πρώτη χειμερινή» του 'Αϊγκερ.

Το αξιοσημείωτο είναι, πως έφετος το καλοκαίρι, μια αγγλική και μια ιταλική σχολοσυντροφία αναρριχήθηκαν στο 'Αϊγκερ. Τόσο η 'Αγγλία όσο και η 'Ιταλία, δυο χώρες που έχουν ιδιαίτερα διακριθή διεθνώς στην ορειβάση, δεν είχαν αντιπροσωπευθή ως σήμερα στο 'Αϊγκερ. Κανένας Βρετανός ή 'Ιταλός αναρριχητής δεν είχε συγκαταληχθή στις μεγάλες ορειβατικές προσωποικότητες, που επέτυχαν την αναρρίχηση της βορεινής ορθοπλαγιάς του 'Αϊγκερ, κατόρθωμα που έρχεται ως επιστέγασμα μιας ορειβατικής σταδιοδρομίας. Και αυτό, παρ' όλο που οι χώρες αυτές έχουν να επιδείξουν, από τα 'Ιμαλάια ως τις 'Ανδεις, την Γροιλανδία ως την 'Αφρική, τις 'Αλπεις και το Νότιο Πόλο, αξιόλογες επιτυχίες, που αποτελούν σταθμούς στην ιστορία της ορειβάσης. 'Ετσι, οι επιτυχίες αυτές χαιρετίστηκαν με ιδιαίτερη χαρά από τη διεθνή ορειβατική οικογένεια, αλλά και με κάποια υπερηφάνεια από τους συμπατριώτες τους.

Οι 'Ιταλοί έφθασαν για πρώτη φορά, από τη βορεινή ορθοπλαγιά, στη κορυφή του 'Αϊγκερ στις 16 Αυγούστου (27η ανάβαση). Ήσαν έξη αναρριχητές, σε δυο σχολοσυντροφίες και η πρώτη διανυκτέρευσε πέντε φορές, ενώ η δεύτερη τέσσαρες. 'Οπως είναι γνωστό ένας άλλος 'Ιταλός αναρριχητής, ο Corti, είχε ανέβει σ' ολόκληρη την ορθοπλαγιά, αλλά από ένα σημείο και άπ' άνω βοήθουμένος από τις ομάδες διασώσεως, που τον έδεσαν και τον ανέσυραν στη κορυφή (βλ. «Το Βουνό», 1961, σελ. 179). Το σημείο που διανυκτέρευσε τότε ο Corti είναι γνωστό με τ' όνομά του, αλλά η δραματική τότε ανάβασή του δεν αναγράφεται στο ενεργητικό της ιταλικής ορειβάσης, ως ολοκληρωμένη αναρρίχησης του 'Αϊγκερ. Η ομαδική όμως αυτή αναρρίχησης των έξη 'Ιταλών αναρριχητών, ανάγκασε το γνωστό μας δημοσιογράφο Guido Tonella να γράψει σ' ένα τελευταίο του άρθρο, πως «μια τέτοια μαζική επιτυχία, χωρίς βέβαια να καταστρέψει το μύθο του βουνού, του αφαιρεί αναμφισβήτητα αρκετά από την σπουδαιότητά του».

Της αγγλικής επιτυχίας προηγήθηκε, ένα μήνα νωρίτερα, μια δραματική αναρρίχησης μιας βρετανικής σχολοσυντροφίας. Την Τρίτη 24 'Ιουνίου, οι δυο 'Αγγλοι Brewster και Nally ξεκίνησαν για την αναρρίχηση του 'Αϊγκερ. Ήσαν οι πρώτοι 'Αγγλοι που ανέλμβαναν αυτή την προσπάθεια. Ήσαν νεαροί και όχι τόσο πεπεισμένοι και παρ' όλες τις συμβουλές των άλλων που προσπάθησαν να τους αποτρέψουν αυτοί ξεκίνησαν. 'Ο ρυθμός τους ήταν αρκετά βραδύς. Μετά από μια πρώτη διανυκτέρευση

στο σημείο «χειλιδοφωλιά», προχώρησαν τη δεύτερη μέρα μόνον 600 μέτρα. Στις 7 το βράδυ τη δεύτερη ημέρα, 25 Αυγούστου, ο Brewster γλίστρησε, έχασε την ισορροπία του, ταλαντεύθηκε και έπεσε περί τα 80 μέτρα. 'Ο σύντροφός του Nally κατέβηκε με προσοχή και προσπάθησε να βοηθήσει τον βαριά τραυματισμένο φίλο του. 'Από το μικρό χωριό Kleine Scheidegg, στους πρόποδες του 'Αϊγκερ, απ' όπου παρακολουθούσαν με τηλεσκόπιο την προσπάθειά τους, αντιλήφθηκαν το ατύχημά τους και άμέσως ξεκίνησαν ομάδες διασώσεως. Στο χωριό βρισκόντουσαν επίσης άλλοι δυο Βρετανοί αναρριχητές, οι Bonington και Don Whillans, που περιέμεναν βελτίωση του καιρού για ν' αναρριχθούν και αυτοί στο 'Αϊγκερ. Ξεκίνησαν με τις ομάδες διασώσεως. Την άλλη ημέρα το πρωί ο Nally μη ξέροντας πως καταφάνουν ομάδες διασώσεως, ασφάλισε τον τραυματισμένο σύντροφό του και ξεκίνησε για το Scheidegg να ζητήσει βοήθεια. 'Ανέβηκε πρώτα εκεί που είχε αφήσει το σακκίδιό του, στο σημείο του δυστυχήματος, γυρίζοντας όμως ο Brewster ήταν νεκρός. 'Αρχισε τότε να κατεβαίνει, δεν είχε όμως προχωρήσει πολύ όταν άκουσε κάτι να πέφτει. Ήταν το πτώμα του Brewster που γκρεμίστηκε χίλια μέτρα χαμηλότερα. 'Αμέσως οι ομάδες διασώσεως κα-

τευθύνθηκαν στο σημείο που έπεσε ο Brewster, ενώ οι δυο 'Αγγλοι προχώρησαν να συναντήσουν τον Nally. Τον βρήκαν το ίδιο απόγευμα εξαντλημένο, χωρίς σχοινί και με χαμένο το ήθικό του. Τον βοήθησαν να γυρίσει άπαρηγόρητος πίσω. Ήταν μια τραγική ιστορία.

'Ενα μήνα περίπου αργότερα, στις 31 Αυγούστου, μια βρετανική σχολοσυντροφία, αποτελούμενη από τον Christopher Bonnington και Ian Clough επέτυχε την αναρρίχηση του 'Αϊγκερ. Είναι οι πρώτοι 'Αγγλοι ορειβάτες που επιτυγχάνουν αυτό το κατόρθωμα. Μεταξύ των συγχαρητηρίων που έλαβαν ήταν και του Πρωθυπουργού της Μεγ. Βρετανίας για την «θαρραλέα και τεχνική αναρρίχηση τους».

Την ίδια ημέρα που οι Βρετανοί έφθασαν στη κορυφή του 'Αϊγκερ, ένας άλλος Βρετανός από τη Γλασκώβη, ο Carruthers, με έναν Αυστριακό σύντροφό του, έβρισκαν τραγικό θάνατο στην προσπάθειά τους να αναρριχθούν το 'Αϊγκερ. 'Ο Carruthers και ο Nally ήσαν οι πρώτοι Βρετανοί που το 1961 αναρριχήθηκαν στη βορεινή ορθοπλαγιά του Μάττερχορν. 'Η έφετεινή καλοκαιρινή εποχή ήταν η χειρότερη του αιώνα για τις 'Αλπεις, όσον αφορά τα ορειβατικά δυστυχήματα. Μέχρι το τέλος Αυγούστου οι νεκροί είχαν ξεπεράσει τους πενήντα. Γ.Μ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Λευκά 'Ορη (Βόλικας)	θέσεις	40	Πήλιον (Ξενών Ζαγοράς)	θέσεις	20
Ταΰγετος	»	28	Κίσσαβος	»	20
Παναχαϊκόν Α' και Β'	»	65	'Ολυμπος Α' Β' και Γ'	»	98
Χελμός	»	16	'Ολυμπος Σταυρός	»	20
Ζήρεια Α' και Β'	»	70	Βέρμιον (Ξενών Κ. Βερμίου)	»	18
Πάρνης	»	80	Μιτσικέλι	»	25
Παρνασσός	»	28	Λάϊ - Λιάς	»	25
Βαρδούσια	»	18	Παγγαϊον	»	25
Τυμφρηστός	»	44	Τριανταφυλλιά	»	20

ΤΜΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ

Η κίνησης του τριμήνου

Το τρίμηνο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκαν πολλές και ενδιαφέρουσες αναβάσεις. Οι κυριότερες ήταν:

— Στις 8-9 Σεπτεμβρίου κοινή ανάβαση μελών του Τμήματος και της Ορειβατικής Ομάδος Καρπενησίου στο καταφύγιο του Τυμψηστόου και στη γύρω του όρεινη περιοχή.

— Στις 22-23 Σεπτεμβρίου αναρριχητική εκδήλωση στη Βαράσοβα, από κοινού με μέλη του Τμήματος Πατρών.

— Στις 29-30 Σεπτεμβρίου ανάβαση από 25μελή ομάδα στις κορυφές του Χελμού, από την Περιστερά, με διανυκτέρευση στο Καταφύγιο και σε αντίσκηνα έξω από αυτό. Κατάβαση από τα Γδάτα της Στυγός.

— Στις 14 Οκτωβρίου, με συμμετοχή 50 και πλέον ορειβατών, πραγματοποιήθηκε η έτησια αναρριχητική εξόρμηση στο Άρμα της Πάρνηθας. Ήγιναν πολλές αναρριχητικές διαδρομές.

— Στις 20-21 Οκτωβρίου, με την ευκαιρία των εγκαίνιων του καταφυγίου στον Τυμψηστόο, πραγματοποιήθηκε ανάβαση και στην κορυφή. Συνολικά περί τα 70 μέλη του Τμήματος Αθηνών παρευρέθηκαν στην εκδήλωση αυτή.

— Στις 27-28 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε ανάβαση στη Δίρφυ και διαδρομή στο Ξεροβούνι της Εύβοιας. Συνολικά 21 μέλη έλαβαν μέρος στις αναβάσεις αυτές.

— Στις 3-4 Νοεμβρίου, με συμμετοχή 350 και πλέον ατόμων, εκ των οποίων τα 100 τουλάχιστον κάτω των 20 ετών, και με πραγματοποίηση διαδρομών από Σκούρτα (Τμ. Έλευσίνος), Μαλακάσα, Άγ. Μερκούριο, Βαρυμπόπη, Αγία Τριάδα, Καταφύγιον, έγινε η έναρξη των χειμερινών αναβάσεων στην Πάρνηθα. Στις δώδεκα και μισή συγκεντρώθηκαν όλοι οι ορειβάτες στην περιοχή του παλιού καταφυγίου του Όρνιου, από όπου κατέβηκαν προς καταφύγιο Χούνη-Μενίδι, Άσφάκα-Θρακομακεδόνων, κλπ.

— Στις 10-11 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκαν από 21 μελή ομάδα διαδρομές στη Βουλγάρα-Ευρυτανίας, καθώς και ανάβαση στην κορυφή από τον Φουρνά μικρότερης ομάδας.

— Στις 24-25 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκαν από 37μελή ομάδα διαδρομές και αναβάσεις στο Δυτικό Παρνασσό, με άφετηρία την Αγόριανη.

— Στις 25 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκαν

διάφορες αναρριχητικές διαδρομές στο Άρμένι-Πάρνηθας από 28 μέλη.

Προβολές—όμιλίες στα Έντευκτρία.

— Την Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη όμιλία της έφετεινης χειμερινής περιόδου, με όμιλητή τον Dr. Mariano Arrazola-Silio, γιατρό και φωτογράφο της Ισπανικής Ορειβατικής Αποστολής των Άνδεων του 1961. Την ενδιαφέρουσα αυτή όμιλία, που άφορούσε την εξιστόρησι των αναβάσεων της Αποστολής στο Χουασκαράν και σε άλλες κορυφές των Άνδεων, συνόδευσε σειρά εγχρώμων φωτογραφιών που προσέβαλε ο κ. Felix Mendez-Torres, πρόεδρος του Ισπανικού Ορειβατικού Συνδέσμου και αρχηγός της Ορειβατικής Ισπανικής Αποστολής του 1961.

— Στις 6 Νοεμβρίου ο επιτετραμμένος της έδω Αυστριακής Πρεσβείας κ. J. Schubert, χιονοδρομικός-ορειβάτης, μίλησε με θέμα: «Πρός το Βόρειον Άκρωτήριο». Την όμιλία συνόδευσε προβολή 242 εγχρώμων διαφανειών, που έλαβε ο ίδιος κατά τις διάφορες αποστολές που ήγγιθη στην περιοχή αυτή.

— Στις 13 Νοεμβρίου προβλήθη σειρά εγχρώμων διαφανειών του κ. Ευάγγ. Τσάκου, με θέμα την Κρήτη. Την προβολή συνόδευε μαγνητοφωνημένη περιγραφή, με μουσική, σε κείμενο του κ. Βαγ. Λιάπη, προέδρου του Τμήματος Έλευσίνος.

— Στις 20 Νοεμβρίου ο κ. Π. Βοκοτόπουλος προσέβαλε εγχρώμες διαφάνειες από την Ορειβατική Συγκέντρωσι στο Σμόλικα του 1961 και από άλλες εκδηλώσεις του Ε.Ο.Σ.

Τακτικά κάθε Τρίτη στις 8 μ.μ. θα πραγματοποιείται προβολή ταινιών, εγχρώμων διαφανειών, ή και απλών όμιλιών στα Έντευκτρία του Τμήματος και καθ' όλην την διάρκεια του χειμώνα.

Ο.Δ.Ο.Α.

Η Ο.Δ.Ο.Α. πραγματοποίησε διάφορες αναρριχητικές διαδρομές και ασκήσεις, όπως στη Βαράσοβα, στο Άρμα, Φλαμπούρι, Πέτρα-Βαρυμπόπης, Τσουρέλι, Άρμένι κ.τ.λ.

ΟΜΑΣ ΝΕΩΝ

Η «Ομάδα των νέων» οργάνωσε διάφορες αναρριχητικές, μαζί με στελέχη της Ο.Δ.Ο.Α., επισκέψεις στη Χαλκίδα (Κουτούκι), διαδρομές στην Πάρνηθα και την Πεντέλη. Έλαβε μέρος στην έναρξη των χειμερινών αναβάσεων στην Πάρνηθα με μεγάλη ομάδα, καθώς και στην

έθελοντική εργασία στην πίστα του Παλιοχωριού (σκι-λίφτ) στις 11 Νοεμβρίου.

ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ

Από το Νοέμβριο άρχισαν οι συγκεντρώσεις του Όμιλου. Οι ενδιαφερόμενοι ν' απευθύνονται στον κ. Π. Μπρούσαλη.

Ο. Ο. ΚΑΡΠΙΝΗΣΙΟΥ

Η Ορειβατική Ομάδα Καρπενησίου απέκτησεν έντευκτριο στη Κεντρική Όδω του Καρπενησίου, πλησίον του καταστήματος του κ. Φλέγκα (τηλ. 3-94).

Την Διοίκησιν της αποτελούν οι κ.κ. Δ. Φλέγκας, αρχηγός, Γ. Ατμάγος, γραμματέας, Γιούλια Μπομποτισιάρη, ταμίας και Γεώργιος Δανιάς σύμβουλος.

Τα μέλη πραγματοποιούν αναβάσεις στα γύρω βουνά και κυρίως στον Τυμψηστό-Καταφύγιο και πρόθυμα εξυπηρετούν όσους θέλουν να πραγματοποιήσουν αναβάσεις στην περιοχή τους.

ΤΜΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η κίνησης.

Το Τμήμα πραγματοποίησε από 24 Ιουνίου έως τις 28 Οκτωβρίου τριάντα τέσσαρες ορειβατικές και τουριστικές εξορμήσεις, με συνολική συμμετοχή 501 ατόμων, μελών και φίλων. Γενικό ύψ. 45.790 μ., σύνολο ωρών πορείας 259, χιλιόμε. με αυτοκίνητα κλπ. 9.445.

Οι εξορμήσεις αυτές σημείωσαν γενικά απόλυτη επιτυχία. Αξίζει να σημειωθούν ιδιαίτερα: Οι όκτω αναβάσεις στο Μύτικα—από Λιτόχωρο ή Βρυσοπούλες—οι πέντε αναβάσεις ως το Καταφύγιο του Σταυρού, οι αναβάσεις στο Περιστέρι της Πίνδου, στον Παρνασσό (Π.Ο.Σ.), στον Ίταμο της Σιθωνίας, στο Κίσσαβο, στον Τυμψηστό (εγκαίνια Καταφυγίου) κλπ.

Επίσης έγιναν και πολλές ορειβατικές διαδρομές στο όρεινο πάρκο «Αι Γιάννη Λιτοχώρου, στον Χορτιάτη, στο Άγιον Όρος, στο Καταφύγιο Σπ. Αγαπητός, ως και τουριστικές στην Χαλκιδική, στην Ακτή Ολύμπου κλπ.

Εορτασμός 50ετηρίδος απελευθερώσεως Μακεδονίας.

Με εξαιρετική επιτυχία και με θαυμάσιες καιρικές συνθήκες πραγματοποιήθηκε, από 25 έως 28 Οκτωβρίου, η μεγάλη εξόρμηση του Τμήματος στον Όλυμπο, κατά την οποία τοποθετήθηκε στο Μύτικα η αναμνηστική πινακίδα της 50ετηρίδος από τότε που ελευθερώθηκε η Μακεδονία και η πιο ψηλή κορυφή του μυθικού βουνού της Έλληνικής Γης. Η ομάδα του Τμήματος έκανε το «πέραςμα» του Ολύμπου, από το καταφύγιο Βρυσοπούλες, τον Άγιο Αντώνιο, το Σκολεϊό, τον Μύτικα, τα Ζωνάρια, το καταφύγιο Προφήτη Ηλία, το καταφύγιο «Σπ. Αγαπητός» και το καταφύγιο Σταυρού, όπου συναντήθηκε με άλλη ομάδα του Συνδέσμου και κατέβηκε στο Λιτόχωρο.

Η αντιπροσωπεία του Ε.Ο.Σ. κατά την αθλητική παρέλασι

Επίσης, στη μεγάλη αθλητική παρέλασι που έγινε στις 24 Οκτωβρίου, μέσα στα πλαίσια των εκδηλώσεων της 50ετηρίδος για την απελευθέρωσι της Μακεδονίας, συμμετείχε και το Τμήμα, με δεκαμελή ομάδα αναρριχητών και χιονοδρομών.

Η επίσκεψις του κ. Έπ. Πετραλιά.

Την 25 Οκτωβρίου το Τμήμα είχε τη χαρά να δεχθῇ, για πρώτη φορά, στα έντευκτρία του τον Αντιπρόεδρο του Κεντρικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Σ. και Γεν. Γραμματέα Αθλητισμού κ. Έπ. Πετραλιά. Κατά την διάρκεια της επισκέψεως αντηλλάγησαν ενδιαφέρουσες απόψεις σχετικές με τα διάφορα προβλήματα του τμήματος και ο κ. Πετραλιάς παρέδωσε στον αρχηγό της Ομάδος αναμνηστική πλάκα για να την τοποθετήσει στο Μύτικα στις 27 Οκτωβρίου, κατά την πανηγυρική ανάβασι του Τμήματος με την ευκαιρία της 50ετηρίδος.

Όρεινά περίπτερα Χορτιάτη και Αη-Γιάννη Ολύμπου.

Στις 7 Οκτωβρίου έγιναν στο Χορτιάτη τα εγκαίνια του περιπτέρου που έκτισε το Τμήμα

Την ώρα του αγιασμού στο Περίπτερο Αι-Γιάννη (Όλυμπου)

Θεσσαλονίκης της Υπαίθρου Ζωής. Το Τμήμα του Ε.Ο.Σ. παρευρέθηκε στην τελετή με δεκαμελή ομάδα και ο Πρόεδρος κ. Ι. Βέρρος προσέφερε εκ μέρους του Συνδέσμου αναμνηστική πλάκα.

Στις 14 Οκτωβρίου δεκατετραμελής ομάδα του Τμήματος παρευρέθηκε στα εγκαίνια του περιπτέρου που έκτισε ο «Σύλλογος Λιτοχωριτών» στο όρεινό πάρκο «Αϊ-Γιάννη» Ολύμπου.

Το Τμήμα, παρά την οικονομική του δυσχέρεια, προσέφερε συμβολική ενίσχυσι 1000 δρχ. για την ολοκλήρωσι του περιπτέρου, του οποίου η διαχείρισις ανέτεθη, μετά την παράδοσι στην Κοινότητα, στο Τμήμα του Ε.Ο.Σ. Λιτοχώρου.

Καταφύγιον Σταυρού.

Οι έργασίες του Καταφυγίου στο Σταυρό του Ολύμπου προωρήσαν, σε σημείο να είναι σε θέση να δεχθώ επισκέπτες στον πρώτο όροφο του. Ταυτόχρονα ολοκληρώθηκε η κατασκευή της βρύσης και του εικονοστασίου.

ΤΜΗΜΑ ΒΟΛΟΥ

Αφεντούλειος Ξενών Ζαγοράς.

Υστερα από γενική ανακοίνωσι, ετέθη και πάλι σε λειτουργία, από τον Σεπτέμβριον, ο Ξενών Αφεντούλη στη Ζαγόρα.

Ο Ξενών, με την νέα διαρρύθμισι και τον εξοπλισμόν του, θα πρέπει να κριθή από τους καλύτερους του είδους στην Ελλάδα. Βρίσκεται σε απόστασι 45 χλμ. από το Βόλο, έχει δε προσπέλασι προς το παραθαλάσσιο Χορευτό, 8 χλμ. επί του Αιγαίου.

Ο Ξενών έχει ηλεκτρισμό της Δ.Ε.Η. 220V., ζεστό-κρύο νερό, λουτρό κ.λ.π. Η θέσις του επιτρέπει διαδρομές στις γραφικές τοποθεσίας και χωριά της ανατολικής πλευράς του Πηλίου.

Η δαπάνη επισκευής του Αφεντούλειου Ξενώνος ανήλθε σε 35.000 δρχ., από δε τον δωρητήν κ. Γεώργ. Αφεντούλη διετέθη ποσόν 20.000 δρχ. γι' αυτόν το σκοπό. Η πολύτιμη συμβολή και η δωρεά του κ. Γ. Αφεντούλη προς τον Ε.Ο.Σ. αποτελεί μιὰ τιμητική και έμπρακτη αναγνώρισι προς τις προσπάθειες και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του Τμήματος Βόλου για την τουριστική αξιοποίησι της περιοχής της Ζαγοράς και γενικότερα του Πηλίου.

Το καταφύγιον Πηλίου.

Παρ' όλες τις καιρικές αντιξοότητες του Σεπτεμβρίου και του Οκτωβρίου, συνεχίστηκαν οι εργασίες του Καταφυγίου Αγριόλευκες κατά τρόπο ικανοποιητικό. Μία νέα διαμόρφωσις του Ισογείου που έγινε, δίνει τώρα μεγαλύτερο χώρο για ύπνυπνησι και βοηθητικούς χώρους, ενώ παράλληλα η ολοκλήρωσις της πλάκας του Ισογείου θα επιτρέψει την άμεση έναρξιν της τοιχοποιίας του άνω όρόφου. Με σταθερό ρυθμό της έργα-

σίας και έφ' όσον ο καιρός δεν χειροτερεύει, υπολογίζεται να κατασκευασθώ και η πλάκα της στέγης, ώστε να συμπληρωθώ το πρώτο στάδιο της κατασκευής του.

ΤΜΗΜΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Η νέα Διοίκησις.

Το έκλεγεν από την Γεν. Συνέλευσι των μελών του Τμήματος νέον Δ.Σ. έχει την εξής συγκρότησι:

Πρόεδρος: Βασ. Ευαγγελίου, Αντιπρόεδρος: Μιχ. Αγαθός, Γεν. Γραμματέας: Ολιβία Χονδρογιάννη, Ταμίας: Χαρ. Στρατηγός, Έφορος: Αναστ. Βλάχος, Σύμβουλος: Ξένη Οικονομοπούλου.

ΤΜΗΜΑ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

Η προσωρινή Διοίκησις.

Η συγκρότησις της προσωρινής Διοικήσεως του Τμήματος, έως την έγκρισιν από το Πρωτοδικείον του Καταστατικού, είναι η εξής:

Πρόεδρος: Ευάγ. Λιάπης, Αντιπρόεδρος: Ιωάν. Πέππας, Γεν. Γραμματέας: Γεώργ. Μιχαλόπουλος, Ταμίας: Βασ. Κοντόπουλος, Έφορος: Ευάγ. Τσάκος και Σύμβουλοι: Ιωάν. Παπανικολάου και Πολέμαχος Μπονάτσος.

Η κίνησις του τριμήνου.

Τον Σεπτέμβριον το Τμήμα πραγματοποιήσε διαδρομές και αναβάσεις:

Στον Παρνασσό στις 8-9 και στο Καλλίδρομον στις 29-30. Επίσης στις 2 Σεπτεμβρίου το Τμήμα εργάσασε και πραγματοποιήσε επίτυχως αναρριχητικήν εκδήλωσιν, υπό τον κ. Γ. Μιχαηλίδην, στην οποία μετέσχον και άνδρες των Δυνάμεων Καταδρομών.

Το δίμηνο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου το Τμήμα έπραγατοποίησε διαδρομές και αναβάσεις στον Κλοκό, από Φτέρη, στις 13-14/10, στον Τυμφορηστό 20-21/10—με την ευκαιρία των εγκαινίων του νέου καταφυγίου—στη Παλιοβούνα από Λουτράκι στις 21/10, στην Πάρνηθα στις 4/11—με την ευκαιρία της χειμερινής εξορμήσεως, με εκκίνησιν από Σιτεράνη Θηβών (ώρες πορείας 9)—στη Ντουρντουβάνα Χελμού στις 10-11/11 και στην Πεντέλη στις 25/11.

Επίσης στις 28 Οκτωβρίου το Τμήμα εργάσασε, με μεγάλη επιτυχία, έορτη στην Έλευσινά με τίτλο «Αφιέρωμα τιμής στη Κρήτη». Έγινε μαγνητοφωνημένη προβολή έργων φωτογραφιών από πρόσφατες διαδρομές και αναβάσεις του Τμήματος στη Κρήτη και επηκολούθησε συνεστίαισις και χορός, με συμμετοχή 230 ατόμων.

ΕΝΩΣΙΣ ΟΜΙΛΩΝ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΩΝ

ΤΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1962—1963

Α) Προκήρυξις

ΧΙΠ Πανελληνίων Αγώνων Χιονοδρομίας.

Η κοινοποιηθείσα προς τας οργανώσεις-μέλη της Ε.Ο.Χ. Προκήρυξις των ΧΙΠ Πανελληνίων Αγώνων Χιονοδρομίας, έτους 1963 και το υπόλοιπον αγωνιστικόν πρόγραμμα της χιονοδρομικής περιόδου 1962/63, έχει ως εξής:

1. Η Ένωσις Όμιλων Χιονοδρόμων του Ε.Ο.Σ. προκηρύσσει τους ΧΙΠ Πανελληνίους Αγώνας Χιονοδρομίας, έτους 1963, διεξαχθήσονται εις Κάτω Βέρμιον (Σέλι), την 15, 16 και 17 Φεβρουαρίου 1963 και εις Ζήρειαν, την 3ην Μαρτίου 1963.

2. Των Πανελληνίων Αγώνων δικαιούνται συμμετοχής άθληται χιονοδρόμοι άνήκοντες εις την δύναμιν μιās των οργανώσεων-μελών της Ε.Ο.Χ., έφ' όσον αι οργανώσεις-μέλη έχουν εκπληρώσει τās έναντι της Ε.Ο.Χ. ταμειακάς των υποχρεώσεις.

3. Αθλώσεις συμμετοχής άθλητών θα γίνωνται δεκται εις τās Γραφεία της Ε.Ο.Χ., συμφώνως προς τον Κανονισμόν Αγώνων, διά της οργανώσεως-μέλους αυτών, μέχρι της μεσημβρίας της 5ης Φεβρουαρίου 1963 διά τās διεξαχθήσονται εις Κάτω Βέρμιον αγωνίσματα, μέχρι δε της μεσημβρίας της 26ης Φεβρουαρίου 1963 προκειμένου διά τας εις Ζήρειαν αγωνίσματα.

4. Το πρόγραμμα των αγώνων έχει ως εξής:

Α' ΒΕΡΜΙΟΝ-ΣΕΛΙ

Α' Παρασκευή 15 Φεβρουαρίου 1963

Ωρα 3. μ.μ. Τελετή έναρξεως Αγώνων
Ωρα 3.15 μ.μ. Γιγαντιαία τεχν. κατάβασις γυναικών

Ωρα 3.45 μ.μ. Γιγαντιαία τεχν. κατάβ. εφήβων.
Ωρα 4.15 μ.μ. Σκυταλοδρομία 3 x 5000 μ. άνδρών.

Β' Σάββατον 16 Φεβρουαρίου 1963

Ωρα 10 π.μ. Τεχνική κατάβασις άνδρών.
Ωρα 11 π.μ. Τεχνική κατάβασις γυναικών και εφήβων (συγχρόνως, επί διαφορετικών διαδρομών).

Ωρα 3 μ.μ. Δρόμος άντοχής άνδρών 15.000 μ.
Ωρα 3.10' μ.μ. Δρόμος άντοχής εφήβων 7.500 μ.

Γ' Κυριακή 17 Φεβρουαρίου 1963

Ωρα 9π.μ. Γιγαντιαία τεχνική κατάβασις άνδρών.
Ωρα 12 μ. Τελετή λήξεως αγωνισμάτων Βερμίου.

Β'. ΖΗΡΕΙΑ

Κυριακή 3 Μαρτίου 1963.

Ωρα 11 π.μ. Έλευθέρα κατάβασις άνδρών και εφήβων.

5. Εάν μέχρι του Σαββάτου 9 Φεβρουαρίου 1963, δεν ύφίστανται εις Κάτω Βέρμιον συνθήκαι χιονώσεως επιτρέπουσαι την ομαλήν διεξαγωγήν των εκεί προγραμματισθέντων αγωνισμάτων, ταύτα, όμοι με το Πανελλήνιον άγώνισμα κατάβασεως, θα τελεσθούν την Παρασκευήν 1, Σάββατον 2 και Κυριακήν 3 Μαρτίου εις Ζήρειαν, συμπυκνουμενόν αναλόγως του Προγράμματος τελέσεως των Αγώνων.

6. Η κλήρωσις σειράς εκκινήσεως γενήσεται την προτεραίαν εκάστου αγωνίσματος και ώραν 19, εις τās Γραφεία της Άγωνοδίκου Έπιτροπής.

7. Εις το άγώνισμα έλευθέρας κατάβασεως η εκκίνησις καθορίζεται άτομική. Οι καλλίτεροι άθληται θα περιλαμβάνωνται εις την εκκινούσαν πρώτην ομάδα.

8. Εις το άγώνισμα τεχν. κατάβασεως άνδρών, ή συμμετοχή θα περιορισθώ μέχρι 15 άθλητών, της έπιλογής γενήσομένης υπό της Άγωνοδίκου Έπιτροπής. Αι διοικήσεις των οργανώσεων-μελών, ως και ή Δ.Ε. της Ε.Ο.Χ. δύνανται να μη εγκρίνωσι δήλωσιν άθλητού, του όποίου ή τεχνική ικανότης δεν ανταποκρίνεται εις τās δυσκολίας του αγωνίσματος και τουτο άνεξαρτήτως του ύφισταμένου εκ του Κανονισμού αναλόγου δικαιώματος της Άγωνοδίκου Έπιτροπής.

Η Άγωνοδίκος Έπιτροπή δύναται να διαιρέση τούς συμμετέχοντας άθλητάς εις δύο σειράς και να καθορίζη την σειράν εκκινήσεως άμφοτέρων των διαδρομών, γνωστοποιούσα τās αποφάσεις της κατά την κλήρωσιν.

9. Εις τās ομαδικά αγωνίσματα εκάστη όργάνωσις-μέλος της Ε.Ο.Χ. δύναται να συμμετάσχη διά πλείονων της μιās ομάδων, συμφώνως προς τās διατάξεις του Κανονισμού, άπαρτιζόμενων πάντοτε δι' άθλητών της δυνάμεως της.

10. Η τέλεισις αγωνίσματος εις το όποιον, προκειμένου μεν περί άτομου, δεν έδήλωσαν, μέχρι των εν παρ. 3 καθοριζόμενων προθεσμιών, εξ (6) τουλάχιστον άθληται, προκειμένου δε περί ομαδικού, τρεις τουλάχιστον ομάδες και δεν παρουσιάσθησαν, άντιστοίχως, τέσσαρες και τρεις, θα ματαιούται.

11. Είς τούς εξ πρώτους ἀθλητάς ἀγωνίσματος ἀπονέμονται διπλώματα, ἐπὶ πλέον δὲ εἰς τούς τρεῖς πρώτους καὶ μετάλλια.

Δὲν δύναται πάντως νὰ ἀπονεμηθῶσι ἑπαθλα εἰς πλέον τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐκκινησάντων ἀθλητῶν. Διὰ τὰ ὁμαδικὰ ἀγωνίσματα τὰ ἑπαθλα καθορίζονται ἐν καιρῷ.

Εἰς τὸν πολυνίκη τῶν τριῶν ἀγωνισμάτων καταβάσεων ἀνδρῶν θ' ἀπονεμηθῇ, βάσει ἀριθμοῦ νικῶν, κύπελλον πολυνίκους καταβάσεων Πανελληνίων Ἀγώνων. Ἐν περιπτώσει ἴσου ἀριθμοῦ νικῶν, θὰ κρίνῃ ἡ βαθμολογία συνθέτου καταβάσεων.

Ἀθῆναι τῇ 11ῃ Ὀκτωβρίου 1962
Ὁ Ἀντιπρόεδρος ΜΙΧ. ΔΕΦΝΕΡ ΑΘ. ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΣ

Β') Προκήρυξις καὶ συνοπτικὸν ἀγωνιστικὸν πρόγραμμα 1962-1963.

24/12/1962-8/1/1963: Λειτουργία Σχολῶν καὶ Κέντρων Προπονήσεως, εἰς Ὁλυμπιον, Ζήρειαν ἢ Τυμφρηστὸν καὶ Βέρμιον.

15-17/2/1963: Βέρμιον
Ἀγωνίσματα XXIII Πανελλ. Ἀγώνων Χιονοδρομίας 1963, (ὡς τὸ λεπτομερὲς Πρόγραμμα καὶ ἡ εἰδικὴ Προκήρυξις αὐτῶν).

24 καὶ 25/2/1963: Ὁλυμπιον
Ἐλευθέρη κατάβασις διὰ τὸ Κύπελλον Ὁλυμποῦ καὶ ἀγωνίσματα «Παπαρροδείων», ὁργανούμενα ὑπὸ τῶν Δυνάμεων Καταδρομῶν.

3/3/1963: Ζήρεια
Ἐλευθ. κατάβασις XXIII Πανελλ. Ἀγώνων, ὁμοῦ μετὰ τὸ αὐτὸ ἀγώνισμα διὰ τὸ Κύπελλον Ζήρειας.

24 καὶ 25/3/1963: Ἡμερομηνία εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὀργανώσεων-μελῶν τῆς Ε.Ο.Χ. Ε.Ο.Χ., διὰ τὴν τέλεσιν Περιφερειακῶν Ἀγώνων εὐρυτέρως σημασίας.

12-15/4/1963 (Πάσχα): Παρνασσός
Ἐλευθ. κατάβασις διὰ τὸ Κύπελλον Παρνασσοῦ καὶ ἄλλα ἀγωνίσματα, μετὰ Ἐλευθ. συμμετοχὴν, ὁργανούμενα ὑπὸ τοῦ Ο.Χ. Ἀθηνῶν.

Διὰ νεωτέρων προκηρύξεων θὰ καθορισθῶν αἱ ἡμερομηνίαι διεθνῶν ἀγώνων, συγκροτήσεως ἐθνικῆς ομάδος κλπ.

Ἐξ ἄλλου ἡ Ε.Ο.Χ., μετὰ νεωτέραν Ἐγκύκλιόν της, ἀπὸ 31.10.1962 παρεκάλεσε τὰς ὀργανώσεις-μέλη αὐτῆς, ὅπως τὸ ταχύτερον, πάντως δὲ πρὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1962, καθορίσουν

τὰς ἡμερομηνίας τελέσεως τῶν τοπικῶν κλπ. ἀγώνων, ἀποφειγομένης τῆς χρησιμοποίησεως δι' αὐτοὺς τῶν εἰς τὸ Ἀγωνιστικὸν Πρόγραμμα περιλαμβανομένων ἡμερομηνιῶν τελέσεως Πανελληνίων κλπ. ἀγώνων.

Ἡ Ε.Ο.Χ. ἀπεφάσισε κατ' ἀρχὴν τὴν συμμετοχὴν, μετὰ μικρὰν ομάδα, χιονοδρομῶν εἰς ἀγῶνας τοῦ ἐξωτερικοῦ, μετὰ ἰδιαίτεραν προτίμησιν διὰ τοὺς ὁργανούμενους εἰς Ἰνσμπρουκ τῆς Αὐστρίας δοκιμαστικούς τοιοῦτους, τῶν ἐκεῖ διεξαχθησάντων τὸ 1964 «ΙΧ Χειμερινῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων».

Ἐξ ἄλλου μελετᾶται καὶ ἡ περίπτωσις τελέσεως ἐν Ἑλλάδι διεθνῶν ἀγώνων, μετὰ συμμετοχὴν χιονοδρομῶν γειτονικῶν κρατῶν.

Ὡς ἡμερομηνία διὰ τὰς ἀνω ἐκδηλώσεις, θὰ χρησιμοποιηθῶν αἱ παραμένονσαι ἐλεύθεραι, ἰδιαίτερος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μεταξὺ 10ης Ἰανουαρίου καὶ 15ης Φεβρουαρίου 1963.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ—ΜΕΛΩΝ

Οἱ ἐξῆς ὀργανώσεις - μέλη τῆς Ε.Ο.Χ. προκήρυξαν τοπικούς καὶ ἄλλους ἀγῶνες χιονοδρομίας, κατὰ τὴν προσεχῆ περίοδον 1962-1963.

Ο.Χ. Ἀθηνῶν: Τοπικὸν πρωτάθλημα, ποὺ περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἀγωνίσματα ἀνδρῶν καὶ ἐφήβων τῶν Πανελληνίων, τὸ Σάββατον 26 καὶ τὴν Κυριακὴν 27 Ἰανουαρίου 1963, εἰς τὴν Ζήρειαν.

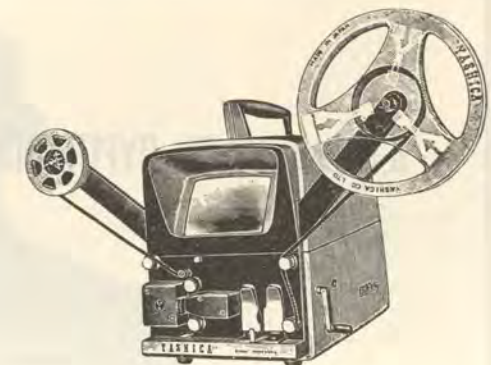
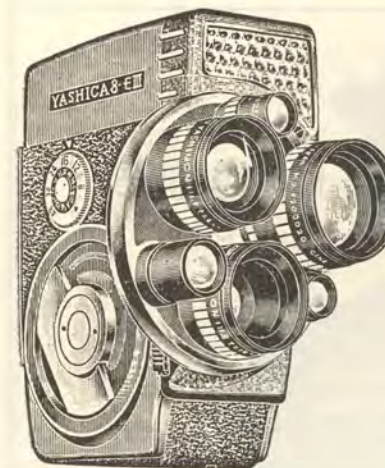
Οἱ Ὀμίλοι Ἀθηνῶν καὶ Πατρῶν θὰ διοργανώσουν, ἐξ ἄλλου, στῇ Ζήρειᾳ, τὴν Κυριακὴν 6 Ἰανουαρίου 1963, διασυλλογικούς ἀγῶνες, μετὰ δρόμον ἀντοχῆς καὶ γιγαντιαία τεχνικὴν κατάβασι.

Ο.Χ. Θεσσαλονίκης: Τοπικὸν πρωτάθλημα εἰς Βέρμιον, τὴν Κυριακὴν 27 Ἰανουαρίου 1963, μετὰ δρόμον ἀντοχῆς, τεχν. καὶ ἔλευθ. κατάβασι.

Ἐξ ἄλλου, μετὰ τὴν συνεργασίαν καὶ τῶν Ο.Χ. Ναούσης καὶ Βεροίας καὶ τοῦ Χιονοδρομικοῦ Ὀμίλου Καστανίτσας, ὁργανοῦνται, τὴν 2 καὶ 3 Φεβρουαρίου 1963, στὸ Σέλι τοῦ Βερμίου, οἱ Πάμμακεδονικοὶ Ἀγῶνες Χιονοδρομίας.

Ο.Χ. Ναούσης: Τὸ τοπικὸν πρωτάθλημα θὰ διεξαχθῇ τὸ Σάββατον 12 καὶ τὴν Κυριακὴν 13 Ἰανουαρίου στὸ Σέλι τοῦ Βερμίου, μετὰ ἀγωνίσματα δρόμου ἀντοχῆς καὶ τεχνικῆς καταβάσεως, ἀνδρῶν καὶ ἐφήβων.

Ο.Χ. Βεροίας: Τὸ τοπικὸν πρωτάθλημα θὰ διεξαχθῇ στὸ Σέλι τοῦ Βερμίου, τὴν Κυριακὴν 6 καὶ τὴν Δευτέραν 7 Ἰανουαρίου 1963, μετὰ τὰ ἀγωνίσματα κατηγοριῶν ἀνδρῶν καὶ ἐφήβων.

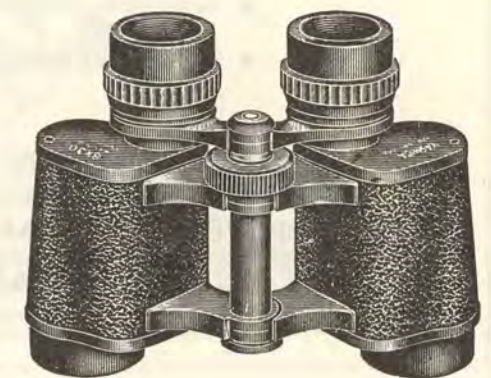

Ἀποθανάτισατε
τις ἐκδρομὲς σας
τις εὐχάριστες συντροφιὲς
προσφιλῆ σας πρόσωπα
ὥραϊα τοπεῖα

Μὲ μιὰ Φωτογραφικὴ ἢ
Κινηματογραφικὴ Μηχανή

YASHICA (Γιάσικα)

Ὑπάρχουν 20 μοντέλα
Ζητήσατέ τις στὰ Φωτο-οπτικὰ
Καταστήματα

ΤΥΠΟΙΣ: Φ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΚΑΙ Κ. ΜΙΧΑΛΑ

Διευθύνσεις κατὰ τὸν Α. Ν. 1092/38

Ὑπεύθυνος ὕλης: Γιώργος Μωυσίδης (Ναυαρίνου 12 — Χαλάνδρ.)

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: Βασίλειος Κ. Μιχαλᾶς (Κρήτης 9 — Ἀμαροῦσιον)

ΤΙΜΗ ΔΙΠΛΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 15.-

Η
Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΥΡΙΤΙΔΟΠΟΙΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΚΟΠΟΙΕΙΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ

Ευχαρίστως πρὸς τοὺς Ἑλληνας κυνηγοὺς ὅτι
ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν τὴν ΝΕΑΝ ἄκαπνον
ζελατοποιημένην νιτροκυτταρινοῦχον πυρίτιδα

ΠΥΡΚΑΛ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

- Πλήρης καὶ σταθερὰ κατάκανσις
- Μεγίστη ἀντίστασις εἰς ὑγρασίαν
- Καίγεται καὶ μὲ καψύλιον 6,45
- Οἰκονομικὴ εἰς τὴν τιμὴν

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΕ ΚΟΥΤΑΚΙ ΤΩΝ 100 ΓΡΑΜΜΑΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΤΩΝ 5 ΚΙΛΩΝ

Μεγαλώστε τὸ παιδί
σας μὲ τὰ θρεπτικὰ
καὶ ὑγιεινὰ προϊόντα

ΒΙΤΑΜ - ΦΥΤΙΝΗ
ἀπὸ ἀγνὸ ἐλαιόλαδο

Θὰ γίνῃ ἓνας
δεμένος ἄνδρας

**ΒΙΤΑΜ
ΦΥΤΙΝΗ**

εἶναι προϊόντα

ΕΛΑΪ'Σ

TROCKENWOLLE

ΜΑΛΛΙ ΑΔΙΑΒΡΟΧΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ

ΕΙΔΙΚΟ ΔΙΑ ΠΟΥΛΟΒΕΡ ΣΠΟΡ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ "ΕΡΓΟΧΕΙΡΟ"

ΠΑΝΑΓΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 31 ΑΘΗΝΑΙ

Οι προϊστορικοί άνθρωποι δεν γνώριζαν την θεωρίαν της σχετικότητας, την τηλεόρασιν και τούς δορυφόρους. Έπρεπε να βασίζονται στην σωματική τους δύναμι για να εξασφαλίσουν την τροφήν τους και να μπορέσουν να επιζήσουν στον δύσκολο αγώνα τους με τα θηρία και τα στοιχεία της φύσεως.

ΖΗΤΗΜΑ ΖΩΗΣ

"Ηξευραν ότι, εκτός από τις τροφές τους, το έκχύλισμα του κρι-δαριού, ή πρωτόγονη μύρα, ήταν ένα αγνό ποτό πού τούς έδινε ευχαρίστηση, δύναμι και υγεία.

Τήν μετέφεραν μέσα σε άσκους από δέρμα κασίκας και αποτελούσε ένα βασικό παράγοντα της διατροφής των. Έκτοτε και μέχρι σήμερα εξακολουθεί η μύρα να είναι το πιο διαδεδομένο ποτό σ' όλον τον κόσμο, γιατί είναι το πιο υγιεινό.

Τήν παράδοσι συνεχίζει στην Ελλάδα ή εξαιρετική μύρα Φίξ.

Περιέχει 50 ωφέλιμα συστατικά τα πιο ενεργητικά για την υγεία. Προσφέρει στον οργανισμό τις Βιταμίνες Pca, B2, PP, B6.

"ΚΑΜΠΑΝΑ,"

ΤΣΙΜΕΝΤΑ

ΗΡΑΚΛΗΣ
ΟΛΥΜΠΟΣ

1.100.000

ΤΟΝΝΟΙ
ΕΤΗΣΙΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 8 - ΤΗΛ. 233-381 - ΑΘΗΝΑΙ